

මුද්‍රිතයන්හි ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථලා 2 (1)

විනය පිටකයෙහි

02 වන ග්‍රන්ථය
(ප්‍රථම භාගය)

පාවිතනීය පාලි

ලඬුණ බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
ශ්‍රී ලඬුණ රාමනුජන්ද්‍රාමයේ මහානායකධුර්වර
විද්‍යාවිඤ්චාරද, රාජකීය පණ්ඩිත
ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද, භික්ෂා
මහාසචරියන්වහන්සේ විසින් කරන ලද
සිංහල පරිවර්තනය

ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සමපාදක මණ්ඩලය විසින්
සංශෝධිත වූ

ශ්‍රී බු. ව. 2549
රාජ්‍ය ව. 2005

Buddha Jayanti Tripitaka Series Volume 2 (i)

The second book in the
Vinaya-Pitaka

2

PĀCITTIYAPĀLI (I)

With the Sinhala translation by

Venerable Vidyāvisārada Pandita
Induruwe Uttarānanda
Mahānāyaka Thera of
Sri Lanka Ramañña Nikāya

Revised and Edited by
The Editorial Board of
The Tripitaka Translation Committee

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පට්භතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුර්වේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තුත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ව විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

**“අපාරුකා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතවන්තෝ පමුඤ්ඤන්තු සද්ධං”**

**“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදත්වා
ඔවුන්ට අමා දොර විවෘත කරන ලදී”**

අප භාග්‍යවත් අර්භත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැභීම ය.

සෑම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිදිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්ව සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ
සඵඤ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුළ ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිධ වීත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, විරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුළ
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවණයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධර්ම දේශණාමය සහ ධර්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අජර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළුවා !
බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී චිරස්ථිතික වේවා !
ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමතං දඬෝ ව සෝ භෝති, යෝ ධර්මමනුසාසති"
(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හේ අමෘතය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය
මෝහ නිමිඵ්‍ර විධිවංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ
සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සවිඥා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද
පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාද්ධිකාමී,
සමීන්ද රණසිංහ.
2009.06.28

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළු පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:14 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

විනයපිටකෙ
පාවිතනියපාලි
හි කච්ඡවිභවෙහා

විනයපිටකයෙහි
පාවිතනියපාලි
හි කච්ඡවිභවය

**“කථාගතපසුවේදීතො භික්ෂුවෙ ධර්මවිනයො විවචො විරොචති
නො පටිච්ඡන්තො.”**

**“මහණෙනි, කථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරන ලද
ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබළයි. වැසුණේ නො ම බබළයි.”**

(අධ්‍යුක්තරතීකාය; තිකතිපාත-භරණ්ඩවග්ග, 9 සූත්‍රය)

ප මු න CONTANTS

	80
සංස්කාරක නිවේදනය	xi-xii
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	xiii
සංකීර්ණ නිරූපණය	xv
පාළි භෝධිය	xvii
පාචිකිය පාළි - භික්ෂුවිභවන විසය සූචිය	xix-xxiv
පෙළ හා පරිච්ඡිතය	2-559
ගාලාදිපාද - අනුකකමණිකා	561
සංඥානාම - අනුකකමණිකා	563-564
විසෙසපදනු කකමණිකා	565-575
ඉඤ්ඤාන නිරූපණය	577-579

සංස්කාරක නිවේදනය

මහාකාරුණික වූ තථාගත සමමාසම්බුදුරජාණන්වහන්සේ විසින් පන්සාළිස්වයක් මුළුල්ලෙහි සදෙවක ලෝකයාට ලෝකනිකුරණයෙන් අමාමහනිවන්සුව සාධාලනු සඳහා දේශනා කර වදළ තෙවළා දහමිහි හික්සුන්ගේ කාය වාක් සංවරය පිණිස ප්‍රඥප්ත වූ ද අනුඥාන වූ ද ශික්ෂාසංග්‍රහ ලත් විනයසද්ධමීය විනයපිටක නම් විය. විභඩා බන්ධන පරිවාර විසින් ත්‍රිවිධ වූ විනයපිටකය ධර්මසංග්‍රාහක මහරහතුන් විසින් පරිච්ඡි, පච්ඡි, මහවග, සුඵවග, පරිවාර, යයි පාළි විසින් ග්‍රන්ථ පසෙක ලා සංගෘහිත වෙයි. මහා විභඩායෙහි පාවිච්ඡිය කාණ්ඩය පටන් හික්කුච්චඩාය හා හික්කුච්චි විභඩාය අවසන් කොට ප්‍රඥප්ත ශික්ෂාපද බැසගෙන සිටි පාළි-ප්‍රදේශය පාවිච්ඡියපාළි නම් වේ.

බුද්ධපරිනිර්වාණයෙන් දෙදහස්පන්සිය වසක් පිරුණු ජයන්ති අනුස්මරණ උත්සවය නිමිත්ත කොටගෙන ශ්‍රී ලංකා බෞද්ධමණ්ඩලය මගින් පුරාබඩ වූ ත්‍රිපිටක බුද්ධවචනය හෙළබසින් තබාලීමේ මහඟු කායඛිය සිදුකිරීමෙහි ලා පාවිච්ඡියපාළිය සිංහලයෙන් පරිවර්තනය සඳහා ආරාධනා ලැබුවාහු ශ්‍රී ලංකාරාමඤ්ඤනිකායේ මහානායකපදප්‍රාප්ත විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද හිමාන මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ යැ. ධර්මවිනයෙහි ආවරිත බුද්ධි ඇති, සිංහල ජනව්‍යාවහාරයෙහි දු නිපුණ වූ මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ සාධකාරය මැනවින් ඉටුකළහ. අවුරුදු එකුත්විස්සකට පමණ පෙර මුද්‍රණයට යොමු කොට තුබූ පාවිච්ඡිය-පාළිය තන්මුද්‍රණාලයෙහි අකමිණ්‍යභාවයෙන් අතරමං වූයේ සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශයේ අතිරේක ලේකම් සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන්ගේ කායඛික්ෂම සැලසුම් හේතුවෙන් මෙසේ පළකරවන්නට හැකිවූ බව පවසමහ.

ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි දෙවැනි ග්‍රන්ථය වශයෙන් සලකන ලද පාවිච්ඡියපාළිය අර්ථාවබෝධයට පහසු වන සේ යථාස්ථානයෙහි ඡේද වෙන්කරමින් සිංහල පරිවර්තනය සමග මුද්‍රණය කැරැවීමේදී පරිහරණයට සුකර නො වන සේ ග්‍රන්ථය මහත් වැ යන බව පෙනුණු හෙයින් හික්කුච්චඩාය තෙක් ප්‍රථම භාගය වශයෙන් ද හික්කුච්චි විභඩාය අවසාන කොට ඇති ශේෂය ද්විතීය භාගය වශයෙන් ද මුද්‍රණය කරවන්නට සිදුවූ බව ද පවසමහ. වනිමාන ත්‍රිපිටක සමපාදක මණ්ඩලයේ බහුශ්‍රැත මහතෙරවරුන් විසින් උන වැ තුබූ තැන් සපුරාලමින් තව දුරටත් සංස්කරණය කොට

ආවශ්‍ය කෘතියක් වූ ශබ්දසූචි ආදිය ද සමාජිකයන් කොට අපගේ ද පරිශ්‍රමයෙන් පාඨශෝධනාදිය කොට පාච්ඤානපාලි ප්‍රථම භාගය මෙසේ පළකරවන්නට හැකි වූ බව පවසමිහ.

මෙ මැ උදරතර ධර්මදනමය කුශලභේදයෙන් මේ සඳහා සූචි අනුග්‍රහය දෙන ශ්‍රීලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය ද, බෞද්ධමණ්ඩලයේ සුධිහු ද ගරු සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ඇමතිතුමාණන් ප්‍රමුඛ සංස්කෘතික අධිකාරියෙහි පින්වත්හු ද මෙහිලා උපකාරක වූ හැම සත්පුරුෂයෝ ද ලොවී ලොවුතුරු සුව ලබන්නා'යි ආශංසනය කරමිහ.

පරිවෘත්ත මහානායක සඨරියන් වහන්සේ ලියූ විනය පිළිබඳ දීඝ ප්‍රකාශනාව දවිතීය භාගයෙහි ඇතුළත් කරනු ලැබේ.

මේවගට, ශාසනෝදයකාරී,
ලබුගම ලබ්‍යානඤ්ඤ සඨරිය
ත්‍රිපිටකමණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සමාජික

1981 ජූලි 10 දින
කොළඹ 7, විජේරාම මාවතේ
අං: 115 දරන, මහානායකවාට්ටිකාරාමයේ
ත්‍රිපිටකමණ්ඩලය.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක :

අඟමහාපණ්ඩිත, බ්‍රහ්මචාරීන්ගේ ආනන්දමානසා මහානායක මහාසථවිචාර්යවරයන් වහන්සේ.

සභාපති :

අභංගම විද්‍යාවනප්‍රපරිච්ඡේදික, ත්‍රිපිටකවාගීඤ්චරාවාසී, කෝදුගොඩ ශ්‍රී භානාලොක දක්ෂිණලක්ඛායෙහි ප්‍රධාන සඛ්‍යනායක සථවිචාර්යවරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක :

මොල්ලිගොඩ ප්‍රචචනොදය පරිච්ඡේදික, ත්‍රිපිටකවාගීඤ්චර, ලබ්‍රහ්ම ශ්‍රී ලක්ඛානන්ද-කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධම් මහාසඛ්‍ය සභායෙහි මහානායක සථවිචාර්යවරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක :

කිරුළපන පූර්වාරාමාධිපති හා අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධම් පීඨාධිපති ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දුල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රභාලොක-කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධම් මහාසඛ්‍යසභායෙහි අනුනායක සථවිචාර්යවරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල ශ්‍රී සුධම්මාරාමාධිපති, ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත වේධරුවේ ශ්‍රී අනවමදර්ශී අනුනායක සථවිචාර්යවරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ--මාකඩවරවිහාරාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිචාර්යවරයන් වහන්සේ.

කොළඹ තිඹිරිගස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත කරදන ශ්‍රී ප්‍රභාලකාර නායක සථවිචාර්යවරයන් වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධම්පීඨයෙහි, ත්‍රිපිටක අංශයෙහි මහාවාසී, ශාස්ත්‍රාවාසී රාජකීය පණ්ඩිත උඩුවේ ජනානන්ද සථවිචාර්යවරයන් වහන්සේ.

ලේකම් :

කොළඹ බෞද්ධාලොක මාවතෙහි බෞද්ධාලොක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල-කොළඹදිශායෙහි ප්‍රධාන සඛ්‍ය නායක සථවිචාර්යවරයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

සී: සිංහලාඥර, පුස්තකාල පොත්

සීවු. 1, 1910 මුද්‍රණය. බෙන්තර සංකීර්ණ සඵර සංස්කරණය

සීවු. 2, බු: 2472 මුද්‍රණය. බෙරුවල මෙධාසිරි මහාසඵර සංස්කරණය

මජසං: බුරුමරට ජට්ඨසංගීති සංස්කරණය

සපා: තායාඥර මුද්‍රිත පාච්ඤිය පාළි

THE PALI ALPHABET
IN SINHALA CHARACTERS
VOWELS

අ ා ආ ා ඉ ා ඊ ා උ ා ඌ ා ඒ ා ඔ ා

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	චච්චa	ඤඤa	ඞඞa	ඔඔa
චca	ඡcha	ජja	ඤjha	ඤඤa	ඞඞa	ඔඔa	ඔඔa
ටga	ඨtha	ඳda	ඳ්ඳha	ධdha	ඞඞa	ඔඔa	ඔඔa
තta	ඵtha	දda	ධdha	ධdha	ඞඞa	ඔඔa	ඔඔa
පpa	ඵpha	බba	භbha	භbha	ඞඞa	ඔඔa	ඔඔa
යya	රra	ලla	චva	ඝsa	හha	ළla	ආආ
කka	කාක්ක	කිki	කීකී	කුku	කූකූ	කෙකේ	කොකර්
ඛkha	ඛාඛ්ඛ	ඛිkhi	ඛීඛී	ඛුkhu	ඛූඛූ	ඛෙඛේ	ඛොඛර්
ගga	ගාග්ග	ගිgi	ගීගී	ගුgu	ගූගූ	ගෙගෙ	ගොගො

CONJUNCT-CONSONANTS

කකka	ඤඤඤඤa	ත්‍රtra	චචචචa
ඛඛkha	භභභභa	දුdda	ඔඔ, ඔඔ mba
කාකya	ඤඤca	ඳ්ඳdha	ඞඞඞඞa
කීකීi	ඤඤ ඡඡcha	ද්‍රdra	ඞඞmma
කචkva	ඤඤ ජ්‍රja	ඳ්‍ර, ඳ්‍රdva	ඞඞඞඞa
ඛාඛya	ඤඤ ඤඤjha	ධ්ධdha	ඞඞ, ඞඞyya
ඛචkha	ට්ටga	තතnta	ඞඞyya
ගාගga	ඵඵ, ඵඵtha	ඡඡntha	ලලla
ගඝggha	ඳ්ඳdha	ඤඤnda	ලලyya
චචචචka	භභභභa	ඞඞndha	ලලlha
ග්‍රgga	භභභභa	තතnna	ඞඞwha
ඞඞඞඞkha	ඞඞඞඞa	තතnha	ඞඞssa
ඞඞඞඞga	ඞඞඞඞtha	පපppa	ඞඞsma
ඞඞඞඞgha	ඞඞ, ඞඞda	පපppha	ඞඞsva
ඞඞcca	තතnta	බබbba	ඞඞhma
ඞඞccha	පපttha	බබbbha	ඞඞhva
ඞඞjja	පපtva	බ්‍රbra	ළළlha
ඞඞjjha		ඞඞmpa	

අ ා ආ ා ඉ ා ඊ ා උ ා ඌ ා ඒ ා ඔ ා

පාවිතනියපාලි

විසය සූචි

හීනඤ්ච ව්‍යාජනා 2—559

පාවිතනියා 2—463.

1. මුසාවාදවග්ගො 2—105

1.	මුසාවාද සිකංඛාපදං	2— 13
2.	ඔමසවාද සිකංඛාපදං	14— 41
3.	පෙසුඤ්ඤා සිකංඛාපදං	42— 51
4.	පදසොධමම ,,	52— 55
5.	පඨමසභසෙය්‍ය ,,	56— 59
6.	දුතිය සභසෙය්‍ය ,,	60— 65
7.	ධමමදෙසනා ,,	66— 73
8.	භුතාරොචන ,,	74— 97
9.	දුට්ඨලොරොචන ,,	98—103
10.	පඨවිමණන ,,	102—105

2. භුතගාමවග්ගො 106—145

1.	භුතගාම සිකංඛාපදං	106—109
2.	අඤ්ඤවාදක ,,	110—117
3.	උජ්ඣාපනක ,,	116—121
4.	පඨමසෙනාසන ,,	120—125
5.	දුතියසෙනාසන ,,	124—129
6.	අනුපමජ්ඣ ,,	128—131
7.	නිසංඛර්ථන ,,	132—135
8.	වෙභාසකුටී ,,	136—139
9.	මහලොක විහාර ,,	138—143
10.	සප්පාණක ,,	142—145

3. හීනඤ්චොවාදවග්ගො 146—199

1.	ඔවාද සිකංඛාපදං	146—159
2.	අත්ඛගත ,,	158—163
3.	හීනඤ්චපසංඝය ,,	162—167
4.	ආමීස ,,	168—171
5.	චීවරදන ,,	172—175
6.	චීවරසිඛන ,,	176—179
7.	සංචිධාන ,,	180—185
8.	නාවාහිරුහන ,,	184—189
9.	පරිපාචිත ,,	190—195
10.	රහොනිසජ්ඣ ,,	194—199

විසය සූචි

4. භාජනවග්ගො 200—251

1.	ආවසරපිණඩ සිකඛාපදං	200—205
2.	ගණභාජන ,, .. .	204—213
3.	පරමපරභාජන ,, .. .	212—221
4.	කාණමාතු ,, .. .	220—227
5.	පටමපචාරණ ,, .. .	228—233
6.	දුතියපචාරණ ,, .. .	232—237
7.	විකාලභාජන ,, .. .	238—241
8.	සනභිධිකාර ,, .. .	240—245
9.	පණිතභාජන ,, .. .	244—249
10.	දත්තපොන ,, .. .	248—251

5. අවෙලකවග්ගො 252—295

1.	අවෙලක සිකඛාපදං	252—255
2.	උයෙයාජන ,, .. .	256—259
3.	සභාජන ,, .. .	260—263
4.	පටම රභොනිසජ්ජ සිකඛාපදං	262—267
5.	දුතිය රභොනිසජ්ජ ,, .. .	266—269
6.	චාරීක්ඛ ,, .. .	270—277
7.	මහානාම ,, .. .	276—283
8.	උයදුක්ඛසෙනා ,, .. .	284—289
9.	සෙනාවාස ,, .. .	288—291
10.	උයෙයාධික ,, .. .	290—295

6. සුරාපානවග්ගො 296—335

1.	සුරාපාන සිකඛාපදං	296—301
2.	අභිභූලීපතොදක සිකඛාපදං	302—303
3.	භාසධමම ,, .. .	304—307
4.	අනාදරිය ,, .. .	306—309
5.	භීංසාපනක ,, .. .	310—313
6.	පොති ,, .. .	312—317
7.	නභාන ,, .. .	316—325
8.	දුබ්බණ්ණකරණ ,, .. .	324—327
9.	විකපන ,, .. .	328—331
10.	වීචාරපනිධාන ,, .. .	330—335

විසය සූචි

7. සප්තාණකවග්ගො 336—379

1.	සඤ්චිච්චාණ සිකඛාපදං	336—337
2.	සප්තාණක	338—339
3.	උකෙකාටන	340—343
4.	දුට්ඨලල	342—345
5.	උභනවිසතිවසස	346—351
6.	ඵයගසක	350—353
7.	සංචිධාන	354—357
8.	අරිට්ඨ	358—367
9.	උකච්ඡන සමෙහාග සිකඛාපදං	366—371
10.	කණටක	370—379

8. සහධමමිකවග්ගො 380—421

1.	සහධමමික සිකඛාපදං	380—383
2.	විලෙචන	384—387
3.	මොහන	388—393
4.	පහාර	392—395
5.	තලසන්ඤ්ඤ	394—397
6.	අමුලක	398—401
7.	සඤ්චි ච	400—403
8.	උපසංගුති	404—407
9.	කම්මපච්චාහන	406—409
10.	ජන්දං අද්දචාගලෙන	410—413
11.	දම්භ	412—417
12.	පරිණාමන	416—421

9. රාජවග්ගො 422—463

1.	රාජනෙතපුර	422—431
2.	රකන	432—437
3.	විකාලෙගාමප්පවෙදන සිකඛාපදං	438—443
4.	සුච්චර	444—447
5.	මසච්ච	446—449
6.	තුලොනඤ්ඤ	448—451
7.	නිසිදන	452—455
8.	කණ්චපච්චපාදි	454—457
9.	වසසිකසාචික	458—461
10.	නන්දෙකර	460—463

විසය පූර්වි

පාටිදෙසනීයකථෙයො 464—487

1.	පඨම පාටිදෙසනීය සිකඛාපදං	464—469
2.	දුතීය පාටිදෙසනීය	468—471
3.	තතීය පාටිදෙසනීය	472—479
4.	චතුසු පාටිදෙසනීය	480—487

සෙත්ථියා—488—555

පරිමණධර්මගො 488—495

1.	පඨම සිකඛාපදං	488—489
2.	දුතීය	490—491
3.	තතීය	490—491
4.	චතුසු	490—491
5.	පඤ්චම	492—493
6.	ඡට්ඨ	492—493
7.	සත්තම	492—493
8.	අට්ඨම	494—495
9.	නවම	494—495
10.	දසම	494—495

උප්පත්තිකථගො 496—503

1.	පඨම සිකඛාපදං	496—497
2.	දුතීය	496—497
3.	තතීය	496—497
4.	චතුසු	498—499
5.	පඤ්චම	498—499
6.	ඡට්ඨ	498—499
7.	සත්තම	500—501
8.	අට්ඨම	500—501
9.	නවම	500—501
10.	දසම	502—503

බලහකථගො 504—511

1.	පඨම සිකඛාපදං	504—505
2.	දුතීය	504—505
3.	තතීය	504—505
4.	චතුසු	506—507
5.	පඤ්චම	506—507
6.	ඡට්ඨ	506—507
7.	සත්තම	508—509
8.	අට්ඨම	508—509
9.	නවම	508—509
10.	දසම	510—511

විසය සූචි

සකකවවගො 512—521

1.	පටම සිකුබාපදං	512—513
2.	දුතිය	512—513
3.	තතිය	512—513
4.	චතුසු	514—515
5.	පඤචම	514—515
6.	ඡට්ඨ	514—515
7.	සත්තම	516—519
8.	අට්ඨම	518—519
9.	නවම	518—519
10.	දසම	520—521

කබලවගො 522—529

1.	පටම සිකුබාපදං	522—523
2.	දුතිය	522—523
3.	තතිය	522—523
4.	චතුසු	524—525
5.	පඤචම	524—525
6.	ඡට්ඨ	524—525
7.	සත්තම	526—527
8.	අට්ඨම	526—527
9.	නවම	526—527
10.	දසම	528—529

සුරුසුරුවගො 530—541

1.	පටම සිකුබාපදං	530—531
2.	දුතිය	530—531
3.	තතිය	532—533
4.	චතුසු	532—533
5.	පඤචම	534—535
6.	ඡට්ඨ	534—537
7.	සත්තම	536—539
8.	අට්ඨම	538—539
9.	නවම	540—541
10.	දසම	540—541

විසය සූචි

පාදුකාවගො 542—555

1.	පටම සිකුබාපදං	542—543
2.	දුතිය "	542—543
3.	තතිය "	542—543
4.	චතුසු "	544—545
5.	පඤ්චම "	544—545
6.	ඡට්ඨ "	544—545
7.	සක්කම "	546—547
8.	අට්ඨම "	546—547
9.	නවම "	548—549
10.	දසම "	550—551
11.	එකාදසම සිකුබාපදං	550—551
12.	ද්වාදසම "	550—551
13.	තෙරසම "	552—553
14.	චුද්දසම "	552—553
15.	පණණරසම "	552—553

සෙවියා උඤ්ඤානං — 556—557

අධිකරණසමථා 558—559

විනයපිටකෙ

පාච්ඤානියපාලි

පාවිතනියපාලි

භික්ඛු විභූතියා

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමබුද්ධස්ස.

ඉමෙ ඛො පනායසමනේනා දේනවුති පාවිතනියා ධම්මා
උදෙසං ආගච්ඡන්ති.

6.1.1

මුසාවාදසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවකීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකසස ආරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන භස්කො සකාය පුතො වාදකඛිණො හොති. යො තිස්සීයෙහි සද්ධිං සලලපනො අවජානිතො පටිජානාති. පටිජානිතො අවජානාති. අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිවරති. සමපජානමුසා භාසති. සඛෙයානං කතො විසංවාදෙති. තිස්සීයා උජ්ඣායනති ඛීයනති විපාවෙනති: කථං හි නාම භස්කො සකායපුතො අමෙහෙහි සද්ධිං සලලපනො අවජානිතො පටිජානිසසති පටිජානිතො අවජානිසසති, අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිවරිසසති, සමපජානමුසා භාසිසසති, සඛෙයානං කතො විසංවාදෙසසති''ති.

2. අසෙසාසුං ඛො භික්ඛු තෙසං තිස්සීයානං උජ්ඣායනනානං ඛීයනානං විපාවෙනනානං අථ ඛො තෙ භික්ඛු යෙන භස්කො සකායපුතො තෙනුපසංකමිංසු. උපසඩාමිතො භස්කං සකායපුතං එතදවොචුං. ''සචං කිර තං ආවුසො භස්ක, තිස්සීයෙහි සද්ධිං සලලපනො අවජානිතො පටිජානාසී, පටිජානිතො අවජානාසී, අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිවරසී, සමපජානමුසා භාසසී, සඛෙයානං කතො විසංවාදෙසී''ති. එතෙ ඛො ආවුසො තිස්සීයා නාම යෙන කෙනචී ජේතඛො, නෙව තෙසං ජයො දතංඛොති. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිලො සනතුට්ඨා උජ්ජනො කුකුචවකා සිකධාකාමා,¹ තෙ උජ්ඣායනති ඛීයනති විපාවෙනති ''කථං හි නාම භස්කො සකායපුතො තිස්සීයෙහි සද්ධිං සලලපනො අවජානිතො පටිජානිසසති, පටිජානිතො අවජානිසසති, අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිවරිසසති, සමපජානමුසා භාසිසසති, සඛෙයානං කතො විසංවාදෙසසති''ති.

1. සනතුට්ඨා උජ්ජනො කුකුචවකා සිකධා කාමා—මජ්ඣිමනිකායෙ

පාවිතනියපාලි

හික්ෂු විභවිගය

ඒ භාග්‍යවත් අහීන් සමාසක් සමුදායන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා

ආයුෂ්මත්ති, මේ දෙඅනු පච්චි ඇවැත්හු උදෙසීමට පැමිණෙත්.

6.1.1

මුසාවාද ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි සැහැදරු වූ හස්ක මහණ වාදයෙන් (පරවාදීන් වෙත) මෙහෙයන ලද්දේ වෙයි. හේ තොටුවන් සමඟ සල්ලාප කරනුයේ අවමන් කොට ගිවිසගනියි. ගිවිසගෙන අවමන් කරයි, අනෙකෙකින් අනෙකක් වසාදමයි. දූත දූත ම මුසා බෙණෙයි. සලකුණු කොට වරද්දපියයි. තොටුවෝ ලමු කොට සිතති. නුගුණ කියති. දෙස් පතුරුවන්: කෙසේ නම් සැහැදරු හස්ක මහණ අප හා සමඟ සල්ලාප කරනුයේ අවමන් කොට ගිවිසගත්තේ ද, ගිවිසගෙන අවමන් කෙළේ ද, අනෙකෙකින් අනෙකක් වසා දූමමේ ද, දූත දූත බොරු කීවේ ද, සලකුණු කොට වරද්දපී දු''යි.

2. හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන්නා වූ නුගුණ කියන්නා වූ දෙස් පතුරුවන් නා වූ ඒ තොටුවන්ගේ (වචනය) ඇසුහ. එකල්හි ඒ හික්ෂුහු සැහැදරු හස්ක මහණ තෙම යම්තැනෙක ද එතෙතට එළැඹියාහු යැ. එළැඹූ හස්ක මහණහට තෙල වචනය කීහු: "සැබෑද ඇවැත්ති හස්කයෙනි, තෙපි තොටුවන් හා සමඟ කතාබහ කරනුවහු අවමන් කොට ගිවිසගනිවු ද, ගිවිසගෙන අවමන් කරවු ද අනෙකෙකින් අනෙකක් වසා දමවු ද, දන්නේ ම බොරු කියවු ද, සලකුණු කොට වරද්දපියවු දු යි. ඇවැත්ති, තෙල තොටුවෝ වනාහි යම්කිසි අයුරෙකින් දිනිය යුතුවෙන්, ඔවුන්ට දිනුමෙක් නො දිය යුතු මැ යි යම් හික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වුවාහු සතොස්ගුණ ඇත්තාහු ලජ්ජී වුවාහු කුකුස් ඇත්තාහු ශික්ෂාකාමීහු වෙද්ද, ඔවුහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ කියති. දෙස් පතුරුවන්: "කෙසේ නම් සැහැදරු හස්ක මහණ තොටුවන් හා සමඟ සල්ලාප කරනුයේ අවමන් කොට ගිවිසගත්තේ ද, ගිවිසගෙන අවමන් කෙළේ ද, අනෙකෙකින් අනෙකක් වසා දූමමේ ද දූත දූත බොරු කීවේ ද, සලකුණු කොට වරද්දපී දු''යි.

පාචිතකියපාළි- හිතඛු වීභධෙයා

3. අථ ඛො තෙ හිතඛු භස්සකං සකාපුත්තං අනෙකපරියායෙන විගරහිතො¹ භගවතො එතමස්සං ආරොවෙසුං, අථ ඛො භගවා එතස්මීං නිදනෙ එතස්මීං පකරණේ හිතඛුසධස්සං, සන්තීපාතාපෙත්වා භස්සකං සකාපුත්තං පටීදුච්ඡි. “සච්චං කීර තං භස්සක, තිස්සීයෙහි සද්ධිං සලල පනෙතා අවජානිතො පටීජානාසි, පටීජානිතො අවජානාසි, අඤ්ඤානඤ්ඤං පටීචරසි, සමපජානමුසා භාසසි, සධෙයනං කත්වා විසංවාදෙසී”ති. සච්චං භගවාති. විගරහි බුද්ධො භගවා අනනුවච්චියං මොසපුරිස, අනනුලොමීකං අප්පතිරුපං අසාමණකං අකපපියං අකරණියං කථං හි නාම තං මොස පුරිස, තිස්සීයෙහි සද්ධිං සලලපනෙතා අවජානිතො පටීජානියසසි, පටීජානිතො අවජානියසසි, අඤ්ඤානඤ්ඤං පටීචරසසසි, සමපජානමුසා භාසසසසි, සධෙයනං කත්වා විසංවාදෙසසසි. නෙතං මොසපුරිස අප්පසනනානං වා පසාදය පසනනානං වා හියොතාභාවාය අථඛෙවනං මොසපුරිස, අප්පසනනානං වෙච අප්පසාදය පසනනානං ච එකච්චානං අඤ්ඤථතොයාති.

4. අථ ඛො භගවා තං හිතඛුං අනෙකපරියායෙන විගරහිතො දුගරතාය දුපෙයාසතාය මහිච්ඡතාය අසනතුට්ඨියා සඛණ්ණිකාය කොසඡ්ඡස්ස අචණ්ණං භාසිත්වා අනෙකපරියායෙන සුගරතාය සුපෙයාසතාය අපභිච්ඡස්ස සනතුට්ඨස්ස සලලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස චිරියා රමහස්ස චණ්ණං භාසිත්වා හිතඛුනං තදනුවච්චිකං තදනුලොමීකං ධමමීං කථං කත්වා හිතඛු ආමනෙත්සසි, තෙන හි හිසඛවෙ හිතඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාපෙණ්ණාමී දස අත්චසෙ පටීචච: සඛකපුට්ඨතාය සඛකථාසුතාය, දුමමඤ්ඤානං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙසලානං හිතඛුනං ඵාසුච්චාරාය, දිට්ඨධමමීකානං ආසවානං සංවරාය, සමපරාසිකානං ආසවානං පටීසාතාය, අප්පසනනානං පසාදය පසනනානං හියොතාභාවාය, සද්ධිමමච්ඡිතියා, චිනියානුග්ගහාය. එවඤ්ඤා පන හිසඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දීසෙය්‍යාථ:

“සමපජාන මුසාවාදෙ පාචිතකිය”න්ති.

5. සමපජානමුසාවාදෙ නාම: විසංවාදනපුරෙසඛාරස්ස වාචා ශීරා වාච්චො වචීභෙදෙ වාවසිකා විඤ්ඤත්ත්, අට්ඨ අනරියවොභාරා: අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙති, අසුතං සුතං මෙති, අමුතං මුතං මෙති, අච්ඤ්ඤානං ච්ඤ්ඤානං මෙති, දිට්ඨං අදිට්ඨං මෙති, සුතං අසුතං මෙති, මුතං අමුතං මෙති, ච්ඤ්ඤානං අච්ඤ්ඤානං මෙති.

1. “භස්සකං සකාපුත්තං අනෙකපරියායෙන විගරහිතො” ඉති පාඨො සිහල මුද්දිත පොත්තෙ න දීප්පතෙ.

3. එකල්හි ඒ තික්ෂුහු සැහැදරු හඤ්ඤා මහණභට නොයෙක් කරුණෙන් වෙසෙසින් ගරහා භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ සැලකළහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණෙහි ලා මේ අවසරයෙහි ලා විස්සතුන් රැස් කරවා සැහැදරු හඤ්ඤා පුළුවන්සේක: “සබ්බද භඤ්ඤායෙනී, තෙපි තොටුවන් හා සමඟ සල්ලාප කරනුවහු අවමන් කොට ගිවිසගනිවු ද, ගිවිසගෙන අවමන් කරවු ද, අනෙකෙකින් අනෙකක් උසාවියවු ද, දූත දූත බොරු කියවු ද, සලකුණු කොට වරද්දපියවු ද” යි. සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්සැයි. භාග්‍යවන් බුදුහු (කුලුණු සිතින්) වෙසෙසින් ගැරහුහ: හිස් පුරුෂය, (තොප විසින් මේ කරන ලද්ද) නොනිසි යැ නො අනුලොම යැ නුසුදුසු යැ, නොමහණකම් යැ නො කැප යැ නො කළයුතු මැ යි. “හිස්පුරුෂය, කෙසේ නම් තෙපි තොටුවන් හා සමඟ කතාබහ කරනුවහු අවමන් කොට ගිවිසගන්වු ද, ගිවිසපියා අවමන් කළහු ද, අනෙකකින් අනෙකක් වසාවියවු ද දූත දූත බොරු කියවු ද, සලකුණු කොට වරද්දපියවු ද, හිස් පුරුෂය, තෙල කරුණ අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදයට හෝ ප්‍රසන්නයන්ගේ අතිරෙක ප්‍රසාදයට හෝ නො වේ මැ යි. හිස් පුරුෂය, මෙකරුණු වැලින් අප්‍රසන්නයන්ගේ අප්‍රසාදයටත් ප්‍රසන්නයන් අතුරෙහිදී ඇතැමුන්ගේ වෙනස් බවටත් වැටේ මැ යි.

4. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එමහණභට නොයෙක් කරුණෙන් වෙසෙසින් ගරහා දුබරබැව්හි දුපුස්නා බැව්හි මහිස් බැව්හි නොසතුටු බැව්හි මුළුබැඳගැනුමහි අලසබැව්හි නුගුණ වදරා නොයෙක් කරුණෙන් දුබරබැව්හි පුපුස්නාබැව්හි අපියබැව්හි සතුටුබැව්හි සලේපැවැත්මහි කෙලෙස් කැපුමහි පැහැදුමහි නිවනෙහි වැරැද්දුමහි ගුණ වදරා මහණන්හට එයට සරිලන එයට අනුලොම වන දූතම බණ වදරා මහණන් අමතා වදළුසේක. එකරුණෙන් මහණෙනී, මහණන්හට කරුණු දසයක් පිණිස සිකපද පනවන්නෙමි. (එනම්) සඟුන්ගේ මනා පිළිගැනුම, සඟුන්ගේ පහසු බව, දුසිල් පුතුලනට නිගැන්ම, සුසිල් මහණන් ගේ පහසු විසුම, මෙලෝ ගැහැට වැළකීම, පරලෝ ගැහැට වැනැයීම, නො පැහැදුණු-වුන්ගේ පැහැදීම, පැහැදුණුවුන්ගේ අධිරා පැහැදීම, සසුන් පැවැත්ම, විනයට රැකුල්දීම පිණිස යැ. මෙසේත් මහණෙනී, මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු “දූත දූත මුසා බිණිමෙහි පවිති ඇවැත් වේ” යයි.

5. සමපජාන මුසාවාද නම්: රැවටීම පෙරටු කොට ඇතියහුගේ වාචා යැ ගිරා යැ වාක්පථ යැ වාග්භෙද යැ වාග්විඤ්ඤිති යැ. අදිට්ඨය මා විසින් දිට්ඨ (දක්නා ලද යැ) අසුතය මා විසින් සුත (අසන ලද) යැ, අමුතය මා විසින් මුත (විදුනා ලද) යැ අවිඤ්ඤාත ය මා විසින් විඤ්ඤාත (දන්නා ලද) යැ දිට්ඨය මා විසින් අදිට්ඨ (නොදක්නා ලද) යැ සුතය මා විසින් අසුත (නො අසන ලද) යැ මුතය මා විසින් අමුත (නො විදුනා ලද) යැ විඤ්ඤාතය මා විසින් අවිඤ්ඤාත (නොදන්නා ලද) ය යන අට අන්‍යය බැවහරහු යි.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛු විභවෙනා

අදිට්ඨං නාම: න චක්ඛුනා දිට්ඨං. අසුතං නාම: න සොතෙන සුතං. අමුතං නාම: න සාතෙන සාධිතං, න ජීව්හාය සාධිතං, න කායෙන ඵුට්ඨං. අවිඤ්ඤාතං නාම: න මනසා විඤ්ඤාතං. දිට්ඨං නාම: චක්ඛුනා දිට්ඨං. සුතං නාම: සොතෙන සුතං. මුතං නාම: සාතෙන සාධිතං ජීව්හාය සාධිතං කායෙන ඵුට්ඨං. විඤ්ඤාතං නාම: මනසා විඤ්ඤාතං.

ත්භාකාරෙහි අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙති සමපජානමුසා හණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස: පුඛෙඛවස්ස හොති මුසා හණියස්සන්ති, හණන්තස්ස හොති මුසා හණාමීති, හණිතස්ස හොති මුසා මයා හණිතන්ති.

චතුර්භාකාරෙහි අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙති සමපජානමුසා හණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස: පුඛෙඛවස්ස හොති මුසා හණියස්සන්ති, හණන්තස්ස හොති මුසා හණාමීති, හණිතස්ස හොති මුසා මයා හණිතන්ති, විනිධාය දිට්ඨං.

පඤ්චභාකාරෙහි අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙති සමපජානමුසා හණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස, පුඛෙඛවස්ස හොති මුසා හණියස්සන්ති, හණන්තස්ස හොති මුසා හණාමීති, හණිතස්ස හොති මුසා මයා හණිතන්ති, විනිධාය දිට්ඨං විනිධාය ඛන්තිං.

ජභාකාරෙහි අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙති සමපජාන මුසා හණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස; පුඛෙඛවස්ස හොති මුසා හණියස්සන්ති හණන්තස්ස හොති මුසා හණාමීති, හණිතස්ස හොති මුසා මයා හණිතන්ති, විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං.

සත්තභාකාරෙහි අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙති සමපජානමුසා හණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස; පුඛෙඛවස්ස හොති මුසා හණියස්සන්ති, හණන්තස්ස හොති මුසා හණාමීති, හණිතස්ස හොති මුසා මයා හණිතන්ති, විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං විනිධාය භාවං.

ත්භාකාරෙහි අසුතං සුතං මෙති -පෙ- අමුතං මුතං මෙති -පෙ- අවිඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතං මෙති සමපජානමුසා හණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස, පුඛෙඛවස්ස හොති මුසා හණියස්සන්ති, හණන්තස්ස හොති මුසා හණාමීති, හණිතස්ස හොති මුසා මයා හණිතන්ති,

අදිටය නම: ඇසින් නො දක්නා ලද යැ. අසුක නම: කනින් නො අසන ලද යැ. අමුක නම; නැහැයෙන් ඉව කොට නො ගන්නා ලද යැ දිවෙන් රස නො විඳින ලද යැ කයින් නො පහස්නා ලද යැ. අවික්ෂාක නම: මනසින් නො දන්නා ලද යැ. දිටය නම: ඇසින් දක්නා ලද යැ. සුක නම: කනින් අසන ලද යැ. මුක නම: නැහැයෙන් ඉව කොට ගන්නා ලද යැ දිවෙන් රසවිඳින ලද යැ කයින් පහස්නා ලද යැ. වික්ෂාක නම: මනසින් දන්නා ලද යැ.

අදාෂ්ටය මා විසින් දාෂ්ටය යැ යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට තුන් අයුරෙකින් පවිති වෙයි; පළමු කොට ම ඒ පුභුල්හට බොරු කියන් නෙමැ යි සිත් වෙයි, කියන්නාහට බොරු කියමි යි සිත් වෙයි, කීවහුට මා විසින් බොරු කියන ලද යි සිත් වෙයි.

අදාෂ්ටය මා විසින් දාෂ්ටය යැ යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට සතර අයුරෙකින් පවිති වෙයි: පළමු කොට ම ඒ පුභුල්හට ලබ්ධිය තබා බොරු කියන්නෙමැයි සිත් වෙයි, කියන්නාහට බොරු කියමි යි සිත් වෙයි, කීවහුට මා විසින් බොරු කියන ලද යි සිත් වෙයි.

දාෂ්ටය මා විසින් දාෂ්ටය යැ යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට පස් අයුරෙකින් පවිති වෙයි: පළමු කොට ම ඒ පුභුල්හට ලබ්ධිය පිහිටුවා ඉවසීම තබා, බොරු කියන්නෙමැයි සිත් වෙයි, කියන්නාහට බොරු කියමි යි සිත් වෙයි, කීවහුට මා විසින් බොරු කියන ලද යි සිත් වෙයි.

අදාෂ්ටය මා විසින් දාෂ්ටයැ යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට සඅයුරෙකින් පවිති වෙයි; පළමු කොට ම ඒ පුභුල්හට ලබ්ධිය තබා, ඉවසීම තබා, රූපීය තබා බොරු කියන්නෙමැයි සිත් වෙයි, කියන්නාහට බොරු කියමි යි සිත් වෙයි, කීවහුට මා විසින් බොරු කියන ලද යි සිත් වෙයි.

අදාෂ්ටය මා විසින් දාෂ්ටය යැ යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට සත් අයුරෙකින් පවිති වෙයි: පළමු කොට ම ඒ පුභුල්හට ලබ්ධිය පිහිටුවා ඉවසීම තබා රූපීය තබා, අදහස තබා බොරු කියන්නෙමැයි සිත් වෙයි, කියන්නාහට බොරු කියමි යි සිත් වෙයි, කීවාහට මා විසින් බොරු කියන ලද යි සිත් වෙයි.

අග්‍රැතය මා විසින් ග්‍රැත යැ යි... අමුතය මා විසින් මුක යැ යි ...අවිඤාතය මා විසින් විඤාත යැ යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට තුන් අයුරෙකින් පවිති වෙයි: පළමු කොට ම ඒ පුභුල්හට බොරු කියන් නෙමැයි සිත් වෙයි. කියන්නාහට බොරු කියමැයි සිත් වෙයි. කීවාහට මා විසින් බොරු කියන ලද යි සිත් වෙයි.

පාවිත්‍රය පාළි-භික්ඛු විභවෙයා

චතුර්භාකාරෙහි -පෙ- පඤ්චාකාරෙහි -පෙ- ජභාකාරෙහි -පෙ- සත්භාකාරෙහි අසුතං සුතං මෙනි -පෙ- අමුතං මුතං මෙනි -පෙ- අවිඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතං මෙනි සමපජානා මුසා භණ්ණනසය ආපනති පාවිත්තියසය: පුඛෙඛවෙසස හොති මුසා භණ්ණසයනති, භණ්ණනසය හොති මුසා භණ්ණාපීති, භණ්ණනසය හොති මුසා මයා භණ්ණනති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛනතිං, විනිධාය රුපිං විනිධාය භාවං.

තිභාකාරෙහි අදිට්ඨං දිට්ඨංකඤ්ඤා මෙ සුතඤ්ඤාති සමපජානමුසා භණ්ණනසය අපනති පාවිත්තියසය: -පෙ- තිභාකාරෙහි අදිට්ඨං දිට්ඨංකඤ්ඤා මෙ මුතඤ්ඤාති සමපජානමුසා භණ්ණනසය ආපනති පාවිත්තියසය: -පෙ- තිභාකාරෙහි අදිට්ඨං දිට්ඨංකඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤාතඤ්ඤාති සමපජානමුසා භණ්ණනසය ආපනති පාවිත්තියසය; -පෙ- තිභාකාරෙහි අදිට්ඨං දිට්ඨංකඤ්ඤා මෙ සුතඤ්ඤා මුතඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අදිට්ඨං දිට්ඨංකඤ්ඤා මෙ සුතඤ්ඤා විඤ්ඤාතඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අදිට්ඨං දිට්ඨංකඤ්ඤා මෙ සුතඤ්ඤා මුතඤ්ඤා විඤ්ඤාතඤ්ඤාති සමපජාන මුසාභණ්ණනසය ආපනති පාවිත්තියසය -පෙ-.

තිභාකාරෙහි අසුතං සුතඤ්ඤා මෙ මුතඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අසුතං සුතඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤාතඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අසුතං සුතඤ්ඤා මෙ දිට්ඨංකඤ්ඤාති සමපජානමුසා භණ්ණනසය ආපනති පාවිත්තියසය. -පෙ- තිභාකාරෙහි අසුතං සුතඤ්ඤා මෙ මුතඤ්ඤා විඤ්ඤාතඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අසුතං සුතඤ්ඤා මෙ මුතඤ්ඤා දිට්ඨංකඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අසුතං සුතඤ්ඤා මෙ මුතඤ්ඤා විඤ්ඤාතඤ්ඤා දිට්ඨංකඤ්ඤාති සමපජානමුසා භණ්ණනසය ආපනති පාවිත්තියසය -පෙ-.

තිභාකාරෙහි අමුතං මුතඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤාතඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අමුතං මුතඤ්ඤා මෙ දිට්ඨංකඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අමුතං මුතඤ්ඤා මෙ සුතඤ්ඤාති සමපජානමුසා භණ්ණනසය ආපනති පාවිත්තියසය -පෙ- තිභාකාරෙහි අමුතං මුතඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤාතඤ්ඤා දිට්ඨංකඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අමුතං මුතඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤාතඤ්ඤා සුතඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අමුතං මුතඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤාතඤ්ඤා දිට්ඨංකඤ්ඤා සුතඤ්ඤාති සමපජානමුසා භණ්ණනසය ආපනති පාවිත්තියසය -පෙ-.

තිභාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතඤ්ඤා මෙ දිට්ඨංකඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතඤ්ඤා මෙ සුතඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතඤ්ඤා මෙ මුතඤ්ඤාති සමපජානමුසා භණ්ණනසය ආපනති පාවිත්තියසය -පෙ- තිභාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතඤ්ඤා මෙ දිට්ඨංකඤ්ඤා සුතඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතඤ්ඤා මෙ දිට්ඨංකඤ්ඤා මුතඤ්ඤාති -පෙ- තිභාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතඤ්ඤා මෙ දිට්ඨංකඤ්ඤා සුතඤ්ඤා මුතඤ්ඤාති සමපජානමුසා භණ්ණනසය ආපනති පාවිත්තියසය; -පෙ-.

සතර අයුරෙකින්... පස් අයුරෙකින්... ස අයුරෙකින්... අග්‍රාතය
 මා විසින් ග්‍රාහ යැ යි අමුතය මා විසින් මුත යැ යි... අවිඥාතය මා විසින්
 විඥාත යැ යි දූත දූත බොරු කියන්නාහට සත් අයුරෙකින් පවිති වෙයි:
 පළමු කොට ම ඒ පුතුල්හට ලබ්ධිය බහාතබා, ඉවසීම තබා, රූපීය
 පිහිටුවා අදහස තබා බොරු කියන්නෙමැයි සිත් වෙයි. කියන්නා-
 හට බොරු කියමිසි සිත් වෙයි, කීවා හට මා විසින් බොරු කියන ලද්දී
 සිත් වෙයි.

අදාෂ්ටය මා විසින් දාෂ්ට ද ග්‍රාහ දූ යි දූත දූත බොරු කියන්නා
 හට තුන් අයුරෙකින් පවිති වෙයි:...අදාෂ්ටය මා විසින් දාෂ්ට ද මුත දූ යි
 දූත දූත බොරු කියන්නාහට තුන් අයුරෙකින් පවිති වෙයි... අදාෂ්ටය මා
 විසින් දාෂ්ට ද විඥාත දූ යි දූත දූත බොරු කියන්නා හට තුන් අයුරෙකින්
 පවිති වෙයි... අදාෂ්ටය මා විසින් දාෂ්ට ද ග්‍රාහ ද මුත දූයි තුන්
 අයුරෙකින්... අදාෂ්ටය මා විසින් දාෂ්ට ද ග්‍රාහ ද විඥාත දූ යි තුන්
 අයුරෙකින්... අදාෂ්ටය මා විසින් දාෂ්ට ද ග්‍රාහ ද මුත ද විඥාත දූයි දූත
 දූත බොරු කියන්නා හට තුන් අයුරෙකින් පවිති වේ.

අග්‍රාතය මා විසින් ග්‍රාහ ද මුත දූ යි තුන් අයුරෙකින්... අග්‍රාතය
 මා විසින් ග්‍රාහ ද විඥාත දූ යි තුන් අයුරෙකින්... අග්‍රාතය මා විසින් ග්‍රාහ ද
 දාෂ්ට දූ යි දූත දූත බොරු කියන්නාහට තුන් අයුරෙකින් පවිති වෙයි.
 අග්‍රාතය මා විසින් ග්‍රාහ ද මුත ද විඥාත දූ යි තුන් අයුරෙකින්... අග්‍රාතය
 මා විසින් ග්‍රාහ ද මුත ද දාෂ්ට දූ යි තුන් අයුරෙකින්... අග්‍රාතය මා විසින්
 ග්‍රාහ ද මුත ද විඥාත ද දාෂ්ට දූ යි දූත දූත බොරු කියන්නාහට තුන්
 අයුරෙකින් පවිති වේ...

අමුතය මා විසින් මුත ද විඥාත දූ යි තුන් අයුරෙකින්... අමුතය
 මා විසින් මුත ද දාෂ්ට දූ යි තුන් අයුරෙකින්... අමුතය මා විසින් මුත ද
 ග්‍රාහ දූ යි දූත දූත බොරු කියන්නාහට තුන් අයුරෙකින් පවිති ඇවැත්
 වෙයි...අමුතය මා විසින් මුත ද විඥාත ද දාෂ්ට දූ යි තුන් අයුරෙකින්...
 අමුතය මා විසින් මුත ද විඥාත ද ග්‍රාහ දූ යි තුන් අයුරෙකින්...අමුතය
 මා විසින් මුත ද විඥාත ද දාෂ්ට ද ග්‍රාහ දූ යි දූත දූත බොරු
 කියන්නාහට තුන් අයුරෙකින් පවිති වේ...

අවිඥාතය මා විසින් විඥාත ද දාෂ්ට දූ යි තුන් අයුරෙකින්...
 අවිඥාතය මා විසින් විඥාත ද ග්‍රාහ දූ යි තුන් අයුරෙකින්... අවිඥාතය
 මා විසින් විඥාත ද මුත දූ යි දූත දූත බොරු කියන්නාහට තුන්
 අයුරෙකින් පවිති වෙයි... අවිඥාතය මා විසින් විඥාත ද දාෂ්ට ද
 ග්‍රාහ දූ යි ... අවිඥාතය මා විසින් විඥාත ද දාෂ්ට ද මුත දූ යි තුන්
 අයුරෙකින්... අවිඥාතය මා විසින් විඥාත ද දාෂ්ට ද ග්‍රාහ ද
 මුත දූ යි දූත දූත බොරු කියන්නාහට තුන් අයුරෙකින් පවිති වේ...

පාවිතකිපාළි හිතවු විභවෙයා

තීභාකාරෙහි දිට්ඨං අදිට්ඨං මෙනි සමපජානමුසා හණන්තසස ආපත්ති පාවිතකියසස: පුඛෙඛවසස හොති මුසා හණියනනි, හණන්තසස හොති මුසා හණාමීති, හණිතසස හොති මුසා මයා හණිතනනි. චතුභාකාරෙහි -පෙ- පඤ්ඤාභාකාරෙහි -පෙ- ඡභාකාරෙහි -පෙ- සත්භාකාරෙහි දිට්ඨං අදිට්ඨං මෙනි සමපජානමුසා හණන්තසස ආපත්ති පාවිතකියසස: පුඛෙඛවසස හොති මුසා හණියනනි, හණන්තසස හොති මුසා හණාමීති, හණිතසස හොති මුසා මයා හණිතනනි, විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය ඛනනි, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

තීභාකාරෙහි සුතං අසුතං මෙනි -පෙ- මුතං අමුතං මෙනි -පෙ- විඤ්ඤානං අවිඤ්ඤානං මෙනි සමපජානමුසා හණන්තසස ආපත්ති පාවිතකියසස; පුඛෙඛවසස හොති මුසා හණියනනි, හණන්තසස හොති මුසා හණාමීති, හණිතසස හොති මුසා මයා හණිතනනි. චතුභාකාරෙහි -පෙ- පඤ්ඤාභාකාරෙහි -පෙ- ඡභාකාරෙහි -පෙ- සත්භාකාරෙහි සුතං අසුතං මෙනි -පෙ- මුතං අමුතං මෙනි -පෙ- විඤ්ඤානං අවිඤ්ඤානං මෙනි සමපජානමුසා හණන්තසස ආපත්ති පාවිතකියසස: පුඛෙඛවසස හොති මුසා හණියනනි, හණන්තසස හොති මුසා හණාමීති, හණිතසස හොති මුසා මයා හණිතනනි, විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය ඛනනි, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

තීභාකාරෙහි දිට්ඨං සුතං මෙනි -පෙ- තීභාකාරෙහි දිට්ඨං මුතං මෙනි -පෙ- තීභාකාරෙහි දිට්ඨං විඤ්ඤානං මෙනි සමපජානමුසා හණන්තසස ආපත්ති පාවිතකියසස; -පෙ- තීභාකාරෙහි දිට්ඨං සුතඤ්ඤා මෙ මුතඤ්ඤාති -පෙ- තීභාකාරෙහි දිට්ඨං සුතඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤානඤ්ඤාති -පෙ- තීභාකාරෙහි දිට්ඨං සුතඤ්ඤා මෙ මුතඤ්ඤා විඤ්ඤානඤ්ඤාති සමපජාන මුසා හණන්තසස ආපත්ති පාවිතකියසස: -පෙ-

තීභාකාරෙහි සුතං මුතං මෙනි -පෙ- තීභාකාරෙහි සුතං විඤ්ඤානං මෙනි -පෙ- තීභාකාරෙහි සුතං දිට්ඨං මෙනි සමපජානමුසා හණන්තසස ආපත්ති පාවිතකියසස; -පෙ- තීභාකාරෙහි සුතං මුතඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤානඤ්ඤාති -පෙ- තීභාකාරෙහි සුතං මුතඤ්ඤා මෙ දිට්ඨඤ්ඤාති -පෙ- තීභාකාරෙහි සුතං මුතඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤානඤ්ඤා දිට්ඨඤ්ඤාති සමපජානමුසා හණන්තසස ආපත්ති පාවිතකියසස -පෙ-.

තීභාකාරෙහි මුතං විඤ්ඤානං මෙනි -පෙ- තීභාකාරෙහි මුතං දිට්ඨං මෙනි -පෙ- තීභාකාරෙහි මුතං සුතං මෙනි සමපජානමුසා හණන්තසස ආපත්ති පාවිතකියසස -පෙ- තීභාකාරෙහි මුතං විඤ්ඤානඤ්ඤා මෙ දිට්ඨඤ්ඤාති -පෙ- තීභාකාරෙහි මුතං විඤ්ඤානඤ්ඤා මෙ සුතඤ්ඤාති -පෙ- තීභාකාරෙහි මුතං විඤ්ඤානඤ්ඤා මෙ දිට්ඨඤ්ඤා සුතඤ්ඤාති සමපජානමුසා හණන්තසස ආපත්ති පාවිතකියසස -පෙ-.

පාචිකතිය පාළි-භික්ඛු විභවෙයා

තීභාකාරෙහි විඤ්ඤානං දිට්ඨං මෙති -පෙ- ඤ්භාකාරෙහි විඤ්ඤානං සුතං මෙති -පෙ- තීභාකාරෙහි විඤ්ඤානං මුතං මෙති සමපජානමුසා හණනතසස ආපතති පාචිකතියසස -පෙ- තීභාකාරෙහි විඤ්ඤානං දිට්ඨංඤ්ඤානං මෙ සුතඤ්ඤානං -පෙ- තීභාකාරෙහි විඤ්ඤානං දිට්ඨංඤ්ඤානං මෙ මුතඤ්ඤානං -පෙ- තීභාකාරෙහි විඤ්ඤානං දිට්ඨංඤ්ඤානං මෙ සුතඤ්ඤානං මුතඤ්ඤානං සමපජානමුසා හණනතසස ආපතති පාචිකතියසස -පෙ-

තීභාකාරෙහි දිට්ඨං වෙමතිකො දිට්ඨං නො කපෙපති දිට්ඨං නසසරති දිට්ඨං පමුට්ඨොඤ්ඤානං හොති දිට්ඨං මෙ සුතඤ්ඤානං සමපජානමුසා හණනතසස ආපතති පාචිකතියසස -පෙ- දිට්ඨං මෙ සුතඤ්ඤානං මුතඤ්ඤානං විඤ්ඤානඤ්ඤානං සමපජානමුසා හණනතසස ආපතති පාචිකතියසස -පෙ- සුතෙ වෙමතිකො සුතං නො කපෙපති සුතං නසසරති සුතං පමුට්ඨොඤ්ඤානං හොති -පෙ- මුතෙ වෙමතිකො මුතං නො කපෙපති මුතං නසසරති මුතං පමුට්ඨොඤ්ඤානං හොති -පෙ- තීභාකාරෙහි විඤ්ඤානෙ වෙමතිකො විඤ්ඤානං නො කපෙපති විඤ්ඤානං නසසරති විඤ්ඤානං පමුට්ඨොඤ්ඤානං හොති විඤ්ඤානඤ්ඤානං මෙ දිට්ඨංඤ්ඤානං -පෙ- විඤ්ඤානං පමුට්ඨොඤ්ඤානං හොති විඤ්ඤානඤ්ඤානං මෙ සුතඤ්ඤානං -පෙ- විඤ්ඤානං පමුට්ඨොඤ්ඤානං හොති විඤ්ඤානඤ්ඤානං මෙ මුතඤ්ඤානං -පෙ- විඤ්ඤානං පමුට්ඨොඤ්ඤානං හොති විඤ්ඤානඤ්ඤානං මෙ දිට්ඨංඤ්ඤානං සුතඤ්ඤානං -පෙ- විඤ්ඤානං පමුට්ඨොඤ්ඤානං හොති විඤ්ඤානඤ්ඤානං මෙ දිට්ඨංඤ්ඤානං සුතඤ්ඤානං මුතඤ්ඤානං සමපජානමුසා හණනතසස ආපතති පාචිකතියසස, පුබ්බෙවසස හොති මුසා හණසසනති, හණනතසස හොති මුසා හණාමීති, හණතසස හොති මුසා මයා හණතනති.

වතුභාකාරෙහි -පෙ- පඤ්ඤානාකාරෙහි -පෙ- ජභාකාරෙහි -පෙ- සඤ්ඤානාකාරෙහි -පෙ- විඤ්ඤානං පමුට්ඨොඤ්ඤානං හොති විඤ්ඤානඤ්ඤානං මෙ දිට්ඨංඤ්ඤානං සුතඤ්ඤානං මුතඤ්ඤානං සමපජානමුසා හණනතසස ආපතති පාචිකතියසස, පුබ්බෙවසස හොති මුසා හණසසනති, හණනතසස හොති මුසා හණාමීති, හණතසස හොති මුසා මයා හණතනති, විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය ඛන්ති, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

අනාපතති: දවා හණති, රවා හණති. දවා හණති නාම: සහසා හණති. රවා හණති නාම: අඤ්ඤං හණසසාමීති අඤ්ඤං හණති, උමමනත කසය, ආදිකමමිකඤ්ඤානං.

මුසාවාදසිකඤ්ඤානං පඨමං

1. පමුට්ඨො-සීල.

විඥානය මා විසින් දෘෂ්ට යැ යි තුන් අයුරෙකින්... විඥානය මා විසින් ශ්‍රැත යැ යි තුන් අයුරෙකින්... විඥානය මා විසින් මුත යැ යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට තුන් අයුරෙකින් පවිති ඇවැත් වෙයි... විඥානය මා විසින් දෘෂ්ට ද ශ්‍රැත ද යි තුන් අයුරෙකින්... විඥානය මා විසින් දෘෂ්ට ද මුත ද යි තුන් අයුරෙකින් ... විඥානය මා විසින් දෘෂ්ට ද ශ්‍රැත ද මුත ද යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට තුන් අයුරෙකින් පවිති ඇවැත් වේ:...

දෘෂ්ටයෙහි විමති ඇතියේ දෘෂ්ටය නො ද අදහයි. දෘෂ්ටය නො සිහි කරයි. දෘෂ්ටයෙහි ප්‍රමාණ්ට වෙයි. දෘෂ්ටය මා විසින් ශ්‍රැත ද යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට තුන් අයුරෙකින් පවිති වේ... දෘෂ්ටය මා විසින් ශ්‍රැත ද මුත ද විඥාන ද යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට තුන් අයුරෙකින් පවිති ඇවැත් වේ.... ශ්‍රැතයෙහි විමති ඇතියේ ශ්‍රැතය නො ද අදහයි. ශ්‍රැතය නො සිහි කරයි. ශ්‍රැතයෙහි ප්‍රමාණ්ට වෙයි.... මුතයෙහි විමති ඇතියේ මුතය නො ද අදහයි. මුතය නො සිහි කරයි. මුතයෙහි ප්‍රමාණ්ට වෙයි.... තුන් අයුරෙකින් විඥානයෙහි විමති ඇතියේ විඥානය නො ද අදහයි. විඥානය නො සිහි කරයි. විඥානයෙහි ප්‍රමාණ්ට වෙයි. මා විසින් විඥාන ද දෘෂ්ට ද යි... විඥානයෙහි ප්‍රමාණ්ට වෙයි. මා විසින් විඥාන ද ශ්‍රැත ද යි ... විඥානයෙහි ප්‍රමාණ්ට වෙයි. මා විසින් විඥාන ද මුත ද යි... විඥානයෙහි ප්‍රමාණ්ට වෙයි. මා විසින් විඥාන ද දෘෂ්ට ද ශ්‍රැත ද යි... විඥානයෙහි ප්‍රමාණ්ට වෙයි. මා විසින් විඥාන ද දෘෂ්ට ද ශ්‍රැත ද මුත ද යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට පවිති ඇවැත් වේ: කැලම ඔහුට බොරු කියන්නෙමැයි සිත් වෙයි. කියන්නාහට බොරු කියමැයි සිත් වෙයි. කීවාහට මා විසින් බොරු කියන ලද යි සිත් වෙයි.

සතර අයුරෙකින් ... පස් අයුරෙකින්... සඅයුරෙකින්... සත් අයුරෙකින්... විඥානයෙහි ප්‍රමාණ්ට වෙයි. මා විසින් විඥාන ද දෘෂ්ට ද ශ්‍රැත ද මුත ද යි දූන දූන බොරු කියන්නාහට පවිති ඇවැත් වේ: කැල ම ඔහුට ලබ්ධිය තබා, ඉවසීම තබා, රූචිය පිහිටුවා අදහස තබා බොරු කියන්නෙමැයි සිත්වෙයි. කියන්නා හට බොරු කියමැයි සිත් වෙයි, කීවාහට මා විසින් බොරු කියන ලද යි සිත් වෙයි.

ලාභෙළා බෙණේ නම්, පැකිල බෙණේ නම්, ඇවැත් නැති: ලාභෙළා බිණීම නම් යුහුවැ කීම යි. පැකිලෑ බිණීම නම් අනෙකක් කියන්නෙමැයි අනෙකක් කීම යි. උන්මත්තකයහුට ද, ආදිකාර්මිකයහුට ද ඇවැත් නැති.

පළමුවැනි මුසාවාද ශික්ෂාපද යි.

6. 1. 2

ඔමසවාදයකිකවාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙනවනො අනාඨිඤ්ඤාසං ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බඤ්ඤාං භික්ඛු පෙසලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං භණ්ණන්ති.¹ පෙසලෙ භික්ඛු ඔමසන්ති; ජාතියාපි නාමෙනපි ගොඤ්ඤාපි කමමනපි සිප්පෙනපි ආබාධෙනපි ලිබ්බනපි කිලෙසෙනපි ආපත්තියාපි භීනෙනපි අකෙකාසෙන බුංසෙත්ති වලෙභන්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨාං -පෙ- තෙ උජ්ඣායන්ති ධියන්ති විපාවෙන්ති; “කථං හි නාම ජබ්බඤ්ඤාං භික්ඛු පෙසලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං භණ්ණන්ති පෙසලෙ භික්ඛු ඔමසිසුන්ති; ජාතියාපි නාමෙනපි ගොඤ්ඤාපි කමමනපි සිප්පෙනපි ආබාධෙනපි ලිබ්බනපි කිලෙසෙනපි ආපත්තියාපි භීනෙනපි අකෙකාසෙන බුංසෙසුන්ති වලෙභන්ති”ති

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ජබ්බඤ්ඤායෙ භික්ඛු අනෙකපරියායෙන විගරහිතා භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. -පෙ- සච්චං කිරි තුමෙභ භික්ඛුවෙ පෙසලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං භණ්ණන්ති පෙසලෙ භික්ඛු ඔමසන්ති; ජාතියාපි -පෙ- භීනෙනපි අකෙකාසෙන බුංසෙත්ති වලෙභන්ති.

සච්චං භගවාති.

විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙභ මොසපුරිසා පෙසලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං භණ්ණන්ති පෙසලෙ භික්ඛු ඔමසිසුන්ති; ජාතියාපි -පෙ- භීනෙනපි අකෙකාසෙන බුංසෙත්ති වලෙභන්ති. තෙනං මොස පුරිසා අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිතා ධම්මං කථං කන්තා භික්ඛු ආමනෙත්ති.

3. භුතපුබ්බං භික්ඛුවෙ, තකකසිලායං අඤ්ඤාතරසං බ්‍රාහ්මණසං නන්දිවිසාලො නාම බලිවද්දෙ² අහොසි. අථ ඛො භික්ඛුවෙ නන්දිවිසාලො බලිවද්දෙ තං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච: “ගච්ඡන්ති බ්‍රාහ්මණ සෙට්ඨිනා සද්ධිං සහසෙත අබ්බුතං කරොහි, මයං බලිවද්දෙ සකට්ඨනං අතිබ්බං පට්ටෙසන්ති”ති. අථ ඛො භික්ඛුවෙ සො බ්‍රාහ්මණො සෙට්ඨිනා සද්ධිං සහසෙත අබ්බුතං අකාසි, “මයං බලිවද්දෙ සකට්ඨනං අතිබ්බං පට්ටෙසන්ති”ති. අථ ඛො භික්ඛුවෙ සො බ්‍රාහ්මණො සකට්ඨනං අතිබ්බන්ති නන්දිවිසාලං බලිවද්දං යොජෙත්ති එතදවොච: “අඤ්ඤා කුට්, වහස්සු කුට්”ති. අථ ඛො භික්ඛුවෙ නන්දිවිසාලො බලිවද්දෙ තස්ථව අථයාසි. අථ ඛො භික්ඛුවෙ සො බ්‍රාහ්මණො සහසෙත පරාජිතො පජ්ඣාසි.

1. භණ්ණන්ති-මඡසං.
2. බලිවද්දෙ-මඡසං.
3. ගච්ඡන්ති-මඡසං.

මමසවාද ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ, අනෙපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි සවග මහණහු ප්‍රියශීල භික්ෂූන් සමග ධබර කරමින් ප්‍රියශීල භික්ෂූන් (රඵබස් නැමැති හුල් වලින් වීනි විදිත්) විද බෙණෙත්: ජාතියෙනුදු නාමයෙනුදු ගොත්‍රයෙනුදු කර්මයෙනුදු ශිල්පයෙනුදු ආබාධයෙනුදු ලිඛයෙනුදු ක්ලේශයෙනුදු ආපත්තියෙනුදු හීන වූ ආත්‍රෝශයෙනුදු ආත්‍රෝශ කෙරෙත් ගරහත්. යම් භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වුවෝ...ඔවුහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු ප්‍රියශීල භික්ෂූන් සමග ධබර කරමින් ප්‍රියශීල භික්ෂූන්හට සටා බෙණෙත් ද, ජාතියෙනුදු නාමයෙනුදු ගොත්‍රයෙනුදු කර්මයෙනුදු ශිල්පයෙනුදු ආබාධයෙනුදු ලිඛයෙනුදු ක්ලේශයෙනුදු ආපත්තියෙනුදු හීන වූ ආත්‍රෝශයෙනුදු ආත්‍රෝශ කෙරෙත් ද, ගරහත් ද”යි.

2. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු සවග මහණුන්හට නොයෙක් කරුණෙන් වෙසෙසින් ගරහා භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ සැලකළහ...සැබැද මහණෙනි, තෙපි ප්‍රියශීල භික්ෂූන් සමග ධබර කරමින් ප්‍රියශීල භික්ෂූන්හට සටාබණනහු ද, ජාතියෙනුදු... හීන වූ ආත්‍රෝශයෙනුදු ආත්‍රෝශ කරවු ද, ගරහවු ද යි.

සැබැව භාග්‍යවතුන් වහන්ස,

භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගැරහුහ..., “භිස් පුරුෂයෙනි, කෙසේ නම් තෙපි ප්‍රියශීල භික්ෂූන් සමග ධබර කරමින් ප්‍රියශීල භික්ෂූන්හට සටා බෙණෙවු ද, ජාතියෙනුදු...හීන වූ ආත්‍රෝශයෙනුදු ආත්‍රෝශ කරවු ද, ගරහවු ද”යි භිස්පුරුෂයෙනි, තෙල කරුණ අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ... නො වේ යැ යි වෙසෙසින් ගරහා දැහැමි කපා කොට මහණුන් ඇමැතුහ.

3. මහණෙනි, මේ පෙර වූ දූයෙකි: තක්සලායෙහි එක්තරා බමුණකුට නාන්දිවිසාල නම් වෘෂභයෙක් විය. එකල්හි මහණෙනි, නාන්දිවිසාල වෘෂභ එබමුණුහට තෙල බස කී ය. බමුණ, තෝ යා, සිටුහු සමඟ දහසෙකින් පරදු තබව, “මාගේ වෘෂභ තෙමේ එකට බැදී ගැල් සියයක් (පෙරැගැල තුඩු තැනට පසුගැල) අදනේ යැ”යි. ඉක්බිති මහණෙනි, එබමුණු සිටුහු සමඟ දහසෙකින් පරදු තැබී ය. “මාගේ වෘෂභ එකට බැදී ගැල් සියයක් අදනේ යැ යි” ඉක්බිති මහණෙනි, එ බමුණු ගැල්සියයක් එකට බැද නාන්දිවිසාල ගවයා යොදලා අදු කළ, උසුල කළැ යි කී ය. එකල්හි මහණෙනි, නාන්දිවිසාල බලිවරද තෙමේ එහිම සිටියේ ය. එකල්හි මහණෙනි, එබමුණු දහසෙකින් පැරදුණේ (දෙමනසින්) සිතමින් සිටියේ ය.

පාච්ඡන්ද පාළි-භික්ඛවිභවෙයා

4. අථ ඛො භික්ඛවෙ නන්දිවීසාලො ඛලිවද්දෙ තං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච:
 “කිසස තං බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤායසී”ති. තථාහි පනාහං භො තයා සහසෙසන
 පරාජිතොති. කිසස පන මං තං බ්‍රාහ්මණ අකුටං කුටවාදෙන පාපෙසී.
 ගච්ඡ තං බ්‍රාහ්මණ සෙට්ඨිනා සද්ධිං ද්වීහි සහසෙසහි අබ්බුතං කරොහී,
 “මඤ්ඤං ඛලිවද්දෙ සකට්ඨනං අනිබ්බං පච්චෙට්ඨසන්ති. මා ච මං
 අකුටං කුටවාදෙන පාපෙසී”ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ සො බ්‍රාහ්මණො
 සෙට්ඨිනා සද්ධිං ද්වීහි සහසෙසහි අබ්බුතං අකාසී. “මඤ්ඤං ඛලිවද්දෙ
 සකට්ඨනං අනිබ්බං පච්චෙට්ඨසන්ති”ති.

5. අථ ඛො භික්ඛවෙ සො බ්‍රාහ්මණො සකට්ඨනං අනිබ්බන්ධිතා
 නන්දිවීසාලං ඛලිවද්දං යොජෙත්වා¹ එතදවොච: “අඤ්ඤං හද්‍ර වහස්සු හද්‍රා”ති.
 අථ ඛො භික්ඛවෙ නන්දිවීසාලො ඛලිවද්දෙ සකට්ඨනං අනිබ්බං
 පච්චෙට්ඨි.

6. “මනාපමෙව භාසෙය්‍ය නාමනාපං කුදුවනං
 මනාපං භාසමානසං ගරුච්ඡාරං උදබ්බහී,
 ධනඤ්ඤා නං අලබ්භෙසී තෙන වන්තමනො අහු”ති

තදපි මෙ භික්ඛවෙ අමනාපා බ්‍රුංසනා වච්ඡනා, කිමඛ පන එතරහි
 මනාපා හවීසන්ති බ්‍රුංසනා වච්ඡනා තෙනං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං චා
 පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, ඉමං සි කඛ.පදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“ඔමසවාදෙ පාච්ඡන්ද”න්ති

7. ඔමසවාදෙ නාම: දසහි ආකාරෙහි ඔමසති: ජාතියාපි නාමෙනපි
 ගොතෙනනපි කලෙමනපි සි පෙපනපි දාඛාධෙනපි ලිඛෙනනපි කිලෙසෙනපි
 ආපනත්තියාපි අකෙකාසෙනපි.

ජාති නාම: දෙව ජාතියො, භීනා ච ජාති උක්කට්ඨා ච ජාති,
 භීනා නාම ජාති: වණ්ඤාලජාති වෙණජාති තෙසාදජාති රථකාරජාති,
 පුක්කසජාති, එසා භීනා නාම ජාති. උක්කට්ඨා නාම ජාති: ඛන්තිය
 ජාති බ්‍රාහ්මණජාති, එසා උක්කට්ඨා නාම ජාති.

නාමං නාම: දෙව නාමානි, භීනඤ්ඤා නාමං උක්කට්ඨඤ්ඤා නාමං.
 භීනං නාම නාමං: අවකණ්ණකං ජවකණ්ණකං ධනිට්ඨකං සවිට්ඨකං
 කුලවධ්දකං, තෙසු තෙසු චා පන ජනපදෙසු ඔඤ්ඤාතං අවඤ්ඤාතං භීළිතං
 පරිභූතං අච්ඡන්තිකතං, එතං භීනං නාම නාමං. උක්කට්ඨං නාම නාමං:
 බුද්ධපට්ඨසඤ්ඤාතං ධම්මපට්ඨසඤ්ඤාතං සධ්ධපට්ඨසඤ්ඤාතං, තෙසු තෙසු චා
 පන ජනපදෙසු අනොඤ්ඤාතං අනවඤ්ඤාතං අභීළිතං අපරිභූතං වික්කිකතං,
 එතං උක්කට්ඨං නාම නාමං.

1. යුඤ්ජතා - මජ්ඣ.

4. එකල්හි නැඳිවිසාල වෘක්ෂ නෙමේ එබමුණුහට බමුණ, තෙපි කුමකට පිනිවිලිපර වැ සිටියාව යි. තෙල කී ය. හවන, මම තා විසින් දහසෙකින් පරදවන ලද්දෙමි ද එහෙයිනැයි කී ය. බමුණ, කුමකට තෙපි නො කුළු මා කුළෙහි යන බසින් (අවමනට) පමුණුවාලුහු ද, යව බමුණ, තෙපි පිටුහු සමඟ දෙදහසෙකින් පරදු තබව, "මාගේ වෘක්ෂ එකට බැදී ගැල් සියයක් අදනෝ යැ"යි. නො කුළු මා කුළෙහි යන බසින් නො ද (අවමනට) පමුණුවාලව යි කී ය. එකල්හි මහණෙනි ඒ බමුණු පිටුහු සමඟ දෙදහසෙකින් පරදු තැබී ය; 'මාගේ වෘක්ෂ එකට බැදී ගැල් සියයක් අදනෝ යැ'යි

5. ඉක්බිති මහණෙනි, ඒ බමුණු ගැල් සියයක් එකට බැද නන්දිවිසාල ගවයා යොදලා "අඳු හදය, උසුල හදය"යි මෙසේ කී ය. එකල්හි ම මහණෙනි, නැඳිවිසාල වෘක්ෂ එකට බැදී ගැල් සියය ඇදලී ය.

6. මනවධන බස් ම කියන්නේ ය, කිසි කලෙක අමනාපබස් නො කියන්නේ ය, මනාප බස් බණන්නහුගේ මහත් බර ඉසිලී ය, ඔහු ලවා ධනය ද ලබවාලී ය, එයින් සතුටු සිතැත්තේ ද වී" යැයි. එදවස් මහණෙනි, හෙළා දැකීම ගැරහීම මට අමනාප වී යැ. දැන් හෙළාදැකීම ගැරහීම මනාප වෙතියි කියනු කීම? මහණෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ ...නො වේ. මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය ද උදෙසවු:

ඔමසවාදයෙහි පවිති වෙයයි.

7. ඔමසවාද නම: දස අයුරෙකින් සටා බෙණෙයි: ජාතියෙනුදු නාමයෙනුදු ගෝත්‍රයෙනුදු කර්මයෙනුදු ශිල්පයෙනුදු ආබාධයෙනුදු ලිඛිතයෙනුදු ක්ලේශයෙනුදු ආපත්තියෙනුදු ආක්‍රොශයෙන ද යි.

ජාති නම: භීන ජාති ද උත්කෘෂ්ට ජාති ද යි ජාති දෙකෙකි. භීන ජාති නම; සැඬොල් ජාති යැ කුළුපොකු ජාති යැ වැදී ජාති යැ සොම්මර ජාති යැ පුප්සඬු ජාති යි. තෙල භීන ජාති වෙයි. උත්කෘෂ්ට ජාති නම: ක්ෂත්‍රීය ජාති යැ බ්‍රාහ්මණ ජාති යි. තෙල උත්කෘෂ්ට ජාති නම.

නාම නම: භීන නාම හා උත්කෘෂ්ටනාම හා නාම දෙකෙකි. භීන නාම නම: අවකණ්ණක යැ ජවකණ්ණක යැ, ධනිට්ඨක යැ, සච්චක යැ, කුලවධ්ධක යි. ඒ ඒ දනවු හි පහත් කොට දන්නා ලද අවමන් කොට දන්නා ලද පිළිකුල් කරන ලද පරිභව කරන ලද ගරු නො කරන ලද හෝ නාම යි. තෙල භීන නාම වෙ යි. උත්කෘෂ්ට නාම නම: බුද්ධ ප්‍රතිසංයුක්ත වූ ධර්මප්‍රතිසංයුක්ත වූ සඛ්‍යප්‍රතිසංයුක්ත වූ නාම හෝ ඒ ඒ දනවු හි පහත් කොට නොදන්නාලද අවමන් කොට නොදන්නා ලද පිළිකුල් නො කරනලද පරිභව නො කරන ලද ගරු කරන ලද හෝ නාම යි. තෙල උත්කෘෂ්ටනාම නම.

පාරික්ෂයපාළි භික්ෂුවීභවෙතා

10. ගොතතං නාම: දෙව ගොතනානි, භීනඤ්ඤි ගොතං උක්කට්ඨඤ්ඤි ගොතං. භීනං නාම ගොතං: කොසියගොතං භාරදාජගොතං, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු ඔඤාතං අවඤ්ඤතං භීළීතං පරිභුතං අවිතතීකතං, එතං භීනං නාම ගොතං. උක්කට්ඨං නාම ගොතං: ගොතම ගොතං මොග්ගලලානගොතං කච්චානගොතං වාසෙට්ඨගොතං, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු අනොඤාතං අනවඤ්ඤතං අභීළීතං අපරිභුතං විතතීකතං, එතං උක්කට්ඨං නාම ගොතං.

11. කමමං නාම: දෙව කමමානි, භීනඤ්ඤි කමමං උක්කට්ඨඤ්ඤි-කමමං. භීනං නාම කමමං: කොට්ඨකකමමං පුප්ප්චඩ්ඨකකමමං, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු ඔඤාතං අවඤ්ඤතං භීළීතං පරිභුතං අවිතතීකතං, එතං භීනං නාම කමමං. උක්කට්ඨං නාම කමමං: කසි වණ්ඤා ගොරකඛා, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු අනොඤාතං අනවඤ්ඤතං අභීළීතං අපරිභුතං විතතීකතං, එතං උක්කට්ඨං නාම කමමං.

12. සිප්පං නාම: දෙව සිප්පානි, භීනඤ්ඤි සිප්පං උක්කට්ඨඤ්ඤි සිප්පං. භීනං නාම සිප්පං: නළකාරසිප්පං කුමභකාරසිප්පං පෙසකාරසිප්පං වම්මකාරසිප්පං නභාපිතසිප්පං, තෙසු තෙසු වා ජනපදෙසු ඔඤාතං අවඤ්ඤතං භීළීතං පරිභුතං අවිතතීකතං, එතං භීනං නාම සිප්පං. උක්කට්ඨං නාම සිප්පං: වුඤ්ඤ ගණනා ලෙඛා, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු අනොඤාතං අනවඤ්ඤතං අභීළීතං අපරිභුතං විතතීකතං, එතං උක්කට්ඨං නාම සිප්පං.

13. සබ්බෙපි ආබාධා භීනා, අපි ව මධුමෙභො ආබාධො උක්කට්ඨො.

14. ලීඛනං නාම: දෙව ලීඛනානි, භීනඤ්ඤි ලීඛනං උක්කට්ඨඤ්ඤි ලීඛනං. භීනං නාම ලීඛනං: අතිදීසං අතිරංසං අතිකණ්ඨං අවෙවාදනං, එතං භීනං නාම ලීඛනං. උක්කට්ඨං නාම ලීඛනං: නාතිදීසං නාතිරංසං නාතිකණ්ඨං නාවෙවාදනං, එතං උක්කට්ඨං නාම ලීඛනං.

15. සබ්බෙපි කිලෙසා භීනා.

16. සබ්බාපි ආපතතිශ්‍යො භීනා. අපි ව සොතාපතතිසමාපතති උක්කට්ඨො.

10. ගොතන නම්: භීන ගෝත්‍රය හා උත්කෘෂ්ට ගෝත්‍රය හා ගෝත්‍ර දෙකෙකි. භීන ගෝත්‍ර නම්: කොසිය ගෝත්‍ර යැ හාරද්වාජ ගෝත්‍ර යැ හෝ ඒ ඒ දනවුහි පහත් කොට දන්තා ලද අවමන් කොට දන්තා ලද පිළිකුල් කරන ලද පරිභව කරන ලද ගරු නොකරන ලද හෝ ගෝත්‍ර යි, තෙල භීන ගෝත්‍ර නම් වෙයි. උත්කෘෂ්ට ගෝත්‍ර නම්: ගොතම ගෝත්‍ර යැ පොඟගල්ලාන ගෝත්‍ර යැ කව්වාන ගෝත්‍ර යැ වාසෙටිය ගෝත්‍ර යැ හෝ ඒ ඒ දනවුහි පහත් කොට නොදන්තා ලද අවමන් කොට නොදන්තා ලද පිළිකුල් නො කරන ලද පරිභව නො කරන ලද ගරු කරන ලද හෝ ගෝත්‍ර යි. තෙල උත්කෘෂ්ට ගෝත්‍ර නම් වෙයි.

11. කමම නම්: භීන කර්මය හා උත්කෘෂ්ට කර්මය හා කර්ම දෙකෙකි. භීන කම් නම්: තක්ෂක කම් යැ, පුජ්‍යධු කම් යැ හෝ ඒ ඒ දනවුහි පහත් කොට දන්තා ලද අවමන් කොට දන්තා ලද පිළිකුල් කරන ලද පරිභව කරන ලද ගරු නො කරන ලද හෝ කර්ම යි. තෙල භීන කම් නම් වෙයි. උත්කෘෂ්ට කම් නම්: කෘෂි වණික ගොරක්ෂයැ හෝ ඒ ඒ දනවුහි පහත් කොට නො දන්තා ලද අවමන් කොට නොදන්තා ලද පිළිකුල් නොකරන ලද පරිභව නොකරන ලද ගරුකරන ලද හෝ කම් යි. තෙල උත්කෘෂ්ට කම් නම් වෙයි.

12. සිපප නම්: භීන ශිල්ප හා උත්කෘෂ්ට ශිල්ප හා ශිල්ප දෙකෙකි. භීනශිල්ප නම්: නළකාර ශිල්ප යැ, කුම්භකාර ශිල්ප යැ පෙෂකාර ශිල්ප යැ, වම්මකාර ශිල්ප යැ, නභාපිත ශිල්ප යැ හෝ ඒ ඒ දනවුහි පහත් කොට දන්තාලද අවමන් කොට දන්තා ලද පිළිකුල් කරන ලද පරිභව කරන ලද, ගරු නොකරන ලද හෝ ශිල්ප යි. තෙල භීන ශිල්ප වෙයි. උත්කෘෂ්ට ශිල්ප නම්: මුද්‍රා යැ ගණනා යැ ලෙඛා යැ හෝ ඒ ඒ දනවුහි පහත් කොට නොදන්තා ලද අවමන් කොට නොදන්තා ලද පිළිකුල් නො කරන ලද පරිභව නො කරන ලද ගරු කරන ලද හෝ ශිල්ප යි. තෙල උත්කෘෂ්ට ශිල්ප වෙයි.

13. සියලු ම ආබාධයෝ භීනයහ. එහෙත් මධුමෙහාබාධය උත්කෘෂ්ට යි.

14. ලිඛිත නම්: භීනලිඛිතය හා උත්කෘෂ්ට ලිඛිතය හා ලිඛිත දෙකෙකි. භීන ලිඛිත නම්: ඉතා දිගු යැ ඉතා මිටි යැ ඉතා කළු යැ ඉතා සුදු යැ තෙල භීන ලිඛිත වෙයි. උත්කෘෂ්ට ලිඛිත නම්: ඉතා නොදිගු යැ ඉතා නොමිටි යැ ඉතා නොකළු යැ ඉතා නොසුදු යැ. තෙල උත්කෘෂ්ට ලිඛිත වෙයි.

15. සියලු ම ක්ලේශයෝ භීනයහ.

සියලු ම ආපත්තිහු භීනයහ. එහෙත් යෝනාපත්ති සමාපත්ති උත්කෘෂ්ට යි.

පාච්ඡන්දියපාළි භික්ඛුච්ඡාදනො

17. අකෙකාසො නාම: දේ අකෙකාසා, භීනො ච අකෙකාසො උක්කට්ඨො ච අකෙකාසො. භීනො නාම අකෙකාසො: ඔට්ඨොසි මෙණ්ඩොසි ගොණොසි ගද්දොසි තීරච්ඡානගතොසි නෙරසිකොසි; නස්සී කුය්භං සුගති, දුග්ගතියෙව කුය්භං පාටිකඤ්චාති, යකාරෙන වා හකාරෙන වා, කාටකොට්ඨිකාය වා, එසො භීනො නාම අකෙකාසො. උක්කට්ඨො නාම අකෙකාසො: පණ්ඩිතොසි ව්‍යතොසි මෙධාවිසි බ්‍රහ්මස්සුතොසි, ධම්මකථිකොසි, නස්සී කුය්භං දුග්ගති, සුගතියෙව කුය්භං පාටිකඤ්චාති, එසො උක්කට්ඨො නාම අකෙකාසො.

18. උපසම්පනෙතො උපසම්පනතො චූංසෙතුකාමො චම්මෙහතුකාමො මඤ්ඤකතතුකාමො භීනෙන භීනං වදෙති වණ්ඩාලං වෙණං නෙසාදං රථකාරං පුක්කසං ‘වණ්ඩාලොසි වෙණොසි නෙසාදෙසි රථකාරොසි පුක්කසොසි’ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියස්ස.

19. උපසම්පනෙතො උපසම්පනතො චූංසෙතුකාමො චම්මෙහතුකාමො මඤ්ඤකතතුකාමො භීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති බත්තියං බ්‍රාහ්මණං, ‘වණ්ඩාලොසි වෙණොසි නෙසාදෙසි රථකාරොසි පුක්කසොසි’ ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියස්ස.

20. උපසම්පනෙතො උපසම්පනතො චූංසෙතුකාමො චම්මෙහතුකාමො මඤ්ඤකතතුකාමො උක්කට්ඨෙන භීනං වදෙති, වණ්ඩාලං වෙණං නෙසාදං රථකාරං පුක්කසං, ‘බත්තියොසි බ්‍රාහ්මණොසි’ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියස්ස.

21. උපසම්පනෙතො උපසම්පනතො චූංසෙතුකාමො චම්මෙහතුකාමො මඤ්ඤකතතුකාමො උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, බත්තියං බ්‍රාහ්මණං ‘බත්තියොසි බ්‍රාහ්මණොසි’ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියස්ස.

22. උපසම්පනෙතො උපසම්පනතො චූංසෙතුකාමො චම්මෙහතුකාමො මඤ්ඤකතතුකාමො භීනෙන භීනං වදෙති, අවකණ්ණකං ජවකණ්ණකං ධනිට්ඨකං සච්චිකං කුලච්චිකං, ‘අවකණ්ණකොසි ජවකණ්ණකොසි ධනිට්ඨකොසි සච්චිකොසි කුලච්චිකොසි’ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියස්ස.

17. අකෙකාස. නම: භීනාත්‍රෝශය හා උත්කෘෂ්ටාත්‍රෝශය හා ආත්‍රෝශ දෙකෙකි. භීනාත්‍රෝශ නම: මට්ටයෙහි, මැඩයෙහි, ගොන්හි, ගද්දුයෙහි නිරිසන්ඟියෙහි, නිරිසන්ඟි තට සුගතියෙක් නැත, තා විසින් දුගතිය ම කැමැති විය යුතු, යකාරයෙන් ද හකාරයෙන් ද යුතු කොට කරන ආත්‍රෝශ යැ. කාටකොටවිකායෙන් (ස්ත්‍රී පුරුෂ නිමිති සුවක වචනයෙන්) කරන ආත්‍රෝශ යි. තෙල භීනාත්‍රෝශ වෙයි. උත්කෘෂ්ටාත්‍රෝශ නම: පණ්ඨිතයෙහි, ව්‍යක්තයෙහි, මෙධාවියෙහි, බහුශ්‍රැතයෙහි, ධම් කථිකයෙහි, තට දුගතියෙක් නැති. තා විසින් සුගතිය ම කැමැති විය යුතු, තෙල උත්කෘෂ්ටාත්‍රෝශ වෙයි.

18. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීන ජාතියෙන් භීන ජාතිකයකුහට (මෙසේ) කියයි. සැබොලකුට, කුළුපොත්තකුට වැද්දකුට සොම්මරයකුට, පුජ්සඩුවකුට 'සැබොලෙහි, කුළුපොත්තෙහි, වැද්දෙහි, සොම්මරයෙහි, පුජ්සඩුවෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති වෙයි.

19. උපසපනෙක්, උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීන ජාතියෙන් උත්කෘෂ්ට ජාතිකයකුට (මෙසේ) කියයි: ක්ෂත්‍රියකුට, බ්‍රාහ්මණයකුට, සැබොලෙහි, කුළුපොත්තෙහි, වැද්දෙහි, සොම්මරයෙහි, පුජ්සඩුවෙහි'යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

20. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට ජාතියෙන් භීන ජාතිකයකු හට (මෙසේ) කියයි: සැබොලකුට, කුළුපොත්තකුට, වැද්දකුට, සොම්මරයකුට පුජ්සඩුවකුට 'ක්ෂත්‍රියෙහි බ්‍රාහ්මණයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

21. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ තෙද රහිත කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට ජාතියෙන් උත්කෘෂ්ට ජාතිකයකුට (මෙසේ) කියයි: ක්ෂත්‍රියකුට බ්‍රාහ්මණයකුට 'ක්ෂත්‍රියෙහි බ්‍රාහ්මණයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති වෙයි.

22. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ, ගරහනු කැමැත්තේ, මකු කරනු කැමැත්තේ, භීන නාමයෙන් භීන නාමිකයකුට (මෙසේ) කියයි. අවකනකුට ජවකනකුට දනිටුවකුට සවිටුවකුට, කුලවටුවකුට 'අවකනහි, ජවකනහි, දනිටුවහි, සවිටුවෙහි, කුලවටුවෙහි'යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

පාච්ඡන්දියපාළි භික්ඛුභවෙනා

23. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වලේභතුකාමො මඩතුකතතුකාමො භීනෙන උකකට්ඨං වදෙති බුද්ධරක්ඛිතං ධම්මරක්ඛිතං සඨසරක්ඛිතං “අවකණ්ණකොසි ජවකණ්ණකොසි ධනිට්ඨකොසි සච්චට්ඨකොසි කුලවඩ්ඪකොසි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියසස.

24. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වලේභතුකාමො මඩතුකතතුකාමො උකකට්ඨෙන භීනං වදෙති අවකණ්ණකං ජවකණ්ණකං ධනිට්ඨකං සච්චට්ඨකං කුලවඩ්ඪකං, “බුද්ධරක්ඛිතොසි ධම්මරක්ඛිතොසි සඨසරක්ඛිතොසි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියසස.

25. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වලේභතුකාමො මඩතුකතතුකාමො උකකට්ඨෙන උකකට්ඨං වදෙති බුද්ධරක්ඛිතං ධම්මරක්ඛිතං සඨසරක්ඛිතං, “බුද්ධරක්ඛිතොසි ධම්මරක්ඛිතොසි සඨසරක්ඛිතොසි”ති හණති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියසස.

26. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වලේභතුකාමො මඩතුකතතුකාමො භීනෙන භීනං වදෙති කොසියං භාරදාජං, “කොසියොසි භාරදාජොසි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියසස.

27. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වලේභතුකාමො මඩතුකතතුකාමො භීනෙන උකකට්ඨං වදෙති ගොතමං මොඤ්ඤානං කච්චානං වාසෙට්ඨං “කොසියොසි භාරදාජොසි”ති හණති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියසස.

28. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වලේභතුකාමො මඩතුකතතුකාමො උකකට්ඨෙන භීනං වදෙති, කොසියං භාරදාජං “ගොතමොසි මොඤ්ඤානොසි කච්චානොසි වාසෙට්ඨොසි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියසස.

29. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වලේභතුකාමො මඩතුකතතුකාමො උකකට්ඨෙන උකකට්ඨං වදෙති, ගොතමං මොඤ්ඤානං කච්චානං වාසෙට්ඨං “ගොතමොසි මොඤ්ඤානොසි කච්චානොසි වාසෙට්ඨොසි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්දියසස.

1. වාසිචෙට්ඨාසී - 088.

23. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ, භීත නාමයෙන් උත්කෘෂ්ට නාමික යකුට (මෙසේ) කියයි: බුද්ධකියකුට, දම්මකියකුට, සහරැකියකුට 'අවකනහි, ජවකනහි දනිටුයෙහි, සවිටුයෙහි, කුලවට්ඨයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

24. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතුකරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට නාමයෙන් භීතනාමික යකුට (මෙසේ) කියයි: අවකනකුට, ජවකනකුට දනිටුවකුට සවිටුවකුට කුලවට්ඨකුට 'බුද්ධකියෙහි, දම්මකියෙහි, සහරැකියෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

25. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට නාමයෙන් උත්කෘෂ්ට නාමිකයකුහට (මෙසේ) කියයි: බුද්ධකියකුට, දම්මකියකුට සහරැකියකුට 'බුද්ධකියෙහි, දම්මකියෙහි, සහරැකියෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

26. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ භීත ගෝත්‍රයෙන් භීතගෝත්‍රික යකුට (මෙසේ) කියයි: කෝසියකුට භාරද්වාජයකුට කෝසියයෙහි භාරද්වාජයෙහි'යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති වෙයි.

27. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ භීත ගෝත්‍රයෙන් උත්කෘෂ්ට ගෝත්‍රිකයකුට (මෙසේ) කියයි: ගෝතමයකුට මොග්ගල්ලානයකුට කච්චානයකුට වාසෙට්ඨයකුට 'කෝසියයෙහි භාරද්වාජයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

28. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට ගෝත්‍රයෙන් භීත ගෝත්‍රික යකුට (මෙසේ) කියයි: කෝසියකුට භාරද්වාජයකුට 'ගෝතමයෙහි මොග්ගල්ලානයෙහි කච්චානයෙහි වාසෙට්ඨයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

29. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට ගෝත්‍රයෙන් උත්කෘෂ්ට ගෝත්‍රිකයකුට (මෙසේ) කියයි: ගෝතමයකුට, මොග්ගල්ලානයකුට කච්චානයකුට වාසෙට්ඨයකුට 'ගෝතමයෙහි මොග්ගල්ලානයෙහි කච්චානයෙහි වාසෙට්ඨයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

පාවිතනියපාළි භික්ඛුවිභඛෙතා

30. උපසම්පනෙතා උපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො විමෙහතුකාමො මඩතුකතතුකාමො භීනෙන භීනං වදෙති කොට්ඨකං පුප්ඵ්ඵකං “කොට්ඨකොසි පුප්ඵ්ඵකොසි”ති භණති, ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියසා.

31. උපසම්පනෙතා උපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො විමෙහතුකාමො මඩතුකතතුකාමො භීනෙන උකකට්ඨං වදෙති, කසසකං වාණිජං ගොරකං “කොට්ඨකොසි පුප්ඵ්ඵකොසි”ති භණති, ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියසා.

32. උපසම්පනෙතා උපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො විමෙහතුකාමො මඩතුකතතුකාමො උකකට්ඨෙන භීනං වදෙති කොට්ඨකං පුප්ඵ්ඵකං “කසසකොසි වාණිජොසි ගොරකොසි”ති භණති, ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියසා.

33. උපසම්පනෙතා උපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො විමෙහතුකාමො මඩතුකතතුකාමො උකකට්ඨෙන උකකට්ඨං වදෙති කසසකං වාණිජං ගොරකං “කසසකොසි වාණිජොසි ගොරකොසි”ති භණති, ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියසා.

34. උපසම්පනෙතා උපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො විමෙහතුකාමො මඩතුකතතුකාමො භීනෙන භීනං වදෙති නළකාරං කුමහකාරං පෙසකාරං වමමකාරං නභාපිතං “නළකාරොසි කුමහකාරොසි පෙසකාරොසි වමමකාරොසි නභාපිතොසි”ති භණති, ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියසා.

35. උපසම්පනෙතා උපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො විමෙහතුකාමො මඩතුකතතුකාමො භීනෙන උකකට්ඨං වදෙති මුද්දිකං ගණකං ලෙඛකං “නළකාරොසි කුමහකාරොසි පෙසකාරොසි වමමකාරොසි නභාපිතොසි”ති භණති, ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියසා.

36. උපසම්පනෙතා උපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො විමෙහතුකාමො මඩතුකතතුකාමො උකකට්ඨෙන භීනං වදෙති නළකාරං කුමහකාරං පෙසකාරං වමමකාරං නභාපිතං “මුද්දිකොසි ගණකොසි ලෙඛකොසි”ති භණති, ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියසා.

30. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීතකථයෙන් භීතකාර්මිකයකුහට (මෙසේ) කියයි: තක්ෂකයකුට, පුජ්සධුවකුට තක්ෂකයෙහි පුජ්සධුවෙහි'යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

31. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීතකථයෙන් උත්කෘෂ්ට කාර්මිකයකුහට (මෙසේ) කියයි: ගොවියකුට, වෙළෙඳකුට, ගෙරිරක්නකුට 'තක්ෂකයෙහි පුජ්සධුවෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

32. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට කථයෙන් භීත කාර්මිකයකුහට (මෙසේ) කියයි: තක්ෂකයකුට පුජ්සධුවකුට 'ගොවියෙහි, වෙළෙඳෙහි, ගෙරිරක්නෙහි'යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

33. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට කථයෙන් උත්කෘෂ්ට කාර්මිකයකුහට -(මෙසේ) කියයි: ගොවියකුට වෙළෙඳකුට ගෙරිරක්නකුට 'ගොවියෙහි වෙළෙඳෙහි ගෙරිරකිනෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

34. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීත ශිල්පයෙන් භීත ශිල්පියකුහට (මෙසේ) කියයි: කුළුපොතුවකුට කුඹලකුට පෙහෙරකුට සොම්මරකුට කරනැවැම්පකුට 'කුළුපොත්තෙහි කුඹලෙහි පෙහෙරෙහි සොම්මරෙහි කරනැවැම්පෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

35. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීත ශිල්පයෙන් උත්කෘෂ්ට ශිල්පියකුහට (මෙසේ) කියයි: මුද්‍රිකයකුට ගණකයකුට ලේඛකයකුට 'කුළුපොත්තෙහි, කුඹලෙහි පෙහෙරෙහි සොම්මරෙහි කරනැවැම්පෙහි'යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

36. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට ශිල්පයෙන් භීත ශිල්පියකුහට (මෙසේ) කියයි: කුළුපොත්තකුට, කුඹලකුට, පෙහෙරකුට සොම්මරකුට කරනැවැම්පකුට 'මුද්‍රිකයෙහි ගණකයෙහි ලේඛකයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

පාච්ඡන්ද්‍යපාළි භික්ඛුච්ඡේදනා

37. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො උක්කට්ඨන උක්කට්ඨං වදෙති: මුද්දිකං ගණකං ලෙඛකං “මුද්දිකොයි ගණකොයි ලෙඛකොයි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්ද්‍යසස.

38. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො භීනෙන භීනං වදෙති කුට්ඨිකං ගණකං කිලාසිකං සොසිකං අපමාරිකං “කුට්ඨිකොයි ගණකොයි කිලාසිකොයි සොසිකොයි අපමාරිකොයි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්ද්‍යසස.

39. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො භීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති මධුමෙහිකං “කුට්ඨිකොයි ගණකොයි කිලාසිකොයි සොසිකොයි අපමාරිකොයි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්ද්‍යසස.

40. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො උක්කට්ඨන භීනං වදෙති කුට්ඨිකං ගණකං කිලාසිකං සොසිකං අපමාරිකං “මධුමෙහිකොයි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්ද්‍යසස.

41. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො උක්කට්ඨන උක්කට්ඨං වදෙති මධුමෙහිකං “මධුමෙහිකොයි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්ද්‍යසස.

42. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො භීනෙන භීනං වදෙති අතිදීසං අතිරසං අතිකණං අච්චොදනං “අතිදීසොයි අතිරසොයි අතිකණොයි අච්චොදනොයි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්ද්‍යසස.

43. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො භීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති නාතිදීසං නාතිරසං නාතිකණං නාච්චොදනං “අතිදීසොයි අතිරසොයි අතිකණොයි අච්චොදනොයි”ති හණති, ආපත්ති වාචාය වාචාය පාච්ඡන්ද්‍යසස.

37. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට ශිල්පයෙන් උත්කෘෂ්ට ශිල්පියකුහට (මෙසේ) කියයි: මුද්‍රිකයකුට ගණකයකුට ලේඛකයකුට 'මුද්‍රිකයෙහි ගණකයෙහි ලේඛකයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

38. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීතාබාධයෙන් භීතා බාධිකයකුහට (මෙසේ) කියයි: කුෂ්ඨිකයකුට ගණඨිකයකුට කිලාසිකයකුට ශ්වාසිකයකුට අපස්මාරිකයකුට 'කුෂ්ඨිකයෙහි ගණඨිකයෙහි කිලාසිකයෙහි ශ්වාසිකයෙහි අපස්මාරිකයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

39. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීතාබාධයෙන් උත්කෘෂ්ටාබාධිකයකු හට (මෙසේ) කියයි: මධුමෙහිකයකුට 'කුෂ්ඨිකයෙහි, ගණඨිකයෙහි, කිලාසිකයෙහි ශ්වාසිකයෙහි අපස්මාරිකයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

40. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ටාබාධයෙන් භීතාබාධිකයකු හට (මෙසේ) කියයි: කුෂ්ඨිකයකුට ගණඨිකයකුට කිලාසිකයකුට ශ්වාසිකයකුට අපස්මාරිකයකුට 'මධුමෙහිකයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

41. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකුකරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ටාබාධයෙන් උත්කෘෂ්ටාබාධිකයකුහට (මෙසේ) කියයි: මධුමෙහිකයකුට 'මධුමෙහිකයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

42. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළාදකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීතලිඛනයෙන් භීතලිඛිකයකුහට (මෙසේ) කියයි: ඉතාදිගුවකුට, ඉතා මීට්ටකුට, ඉතා කළුවකුට ඉතා සුද්දකුට 'ඉතා දිගුයෙහි ඉතා මීට්ටයෙහි ඉතා කළුවෙහි ඉතා සුදුයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

43. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළාදකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීතලිඛනයෙන් උත්කෘෂ්ටලිඛිකයකුහට (මෙසේ) කියයි: ඉතා නොදිගුවකුට ඉතා නොමීට්ටයකුට ඉතා නොකළුවකුට ඉතා නොසුදුවකුට 'ඉතා දිගුයෙහි ඉතා මීට්ටයෙහි ඉතා කළුවෙහි ඉතා සුදුයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

පාවිතය පාළු හිතවූවිහබෙහා

44. උපසම්පනෙහා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො උකකට්ඨන හීනං වදෙති අතිදීඝං අතිරඝං අතිකණ්ඨං අවෙවාදනං “නාතිදීඝොසි නාතිරඝොසි නාතිකණ්ඨොසි නාවෙවාදනොසි”ති හණති, ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියංසු.

45. උපසම්පනෙහා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො උකකට්ඨන උකකට්ඨං වදෙති නාතිදීඝං නාතිරඝං නාතිකණ්ඨං නාවෙවාදනං “නාතිදීඝොසි නාතිරඝොසි නාතිකණ්ඨොසි නාවෙවාදනොසි”ති හණති, ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියංසු.

46. උපසම්පනෙහා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති රාගපරියුට්ඨිතං දෙසපරියුට්ඨිතං මොහපරියුට්ඨිතං “රාගපරියුට්ඨිතොසි දෙසපරියුට්ඨිතොසි මොහපරියුට්ඨිතොසි”ති හණති ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියංසු.

47. උපසම්පනෙහා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො හීනෙන උකකට්ඨං වදෙති චීනරාගං චීනදෙසං චීනමොහං “රාගපරියුට්ඨිතොසි දෙසපරියුට්ඨිතොසි මොහපරියුට්ඨිතොසි”ති හණති ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියංසු.

48. උපසම්පනෙහා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො උකකට්ඨන හීනං වදෙති රාගපරියුට්ඨිතං දෙසපරියුට්ඨිතං මොහපරියුට්ඨිතං “චීනරාගොසි චීනදෙසොසි චීනමොහොසි”ති හණති ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියංසු.

49. උපසම්පනෙහා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකතතුකාමො උකකට්ඨන උකකට්ඨං වදෙති චීනරාගං චීනදෙසං චීනමොහං, “චීනරාගොසි චීනදෙසොසි චීනමොහොසි”ති හණති ආපනති වාචාය වාචාය පාවිතනියංසු.

44. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට ලිඛිතයෙන් භීතලිඛිතකයකුහට (මෙසේ) කියයි: ඉතා දිගුවකුට ඉතා මිටියකුට ඉතා කළුවකුට ඉතා සුදුවකුට 'ඉතා නොදිගුයෙහි ඉතා නොමිටියෙහි ඉතා නොකළයෙහි ඉතා නොසුදුයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති වෙයි.

45. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට ලිඛිතයෙන් උත්කෘෂ්ට ලිඛිතකයකුහට (මෙසේ) කියයි: ඉතා නොදිගුවකුට ඉතා නොමිටියකුට ඉතා නො කළුවකුට ඉතා නොසුදුවකුට 'ඉතා නොදිගුයෙහි ඉතා නොමිටියෙහි ඉතා නොකළයෙහි ඉතා නොසුදුයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

46. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීත ක්ලේශයෙන් භීත ක්ලේශිකයකුහට (මෙසේ) කියයි: රාගයෙන් මධිනා ලද්දකුට ද්වේෂයෙන් මධිනා ලද්දකුට මෝහයෙන් මධිනා ලද්දකුට 'රාගයෙන් මධිනාලද්දෙහි ද්වේෂයෙන් මධිනා ලද්දෙහි මෝහයෙන් මධිනා ලද්දෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

47. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීත ක්ලේශයෙන් උත්කෘෂ්ට නික්ලේශිකයකුහට (මෙසේ) කියයි: විතරාගියකුට විතද්වේෂිකයකුට විතමෝහිකයකුට 'රාගයෙන් මධිනාලද්දෙහි ද්වේෂයෙන් මධිනා ලද්දෙහි, මෝහයෙන් මධිනා ලද්දෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

48. උපසපනෙක් උපසපනක්හු: හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට නික්ලේශ භාවයෙන් භීත ක්ලේශිකයකුහට (මෙසේ) කියයි: රාගයෙන් මධිනා ලද්දකුට ද්වේෂයෙන් මධිනා ලද්දකුට මෝහයෙන් මධිනා ලද්දකුට 'විතරාගියෙහි විතද්වේෂියෙහි විතමෝහියෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

49. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ටභාවයෙන් උත්කෘෂ්ටයකුහට (මෙසේ) කියයි: විතරාගියකුට විතද්වේෂියකුට විතමෝහියකුට 'විතරාගියෙහි විතද්වේෂියෙහි විතමෝහියෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුවිභවෙඛයා

50. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙභතුකාමො මඩකුකතතුකාමො භීනෙන භීනං වදෙති පාරාජිකං අජක්ඛාපන්නං සධ්දිසෙසං අජක්ඛාපන්නං ජුලලව්වයං අජක්ඛාපන්නං පාචිත්තියං අජක්ඛාපන්නං පාචිදෙසනීයං අජක්ඛාපන්නං දුක්ඛටං අජක්ඛාපන්නං දුබ්භාසිතං අජක්ඛාපන්නං “පාරාජිකං අජක්ඛාපනෙතාසි සධ්දිසෙසං අජක්ඛාපනෙතාසි ජුලලව්වයං අජක්ඛාපනෙතාසි පාචිත්තියං අජක්ඛාපනෙතාසි පාචිදෙසනීයං අජක්ඛාපනෙතාසි දුක්ඛටං අජක්ඛාපනෙතාසි දුබ්භාසිතං අජක්ඛාපනෙතාසි”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියංසං.

51. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙභතුකාමො මඩකුකතතුකාමො භීනෙන උක්ඛට්ඨං වදෙති සොතාපන්නං “පාරාජිකං අජක්ඛාපනෙතාසි -පෙ- දුබ්භාසිතං අජක්ඛාපනෙතාසි”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියංසං.

52. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙභතුකාමො මඩකුකතතුකාමො උක්ඛට්ඨෙන භීනං වදෙති පාරාජිකං අජක්ඛාපන්නං -පෙ- දුබ්භාසිතං අජක්ඛාපන්නං, “සොතාපනෙතාසි”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියංසං.

53. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙභතුකාමො මඩකුකතතුකාමො උක්ඛට්ඨෙන උක්ඛට්ඨං වදෙති සොතාපන්නං “සොතාපනෙතාසි”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියංසං.

54. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙභතුකාමො මඩකුකතතුකාමො භීනෙන භීනං වදෙති ඔට්ඨං මෙණ්ඩං ගොණං ගදුභං තීරව්ජානගතං නෙරධිකං “ඔට්ඨාසි මෙණ්ඩාසි ගොණොසි ගදුභොසි තීරව්ජානගතොසි නෙරධිකොසි නඤ්ඤී තුය්භං සුගති දුග්ගතිසෙව තුය්භං පාචිකඩ්ධා”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියංසං.

55. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වමෙභතුකාමො මඩකුකතතුකාමො භීනෙන උක්ඛට්ඨං වදෙති පණ්ඩිතං ව්‍යාතතං මෙධාචී-බහුසසුතං ධම්මකථීකං “ඔට්ඨාසි මෙණ්ඩාසි ගොණොසි ගදුභොසි තීරව්ජානගතොසි නෙරධිකොසි, නඤ්ඤී තුය්භං සුගති දුග්ගතිසෙව තුය්භං පාචිකඩ්ධා”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියංසං.

50. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීතාපත්තියෙන් භීතාපත්තියකුහට (මෙසේ) කියයි: පරිච්ඡි අවනකුට සභවෙසෙස් අවනකුට තුලැයි අවනකුට පච්චි අවනකුට පිළිදෙස්නී අවනකුට දුකුළා අවනකුට දුබැයි අවනකුට 'පරිච්ඡි අවනති සභ වෙසෙස් අවනති තුලැයි අවනති පච්චි අවනති පිළිදෙස්නී අවනති දුකුළා අවනති දුබැයි අවනති' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පච්චි ඇවැත් වෙයි.

51. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීතාපත්තියෙන් උත්කෘෂ්ටාපත්තියකුහට (මෙසේ) කියයි. සෝචන් චූචකුට 'පරිච්ඡි අවනති ... දුබැයි අවනති' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පච්චි ඇවැත් වෙයි.

52. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට සෝතාපත්තියෙන් භීතාපත්තියකුහට (මෙසේ) කියයි: පරිච්ඡි අවනකුට ... දුබැයි අවනකුට 'සෝචන් වෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පච්චි ඇවැත් වෙයි.

53. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට ආපත්තියෙන් උත්කෘෂ්ට ආපත්තියකුහට (මෙසේ) කියයි: සෝචන් චූචකුට 'සෝචන් වෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පච්චි ඇවැත් වෙයි.

54. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ තෙද රහිත කරනු කැමැත්තේ භීතාත්රෝශයෙන් භීත චූචකුහට (මෙසේ) කියයි: ඔචුචකුට බැටඵචකුට ගොනකුට ගදුබුචකුට තිරිසන්තියකුට නිරිසතකුට 'ඔචුයෙහි බැටඵයෙහි ගොන්ති ගදුබුයෙහි තිරිසන්තියෙහි නිරිසන්ති තට සුගති නැති තට දුගතිය මැ කැමැති විය යුතු' යැයි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පච්චි ඇවැත් වෙයි.

55. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීත චූ ආත්රෝශයෙන් උත්කෘෂ්ටයකුහට (මෙසේ) කියයි: පණ්ඩිතයකුට වෘක්තයකුට නැණැතියකුට බහුශ්‍රැතයකුට ධර්මකරීකයකුට "ඔචුයෙහි බැටඵයෙහි ගොන්ති ගදුබුයෙහි තිරිසන්තියෙහි නිරිසන්ති තට සුගති නැති තට දුගතිය මැ කැමැති විය යුතු" යැයි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පච්චි ඇවැත් වෙයි.

පාචිත්තිය පාළි භික්ඛුවිභවේනා

56. උපසම්පනේන උපසම්පන්නා බුංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකත්තුකාමො උකකටෙය්න භීතං වදෙති ඔට්ඨං මෙණ්ඩං ගොණං ගද්දං තීරච්ඡානගතං තෙරගීතං “පණ්ඩිතොසි ව්‍යතොසි මෙධාවීසි බහුසසුතොසි ධම්මකථීකොසි නත්ථී තුය්හං දුගන්ති සුගන්තියෙව තුය්හං පාටිකඛබ්බා”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියස්ස.

57. උපසම්පනේන උපසම්පන්නා බුංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකත්තුකාමො උකකටෙය්න උකකට්ඨං වදෙති පණ්ඩිතං ව්‍යතො මෙධාවිං බහුසසුතං ධම්මකථීතං “පණ්ඩිතොසි ව්‍යතොසි මෙධාවීසි බහුසසුතොසි ධම්මකථීකොසි, නත්ථී තුය්හං දුගන්ති සුගන්තියෙව තුය්හං පාටිකඛබ්බාති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියස්ස.

58. උපසම්පනේන උපසම්පන්නා බුංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකත්තුකාමො එවං වදෙති “සන්ති ඉධෙකවෙව වණ්ඩාලා වෙණා නෙසාදු රථකාරා පුකකුසා”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුකඤ්චස්ස.

59. උපසම්පනේන උපසම්පන්නා බුංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකත්තුකාමො එවං වදෙති “සන්ති ඉධෙකවෙව බන්තියා බ්‍රාහ්මණා”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුකඤ්චස්ස.

60. උපසම්පනේන උපසම්පන්නා බුංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඩකුකත්තුකාමො එවං වදෙති: “සන්ති ඉධෙකවෙව අවකණ්ණකා ජවකණ්ණකා ධනිට්ඨකා සච්ච්ඨකා කුලවඩ්ඨකා”ති භණති -පෙ- “සන්ති ඉධෙකවෙව බුද්ධරක්ඛිතා ධම්මරක්ඛිතා සඛ්ඝරක්ඛිතා”ති භණති -පෙ- “සන්ති ඉධෙකවෙව කොසියා භාරද්වාජා”ති භණති -පෙ- “සන්ති ඉධෙකවෙව ගොතමා මොග්ගලලානා කච්චානා වාසෙට්ඨා”ති භණති -පෙ- “සන්ති ඉධෙකවෙව කොට්ඨකා පුජ්ජඛ්ඛිකා”ති භණති -පෙ- “සන්ති ඉධෙකවෙව කසුසකා වාණිජා ගොරකකා”ති භණති -පෙ- “සන්ති ඉධෙකවෙව නළකාරා කුම්භකාරා පෙසකාරා වම්මකාරා නභාපිතා”ති භණති -පෙ- “සන්ති ඉධෙකවෙව මුද්දිකා ගණකා ලෙඛකා”ති භණති -පෙ- “සන්ති ඉධෙකවෙව කුට්ඨිකා ගණ්ඨිකා කිලාසිකා සොසිකා අපමාරිකා”ති භණති -පෙ- “සන්ති ඉධෙකවෙව මධුමෙහිකා”ති භණති -පෙ- “සන්ති

56. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට වූ ආත්‍රෝශයෙන් භීතයකු හට, (මෙසේ) කියයි: ඔටුවකුට මැඩකුට ගොනකුට ගදුචුවකුට තිරිසන්ගියකුට නිරිසතකුට “පණ්ඩිතයෙහි ව්‍යක්තයෙහි නැණැතියෙහි බහුශ්‍රැතයෙහි ධර්මකථිකයෙහි, තට දුගති නැති තට සුගති මැ කැමැති විය යුතු යැ යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

57. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ උත්කෘෂ්ට වූ ආත්‍රෝශයෙන් උත්කෘෂ්ටයකුහට (මෙසේ) කියයි: පණ්ඩිතයකුට ව්‍යක්තයකුට නැණැතියකුට බහුශ්‍රැතයකුට ධර්මකථිකයකුට “පණ්ඩිතයෙහි ව්‍යක්තයෙහි නැණැතියෙහි බහුශ්‍රැතයෙහි ධර්මකථිකයෙහි, තට දුගති නැති. තට සුගතිය මැ කැමැති විය යුතු” යැයි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

58. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ (මෙසේ) කියයි: “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් සැබොලිහු කුළුපොත්තෝ වැද්දෝ සොම්මරහු පුප්පඩුවෝ වෙති” යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකළා ඇවැත් වෙයි.

59. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ (මෙසේ) කියයි: “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් ක්ෂත්‍රීයයෝ බ්‍රාහ්මණයෝ වෙති” යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකළා ඇවැත් වෙයි.

60. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ (මෙසේ) කියයි: “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් අවකණ්ණ ජවකණ්ණ දැනිටු සවිටු කුලවඩු වෙති” යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් බුදුරැකි දම්රැකි සහරැකි වෙති” යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් කොයිය භාරද්වාජ වෙති” යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් ගෞතම මෞද්ගලායන කාන්‍යායන වාශිට්ඨ වෙති” යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් තක්ෂක පුප්පඩු වෙති” යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් ගොවියෝ වෙළෙඳෝ ගෙරිරක්තෝ වෙති” යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් කුළුපොතු කුඹල් පෙහෙර සොම්මරු නැහැවි වෙති” යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් මුද්‍රික ගණක ලේඛක වෙති” යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් කුෂ්ට ගණ්ඩ කිලාස ශ්වාස අපස්මාර ඇත්තෝ වෙති” යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් මධුමෙහික වෙති” යි

පාවිතයපාළි හිතවූවිහචෙයා

ඉඛෙකචෙව ආනිදීසා ආනිරසසා ආනිකණ්හා ආචෙවොදනා'නි හණති -පෙ- සනති ඉඛෙකචෙව නානිදීසා නානිරසසා නානිකණ්හා නාවෙවොදනා'නි හණති -පෙ- "සනති ඉඛෙකචෙව රාගපරියුට්ඨිතා දෙසපරියුට්ඨිතා මොහපරියුට්ඨිතා'නි හණති -පෙ- "සනති ඉඛෙකචෙව චීතරාගා චීතදෙසා චීතමොහා'නි හණති -පෙ- සනති ඉඛෙකචෙව පාරාජිකං ආජ්ඣාපණනානි හණති -පෙ- දුබ්බාසිතං ආජ්ඣාපණනා'නි හණති -පෙ- "සනති ඉඛෙකචෙව සොනාපණනා'නි හණති -පෙ- "සනති ඉඛෙකචෙව ඔට්ඨා මෙණ්ඩා ගොණා ගදුභා තීරවජානගතා නෙරධිකා නන්ථී තෙසං සුගති දුග්ගතියෙව තෙසං පාවිකඛිබ්බා'නි හණති ආපතති වාචාය වාචාය දුක්කචසස.

61. උපසම්පනෙතා උපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඛකුකතතුකාමො එවං වදෙති "සනති ඉඛෙකචෙව පණ්ඩිතා ව්‍යත්තා මෙධාවිනෝ¹ බහුසුත්තා ධම්මකථීකා, නන්ථී තෙසං දුග්ගති, සුගතියෙව තෙසං පාවිකඛිබ්බා'නි හණති ආපතති වාචාය වාචාය දුක්කචසස.

62. උපසම්පනෙතා උපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඛකුකතතුකාමො එවං වදෙති "යෙ නුන වණ්ඩාලා වෙණා නෙසාද රථකාරා පුක්කුසා'නි හණති ආපතති වාචාය වාචාය දුක්කචසස.

63. උපසම්පනෙතා උපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඛකුකතතුකාමො එවං වදෙති, "යෙ නුන පණ්ඩිතා ව්‍යත්තා මෙධාවිනෝ බහුසුත්තා ධම්මකථීකා'නි හණති ආපතති වාචාය වාචාය දුක්කචසස.

64. උපසම්පනෙතා උපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඛකුකතතුකාමො එවං වදෙති, "න මයං වණ්ඩාලා වෙණා නෙසාද රථකාරා පුක්කුසා'නි හණති -පෙ- "න මයං පණ්ඩිතා ව්‍යත්තා මෙධාවිනෝ බහුසුත්තා ධම්මකථීකා නන්ථීහාකං දුග්ගති සුගතියෙව අමානං පාවිකඛිබ්බා'නි හණති ආපතති වාචාය වාචාය දුක්කචසස.

65. උපසම්පනෙතා අනුපසම්පනතං චූංසෙතුකාමො වමෙහතුකාමො මඛකුකතතුකාමො භීනෙන භීනං වදෙති -පෙ- භීනෙන උක්කචයං වදෙති -පෙ- උක්කචෙධන භීනං වදෙති -පෙ- උක්කචෙධන උක්කචයං වදෙති පණ්ඩිතං ව්‍යත්තං මෙධාවි. බහුසුත්තං ධම්මකථීකං, පණ්ඩිතොසි, ව්‍යත්තොසි මෙධාවිසි බහුසුත්තොසි ධම්මකථීකොසි, නන්ථී තුයං දුග්ගති සුගතියෙව තුයං පාවිකඛිබ්බා'නි හණති ආපතති වාචාය වාචාය දුක්කචසස.

1. මෙධාවි - මජ්ඣං;

බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් ඉතා උස් ඉතා මිටි ඉතා කළු ඉතා සුදු වෙති”යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් ඉතා නො උස් ඉතා නො මිටි ඉතා නො කළු ඉතා නො සුදු වෙති”යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් රාගයෙන් මැඩුණෝ ද්වේෂයෙන් මැඩුණෝ මෝහයෙන් මැඩුණෝ වෙති”යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් විතරාභී විතද්වේෂී විතමෝහී වෙති”යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් පරිච්ඡි අවන්හු ... දුබ්බ අවන්හු වෙති”යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් සෝචන් චූචෝ වෙති”යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් ඔටු බැටළු ගොන් ගදුබු තිරිසන් නිරිසන් වෙති. ඔවුනට සුගති නැති ඔවුනට දුගති මැ කැමැති විය යුතු” යැයි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

61. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ (මෙසේ) කියයි: “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් පණ්ඩිත ව්‍යක්ත නැණැති බහුශ්‍රැත ධම්කථීක වෙති, ඔවුනට දුගති නැති ඔවුනට සුගති මැ කැමැති විය යුතු යැයි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

62. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ (මෙසේ) කියයි: “යම් කෙනෙක් එකැනින් සැබොල් කුළුපොතු වැදී සොම්මර පුජ්සඬු වෙති” යි බෙණේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

63. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ (මෙසේ) කියයි: “යම් කෙනෙක් එකැනින් පණ්ඩිත ව්‍යක්ත නැණැති බහුශ්‍රැත ධම්කථීක වෙති”යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

64. උපසපනෙක් උපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ මෙසේ කියයි. “ඇපි සැබොල්හු කුළුපොත්තෝ වැද්දෝ සොම්මරහු පුජ්සඬුවෝ නො වම්හ”යි බෙණේ නම් ... “ඇපි පණ්ඩිතයෝ ව්‍යක්තයෝ නැණැතියෝ බහුශ්‍රැතයෝ ධම්කථීකයෝ නො වම්හ. අපට දුගති නැති අපට සුගති මැ කැමැති විය යුතු” යැයි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

65. උපසපනෙක් අනුපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ භීතභාවයෙන් භීතයකුහට කියයි ... භීතභාවයෙන් උත්කෘෂ්ටයකුහට කියයි ... උත්කෘෂ්ටභාවයෙන් භීතයකුහට කියයි ... උත්කෘෂ්ටභාවයෙන් උත්කෘෂ්ටයකුහට (මෙසේ) කියයි: පණ්ඩිතයකුට ව්‍යක්තයකුට නැණැතියකුට බහුශ්‍රැතයකුට ධම්කථීකයකුට ‘පණ්ඩිතයෙහි ව්‍යක්තයෙහි නැණැතියෙහි බහුශ්‍රැතයෙහි ධම්කථීකයෙහි, තට දුගති නැති, තට සුගති මැ කැමැති විය යුතු’ යැ යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

පාවිතියපාළි භික්ඛුවිභවෙතො

66. උපසම්පනෙතො අනුපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වළ්ලෙහතුකාමො මඬකුකතතුකාමො එවං වදෙති “සන්ති ඉධෙකවෙච වණ්ඩාලා වෙණා නෙසාදු රථකාරා පුකකුසා”ති භණති -පෙ- සන්ති ඉධෙකවෙච පණ්ඩිතා ව්‍යත්තා මෙධාවිනො බහුසසුතා ධම්මකථීකා, නත්ථි තෙසං දුග්ගති සුගතියෙව තෙසං පාවිකඛො”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුකකචසස.

67. උපසම්පනෙතො අනුපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වළ්ලෙහතුකාමො මඬකුකතතුකාමො එවං වදෙති “යෙ නුන වණ්ඩාලා වෙණා නෙසාදු රථකාරා පුකකුසා”ති භණති -පෙ- “යෙ නුන පණ්ඩිතා ව්‍යත්තා මෙධාවිනො බහුසසුතා ධම්මකථීකා”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුකකචසස.

68. උපසම්පනෙතො අනුපසම්පන්නං චූංසෙතුකාමො වළ්ලෙහතුකාමො මඬකුකතතුකාමො එවං වදෙති, “න මයං වණ්ඩාලා වෙණා නෙසාදු රථකාරා පුකකුසා”ති භණති -පෙ- “න මයං පණ්ඩිතා ව්‍යත්තා මෙධාවිනො බහුසසුතා ධම්මකථීකා, නත්ථමහාකං දුග්ගති සුගතියෙව අමහාකං පාවිකඛො”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුකකචසස.

69. උපසම්පනෙතො උපසම්පන්නං න චූංසෙතුකාමො න වළ්ලෙහතුකාමො න මඬකුකතතුකාමො දවකම්‍යතා භීතෙන භීතං වදෙති වණ්ඩාලං වෙණං නෙසාදං රථකාරං පුකකුසං, “වණ්ඩාලොසි වෙණොසි නෙසාදෙසි රථකාරොසි පුකකුසොසි”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්‍යාසිතසස.

70. උපසම්පනෙතො උපසම්පන්නං න චූංසෙතුකාමො න වළ්ලෙහතුකාමො න මඬකුකතතුකාමො දවකම්‍යතා භීතෙන උකකචධං වදෙති ඛන්තියං බ්‍රාහ්මණං, “වණ්ඩාලොසි වෙණොසි නෙසාදෙසි රථකාරොසි පුකකුසොසි”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්‍යාසිතසස.

71. උපසම්පනෙතො උපසම්පන්නං න චූංසෙතුකාමො න වළ්ලෙහතුකාමො න මඬකුකතතුකාමො දවකම්‍යතා උකකචධෙන භීතං වදෙති වණ්ඩාලං වෙණං නෙසාදං රථකාරං පුකකුසං “ඛන්තියොසි බ්‍රාහ්මණොසි”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්‍යාසිතසස.

66. උපසපනෙක් අනුපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ මෙසේ කියයි: “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් සැබොල් කුළුපොතු වැදී සොම්මර පුජ්සඬු වෙති”යි බෙණේ නම් ... “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් පණ්ඩිත ව්‍යක්ත නැණැති බහුශ්‍රැත ධර්මකර්ම වෙති, ඔවුනට දුගති නැති, ඔවුනට සුගති මැ කැමැති විය යුතු”යැ යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

67. උපසපනෙක් අනුපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ මෙසේ කියයි: “යම් කෙනෙක් එකැතින් සැබොල් කුළුපොතු වැදී සොම්මර පුජ්සඬු වෙති”යි බෙණේ නම් ... යම් කෙනෙක් එකැතින් පණ්ඩිත ව්‍යක්ත නැණැති බහුශ්‍රැත ධර්මකර්ම වෙති”යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

68. උපසපනෙක් අනුපසපනක්හු හෙළා දකිනු කැමැත්තේ ගරහනු කැමැත්තේ මකු කරනු කැමැත්තේ මෙසේ කියයි: “අපි සැබොල්හු කුළුපොත්තෝ වැද්දෝ සොම්මරු පුජ්සඬුවෝ නො වම්හ”යි බෙණේ නම් ... ඇපි පණ්ඩිතයෝ ව්‍යක්තයෝ නැණැතියෝ බහුශ්‍රැතයෝ ධර්මකර්මයෝ නො වම්හ, අපට දුගති නැති අපට සුගති මැ කැමැති විය යුතු”යැ යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

69. උපසපනෙක් උපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මකු කරනු කැමැත්තේ කෙලි රිසියෙන් භීතජාතිවචනයෙන් භීතයකුහට (මෙසේ) කියයි: සැබොලකුට කුළු-පොත්තකුට වැද්දකුට සොම්මරකුට පුජ්සඬුවකුට ‘සැබොලෙහි කුළු-පොත්තෙහි වැද්දෙහි සොම්මරයෙහි පුජ්සඬුයෙහි’යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැයි ඇවැත් වෙයි.

70. උපසපනෙක් උපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මකු කරනු කැමැත්තේ කෙලි රිසියෙන් භීතජාතිවචනයෙන් උත්කෘෂ්ට ජාතිකයකුහට මෙසේ කියයි: ක්ෂත්‍රීයයකුට බ්‍රාහ්මණයකුට ‘සැබොලෙහි කුළුපොත්තෙහි වැද්දෙහි සොම්මරයෙහි පුජ්සඬුයෙහි’යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැයි ඇවැත් වෙයි.

71. උපසපනෙක් උපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මකු කරනු කැමැත්තේ කෙලි රිසියෙන් උත්කෘෂ්ට ජාතිවචනයෙන් භීත ජාතිකයකුහට මෙසේ කියයි: සැබොලකුට කුළුපොත්තකුට වැද්දකුට සොම්මරකුට පුජ්සඬුවකුට ‘ක්ෂත්‍රීයයෙහි බ්‍රාහ්මණයෙහි’ යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැයි ඇවැත් වෙයි.

පාච්ඡන්දයපාළි හිතවූවිභවෙතො

72. උපසම්පනෙතො උපසම්පන්නං න චූංසෙතුකාමො න වමෙහතුකාමො න මඩකුකත්තුකාමො දවකම්පතා උක්කට්ඨන උක්කට්ඨං වදෙති ඛන්තියං බ්‍රාහ්මණං “ඛන්තියොසි බ්‍රාහ්මණොසි”ති හණති. ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්බාසිතස්ස.

73. උපසම්පනෙතො උපසම්පන්නං න චූංසෙතුකාමො න වමෙහතුකාමො න මඩකුකත්තුකාමො දවකම්පතා භීතෙන භීතං වදෙති -පෙ- භීතෙන උක්කට්ඨං වදෙති -පෙ- උක්කට්ඨන භීතං වදෙති -පෙ- උක්කට්ඨන උක්කට්ඨං වදෙති පණ්ඩිතං ව්‍යත්තං මෙධාවීං බහුසුසුතං ධම්මකථීකං, “පණ්ඩිතොසි ව්‍යත්තොසි මෙධාවීසි බහුසුසුතොසි ධම්මකථීකොසි නස්සී තුය්‍යං දුග්ගති, සුගතියෙව තුය්‍යං පාච්ඡන්දො”ති හණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්බාසිතස්ස.

74. උපසම්පනෙතො උපසම්පන්නං න චූංසෙතුකාමො න වමෙහතුකාමො න මඩකුකත්තුකාමො දවකම්පතා එවං වදෙති, “සන්තී ඉධෙකච්ච වණ්ඛාලා වෙණා නෙසාද රථකාරා පුක්කසා”ති හණති -පෙ- සන්තී ඉධෙකච්ච පණ්ඩිතා ව්‍යත්තා මෙධාවීතො බහුසුසුතා ධම්මකථීකා, නස්සී තෙසං දුග්ගති සුගතියෙව තෙසං පාච්ඡන්දො”ති හණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්බාසිතස්ස.

75. උපසම්පනෙතො උපසම්පන්නං න චූංසෙතුකාමො න වමෙහතුකාමො න මඩකුකත්තුකාමො දවකම්පතා එවං වදෙති, “යෙ නුත වණ්ඛාලා වෙණා නෙසාද රථකාරා පුක්කසා”ති හණති -පෙ- “යෙ නුත පණ්ඩිතා ව්‍යත්තා මෙධාවීතො බහුසුසුතා ධම්මකථීකා”ති හණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්බාසිතස්ස.

76. උපසම්පනෙතො උපසම්පන්නං න චූංසෙතුකාමො න වමෙහතුකාමො න මඩකුකත්තුකාමො දවකම්පතා එවං වදෙති, “න මයං වණ්ඛාලා වෙණා නෙසාද රථකාරා පුක්කසා”ති හණති -පෙ- “න මයං පණ්ඩිතා ව්‍යත්තා මෙධාවීතො බහුසුසුතා ධම්මකථීකා, නස්මහාකං දුග්ගති, සුගතියෙව අමහාකං පාච්ඡන්දො”ති හණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්බාසිතස්ස.

72. උපසපනෙක් උපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මතු කරනු කැමැත්තේ කෙලී රිසියෙන් උත්කෘෂ්ටභාවයෙන් උත්කෘෂ්ටභාවයකුහට මෙසේ කියයි; ක්ෂත්‍රිය-කුට බ්‍රාහ්මණයකුට 'ක්ෂත්‍රියෙහි බ්‍රාහ්මණයෙහි' යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැයි ඇවැත් වේ.

73. උපසපනෙක් උපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මතු කරනු කැමැත්තේ කෙලී රිසියෙන් භීතත්වයෙන් භීතයකුහට මෙසේ කියයි ...භීතත්වයෙන් උත්කෘෂ්ට-යකුහට (මෙසේ) කියයි; ...උත්කෘෂ්ටත්වයෙන් භීතයකුහට (මෙසේ) කියයි; ...උත්කෘෂ්ටත්වයෙන් උත්කෘෂ්ටයකුහට මෙසේ කියයි; පණ්ඩිතයකුට ව්‍යක්තයකුට නැණැතියකුට බහුශ්‍රැතයකුට ධර්මකථිකයකුට "පණ්ඩිතයෙහි ව්‍යක්තයෙහි නැණැතියෙහි බහුශ්‍රැතයෙහි ධර්මකථිකයෙහි තට දුගති නැති තට සුගති මැ කැමැති විය යුතු" යැ යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැයි ඇවැත් වෙයි.

74. උපසපනෙක් උපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මතු කරනු කැමැත්තේ කෙලී රිසියෙන් මෙසේ කියයි: "මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් සැරොල්ලු කුළුපොත්තෝ වැද්දෝ සොම්මරහු පුජ්සඬුවෝ වෙති" යි බෙණේ නම් ... "මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් පණ්ඩිතයෝ ව්‍යක්තයෝ නැණැතියෝ බහුශ්‍රැතයෝ ධර්මකථිකයෝ වෙති. ඔවුනට දුගති නැති, ඔවුනට සුගති මැ කැමැති විය යුතු යැ" යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැයි ඇවැත් වෙයි.

75. උපසපනෙක් උපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මතු කරනු කැමැත්තේ කෙලී රිසියෙන් මෙසේ කියයි: "යම් කෙනෙක් එකැතින් සැරොල්ලු කුළුපොත්තෝ වැද්දෝ සොම්මරහු පුජ්සඬුවෝ වෙති" යි බෙණේ නම්...යම් කෙනෙක් එකැතින් පණ්ඩිතයෝ ව්‍යක්තයෝ නැණැතියෝ බහුශ්‍රැතයෝ ධර්මකථිකයෝ වෙති" යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැයි ඇවැත් වෙයි.

76. උපසපනෙක් උපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මතු කරනු කැමැත්තේ කෙලී රිසියෙන් මෙසේ කියයි: "ඇපි සැරොල්ලු කුළුපොත්තෝ වැද්දෝ සොම්මරහු පුජ්සඬුවෝ නො වම්හ" යි බෙණේ නම්...ඇපි පණ්ඩිතයෝ ව්‍යක්තයෝ නැණැතියෝ බහුශ්‍රැතයෝ ධර්මකථිකයෝ නො වම්හ. අපට දුගති නැති, අපට සුගති මැ කැමැති විය යුතු" යැ යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැයි ඇවැත් වෙයි.

පාච්ඤායපාළි භික්ඛුවිභවෙනා

77. උපසම්පනො අනුපසම්පන්නං න චුංසෙතුකාමො න වලෙභතුකාමො න මඤ්ඤකතතුකාමො දවකමානා භීතො භීතං වදෙති -පෙ- භීතොන උක්කට්ඨං වදෙති -පෙ- උකෙකට්ඨෙන භීතං වදෙති -පෙ- උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති පණ්ඩිතං ව්‍යානතං මෙධාවිං බහුස්සුතං ධම්මකථීකං, ‘පණ්ඩිතොසි ව්‍යානතොසි මෙධාවීසි බහුස්සුතොසි ධම්මකථීකොසි, නත්ථී තුඤ්ඤං දුගහති. සුගහියෙව තුඤ්ඤං පාච්ඤාඤා’ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

78. උපසම්පනො අනුපසම්පන්නං න චුංසෙතුකාමො න වලෙභතුකාමො න මඤ්ඤකතතුකාමො දවකමානා එවං වදෙති, “සනති ඉධෙකථෙව වණ්ඤාලා වෙණා නෙසාදු රථකාරා පුක්කසා”ති භණති -පෙ- සනති ඉධෙකථෙව පණ්ඩිතා ව්‍යානතා මෙධාවිනො බහුස්සුතා ධම්මකථීකා, නත්ථී තෙසං දුගහති සුගහියෙව තෙසං පාච්ඤාඤා”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

79. උපසම්පනො අනුපසම්පන්නං න චුංසෙතුකාමො න වලෙභතුකාමො න මඤ්ඤකතතුකාමො දවකමානා එවං වදෙති, “යෙ නුන වණ්ඤාලා වෙණා නෙසාදු රථකාරා පුක්කසා” ති භණති -පෙ- “යෙ නුන පණ්ඩිතා ව්‍යානතා මෙධාවිනො බහුස්සුතා ධම්මකථීකා”ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

80. උපසම්පනො අනුපසම්පන්නං න චුංසෙතුකාමො න වලෙභතුකාමො න මඤ්ඤකතතුකාමො දවකමානා එවං වදෙති, “න මයං වණ්ඤාලා වෙණා නෙසාදු රථකාරා පුක්කසා”ති භණති -පෙ- “න මයං පණ්ඩිතා ව්‍යානතා මෙධාවිනො බහුස්සුතා ධම්මකථීකා නත්ථෙහාකං දුගහති සුගහියෙව අමහාකං පාච්ඤාඤාති” ති භණති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

81. අනාපකති: අත්ථපුරෙකඛාරස්ස ධම්මපුරෙකඛාරස්ස අනුසායනී පුරෙකඛාරස්ස උමන්තකස්ස ඛිත්තභිත්තස්ස වෙදනට්ඨස්ස¹ ආදිකම්මිකස්සානි.

ඔමසවාදසිකඛාපදං දුතියං

1. වෙදනාට්ඨස්ස - මජ්ඣං, 1.1.1.1.

77. උපසපනෙක් අනුපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මකු කරනු කැමැත්තේ කෙලි රිසියෙන් භීතයකුහට භීතත්වයෙන් (මෙසේ) කියයි: ...උත්කෘෂ්ටයකුහට භීතත්වයෙන් (මෙසේ) කියයි ...භීතයකුහට උත්කෘෂ්ටත්වයෙන් (මෙසේ) කියයි ...උත්කෘෂ්ටයකුහට උත්කෘෂ්ටත්වයෙන් (මෙසේ) කියයි: පණ්ඩිතයකුට ව්‍යක්තයකුට නැණැතියකුට බහුශ්‍රැතයකුට ධර්ම-කථිකයකුට “පණ්ඩිතයෙහි ව්‍යක්තයෙහි නැණැතියෙහි බහුශ්‍රැතයෙහි ධර්මකථිකයෙහි තට දුගති නැති, තට සුගති මැ කැමැති විය යුතු යැ යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැසි ඇවැත් වෙයි.

78. උපසපනෙක් අනුපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මකු කරනු කැමැත්තේ කෙලි රිසියෙන් මෙසේ කියයි: “මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් සැබොල් කුළපොතු වැදි සොම්මර පුජ්සඩු වෙති”යි බෙණේ නම් ...“මෙහි ඇතැම් කෙනෙක් පණ්ඩිත ව්‍යක්ත නැණැති බහුශ්‍රැත ධර්මකථික වෙති. ඔවුනට දුගති නැති. ඔවුනට සුගති මැ කැමැති විය යුතු ”යැ යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැසි ඇවැත් වෙයි.

79. උපසපනෙක් අනුපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මකුකරනු කැමැත්තේ කෙලි රිසියෙන් මෙසේ කියයි: “යම් කෙනෙක් එකැතින් සැබොල් කුළපොතු වැදි සොම්මර පුජ්සඩු වෙති”යි බෙණේ නම්...“යම් කෙනෙක් එකැතින් පණ්ඩිත ව්‍යක්ත නැණැති බහුශ්‍රැත ධර්මකථික වෙති”යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැසි ඇවැත් වෙයි.

80. උපසපනෙක් අනුපසපනක්හු නො හෙළා දකිනු කැමැත්තේ නො ගරහනු කැමැත්තේ නො මකු කරනු කැමැත්තේ කෙලි රිසියෙන් මෙසේ කියයි: “ඇපි සැබොල්හු කුළපොත්තෝ වැද්දෝ සොම්මරහු පුජ්සඩුවෝ නො වම්හ”යි බෙණේ නම් ...ඇපි පණ්ඩිතයෝ ව්‍යක්තයෝ නැණැතියෝ බහුශ්‍රැතයෝ ධර්මකථිකයෝ නො වම්හ, අපට දුගති නැති. අපට සුගති මැ කැමැති විය යුතු යැ”යි බෙණේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුබැසි ඇවැත් වේ.

81. අර්ථය පෙරටු කොට කියන්නහුට, ධර්මය පෙරටු කොට කියන්නහුට, අනුශාසනය පෙරටු කොට කියන්නහුට, උම්මත්තකහට වික්ෂිප්තවිත්තහට වේදනාර්ත්තහට ආදිකාර්මිකහට ඇවැත් නැති.

දෙවෙනි ඔමසවාද ශික්ෂාපද යි

පෙසුඤ්ඤාසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවඤ්ඤියං චිහරති ජෙතවනෙ අනාට්ඨිකිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බතියො භික්ඛු භික්ඛුනං හණ්ඩනඡාතානං කලභඡාතානං විවාදපනානං පෙසුඤ්ඤං උපසංහරන්ති. ඉමස්ස සුඤ්ඤා අමුඤ්ඤ අකඛායන්තී ඉමස්ස හෙදය. අමුඤ්ඤ සුඤ්ඤා ඉමස්ස අකඛායන්ති අමුඤ්ඤ හෙදය තෙන අනුප්පනාන්ති වෙච්ච හණ්ඩනාන්ති උප්පජ්ජන්ති. උප්පනාන්ති ච හණ්ඩනාන්ති භියොයාභාවාය වෙපුලලාය සංවත්තන්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා-පෙ-තෙ උඡ්ඤායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති: කථං භි නාම ජබ්බතියො භික්ඛු භික්ඛුනං හණ්ඩන ඡාතානං කලභඡාතානං විවාදපනානං පෙසුඤ්ඤං උපසංහරිස්සන්ති ඉමස්ස සුඤ්ඤා අමුඤ්ඤ අකඛායිස්සන්ති ඉමස්ස හෙදය, අමුඤ්ඤ සුඤ්ඤා ඉමස්ස අකඛා-යිස්සන්ති අමුඤ්ඤ හෙදය. තෙන අනුප්පනාන්ති වෙච්ච හණ්ඩනාන්ති උප්පජ්ජන්ති උප්පනාන්ති ච හණ්ඩනාන්ති භියොයාභාවාය වෙපුලලාය සංවත්තන්ති.

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං-පෙ-සච්චං කීර තුලෙහ භික්ඛවෙ භික්ඛුනං හණ්ඩනඡාතානං කලභඡාතානං විවාදපනානං පෙසුඤ්ඤං උපසංහරථ ඉමස්ස සුඤ්ඤා අමුඤ්ඤ අකඛායථ ඉමස්ස හෙදය, අමුඤ්ඤ සුඤ්ඤා ඉමස්ස අකඛායථ අමුඤ්ඤ හෙදය. තෙන අනුප්පනාන්ති වෙච්ච හණ්ඩනාන්ති උප්පජ්ජන්ති උප්පනාන්ති ච හණ්ඩනාන්ති භියොයාභාවාය වෙපුලලාය සංවත්තන්ති. සච්චං හගවා, විගර්හි බුද්ධො හගවා-පෙ-කථං භි නාම තුලෙහ මොසපුරියා භික්ඛුනං හණ්ඩනඡාතානං කලභඡාතානං විවාදපනානං පෙසුඤ්ඤං උපසංහරිස්සථ ඉමස්ස සුඤ්ඤා අමුඤ්ඤ අකඛායිස්සථ ඉමස්ස හෙදය, අමුඤ්ඤ සුඤ්ඤා ඉමස්ස අකඛායිස්සථ අමුඤ්ඤ හෙදය, තෙන අනුප්පනාන්ති වෙච්ච හණ්ඩනාන්ති උප්පජ්ජන්ති. උප්පනාන්ති ච හණ්ඩනාන්ති භියොයාභාවාය වෙපුලලාය සංවත්තන්ති. තෙන මොසපුරියා අප්පසනානං වා පසාදය පසනානං වා භියොයාභාවාය-පෙ-ඵච්ඤ්ඤි පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ.

“භික්ඛු පෙසුඤ්ඤා පාවිකන්ධ”න්ති

3. පෙසුඤ්ඤං නාම: දච්ඡාකාරෙහි පෙසුඤ්ඤං හොති. පියකමාස්ස වා හෙදධිප්පායස්ස වාති. දසභාකාරෙහි පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති ඡාතිතොපි නාමතොපි ගොතතතොපි කලමතොපි සිප්පතොපි ආබාධතොපි ලිඛිතතොපි කිලෙසතොපි ආපත්තිතොපි අතෙකායතොපි.

6.1.3

පෙසුඤ්ඤා ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්හි ජේතවන නම් අනෝපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩෑ වෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු උපන් හණ්ඩන (කලහ පෙරටු බිණුම්) ඇති උපන් කලහ ඇති විවාදයට පැමිණි මහණුන්හට පෙහෙසුන් බස් එළවත්. මොහුගෙන් අසා මොහුගේ බිඳීමට ඔහුට කියත්. ඔහුගෙන් අසා ඔහුගේ බිඳීමට මොහුට කියත්. එයින් නූපන් හණ්ඩනයෝ ද උපදිත්. උපන් හණ්ඩනයෝ ද බහුල බවට විපුල බවට වැටෙත්. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවාහු ...ඔහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ කියති. දෙස් පතුරුවත්: ‘‘කෙසේ නම් සවග මහණහු උපන් හණ්ඩන කලහ ඇති විවාදයට පැමිණි මහණුන්හට පෙහෙසුන් බස් එළවුහු ද, මොහුගෙන් අසා මොහුගේ බිඳීමට ඔහුට කීහු ද, ඔහුගෙන් අසා ඔහුගේ බිඳීමට මොහුට කීහු ද, එයින් නූපන් හණ්ඩනයෝ ද උපදිත්. උපන් හණ්ඩනයෝ ද බහුල බවට විපුල බවට වැටෙත්’’ යැයි.

2. එකල්හි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්හට මෙ කරුණ දැන්වූහ... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි උපන් හණ්ඩන කලහ ඇති විවාදයට පැමිණි මහණුන්හට පෙහෙසුන් බස් එළවවු ද? මොහුගෙන් අසා මොහුගේ බිඳීමට ඔහුට කියවු ද? ඔහුගෙන් අසා ඔහුගේ බිඳීමට මොහුට කියවු ද? එයින් නූපන් හණ්ඩනයෝ ද උපදිත්. උපන් හණ්ඩනයෝ ද බහුල බවට විපුල බවට වැටෙත් යැ යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි උපන් හණ්ඩන කලහ ඇති විවාදයට පැමිණි මහණුන්හට පෙහෙසුන් බස් එළවවුහු ද? මොහුගෙන් අසා මොහුගේ බිඳීමට ඔහුට කීවහු ද? ඔහුගෙන් අසා ඔහුගේ බිඳීමට මොහුට කීවහු ද, එයින් නූපන් හණ්ඩනයෝ ද උපදිත්. උපන් හණ්ඩනයෝත් බහුල බවට විපුල බවට වැටෙත්. හිස්පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදයට හෝ ප්‍රසන්නයන්ගේ අතිරෙක ප්‍රසාදයට හෝ නො වේ... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු;

මහණුන්ගේ පෙහෙසුන් බස්හි පවිති ඇවැත් වේ යයි.

3. පෙසුඤ්ඤා නම්: දෙ අයුරෙකින් පෙහෙසුන් වෙයි. ප්‍රිය භාවය කැමැත්තාහට හෝ බිඳුවන අදහස ඇතියාහට හෝ යි. දස අයුරෙකින් පෙහෙසුන් බස් එළවයි. ජාතියෙහි නාමයෙහි ගෝත්‍රයෙහි කම්-යෙහි ශිල්පයෙහි ආබාධයෙහි ලිඛිතයෙහි ක්ලේශයෙහි ආපත්තියෙහි ආත්‍රොශයෙහි යි.

පාචිකයපා: ළි හිතබුච්භරෙයා

4. ජාති නාම: දෙව ජාතියො භීනා ව ජාති උක්කට්ඨා ව ජාති භීනා නාම ජාති: වණ්ඩාලජාති වෙණුජාති නෙසාදජාති රථකාරජාති පුක්කුසජාති, එස, භීනා නාම ජාති. උක්කට්ඨා නාම ජාති: බන්ධියජාති බ්‍රාහ්මණජාති එසා උක්කට්ඨා නාම ජාති - පෙ -

5. අනෙකාසො නාම; දෙව අනෙකාසා භීනො ව අනෙකාසො උක්කට්ඨා ව අනෙකාසො. භීනො නාම අනෙකාසො: ඔදෙට්ඨාසි මෙණ්ඩාසි ගොණොසි ගද්‍රහොසි තීරට්ඨානගනොසි නෙරධිකොසි නන්ථී කුයාං සුගති දුගතියෙව කුයාං පාචිකඛිනාති. යකාරෙන වා හකාරෙනවා කාටකොට්ඨිකාය වා, එසො, භීනො නාම අනෙකාසො, උක්කට්ඨා නාම අනෙකාසො: පණ්ඩිතොසි වානෙතොසි මෙධාවීසි බහුසසුතොසි ධම්මකථිකොසි නන්ථී කුයාං දුගතති සුගතියෙව කුයාං පාචිකඛිනාති, එසො උක්කට්ඨා නාම අනෙකාසො.

6. උපසම්පනෙකා උපසමචනනසා සුඤ්ඤා උපසමචනනසා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති "ඉක්කමො තං වණ්ඩාලො වෙණො නෙසාදෙ රථකාරො පුක්කුසොති හණති"ති. ආපතති වාචාය වාචාය පාචිතතියසා.

7. උපසම්පනෙකා උපසමචනනසා සුඤ්ඤා උපසමචනනසා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති. "ඉක්කමො තං බන්ධියො බ්‍රාහ්මණොති හණති"ති ආපතති වාචාය වාචාය පාචිතතියසා.

8. උපසම්පනෙකා උපසමචනනසා සුඤ්ඤා උපසමචනනසා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති "ඉක්කමො තං අවකණ්ණො ජවකණ්ණො ධනිට්ඨොකො සච්චිට්ඨොකො කුලචච්චිකොති හණති"ති. ආපතති වාචාය වාචාය පාචිතතියසා.

9. උපසම්පනෙකා උපසමචනනසා සුඤ්ඤා උපසමචනනසා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති "ඉක්කමො තං බුච්චිකොකො ධම්මකථිකො සධ්ධරකථිකොති හණති"ති ආපතති වාචාය වාචාය පාචිතතියසා.

10. උපසම්පනෙකා උපසමචනනසා සුඤ්ඤා උපසමචනනසා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති "ඉක්කමො තං කොසියො භාරදවාජොති හණති"ති ආපතති වාචාය වාචාය පාචිතතියසා.

11. උපසම්පනෙකා උපසමචනනසා සුඤ්ඤා උපසමචනනසා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති "ඉක්කමො තං ගොතමො මොභෙඤ්ඤානො කච්චානො වාසෙවකොති හණති"ති ආපතති වාචාය වාචාය පාචිතතියසා.

4. ජාති නම: ජාති දෙකෙකි, භීත ජාති ද උත්කෘෂ්ට ජාති ද යි. භීත ජාති නම: සැඩොල්ජාති යැ කුඵපොතුජාති යැ වැදීජාති යැ සොම්මරජාති යැ පුජ්සඬුජාති යි. තෙල භීතජාති නම. උත්කෘෂ්ට ජාති නම: ක්ෂත්‍රීය ජාති යැ බ්‍රාහ්මණ ජාති යි. තෙල උත්කෘෂ්ට ජාති නමු....

5. ආත්‍රෝශ නම: ආත්‍රෝශ දෙකෙකි භීතආත්‍රෝශ ද උත්කෘෂ්ට ආත්‍රෝශ ද යි. භීතාත්‍රෝශ නම: ඔටුයෙහි මැඩයෙහි ගොන්හි ගදුඬුයෙහි තිරිසන්ගියෙහි නිරිසන්හි තට සුගති නැති, තට දුගති මැ කැමැති වියයුතු යි, යකාරභකාරයන් යොද කරන ආත්‍රෝශ යැ කාටකොට-විකායෙන් (ස්ත්‍රී පුරුෂ නිමිත්ත කරුණු කොට) කරන ආත්‍රෝශ යි. තෙල භීතාත්‍රෝශ නම. උත්කෘෂ්ටාත්‍රෝශ නම: පණ්ඩිතයෙහි ව්‍යක්තයෙහි නැණැතියෙහි බහුග්‍රාහයෙහි ධම්මරීකයෙහි තට දුගති නැති තට සුගති මැ කැමැති වියයුතු යි. තෙල උත්කෘෂ්ටාත්‍රෝශ නමි.

6. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට “මෙ නම ඇතියේ තට සැඩොල් යැ කුඵපොතු යැ වැදී යැ සොම්මර යැ පුජ්සඬු යැ යි බෙණේ”යි පෙහෙසුන් එළවා නම තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

7. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට “මෙ නම ඇතියේ තට ක්ෂත්‍රීය යැ බ්‍රාහ්මණ යැ යි බෙණේ”යි පෙහෙසුන් එළවා නම තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

8. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට මෙ නම ඇතියේ තට අවකණ්ණක යැ ජවකණ්ණක යැ ධනිට්ඨක යැ සච්චිට්ඨක යැ කුලවඩ්ඨක යැ යි බෙණේ”යි පෙහෙසුන් එළවා නම තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

9. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට “මෙ නම ඇතියේ තට බුද්ධිරක්ෂිත යැ ධම්මරක්ෂිත යැ සභිසරක්ෂිත යැ යි බෙණේ”යි පෙහෙසුන් එළවා නම තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

10. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට මෙ නම ඇතියේ තට කොසිය යැ භාරද්වාජ යැ යි බෙණේ” යි පෙහෙසුන් එළවා නම තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

11. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට මෙ නම ඇතියේ තට ගෛතම යැ මොග්ගල්ලාන යැ කච්චාන යැ වාසෙට්ඨ යැ යි බෙණේ”යි පෙහෙසුන් එළවා නම තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

පාචීක්ෂිතපාළි හිතවූවිහබෙතා

12. උපසම්පනෙතා උපසම්පනනං සුඤ්ඤා උපසම්පනනං පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉක්කංගමො තං කොට්ඨකො පුපඵඡඤ්ඤානි භණ්ඨි”ති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචීක්ෂිතං.

13. උපසම්පනෙතා උපසම්පනනං සුඤ්ඤා උපසම්පනනං පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉක්කංගමො තං කංඝකො වාණිජො ගොරකොති භණ්ඨි”ති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචීක්ෂිතං.

14. උපසම්පනෙතා උපසම්පනනං සුඤ්ඤා උපසම්පනනං පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉක්කංගමො තං නළකාරො කුමභකාරො පෙසකාරො වම්බකාරො නභාපිතොති භණ්ඨි”ති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචීක්ෂිතං.

15. උපසම්පනෙතා උපසම්පනනං සුඤ්ඤා උපසම්පනනං පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉක්කංගමො තං මුද්දිකො ගණකො ලොඛකොති භණ්ඨි”ති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචීක්ෂිතං.

16. උපසම්පනෙතා උපසම්පනනං සුඤ්ඤා උපසම්පනනං පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉක්කංගමො තං කුට්ඨිකො ගණ්ඨිකො කිලාසිකො සොසිකො අපමාරිකොති භණ්ඨි”ති. ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචීක්ෂිතං.

17. උපසම්පනෙතා උපසම්පනනං සුඤ්ඤා උපසම්පනනං පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉක්කංගමො තං මධුමෙභිකොති භණ්ඨි”ති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචීක්ෂිතං.

18. උපසම්පනෙතා උපසම්පනනං සුඤ්ඤා උපසම්පනනං පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉක්කංගමො තං අතිදීපො අතිරංගො අතිකංගො අචොදාදංගොති භණ්ඨි”ති. ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචීක්ෂිතං.

19. උපසම්පනෙතා උපසම්පනනං සුඤ්ඤා උපසම්පනනං පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉක්කංගමො තං නාතිදීපො නාතිරංගො නාතිකංගො නාචොදාදංගොති භණ්ඨි”ති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචීක්ෂිතං.

20. උපසම්පනෙතා උපසම්පනනං සුඤ්ඤා උපසම්පනනං පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉක්කංගමො තං රාගපරිසුට්ඨිකො දෙසපරිසුට්ඨිකො මොභපරිසුට්ඨිකොති භණ්ඨි”ති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචීක්ෂිතං.

12. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට මෙ නම් ඇතියේ තට කොටයක යැ පුප්ඵලයක යැ යි බෙණේ''යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

13. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට ''මෙ නම් ඇතියේ තට කර්ෂක යැ වාණිජ යැ ගොරක්ෂක යැ යි බෙණේ''යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

14. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට ''මෙ නම් ඇතියේ තට නළකාර යැ කුම්භකාර යැ පේසකාර යැ වම්මකාර යැ කුභාපිත යැ යි බෙණේ''යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

15. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට ''මෙ නම් ඇතියේ තට මුද්දික යැ ගණක යැ ලේඛක යැ යි බෙණේ''යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

16. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට මෙනම් ඇතියේ තට කුට්ඨික යැ ගණ්ඨික යැ කිලාසික යැ සොසික යැ අපමාරික යැ යි බෙණේ''යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

17. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට ''මෙ නම් ඇතියේ තට මධුමෙහික යැ යි බෙණේ''යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

18. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට ''මෙ නම් ඇතියේ තට අතිදීර්ඝ යැ අතිත්‍රස්ථ යැ අතිකෘෂ්ණ යැ අතාවදන යැ යි බෙණේ'' යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

19. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට මෙ නම් ඇතියේ තට නාතිදීර්ඝ යැ නාතිත්‍රස්ථ යැ නාතිකෘෂ්ණ යැ නාතාවදන යැ යි බෙණේ''යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

20. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුට ''මෙ නම් ඇතියේ තට රාගපර්යයුත්ථිත යැ ද්වේෂපර්යයුත්ථිත යැ මෝහපර්යයුත්ථිත යැ යි බෙණේ'' යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

පාචිත්තියපාළි භික්ෂුවිභවෙයා

21. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නස්ස සුඤ්ඤා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති “ඉක්කමොමො තං වීතරාගො වීතදෙසො වීතමොහොති භණ්ණි”ති. ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියස්ස.

22. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නස්ස සුඤ්ඤා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති “ඉක්කමොමො තං පාරාජිකං අජ්ඣාපනෙනා සධිසාදියෙසං අජ්ඣාපනෙනා ඉඤ්ඤාදායං අජ්ඣාපනෙනා පාචිත්තියං අජ්ඣාපනෙනා පාට්ඨෙසනියං අජ්ඣාපනෙනා දුක්ඛං අජ්ඣාපනෙනා දුඛභාසිතං අජ්ඣාපනෙනාති භණ්ණි”ති. ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියස්ස.

23. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නස්ස සුඤ්ඤා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති “ඉක්කමොමො තං සොතාපනොති භණ්ණි”ති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියස්ස.

24. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නස්ස සුඤ්ඤා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති “ඉක්කමොමො තං ඔට්ඨො මෙණ්ඩා ගොණො ගද්දහො තීරච්ඡානගතො තෙරධිකො නඤ්ඤි තස්ස සුගති දුගතියෙව තස්ස පාට්ඨකඛිධාති භණ්ණි”ති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියස්ස.

25. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නස්ස සුඤ්ඤා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති “ඉක්කමොමො තං පණ්ඩිතො වාතෙනා මෙධාවී බහුසසුතො ධම්මකථිකො නඤ්ඤි තස්ස දුගතියෙව සුගතියෙව තස්ස පාට්ඨකඛිධාති භණ්ණි”ති ආපත්ති වාචාය වාචාය පාචිත්තියස්ස.

26. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නස්ස සුඤ්ඤා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති “ඉක්කමොමො සනති ඉධෙකවෙව වණ්ඤාලා වෙණා නෙසාද රථකාරා පුක්කසාති භණ්ණි න සො අඤ්ඤං භණ්ණි තඤ්ඤෙව භණ්ණි”ති ආපත්ති වාචාය වාචාය දුක්ඛංස්ස.

27. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නස්ස සුඤ්ඤා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති “ඉක්කමොමො සනති ඉධෙකවෙව බන්ධියා බ්‍රාහ්මණොති භණ්ණි න සො අඤ්ඤං භණ්ණි තඤ්ඤෙව භණ්ණි”ති. ආපත්ති වාචාය වාචාය දුක්ඛංස්ස.

28. උපසම්පනෙනා උපසම්පන්නස්ස සුඤ්ඤා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති “ඉක්කමොමො සනති ඉධෙකවෙව පණ්ඩිතා වාතො මෙධාවිතො බහුසසුතො ධම්මකථිකා නඤ්ඤි තෙසං දුගතියෙව සුගතියෙව තෙසං පාට්ඨකඛිධාති භණ්ණි න සො අඤ්ඤං භණ්ණි තඤ්ඤෙව භණ්ණි”ති. ආපත්ති වාචාය වාචාය දුක්ඛංස්ස.

21. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනක්හට “මේ නම් ඇතියේ තට වීතරාග යැ වීතද්වේෂ යැ වීතමෝහ යැ යි බෙණේ” යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

22. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනක්හට “මේ නම් ඇතියේ තට පරිච්ඡි අවනැ සභවෙසෙස් අවනැ කුලසි අවනැ පවිති අවනැ පිළිදෙස්නි අවනැ දුකුළා අවනැ දුබැසි අවනැ යි බෙණේ” යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

23. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනක්හට “මේ නම් ඇතියේ තට සෝතාපන්තයෙකැ යි බෙණේ” යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

24. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනක්හට “මේ නම් ඇතියේ තට ඔටු යැ මැඩ යැ ගොන් යැ ගදුබු යැ නිරිසන්ඟියෙ යැ නිරිසන් යැ තට සුගති නැත, තට දුගති මැ කැමැති විය යුතු යැ යි බෙණේ” යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

25. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනක්හට “මේ නම් ඇතියේ තට පණ්ඩිත යැ ව්‍යක්ත යැ මේධාවී යැ බහුශ්‍රැත යැ ධර්මකරීක යැ තට දුගති නැති තට සුගති මැ කැමැති විය යුතු යැ යි බෙණේ” යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

26. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනක්හට “මේ නම් ඇතියේ “මෙහි ඇතැම් සැබොල් කෙනෙක් කුච්චොතු කෙනෙක් වැදි කෙනෙක් සොම්මර කෙනෙක් පුජ්සඩු කෙනෙක් වෙතියි බෙණේ නම් හේ අනෙකකුට නො බෙණේ තට මැ බෙණේ” යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

27. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනක්හට “මේ නම් ඇතියේ මෙහි ඇතැම් ක්ෂත්‍රිය කෙනෙක් බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් වෙති යි බෙණේ නම් හේ අනෙකකුට නො බෙණේ, තට මැ බෙණේ” යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

28. උපසපනෙක් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනක්හට “මේ නම් ඇතියේ මෙහි ඇතැම් පණ්ඩිත කෙනෙක් ව්‍යක්ත කෙනෙක් මේධාවී කෙනෙක් බහුශ්‍රැත කෙනෙක් ධර්මකරීක කෙනෙක් වෙති ඔවුනට දුගති නැති ඔවුනට සුගති මැ කැමැති විය යුතු යැ යි බෙණේ නම් හේ අනෙකකුට නො බෙණේ තට මැ බෙණේ” යි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

පාවිතය පාළු හි තබා ගැනීමට

29. උපසම්පන්නා උපසම්පන්නා සුඛා උපසම්පන්නා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉස්සන්තො මො යෙ නුන වණ්ඛාලා වෙණා නෙසාද රථකාරා පුකකුසාති භණ්ති න සො අඤ්ඤා භණ්ති තඤ්ඤාච භණ්ති” ති. ආපතති වාචාය වාචාය දුකකට සස.

30. උපසම්පන්නා උපසම්පන්නා සුඛා උපසම්පන්නා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉස්සන්තො මො -පෙ- යෙ නුන පණ්ඨිතා ව්‍යතනා මෙධාවිනො බහුසසුතා ධම්මකරීකා නත්තී තෙසං දුග්ගති සුග්ගතියෙව තෙසං පාවිකඛ්ඛාති” භණ්ති න සො අඤ්ඤා භණ්ති තඤ්ඤාච භණ්ති” ති ආපතති වාචාය වාචාය දුකකට සස.

31. උපසම්පන්නා උපසම්පන්නා සුඛා උපසම්පන්නා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉස්සන්තො මො න මයං වණ්ඛාලා වෙණා නෙසාද රථකාරා පුකකුසාති භණ්ති න සො අඤ්ඤා භණ්ති තඤ්ඤාච භණ්ති” ති ආපතති වාචාය වාචාය දුකකට සස.

32. උපසම්පන්නා උපසම්පන්නා සුඛා උපසම්පන්නා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති “ඉස්සන්තො මො න මයං පණ්ඨිතා ව්‍යතනා මෙධාවිනො බහුසසුතා ධම්මකරීකා නත්තීකාං දුග්ගති සුග්ගතියෙව අමහාකං පාවිකඛ්ඛාති භණ්ති න සො අඤ්ඤා භණ්ති තඤ්ඤාච භණ්ති” ති ආපතති වාචාය වාචාය දුකකට සස.

33. උපසම්පන්නා උපසම්පන්නා සුඛා උපසම්පන්නා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති ආපතති වාචාය වාචාය පාවිතය සස.

34. උපසම්පන්නා උපසම්පන්නා සුඛා අනුපසම්පන්නා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති ආපතති දුකකට සස.

35. උපසම්පන්නා අනුපසම්පන්නා සුඛා උපසම්පන්නා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති ආපතති දුකකට සස.

36. උපසම්පන්නා අනුපසම්පන්නා සුඛා අනුපසම්පන්නා පෙසුඤ්ඤා උපසංහරති ආපතති දුකකට සස.

37. අනාපතති න පියකමාසස න හෙදධිපපායස උමමතකසස ආදිකමීකසසාති.

පෙසුඤ්ඤා සිකධාපදං තතියං

1. ‘නත්තී තෙසං දුග්ගති සුග්ගතියෙව තෙසං පාවිකඛ්ඛාති’ පාඨයෙ න දීඝානෙ මරණිවයසසිති පිටතෙ.

29. උපසපනෙන් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුහට “මෙ නම් ඇතියේ යම් කෙනෙක් ඒකාන්තයෙන් සැඩොල්හු කුඵපොත්තෝ වැද්දෝ සොම්මරහු පුප්සඩුහු යැ යි බෙණේ නම් හේ අනෙකකුට නො බෙණේ තට මැ බෙණේ” යයි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

30. උපසපනෙන් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුහට “මෙ නම් ඇතියේ... යම් කෙනෙක් ඒකාන්තයෙන් පණ්ඩිතයෝ වාක්තයෝ මේධාවීහු බහුශ්‍රැතයෝ ධම්කථිකයෝ වෙද්ද, ඔවුනට දුගති නැති, ඔවුනට සුගති මැ කැමැති වියයුතු යැයි බෙණේ නම් හේ අනෙකකුට නො බෙණේ තට මැ බෙණේ” යයි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

31. උපසපනෙන් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුහට “මෙ නම් ඇතියේ ඇපි සැඩොල්හු කුඵපොත්තෝ වැද්දෝ සොම්මරහු පුප්සඩුහු නො වම්හ යි බෙණේ ද හේ අනෙකකුට නො බෙණේ, තට මැ බෙණේ” යයි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

32. උපසපනෙන් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුහට “මෙ නම් ඇතියේ ඇපි පණ්ඩිතයෝ වාක්තයෝ මේධාවීහු බහුශ්‍රැතයෝ ධම්කථිකයෝ නො වම්හ අපට දුගති නැති, අපට සුගති මැ කැමැති වියයුතු යැයි බෙණේ ද, හේ අනෙකකුට නො බෙණේ. තට මැ බෙණේ” යයි පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

33. උපසපනෙන් උපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුහට පෙහෙසුන් එළවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි.

34. උපසපනෙන් උපසපනකුගෙන් අසා අනුපසපනකුහට පෙහෙසුන් එළවා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

35. උපසපනෙන් අනුපසපනකුගෙන් අසා උපසපනකුහට පෙහෙසුන් එළවා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

36. උපසපනෙන් අනුපසපනකුගෙන් අසා අනුපසපනකුහට පෙහෙසුන් එළවා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

37. ප්‍රියභාවය නොකැමැතියාහට ද බිඳුවන අදහස නැතියාහට ද උම්මත්තකයාහට ද ආදිකම්මිකයාහට ද ඇවැත් නැති.

තෙවැනි පෙසුසුඤ්ඤිකභාපද යි

6. 1. 4

පදසොධමමසිකතාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවකීයං චිහරති ජෙතවනෙ අනාටපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු උපාසකෙ පදසොධමමං වාවෙනී. උපාසකා භික්ඛුස්ස අගාරවා අප්පත්තියා අසභාගවුතතිකා චිහරන්තී. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිව්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායන්තී ඛියන්තී විපාවෙන්තී. කථං භි නාම ජබ්බග්ගියා භික්ඛු උපාසකෙ පදසොධමමං වාවෙස්සන්තී, උපාසකා භික්ඛුස්ස අගාරවා අප්පත්තියා අසභාගවුතතිකා චිහරිස්සන්තී.¹

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙස්සං-පෙ-සව්වං කීර තුලෙහ භික්ඛවෙ උපාසකෙ පදසොධමමං වාවෙථ, උපාසකා භික්ඛුස්ස අගාරවා අප්පත්තියා අසභාගවුතතිකා චිහරන්තී. සව්වං භගවා. චිගර්භි බුද්ධො භගවා-පෙ-කථං භි නාම තුලෙහ මොසපුරියා උපාසකෙ පදසොධමමං වාවෙස්සථ, උපාසකා භික්ඛුස්ස අගාරවා අප්පත්තියා අසභාගවුතතිකා චිහරිස්සන්තී. නෙතං මොසපුරියා අප්පසන්නානං වා පසාදස්ස පසන්නානං වා භීයෙඤ්ඤාභාවාය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිසුනාපදං උද්දිසෙස්සාථ:

“යො පන භික්ඛු අනුපසම්පන්නං පදසොධමමං වාවෙස්සා පාවිතනීය”න්ති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමසමී. අතෙ අධිපෙතො භික්ඛුති. අනුපසම්පන්නො නාම : භික්ඛුඤ්ඤා භික්ඛුතිඤ්ඤා යපෙතා අවසෙසො අනුපසම්පන්නො නාම.

පදසො නාම: පදං අනුපදං අනවකඛරං අනුඛ්‍යඤ්ජනං. පදං නාම: එකතො පට්ඨපෙතා එකතො ඔසාපෙනති. අනුපදං නාම: පාටෙකකං පට්ඨපෙතා එකතො ඔසාපෙනති. අනවකඛරං නාම: රූපං අනිච්චානථී වුච්චමානො රූති² ඔපානෙති. අනුඛ්‍යඤ්ජනං නාම: රූපං අනිච්චානථී වුච්චමානො වෙදනා අනිච්චාති සද්දං නිච්ඡාරෙති. යඤ්ඤා පදං යඤ්ඤා අනුපදං යඤ්ඤා අනවකඛරං යඤ්ඤා අනුඛ්‍යඤ්ජනං සබ්බමෙතං පදසො³ නාම.

ධමමො නාම: බුද්ධභාසිතො සාවකභාසිතො ඉසිභාසිතො දෙවභාසිතො⁴ අනුපසම්පන්නො ධම්මුපසම්පන්නො.

1. චිහරන්තී- මජ්ඣ. 3. පදසො ධමමො- සී i
 2. රූපනඤ්ඤා- සමු i රූපනඤ්ඤා- මජ්ඣ. 4. දෙවභාසිතො- මජ්ඣ. සා, 52

6. 1. 4

පදසොධම්මයික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්හි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු උවසුවනට පද විසින් එක් වැ ධම්ම කියවති. උවසුවෝ හික්ෂුන් කෙරෙහි ගරු නැති වැ බුහුමන් නැති වැ ඒසම පැවැතුම් ඇති වැ වෙසෙති. යම් ඒ-හික්ෂු කෙනෙක් අපිය වූවාහු ද ඔහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් සවග මහණහු උවසුවනට පද විසින් ධම්ම කියැවුහු ද, උවසුවෝ හික්ෂුන් කෙරෙහි ගරු නැති වැ බුහුමන් නැති වැ ඒසම පැවැතුම් ඇති වැ වෙසෙන්නාහ"යි.

2. එකල්හි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්හට මෙකරුණ දැන්වූහ... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි උවසුවනට පද විසින් එක් වැ ධම්ම කියවහු ද උවසුවෝ හික්ෂුන් කෙරෙහි ගරු නැති වැ බුහුමන් නැති වැ ඒසම පැවැතුම් ඇති වැ වෙසෙන්නාහයි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ... "කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි උවසුවනට පද විසින් ධම්ම කියවුහු ද උවසුවෝ හික්ෂුන් කෙරෙහි ගරු නැති වැ බුහුමන් නැති වැ ඒසම පැවැතුම් ඇති වැ වෙසෙන්නාහ. හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදයට හෝ ප්‍රසන්නයන්ගේ අතිරේක ප්‍රසාදයට හෝ නොවේ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් අනුපසපනක්හට පද විසින් ධම්ම කියවා නම් පවිත්‍ර වේ" යයි.

3. යොපන: යම් යම්බදු... හික්බු... මෙතෙම මෙ අරුතෙහි ලා අදහස් කරනලද හික්ෂු යි. අනුපසම්පන්න නම්: මහණ ද මෙහෙණ ද තබා අවශෙෂ වූයේ අනුපසම්පන්න නම් වේ.

පදසො නම්: පද යැ අනුපද යැ අන්වක්ෂර යැ අනුවාඤ්ජන යි. පද නම්: එක් වැ පටන් ගෙනැ එක් වැ නිමවති. අනුපද නම්: වෙන වෙන පටන් ගෙනැ එක් වැ නිමවති. අන්වක්ෂර නම්: "රූපං අනිච්චං"යි කියනු ලබන්නේ 'රූ' යි එක් වැ කියා නිමව යි. අනුවාඤ්ජන නම්: "රූපං අනිච්චං" යි කියනු ලබන්නේ 'වෙදනා අනිච්චා'යි ශබ්දය නිකුත් කෙරෙයි, යම් පදයෙකු යම් අනුපදයෙකු යම් අන්වක්ෂරයෙකු යම් අනුවාඤ්ජනයෙකු වේ ද මේ හැම පදසො නම් වේ.

ධම්ම නම්: බුද්ධභාෂිත යැ ශ්‍රාවකභාෂිත යැ සෘෂිභාෂිත යැ දේවභාෂිත යැ අර්ථොපසංහිත යැ ධර්මොපසංහිත යි.

පාචිකතිය පාළු හි කඩුවිහලයා

වෘතවයාති පදන වෘතවි, පදෙ පදෙ ආපතනි පාචිකතියසස.
අකඛරාය වෘතවි, අකඛරකඛරාය ආපතනි පාචිකතියසස.

අනුපසම්පනෙන අනුපසම්පනතසඤ්ඤී පදසොධම්මං වෘතවි
ආපතනි පාචිකතියසස. අනුපසම්පනෙන වෙමනිතො පදසොධම්මං වෘතවි
ආපතනි පාචිකතියසස. අනුපසම්පනෙන උපසම්පනතසඤ්ඤී පදසොධම්මං
වෘතවි ආපතනි පාචිකතියසස.

උපසම්පනෙන අනුපසම්පනතසඤ්ඤී ආපතනි දුකකටසස, උප-
සම්පනෙන වෙමනිතො ආපතනි දුකකටසස, උපසම්පනෙන උපසම්පන-
තසඤ්ඤී අනාපතනි.

අනාපතනි: එකතො උද්දියාපෙනො, එකතො සජ්ඣායං
කරොනො, යෙහුයොන පඤ්ඤං ගතථං භණ්ණං ඔපානෙති,
ඔසාරෙනං ඔපානෙති, උමමනකසස ආදිකල්පිකසසාති.

පදසොධම්මසිකධාපදං වතුථං.

වාචෙය්‍ය නම: පදයෙන් කියවා නම පෙදෙහි පෙදෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි. අක්ෂරයෙන් කියවා නම අකුරෙහි අකුරෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්ෂු කෙරෙහි අනුපසපනෑ යි සන් ඇතියේ පද විසින් ධර්මය කියවා නම පවිති ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්ෂු කෙරෙහි විමති ඇතියේ පද විසින් ධර්මය කියවා නම පවිති ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්ෂු කෙරෙහි උපසපනෑ යි සන් ඇතියේ පද විසින් ධර්මය කියවා නම පවිති ඇවැත් වේ.

උපසපනක්ෂු කෙරෙහි අනුපසපනෑ යි සන් ඇතියේ නම දුකුලා ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්ෂු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම දුකුලා ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්ෂු කෙරෙහි උපසපනෑ යි සන් ඇතියේ නම ඇවැත් නැති.

එක් වැ උදෙසවා ගනුයේ නම, එක් වැ හදරනුයේ නම, බෙහෙවින් පුහුණු ගුණයක් කියන්නහු අනු වැ කියා නම, උසුරුවන්නහු අනු වැ කියා නම, උමමත්තකයහට ආදීකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

සිව්වැනි පදසොධමමඝික්ෂාපද යි.

6. 1. 5

සහසෙය්‍යසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා ආලවීයං විහරති අභ්‍යාලවෙ වෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන උපාසකා ආරාමං ආගච්ඡන්ති ධම්මසවණාය.¹ ධම්මෙ භාසිතෙ ථෙරා භික්ඛු යථාච්ඡාරං ගච්ඡන්ති. නවකාභික්ඛු තඤ්ච උපට්ඨානසාලායං උපාසකෙභි සද්ධිං මුට්ඨස්සති අසමථ-ඡානා නග්ගා විකුජ්ජානා කාකච්ඡමානා සෙය්‍යං කප්පෙත්ති. උපාසකා උජ්ඣායන්ති වීයන්ති විපාවෙන්ති, කථං හි නාම භද්දන්තා මුට්ඨස්සති අසමථඡානා නග්ගා විකුජ්ජානා කාකච්ඡමානා සෙය්‍යං කප්පෙස්සන්ති. අසෙසාසුං ඛො භික්ඛු තෙසං උපාසකානං උජ්ඣායන්තානං වීයන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපජීවජා - පෙ - තෙ උජ්ඣායන්ති වීයන්ති විපාවෙන්ති කථං හි නාම භික්ඛු අනුපසම්පන්නෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙස්සන්ති.

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඤ්ච ආරොචෙසුං - ශ්‍රෙ - සචං කීර්තිකාවෙ භික්ඛු අනුපසම්පන්නෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙත්ති. සචං භගවා. විගරහි බුද්ධො භගවා - පෙ - කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරියා අනුපසම්පන්නෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙස්සන්ති. තෙනං භික්ඛවෙ අපසන්නානං වා පසාදය - පෙ - එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අනුපසම්පන්නෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය පාවිතතිය”න්ති.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

3. අථ ඛො භගවා ආලවීයං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන කොසමඛි තෙන වාරිකං පකකාමී. අනුපුද්ධෙන වාරිකං වරමානො යෙන කොසමඛි තදවසරී. තත්‍ර සුදං භගවා කොසමඛියං විහරති බද්ධිකාරාමෙ. භික්ඛු ආයසමන්තං රාහුලං එතදචොචුං භගවතා ආචුසො රාහුල සිකඛාපදං පඤ්ඤත්තං න අනුපසම්පන්නෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙතඛිනාති, සෙය්‍යං ආචුසො රාහුල ඡානාභීති. අථ ඛො ආයසමා රාහුලො සෙය්‍යං අලභමානො වච්චකුටියං² සෙය්‍යංකප්පෙසී. අථ ඛො භගවා රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය යෙන වච්චකුටී තෙනුපසඛිත්තී. උපසඛිත්තීත්වා උකකාසී. ආයසමාපි රාහුලො උකකාසී. කො එත්ථාති. අහං භගවා රාහුලොති. කිස්ස ඤං රාහුල ඉධ නිසින්නොසීති. අථ ඛො ආයසමා රාහුලො භගවතො එතමඤ්ච ආරොචෙසී.

1. ධම්මසවනාය- මජ්ඣං.

2. වච්චකුටියා- ඡෙය්‍යං, සිමු.

සහසෙයාශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු අළවුපුරු අග්ගාලව සැයෙහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි උවසුවෝ බණ ඇසීමට ආරාමයට පැමිණෙති. බණ දෙසූ කල්හි ස්ඵචිර භික්ෂුහු තමන්තමන්ගේ චිහාරයට යෙති. නවක භික්ෂුහු එහි මැ උවටන්හල්හි උවසුවන් හා සමග මුළාසිහි ඇති වැ මනා නුවණ නැති වැ නග්න වැ නන් දෙඩමින් නැහැ හඩවමින් ශයනය කෙරෙත්. උවසුවෝ ලුමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් වහන්දෑ මුළාසිහි ඇති වැ මනා නුවණ නැති වැ නග්න වැ නන් දෙඩමින් නැහැ හඩවමින් ශයනය කොළෝ" දෑ යි. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ උවසුවන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහු යැ. යම් භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ... ඔහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් භික්ෂුහු අනුප-සපනක්හු සමග එක් වැ ශයනය කොළෝ" යි.

2. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ දුන් වූහ... සැබෑ ද මහණෙනි, භික්ෂුහු අනුපසපනක්හු සමග එක් වැ ශයනය කෙරෙද්දෑ යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ... කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයෝ අනුපසපනක්හු සමග එක් වැ ශයනය කොළෝ ද? මහණෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදයට හෝ නො වෙ යි...මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් අනුපසපනක්හු සමග එක් වැ ශයනය කරන්නේ නම් පවිත් වේ" යැයි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අළවුපුරු කැමැති තාක් කල් වැස කොසඹෑ නුවරට වාරිකාවෙහි නික්මුණු සේක. පිළිවෙළින් සැරි සරනුවෝ කොසඹෑ නුවර යම් තැනෙක ද එතනට පැමිණි සේක. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ ඒ කොසඹෑපුරු ධෙබර අරමෙහි වසන සේක. භික්ෂුහු ආයුෂමත් රාහුලයනට මේ කීහු: 'ඇවැත්නි, රාහුලයෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අනුපසපනක්හු සමග එක් වැ ශයනය නො කළයුතු යැ යි සිකපද පනවන ලද. ඇවැත්නි, රාහුලයෙනි, හෝනා තැනක් දනුව යි. එකල්හි ආයුෂමත් රාහුල හෝනා තැනක් නොලබන්නේ වස්කිළියෙහි ශයනය කෙළේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රෑ පසොස්සල්හි නැඟී සිට වස්කිළියට එළැඹී සේක. එළැඹූ උකැසිසේක. ආයුෂමත් රාහුල ද උකැසී ය. මෙහි කවරෙක් දෑ යි? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම රහල්මී. රාහුල කුමකට තෙපි මෙහි හුන්නවු ද? එකල්හි ආයුෂමත් රාහුල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ දන්වී ය.

පාචිතනියපාළි භික්ඛුච්චබ්බෙයා

4. අථ ඛො භගවා එතසමී නිදුනෙ එතසමී පකරණෙ ධම්මී කථං කඤ්ඤා භික්ඛු ආමනෙතසි. “අනුජානාමී භික්ඛුවෙ අනුපසම්පනෙන දිරතතතිරතතං සභසෙය්‍යං කපෙපතුං”, එවඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ ඉමං සිංඝං පදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අනුපසම්පනෙන උතතරිං¹ දිරතතතිරතතං සභසෙය්‍යං කපෙපය්‍ය පාචිතනිය”නති.

5. යො පනාති: යො යාදියො - පෙ - භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමසමී අසේ අධිපෙතො භික්ඛුති. අනුපසම්පනෙතා නාම: භික්ඛුං යංපෙඤ්ඤා අවසෙයො අනුපසම්පනෙතා නාම. උතතරිං දිරතතතිරතතනති: අතිරෙකදිරතතතිරතතං. සභාති: එකතො. සෙය්‍යා නාම: සබ්බච්ඡන්තා සබ්බපරිච්ඡන්තා යෙභුයෙයනච්ඡන්තා යෙභුයෙයනපරිච්ඡන්තා. සෙය්‍යං කපෙපය්‍යාති චතුසේ දිවසෙ අඤ්ඤානෙ පුරියෙ අනුපසම්පනෙන නිපනෙන භික්ඛු නිපජ්ජති ආපතති පාචිතනියසස. භික්ඛු නිපනෙන අනුපසම්පනෙන නිපජ්ජති ආපතති පාචිතනියසස. උභො වා නිපජ්ජන්ති ආපතති පාචිතනියසස. උට්ඨභිඤ්ඤා පුනපපුනං නිපජ්ජන්ති ආපතති පාචිතනියසස.

අනුපසම්පනෙන අනුපසම්පනනසඤ්ඤා උතතරිං දිරතතතිරතතං සභසෙය්‍යං කපෙපති ආපතති පාචිතනියසස. අනුපසම්පනෙන වෙමනීකො උතතරිං දිරතතතිරතතං සභසෙය්‍යං කපෙපති ආපතති පාචිතනියසස. අනුපසම්පනෙන උපසම්පනනසඤ්ඤා උතතරිං දිරතතතිරතතං සභසෙය්‍යං කපෙපති ආපතති පාචිතනියසස.

උපධම්ච්ඡනෙන උපධම්පරිච්ඡනෙන ආපතති දුකකට්ඨසස. උපසම්පනෙන අනුපසම්පනනසඤ්ඤා ආපතති දුකකට්ඨසස. උපසම්පනෙන වෙමනීකො ආපතති දුකකට්ඨසස. උපසම්පනෙන උපසම්පනනසඤ්ඤා අනාපතති.

අනාපතති: දෙච තිසෙසා රතනියො වසති, උනකදෙචනීසෙසා රතනියො වසති, දෙච රතනියො වසිඤ්ඤා තනියාය රතනියා පුරාරුඤ්ඤා නිඤ්ඤාචා පුන වසති, සබ්බඅච්ඡනෙන සබ්බඅපරිච්ඡනෙන² යෙභුයෙයන අච්ඡනෙන යෙභුයෙයන අපරිච්ඡනෙන අනුපසම්පනෙන නිපනෙන භික්ඛු නිසීදති, භික්ඛු නිපනෙන අනුපසම්පනෙන නිසීදති උභො වා නිසීදන්ති. උමමනකසස ආදීකමමිකසසාති.

පයමසභසෙය්‍යසිකාපදං පඤ්චමං

1. උතතරිං- මජ්ඣං,
3. සබ්බච්ඡනෙ සබ්බඅපරිච්ඡනෙන, සබ්බපරිච්ඡනෙන සබ්බ අච්ඡනෙන මජ්ඣං

4. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණෙහි ලා තෙල අවසරයෙහි ලා දහැමි බණ වදරා මහණුන් ඇමතුයේක. මහණෙනි, අනුපසපනක්හු සමග දෙතුන් රැයක් එක් වූ ශයනය කරන්නට අනුදනිමි. මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු.

යම් මහණෙක් අනුපසපනක්හු සමග දෙතුන් රැයකින් මත්තෙහි එක්වූ ශයනය කරන්නේ නම් පවිති වෙ.

5. යොපනා: යම් යම්බදුහික්ඛු මෙතෙම මෙ අරුතෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ඛු යි. අනුපසමපන්න නම: හික්ඛුහු තබා අවශේෂ වූයේ අනුපසපන් නම් වෙ. උත්තරිං දිරත්තකිරත්තං යනු: අධිරා දෙතුන් රැයක්. සහ යනු: එක් වූ. සෙයා නම: හැම පිළියන් යෑ, හැම පයින් පිළියන් යෑ, බෙහෙවින් පිළියන් යෑ, බෙහෙවින් හැම පයින් පිළියන් යෑ. සෙයාං කපෙයා යනු: සතර වන දිනයෙහි හිරු අස්තයට ගිය කල්හි අනුපසපනක්හු හොත් කල්හි මහණ නිද නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මහණහු හොත් කල්හි අනුපසපන නිද නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දෙදෙනා මැ හෝ හොවින් නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නැඟිට පුත පුතා හොවින් නම් පවිති ඇවැත් වෙ.

අනුපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපනැයි සන් ඇතියේ දෙතුන් රැයකින් මත්තෙහි එක් වූ ශයනය කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ දෙතුන් රැයකින් මත්තෙහි එක්වූ ශයනය කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපනැයි සන් ඇතියේ දෙතුන් රැයකින් මත්තෙහි එක් වූ ශයනය කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙ.

අඩක් පිළියන් වූයෙහි, අඩක් අවචින් පිළියන් වූයෙහි, දුකුළා ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපනැයි සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙ. උපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපනැයි සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

දෙතුන් රැයක් වෙසේ නම්, උනු දෙතුන් රැයක් වෙසේ නම්, දෙරැයක් වූය තෙවන රැයෙහි අරුණට පෙර නික්ම නැවත වෙසේ නම්, හැම නොසන් වූයෙහි, හැම නො පිළියන් වූයෙහි, බෙහෙවින් නො සන් වූයෙහි, බෙහෙවින් නොපිළියන් වූයෙහි නම්, අනුපසපනක්හු හොත් කල්හි හික්ඛුතෙමෙ හිදී නම්, හික්ඛුහු හොත් කල්හි අනුපසපන් වූයේ හිදී නම්, දෙදෙනාම හෝ හිදිත් නම්, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

පස්වැනි පටමසහසෙයාගීක්ෂාපද යි.

දුතියසහසෙය්‍යසයිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවතීයං ඒභරතී ජෙතවනෙ අනාඨිණ්ඩිකසා ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මි අනුරුද්ධො කොසලෙසු ජනපදෙසු¹ සාවතීං ගව්ජනෙතා සායං අඤ්ඤතරං ගාමං උපගඤ්ඤී.² තෙන ඛො පන සමයෙන තසමීං ගාමකෙ³ අඤ්ඤතරිඤ්ඤා ඉතීයා ආවසථාගාරං පඤ්ඤානං භොති. අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො යෙන සා ඉතී තෙනුපසඤ්ඤමි, උපසඤ්ඤමිතො තං ඉතීං එතදවොච: “සචෙ තෙ භගීති අගරු වසෙය්‍යාම එකරතං ආවසථාගාරෙති”, වසෙය්‍යාථ භනෙතති. අඤ්ඤපි අද්ධිකා යෙන සා ඉතී තෙනුපසඤ්ඤමිංසු, උපසඤ්ඤමිතො තං ඉතීං එතදවොචු: “සචෙ තෙ අයෙය අගරු වසෙය්‍යාම එකරතං ආවසථාගාරෙති”. එසො ඛො අයෙයා සමණො පඨමං උපගතො, සචෙ සො අනුජානාති වසෙය්‍යාථාති අථ ඛො තෙ අද්ධිකා යෙනායස්මා අනුරුද්ධො තෙනුපසඤ්ඤමිංසු, උපසඤ්ඤමිතො ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොචු: “සචෙ තෙ භනෙත අගරු වසෙය්‍යාම එකරතං ආවසථාගාරෙ”ති. වසෙය්‍යාථ ආවුසොති.

2. අථ ඛො සා ඉතී ආයස්මනෙ අනුරුද්ධං සහදස්සනෙන පටිබ්බදවිත්තා අභොසි. අථ ඛො සා ඉතී යෙනායස්මා අනුරුද්ධො තෙනුපසඤ්ඤමි උපසඤ්ඤමිතො ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොච: “අයෙයා භනෙත ඉමෙහි මනුසෙසහි ආකීණ්ණා න එසු විභරිසෙති. සාධාභං භනෙත අයසඤ්ඤ මඤ්ඤිකං අභගනතරං පඤ්ඤපෙය්‍යන්තී.⁴ අද්ධිවසෙසි ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො තුණ්හිභාවෙන. අථ ඛො සා ඉතී ආයස්මනො අනුරුද්ධස්ස මඤ්ඤිකං අභගනතරං පඤ්ඤපෙත්වා⁵ අලඤ්ඤතපටියත්තා ගන්ධිගන්ධිතී යෙනායස්මා අනුරුද්ධො තෙනුපසඤ්ඤමි, උපසඤ්ඤමිතො ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොච: “අයෙයා භනෙත අභිරුපො දසුනීයො පාසාදිකො අභඤ්ඤමහි අභිරුපා දසුනීයා පාසාදිකා, සාධාභං භනෙත අයසඤ්ඤ පජාපති භවෙය්‍ය”න්තී. එවං වුග්ගෙ ආයස්මා අනුරුද්ධො තුණ්හි අභොසි. දුතියමපි ඛො -පෙ- තතියමපි ඛො සා ඉතී ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොච: “අයෙයා භනෙත අභිරුපො දසුනීයො පාසාදිකො, අභඤ්ඤමහි අභිරුපා දසුනීයා පාසාදිකා, සාධු භනෙත අයෙයා මඤ්ඤව පටිව්ජතු, සබ්බඤ්ඤ සාපතෙය්‍ය”න්තී. තතියමපි ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො තුණ්හි අභොසි.

1. ජනපදෙ, මජ්ඣං,
 2. උපගඨි මජ්ඣං,
 3. ගාමෙ, මජ්ඣං,
 4. පඤ්ඤපෙය්‍යන්තී, මජ්ඣං,
 5. පඤ්ඤපෙත්වා, මජ්ඣං,
 6. සමුපට්ඨතු, භාෂා,

දුකියසහසෙයාශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවත්හි ජේතවන නම් අනේ පිටු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ කොසොල් දනවිති සිට සැවැතට යන්තාහු සවසැ එක්තරා ගමකට එළැඹියහ. එසමයෙහි ඒ ගමිති එක්තරා ස්ත්‍රියක විසින් විසුම්-හලෙක් පිහිටුවන ලද්දේ වෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ඒ ස්ත්‍රිය වෙතැ එළැඹූ ඇයට මෙය කීහ: 'ඉදින් බුහුන, තොපට බරෙක් නො වේ නම් එක් රැයක් විසුම්හල්හි වසන්තම්හ'යි. වසනු මැනැවැ වහන්ස. අන්‍ය වූ ද මගියෝ ඇය වෙතැ එළැඹියහ. එළැඹූ ඒ ස්ත්‍රියට මෙය කීහු. 'ඉදින් ආයතීවෙති, තොපට බරෙක් නො වේ නම් එක් රැයක් විසුම්හල්හි වසන්තම් හ'යි. තෙල ආයතී වූ ශ්‍රමණයෝ පළමු කොට එළැඹියහ. 'ඉදින් ඔබ අනුදනින් නම් වසන්තාහු යැයි කිවු යැ. එකල්හි ඒ මගියෝ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් වෙතැ එළැඹියහ. එළැඹූ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්හට මෙය කීහු. 'ඉදින් වහන්ස, තොපට බරෙක් නො වේ නම් එක් රැයක් විසුම්හල්හි වසන්තම්හ'යි. ඇවැත්නි, වසන්තාහු යැ.

2. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රී තොමෝ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් කෙරෙහි දක්නා හා මැ පිළිබඳ සිත් ඇත්ති වූ යැ. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රී ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් වෙත එළැඹියා ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්හට මෙය කිවු යැ. ස්වාමීනි, ආයතීයෝ මේ මිනිසුන් හා ගැවසුණහු පහසු සේ නො වසන්තාහ. මැනැවැ ස්වාමීනි, මම ආයතීයනට ඇතුළුබැහැරක් පනවම් දැයි. ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ තුෂ්ණිමභාවයෙන් ඉවසුහ. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රී ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට ඇතුළුබැහැරක් පනවා අබරණ ලා සැරසුණි සුවදින් සුවදවත් වූවා ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් වෙත එළැඹියා යැ. එළැඹූ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් හට "ස්වාමීනි, ආයතීයෝ අභිරූපයහ, දර්ශනීයයහ, ප්‍රාසාදිකයහ, මම ද අභිරූප වෙමි දර්ශනීය වෙමි ප්‍රාසාදික වෙමි, ස්වාමීනි, මම ආයතී-යනට ප්‍රජාපතිවූම් නම් මැනැවැ"යි කිවු යැ. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ නිහඬ වූහ. දෙවන වට ද...තෙවනවට ද ඒ ස්ත්‍රී ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට "ස්වාමීනි, ආයතීයෝ අභිරූපයහ, දර්ශනීයයහ, ප්‍රාසාදිකයහ, මම ද අභිරූප වෙමි දර්ශනීය වෙමි ප්‍රාසාදික වෙමි, ස්වාමීනි, ආයතීයෝ මා ද මුළු සම්පත්තිය ද පිළිගනිත්ව"යි කිවු යැ. තෙවන වට ද ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ නිහඬ වූහ.

පාවිතකීයපාළි භික්ඛුච්චබෙයා

3. අප් ටො සා ඉඤ්චි සාටකං නිකඛිපිඤ්චා ආයස්මිනො අනුරුද්ධස්ස පුරතො වඩකමතිපි නිට්ඨතිපි නිසීදතිපි සෙය්‍යමපි කපෙතී. අප් ටො ආයස්මා අනුරුද්ධො ඉන්ද්‍රියානි ඔකඛිපිඤ්චා නං ඉඤ්චි තෙව ඔලොකෙසි නපි ආලපි. අප් ටො සා ඉඤ්චි “අච්ඡරියං වත භො, අඛ්භුතං වත භො, ඛ්භු මෙ මනුස්සා සතෙනපි සහස්සෙනපි පභිණ්ණතී. අයං පන සමණො මයා සාමං යාචීයමානො න ඉච්ඡති මඤ්ඤොව පටිච්ඡිතුං සබ්බඤ්ඤා සාපතෙය්‍ය”න්ති, සාටකං නිවාපෙඤ්චා ආයස්මිනො අනුරුද්ධස්ස පාදෙසු සිරසා නිපතීඤ්චා ආයස්මිනං අනුරුද්ධං එතදටොව : “අච්චයො මං හනෙන අච්චගමා යථාබාලං යථාමුළභං යථාඅකුසලං යාහං එවමකාසිං, තස්සා මෙ හනෙන අයෙය්‍යා අච්චයං අච්චයතො පතිගණ්ණාකු¹ ආයතීං සංවරායා”ති. තග්ඤ්ච නං² හගීති අච්චයො අච්චගමා යථාබාලං යථාමුළභං යථාඅකුසලං යා ඤ්චි එවමකාසි, යතො ව ටො ඤ්චි හගීති අච්චයං අච්චයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොසි, තං තෙ මයං පතිගණ්ණාම. චුද්ධි භෙසා හගීති අච්චයස්ස විනයෙ යො අච්චයං අච්චයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොති ආයතීං³ සංවරං ආපඡ්ඡතීති.

4. අප් ටො සා ඉඤ්චි තස්ස රතනීයා අච්චයෙන ආයස්මිනං අනුරුද්ධං පණ්ණෙන ඛාදතීයෙන භොජනීයෙන සහඤ්චා සත්තපෙපඤ්චා සමපචාරෙඤ්චා ආයස්මිනං අනුරුද්ධං භුන්තාචි. ඔනීතපක්ඛපාණිං අභිවාදෙඤ්චා එකමනනං නිසීදී. එකමනනං නිසිනනං ටො තං ඉඤ්චි ආයස්මා අනුරුද්ධො ධම්මීයා කථාය සන්දස්සසි සමාදපෙසි සමුඡ්ඤ්ඤාපෙසි සමංභංසෙසි. අප් ටො සා ඉඤ්චි ආයස්මිනා අනුරුද්ධෙන ධම්මීයා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුඡ්ඤ්ඤාපිතා සමංභංසිතා ආයස්මිනං අනුරුද්ධං එතදටොව. අභිකක්ඛනනං හනෙන අභිකක්ඛනනං හනෙන සෙය්‍යථාපි හනෙන නිකක්ඛජ්ඣිතං වා උකක්ඛජ්ඣය්‍ය, පටිච්ඡනනං වා විචරෙය්‍ය මුළභස්ස වා මග්ගං ආච්චෙනෙය්‍ය අඤ්චකාරෙ වා තෙලපජ්ඡාතං ධාරෙය්‍ය වක්ඛුමනෙතා රූපානි දකඛිතනීති එවමෙවං අයෙය්‍යන අනුරුද්ධෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං හනෙන තං හගච්චනං⁴ සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ඤා භික්ඛුසංඝඤ්ඤා. උපාසිකං මං අයෙය්‍යා ධාරෙතු අඡ්ඡ තග්ගෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගතනති.

5. අප් ටො ආයස්මා අනුරුද්ධො සාවඤ්චි ගන්ඤ්චා භික්ඛුතං එතමඤ්චා ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිච්ඡා -පෙ- තෙ උඡ්ඤ්චායන්ති ඛීයන්ති විපාවෙන්ති “කථං හී නාම ආයස්මා අනුරුද්ධො මාතුගාමෙන සහසෙය්‍යාං කපෙපස්සතී”ති. අප් ටො තෙ භික්ඛු හගච්චතො එතමඤ්චා ආරොචෙසු.

1. පටිග්ගණ්ණාකු - මජ්ඣං, 2. ඤ්චි - මජ්ඣං, සීචු.
3. ආයතීඤ්චා - මජ්ඣං, සීචු. 4. එසාහං හනෙන හගච්චනං - සීචු.

3. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රී සඵච බහා තබා ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් පෙරවුයෙහි සක්මන් කරයි. සිව්යි, හිද්ධි, ශයනය ද කරයි. එකල්හි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ඉඳුරන් පහතට හෙළා ඵ මාගම නො මැ බැලුහ. නො ද බිණුහ. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රී “හවන්ති, ඒකාන්තයෙන් ආශ්වයායෙකැ, හවන්ති, ඒකාන්තයෙන් අද්භූතයෙකැ, බොහෝ වූ මේ මිනිස්සු මට සියයෙහුද දහසිනුදු පවුරු එවත්: මේ ශ්‍රමණයෝ කලී මා විසින් තමා මැ යදිනු ලබන්නාහු මා ද මුළු සම්පත්තියද පිළිගන්නට නො කැමැති වෙති”යි සඵච හැද ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් පා මුල්හි හිසින් වැටී ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් හට මෙය කිවු යැ. “ස්වාමීනි. යම්බඳු මම මෙසේ කළම ද බාලබවට අනුරූප වැ මුස්බවට අනුරූප වැ අදක්ෂබවට අනුරූප වැ වරද ඒ මා ඉක්ම ගියේ වන. ස්වාමීනි, ඒ මාගේ වරද වරද විසින් මතු සංවරය පිණිස ආයායෝ පිළිගනිත්ව’යි. බුහුන, යම්බඳු තෙපි මෙසේ කළවුද, එකැනින් බාලබවට අනුරූප වැ මුස්බවට අනුරූප වැ අදක්ෂබවට අනුරූප වැ වරද ඒ තොප ඉක්ම ගියේ වන. යම් භෙයකින් බුහුන, තෙපි වරද වරද විසින් දක ධර්ම වූ පරිද්දෙන් පිළියම් කරවු ද, තොප ගේ ඒ වරද ඇපි පිළිගනුමහ. බුහුන, යමෙක් වරද වරද විසින් දක ධම් වූ පරිද්දෙන් පිළියම් කෙරේ ද, මතු සංවරයට පැමිණේ ද, මේ වනාහි ශාසනයෙහි වැඩිමෙක් මැ යි.

4. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රී තොමෝ ඵය ඉක්මීමෙන් පසු ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් ප්‍රණීත වූ කැයුතු දෙයින් බිදිය යුතු දෙයින් සියතින් සතඵවා මොනවට පවරා වළඳා නිමවූ පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් සකසා වැඳ එකත්පස් වැ හින. ආයුෂමත් අනුරුද්ධ ස්ඵවීරයෝ එකත්පස් වැ හුන් ඵ මාගමට දැහැමි බණින් මොනවට කරුණු දක්වූහ. මොනවට කරුණු ගැන්වූහ. මොනවට තෙද ගැන්වූහ. මොනවට සතුටු කැරවූහ. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රී තොමෝ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් විසින් දහැමි බණින් මොනවට කරුණු දක්වන ලද්දී මොනවට කරුණු ගන්වන ලද්දී මොනවට තෙද ගන්වන ලද්දී මොනවට සතුටු කරවන ලද්දී ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට මෙය කිවු යැ, “ඉතා මැනැවැ ස්වාමීනි, ඉතා මැනැවැ ස්වාමීනි. යම්සේ යටිහුරු කරන ලද්දක් උඩුහුරු කරන්නේ හෝ වේද, පිළියන්වූවක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මං මුළා වූවකුට මහ කියාපාන්නේ හෝ වේ ද, ඇස් ඇතියෝ රූප දකිත්ව යි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එසේ මැ ආයායී අනුරුද්ධයන් විසින් නොයෙක් කරුණෙන් ධර්මය ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ වෙයි. ස්වාමීනි, මම බුදුන් ද දහම් ද බික්සහන ද සරණ කොට යමි. ආයායී තෙමේ අද පටන් දිවිහිම කොට සරණ ගිය උවැසියක කොට මා දරාව”යි කිවු යැ.

5. ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ සැවැතට ගොස් මේ කරුණ හික්ෂුන්හට දන්වූහ. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිය වූවෝ ...ඔහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති, දෙස් පැතුරුවන්. “කෙසේ නම් ආයුෂමත් අනුරුද්ධ ස්ඵවීරයෝ මාගමක හා සමඟ ශයනය කළෝ ද”යි. එකල්හි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දන්වූහ...

පාචිතනියපාළි භික්ඛුච්චබෙයා

-පෙ- සච්චං කීර ස්වං අනුරුද්ධ මාතුගාමෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙසීති, සච්චං
භගවා. චීගරභි බුද්ධො භගවා. -පෙ- කථං භී නාම ස්වං අනුරුද්ධ මාතු-
ගාමෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙසෙසී. නෙතං අනුරුද්ධ අප්පසන්නානං වා
පසාද්‍යං -පෙ- ඵවඤ්ඤි පන භික්ඛෙව ඉමං සිසංඛපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු මාතුගාමෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය පාචිතනිය” නති.

6. **යො පනාති:** යො යාදියො - පෙ - භික්ඛුති: - පෙ - අයං ඉඛස්මීං
අප්පෙ අධිප්පෙනො භික්ඛුති. මාතුගාමො නාම: මනුස්සීසී, න යකඛී න
පෙනී, න තීරච්ඡානගතා, අනතමසො නදුභ්ඡානාපි දුරිකා පගෙව මහඤ්ඤි.
සභාති: ඵකතො, සෙය්‍යා නාම: යධ්ච්ඡනනා යධ්ච්ඡපරිච්ඡනනා
යෙභුයෙයනච්ඡනනා යෙභුයෙයන පරිච්ඡනනා.

සෙය්‍යං කප්පෙය්‍යාති: අස්මංගතෙ සුරියෙ මාතුගාමෙ නිපනෙන
භික්ඛු නිපජ්ජති ආපතති පාචිතනියෙස. භික්ඛු නිපනෙන මාතුගාමො
නිපජ්ජති ආපතති පාචිතනියෙස. උහො වා නිපජ්ජනති ආපතති පාචිතනි-
යෙස. උඨභිසා පුනපුනං නිපජ්ජනති ආපතති පාචිතනියෙස.

මාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී සහසෙය්‍යං කප්පෙති ආපතති පාචිතනි-
යෙස. මාතුගාමෙ වෙමතිකො සහසෙය්‍යං කප්පෙති ආපතති පාචිතනියෙස.
මාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී සහසෙය්‍යං කප්පෙති ආපතති පාචිතනියෙස.

උපධිච්ච්ඡනෙ උපධිපරිච්ඡනෙ ආපතති දුක්ඛට්ඨෙස. යකඛියා
වා පෙනියා වා පණ්ඩුකෙන වා තීරච්ඡානගතියා වා සහසෙය්‍යං කප්පෙති
ආපතති දුක්ඛට්ඨෙස. අමාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී ආපතති දුක්ඛට්ඨෙස.
අමාතුගාමෙ වෙමතිකො ආපතති දුක්ඛට්ඨෙස. අමාතුගාමෙ අමාතුගාම-
සඤ්ඤී අනාපතති.

අනාපතති: යධ්ච්ඡච්ඡනෙ යධ්ච්ඡපරිච්ඡනෙ, යෙභුයෙයන
අච්ඡනෙ යෙභුයෙයන අපරිච්ඡනෙ, මාතුගාමෙ නිපනෙ භික්ඛු නිසීදති,
භික්ඛු නිපනෙ මාතුගාමො නිසීදති. උහො වා නිසීදනති, උමමනකස්ස
ආදිකම්මකස්සාති.

දුතියසහසෙය්‍යසිකඛාපදං ඡධං

1. යකඛී- මජ්ඣ.

සැබෑ ද අනුරුද්ධයෙනි, තෙපි මාගමක හා සමඟ ඉයනය කළවු ද? සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ... “කෙසේ නම් අනුරුද්ධයෙනි, තෙපි මාගමක හා සමඟ ඉයනය කළවු ද? අනුරුද්ධයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු.

යම් -මහණෙක් මාගමක හා සමඟ සයනය කරන්නේ නම් පවිත්‍රී වේ යයි.

6. යොපනා: යම් යම්බදු ... භික්‍ෂු ... මෙතෙම මේ අරුතෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්‍ෂු යි.

මාකුභාම නම්: මීනිස් ඉතිරියකැ, යකින්නක් නොවෙයි. ජේතියක් නො වෙයි, තීරිසන්භිය මාගමක් නොවෙයි. යටත් පිරිසෙයින් එදවස උපන්නා වූ ද දැරිය කැ. මහත් වූවක කියනුම කවරේද. සහ: එක් වැ සෙය්‍යා නම්: හැම පිරිසන් හැමපයින් පිරිසන් බෙහෙවින් පිරිසන් බෙහෙවින් හැම පයින් පිරිසන් වූ ඉයනය යි.

සෙය්‍යා කසෙය්‍යා: භිරු අවරට යත් මාගම හොත් කල්හි මහණ තෙමේ නිද නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. මහණහු හොත් කල්හි මාගම නිද නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. දෙදෙනාම හෝ හොවින් නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. නැතිට පුන පුනා හොවින් නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වේ.

මාගම කෙරෙහි මාගමකැයි සන් ඇතියේ සමඟ ඉයනය කෙරේ නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. මාගම කෙරෙහි විමති ඇතියේ සමඟ ඉයනය කෙරේ නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. මාගම කෙරෙහි නොමාගමසන් ඇතියේ සමඟ ඉයනය කෙරේ නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වේ.

අධක් පිරිසන් වූ අධක් අවටින් පිරිසන් වූ ඉයනයෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි. යකින්නක හෝ ජේතියක හෝ පණ්ඩකයකු හෝ තීරිසන්භිය මාගමක හෝ සමඟ ඉයනය කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො මාගම කෙරෙහි මාගමසන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො මාගම කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. නොමාගම කෙරෙහි නො මාගමසන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

හැම නොපිරිසන් වූයෙහි, හැමපයින් නො පිරිසන් වූයෙහි, බෙහෙවින් නොපිරිසන් වූයෙහි, බෙහෙවින් හැමපයින් නොපිරිසන් වූයෙහි, මාගම හොත් කල්හි මහණ තෙමේ හිදී නම්, මහණ හොත් කල්හි මාගම හිදී නම්, දෙදෙනාම හෝ හිදීන් නම්, උම්මත්තකය හට, ආදි-කම්මිකය හට ඇවැත් නැති.

සවැනි දුතියසහසෙය්‍යාශික්‍ෂාපද යි

6.1.7

ධම්මදෙසනායිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ ආනාටපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උද්ධි සාවඤ්ඤාං කුලුපගො හොති. බහුකානි කුලානි උපසඬකමති. අථ ඛො ආයස්මා උද්ධි පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමඃදය යෙනඤ්ඤතරං කුලං තෙනුපසඬකමී. තෙන ඛො පන සමයෙන සරණී නිවෙසනඤාරෙ නිසින්නා හොති. සරසුණ්ණා ආවසථඤාරෙ නිසින්නා හොති. අථ ඛො ආයස්මා උද්ධි යෙන සරණී තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීත්වා සරණියා උපකණ්ණකෙ ධම්මං දෙසෙති.¹ අථ ඛො සරසුණ්ණාය එතදභොසි කිත්තු ඛො සො සමණො සස්සුයා ජාරො උද්ගු ඔභාසතීති.

2. අථ ඛො ආයස්මා උද්ධි සරණියා උපකණ්ණකෙ ධම්මං දෙසෙත්වා යෙන සරසුණ්ණා තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීත්වා සරසුණ්ණාය උපකණ්ණකෙ ධම්මං දෙසෙති. අථ ඛො සරණියා එතදභොසි. කිත්තු ඛො සො සමණො සරසුණ්ණාය ජාරො උද්ගු ඔභාසතීති.

3. අථ ඛො ආයස්මා උද්ධි සරසුණ්ණාය උපකණ්ණකෙ ධම්මං දෙසෙත්වා පකකාමී. අථ ඛො සරණී සරසුණ්ණං එතදචොච: “භෙ ජෙ, කිං තෙ සො² සමණො අචොචා” ති. ධම්මං මෙ අයොතා දෙසෙසි. අයොතා පන කිං අචොචාති. මය්හංසි ධම්මං දෙසෙසිති. තා උජ්ඣායනති වියනති විපාචොනති; කථං හි නාම අයොතා උද්ධි උපකණ්ණකෙ ධම්මං දෙසෙසසති, නත්තු නාම විසන්තඤ්ඤාන විචචොන³ ධම්මො දෙසෙතඛොධාති.

4. අභෙසාසුං ඛො භික්ඛු තාසං ඉජ්ඣං උජ්ඣායනතීනං වියනතීනං විපාචොනතීනං. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිට්ඨා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති වියනති විපාචොනති: කථං හි නාම ආයස්මා උද්ධි මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙසසතීති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං -පෙ-

සච්චං කිරිත්ථං උද්ධි මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙසිති. සච්චං භගවා.

-
1. දෙසෙසි - මජ්ඣං
 2. එසො - මජ්ඣං
 3. විචචොන අසංවුඤ්ඤා - සීඝ්‍රි

6.1.7

ධම්මදේසනාශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්ති ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමහි වැඩුවෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ සැවැතෙහි කුලයන් කරා එළැඹෙනු වෙති. බොහෝ කුලවලට එළැඹෙති. එකල්හි ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ පෙරවරුයෙහි හැදූ පෙරවැ පා සිවුරු ගෙන එක්තරා කුලයකට එළැඹීයහ. එසමයෙහි ගෙඹුව ගෙහි මහදෙද හුන්නී වෙයි. ගෙහි ලෙහෙළිය ගබඩා දෙද හුන්නී වෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ගෙඹුව වෙත එළැඹීයහ. එළැඹූ ගෙඹුවගේ කන්වුලෑ දහම් දෙසති. එකල්හි ගෙහි ලෙහෙළියට මෙසිත විය. කීමෙක් ද තෙල මහණ මහණ නැදියගේ සොරසැමියෙක් ද නැතහොත් නොමනා බසක් බෙණේ ද යි.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ගෙඹුවගේ කන්වුලෑ දහම් දෙසා ගෙහි ලෙහෙළිය වෙත එළැඹීයහ. එළැඹූ ගෙහි ලෙහෙළියගේ කන්වුලෑ දම් දෙසති. එකල්හි ගෙඹුවට මෙසිත විය. කීමෙක් ද තෙල මහණ ගෙහි ලෙහෙළියගේ සොරසැමියෙක් ද නැතහොත් නො මනා බසක් බෙණේ ද යි.

3. එකල්හි ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ගෙහි ලෙහෙළියගේ කන්වුලෑ දම් දෙසා නික්මගියහ. එකල්හි ගෙඹුව ගෙහි ලෙහෙළියට මෙය කිවු යැ. එමබල කෙල්ල, තෙල මහණ නිට කුමක් කියේ ද යි. ආයතීවෙති, මට දහම් දෙසී ය. ආයතීවට වැළිත් කුමක් කියේ ද? මට ද දහම් දෙසී ය. එවිහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් ආයතී උදයී තෙරණුවෝ කන්වුලෑ දහම් දෙසූ දැයි මොනවට නික්මුණු හඬින් විවෘත හඬින් යුතු වූ දහම් දෙසියයුතු නො වේ ද" යි.

4. හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ ස්ත්‍රීන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහු. යම් හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවාහු ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් ආයුෂමත් උදයී මාගමකට දහම් දෙසා" ද යි. එකල්හි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ:...

සැබෑ ද උදයී, තෝ මාගමකට දහම් දෙසහි ද යි?

සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස,

පාවිච්චියපාළි භික්ඛුච්ඡෙදධර්ම

විගර්හි බුද්ධො හගවා -පෙ- කථං හි නාම ත්වං මොසපුරිස මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙස්සයි, නෙතං මොසපුරිස අප්පසන්නානාං වා පසාදය -පෙ- ඵවස්ඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ඛු මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙය්‍ය පාවිච්චියන්ති.

ඵවස්ඤ්ඤා හගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං හොති.

5. තෙන ටො පන සමයෙන උපාසිකා භික්ඛු පස්සිත්වා එතදවොචුං: “ඉඬ්ඤායාං¹ ධම්මං දෙසෙථ” ති. න හගිනි කප්පති මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙතුන්ති. ඉඬ්ඤායාං ජප්පඤ්ඤාවාවාහි ධම්මං දෙසෙථ, සකකා එතතකෙනපි අඤ්ඤාතුන්ති.² න හගිනි කප්පති මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙතුන්ති කුකකුච්ඤායන්තා න දෙසෙසුං. උපාසිකායො³ උප්පාදායන්ති ඛියන්ති විපාචොන්ති “කථං හි නාම අයාං අමොහි යාවියමානා ධම්මං න දෙසෙස්සන්ති” ති. අස්සොසුං ටො භික්ඛු තාසං උපාසිකානං උප්පාදායන්තිනං ඛියන්තිනං විපාචොන්තිනං. අථ ටො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ටො හගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනොන්ති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස ජප්පඤ්ඤාවාවාහි ධම්මං දෙසෙතුං”. ඵවස්ඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ඛු මාතුගාමස්ස උත්තරිං ජප්පඤ්ඤාවාවාහි ධම්මං දෙසෙය්‍ය පාවිච්චියන්ති.

ඵවස්ඤ්ඤා හගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං හොති.

6. තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බගගියා භික්ඛු හගවතා අනුඤ්ඤාතං මාතුගාමස්ස ජප්පඤ්ඤාවාවාහි⁴ ධම්මං දෙසෙතුන්ති, තෙ අවිඤ්ඤං පුරිසවීග්ගහං උපනිසීදපෙත්වා මාතුගාමස්ස උත්තරිං ජප්පඤ්ඤාවාවාහි ධම්මං දෙසෙත්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උප්පාදායන්ති ඛියන්ති විපාචොන්ති කථං හි නාම ජබ්බගගියා භික්ඛු අවිඤ්ඤං පුරිසවීග්ගහං උපනිසීදපෙත්වා මාතුගාමස්ස උත්තරිං ජප්පඤ්ඤාවාවාහි ධම්මං දෙසෙස්සන්ති.

1. ඉඬ්ඤායාං- මජ්ඣං
2. සකකා එතතකෙනපි ධම්මො අඤ්ඤාතුන්ති- මජ්ඣං
3. උපාසිකා- මජ්ඣං
4. මාතුගාමස්ස උත්තරිං ජප්පඤ්ඤාවාවාහි- ඔච්චි i ඔච්චි ii

භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් තිස් පුරුෂය, තෝ මාගමකට දහම් දෙසති ද? තිස් පුරුෂය, තෙල කරුණ අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... තවද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් මාගමකට දහම් දෙසන්නේ නම් පවිත් ඇවැත් වේ” යි.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

5. එසමයෙහි උච්චියෝ භික්ෂුන් දක වහන්ස, දහම් දෙසන්නහු නම් මැනැවැයි කීහු. නැඟණියනි, මාගමට දහම් දෙසන්නට නො වටී. එසේ නම් වහන්ස, සපෙදෙකින් පස්පෙදෙකින් දහම් දෙසන්නහු නම් එතෙකිනුදු අවබෝධ කරන්නට හැක්ක, නැඟණියනි, මාගමට දහම් දෙසන්නට නො කැප යැයි කුකුස් කරනුවෝ (දහම්) නො දෙසුහු. උච්චියෝ ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ආයථයන් වහන්සේ අප විසින් යදිනු ලබන්නාහු දහම් නො දෙසත් ද”යි. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ උච්චියන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහු. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන්හට දැන්වූහු. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණෙහි ලා මෙඅවසරයෙහි ලා දහැමි බණ වදරා මහණුන් ඇමැතුයේකැ: “මහණෙනි, මාගමට සපෙදෙකින් පස් පෙදෙකින් දහම් දෙසන්නට අනුදනීම්. තවද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් මාගමකට සපෙදෙකින් පස්පෙදෙකින් මත්තෙහි දෙසන්නේ නම් පවිත් වේ” යයි.

මෙසෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

6. එසමයෙහි සවග මහණහු මාගමට සපෙදෙකින් පස් පෙදෙකින් ධම් දෙසන්නට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අනුදන්නා ලද දී දැනුම් නැති පිරිමිනියක්හු වෙතැ හිඳුවාගෙනැ මාගමට සපෙදෙකින් පස් පෙදෙකින් මත්තෙහි ධම් දෙසත්. යම් භික්ෂු කෙතෙක් අපිස් වූවෝ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු දැනුම් නැති පිරිමිනියක්හු වෙතැ හිඳුවාගෙනැ මාගමට සපෙදෙකින් පස් පෙදෙකින් මත්තෙහි ධම් දෙසුහු ද”යි.

පාච්ඤ්ඤා පාළු භික්ෂුචරිතවග්ගො

7. අර මො තෙ භික්ෂු භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං -පෙ- සච්චං කිර තුමෙහ භික්ෂුවෙ අවිඤ්ඤාං පුරිසචිග්ගහං උපනිසිදුපෙතො මාතුගාමස උත්තරිං ජප්පඤ්චාවාහි ධම්මං දෙසෙරාති. සච්චං භගවා. විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කරං හි නාම තුමෙහ මොසපුරිසා අවිඤ්ඤාං පුරිසචිග්ගහං උපනිසිදුපෙතො මාතුගාමස උත්තරිං ජප්පඤ්චාවාහි ධම්මං දෙසෙසරං. නෙතං මොසපුරිසා අපසන්නානං චා පසාදය -පෙ- එවඤ්චා පන භික්ෂුවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාරං.

“යො පන භික්ෂු මාතුගාමස උත්තරිං ජප්පඤ්චාවාහි ධම්මං දෙසෙය්‍ය අඤ්ඤානු විඤ්ඤානා පුරිසචිග්ගහෙන පාච්ඤ්ඤා”නති.

8. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ෂුති: -පෙ- අයං ඉමසථිං අපෙ අධිපෙතො භික්ෂුති. මාතුගාමො නාම: මනුස්සිථි න යකථි න පෙති න තිරච්ඡානගතා විඤ්ඤා පට්ඨලො හොති සුභාසිතදුඛභාසිතං දුච්ඡුල්ලා දුච්ඡුල්ලං ආච.නිතුං. උත්තරිං ජප්පඤ්චාවාහිති: අතිරෙකජප්පඤ්චාවාහි. ධම්මො නාම: බුද්ධභාසිතො සාවකභාසිතො ඉසිභාසිතො දෙවභාසිතො අකප්පසංභිතො ධමුපසංභිතො. දෙසෙය්‍යාති: පදෙන දෙසෙති පදෙ පදෙ ආපත්ති පාච්ඤ්ඤා සංඝ. අකඛරාය දෙසෙති අකඛරකඛරාය ආපත්ති පාච්ඤ්ඤා සංඝ. අඤ්ඤානු විඤ්ඤානා පුරිසචිග්ගහෙනාති: යපෙතවා විඤ්ඤාං පුරිසචිග්ගහං විඤ්ඤා නාම: පුරිසචිග්ගහො පට්ඨලො හොති සුභාසිතදුඛභාසිතං දුච්ඡුල්ලං ආචානිතුං.

මාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤා උත්තරිං ජප්පඤ්චාවාහි ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤානු විඤ්ඤානා පුරිසචිග්ගහෙන ආපත්ති පාච්ඤ්ඤා සංඝ. මාතුගාමෙ වෙමතිකො උත්තරිං ජප්පඤ්චාවාහි ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤානු විඤ්ඤානා පුරිසචිග්ගහෙන ආපත්ති පාච්ඤ්ඤා සංඝ. මාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤා උත්තරිං ජප්පඤ්චාවාහි ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤානු විඤ්ඤානා පුරිසචිග්ගහෙන ආපත්ති පාච්ඤ්ඤා සංඝ.

7. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළහ ... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි දැනුම් නැති පිරිමිනියක්හු වෙතැ හිඳුවාගෙනැ මාගමට සපෙදෙකින් පස්පෙදෙකින් මත්තෙහි ධම් දෙසවු ද යි. සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු සේක... කෙසේ නම් සිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි දැනුම් නැති පිරිමිනියක්හු වෙතැ හිඳුවාගෙනැ මාගමට සපෙදෙකින් පස්පෙදෙකින් මත්තෙහි ධම් දෙසවුහු ද? මොසපුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් මාගමට සපෙදෙකින් පස්පෙදෙකින් මත්තෙහි දැනුමැති පිරිමිනියක්හු නැති වූ දම් දෙසන්නේ නම් සච්චි වේ” යයි.

8. යොපන—යම්, යම්බඳු ... හිකුටු... මෙතෙම මෙ අරුතෙහි ලා අදහස් කළ භික්ෂු යි. මාකුභාම නම් මිනිස් ඉතිරි යැ. යකිනි නො වෙයි, ප්‍රේතිය නො වෙයි, තිරිසන්ගිය මාගම නො වේ. සුබැසි දුබැසි දුළුල් නොදුළුල් තෙපුල් දන්නට සමත් නුවණැති මාගම යි. උත්තරිං ජසංඤ්චාවාහි: අයිරා සපෙදෙකින් පස්පෙදෙකින්. ධම්ම නම් බුද්ධභාෂිත යැ ශ්‍රාවකභාෂිත යැ සාම්භාෂිත යැ දේවභාෂිත යැ අර්ථොප-සංහිත යැ ධර්මොපසංහිත යි. දෙසෙය්‍යා: පදයෙන් දෙසා නම් පෙදෙහි පෙදෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි. අක්ෂරයෙන් දෙසා නම් අකුරෙහි අකුරෙහි පවිති ඇවැත් වේ. අඤ්ඤානු විඤ්ඤානා පුරිසචිග්ගහෙන්: දැනුමැති මිනිස් පිරිමිනියක්හු හැරැපියා. සුබැසි දුබැසි දුළුල් නොදුළුල් තෙපුල් දැනගන්නට ප්‍රතිබලයා දැනුමැති පිරිමිනි නම් වේ.

මාගම කෙරෙහි මාගම් සන් ඇතියේ දැනුමැති මිනිස් පිරිමිනියක්හු නැති වූ සපෙදෙකින් පස්පෙදෙකින් වැඩියක් ධම් දෙසා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මාගම කෙරෙහි විමති ඇතියේ දැනුමැති මිනිස් පිරිමිනියක්හු නැති වූ සපෙදෙකින් පස්පෙදෙකින් වැඩියක් ධම් දෙසා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මාගම කෙරෙහි නොමාගම් සන් ඇතියේ දැනුමැති මිනිස් පිරිමිනියක් හු නැතිවූ සපෙදෙකින් පස්පෙදෙකින් මත්තෙහි ධම් දෙසා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පාරිසරික පාලි ගිනවුම්හමෙහි

යකඩයා වා පෙතිසා වා පණ්ඩකසා වා තිරවජානගතමනුසා-
විග්ගහිතියා වා උකාරි. ජපසඤ්චාවාහි ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤානු වීඤ්ඤානා
පුරිසවිග්ගහෙන ආපනති දුක්ඛංසං. අමාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී ආපනති
දුක්ඛංසං. අමාතුගාමෙ වෙමතිකො ආපනති දුක්ඛංසං, අමාතුගාමෙ
අමාතුගාමසඤ්ඤී අනාපනති.

අනාපනති: වීඤ්ඤානා පුරිසවිග්ගහෙන ජපසඤ්චාවාහි ධම්මං
දෙසෙති, උනකජපසඤ්චාවාහි ධම්මං දෙසෙති, උට්ඨහිතා පුන නිසිදිතා
දෙසෙති, මාතුගාමො උට්ඨහිතා පුන නිසිදති තසම්. දෙසෙති, අඤ්ඤාසං
මාතුගාමසං දෙසෙති, පඤ්ඤාං පුච්ඡති, පඤ්ඤාං පුට්ඨං කථෙති, අඤ්ඤාසංචාය
හණන්තං මාතුගාමො පුණාති, උමමනතකසං ආදිකමිකසාති.

ධම්මදෙසනාසිකධාපදං යතමං.

දනුමැති මිනිස් පිරිමනියක්හු නැති වූ යකින්නකට හෝ ප්‍රේක්ෂකට හෝ පණ්ඩකයකුට හෝ තිරිසන්ගිය මිනිස් සිරිටි ඇති ඉතිරියකට හෝ සපෙදෙකින් පස් පෙදෙකින් මුදුයෙහි ධම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නොමාගම් කෙරෙහි මාගම්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නොමාගම් කෙරෙහි වීමකි ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. නොමාගම් කෙරෙහි නොමාගම්සන් ඇතියේ ඇවැත් නැති.

දනුමැති මිනිස් පිරිමනියක්හු ඇති වූ සපෙදෙකින් පස්පෙදෙකින් ධම් දෙසා නම්, උනු සපෙදෙකින් පස්පෙදෙකින් ධම් දෙසා නම් නැතිට යළි හිඳ දෙසා නම්, මාගම් නැතිට යළි හිඳී ද, ඇයට දෙසා නම් අන් මාගම්කට දෙසා නම්, පැන වීචාරා නම්, පැන වීචාරන ලද්දේ කියා නම් අනෙකක්හු සඳහා කියන්නහුගෙන් මාගම් අසා නම් ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

සත්වැනි ධම්මදෙයනා ශික්ෂාපද යි

6.1.8

භූතාරෝපනපිකාවාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුමාරසාලයං. තෙන ටො පන සමයෙන සබ්බසුලා සන්ද්ධා සමභක්ඛා භික්ඛු වග්ගමුදය නදියා තීරෙ වසං උපගන්තිංසු. තෙන ටො පන සමයෙන වජ්ඣී දුබ්බිකා හොති ද්විතීතීකා සෙතට්ඨිකා සලාකාචුක්ඛා න සුකරා උඤ්ජන පග්ගහෙන යාපෙතුං.

2. අථ ටො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසී. “එතරහි ටො වජ්ඣී දුබ්බිකා ද්විතීතීකා සෙතට්ඨිකා සලාකාචුක්ඛා න සුකරා උඤ්ජන පග්ගහෙන යාපෙතුං. කෙන නු ටො මයං උපායෙන සමග්ගා සමේමාදමානා අවිච්චමානා ඵාසුකං වසං වසෙය්‍යාම න ව පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා”ති.

3. එකච්ච එවමාහංසු. “හන්ද මයං ආචුසො ගිහීනං කමමනතං අධිට්ඨෙම. එවං තෙ අලිභාකං දතුං මඤ්ඤිසන්තති. එවං මයං සමග්ගා සමේමාදමානා අවිච්චමානා ඵාසුකං වසං වසිස්සාම, න ව පිණ්ඩකෙන කිලමීසාමා”ති.

4. එකච්ච එවමාහංසු: “අලං ආචුසො කිං ගිහීනං කමමනතං අධිට්ඨිතෙන, හන්ද මයං ආචුසො ගිහීනං දුතෙය්‍යං භරාම. එවං තෙ අලිභාකං දතුං ම ඤ්ඤිසන්තති, එවං මයං සමග්ගා සමේමාදමානා අවිච්චමානා ඵාසුකං වසං වසිස්සාම, න ව පිණ්ඩකෙන කිලමීසාමා”ති.

5. එකච්ච එවමාහංසු: “අලං ආචුසො කිං ගිහීනං කමමනතං අධිට්ඨිතෙන, කිං ගිහීනං දුතෙය්‍යං භටෙන, හන්ද මයං ආචුසො ගිහීනං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණ්ණං භාසිස්සාම. ‘අසුකො භික්ඛු පට්ඨස්ස ක්ඛානස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු දුතීයස්ස ක්ඛානස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු තතීයස්ස ක්ඛානස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු චතුසස්ස ක්ඛානස්ස ලාභී’

භූතාරෝචනාශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු වියල්පුද මහවෙතෝ කුළාරහල්හි වැඩුවෙසෙති. එකල්හි වනාහි දුටුපමණින් මිතුරු වූ දඩි වැ මිතුරු වූ බොහෝ හික්ෂුහු වග්ගමුද්‍ර නදීතීරය සමීපයෙහි වස් එළැඹියහ. එසමයෙහි වැදුරට දුර්භික්ෂ ඇතියේ වෙයි. දෙපරිද්දෙකින් පැවැත්විය යුතු ඉරියව් ඇතියේ නොහොත් දුකසේ පැවැත්විය යුතු දිවෙල් ඇතියේ වෙයි. (තත්ති තත්ති විසිරිගිය) සුදුවන් ඇට ඇත්තේ නොහොත් සෙතට්ඨිකා නම් ගොයමිලෙඩින් නැසුණු ශසා ශීර්ෂ ඇත්තේ වෙයි. වපුළ ගොයමිහි ලහ පමණක් ඉතිරිවූයේ නොහොත් කුසපතින් පැවැත්විය යුතු දිවෙල් ඇත්තේ වෙයි. පාත්‍රයෙන් සිභායෑමෙන් යෑපෙන්නට පහසු නො වෙයි.

2. එකල්හි ඒ මහණුන්හට මෙසිත විය. මෙකල්හි වනාහි වැදුරට හටගත් දුබ්බ ඇතියේ වෙයි. දෙපරිද්දෙකින් පැවැත්විය යුතු ඉරියව් ඇතියේ නොහොත් දුකසේ පැවැත්විය යුතු දිවෙල් ඇතියේ වෙයි. සුදුවන් ඇට ඇතියේ නොහොත් සෙතට්ඨිකා නම් ගොයමිලෙඩින් නැසුණු ශසා ශීර්ෂ ඇතියේ වෙයි. වපුළ ගොයමිහි ලහ පමණක් ඉතිරි වූයේ නොහොත් කුසපතින් පැවැත්විය යුතු දිවෙල් ඇතියේ වෙයි. පාත්‍රයෙන් සිභායෑමෙන් යෑපෙන්නට පහසු වූයේ නො වෙයි. ඇපි කවර නම් උපායෙකින් සමගි සකුටු වැ විවාද නොකරන්නමෝ පහසුවෙන් වස් වසන්නමුද, අහරින් නො ද මිරිකෙන්නමු ද යි?

3. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහු: දන් ඇපි ඇවැත්නි, ගිහියන්ගේ කම්මාන්තයෙහි යෙදී සිටින්නමු නම් මැනැවි, එසේ ඇති කල්හි ඔහු අපට දෙන්නට සිතන්නාහ. මෙසේ ඇපි සමගි සකුටු වැ විවාද නැති වැ පහසුවෙන් වස් වසන්නමු, අහරින් නො ද මිරිකෙන්නමු යි.

4. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහු: ඇවැත්නි, කම් නැත. ගිහියන්ගේ කම්මාන්තයෙහි යෙදී සිටීමෙන් කවර වැඩෙක් ද? එසේ නම් ඇවැත්නි, ඇපි ගිහියන්ගේ පණිවුඩ ගෙනෑ යමු. මෙසේ ඔහු අපට දෙනු කොට සිතන්නාහ. මෙසේ ඇපි සමගි සකුටු වැ විවාද නැති වැ පහසුවෙන් වස් වසන්නම්හ, අහරින් නො ද මිරිකෙන්නම්හ.

5. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහු: ඇවැත්නි, ගිහියන්ගේ කම්මාන්තයෙහි යෙදී සිටීමෙන් කවර වැඩෙක්ද? ගිහියන්ගේ පණිවුඩ ගෙන යෑමෙන් කවර වැඩෙක්ද? එසේ නම් ඇවැත්නි, අපි ගිහියනට උනුන්ගේ උතුරු මිනිස් ධම්මි ගුණ කියමිහ. අයෝ මහණ පළමු දහන ලැබුවෙකි. අයෝ මහණ දෙවන දහන ලැබුවෙකි. අයෝ මහණ තෙවන දහන ලැබුවෙකි. අයෝ මහණ සතරවන දහන ලැබුවෙකි.

පාවිත්ති යපාළි හිතවූ විභවෙනා

අසුකො හිතවූ සොකාපනො, අසුකො හිතවූ සකදගාමී, අසුකො හිතවූ අනාගාමී, අසුකො හිතවූ අරහා, අසුකො හිතවූ තෙව්ජේජා, අසුකො හිතවූ ජලභිඤ්ඤ'ති. එවං තෙ අමහාකං දකුං මඤ්ඤදියානති, එවං මයං සමග්ගා සමමොදමානා අවිච්චමානා ඵාසුකං වසාං වසියාම, න ච පිණ්ඩකෙන කීලමීඤ්ඤාමා'ති.

6. එසොයෙව ටො ආවුසො සෙයොයා යො අමහාකං ගිහීනං අඤ්ඤමඤ්ඤං උත්තරිමනුසංධමමං වචෙණ්ණො හාසිනොති. අථ ටො තෙ හිතවූ ගිහීනං අඤ්ඤමඤ්ඤං උත්තරිමනුසංධමමං වචෙණ්ණං හාසිංසු: “අසුකො හිතවූ පටමංස ඤානංස ලාභී - පෙ - අසුකො හිතවූ ජලභිඤ්ඤ'ති.

7. අථ ටො තෙ මනුසාං “ලාභා වත නො සුලභං වත නො යෙසං නො එවරුපා හිතවූ වංසං උපගතා, න වත නො ඉතො පුබ්බෙ එවරුපා හිතවූ වංසං උපගතා යට්ඨමෙ හිතවූ සීලවනො කලාණ්ඩමා'ති. තෙ න තාදියානි ගොඡනානි අත්තනා භුඤ්ජන්ති. මාතාපිතුන්තං¹ දෙනති පුත්තදරංස දෙනති, දසකමමකරපොරියංස දෙනති. මිත්තාමච්චානං දෙනති. ඤාතිසාලොභිතානං දෙනති, යාදියානි හිතවූනං දෙනති, න තාදියානි බාදනීයානි සායනීයානි පානානි අත්තනා පිචන්ති.² මාතාපිතුන්තං දෙනති. පුත්තදරංස දෙනති. දසකමමකරපොරියංස දෙනති. මිත්තාමච්චානං දෙනති. ඤාතිසාලොභිතානං දෙනති, යාදියානි හිතවූනං දෙනති.

8. අථ ටො තෙ හිතවූ වචෙණ්ණො අහෙසුං. පිතින්දියා පසන්නමුඛ-වචෙණ්ණො විපසන්නඡව්චිණ්ණො. ආච්චිණ්ණො ටො පනෙතං වසං චුඤ්ඤානං³ හිතවූනං හගවන්තං දංසනාය උපසංඝාමිකුං. අථ ටො තෙ හිතවූ වසං චුඤ්ඤා තෙමාසච්චයෙන සෙනාසනං සංසාමෙඤා පත්තච්චරං ආදය යෙන වෙසාලී තෙන පක්කමිංසු. අනුපුබ්බෙන යෙන වෙසාලී මහාවතං කුටාගාරසාලා යෙන හගවා තෙනුපසංඝාමිංසු. උපසංඝාමිඤ්ඤා හගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං නිසීදිංසු.

9. තෙන ටො පන සමයෙන දියාසු වංසං චුඤ්ඤා හිතවූ කීසා ගොන්ති ලුබ්බා දුබ්බා චෙණ්ණො උපසංඝාමිකුඤ්ඤාකරානා ධම්මිසන්ඡගගතා. වග්ගමුද්දනීරියා පන හිතවූ වචෙණ්ණො ගොන්ති පිතින්දියා පසන්නමුඛ-වචෙණ්ණො විපසන්නඡව්චිණ්ණො. ආච්චිණ්ණො ටො පනෙතං බුද්ධානං හගවන්තානං ආගන්තුකෙහි හිතවූහි සඤ්ඤං පටිසම්මොදිතුං.

1. මාතාපිතුන්තං - මව්පියා.
2. මාදන්ති සායනී පිචන්ති (කපච්චි)
3. වසං චුඤ්ඤානං - මව්පියා.

අසෝ මහණ යෝවන් වෙයි. අසෝ මහණ සෙදගැමි යැ. අසෝ මහණ අනගැමි යැ. අසෝ මහණ රහත් යැ. අසෝ මහණ ත්‍රිවිද්‍යා ඇතියෙකැ. අසෝ මහණ ෂඩ්භිඤා ඇතියෙකැ යි. එසේ ඇති කල්හි ඔහු අපට දෙනු කොට සිතන්නාහු ය. මෙසේ ඇපි සමඟි සතුටු වැ විවාද නැති වැ පහසු වෙන් වස් වසන්නම්හ. අහරින් නො ද මිරිකෙන්නම්හ.

6. ඇවැත්නි, ගිහියනට අප විසින් උතුන්ගේ උතුරුමිනිස්ධම්හි යම් ගුණ කීමෙන් වේ නම් මෙයැ මැ ශ්‍රේෂ්ඨ යැ. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු අසෝ මහණ පළමු දහැන ලැබුවෙකැ....අසෝ මහණ ෂඩ්භිඤා ඇතියෙකැ යි ගිහියනට අනන්මන උතුරුමිනිස්ධම්හි ගුණ කීහු.

7. එකල්හි ඒ මිනිස්සු "අපට එකාන්තයෙන් ලාභයෙකි. අපට එකාන්තයෙන් මනා ලැබීමෙකි. යම්බඳු අපට මෙබඳු භික්ෂුහු වස් එළඹියාහු ද මෙයින් පෙර අපට කලණසැහැවී ඇති සිල්වත් මේ මහඤුන් වැනි භික්ෂුහු වස් නො එළඹියාහු යැ" යි කීහු. එවිහු යම්බඳු බොජුන් භික්ෂුනට දෙත් ද එබඳු බොජුන් තුටු නො වළඳිති, මාපියනට නො දෙති, අභු-දරුවනට නො දෙති, දස් කම්කරු පුරිස්නට නො දෙති, මිත්‍රාමාත්‍යයනට නො දෙති, නෑසහලේ නෑයනට නො දෙත්. යම්බඳු දෑ භික්ෂුනට දෙත් ද එබඳු කෑ යුතු දෑ රස විදිය යුතු දෑ පිය යුතු දෑ තුටු නො බොති. මාපියනට නොදෙති, අභුදරුවනට නො දෙති, දස්කම්කරු පුරිස්නට නො දෙති, මිත්‍රාමාත්‍යයනට නො දෙති, නෑ සහලේ නෑයනට නොදෙත්.

8. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු සිරිපැහැ ඇතියෝ පිරුණු ඉඳුරන් ඇතියෝ පසන් මුවපැහැ ඇතියෝ වෙසෙසින් පහන් සිවිපැහැ ඇතියෝ වූහ. වස් වැස නිම වූ භික්ෂුන් භාග්‍යවතුන් දක්නට යෑම යෑ යන තෙල සිරිත පුරුද්දෙක් මැ යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු වස් වැස නිමවූවාහු වස් තෙමස ඇවැමෙන් සෙනසුන් තැන්පත් කොට පා සිවුරු ගෙන විසල්පුර යම් තැනෙක ද එහි ගියහ. පිළිවෙළින් විසල්පුර මහවන කුළාරහල බුදුහු යම් තැනෙක ද එහි එළැඹියහ. එළැඹ බුදුන් වැද එකත් පසෙකැ හුන්හ.

9. එසමයෙහි වනාහි දිශාවන්හි වස් වුසු භික්ෂුහු කාග වූවාහු රඵ සිරි ඇතියාහු දුර්වර්ණ වූවාහු හටගත්පවුවන්: පැහැ ඇතියාහු ඉල්පිභිය තහරින් යුතු සිරි ඇතියාහු වෙති. වග්ගමුද්ධරිය භික්ෂුහු වනාහි පැහැපත් සිරි ඇතියාහු පිරුණු ඉඳුරන් ඇතියාහු පසන් මුවපැහැ ඇතියාහු වෙසෙසින් පහන් සිවිපැහැ ඇතියාහු වෙති. ආගන්තුක භික්ෂුන් සමඟ පිළිසඳර කිරිම යෑ යන තෙල සිරිත භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පුරුද්දෙක් මැ යි.

පාචිකකියපාළි භික්ඛුච්ඡායෙ

10. අථ ඔවා හගවා වග්ගචුද්දකීරියෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කච්චී භික්ඛවෙ ඛමනීයං කච්චී යාපනීයං කච්චී සමග්ගා සමමොදමානා අච්චදමානා ඵාසුකං වසං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා”ති. ඛමනීයං හගවා යාපනීයං හගවා සමග්ගා ච මයං භනෙන සමමොදමානා අච්චදමානා ඵාසුකං වසං වසිමගා න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිමගාති. ජානනතාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති. ජානනතාපි න පුච්ඡන්ති. කාලං වීදිත්ථා පුච්ඡන්ති කාලං වීදිත්ථා න පුච්ඡන්ති. අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති, නො අනත්ථසංභිතං, අනත්ථසංභිතෙ සෙත්ථසානො තථාගතානං, දථිභාකාරෙහි බුද්ධා හගවනො භික්ඛු පච්චිපුච්ඡන්ති. ධම්මං චා දෙසිසං ම සාවකානං චා සිකඛාපදං පඤ්ඤාපෙසාමා”ති.

11. අථ ඔවා හගවා වග්ගචුද්දකීරියෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “යථා කථං පන තුලෙහ භික්ඛවෙ සමග්ගා සමමොදමානා අච්චදමානා ඵාසුකං වසං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා”ති. අථ ඔවා තෙ භික්ඛු හගවතො ඵතමත්ථං ආරොචෙසුං, කච්චී පන චො භික්ඛවෙ භුත්තති. භුත්තං හගවාති. චිගරහි බුද්ධො හගවා - පෙ - කථං හි නාම තුලෙහ භික්ඛවෙ උදරස්ස කාරණං හිහිතං අඤ්ඤාමඤ්ඤස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිස්සථ. තෙන භික්ඛවෙ අපසන්නානං චා පසාදය - පෙ - ඵචඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අනුපසම්පන්නස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මං ආරොචෙය්‍ය භුත්තස්මිං පාචිකකිය”න්ති.

12. යොපනාති: යො යාදිසො - පෙ - භික්ඛුති - පෙ - අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිපෙතො භික්ඛුති. අනුපසම්පන්නො නාම භික්ඛුඤ්ඤා භික්ඛුතිඤ්ඤා යපෙත්වා අවසෙසො අනුපසම්පන්නො නාම.

13. උත්තරිමනුස්සධම්මො නාම: ක්ඛානං චිමොකෙඛා සමාධි සමාපනි ඤාණදස්සනං මග්ගභාවනා ඵලසච්චිකීරියා කිලෙසප්පභානං චිනිචරණතා චිත්තස්ස පුඤ්ඤාගාරෙ අභිරති. ක්ඛානන්ති පයමං ක්ඛානං දුතියං ක්ඛානං තතියං ක්ඛානං චතුත්ථං ක්ඛානං. චිමොකෙඛාති පුඤ්ඤතො චිමොකෙඛා අනිමිතො චිමොකෙඛා අපච්චිතො චිමොකෙඛා. සමාධිති පුඤ්ඤතො සමාධි අනිමිතො සමාධි අපච්චිතො සමාධි. සමාපනතිති පුඤ්ඤතො සමාපනති අනිමිතො සමාපනති අපච්චිතො සමාපනති. ඤාණදස්සනන්ති

10. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වග්ගුදුකීරිය භික්ෂුන්ට මෙය වදළු සේක. කීමෙක් ද මහණෙනි, ඉවසිය හැකි ද? කීම යැපිය හැකි ද? කීම සමගී වැ සතුටු සිතැති වැ විවාද නැති වැ පහසුවෙන් වස් වුසුවහු ද? පිණ්ඩයෙන් නොද ක්ලාන්ත වුවහු ද යි. ඉවසිය හැකි ය භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි යැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස. වහන්ස, ඇපි වනාහි සමගී වැ සතුටු සිතැති වැ විවාද නැති වැ පහසුවෙන් වස් වුසුමහ. පිණ්ඩයෙන් නොද මීරිකුණමහ. තථාගතයෝ දනිමිනුත් විචාරති. දනිමිනුත් නො විචාරති, කල් දන විචාරති, කල් දන නො විචාරති. තථාගතයෝ අර්ථසහිතයක් විචාරති, අනර්ථසහිතය නො විචාරත්. අනර්ථ සහිතයෙහි තථාගතයන්ගේ සෙකුසාතය වෙයි. භාග්‍යවත් බුදුවරු 'ධර්මය හෝ දෙසමහ, ශ්‍රාවකයනට සිකපද හෝ පනවමහ' යි දෙ අයුරෙකින් මහණුන් විචාරත්.

11. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වග්ගුදුකීරිය භික්ෂුන්ට මෙය වදළු සේක. කෙසේ නම් මහණෙනි, තෙපි සමගී වැ සතුටු සිතැති වැ විවාද නැති වැ පහසුවෙන් වස් වුසුවහු ද? අහරින් නොද ක්ලාන්ත වුසු ද යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්ට මෙකරුණ සැලකළහ: කීමෙක් ද මහණෙනි, (ඵය) තොප පිළිබැඳි වුවෙක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, වුවෙකි. භාග්‍යවත් බුදුහු හැරුහු...කෙසේ නම් මහණෙනි, තෙපි උදරය කරණ කොට ගෙන ගිහියනට උතුන්ගේ උතුරුමිනිස්දහමහි ගුණ කීඳහු ද? මහණෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි.... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් අනුපසම්පන්නෝ උතුරුමිනිස්ධම් ඇරොපන්නෝ නම් විදාමානායෙහි පවිති වෙ” යයි.

12. යොපනා: යම්, යම්බදු...භික්ෂු... මෙතෙම මේ අරුතෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි. අනුපසම්පන්න නම්: මහණ ද මෙහෙණ ද තබා අවශෙෂ වූයේ අනුපසම්පන්න නම් වෙ.

13. උත්තරිමනුස්සධම්ම නම්: ධ්‍යාන යැ විමොක්ෂ යැ සමාධි යැ සමාපත්ති යැ ඥානදර්ශන යැ මාර්ගභාවනා යැ ඵලප්‍රත්‍යක්ෂකරණ යැ ක්ලෙශප්‍රහාණ යැ විත්තයාගේ විනිවරණතා යැ ගුණාගාරයෙහි අභිරතී යි. ධ්‍යානා යනු: ප්‍රථමධ්‍යාන යැ ද්විතීයධ්‍යාන යැ තෘතීයධ්‍යාන යැ චතුර්ථ ධ්‍යානය යි. විමොක්ෂ යනු: ගුණාතපීමොක්ෂ යැ අනිමිත්තවිමොක්ෂ යැ අප්‍රණිහිත විමොක්ෂ යි සමාධි යනු: ගුණාත සමාධි යැ අනිමිත්ත සමාධි යැ අප්‍රණිහිත සමාධි යි. සමාපත්ති යනු: ගුණාතසමාපත්ති යැ අනිමිත්ත සමාපත්ති යැ අප්‍රණිහිතසමාපත්ති යි ඥානදර්ශන යනු: ත්‍රිවිද්‍යා යි.

පාචිකයපාළි හිකඛුචිභඳඛනා

කියෙහා විජජා. මගභාචනාති වකතාරො සතිපට්ඨානා. වකතාරො සමමපට්ඨානා වකතාරො ඉද්ධිපාද පඤ්චිජජියාති පඤ්චිඛලාති සකත-
 බොජකි යා අරියො අට්ඨධිකො මගෙහා. ඵලසච්චිකිරියාති සොකාපකති-
 ඵලෙහ සච්චිකිරියා සකදගාමිඵලෙහ සච්චිකිරියා අනාගාමිඵලෙහ සච්චිකිරියා
 අරහත්තස්ස සච්චිකිරියා. කිලෙසපභානනාති රාගෙහ පහානං දෙසෙහ පහානං
 මොහෙහ පහානං. විනිවරණකා විකතස්සාති රාගා විකතං විනි-
 වරණකා දෙසා විකතං විනිවරණකා මොහා විකතං විනිවරණකා
 සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතීති පටිමෙන කුමානෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතී, දුතියෙන
 කුමානෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතී, තතියෙන කුමානෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතී.
 චතුසෙත කුමානෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතී.

14. ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නෙහ පටිමං කුමානං සමාපජ්ජිතති
 භණනකෙහ ආපකති පාචිකියස්ස. ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නෙහ පටිමං
 කුමානං සමාපජ්ජාමීති භණනකෙහ ආපකති පාචිකියස්ස. ආරොචෙය්‍යාති
 අනුපසම්පන්නෙහ පටිමං කුමානං සමාපනෙනාති භණනකෙහ ආපකති
 පාචිකියස්ස. ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නෙහ පටිමෙහ කුමානෙහ
 ලාභීමහීති භණනකෙහ ආපකති පාචිකියස්ස. ආරොචෙය්‍යාති
 අනුපසම්පන්නෙහ පටිමෙහ කුමානෙහ වසිමහීති භණනකෙහ ආපකති
 පාචිකියස්ස. ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නෙහ පටිමං කුමානං
 සච්චිකතං මයාති භණනකෙහ ආපකති පාචිකියස්ස.

15. ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නෙහ දුතියං කුමානං - පෙ -
 තතියං කුමානං - පෙ - චතුසං කුමානං සමාපජ්ජි - පෙ - සමාපජ්ජාමි
 - පෙ - සමාපනෙනා - පෙ - චතුසස්ස කුමානෙහ ලාභීමහී - පෙ -
 වසිමහී - පෙ - චතුසං කුමානං සච්චිකතං මයාති භණනකෙහ ආපකති
 පාචිකියස්ස.

16. ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නෙහ සුඤ්ඤතං විමොක්ඛං - පෙ -
 අනිමික්ඛං විමොක්ඛං - පෙ - අපඤ්චිතං විමොක්ඛං - පෙ - සුඤ්ඤතං
 සමාධිං - පෙ - අනිමික්ඛං සමාධිං - පෙ - අපඤ්චිතං සමාධිං සමාපජ්ජි -
 - පෙ - සමාපජ්ජාමි - පෙ - සමාපනෙනා - පෙ - අපඤ්චිතස්ස සමාධිෙහ
 ලාභීමහී - පෙ - වසිමහී - පෙ - අපඤ්චිතො සමාධි සච්චිකතො මයාති
 භණනකෙහ ආපකති පාචිකියස්ස.

1. අරහත්ඵලෙහ - මජ්ඣ.

මාර්ගභාවනා යනු: සතරසතිපට්ඨාන යැ සතර සමාක්ප්‍රධාන යැ සතර සෘද්ධිපාද යැ පඤ්චන්ද්‍රිය යැ පඤ්චබල යැ සජ්තබොධාධිග යැ ආයතීඤ්චාදිගික මාර්ග යි. එලප්‍රත්‍යක්ෂකරණ යනු: ප්‍රොකාපත්තිඵලය ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම යැ සනාදගාමීඵලය ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම යැ අනාගාමීඵලය ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම යැ අර්හත්ඵලය ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම යි. ක්ලෙශප්‍රභාණ යනු: රාගයාගේ ප්‍රභාණ යැ ද්වේෂයාගේ ප්‍රභාණ යැ මොහයාගේ ප්‍රභාණ යි. වික්කයාගේ විනීවරණය යනු: රාගයෙන් සිත වෙසෙසින් වැළකුණු බව යැ ද්වේෂයෙන් සිත වෙසෙසින් වැළකුණු බව යැ මොහයෙන් සිත වෙසෙසින් වැළකුණු බව යි, ශුන්‍යාගාරයෙහි අභිරුක්ති යනු: පළමුවන ධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යාගාරයෙහි ඇලීම යැ දෙවන ධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යාගාරයෙහි ඇලීම යැ තෙවන ධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යාගාරයෙහි ඇලීම යැ සතරවන ධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යාගාරයෙහි ඇලීම යි.

14. ආරොවෙය්‍ය යනු: පුරමධ්‍යානයට සමවැදීම යි අනුපසපනක්භට බණන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ. ආරොවෙය්‍ය යනු: පුරමධ්‍යානයට සමවදිමි යි අනුපසපනක්භට කියන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ. ආරොවෙය්‍ය යනු: පුරමධ්‍යානයට සමවදින්තෙම වෙමැ යි අනුපසපනක්භට කියන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ. ආරොවෙය්‍ය යනු: පුරමධ්‍යානය ලැබුවෙම වෙමැ යි අනුපසපනක්භට කියන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ. ආරොවෙය්‍ය යනු: පුරමධ්‍යානය වශීකෘතයෙම වෙමැ යි අනුපසපනක්භට කියන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ. ආරොවෙය්‍ය යනු: මා විසින් පුරමධ්‍යානය පසක් කරන ලදැ යි අනුපසපනක්භට බණන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ.

15. ආරොවෙය්‍ය යනු: ද්විතීයධ්‍යානයට ... තෘතීයධ්‍යානයට ... චතුර්ථධ්‍යානයට සමවැදිමි ... සමවදිමි ... සමවදින්තෙම වෙමි ... චතුර්ථධ්‍යානය ලැබුවෙම වෙමි ... වශීකෘතයෙම වෙමි ... මා විසින් චතුර්ථධ්‍යානය පසක් කරන ලදැ යි අනුපසපනක්භට බණන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ.

16. ආරොවෙය්‍ය යනු: ශුන්‍යතවීමොක්ෂයට ... අනිමිත්ත වීමොක්ෂයට ... අප්‍රණිතිතවීමොක්ෂයට ... ශුන්‍යතසමාධියට ... අනිමිත්තසමාධියට ... අප්‍රණිතිතසමාධියට සමවැදිමි ... සමවදිමි ... සමවදින්තෙම වෙමි ... අප්‍රණිතිතසමාධිය ලැබුවෙම වෙමි ... වශීකෘතයෙම වෙමි ... මා විසින් අප්‍රණිතිතසමාධිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන ලදැ යි අනුපසපනක්භට කියන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ.

පාවිතය පාළු හිතකරව හඬවන

17. ආරෝගියාගේ අනුපසම්පන්නය සුඤ්ඤතා සමාපත්තිය - පෙ - අතිමිත්තා සමාපත්තිය - පෙ - අපරිච්ඡේදනා සමාපත්තිය සමාපත්තිය - පෙ - සමාපත්තිය - පෙ - සමාපන්නා - පෙ - අපරිච්ඡේදනා සමාපත්තිය ලාභිමිති - පෙ - වසිමිති - පෙ - අපරිච්ඡේදනා සමාපත්තිය සවිජ්ජකතා මයාති හණනතස ආපත්ති පාවිතියසස.

18. ආරෝගියාගේ අනුපසම්පන්නය තිසෙසා විජ්ජා සමාපත්තිය - පෙ - සමාපත්තිය - පෙ - සමාපන්නා - පෙ - තිසෙසා විජ්ජා ලාභිමිති - පෙ - වසිමිති - පෙ - තිසෙසා විජ්ජා සවිජ්ජකතා මයාති හණනතස ආපත්ති පාවිතියසස.

19. ආරෝගියාගේ අනුපසම්පන්නය වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ - පෙ - වත්තාරො සමුච්චාධානෙ - පෙ - වත්තාරො ඉද්ධිපාදෙ සමාපත්තිය - පෙ - සමාපත්තිය - පෙ - සමාපන්නා - පෙ - වතුනා ඉද්ධිපාදනා ලාභිමිති - පෙ - වසිමිති - පෙ - වත්තාරො ඉද්ධිපාද සවිජ්ජකතා මයාති හණනතස ආපත්ති පාවිතියසස.

20. ආරෝගියාගේ අනුපසම්පන්නය පඤ්චනද්දියානි - පෙ - පඤ්ච - බලානි සමාපත්තිය - පෙ - සමාපත්තිය - පෙ - සම පනෙතා - පෙ - පඤ්චනා - බලානා ලාභිමිති - පෙ - වසිමිති - පෙ - පඤ්චබලානි සවිජ්ජකතා නි මයාති හණනතස ආපත්ති පාවිතියසස.

21. ආරෝගියාගේ අනුපසම්පන්නය සත්ත බොජ්ඣංගිය සමාපත්තිය - පෙ - සාමපත්තිය - පෙ - සමාපන්නා - පෙ - සත්ත බොජ්ඣංගියානා ලාභිමිති - පෙ - වසිමිති - පෙ - සත්ත බොජ්ඣංගියා සවිජ්ජකතා මයාති හණනතස ආපත්ති පාවිතියසස.

22. ආරෝගියාගේ අනුපසම්පන්නය අරියං අට්ඨකං මග්ගං සමාපත්තිය - පෙ - සමාපත්තිය - පෙ - සමාපන්නා - පෙ - අරියසස අට්ඨකස මග්ගස ලාභිමිති - පෙ - වසිමිති - පෙ - අරියො අට්ඨකො මග්ගො සවිජ්ජකතො මයාති හණනතස ආපත්ති පාවිතියසස.

23. ආරෝගියාගේ අනුපසම්පන්නය සොකාපත්ථලං - පෙ - සකදගාමිථලං - පෙ - අනාගාමිථලං - පෙ - අරහත්තං සමාපත්තිය - පෙ - සමාපත්තිය - පෙ - සමාපන්නා - පෙ - අරහත්තස ලාභිමිති - පෙ - වසිමිති - පෙ - අරහත්තං සවිජ්ජකතං මයාති හණනතස ආපත්ති පාවිතියසස.

17. ආරොචෙය්‍ය යනු: ශුන්‍යතසමාපත්තියට ... අනිච්ඡා-සමාපත්තියට ... අප්‍රණිහිතසමාපත්තියට සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීන්තොමි චෙමි ... අප්‍රණිහිතසමාපත්තිය ලැබුවෙමි චෙමි ... චශීක්ෂාතයෙමි චෙමි ... මා විසින් අප්‍රණිහිතසමාපත්තිය පසක් කරන ලද්දෙයි අනුපසපනක්භට කියන්නහුට පවිති ඇවැත් වෙ.

18. ආරොචෙය්‍ය යනු: ත්‍රිවිද්‍යාවනට සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීන්තොමි චෙමි ... ත්‍රිවිද්‍යාවන් ලැබුවෙමි චෙමි ... චශීක්ෂාතයෙමි චෙමි ... මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යාවෝ පසක් කරන ලදහ යි අනුපසපනක්භට කියන්නහුට පවිති ඇවැත් වෙ.

19. ආරොචෙය්‍ය යනු: සතර සතිපට්ඨානග්‍යනට ... සතර සමාක්ච්ඡාදනග්‍යනට ... සතර සාද්ධිපාදග්‍යනට සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීන්තොමි චෙමි ... සතර සාද්ධිපාදග්‍යන් ලැබුවෙමි චෙමි ... චශීක්ෂාතයෙමි චෙමි ... මා විසින් සතර සාද්ධිපාදග්‍යෝ පසක් කරන ලදහ'යි අනුපසපනක්භට කියන්නහුට පවිති ඇවැත් වෙ.

20. ආරොචෙය්‍ය යනු: පඤ්චන්ද්‍රියනට ... පඤ්චබලග්‍යනට සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීන්තොමි චෙමි ... පඤ්චබලග්‍යන් ලැබුවෙමි චෙමි ... චශීක්ෂාතයෙමි චෙමි ... මා විසින් පඤ්චබලග්‍යෝ ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන ලදහයි අනුපසපනක්භට බණන්නහුට පවිති ඇවැත් වෙ.

21. ආරොචෙය්‍ය යනු: සජ්තබ්‍යොධ්‍යාභිග්‍යනට සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීන්තොමි චෙමි ... සප්තබ්‍යොධ්‍යාභිග්‍යන් ලැබුවෙමි චෙමි ... චශීක්ෂාතයෙමි චෙමි ... මා විසින් සජ්තබ්‍යොධ්‍යාභිග්‍යෝ ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන ලදහ යි අනුපසපනක්භට බණන්නහුට පවිති ඇවැත් වෙ.

22. ආරොචෙය්‍ය යනු: ආයඤ්චාභිග්‍යනට සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීන්තොමි චෙමි ... ආයඤ්චාභිග්‍යනමාර්ගය ලැබුවෙමි චෙමි ... චශීක්ෂාතයෙමි චෙමි ... මා විසින් ආයඤ්චාභිග්‍යනමාර්ගය පසක් කරන ලද්දේ යැයි අනුපසපනක්භට බණන්නහුට පවිති ඇවැත් වෙ.

23. ආරොචෙය්‍ය යනු: ජොවත්තපලග්‍යනට ... ජොදග්‍යනට ... අනග්‍යනට ... රාත්තපලග්‍යනට සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීචී ... සමච්ඡීන්තොමි චෙමි ... රාත්තපල ලැබුවෙමි චෙමි ... චසභ කෙළෙමි චෙමි ... මා විසින් රාත්තපල පසක් කරන ලද්දේ යි අනුපසපනක්භට බණන්නහුට පවිති ඇවැත් වෙ.

පාවිතයපාළි හිකඩුවිහරෙහි

24. ආරොච්චයානි අනුපසම්පන්නස්ස රාගො මෙ චනො -පෙ- දෙසො මෙ චනො -පෙ- මොහො මෙ චනො චනො චුනො පභිනො පටිනිස්සට්ඨො උකෙඛටිනො සමුකෙඛටිනොති හණන්තස්ස ආපත්ති පාවිතියස්ස.

25. ආරොච්චයානි අනුපසම්පන්නස්ස රාගා මෙ විතං විනීවරණං -පෙ- දෙසා මෙ විතං විනීවරණං -පෙ- මොහා මෙ විතං විනීවරණන්ති හණන්තස්ස ආපත්ති පාවිතියස්ස.

26. ආරොච්චයානි අනුපසම්පන්නස්ස සුඤ්ඤාගරෙ පට්ඨං කුමානං -පෙ- දුතියං කුමානං -පෙ- තතියං කුමානං -පෙ- චතුසං කුමානං සමාපජ්ජී -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- සුඤ්ඤාගරෙ චතුසං කුමානස්ස ලාභීලිහි -පෙ- වසීලිහි -පෙ- සුඤ්ඤාගරෙ චතුසං කුමානං සච්ඡිකතං මයාති හණන්තස්ස ආපත්ති පාවිතියස්ස.

27. ආරොච්චයානි අනුපසම්පන්නස්ස පට්ඨංකො කුමානං දුතියංකො කුමානං සමාපජ්ජී -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- පට්ඨස්ස ච කුමානස්ස දුතියස්ස ච කුමානස්ස ලාභීලිහි -පෙ- වසීලිහි -පෙ- පට්ඨංකො කුමානං දුතියංකො කුමානං සච්ඡිකතං මයාති හණන්තස්ස ආපත්ති පාවිතියස්ස.

28. ආරොච්චයානි අනුපසම්පන්නස්ස පට්ඨංකො කුමානං තතියංකො කුමානං -පෙ- පට්ඨංකො කුමානං චතුසංකො කුමානං සමාපජ්ජී -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- පට්ඨස්ස ච කුමානස්ස චතුසංකො ච කුමානස්ස ලාභීලිහි -පෙ- වසීලිහි -පෙ- පට්ඨංකො කුමානං චතුසංකො කුමානං සච්ඡිකතං මයාති හණන්තස්ස ආපත්ති පාවිතියස්ස.

29. ආරොච්චයානි අනුපසම්පන්නස්ස පට්ඨංකො සුඤ්ඤාතංකො විමොක්ඛං -පෙ- අනිච්ඡිකංකො විමොක්ඛං -පෙ- අප්පණ්ණිතංකො විමොක්ඛං -පෙ- සුඤ්ඤාතංකො සමාධිං -පෙ- අනිච්ඡිකංකො සමාධිං -පෙ- අප්පණ්ණිතංකො සමාධිං සමාපජ්ජී -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- පට්ඨස්ස ච කුමානස්ස අප්පණ්ණිතස්ස ච සමාධිස්ස ලාභීලිහි -පෙ- වසීලිහි -පෙ- පට්ඨංකො කුමානං අප්පණ්ණිතො ච සමාධි සච්ඡිකතො මයාති හණන්තස්ස ආපත්ති පාවිතියස්ස.

24. ආරොචෙය්‍ය යනු: මා විසින් රාගය ත්‍යක්ත යැ ... මා විසින් ද්වේෂය ත්‍යක්ත යැ ... මා විසින් මොහය ත්‍යක්ත යැ වාන්ත යැ මුක්ත යැ පුභිණ යැ බැහැර කරන ලද්දේ යැ තැනි ගන්වා පලවා හරින ලද්දේ යැ මොනොවට තැනි ගන්වා පලවා හරින ලද්දේ යැ යි අනුපසපනක්භට බණන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ.

25. ආරොචෙය්‍ය යනු: මාගේ සිත රාගයෙන් වෙසෙසින් වැළැකිණ ...මාගේ සිත ද්වේෂයෙන් වෙසෙසින් වැළැකිණ... මාගේ සිත මොහයෙන් වෙසෙසින් වැළැකිණ යි අනුපසපනක්භට බණන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ.

26. ආරොචෙය්‍ය යනු: ශුන්‍යාගාරයෙහි ප්‍රථමධ්‍යානයට ... ද්විතීය ධ්‍යානයට ...තෘතීයධ්‍යානයට ...චතුර්ත්ථධ්‍යානයට සමවැදිම් ...සමවදිම් ...සමවදින්නොම් වෙම් ...ශුන්‍යාගාරයෙහි චතුර්ථධ්‍යානය ලැබුවෙම් වෙම් ...වසභ කෙළෙම් වෙම් ...ශුන්‍යාගාරයෙහි මා විසින් චතුර්ත්ථධ්‍යානය පසක් කරන ලද්දේ යැ යි අනුපසපනක්භට බණන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ.

27. ආරොචෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද ද්විතීයධ්‍යානයට ද සම වැදිම් ...සමවදිම් ...සමවදින්නොම් වෙම් ...ප්‍රථමධ්‍යානය ද ද්විතීය-ධ්‍යානය ද ලැබුවෙම් වෙම් ... වශීක්ෂාපයෙහි වෙම් ... මා විසින් ප්‍රථමධ්‍යානය ද ද්විතීයධ්‍යානය ද පසක් කරන ලදු යි අනුපසපනක්භට බණන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ.

28. ආරොචෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද තෘතීයධ්‍යානයට ද... ප්‍රථමධ්‍යානයට ද චතුර්ත්ථධ්‍යානයට ද සමවැදිම් ... සමවදිම් ... සම වදින්නොම් වෙම් ...ප්‍රථමධ්‍යානය ද චතුර්ථධ්‍යානය ද ලැබුවෙම් වෙම් ...වසභ කෙළෙම් වෙම් ...මා විසින් ප්‍රථමධ්‍යානය ද චතුර්ථධ්‍යානය ද පසක් කරන ලදු යි අනුපසපනක්භට කියන්නනුට පවිති ඇවැත් වේ.

29. ආරොචෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද ශුන්‍යනවිමොක්ෂයට ද ...අනිමිත්තවිමොක්ෂයට ද ...අප්‍රණිහිතවිමොක්ෂයට ද ...ශුන්‍යන සමා-ධියට ද ...අනිමිත්තසමාධියට ද ...අප්‍රණිහිතසමාධියට ද සමවැදිම් ...සමවදිම් ... සමවදින්නොම් වෙම් ... ප්‍රථම ධ්‍යානය ද ... අප්‍රණිහිත සමාධිය ද ලැබුවෙම් වෙම් ... වසභ කෙළෙම් වෙම් ... මා විසින් ප්‍රථමධ්‍යානය ද ...අප්‍රණිහිතසමාධිය ද පසක් කරන ලද්දේ යැ යි අනුපසපනක්භට කියන්නනුට පවිති ඇවැත් වේ.

පාච්ඤ්ඤා පාලි භික්ෂුවහලෙහි

30. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස පටමඤ්චි ක්කානං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාපත්තිං -පෙ- අනිච්ඡතඤ්ච සමාපත්තිං -පෙ- අපච්ඡිතඤ්ච සමාපත්තිං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනෙතා -පෙ- පටමස්ස ච ක්කානස්ස අපච්ඡිතාය ච සමාපත්තියා ලාභීම්හි -පෙ- වසීම්හි -පෙ- පටමඤ්චි ක්කානං අපච්ඡිතා ච සමාපත්ති සච්ඡිකතා මයාති හණන්තස්ස ආපත්ති පාච්ඤ්ඤාස්ස.

31. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස පටමඤ්චි ක්කානං තිස්සො ච විජ්ජා සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනෙතා -පෙ- පටමස්ස ච ක්කානස්ස තිස්සන්තඤ්ච විජ්ජානං ලාභීම්හි -පෙ- වසීම්හි -පෙ- පටමඤ්චි ක්කානං තිස්සො ච විජ්ජා සච්ඡිකතා මයාති හණන්තස්ස ආපත්ති පාච්ඤ්ඤාස්ස.

32. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස පටමඤ්චි ක්කානං වත්තාරො ච සතිපට්ඨානෙ -පෙ- වත්තාරො ච සමුප්පට්ඨානෙ -පෙ- වත්තාරො ච ඉද්ධිපාදෙ සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනෙතා -පෙ- පටමස්ස ච ක්කානස්ස වතුන්තඤ්ච ඉද්ධිපාදානං ලාභීම්හි -පෙ- වසීම්හි -පෙ- පටමඤ්චි ක්කානං වත්තාරො ච ඉද්ධිපාද සච්ඡිකතා මයාති හණන්තස්ස ආපත්ති පාච්ඤ්ඤාස්ස.

33. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස පටමඤ්චි ක්කානං පඤ්ච ච ඉන්ද්‍රියානි -පෙ- පඤ්ච ච බලානි සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනෙතා -පෙ- පටමස්ස ච ක්කානස්ස පඤ්චන්තඤ්ච බලානං ලාභීම්හි -පෙ- වසීම්හි -පෙ- පටමඤ්චි ක්කානං පඤ්ච ච බලානි සච්ඡිකතානි මයාති හණන්තස්ස ආපත්ති පාච්ඤ්ඤාස්ස.

34. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස පටමඤ්චි ක්කානං සත්ත ච ඛොජ්ඣබ්බෙහ සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනෙතා -පෙ- පටමස්ස ච ක්කානස්ස සත්තන්තඤ්ච ඛොජ්ඣබ්බෙහානං ලාභීම්හි -පෙ- වසීම්හි -පෙ- පටමඤ්චි ක්කානං සත්ත ච ඛොජ්ඣබ්බො සච්ඡිකතා මයාති හණන්තස්ස ආපත්ති පාච්ඤ්ඤාස්ස.

35. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස පටමඤ්චි ක්කානං අරියඤ්ච අට්ඨබ්බිකං මග්ගං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනෙතා -පෙ- පටමස්ස ච ක්කානස්ස අරියස්ස ච අට්ඨබ්බිකස්ස මග්ගස්ස ලාභීම්හි -පෙ- වසීම්හි -පෙ- පටමඤ්චි ක්කානං අරියො ච අට්ඨබ්බිකො මග්ගො සච්ඡිකතො මයාති හණන්තස්ස ආපත්ති පාච්ඤ්ඤාස්ස.

30. ආරොචෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද ශුන්‍යතසමාපත්තියට ද ...අනිච්ඡිතසමාපත්තියට ද ...අප්‍රණිතිතසමාපත්තියට ද සමවැදීම් ...සමවදීම් ...සමවදින්නොම් වෙම් ...ප්‍රථමධ්‍යානය ද ...අප්‍රණිතිත සමාපත්තිය ද ලැබුවෙම් වෙම් ... වසභ කෙළෙම් වෙම් ... මා විසින් ප්‍රථමධ්‍යානය ද ...අප්‍රණිතිතසමාපත්තිය ද පසක් කරන ලද්දේ අනුපසපනක්භට බණන්නහුට පච්ඡි ඇවැත් වේ.

31. ආරොචෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද ත්‍රිවිද්‍යාවනට ද සමවැදීම් ...සමවදීම් ...සමවදින්නොම් වෙම් ...ප්‍රථමධ්‍යානය ද ත්‍රිවිද්‍යාවන් ද ලැබුවෙම් වෙම් ... වසභ කෙළෙම් වෙම් ... මා විසින් ප්‍රථම ධ්‍යානය ද ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ද පසක් කරන ලද්දහ යි අනුපසපනක්භට කියන්නහුට පච්ඡි ඇවැත් වේ.

32. ආරොචෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද සතර සතිපට්ඨානයනට ද ...සතර සමාසක් ප්‍රධානයනට ද ... සතර සාද්ධිපාදයනට ද සමවැදීම් ...සමවදීම් ... සමවදින්නොම් වෙම් ... ප්‍රථමධ්‍යානය ද ... සතර සාද්ධිපාදයන් ද ලැබුවෙම් වෙම් ... වසභ කෙළෙම් වෙම් ... මා විසින් ප්‍රථමධ්‍යානය ... සතර සාද්ධිපාදයෝ ද පසක් කරන ලද්දහ යි අනුපසපනක්භට කියන්නහුට පච්ඡි ඇවැත් වේ.

33. ආරොචෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද පඤ්චන්ද්‍රියනට ද ... පඤ්චබලයනට ද සමවැදීම් ... සමවදීම් සමවදින්නොම් වෙම් ... ප්‍රථම ධ්‍යානය ද ... පඤ්චබලයන් ද ලැබුවෙම් වෙම් ... වසභ කෙළෙම් වෙම් ... මා විසින් ප්‍රථමධ්‍යානය ද පඤ්චබලයෝ ද පසක් කරන ලද්දහ යි අනුපසපනක්භට කියන්නහුට පච්ඡි ඇවැත් වේ.

34. ආරොචෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද සප්තබොධ්‍යානිභයනට ද සමවැදීම් ... සමවදීම් ... සමවදින්නොම් වෙම් ... ප්‍රථමධ්‍යානය ද සප්ත බොධ්‍යානිභයන් ද ලැබුවෙම් වෙම් ... වසභ කෙළෙම් වෙම් ... මා විසින් ප්‍රථමධ්‍යානය ද සප්තබොධ්‍යානිභයෝ ද පසක් කරන ලද්දහ යි අනුපසපනක්භට බණන්නහුට පච්ඡි ඇවැත් වේ.

35. ආරොචෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද ආයඤ්චානිභික මාර්ගයට ද සමවැදීම් ... සමවදීම් ... සමවදින්නොම් වෙම් .. ප්‍රථමධ්‍යානය ද ආයඤ්චානිභික මාර්ගය ද ලැබුවෙම් වෙම් ... වසභ කෙළෙම් වෙම් ... මා විසින් ප්‍රථමධ්‍යානයද ආයඤ්චානිභික මාර්ගය ද පසක් කරන ලද්දේ යැ යි අනුපසපනක්භට කියන්නහුට පච්ඡි ඇවැත් වේ.

පාවිතය පාළු හිතවූ විභවය

36. ආරොවෙය්‍යානි අනුපසම්පන්නාසු පඨමඤ්චි කුමානං යොනා-
පකච්චලඤ්චි - පෙ - සකදගාමීච්චලඤ්චි - පෙ - අනාගාමීච්චලඤ්චි - පෙ -
අරහත්තඤ්චි සමාපජ්ජිං - පෙ - සමාපජ්ජාමි - පෙ - සමාපන්නො - පෙ -
පඨමස්ස ච කුමානස්ස අරහත්තස්ස ච ලාභීමහි - පෙ - වසීමහි - පෙ -
පඨමඤ්චි කුමානං අරහත්තඤ්චි සච්ඡිකතං මයානි හණන්තස්ස ආපතති
පාවිතකියසං.

37. ආරොවෙය්‍යානි අනුපසම්පන්නාසු පඨමඤ්චි කුමානං සමාපජ්ජිං
- පෙ - සමාපජ්ජාමි - පෙ - සමාපන්නො - පෙ - රාගො ච මෙ වතො
- පෙ - දෙසො ච මෙ වතො - පෙ - මොහො ච මෙ වතො වතො
මුත්තො පභීතො පටිත්ඨසංඥො උකෙඛට්ඨො සමුකෙඛට්ඨොති හණන්තස්ස
ආපතති පාවිතකියසං.

38. ආරොවෙය්‍යානි අනුපසම්පන්නාසු පඨමඤ්චි කුමානං සමාපජ්ජිං
- පෙ - සමාපජ්ජාමි - පෙ - සමාපන්නො - පෙ - රාගා ච මෙ විතං
චිනීවරණං - පෙ - දෙසා ච මෙ විතං චිනීවරණං - පෙ - මොහා ච මෙ
විතං චිනීවරණානි හණන්තස්ස ආපතති පාවිතකියසං.

39. ආරොවෙය්‍යානි අනුපසම්පන්නාසු දුතියඤ්චි කුමානං තතියඤ්චි
කුමානං - පෙ - දුතියඤ්චි කුමානං චතුස්ඤ්චි කුමානං සමාපජ්ජිං - පෙ -
සමාපජ්ජාමි - පෙ - සමාපන්නො - පෙ - දුතියස්ස ච කුමානස්ස චතුස්ස
ච කුමානස්ස ලාභීමහි - පෙ - වසීමහි - පෙ - දුතියඤ්චි කුමානං චතුස්ඤ්චි
කුමානං සච්ඡිකතං මයානි හණන්තස්ස ආපතති පාවිතකියසං.

40. ආරොවෙය්‍යානි අනුපසම්පන්නාසු දුතියඤ්චි කුමානං¹ - පෙ -
මොහා ච මෙ විතං චිනීවරණානි හණන්තස්ස ආපතති පාවිතකියසං.
- පෙ -

41. ආරොවෙය්‍යානි අනුපසම්පන්නාසු දුතියඤ්චි කුමානං පඨමඤ්චි
කුමානං සමාපජ්ජිං - පෙ - සමාපජ්ජාමි - පෙ - සමාපන්නො - පෙ -
දුතියස්ස ච කුමානස්ස පඨමස්ස ච කුමානස්ස ලාභීමහි - පෙ - වසීමහි
- පෙ - දුතියඤ්චි කුමානං පඨමඤ්චි කුමානං සච්ඡිකතං මයානි හණන්තස්ස
ආපතති පාවිතකියසං - පෙ -

(මූලං සංඛිතං)

1. දුතියඤ්චි කුමානං පුඤ්ඤාසඤ්චි විමොක්ඛං - පෙ - මග්ගං

36. ආරොවෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද සොතාපත්තිඵලයට ද ... සකාදගාමීඵලයට ද ... අනාගාමීඵලයට ද ... අර්හත්ත්වයට ද සමවදිමී ... සමවදිමී ... සමවදින්නොම වෙමී ... ප්‍රථම ධ්‍යානය ද ... අර්හත්ත්වය ද ලැබුවෙමී වෙමී ... වසඟ කෙළෙමී වෙමී ... මා වීසින් ප්‍රථම ධ්‍යානය ද ... අර්හත්ත්වය ද පසක් කරන ලදු යි අනුපසපනක්භට බණන්තහුට පවිති ඇවැත් වේ.

37. ආරොවෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද සමවදිමී ... සමවදිමී ... සමවදින්නොම වෙමී ... මා වීසින් රාගය ද ත්‍යක්ත යැ ... මා වීසින් ද්වේෂ ය ද ත්‍යක්ත යැ ... මා වීසින් මොහය ද ත්‍යක්ත යැ වාන්ත යැ මුක්ත යැ ප්‍රභීණ යැ බැහැර කරන ලද්දේ යැ තැත් ගන්වා පලවා හරින ලද්දේ යැ මොනවට තැති ගන්වා පලවා හරින ලද්දේ යැ යි අනුපසපනක්භට කියන්නහුට පවිති ඇවැත් වේ.

38. ආරොවෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද සමවදිමී ... සමවදිමී ... සමවදින්නොම වෙමී ... රාගයෙහුදු මාගේ සිත වෙසෙසින් වැළැකිණ ... ද්වේෂයෙහුදු මාගේ සිත වෙඵසසින් වැළැකිණ ... මොහයෙහුදු මාගේ සිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි අනුපසපනක්භට කියන්නහුට පවිති ඇවැත් වේ.

39. ආරොවෙය්‍ය යනු: ද්විතීයධ්‍යානයට ද තෘතීයධ්‍යානයට ද ... ද්විතීයධ්‍යානයට ද චතුර්ථධ්‍යානයට ද සමවදිමී ... සමවදිමී ... සමවදින්නොම වෙමී ... ද්විතීයධ්‍යානය ද චතුර්ථධ්‍යානය ද ලැබුවෙමී වෙමී ... වසඟ කෙළෙමී වෙමී ... මා වීසින් ද්විතීයධ්‍යානය ද චතුර්ථධ්‍යානය ද පසක් කරන ලදු යි අනුපසපනක්භට බණන්තහුට පවිති ඇවැත් වේ.

40. ආරොවෙය්‍ය යනු: ද්විතීයධ්‍යානයට ද ... මොහයෙහුදු මාගේ සිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි අනුපසපනක්භට බණන්තහුට පවිති ඇවැත් වේ ...

41. ආරොවෙය්‍ය යනු: ද්විතීයධ්‍යානයට ද ප්‍රථම ධ්‍යානයට ද සමවදිමී ... සමවදිමී ... සමවදින්නොම වෙමී ... ද්විතීයධ්‍යානය ද ප්‍රථමධ්‍යානය ද ලැබුවෙමී වෙමී ... වසඟ කෙළෙමී වෙමී ... මා වීසින් ද්විතීයධ්‍යානය ද ප්‍රථමධ්‍යානය ද පසක් කරන ලදු යි අනුපසපනක්භට බණන්තහුට පවිති ඇවැත් වේ ...

(මූලය සංක්ෂිප්ත යි)

පාවිතය පාළු හිත බු විභවය

42. ආරොවෙයානි අනුපසම්පන්නස්ස මොහා ච මෙ විතං විනිවරණං පදමඤ්චි ඤානං සමාපජ්ජිං - පෙ - සමාපජ්ජාමි - පෙ - සමාපනො - පෙ - මොහා ච මෙ විතං විනිවරණං පදමඤ්චි ඤානං ලාභීමහි - පෙ - වසීමහි - පෙ - මොහා ච මෙ විතං විනිවරණං පදමඤ්චි ඤානං සච්ඡිකතං මයාති හණන්තස්ස ආපත්ති පාවිතියස්ස - පෙ -

43. ආරොවෙයානි අනුපසම්පන්නස්ස මොහා ච මෙ විතං විනිවරණං, දෙසා ච මෙ විතං විනිවරණානි හණන්තස්ස ආපත්ති පාවිතියස්ස - පෙ -

44. ආරොවෙයානි අනුපසම්පන්නස්ස පදමඤ්චි ඤානං දුතියඤ්චි ඤානං තතියඤ්චි ඤානං චතුස්ඤ්චි ඤානං සුඤ්ඤතඤ්චි විමොක්ඛං අනිමිත්තඤ්චි විමොක්ඛං අපපණ්හිතඤ්චි විමොක්ඛං සුඤ්ඤතඤ්චි සමාධිං අනිමිත්තඤ්චි සමාධිං අපපණ්හිතඤ්චි සමාධිං සුඤ්ඤතඤ්චි සමාපත්තියං අනිමිත්තඤ්චි සමාපත්තියං අපපණ්හිතඤ්චි සමාපත්තියං තිස්සො ච විජ්ජා වන්තාරො ච සතිපට්ඨානො වන්තාරො ච සම්මච්චුධානො වන්තාරො ච ඉද්ධිපාදො පඤ්ච ච ඉන්ද්‍රියානි පඤ්ච ච බලානි සත්ත ච බොජ්ඣන්ධියො අරියඤ්චි අට්ඨධර්මිකං මහං සොතාපත්තිඵලඤ්චි සකදගාමිඵලඤ්චි අනාගාමිඵලඤ්චි අරහත්තඤ්චි සමාපජ්ජිං - පෙ - සමාපජ්ජාමි - පෙ - සමාපනො - පෙ - රාගො ච මෙ චිත්තො - පෙ - දෙසො ච මෙ චිත්තො - පෙ - මොහො ච මෙ චිත්තො චරෙතො මුත්තො පභීතො පට්ඨිත්තො උක්ඛට්ඨිතො සමුක්ඛට්ඨිතො, රාගා ච මෙ විතං විනිවරණං දෙසා ච මෙ විතං විනිවරණං මොහා ච මෙ විතං විනිවරණානි හණන්තස්ස ආපත්ති පාවිතියස්ස.

45. ආරොවෙයානි අනුපසම්පන්නස්ස පදමං ඤානං සමාපජ්ජිනි වත්තුකාමො දුතියං ඤානං සමාපජ්ජිනි හණන්තස්ස පටිච්චානන්තස්ස ආපත්ති පාවිතියස්ස න පටිච්චානන්තස්ස ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස.

46. ආරොවෙයානි අනුපසම්පන්නස්ස පදමං ඤානං සමාපජ්ජිනි වත්තුකාමො තතියං ඤානං - පෙ - චතුස්ඤ්චි ඤානං - පෙ - සුඤ්ඤතං විමොක්ඛං - පෙ - අනිමිත්තං විමොක්ඛං - පෙ - අපපණ්හිතං විමොක්ඛං - පෙ - සුඤ්ඤතං සමාධිං - පෙ - අනිමිත්තං සමාධිං - පෙ - අපපණ්හිතං සමාධිං - පෙ - සුඤ්ඤතං සමාපත්තියං - පෙ - අනිමිත්තං සමාපත්තියං - පෙ - අපපණ්හිතං සමාපත්තියං - පෙ - තිස්සො විජ්ජා - පෙ - වන්තාරො සතිපට්ඨානො - පෙ -

1. සමාපනො නි පදං නඤ්චි මරො ජට්ඨසඛිති පිටකෙ,

42. ආරෝවෙය්‍ය යනු: මොහයෙනුදු මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණ, ප්‍රථමධ්‍යානයට ද සමවැදීම් ... සමවදීම් ... සමවදින්නෙම් වෙම් ... මොහයෙනුදු මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණ, ප්‍රථමධ්‍යානය ද ලැබුවෙම් වෙම් ... වසභ කෙළෙම් වෙම් ... මොහයෙනුදු මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණ, ප්‍රථමධ්‍යානය ද මා විසින් පසක් කරන ලදු යි අනුපසපනක්භට බණන්නහුට පවිති ඇවැත් වේ.

43. ආරෝවෙය්‍ය යනු: මොහයෙනුදු මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණ, ද්වේෂයෙනුදු මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි අනුපසපනක්භට කියන්නහුට පවිති ඇවැත් වේ ...

44. ආරෝවෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද ද්විතීයධ්‍යානයට ද තෘතීයධ්‍යානයට ද චතුර්ත්ථධ්‍යානයට ද ශුන්‍යත විමොක්ෂයට ද අනිමිත්ත විමොක්ෂයට ද අප්‍රණිහිතවිමොක්ෂයට ද ශුන්‍යතසමාධියට ද අනිමිත්ත සමාධියට ද අප්‍රණිහිත සමාධියට ද ශුන්‍යත සමාපත්තියට ද අනිමිත්ත සමාපත්තියට ද අප්‍රණිහිතසමාපත්තියට ද ත්‍රිවිද්‍යාවනට ද සතර සතිපට්ඨානයනට ද සතර සමාක්ප්‍රධානයනට ද සතර සෘද්ධිපාදයනට ද පඤ්චන්ද්‍රියනට ද පඤ්චබලයනට ද සජ්ඣ ඛොධ්‍යභිගයනට ද ආයථි අෂ්ටාභිගික මාර්ගයට ද සොතාපත්තිඵලයට ද සකදගාමිඵලයටද අනාගාමි ඵලයට ද අරහත්ඵලයට ද සමවැදීම් ... සමවදීම් ... සමවදින්නෙම් වෙම් ... රාගය ද මා විසින් ත්‍යක්ත යැ ... ද්වේෂය ද මා විසින් ත්‍යක්ත යැමොහය ද මා විසින් ත්‍යක්ත යැ වෘත්ත යැ මුක්ත යැ ප්‍රහීණ යැ බැහැර කරන ලද්දේ යැ තැනි ගන්වා පලවා හරින ලද්දේ යැ මොනවට තැනි ගන්වා පලවා හරින ලද්දේ යැ රාගයෙනුදු මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණ, ද්වේෂයෙනුදු මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණ, මොහයෙනුදු මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි අනුපසපනක්භට බණන්නහුට පවිති ඇවැත් වේ.

45. ආරෝවෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවැදීම් යි කියනු කැමැත්තේ ද්විතීයධ්‍යානයට සමවැදීම් යි කී කෙණෙහි මැ දන්තා වූ අනුපසපනක්භට බණන්නහුට පවිති ඇවැත් වේ. කී කෙණෙහි මැ නො දත දුකුළා ඇවැත් වේ.

46. ආරෝවෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවැදීම් යි කියනු කැමැත්තේ තෘතීයධ්‍යානයට ... චතුර්ත්ථධ්‍යානයට ... ශුන්‍යත විමොක්ෂයට ... අනිමිත්තවිමොක්ෂයට ... අප්‍රණිහිතවිමොක්ෂයට ... ශුන්‍යතසමාධියට ... අනිමිත්තසමාධියට ... අප්‍රණිහිත-සමාධියට ... ශුන්‍යතසමාපත්තියට ... අනිමිත්තසමාපත්තියට ... අප්‍රණිහිතසමාපත්තියට ... ත්‍රිවිද්‍යාවනට ... සතර සතිපට්ඨානයනට ...

පාච්ඤායපාළි හික්කුච්චබ්බො

වන්හාරො සමුමාපධානො -පෙ- වන්හාරො ඉද්ධිපාදෙ -පෙ- පඤ්චන්ද්‍රියානි
-පෙ- පඤ්චබ්බානි -පෙ- සත්තබ්බොජ්ඣබ්බො -පෙ- අරියං අට්ඨධර්මකං
මහං -පෙ- සොකාපකතිඵලං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං
-පෙ- අරහත්තං සමාපජ්ජිං -පෙ- රාගො ච මෙ වන්හො -පෙ- දෙසො ච
මෙ වන්හො -පෙ- මොහො ච මෙ වන්හො වන්හො මුක්ඛො පභීතො
පටිනිස්සට්ඨො උභෙබ්බිතො සමුභෙබ්බිතො, රාගා මෙ වින්හං විනීවරණං
-පෙ- දෙසා මෙ වින්හං විනීවරණං -පෙ- මොහා මෙ වින්හං විනීවරණානි
හණන්තස්ස පටිච්ඡානන්තස්ස ආපකති පාච්ඤායස්ස, න පටිච්ඡානන්තස්ස
ආපකති දුක්ඛටස්ස.

47. ආරොවෙය්‍යානි අනුපසම්පන්නස්ස දුතියං ඤානං සමාපජ්ජිනි
වන්හකාමො -පෙ- මොහා මෙ වින්හං විනීවරණානි හණන්තස්ස
පටිච්ඡානන්තස්ස ආපකති පාච්ඤායස්ස, න පටිච්ඡානන්තස්ස ආපකති
දුක්ඛටස්ස.

48. ආරොවෙය්‍යානි අනුපසම්පන්නස්ස දුතියං ඤානං සමාපජ්ජිනි
වන්හකාමො පඨමං ඤානං සමාපජ්ජිනි හණන්තස්ස පටිච්ඡානන්තස්ස
ආපකති පාච්ඤායස්ස, න පටිච්ඡානන්තස්ස ආපකති දුක්ඛටස්ස -පෙ-.

(මූලං සධිත්තං)

49. ආරොවෙය්‍යානි අනුපසම්පන්නස්ස මොහා මෙ වින්හං විනීවර-
ණානි වන්හකාමො පඨමං ඤානං සමාපජ්ජිනි හණන්තස්ස පටිච්ඡා-
නන්තස්ස ආපකති පාච්ඤායස්ස, න පටිච්ඡානන්තස්ස ආපකති දුක්ඛටස්ස
-පෙ-

50. ආරොවෙය්‍යානි අනුපසම්පන්නස්ස මොහා මෙ වින්හං විනීවර-
ණානි වන්හකාමො දෙසා මෙ වින්හං විනීවරණානි හණන්තස්ස පටිච්ඡා-
නන්තස්ස ආපකති පාච්ඤායස්ස, න පටිච්ඡානන්තස්ස ආපකති දුක්ඛටස්ස
-පෙ-.

51. ආරොවෙය්‍යානි අනුපසම්පන්නස්ස පඨමඤ්ච ඤානං දුතියඤ්ච
ඤානං තතියඤ්ච ඤානං චතුස්ඤ්ච ඤානං -පෙ- දෙසා ච මෙ වින්හං
විනීවරණානි වන්හකාමො මොහා මෙ වින්හං විනීවරණානි හණන්තස්ස
පටිච්ඡානන්තස්ස ආපකති පාච්ඤායස්ස, න පටිච්ඡානන්තස්ස ආපකති
දුක්ඛටස්ස -පෙ-

සතර සමයක්ප්‍රධානයනට ... සතරසෘද්ධිපාදයනට ... පඤ්චන්ද්‍රියනට ... පඤ්චබලයනට ... සජ්ඣත බොධ්‍යභිගයනට ... ආයතී අඡ්චාධිගික මාර්ගයට ... සොතාපත්තිඵලයට ... සකදගාමීඵලයට ... අනාගාමී ඵලයට ... අරහත්තඵලයට සමවැදීම් ... රාගය ද මා විසින් ත්‍යක්ත යැ ... ද්වේෂය ද මා විසින් ත්‍යක්ත යැ ... මොහය ද මා විසින් ත්‍යක්ත යැ වාන්ත යැ මුක්ත යැ ප්‍රභීණ යැ බැහැර කරන ලද්දේ යැ තැනි ගන්වා පලවා හරින ලද්දේ යැ මොනවට තැනි ගන්වා පලවා හරින ලද්දේ යැ, රාගයෙන් මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණ ... ද්වේෂයෙන් මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණ ... මොහයෙන් මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණ යි කී කෙණෙහි මැ දන්තා වූ අනුපසපනක්භට බණන්තහුට පවිති ඇවැත් වේ. කී කෙණෙහි මැ නො දත දුකුළා ඇවැත් වේ.

47. ආරොවෙය්‍ය යනු: ද්විතීයධ්‍යානයට සමවැදීම් යි කියනු කැමැත්තේ ... මොහයෙන් මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි කී කෙණෙහි මැ දන්තා වූ අනුපසපනක්භට බණන්තහුට පවිති ඇවැත් වේ. කී කෙණෙහි මැ නො දත දුකුළා ඇවැත් වේ.

48. ආරොවෙය්‍ය යනු: ද්විතීයධ්‍යානයට සමවැදීම් යි කියනු කැමැත්තේ ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවැදීම් යි කී කෙණෙහි මැ දන්තා වූ අනුපසපනක්භට බණන්තහුට පවිති ඇවැත් වේ. කී කෙණෙහි මැ නො දත දුකුළා ඇවැත් වේ.

(මූලය සංක්ෂිප්ත යි)

49. ආරොවෙය්‍ය යනු: මොහයෙන් මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි කියනු කැමැත්තේ ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවැදීම් යි කී කෙණෙහි මැ දන්තා වූ අනුපසපනක්භට බණන්තහුට පවිති ඇවැත් වේ. කී කෙණෙහි මැ නො දත දුකුළා ඇවැත් වේ ...

50. ආරොවෙය්‍ය යනු: මොහයෙන් මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි කියනු කැමැත්තේ ද්වේෂයෙන් මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි කී කෙණෙහි මැ දන්තා වූ අනුපසපනක්භට බණන්තහුට පවිති ඇවැත් වේ. කී කෙණෙහි මැ නො දත දුකුළා ඇවැත් වේ.

51. ආරොවෙය්‍ය යනු: ප්‍රථමධ්‍යානයට ද ද්විතීයධ්‍යානයට ද තෘතීයධ්‍යානයට ද චතුර්ත්ථධ්‍යානයට ද ... ද්වේෂයෙහුද මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි කියනු කැමැත්තේ මොහයෙන් මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි කී කෙණෙහි මැ දන්තා වූ අනුපසපනක්භට බණන්තහුට පවිති ඇවැත් වේ. කී කෙණෙහි මැ නො දත දුකුළා ඇවැත් වේ.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්ඡාදකො

52. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස දුතියඤ්චි ක්කානං තතියඤ්චි ක්කානං චතුස්සඤ්චි ක්කානං -පෙ- මොහා ච මෙ විතං විනිවරණනාති චතතුකාමො පයමං ක්කානං සමාපජ්ජිතාති භණ්ණතස්ස පටිච්ඡානනතස්ස ආපතති පාචිත්තියස්ස. න පටිච්ඡානනතස්ස ආපතති දුක්ඛටස්ස -පෙ-

53. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස යො තෙ විහාරෙ වසී සො භික්ඛු පයමං ක්කානං සමාපජ්ජි -පෙ- සමාපජ්ජති -පෙ- සමාපනො සො භික්ඛු පයමස්ස ක්කානස්ස ලාභී -පෙ- වසී තෙන භික්ඛුනා පයමං ක්කානං සච්ඡිකතනාති භණ්ණතස්ස ආපතති දුක්ඛටස්ස.

54. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස යො තෙ විහාරෙ වසී සො භික්ඛු දුතියං ක්කානං -පෙ- තතියං ක්කානං -පෙ- චතුස්සං ක්කානං සමාපජ්ජි -පෙ- සමාපජ්ජති -පෙ- සමාපනො සො භික්ඛු චතුස්සං ක්කානස්ස ලාභී -පෙ- වසී තෙන භික්ඛුනා චතුස්සං ක්කානං සච්ඡිකතනාති භණ්ණතස්ස ආපතති දුක්ඛටස්ස -පෙ-

55. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස යො තෙ විහාරෙ වසී සො භික්ඛු සුඤ්ඤතං විමොක්ඛං -පෙ- අනිමිතං විමොක්ඛං -පෙ- අපඤ්චිතං -විමොක්ඛං -පෙ- සුඤ්ඤතං සමාධිං -පෙ- අනිමිතං සමාධිං -පෙ- අපඤ්චිතං සමාධිං සමාපජ්ජි -පෙ- සමාපජ්ජති -පෙ- සමාපනො සො භික්ඛු අපඤ්චිතස්ස සමාධිස්ස ලාභී -පෙ- වසී තෙන භික්ඛුනා අපඤ්චිතො සමාධි සච්ඡිකතොති භණ්ණතස්ස ආපතති දුක්ඛටස්ස.

56. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස යො තෙ විහාරෙ වසී සො භික්ඛු සුඤ්ඤතං සමාපතති -පෙ- අනිමිතං සමාපතති -පෙ- අපඤ්චිතං -සමාපතති සමාපජ්ජි -පෙ- සමාපජ්ජති -පෙ- සමාපනො, සො භික්ඛු¹ අපඤ්චිතාය සමාපතතියා ලාභී -පෙ- වසී තෙන භික්ඛුනා අපඤ්චිතා සමාපතති සච්ඡිකතාති භණ්ණතස්ස ආපතති දුක්ඛටස්ස -පෙ-

57. ආරොවෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස යො තෙ විහාරෙ වසී, සො භික්ඛු තිස්සො විජ්ජා -පෙ- චත්තාරො සතිපට්ඨානො -පෙ- චත්තාරො සමමසධානො -පෙ- චත්තාරො ඉඤ්චිපාදො -පෙ- පඤ්චිතදියාති -පෙ- පඤ්චිකලාති -පෙ- සත්තබ්බාපකුච්චො -චෙච අරියං අට්ඨධර්මං මග්ගං -පෙ- සොතාපතතිඵලං -පෙ- සකදගාමීඵලං -පෙ- අනාගාමී ඵලං -පෙ- අරහත්තං සමාපජ්ජි -පෙ- සමාපජ්ජති -පෙ- සමාපනො තස්ස භික්ඛුනො රාගො චතො -පෙ- දෙසො චතො -පෙ- මොහො චතො චතො මුත්තො පභීතො පටිත්තියට්ඨො උදෙඛචිතො සමුදෙඛචිතො තස්ස භික්ඛුනො රාගා විතං විනිවරණං දෙසා විතං විනිවරණං මොහා විතං විනිවරණනාති භණ්ණතස්ස ආපතති දුක්ඛටස්ස.

1. සො භික්ඛු ඉති මරමෙජ්ජධාසධර්මී ඊටතෙ නදියතෙ.

52. ආරොචෙය්‍ය යනු: ද්විතීයධ්‍යානයට ද තෘතීයධ්‍යානයට ද චතුර්ත්වධ්‍යානයට ද ... මොහයෙනුදු මසිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි කියනු කැමැත්තේ ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවැදීම් යි කී කෙණෙහි මැ දන්තා වූ අනුපසපනක්භව ඛණන්තනුට පවිති ඇවැත් වේ. කී කෙණෙහි මැ නො දත දුකුළා ඇවැත් වේ.

53. ආරොචෙය්‍ය යනු: යමෙක් නොපගේ වෙහෙරෙහි විසී ද ඒ මහණ ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවැදී යැ ... සමවදිසි ... සමවදින්තේ යැ ... ඒ මහණ ප්‍රථමධ්‍යානය ලැබුවේ වෙයි ... වසභ කෙළේ වෙයි, ඒ මහණහු විසින් ප්‍රථමධ්‍යානය පසක් කරන ලදු යි අනුපසපනක්භව ඛණන්තනුට දුකුළා ඇවැත් වේ.

54. ආරොචෙය්‍ය යනු: යමෙක් නොපගේ වෙහෙරෙහි විසී ද ඒ මහණ ද්විතීයධ්‍යානයට ... තෘතීයධ්‍යානයට ... චතුර්ත්වධ්‍යානයට සමවැදී ය ... සමවදිසි ... සමවදින්තේ වෙයි ... ඒ මහණ චතුර්ත්වධ්‍යානය ලැබුවේ වෙයි. ... වසභ කෙළේ වෙයි ඒ මහණහු විසින් චතුර්ත්වධ්‍යානය පසක් කරන ලදු යි අනුපසපනක්භව ඛණන්තනුට දුකුළා ඇවැත් වේ.

55. ආරොචෙය්‍ය යනු: යමෙක් නොපගේ වෙහෙරෙහි විසී ද ඒ මහණ ශුන්‍යතවිමොක්ෂයට ... අනිමිත්තවිමොක්ෂයට ... අප්‍රණිහිත විමොක්ෂයට ... ශුන්‍යත සමාධියට ... අනිමිත්තසමාධියට ... අප්‍රණිහිත සමාධියට සමවැදී යැ ... සමවදිසි ... සමවදින්තේ වෙයි. ... ඒ මහණ අප්‍රණිහිතසමාධිය ලැබුවේ වෙයි ... වසභ කෙළේ වෙයි. ඒ මහණහු විසින් අප්‍රණිහිතසමාධිය පසක් කරන ලද්දේ යැ යි අනුපසපනක්භව ඛණන්තනුට දුකුළා වේ.

56. ආරොචෙය්‍ය යනු: යමෙක් නොපගේ වෙහෙරෙහි විසී ද ඒ මහණ ශුන්‍යතසමාපත්තියට ... අනිමිත්තසමාපත්තියට ... අප්‍රණිහිත සමාපත්තියට සමවැදී යැ ... සමවදිසි ... සමවදින්තේ වෙයි. ඒ මහණ අප්‍රණිහිතසමාපත්තිය ලැබුවේ වෙයි ... වසභ කෙළේ වෙයි, ඒ මහණහු විසින් අප්‍රණිහිතසමාපත්තිය පසක් කරන ලදු යි අනුපසපනක්භව ඛණන්තනුට දුකුළා ඇවැත් වේ.

57. ආරොචෙය්‍ය යනු: යමෙක් නොපගේ වෙහෙරෙහි විසී ද ඒ මහණ ත්‍රිවිද්‍යාවනට සතර සතිපට්ඨානයනට සතර සමාක්ප්‍රධානයනට සතර සාද්ධිපාදයනට පඤ්චේන්ද්‍රියනට පඤ්චබලයනට සජ්තබොධ්‍යාධිග්‍යනට ආයාඤ්චාධිගික මාර්ගයට සොතාපත්තිඵලයට සකදගාමිඵලයට අනාගාමිඵලයට අරහත්තඵලයට සමවැදී ය ... සමවදිසි ... සමවදින්තේ වෙයි. ඒ මහණහු විසින් රාගය ත්‍යක්ත යැ ... ද්වේෂය ත්‍යක්ත යැ ... මොහය ත්‍යක්ත යැ වාන්ත යැ මුක්ත යැ ප්‍රහීණ යැ බැහැර කරන ලද්දේ යැ තැනි ගන්වා පළවා හරින ලද්දේ යැ මොනවට තැනි ගන්වා පළවා හරින ලද්දේ යැ ඒ මහණහුගේ සිත රාගයෙන් වෙසෙසින් වැළැකිණ, ද්වේෂයෙන් සිත වෙසෙසින් වැළැකිණ, මොහයෙන් සිත වෙසෙසින් වැළැකිණැ යි අනුපසපනක්භව ඛණන්තනුට දුකුළා ඇවැත් වේ.

පාවිච්චියපාළි භික්ඛුච්චබෙතා

58. ආරොවෙයායාති අනුපසම්පන්නස්ස යො තෙ විහාරෙ වසී, සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ පට්ඨං කුමානං -පෙ- දුතියං කුමානං -පෙ- තතියං කුමානං -පෙ- චතුසුං කුමානං සමාපජ්ජි -පෙ- සමාපජ්ජති -පෙ- සමාපනෙතා, සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුසුං කුමානස්ස ලාභී -පෙ- වසී තෙන භික්ඛුනා සුඤ්ඤාගාරෙ චතුසුං කුමානං සච්ඡිකතනී භණන්තස්ස ආපඤ්චි දුක්ඛටස්ස.

59. ආරොවෙයායාති අනුපසම්පන්නස්ස යො තෙ විහාරං පරිභුඤ්ඤි¹ -පෙ- යො තෙ විවරං පරිභුඤ්ඤි -පෙ- යො තෙ පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤි -පෙ- යො තෙ සෙනාසනං පරිභුඤ්ඤි -පෙ- යො තෙ ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරිභුඤ්ඤි, සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුසුං කුමානං සමාපජ්ජි -පෙ- සමාපජ්ජති -පෙ- සමාපනෙතා, සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුසුං කුමානස්ස ලාභී -පෙ- වසී තෙන භික්ඛුනා සුඤ්ඤාගාරෙ චතුසුං කුමානං සච්ඡිකතනී භණන්තස්ස ආපඤ්චි දුක්ඛටස්ස.

60. ආරොවෙයායාති අනුපසම්පන්නස්ස යෙන තෙ විහාරො පරිභුනෙතා -පෙ- යෙන තෙ විවරං පරිභුනං. -පෙ- යෙන තෙ පිණ්ඩපාතො පරිභුනෙතා -පෙ- යෙන තෙ සෙනාසනං පරිභුනං -පෙ- යෙන තෙ ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරො පරිභුනෙතා, සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුසුං කුමානං සමාපජ්ජි -පෙ- සමාපජ්ජති -පෙ- සමාපනෙතා, සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුසුං කුමානස්ස ලාභී -පෙ- වසී තෙන භික්ඛුනා සුඤ්ඤාගාරෙ චතුසුං කුමානං සච්ඡිකතනී භණන්තස්ස ආපඤ්චි දුක්ඛටස්ස.

61. ආරොවෙයායාති අනුපසම්පන්නස්ස යං තං ආගමම විහාරං අදසී -පෙ- විවරං අදසී -පෙ- පිණ්ඩපාතං අදසී -පෙ- සෙනාසනං අදසී -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං අදසී, සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුසුං කුමානං සමාපජ්ජි -පෙ- සමාපජ්ජති -පෙ- සමාපනෙතා, සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුසුං කුමානස්ස ලාභී -පෙ- වසී තෙන භික්ඛුනා සුඤ්ඤාගාරෙ චතුසුං කුමානං සච්ඡිකතනී භණන්තස්ස ආපඤ්චි දුක්ඛටස්ස.

62. අනාපඤ්චි: උපසම්පන්නස්ස භුතං ආරොවෙති, ආදිකමමි-කස්සාති.

භුතාරොචනාසිකාපදං අට්ඨමි.

1. යො තෙ විහාරං පරිභුඤ්ඤි, මරණපට්ඨපඤ්චිච්චිවනෙ න දිසනෙ.

58. ආරොචෙය්‍ය යනු: යමෙක් තොපගේ වෙහෙරෙහි වීසි ද ඒ මහණ ශුන්‍යාභාරයෙහි ප්‍රථමධ්‍යානයට ... ද්විතීයධ්‍යානයට ... තෘතීයධ්‍යානයට ... චතුර්ත්ථධ්‍යානයට සමවැදීයැ ... සමවදිසි ... සමවදින්තේ වෙයි. ඒ මහණ ශුන්‍යාභාරයෙහි චතුර්ථධ්‍යානය ලැබුවේ වෙයි ... වසග කෙළේ වෙයි. ඒ මහණහු විසින් ශුන්‍යාභාරයෙහි චතුර්ත්ථධ්‍යානය පසක් කරන ලදී යි අනුපසපනක් හට කියන්නනුට දුකුළා ඇවැත් වේ.

59. ආරොචෙය්‍ය යනු: යමෙක් තොපගේ වෙහෙර පරිභොග කෙළේ ද ... යමෙක් තොපගේ සිවුරු පරිභොග කෙළේ ද ... යමෙක් තොපගේ පිණ්ඩපාතය වැළඳී ද ... යමෙක් තොපගේ සෙනසුන පරිභොග කෙළේ ද ... යමෙක් තොපගේ ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර වැළඳී ද ඒ මහණ ශුන්‍යාභාරයෙහි චතුර්ථධ්‍යානයට සම වැදී යැ ... සමවදිසි ... සමවදින්තේ වෙයි. ඒ මහණ ශුන්‍යාභාරයෙහි චතුර්ථධ්‍යානය ලැබුවේ වෙයි ... වසග කෙළේ වෙයි. ඒ මහණහු විසින් ශුන්‍යාභාරයෙහි චතුර්ථධ්‍යානය පසක් කරන ලදී යි අනුපසපනක් හට බණන්නනුට දුකුළා ඇවැත් වේ.

60. ආරොචෙය්‍ය යනු : යමකු විසින් තොපගේ විහාරය පරිභොග කරන ලද්දේ වේ ද ... යමකු විසින් තොපගේ සිවුර පරිභොග කරන ලද්දේ වේ ද ... යමකු විසින් තොපගේ පිණ්ඩපාතය වළඳන ලද්දේ වේ ද ... යමකු විසින් තොපගේ සෙනසුන පරිභොග කරන ලද්දේ වේ ද ... යමකු විසින් තොපගේ ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර වළඳන ලද ද ඒ මහණ ශුන්‍යාභාරයෙහි චතුර්ත්ථධ්‍යානයට සමවැදී යැ ... සමවදිසි ... සමවදින්තේ වෙයි. ඒ මහණ ශුන්‍යාභාරයෙහි චතුර්ත්ථධ්‍යානය ලැබුවේ වෙයි ... වසග කෙළේ වෙයි. ඒ මහණහු විසින් ශුන්‍යාභාරයෙහි චතුර්ත්ථධ්‍යානය පසක් කරන ලදී යි අනුපසපනක් හට බණන්නනුට දුකුළා ඇවැත් වේ.

61. ආරොචෙය්‍ය යනු: තෙපි යමකු කරා පැමිණ විහාරයක් දුන්නහු ද ... සිවුරක් දුන්නහු ද ... පිණ්ඩපාතයක් දුන්නහු ද ... සෙනසුනක් දුන්නහු ද ... ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර දුන්නහු ද ... ඒ මහණ ශුන්‍යාභාරයෙහි චතුර්ත්ථධ්‍යානයට සමවැදී යැ ... සමවදිසි ... සමවදින්තේ වෙයි. ඒ මහණ ශුන්‍යාභාරයෙහි චතුර්ථධ්‍යානය ලැබුවේ වෙයි. ... වසග කෙළේ වෙයි. ඒ මහණහු විසින් ශුන්‍යාභාරයෙහි චතුර්ථධ්‍යානය පසක් කරන ලදී යි අනුපසපනක් හට බණන්නනුට දුකුළා ඇවැත් වේ.

62. උපසපනක් හට ඇති උතුරුමිනිස්දහමක් ඇරොජා නම් ඇවැත් නැත, ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

අටවැනි භූතාරොචන ශික්ෂාපද යි.

6.1.9

දුට්ඨලලාරොවනසික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්තියං විහරති ජේතවනෙන අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ච උපනඤ්ඤ සක්ඛාපුකෙතො ඡබ්බණියෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං භණ්ඩනාකතො හොති. සො සංඝෝතනිකං සුක්ඛච්ඡිං ආපතති. ආපඡ්ඡිතා සඛ්ඤං තස්සා ආපතනියා පරිවාසං යාචී. තස්ස සඛෙතා තස්සා ආපතනියා පරිවාසං අද්දසී.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්තියං අඤ්ඤතරස්ස පුගස්ස සඛ්ඤහතං හොති. සො පරිවසනෙතො භතතඤ්ඤ ආසනපරියනෙත නිසීදී. ඡබ්බණියා භික්ඛු තෙ උපාසකෙ එතදවොච්චුං: “එයො ආච්චියො ආයඤ්ච උපනඤ්ඤ සක්ඛාපුකෙතො තුලිභාකං සම්භාවිතො කුලුපගො¹ යෙනෙව භතේන සද්ධාදෙයං භුඤ්ජති තෙනෙව භතේන උපක්ඛමිතො අසුචිං මොවෙසී. සො සංඝෝතනිකං සුක්ඛච්ඡිං ආපතති. ආපඡ්ඡිතා සඛ්ඤං තස්සා ආපතනියා පරිවාසං යාචී. තස්ස සඛෙතා තස්සා ආපතනියා පරිවාසං අද්දසී. සො පරිවසනෙතො ආසනපරියනෙත නිසීතෙතා”ති.

3. යෙ තෙ භික්ඛු අඡ්ච්ඡා -පෙ- තෙ උඡ්ඤායනතී ඛීයනතී විපාවෙතති “කථං හි නාම ඡබ්බණියා භික්ඛු භික්ඛුස්ස දුට්ඨලලං ආපතති. අනුපසම්පන්නස්ස ආරොවෙස්සනතී”ති -පෙ- සච්චං කීර තුලෙභ භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස දුට්ඨලලං ආපතති. අනුපසම්පන්නස්ස ආරොවෙථාති. සච්චං භගවා. විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුලෙභ මොසපුරියා භික්ඛුස්ස දුට්ඨලලං ආපතති. අනුපසම්පන්නස්ස ආරොවෙස්සථ, නෙතං මොසපුරියා අසසන්නානං වා පභාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස දුට්ඨලලං ආපතති. අනුපසම්පන්නස්ස ආරොවෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර භික්ඛුසම්මුතියා² පාචිත්තිය”නති.

4. යොපනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමී. අතේ අධිපෙතො භික්ඛුති. භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස. දුට්ඨලලං නාම ආපතති වන්තාරී ව පාරාජිකාති තෙරස ව සඛ්ඤාදියෙයා. අනුපසම්පනෙතො නාම භික්ඛුඤ්ච භික්ඛුනිඤ්ච ය්‍පෙතො අවසෙයො අනුපසම්පනෙතො නාම. ආරොවෙය්‍යාති ආරොවෙති³ ඉතීයා වා පුරියස්ස වා ගහථස්ස වා පබ්බජිතස්ස වා.

1. කුලුපගො - මඡසං. 2. භික්ඛුසම්මුතියා - ස්‍යා. 3. ආරොවෙය්‍ය - මඡසං.

6. 1. 9

දුටුපුලාලොවන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැතැ ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ සවග මහණුන් සමඟ කලභ කළේ වෙයි. හෙතෙම දෑන දෑන සුකුරුමිදීම් ඇවතකට පැමිණ සඟුන් ගෙන් ඒ ඇවතට පිරිවෙස් යැදී. සඬස තෙමේ ඔහුට ඒ ඇවතට පිරිවෙස් දුන්නේ යි.

2. එසමයෙහි සැවැතෙහි එක්තරා සමුභයකගේ සඟබතෙක් වෙයි. හෙ පිරිවසමින් හකනග්‍රයෙහි අසුන් පිරියත්හි හුන්නේ යැ. සවග මහණහු ඒ උවසුවතට මෙය කීහු: ඇවැත්නි, තෙල ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍ය පුත්‍ර තෙමේ තොප විසින් සම්භාවනා කරන ලද කුලප්‍රභයෙකි. යම්බඳු මැ අතෙකින් සැදුහැයෙන් දුන් දෙය වළඳා ද, එබඳු මැ අතින් උපක්‍රම කොට අඟුටි මිදුවේ යැ. හේ සංවේතනික සුක්කවියසට්ඨි ඇවැතකට පැමිණ සඟුන්ගෙන් ඒ ඇවැතට පිරිවෙස් යැදී. සඬස තෙමේ ඔහුට ඒ ඇවැතට පිරිවෙස් දුන්නේ යැ. හේ පිරිවසමින් අසුන් පිරියත්හි හුන්නේ යි.

3. යම් ඒ භික්ෂු කෙතෙක් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලාමක කොට යිතනි, නුගුණ පවසනි, දෙස් පතුරුවන්: කෙසේ නම් සවග මහණහු මහණක්හුගේ දුළල් ඇවැතක් අනුපසපනක්හට දැන්වුහු ද යි ... සැබැඳ මහණෙහි, තෙපි මහණක්හුගේ දුළල් ඇවැතක් අනුපසපනක්හට දැන්වුහු ද? සැබැව භාග්‍යවතුනි, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ .. කෙසේ නම් භිස්පුරුෂයෙහි, තෙපි මහණක්හුගේ දුළල් ඇවැතක් අනුපස-පනක්හට දැන්වූවුහු ද? භිස්පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදයට හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද වනාහි මහණෙහි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් මහණක්හුගේ දුළල් ඇවැතක් අනුපසපනක්හට භික්ෂුසම්මුතියෙන් තොර වැ ඇරොජා නම් පවිති වේ” යයි.

4. යො පන: යම්, යම්බඳු ... භික්ඛු: ... මෙතෙම මේ අරුතෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි. භික්ඛුස්ස: අන් මහණක්හුගේ. දුටුපුලාලා නාම ආපත්ති: සතර පරිපි ද තෙළෙස් සඟ වෙසෙස් ද. අනුපසම්පන්න නම්: භික්ෂුහු ද භික්ෂුණිය ද තබා අවශේෂ වූයේ අනුප සම්පන්න නම්. ආරොවෙයා: ස්ත්‍රියකට හෝ පුරුෂයකුට හෝ ගෘහස්ථ යකුට හෝ පැවිද්දකුට හෝ දන්වයි.

පාචිකත්‍යපාළි භික්‍ෂුවිභවෙතො

අඤ්ඤානු භික්‍ෂුසමමුක්ඛියාති යපෙඤා භික්‍ෂුසමමුක්ඛිං. අඤී භික්‍ෂුසමමුක්ඛි ආපකත්ථරියනතා න කුලපරියනතා, අඤී භික්‍ෂුසමමුක්ඛි කුලපරියනතා න ආපකත්ථරියනතා, අඤී භික්‍ෂුසමමුක්ඛි ආපකත්ථරියනතා ච කුලපරියනතා ච, අඤී භික්‍ෂු සමමුක්ඛි නෙච ආපකත්ථරියනතා න කුලපරියනතා.

ආපකත්ථරියනතා නාම ආපකත්ථයො පරිඤහිතායො භොනති එතතකාභි ආපකත්ථි ආරොචෙතබ්බාති.¹ කුලපරියනතා නාම කුලානි පරිඤහිතානි භොනති එතතකෙසු කුලෙසු ආරොචෙතබ්බාති. ආපකත්ථරියනතා ච කුලපරියනතා ච නාම ආපකත්ථයො ච පරිඤහිතායො භොනති කුලානි ච පරිඤහිතානි භොනති එතතකාභි ආපකත්ථි එතතකෙසු කුලෙසු ආරොචෙතබ්බාති. නෙච ආපකත්ථරියනතා න කුලපරියනතා නාම ආපකත්ථයො ච අපරිඤහිතායො භොනති කුලානි ච අපරිඤහිතානි භොනති එතතකාභි ආපකත්ථි එතතකෙසු කුලෙසු ආරොචෙතබ්බාති.

ආපකත්ථරියනෙන යා ආපකත්ථයො පරිඤහිතායො භොනති තා ආපකත්ථයො යපෙඤා අඤ්ඤාහි ආපකත්ථි ආරොචෙති ආපකත්ථ පාචිකත්ථයං.

කුලපරියනෙන යානි කුලානි පරිඤහිතානි භොනති තානි කුලානි යපෙඤා අඤ්ඤාසු කුලෙසු ආරොචෙති ආපකත්ථ පාචිකත්ථයං.

ආපකත්ථරියනෙන ච කුලපරියනෙන ච යා ආපකත්ථයො පරිඤහිතායො භොනති තා ආපකත්ථයො යපෙඤා යානි කුලානි පරිඤහිතානි භොනති තානි කුලානි යපෙඤා අඤ්ඤාහි ආපකත්ථි අඤ්ඤාසු කුලෙසු ආරොචෙති ආපකත්ථ පාචිකත්ථයං.

නෙච ආපකත්ථරියනෙන න කුලපරියනෙන අනාපකත්ථි.

දුට්ඨුලාය ආපකත්ථයා දුට්ඨුලාපකත්ථසඤ්ඤී අනුපසම්පන්නං ආරොචෙති අඤ්ඤානු භික්‍ෂුසමමුක්ඛියා ආපකත්ථ පාචිකත්ථයං. දුට්ඨුලාය ආපකත්ථයා චෙමතිකො අනුපසම්පන්නං ආරොචෙති අඤ්ඤානු භික්‍ෂුසමමුක්ඛියා ආපකත්ථ පාචිකත්ථයං. දුට්ඨුලාය ආපකත්ථයා අදුට්ඨුලාපකත්ථසඤ්ඤී අනුපසම්පන්නං ආරොචෙති අඤ්ඤානු භික්‍ෂුසමමුක්ඛියා ආපකත්ථ පාචිකත්ථයං.

1. ආරොචෙතබ්බාති - මජ්ඣ.

අඤ්ඤානු භික්ෂු සම්මුතියා: භික්ෂු සම්මුතිය හැර පියා ඇවැත් පිරිසත් කොට ඇති කුලපිරිසත් කොට නැති භික්ෂු සම්මුතියෙක් ඇත, කුලපිරිසත් කොට ඇති ඇවැත් පිරිසත් කොට නැති භික්ෂු සම්මුතියෙක් ඇත, ඇවැත් පිරිසත් කොට ද කුල පිරිසත් කොට ද ඇති භික්ෂු සම්මුතියෙක් ඇත. ඇවැත් පිරිසත් කොට නොමැති කුලපිරිසත් කොට නැති භික්ෂුසම්මුතියෙක් ඇති.

ආපත්තිපරිසන්ත නම: මෙතෙක් ඇවැත් ඇරොචිය යුතු යැ යි ආපත්තීහු සලකා ගන්නා ලද්දහු වෙති. කුලපරිසන්ත නම: මෙතෙක් කුලයන්හි ඇරොචියයුතු යැ යි කුලයෝ සලකා ගන්නා ලද්දහු වෙති. ආපත්ති පරිසන්ත හා කුලපරිසන්ත නම: මෙතෙක් ඇවැත් මෙතෙක් කුලයන්හි ඇරොචිය යුතු යැ යි ආපත්තීහු ද කුලයෝ ද සලකාගන්නා ලද්දහු වෙති. නොම ආපත්ති පරිසන්ත හා නො ද කුලපරිසන්ත නම: මෙතෙක් ඇවැත් මෙතෙක් කුලයන්හි ඇරොචිය යුතු යැ යි ආපත්තීහු ද කුලයෝ ද නො ද සලකාගන්නා ලද්දහු වෙති.

ආපත්තිපරිසන්තයෙහි යම් ඇවැත් කෙනෙක් සලකාගන්නා ලද්දහු වෙද්ද ඒ ඇවැත් තබා අනෙක් ඇවැත්වලින් ඇරොචා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

කුලපයානිත්තයෙහි යම් බදු කුල කෙනෙක් සලකාගන්නා ලද්දහු වෙද්ද, ඒ කුලයන් තබා අනා කුලයන්හි ඇරොචා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

ආපත්තිපයානිත්තයෙහි ද කුලපරිසන්තයෙහි ද යම් ඇවැත් කෙනෙක් සලකාගන්නා ලද්දහු වෙද්ද, ඒ ඇවැත් තබා යම් කුල කෙනෙක් සලකා ගන්නා ලද්දහු වෙද්ද, ඒ කුලයන් තබා අනෙක් ඇවැත්වලින් අනා-කුලයන්හි ඇරොචා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

ආපත්තිපයානිත්තයක් නොමැති කල්හි කුලපරිසන්තයක් නැති කල්හි ඇවැත් නැති.

දුරල් ඇවැතෙහි දුරල් ඇවැත්සන් ඇතියේ භික්ෂු සම්මුතියෙන් තොර වූ අනුපසපනක්භට ඇරොචා නම් පවිති ඇවැත් වේ. දුරල් ඇවැතෙහි වීමකි ඇතියේ භික්ෂු සම්මුතියෙන් තොර වූ අනුපසපනක්භට ඇරොචා නම් පවිති ඇවැත් වේ. දුරල් ඇවැතෙහි නොදුරල් ඇවැත්සන් ඇතියේ භික්ෂුසම්මුතියෙන් තොර වූ අනුපසපනක්භට ඇරොචා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පාචිකියපාළි භික්ෂුවීගබ්බො

අද්දවුල්ලං ආපනං ආරොචෙති ආපනි දුක්ඛට්ඨසි. අනුප-
සම්පන්නස්ස ද්දවුල්ලං වා අද්දවුල්ලං වා අඤ්ඤාචාරං ආරොචෙති ආපනි
දුක්ඛට්ඨසි.

අද්දවුල්ලාය ආපනියා ද්දවුල්ලාපනස්සඤ්ඤාදී ආපනි දුක්ඛට්ඨසි.
අද්දවුල්ලාය ආපනියා වෙමනිකො ආපනි දුක්ඛට්ඨසි. අද්දවුල්ලාය
ආපනියා අද්දවුල්ලාපනස්සඤ්ඤාදී ආපනි දුක්ඛට්ඨසි.

අනාපනති ව්‍යුථං ආරොචෙති නො ආපනං, ආපනං ආරොචෙති
නො ව්‍යුථං, භික්ෂුසම්මුතියා, උමමන්තකස්ස, ආදීකමිකය්‍යාති.

නවමං ද්දවුල්ලාරොචනසික්ඛාපදං

6. 1. 10

පදවිබණනසික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා ආලවීයං විහරති අග්ගාළුවෙ
චෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා¹ භික්ඛු නවකමමං
කරොන්තා පදවීං² බණනාපි බණාපෙතාපි. මනුස්සා උඤ්ඤායනාති වීයනාති
විපාචෙතාති: “කථං හි නාම සමණා සකායපුත්තියා පදවීං බණියන්තාපි
බණාපෙසන්තාපි පිඨකිත්ථියං සමණා සකායපුත්තියා ජීවං විභෙදෙසන්තාති”³ති.
අසෙසාසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උඤ්ඤායනානං වීයනානං
විපාචෙතානං.

2. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා - පෙ - නෙ උඤ්ඤායනාති වීයනාති
විපාචෙතාති: කථං හි නාම ආලවකා භික්ඛු පදවීං බණියන්තාපි බණා-
පෙසන්තාපිති - පෙ - සචං කීර තුලෙහි භික්ඛවෙ පදවීං බණොපි
බණාපෙථාපිති⁴. සචං භගවා, විගරහි බුද්ධො භගවා - පෙ - කථං හි නාම
තුලෙහි මොසපුරියා පදවීං බණියන්තාපි බණාපෙසන්තාපි⁵. ජීවසඤ්ඤාදීනො හි
මොසපුරියා මනුස්සා පදවියා. නොනං මොසපුරියා අප්පසන්තානං වා
පසාදය - පෙ - ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ :

“යො පන භික්ඛු පදවීං බණෙය්‍ය වා බණාපෙය්‍ය වා පාචිකිය”⁶ති.

1. ආලවකා - යා,
2. පදවීං, - මජ්ඣං,
3. විභෙදෙතීති - මජ්ඣං
4. බණොපි බණාපෙථාපිති - මජ්ඣං,
5. බණියන්තාපි බණාපෙසන්තාපි - මජ්ඣං.

නොදුළු ඇවැත් ඇරොජා නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. අනුපස-
ක්කක්කුගේ දුළු හෝ නොදුළු හෝ අධ්‍යාචාරයක් ඇරොජා නම්
දුකුලා ඇවැත් වේ.

නොදුළු ඇවැත් නොදුළු ඇවැත්සන් ඇතියේ නම් දුකුලා
ඇවැත් වෙයි. නො දුළු ඇවැත් වීමකි ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත්
වෙයි. නොදුළු ඇවැත් නොදුළු ඇවැත්සන් ඇතියේ නම්
දුකුලා ඇවැත් වේ.

ආපත්තිය නො වැ වස්තුව ඇරොජා නම්, වස්තුව නොවැ ආපත්තිය
ඇරොජා නම්, භික්ෂුසම්මුතියෙන් ඇරොජා නම්, ඇවැත් නැත.
උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

නවවැනි දුටුපුල්ලාරොවන ශික්ෂාපදය

6. 1. 10

පටවිඛණන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු අළුවු පුරු අත්භාලව සැයෙහි වැඩ
වෙසෙති. එසමයෙහි අළුවු පුරු නිවැයි භික්ෂුහු නවාම් කරනුවෝ පොළොව
කැණීම ද කෙරෙති, කැණවීම ද කෙරෙත්, මිනිස්සු ලුටු කොට සිතති,
නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ
පොළොව කැණුනු ද? කැණවුනු ද? ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ එකින්දිය
ඊවය පෙළුනු” ද යි ලුටු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන
ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) භික්ෂුහු ඇසුහු.

2. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ ... ඔහු ලුටු කොට
සිතති, නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් අළුවුපුරු
නිවැයි භික්ෂුහු පොළොව කැණුනු ද? කැණවුනු” ද යි ... සැබෑ ද
මහණෙනි, තෙහි පොළොව කැණවු ද? කැණවු ද? සැබෑවැ භාග්‍යවතුන්
වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි,
තෙහි පොළොව කැණුනු ද? කැණවුනු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මිනිස්සු
පොළොවෙහි ඊවසංඥා ඇතියෝ යැ. හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්න-
යන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ... මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි
මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් පොළොව කැණන්නේ නම් හෝ කැණවන්නේ
නම් හෝ පවිනී වේ” ය යි.

පාචිකතියපාළි භික්ඛුච්ඡවෙයා

3. යො පනාති යො යාදියො - පෙ - භික්ඛුති - පෙ - අයං ඉමසමීං අත්ථ අධිජෙඤජො භික්ඛුති.

පට්ඨි නාම දො පට්ඨියො ජාතා ව පට්ඨි අජාතා ව පට්ඨි, ජාතා නාම පට්ඨි සුඤ්ඤාපසාදාදි සුඤ්ඤාමත්තකා අපභවසාමානා අපභවකරො අපභවකරො අපභවරුමො අපභවාලිකා යෙභුයොන පංසු¹ යෙභුයොන මත්තකා අද්දිඨාපි වුවවති ජාතා පට්ඨි, යොපි පංසුපුඤ්ජො වා මත්තකාපුඤ්ජො වා අතිරෙකවාතුමාසං ඔවට්ඨො සොපි² වුවවති ජාතා පට්ඨි. අජාතා නාම පට්ඨි සුඤ්ඤාපසාදාදි සුඤ්ඤාමත්තකා සුඤ්ඤාකරො සුඤ්ඤාකරො සුඤ්ඤාමරුමො සුඤ්ඤාවාලිකා අපභවපංසු අපභවමත්තකා යෙභුයොන පාසාමානා යෙභුයොන සකරො යෙභුයොන කඨලා යෙභුයොන මරුමො යෙභුයොන වාලිකා ද්දිඨාපි වුවවති අජාතා පට්ඨි. යොපි පංසුපුඤ්ජො වා මත්තකා පුඤ්ජො වා ඔමක වාතුමාසං ඔවට්ඨො සොපි වුවවති අජාතා පට්ඨි.

බණ්ණෙය්‍යාති සයං බණ්ණති ආපත්ති පාචිකතියෙස. බණ්ණාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති ආපත්ති පාචිකතියෙස. සතිං ආණන්තො බහුකම්පි බණ්ණති ආපත්ති පාචිකතියෙස.

පට්ඨියා පට්ඨිසඤ්ඤාදී බණ්ණති වා බණ්ණාපෙති වා භිඤ්ඤාති වා හෙදපෙති වා දහති වා දහාපෙති වා ආපත්ති පාචිකතියෙස. පට්ඨියා වෙමතිකො බණ්ණති වා බණ්ණාපෙති වා භිඤ්ඤාති වා හෙදපෙති වා දහති වා දහාපෙති වා ආපත්ති දුක්ඛකම්පෙස. පට්ඨියා අපට්ඨිසඤ්ඤාදී බණ්ණති වා බණ්ණාපෙති වා භිඤ්ඤාති වා හෙදපෙති වා දහති වා දහාපෙති වා අනාපත්ති.

අපට්ඨියා පට්ඨිසඤ්ඤාදී ආපත්ති දුක්ඛකම්පෙස. අපට්ඨියා වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛකම්පෙස. අපට්ඨියා අපට්ඨිසඤ්ඤාදී අනාපත්ති.

අනාපත්ති: ඉමං ජාන, ඉමං දෙහී, ඉමං ආහර, ඉමීනා අත්ථො, ඉමං කපපියං කරොහීති හණ්ණති, අසඤ්චිච්ච අසතියා, අජානානං උමමන්තකෙස ආදිකම්මකෙසාති.

පට්ඨිබණ්ණනසික්ඛාපදං.

මුසාවාදවග්ගො පට්ඨමො.

නසත්ථ දුතං

මුසා ඔමස පෙසුඤ්ඤං පදසෙය්‍යා ව තෙ දුට්ඨො,³
අඤ්ඤානු වීඤ්ඤානා භූතා දුට්ඨුලලාපත්ති බණ්ණනවාති⁴

1. යෙභුයොන පංසුකා - මජ්ඣං.
2. අයං - මජ්ඣං.
3. පදසෙය්‍යාය වෙ දුට්ඨො - මජ්ඣං.
4. බණ්ණනවාති - මජ්ඣං.

3. යො පන: යම්, යම්බඳු ... භික්ෂු ... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

පටවි නම් ජාත පාරිථීය ද අජාත පාරිථීය ද යි පාරිච්ඡිද්දෙනෙකි. ජාතපාරිච්ඡි නම්: හුදු පස් ඇති හුදු මැටි ඇති මද පහණැති මද හකුරැති මදකැබිලිති ඇති මද කැටහකුරැති මද වැලි ඇති බෙහෙවින් පස් ඇති බෙහෙවින් මැටි ඇති නොදුටුණු ද පොළොව ජාතපටවි යයි කියනු ලැබේ. යම් පස් රසෙක් හෝ මැටි රසෙක් හෝ අයිරා සිවුමසක් මුළුල්ලෙහි වැස්සෙන් තෙමීගියේ වේ ද, හෙද ජාතපාරිච්ඡි යයි කියනු ලැබේ. අජාතපාරිච්ඡි නම්: හුදුපහණැති හුදුහකුරැති හුදුකැබිලිති ඇති හුදු කැටහකුරැති හුදුවැලි ඇති මදපස් ඇති මද මැටි ඇති බෙහෙවින් පහණැති බෙහෙවින් හකුරැති බෙහෙවින් කැබිලිති ඇති බෙහෙවින් කැටහකුරැති බෙහෙවින් වැලි ඇති දුටුණු පොළොව අජාතපටවි යයි කියනු ලැබේ. යම් පස් රසෙක් හෝ මැටි රසෙක් හෝ අඬු සිවුමසක් වැස්සෙන් තෙමීගියේ වේ ද, හෙ ද අජාතපාරිච්ඡි යයි කියනු ලැබේ.

ඛණ්ඩයා: තෙමේ කණි ද, පවිති ඇවැත් වේ. ඛණ්ඩපෙයා: අනෙකකු අණවා ද පවිති ඇවැත් වේ. වරක් ඇණවූයේ බොහෝ වරක් කණි ද පවිති ඇවැත් වේ.

පොළොවෙහි පොළෝ සන් ඇතියේ කණි ද කණවා ද බිඳි ද බිඳුවා ද දවා ද දවවා ද, පවිති ඇවැත් වේ. පොළොවෙහි වීමති ඇතියේ කණි ද කණවා ද බිඳි ද බිඳුවා ද දවා ද දවවා ද, දුකුලා ඇවැත් වේ. පොළොවෙහි නො පොළෝ සන් ඇතියේ කණි ද කණවා ද බිඳි ද බිඳුවා ද දවා ද දවවා ද, ඇවැත් නැති.

නො පොළොවෙහි පොළෝසන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. නො පොළොවෙහි වීමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. නො පොළොවෙහි නො පොළෝසන් ඇති යේ නම් ඇවැත් නැති.

මෙය දනු ව, මෙය දෙව, මෙය ගෙනෙව, මෙයින් වැඩෙකි, මෙය කැප කරවයි බෙණේ ද, නො සිතා (බිඳින්නහුට) නො සිතියෙන් (අනෙකක් කරන්නාහට), නො දන්නාහට උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

දසවැනි පටවිඛණන ශික්ෂාපද යි

ප්‍රථම මුසාවාද වර්ගය යි

එහි උද්දනය:

මුසාවාද යැ ඔමසවාද යැ පෙසුණෙකු යැ පදසොධම්ම යැ සහසෙයා දෙක යැ ඊභයක්ඟු නැති වැ ධම්ම දෙයනා යැ භුතාරොචන යැ දුටුපුල්ලා රොචන යැ පටවිඛණන යි.

6. 2. 1

භූතභාමසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා හගවා ආලව්‍යං චීගරතී අභ්‍යාලවෙ චෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු නවකමුමං කරොන්තා රුකං ඡීඤ්ඤාපි ඡෙදපෙත්තිපි. අඤ්ඤතරොපි ආලවකො භික්ඛු රුකං ඡීඤ්ඤා. තස්මිං රුකෙඛ අධිවජ්ඣා දෙවතා නං භික්ඛුං එතදචොව. 'මා හතෙන අත්තනො හවනං කතඤ්ඤාමො මය්‍යං හවනං ඡීඤ්ඤා. සො භික්ඛු අනාදියනො ඡීඤ්ඤෙව ඤ්ඤා ව දෙවතාය දුරකස්ස ඛාහුං ආකොටෙසිං අප ඛො තස්ස, දෙවතාය එතදහොසි. 'යන්තූනාහං ඉමං භික්ඛුං ඉධෙව ජීවිතා වොරොපෙය්‍යා'න්ති. අප ඛො තස්සා දෙවතාය එතදහොසි. න ඛො මෙතං පතීරුපං යාහං ඉමං භික්ඛුං ඉධෙව ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාං, යන්තූනාහං හගවතො එතමස්ස ආරොචෙය්‍යා'න්ති. අප ඛො සා දෙවතා යෙන හගවා තෙනුපසඛ්ඤාමි. උපසඛ්ඤාමිතා හගවතො එතමස්ස ආරොචෙසි.

“සාධු සාධු දෙවතෙ සාධු ඛො තුං දෙවතෙ නං භික්ඛුං ජීවිතා න වොරොපෙසි. සවජ්ඣ තුං දෙවතෙ තං භික්ඛුං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාසි ඛුඤ්ඤා තුං දෙවතෙ අපුඤ්ඤං පඤ්චෙය්‍යාසි. ගච්ඡ තුං දෙවතෙ අමුකස්මිං ඔකාසෙ රුකෙඛා විවිත්තො තස්මිං උපගච්ඡාති.”

2. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති “කථං හි නාම සමණා සකායුක්ඛියා රුකං ඡීඤ්ඤාතී පි ඡෙදපෙසස්තී පි එකිත්ථියං සමණා සකායුක්ඛියා ජීවං විහෙයෙසස්තී”ති¹. අසෙසාසු ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාවන්තානං යෙ තෙ භික්ඛු අපිච්ඡා - පෙ - තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති කථං හි නාම ආලවකා භික්ඛු රුකං ඡීඤ්ඤාතී පි ඡෙදපෙසස්තීති - පෙ -

අප ඛො හගවා - පෙ - සචං කිර තුමෙහ භික්ඛවෙ රුකං ඡීඤ්ඤාපි ඡෙදපෙචාපිති¹. සචං හගවා. චීගරභි බුද්ධා හගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරියා රුකං ඡීඤ්ඤාතී පි ඡෙදපෙසස්තී, ජීවසඤ්ඤාතො හි මොසපුරියා මනුස්සා රුකංචෙමි. තෙන මොසපුරියා අපසසන්තානං වා පසාදය - පෙ - එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ :

“භූතභාම පාතවාතාය පාච්ඡන්ද්‍ය”න්ති.

1. විහෙයෙත්ති - 085.

6. 2. 1

භූතගාම ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු අළවුපුරු අග්ගාලව සෑයෙහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි අළවු රට වැසි භික්ෂුහු නවාම කරනුවෝ රුක් සිදීම ද සිදුවීම ද කෙරෙති. එක්තරා අළවු වැසි මහණෙක් ද රුකක් සිදියි. එරුක්හි අරක්ගත් දෙවතා තොමෝ එමහණහට මෙය කිවුය: වහන්ස, තමාට නිවෙස්නක් කරනු කැමැති වූ මාගේ නිවෙස්න නහමක් සිදිනු මැනවැයි. එ මහණ (ඇයගේ බස) නො ගන්නේ සිත්දේ යැ. එදෙව්දුගේ දරුවාගේ බාහුව ද සිත්දේ යි. එකල්හි ඒ දෙව්දුවට තෙල සිත විය: “යම් හෙයෙකින් මම මෙ මහණහු මෙහි දී මැ දිවියෙන් තොර කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ යි” එකෙණෙහි ම ඇයට තෙල සිත වී: “යම් හෙයෙකින් මම මෙ මහණහු මෙහි දී මැ දිවියෙන් තොර කරන්නෙමි නම් තෙල කරුණ මට නුසුදුසු මැ යි. මම තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන්හට දන්වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ යි. එකල්හි ඒ දෙව්දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙක ද එතැනට එළැඹියා ය. එළැඹූ භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දැන්වූ ය.

මැනැව් මැනැව් දෙව්දුව, තෙපි එමහණහු දිවියෙන් තොර නො කළහු මනා මැ යි. ඉදින් දෙව්දුව, තෙපි අද එමහණහු දිවියෙන් තොර කරවු නම් බොහෝ පව් උපදවා ගන්නහු ය. යා දෙව්දුව, තෙපි අසුවල් පෙදෙයෙහි හිස් රුකෙක් වෙයි එහි එළැඹෙව යි.

2. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ රුක් සිදීමත් සිදුවීමත් කරන්නාහු ද, ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ එකින්දියථ්වය පෙළන්නාහු ද යි. ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) භික්ෂුහු ඇසුහු ය. යම් භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ ... ඔහු ලමුකොට සිතති නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් අළවු වැසි භික්ෂුහු රුක් සිදීමත් සිදුවීමත් කොළෝ ද, ...

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි රුක් සිදීමත් සිදුවීමත් කරවු ද? සැබෑවූ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුසේක ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි රුක් සිදීමත් සිදුවීමත් කළහු ද, හිස් පුරුෂයෙහි, මිනිස්සු රුක්හි ථ්වය ඇතැ යි යන හැඟීම ඇතියෝ යි. එහෙයින් හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදයට හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

“භූතගාමපාතව්‍යතායෙහි පවිත්‍රී වේ” යයි

පාචිකතියපාළි භික්ඛුච්චධෙයා

3. භුතගාමො නාම: පඤ්ඤා ඛිජජානානි- මූලඛිජං ඛන්ධඛිජං එඵඛිජං අඤ්ඤාඛිජං ඛිජඛිජමෙව¹ පඤ්ඤාමං.

මූලඛිජං නාම: හලිඤ්ඤි සිඬගිවෙරං වචං² වච්ඤං අතිච්ඤං³ කට්ඨකරො- භිජං උසිරං හඤ්ඤාමනකං යානි වා පනඤ්ඤානි පි අඤ්ඤි මූලෙ ජායනාති මූලෙ සඤ්ඤායනාති එතං මූලඛිජං නාම.

ඛන්ධඛිජං නාම: අඤ්ඤානො නිග්ගොධො පිලකොධො උද්ධමරො කච්ඤාකො කපිඤ්ඤානො, යානි වා පනඤ්ඤානි පි අඤ්ඤි ඛන්ධෙ ජායනාති ඛන්ධෙ සඤ්ඤායනාති එතං ඛන්ධඛිජං නාම.

එඵඛිජං නාම: උච්ඤ්ඤා වෙඵ නලො යානි වා පනඤ්ඤානිපි අඤ්ඤි පඤ්ඤා ජායනාති පඤ්ඤා සඤ්ඤායනාති එතං එඵඛිජං නාම.

අග්ගඛිජං නාම: අජ්ජකං⁴ එඤ්ඤාජකං⁵ හිට්ඨෙරං යානි වා පනඤ්ඤානිපි අඤ්ඤි අග්ගෙ ජායනාති අග්ගෙ සඤ්ඤායනාති එතං අග්ගඛිජං නාම.

ඛිජඛිජං නාම: පුඛ්ඤ්ඤා අපරඤ්ඤා යානි වා පනඤ්ඤානිපි අඤ්ඤි ඛිජෙ ජායනාති ඛිජෙ සඤ්ඤායනාති එතං ඛිජඛිජං නාම.

ඛිජෙ ඛිජසඤ්ඤා ජිජානි වා ජෙදපෙති වා භිජානි වා හෙදපෙති වා පච්ඤි වා පචාපෙති වා ආපඤ්ඤා පාච්ඤායඤ්ඤා. ඛිජෙ වෙමනිකො ජිජානි වා ජෙදපෙති වා භිජානි වා හෙදපෙති වා පච්ඤි වා පචාපෙති වා ආපඤ්ඤා දුකකටඤ්ඤා. ඛිජෙ අඛිජසඤ්ඤා ජිජානි වා ජෙදපෙති වා භිජානි වා හෙදපෙති වා පච්ඤි වා පචාපෙති වා අනාපඤ්ඤා.

අඛිජෙ ඛිජසඤ්ඤා ආපඤ්ඤා දුකකටඤ්ඤා. අඛිජෙ වෙමනිකො ආපඤ්ඤාදුකකටඤ්ඤා. අඛිජෙ අඛිජසඤ්ඤා අනාපඤ්ඤා.

අනාපඤ්ඤා: ඉමං ජාන ඉමං දෙහි ඉමං ආහර ඉමිනා අඤ්ඤා ඉමං කප්පියං කරොහිති භණ්ති, අස ඤ්ඤි වච අසතියා අජානාතඤ්ඤා උමමනකඤ්ඤා ආදිකමමිකඤ්ඤානි.

භුතගාමසිකධාපදං පඨමං

1. ඛිජ ඛිජඤ්ඤා - කඤ්ඤා,
2. වචා - මජ්ඣං,
3. අතිච්ඤා - මජ්ඣං,
4. අජ්ජකං - මජ්ඣං,
5. එඤ්ඤාජකං - සී i

3. භූතශාම නම: පඤ්චබ්ජජාතයෝ යි. මූලබ්ජ යැ ඛන්ධබ්ජ යැ එළබ්ජ යැ අශ්ගබ්ජ යැ හා පස්වැනි බ්ජබ්ජ යි.

මූලබ්ජ නම: කභ යැ ඉභුරු යැ වදකසා යැ හෙළවදකසා යැ ඉවද යැ කුළුණ යැ සුවදහොට යැ වම්මුකු යැ, තව ද අන්‍ය වූ ද යම්බදු බ්ජජාතයෙක් මූලෙහි උපදී ද මූලෙහි හටගනී ද මේ (හැම) මූලබ්ජ නම වෙයි.

ඛන්ධබ්ජ නම: ඇහැටු යැ නුග යැ පුලිළ යැ දිඹුල් යැ කලහ යැ ගිවුළු යැ, තවද අන්‍ය වූ ද යම්බදු බ්ජජාතයෙක් කදෙහි උපදී ද කදෙහි හටගනී ද මේ (හැම) ඛන්ධබ්ජ නම වෙයි.

එළබ්ජ නම: උගු යැ හුණ යැ බට යැ, තව ද අන්‍ය වූ ද යම්බදු බ්ජජාතයෙක් පුරුකෙහි උපදී ද පුරුකෙහි හටගනී ද මේ (හැම) එළබ්ජ නම වෙයි.

අශ්ගබ්ජ නම: අඳුතලා යැ මුරුවා යැ හිරිවේරි යැ තවද අන්‍ය වූ ද යම්බදු බ්ජජාතයෙක් අගෙහි (කරටියෙහි) උපදී ද අගෙහි හටගනී ද මේ (හැම) අශ්ගබ්ජ නම වෙයි.

බ්ජබ්ජ නම: හැල් වී ඇ පුබ්බන්ත යැ මුඟු උඳු ඇ අපරන්ත යැ තවද අන්‍ය වූ ද යම්බදු බ්ජජාතයෙක් ඇටයෙහි උපදී ද ඇටයෙහි හටගනී ද මේ (හැම) බ්ජබ්ජ නම වේ.

බ්ජයෙහි බ්ජසංඥා ඇතියේ සිදුනේ හෝ සිදුවන්නේ හෝ බිදුනේ හෝ බිදුවන්නේ හෝ පිසන්නේ හෝ පිසවන්නේ හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. බ්ජයෙහි විමති ඇතියේ සිදුනේ හෝ සිදුවන්නේ හෝ බිදුනේ හෝ බිදුවන්නේ හෝ පිසන්නේ හෝ පිසවන්නේ හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ. බ්ජයෙහි නො බිජුසන් ඇතියේ සිදුනේ හෝ සිදුවන්නේ හෝ බිදුනේ හෝ බිදුවන්නේ හෝ පිසන්නේ හෝ පිසවන්නේ හෝ ඇවැත් නැති.

බ්ජ නොවූයෙහි බ්ජසංඥා ඇතියේ දුකුළා ඇවැත් වේ. බ්ජ නොවූයෙහි විමති ඇතියේ දුකුළා ඇවැත් වේ. බ්ජ නොවූයෙහි අබ්ජසංඥා ඇතියේ ඇවැත් නැති.

මෙය දනුව, මෙය දෙව, මෙය ගෙනෙව, මෙයින් වැටෙකි, මෙය කැපකරව යි බෙණේ නම් ඔහට ද නො සිතා කරන්නහුට ද නො සිතියෙන් කරන්නහුට ද නො දන්නහුට ද උම්මත්තකයහට ද ආදී කම්මිකයාහට ද ඇවැත් නැති.

පළමුවැනි භූතශාමශික්ෂාපද යි.

6. 2. 2

අඤ්ඤවාදක සිකිතාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසමබ්බියං වීභරති සොසිතාරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයඤ්ඤා ජනෙනා අනාචාරං ආචරිතො සඛ්ඤ්ඤා ආපඤ්ඤා අනුසුඤ්ඤායමානො අඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිච්චරති කො ආපනො කිං ආපනො කිසිමිං ආපනො කථං ආපනො කං භණ්ඨං කිං භණ්ඨාති. යෙ තෙ හික්කු අපිච්ඡා - පෙ - තෙ උජ්ඣායගාමී වියගාමී විපාවෙගාති කථං හි නාම ආයඤ්ඤා ජනෙනා සඛ්ඤ්ඤා ආපඤ්ඤා අනුසුඤ්ඤායමානො අඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිච්චරසිති කො ආපනො කිං ආපනො කිසිමිං ආපනො කථං ආපනො කං භණ්ඨං කිං භණ්ඨාති - පෙ - සච්චං කීර තං ජනා සඛ්ඤ්ඤා ආපඤ්ඤා අනුසුඤ්ඤායමානො අඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිච්චරසි, කො ආපනො කිං ආපනො කිසිමිං ආපනො කථං ආපනො කං භණ්ඨං කිං භණ්ඨාති. සච්චං භගවා, වීභරති බුද්ධො භගවා - පෙ - කථං හි නාම තං මොසපුරිස සඛ්ඤ්ඤා ආපඤ්ඤා අනුසුඤ්ඤායමානො අඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිච්චරසිති කො ආපනො කිං ආපනො කිසිමිං ආපනො කථං ආපනො කං භණ්ඨං කිං භණ්ඨාති. තෙනං මොසපුරිස අප්පසන්නානං වා පසාදය - පෙ - වීභරිතො ධම්මිං කථං කතො හික්කු ආමනෙහි. තෙන හි හික්කුවෙ සඬෙහා ජනාසසි හික්කුනො අඤ්ඤවාදකං රොපෙතු. එවඤ්ඤා පන හික්කුවෙ රොපෙතඛං ඛාතෙතන හික්කුනා පටිබලෙන සඬෙහා ඤාපෙතඛං.

2. සුඤ්ඤා මෙ භනෙන සඬෙහා අයං ජනෙනා හික්කු සඛ්ඤ්ඤා ආපඤ්ඤා අනුසුඤ්ඤායමානො අඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිච්චරති යදි සඬෙහා පනතකලලං සඬෙහා ජනාසසි හික්කුනො අඤ්ඤවාදකං රොපෙයා එසා ඤ්ඤාති,

3. සුඤ්ඤා මෙ භනෙන සඬෙහා අයං ජනෙනා හික්කු සඛ්ඤ්ඤා ආපඤ්ඤා අනුසුඤ්ඤායමානො අඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිච්චරති සඬෙහා ජනාසසි හික්කුනො අඤ්ඤවාදකං රොපෙති, යසසායඤ්ඤානො ඛමති ජනාසසි හික්කුනො අඤ්ඤවාදකසස රොපනා සො තුඤ්ඤාසස යසස නකඛමති සො භාසෙයා. රොපිතං සඬෙහන ජනාසසි හික්කුනො අඤ්ඤවාදකං, ඛමති සඬෙහාසස තඤ්ඤා තුඤ්ඤා, එවමෙනං ධාරයාමිති.

6. 2. 2

අක්කැව්දකගික්ඡාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු කොසබු නුවර සෝමනාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ජන්න තෙමේ අනාවාරයෙහි හැසිර සහමැද ඇවැතින් අනුයොගවතට නංවනු ලබන්නේ 'කවරෙක් අවන්නේ ද? කවර ඇවතට පැමිණියෙම ද? කිනම් වස්තුවෙක්හි ඇවතට පැමිණියෙම ද? කෙසේ ඇවතට පැමිණියෙම ද? කවරක්හට බෙණෙවු ද? කුමක් බෙණෙවු දැ'යි අනෙකකින් අනෙකක් වසාලයි. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිය වුවෝ ... ඔහු දෙස් නහති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් ජන්න සහමැද ඇවතින් අනුයොගවතට නංවනු ලබන්නේ 'කවරෙක් අවන්නේ ද? කවර ඇවතට පැමිණියෙම ද? කිනම් වස්තුවෙක්හි ඇවතට පැමිණියෙම ද? කෙසේ ඇවතට පැමිණියෙම ද? කවරක්හට බෙණෙවු ද? කුමක් බෙණෙවු දැ'යි අනෙකකින් අනෙකක් වසාලී ද... කිම සැබෑ ද, ජන්න තෙපි සහමැද ඇවතින් අනුයොගවතට නංවනු ලබන්නහු 'කවරෙක් අවන්නේ ද? කවර ඇවතට පැමිණියෙම ද? කිනම් වස්තුවෙක්හි ඇවතට පැමිණියෙම ද? කෙසේ පැමිණියෙම ද? කවරක්හට බෙණෙවු ද? කුමක් බෙණෙවු දැ'යි අනෙකකින් අනෙකක් වසාලවු ද. සැබෑවැ භාගාවතුන් වහන්ස, භාගාවත් බුදුහු ගැඹුහු ... කෙසේ නම් හිස්පුරුණය, තෙපි සහමැදහි ඇවතින් අනුයොගවතට නංවනු ලබන්නහු 'කවරෙක් අවන්නේ ද? කවර ඇවතට පැමිණියෙම ද? කිනම් වස්තුවෙක්හි පැමිණියෙම ද? කෙසේ පැමිණියෙම ද? කවරක්හට බෙණෙවු ද? කුමක් බෙණෙවු දැ'යි. අනෙකකින් අනෙකක් වසාලුවහු ද, හිස්පුරුණය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදයට හෝ නො වෙයි... ගරහා දහැමි කපා කොට මහණුන් ඇමැතුහ. ඒ කරුණෙන් ම මහණෙනි, සධ්‍ය තෙමේ ජන්න හික්ෂුහට අක්කැව්දක සම්මුතිය පිහිටුවා. මෙසේ ද මහණෙනි, පිහිටුවාලිය යුත්තී ය, ප්‍රතිබල වූ ව්‍යක්ත වූ මහණක්හු විසින් සධ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුත්තේ යි.

2. වහන්ස, සධ්‍යයා මාගේ වචනය අසාවා, මේ ජන්න මහණ සහමැද ඇවතින් අනුයොග වතට නංවනු ලබන්නේ අනෙකකින් අනෙකක් වසාලයි. ඉදින් සධ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සංඝයා ජන්න මහණහට අක්කැව්දක සම්මුතිය පිහිටුවන්නේ යැ. මේ ඤාතිය යි.

3. වහන්ස, සධ්‍යයා මාගේ (වචනය) අසාවා, මේ ජන්න මහණ සහමැද ඇවැතින් අනුයොගවතට නංවනු ලබන්නේ අනෙකකින් අනෙකක් වසාලයි. සධ්‍යයා ජන්න මහණහට අක්කැව්දක සම්මුතිය පිහිටුවාල යි. යම් ආයුෂ්මත් කෙනකුන්ට ජන්න හික්ෂුහට අක්කැව්දක රොපණය රුස්නේ නම් හේ නිහඩ වන්නේ යැ; යමක්හට නො රුස්නේ නම් හේ කියන්නේ යැ, සංඝයා විසින් ජන්න මහණහට අක්කැව්දකය පිහිටුවන ලදී. සධ්‍යයාට රුස්නේ යැ. එහෙයින් නිහඩ වී මෙසේ මෙය දරමි යි.

පාච්ඤානියපාළි භික්ෂුවිභවෙහා

4. අඵ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ඡන්තං අනෙකපරියායෙන විගරහිඤ්ඤා දුභරතාය¹ - පෙ - ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“අඤ්ඤවාදකෙ පාච්ඤානිය”න්ති.

ඵවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං හොති.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ඡන්තො සඛ්ඤ්ඤා ආපත්තියා අනුසුඤ්ඤියමානො අඤ්ඤන්තඤ්ඤං පටිච්චන්තො ආපත්තියං ආපජ්ජිසුංචීති තුණ්හීභුතො සඛ්ඤං විභෙසෙති. යෙ තෙ භික්ඛු අපජිච්ඡා - පෙ - තෙ උජ්ඣායන්ති ධියන්ති විපාවෙන්ති කථං හි නාම ආයස්මා ඡන්තො සඛ්ඤ්ඤා ආපත්තියා අනුසුඤ්ඤියමානො තුණ්හී භුතො සඛ්ඤං විභෙසෙසුන්ති. - පෙ - සච්චං කිරන්ති ඡන්ත සඛ්ඤ්ඤා ආපත්තියා අනුසුඤ්ඤියමානො තුණ්හීභුතො සඛ්ඤං විභෙසෙසුන්ති. සච්චං භගවා, විගරහි චුද්දො භගවා - පෙ - කථං හි නාම නං මොසපුරිස සඛ්ඤ්ඤා ආපත්තියා අනුසුඤ්ඤියමානො තුණ්හීභුතො සඛ්ඤං විභෙසෙසුන්ති. තෙතං මොසපුරිස අපසසන්තානං වා පසාදය - පෙ - විගරහිඤ්ඤා ධම්මිං කථං කන්තා භික්ඛු ආමන්තෙසි. තෙන හි භික්ඛවෙ සඛ්ඤො ඡන්තෙසු භික්ඛුනො විභෙසකං රොපෙතු. ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ රොපෙතඛං. ඛ්‍යන්තො භික්ඛුනා පටිච්චෙන සඛ්ඤො ඤාපෙතඛං.

6. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඛ්ඤො අයං ඡන්තො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා ආපත්තියා අනුසුඤ්ඤියමානො තුණ්හීභුතො සඛ්ඤං විභෙසෙති, යදි සඛ්ඤෙසු පත්තකලුං සඛ්ඤො ඡන්තෙසු භික්ඛුනො විභෙසකං රොපෙය්‍යා ඵසා ඤ්ඤන්ති.

7. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඛ්ඤො අයං ඡන්තො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා ආපත්තියා අනුසුඤ්ඤියමානො තුණ්හීභුතො සඛ්ඤං විභෙසෙති, සඛ්ඤො ඡන්තෙසු භික්ඛුනො විභෙසකං රොපෙති, යස්සායස්මන්තො ධම්මි ඡන්තෙසු භික්ඛුනො විභෙසකෙසු රොපනා යො තුණ්හෙසු යස්ස නකඛමති යො භාසෙය්‍යා. රොපිතං සඛ්ඤන්ත ඡන්තෙසු භික්ඛුනො විභෙසකං, ධම්මි සඛ්ඤෙසු තස්මා තුණ්හී ඵවමන්තං ධාරයාමීති.

8. අඵ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ඡන්තං අනෙකපරියායෙන විගරහිඤ්ඤා දුභරතාය ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“අඤ්ඤවාදකෙ විභෙසකෙ පාච්ඤානිය”න්ති.

1. දුඛරතාය - මඡසං.

4. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් ඡන්ත මහණහු නොයෙක් කරුණෙන් ගරභා දුබර බැවිනි ... මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි මේ සිකපදය උදෙසවු:

“අත්‍යවාදයෙහි පවිත්‍රී වේ” යයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ සිකපදය භික්ෂුන්හට මෙසේත් පතවන ලද්දේ වෙයි.

5. එසමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් ඡන්ත මහණ සහමැද ඇවැතින් අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නේ අනෙකෙකින් අනෙකක් වසාලමින් ඇවැතට පැමිණෙන්නෙමි යි නිහඬ වූ සඬසයා වෙහෙසයි. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් ඡන්ත තෙමේ සහමැද ඇවැතින් අනුයෝගවතට නවංනු ලබන්නේ නිහඬ වූ සඬසයා වෙහෙසී ද ... සැබෑ ද ඡන්තයෙනි, තෙපි සහමැද ඇවැතින් අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නහු නිහඬ වූ සඬසයා වෙහෙසවු ද? සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ. ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය, තෙපි සහමැද ඇවැතින් අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නහු නිහඬ වූ සඬසයා වෙහෙසුවහු ද? හිස්පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... ගරභා දහැමි කථා කොට මහණුන් ඇමැතුනු. එසේ නම් මහණෙනි, සඬසයා ඡන්ත මහණහට විභෙසකය පිහිටුවාවා. මෙසේ ද මහණෙනි, පිහිටුවිය යුතු යි. වාක්ත ප්‍රතිබල මහණක්හු විසින් සංසයා දැන්විය යුත්තේ යි.

6. ස්වාමීනි, සඬසයා මාගේ වචනය අසාවා. මේ ඡන්ත මහණ සහමැද ඇවැතින් අනුයෝග වතට නංවනු ලබන්නේ නිහඬ වූ සඬසයා වෙහෙසයි. ඉදින් සඬසයාට පැමිණිකල් ඇත්තේ නම් සඬසයා ඡන්ත මහණහට විභෙසකය පිහිටුවන්නේ යැ මේ භද්‍රජනිය යි.

7. ස්වාමීනි, සඬසයා මාගේ වචනය අසාවා. මේ ඡන්ත මහණ සහමැද ඇවැතින් අනුයෝග වතට නංවනු ලබන්නේ නිහඬ වූ සඬසයා වෙහෙසයි. සඬසයා ඡන්ත මහණහට විභෙසකය පිහිටුවාලයි. ඡන්ත භික්ෂුහට විභෙසකාරොපණය යම් ආයුෂ්මත් කෙනකුන්ට රුස්නේ නම් හේ නිහඬ වන්නේ යැ. යමක්හට නො රුස්නේ නම් හේ කියන්නේ යැ සඬසයා විසින් ඡන්ත මහණහට විභෙසකය පිහිටුවන ලදී. සඬසයාට රුස්නේ යැ. එහෙයින් නිහඬ වී. තෙල මෙසේ දරමි යි.

8. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් ඡන්තහට නොයෙක් කරුණෙන් ගරභා දුබර බැවිනි ... මෙසේ ද මහණෙනි මේ සිකපදය උදෙසවු:

“අනෙකක් කීමෙහි ද වෙහෙසීමෙහි ද පවිත්‍රී වේ” යයි.

පාවිච්චිය පාළි භික්ෂුවිභවෙතො

9. අඤ්ඤවාදකො නාම: සඛ්ඛමජ්ජෙඤ්ඤ චන්ද්‍රස්මී. වා ආපනතියා වා අනුයුඤ්ඤියමානො තං න කපේතුකාමො තං උග්ගාටෙතුකාමො¹ අඤ්ඤනඤ්ඤං පටිච්චරතී, කො ආපනො කීං ආපනො කියමීං ආපනො කපං ආපනො කං හණථ කීං හණථාතී, එසො අඤ්ඤවාදකො නාම.

විභෙසකො නාම: සඛ්ඛමජ්ජෙඤ්ඤ චන්ද්‍රස්මී. වා ආපනතියා වා අනුයුඤ්ඤියමානො තං න කපේතුකාමො තං උග්ගාටෙතුකාමො¹ තුණ්හීභුතො සඛ්ඛං විභෙසෙති එසො විභෙසකො නාම.

ආරොපිතෙ අඤ්ඤවාදකෙ සඛ්ඛමජ්ජෙඤ්ඤ චන්ද්‍රස්මී. වා ආපනතියා වා අනුයුඤ්ඤියමානො තං න කපේතුකාමො තං උග්ගාටෙතුකාමො අඤ්ඤනඤ්ඤං පටිච්චරතී කො ආපනො කීං ආපනො කියමීං ආපනො කපං ආපනො කං හණථ කීං හණථාතී ආපනතී දුකකට්ඨස්ස.

ආරොපිතෙ විභෙසකෙ සඛ්ඛමජ්ජෙඤ්ඤ චන්ද්‍රස්මී. වා ආපනතියා වා අනුයුඤ්ඤියමානො තං න කපේතුකාමො තං උග්ගාටෙතුකාමො තුණ්හීභුතො සඛ්ඛං විභෙසෙති ආපනතී දුකකට්ඨස්ස.

රොපිතෙ අඤ්ඤවාදකෙ සඛ්ඛමජ්ජෙඤ්ඤ චන්ද්‍රස්මී. වා ආපනතියා වා අනුයුඤ්ඤියමානො තං න කපේතුකාමො තං උග්ගාටෙතුකාමො අඤ්ඤනඤ්ඤං පටිච්චරතී, කො ආපනො කීං ආපනො කියමීං ආපනො කපං ආපනො කං හණථ කීං හණථාතී ආපනතී පාවිච්චියස්ස.

රොපිතෙ විභෙසකෙ සඛ්ඛමජ්ජෙඤ්ඤ චන්ද්‍රස්මී. වා ආපනතියා වා අනුයුඤ්ඤියමානො තං න කපේතුකාමො තං උග්ගාටෙතුකාමො තුණ්හීභුතො සඛ්ඛං විභෙසෙති ආපනතී පාවිච්චියස්ස.

ධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤී අඤ්ඤවාදකෙ විභෙසකෙ ආපනතී පාවිච්චියස්ස. ධම්මකමෙම වෙමතීකො අඤ්ඤවාදකෙ විභෙසකෙ ආපනතී පාවිච්චියස්ස. ධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤී අඤ්ඤවාදකෙ විභෙසකෙ ආපනතී පාවිච්චියස්ස.

1. හ උග්ගාටෙතුකාමො - මුද්දො,

9. අඤ්ඤවාදක නම්: සභමාද වස්තුවෙකින් හෝ ඇවැතෙකින් හෝ අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නේ එය නො කියනු කැමැත්තේ එය නො හෙළි කරනු කැමැත්තේ “කවරෙක් අවන්තේ ද? කවර ඇවැතට පැමිණියෙම ද? කිනම් වස්තුවෙකි අවන්තෙම ද? කෙසේ අවන්තෙම ද? කවරක්භට බෙණෙවු ද? කුමක් බෙණෙවු ද යි අනෙකෙකින් අනෙකක් වසාලයි. මේ යැ අඤ්ඤවාදක නම්.

විභෙසක නම්: සභමාද වස්තුවෙකින් හෝ ඇවැතෙකින් හෝ අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නේ එය නො කියනු කැමැත්තේ එය නො හෙළි කරනු කැමැත්තේ නිහඬ වූ සධ්දියා වෙහෙසයි. මේ යැ විභෙසක නම්.

අන්‍යවාදක කර්මය නො නැඟු කල්හි සභමාද වස්තුවෙකින් හෝ ඇවැතෙකින් හෝ අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නේ එය නො කියනු කැමැත්තේ එය නො හෙළිකරනු කැමැත්තේ “කවරෙක් අවන්තේ ද? කවර ඇවැතට පැමිණියෙම ද? කිනම් වස්තුවෙකි පැමිණියෙම ද? කෙසේ පැමිණියෙම ද? කවරක්භට බෙණෙවු ද? කුමක් බෙණෙවු ද යි අනෙකෙකින් අනෙකක් වසාලයි නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

විභෙසක කම්මය නො නැඟු කල්හි සභමාද වස්තුවෙකින් හෝ ඇවැතෙකින් හෝ අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නේ එය නො කියනු කැමැත්තේ එය නො හෙළි කරනු කැමැත්තේ නිහඬ වූ සධ්දියා වෙහෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

අන්‍යවාදකකම්මය නැඟු කල්හි සභමාද වස්තුවෙකින් හෝ ඇවැතෙකින් හෝ අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නේ එය නො කියනු කැමැත්තේ එය නො හෙළි කරනු කැමැත්තේ “කවරෙක් අවන්තේ ද? කවර ඇවැත් අවන්තෙම ද? කිනම් වස්තුවෙකි අවන්තෙම ද? කෙසේ අවන්තෙම ද? කවරක්භට බෙණෙවු ද? කුමක් බෙණෙවු ද” යි අනෙකෙකින් අනෙකක් වසාලයි නම් පවිති ඇවැත් වේ.

විභෙසක කම්මය නැඟු කල්හි සභමාද වස්තුවෙකින් හෝ ඇවැතෙකින් හෝ අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නේ එය නො කියනු කැමැත්තේ එය නො හෙළි කරනු කැමැත්තේ නිහඬ වූ සංඝයා වෙහෙසා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

ධම්මකම්මයෙහි ධම්මකම්මසංඥා ඇතියේ අනෙකක් කීමෙහි වෙහෙසකිරීමෙහි පවිති ඇවැත් වේ. ධම්මකම්මයෙහි විමති ඇතියේ අනෙකක් කීමෙහි වෙහෙසකිරීමෙහි පවිති ඇවැත් වේ. ධම්මකම්මයෙහි අධම්මකම්මසංඥා ඇතියේ අනෙකක් කීමෙහි වෙහෙසකිරීමෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

පාච්ඤායාමය භික්ෂුවිභවෙනා

අධිච්ඡේදන ධර්මකල්පසංකල්ප ආපනානි දුක්ඛකම්පා. අධිච්ඡේදන ධර්මකල්පන ධර්මකල්පන ආපනානි දුක්ඛකම්පා. අධිච්ඡේදන ධර්මකල්පන අධිච්ඡේදන ධර්මකල්පන ආපනානි දුක්ඛකම්පා.

අනාපනති: අනාපනතො පුච්ඡති, ගිලානො වා න කථෙති, සඛ්ඤායාම හඤ්ඤානං වා කලහො වා විගහහො වා විවාදො වා හවිසස්සනීති න කථෙති, සඛ්ඤායාමො වා සඛ්ඤායාමී වා හවිසස්සනීති න කථෙති, අධිච්ඡේදන වා වග්ගොන වා න කල්පාරාමසංඝො වා කල්පං කම්පනානීති න කථෙති, උච්චතකසංඝො ආදිකම්පනසංඝොති.

අනුඤ්ඤාචාර්යවරයාගේ දුකියං.

6. 2. 3

උපකාරකවිකල්පය

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා රාජගහෙ විහරති වෙච්චනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන ධො පන සමයෙන ආයාමො දඛො මලලපුනෙතො සඛ්ඤායාම සෙතාසනානං පඤ්ඤාපෙති හතොති ව උද්දිසති. තෙන ධො පන සමයෙන මෙතනියභුමපකා භික්ෂු නවකා වෙච්ච හොති අප්පඤ්ඤා ව යාති සඛ්ඤායාම ලාමකානි සෙතාසනානි තාති තෙසං පාපුණාති. ලාමකානි ව හතොති. තෙ ආයාමො දඛං මලලපුනං භික්ෂු උපකාරකවිකල්පය, ජන්තො දඛං මලලපුනො සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති ජන්තො ව හතොති උද්දිසති. යෙ තෙ භික්ෂු අප්පච්ඡං -පෙ- තෙ උපකාරකවිකල්පය විචාරොති කල්පං භි නාම මෙතනියභුමපකා භික්ෂු ආයාමො දඛං මලලපුනං භික්ෂු උපකාරකවිකල්පය -පෙ- සච්චං කීර්තමෙහ භික්ෂවො දඛං මලලපුනං භික්ෂු උපකාරකවිකල්පය, විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ- කල්පං භි නාම කුලෙහ මොසදුරියා දඛං මලලපුනං භික්ෂු උපකාරකවිකල්පය. තෙන මොසදුරියා අප්පඤ්ඤානං වා පසාදො -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ෂවො ඉමං සිකල්පයං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“උපකාරකවිකල්පය පාච්ඤායාම”නති.

එව ඤ්ඤානං හගවතා භික්ෂුනා සිකල්පයං පඤ්ඤානං හෙති.

1. සඛ්ඤායාම - මච්ඡං,
2. පඤ්ඤාපෙති - මච්ඡං,

3. මෙතනියභුමපකා - මච්ඡං,

16. අධිකාරියෙහි ධර්මකම්සංඥා ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. අධිකාරියෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. අධිකාරියෙහි අධිකාරියංඥා ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

17. නො දන්නේ විවාරා නම්, ගිලන් වූ හෝ නො කියා නම්, සධ්‍යයාගේ භණ්ඩනයෙක් හෝ කලහයෙක් හෝ විග්‍රහයෙක් හෝ විවාදයෙක් හෝ වන්නේ යැ යි නො කියා නම්, සධ්‍යහෙදය හෝ සධ්‍යරාජිය හෝ වන්නේ යැ යි නො කියා නම්, අධර්මයෙන් හෝ ව්‍යග්‍රයෙන් හෝ අකර්මාර්භයාට හෝ කම්ය කරන්නේ යැ යි නො කියා නම්, ඇවැත් නැත. උමමන්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

දෙවැනි අක්ෂරවදකශික්ෂාපද යි

6. 2. 3

උපකාමාපන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහ නුවර කලන්දක නිවාප නම් වූ වේච්චනයෙහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලපුත්‍ර තෙරණුවෝ සධ්‍යයාට සෙනසුන් ද පනවති. බත් උදෙසීම ද කරති. එකල්හි මෙත්තිය භූමිමජක භික්ෂුහු නවක ද මදපිනැති ද වෙති. සධ්‍යයාගේ යම්බදු ලමුසෙනසුන් වෙත් නම් ඒ සෙනසුන් ද ලමුබත් ද ඔවුනට පැමිණෙත්. එවිහු ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ල පුත්‍ර තෙරණුවනට 'ජන්දගතියෙන් දබ්බමල්ල පුත්‍ර තෙරණුවෝ සෙනසුන් පනවති. ජන්දගතියෙන් බත් ද උදෙසති' යි භික්ෂුන් ලවා ලමු කොට සිතවත්. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිය වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් මෙත්තිය භූමිමජක භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලපුත්‍ර තෙරණුවන් භික්ෂුන් ලවා ලමු කොට සිතවුහු ද යි ... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙහි දබ්බමල්ල පුත්‍රයහට භික්ෂුන් ලවා ලමු කොට සිතවුහු ද යි. සැබෑවූ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරුහු...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙහි දබ්බමල්ල පුත්‍රයහට භික්ෂුන් ලවා ලාමක කොට සිතවුහු ද, හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“ලමු කොට. සිතුවීමෙහි පවති වේ” යයි.

මෙසේත් මේ සිකපදය භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුනට පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්චබෙයා

2. නෙත බො පන සමයෙන මෙත්තියභුමුප්පකා භික්ඛු භගවතා උජ්ඣාපනකං පටිකඛ්ඛතාති. එත්තාවතා භික්ඛු සොක්ඛගාතීති භික්ඛුනං සාමනතා ආයසමනතං දබ්බං මලලපුත්තං වීයනති ‘ඡන්දය දබ්බො මලලපුත්තො සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙති, ඡන්දය ච භත්තාති උද්දිසති’ති. යෙ නෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා -පෙ- නෙ උජ්ඣායනති වීයනති ඒපාවෙනති: කථං හි නාම මෙත්තියභුමුප්පකා භික්ඛු ආයසමනතං දබ්බං මලලපුත්තං වීයික්ඛගාතීති -පෙ- සච්චං කීර තුලෙහ භික්ඛවෙ දබ්බං මලලපුත්තං වීයථාති. සච්චං භගවා. චිගරහි මුද්දො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුලෙහ මොසපුරිසා දබ්බං මලලපුත්තං වීයික්ඛථ. නෙතං මොසපුරිසා අපසසන්නානං චා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“උජ්ඣාපනකෙ වීයනකෙ පාචිත්තිය” නති.

3. උජ්ඣාපනකං නාම: උපසමුප්පනං සඛෙත්ත සමමනං සෙනාසන පඤ්ඤාපකං චා භතතුද්දසකං චා යාගුභාජකං චා ඵලභාජකං චා ඛජ්ජභාජකං චා අපමනකච්ඡාජකං චා අච්ඡාඤ්ඤං කතතුකාමො අයසං කතතුකාමො මඤ්ඤකතතුකාමො උපසමුප්පනං උජ්ඣාපෙති චා වීයති චා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ධම්මකමෙම ධම්මකමෙසඤ්ඤාදී උජ්ඣාපනකෙ වීයනකෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකමෙම වෙමතිකො උජ්ඣාපනකෙ වීයනකෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකමෙම අධම්මකමෙසඤ්ඤාදී උජ්ඣාපනකෙ වීයනකෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසමුප්පනං උජ්ඣාපෙති චා වීයති චා ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. උපසමුප්පනං සඛෙත්ත අසමුප්පනං සෙනාසනපඤ්ඤාපකං චා භතතුද්දසකං චා යාගුභාජකං චා ඵලභාජකං චා ඛජ්ජභාජකං චා අපමනකච්ඡාජකං චා අච්ඡාඤ්ඤං කතතුකාමො අයසං කතතුකාමො මඤ්ඤකතතුකාමො උපසමුප්පනං චා අනුපසමුප්පනං චා උජ්ඣාපෙති චා වීයති චා ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස.

2. එසමයෙහි මෙන්තියභූමිමජක භික්ෂුහු 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ලමු කොට සිතැවීම පිළිකෙව කරන ලද්ද යි මෙපමණකින් භික්ෂුහු අසන්නාහ'යි භික්ෂුන්ගේ වැළකෙහි ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලපුත්‍ර තෙරණුවන්ට 'ජන්දගතියෙන් දබ්බමල්ලපුත්‍ර තෙමේ සෙනසුන් පැනවීම ද බත් උදෙසීම ද කෙරේ'යයි නුගුණ පවසති. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් මෙන්තිය භූමිමජක භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලපුත්‍ර තෙරණුවන්ට නුගුණ පැවසුහු ද යි ... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි දබ්බමල්ලපුත්‍රයහට නුගුණ පවසනු ද යි, සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුද්දහු ගැරඹුහ ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි දබ්බමල්ලපුත්‍රයහට නුගුණ පැවැසුවහු ද ? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසනු:

“ලමු කොට සිතැවීමෙහි නුගුණ පැවැසීමෙහි පවිති වේ” යයි.

3. උජ්ඣාපනක නම්: සෙනසුන් පනවන්නකු කොට හෝ බත් උදෙසන්නකු කොට හෝ හඹු බෙදන්නකු කොට හෝ පලතුරු බෙදන්නකු කොට හෝ කැවිලි බෙදන්නකු කොට හෝ මදදූයක් බෙදලන්නකු කොට හෝ සහනු විසින් සම්මත කරන ලද උපසපනක්හු යැ. ගරහනු කැමැතියේ අයස දනවනු කැමැතියේ මකුකරනු කැමැතියේ උපසපනක්හු ලමු කොට සිතවා නම් හෝ නුගුණ පවසා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

දැහැමිකමහි ධම්කම්සංඥා ඇති යේ ලමු කොට සිතවාලීමෙහි නුගුණ පැවැසීමෙහි පවිති ඇවැත් වේ. දැහැමිකමහි විමති ඇතියේ ලමු කොට සිතැවීමෙහි නුගුණ පැවැසීමෙහි පවිති ඇවැත් වේ. දැහැමිකමහි අධම්කම් සංඥා ඇතියේ ලමුකොට සිතැවීමෙහි නුගුණ පැවැසීමෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්හු ලමු කොට සිතවා නම් හෝ නුගුණ පවසා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. සෙනසුන් පනවන්නකු කොට හෝ බත් උදෙසන්නකු කොට හෝ හඹු බෙදන්නකු කොට හෝ පලතුරු බෙදන්නකු කොට හෝ කැවිලි බෙදන්නකු කොට හෝ මදදූයක් බෙදලන්නකු කොට හෝ සහනු විසින් සම්මත නො කරන ලද උපසපනක්හු ගරහනු කැමැතියේ අයස දනවනු කැමැතියේ මකු කරනු කැමැතියේ උපසපනක්හු ලවා හෝ අනුපසපනක්හු ලවා හෝ ලමු කොට සිතවා නම් හෝ නුගුණ පවසා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ.

පාචික්ඛයපාළි භික්ඛුච්ඡවෙඛා

අනුපසම්පන්නං සමෙක්ඛන සමමතං වා අසමමතං වා සෙනාසන පඤ්ඤාපකං වා භෑතඤ්ඤාසකං වා යඤ්ඤාසකං වා ඵලභාජකං වා ඵලභාජකං වා ඛජ්ජ භාජකං වා අප්පමග්ගකච්ඡාසකං වා අවච්ඡාසකං කතඤ්ඤාසකං අයසං කතඤ්ඤාසකං මධ්දකඤ්ඤාසකං උපසමෙතනාං වා අනුපසමෙතනාං වා උජ්ජාපෙති වා වියති වා ආපත්ති දුක්ඛංසං.

අධමමකමෙ මධමකමෙසඤ්ඤා ආපත්ති දුක්ඛංසං. අධමමකමෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛංසං. අධමමකමෙ අධමමකමෙසඤ්ඤා ආපත්ති දුක්ඛංසං.

අනාපත්ති: පකතියා ජන්ද දෙසා මොභා භයා කරොත්තං උජ්ජාපෙති වා වියති වා උමෙත්තකස්ස ආදිකමච්ඡාසාති.

උජ්ජාපනසිකඛාපදං තතිං.

6. 2. 4

පටමසෙනාසනසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං චිහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛෙ පන සමයෙන භික්ඛු භෙමනරිකෙ කාලෙ අජ්ජාකාසෙ සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙතො කායං ඛතාපෙනතා කාලෙ ආරොචිතෙ තං පකාමනතා නෙව උඤ්චිංසු, න උඤ්චරාපෙසු. අනාපුච්ඡා පකාමිංසු, සෙනාසනං ඛවට්ඨං භොති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ඡාසං-පෙ-තෙ උජ්ජාපෙති වියති චිපාවෙති, කථං හි නාම භික්ඛු අජ්ජාකාසෙ සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙතො තං පකාමනතා නෙව උඤ්චිංසු න උඤ්චරාපෙසු න උඤ්චරාපෙසු අනාපුච්ඡා පකාමිංසු සෙනාසනං ඛවට්ඨනති. අථ මො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵලමස්ස ආරොචෙසු -පෙ- යවට්ඨං කිර භික්ඛවෙ භික්ඛු අජ්ජාකාසෙ -පෙ- ඵලඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු සඛිසිකං මඤ්චං වා ජිට්ඨං වා හිසිං වා කොච්ඡං වා අජ්ජාකාසෙ සභරපිට්ඨා වා සභරපෙච්ඡා වා තං පකාමනො තෙව උඤ්චරාපෙසු න උඤ්චරාපෙසු අනාපුච්ඡා වා භවෙස්ස පාචික්ඛය” නති.

ඵලඤ්ඤා භගවතා භික්ඛනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාසකං භොති.

සෙනසුන් පනවන්නකු කොට හෝ බත් උදෙසන්නකු කොට හෝ හඹු බෙදන්නකු කොට හෝ පලතුරු බෙදන්නකු කොට හෝ කැඳිලි බෙදන්නකු කොට හෝ මදදුයක් බෙදලන්නකු කොට හෝ සහභු වීසින් සම්මත කරන ලද්ද වූ හෝ සම්මත නො කරන ලද්ද වූ හෝ අනුපස-පනක්හු ගරහනු කැමැතියේ අයස දනවනු කැමැතියේ මකු කරනු කැමැ-තියේ උපසපනක්හු ලවා හෝ අනුපසපනක්හු ලවා හෝ ලමු කොට සිතවා නම් හෝ නුගුණ පවසා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො දූහැමිකම්හි දූහැමිකමෙක යන සංඥා ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නොදූහැමිකම්හි වීමහි ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නොදූහැමිකම්හි නොදූහැමිකමෙක යන සංඥා ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

ප්‍රකෘතියෙන් ජන්දයෙන් ද්වේෂයෙන් භයෙන් මෝහයෙන් කරන්නහු ලමු කොට සිතවා නම් හෝ (ඔහුගේ) නුගුණ පවසා නම් හෝ (ඇවැත් නැති) උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

තෙවැනි උප්ඛාපනක ශික්ෂාපදයි

6. 2. 4.

පටමසේනාසනශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩුවෙසෙති. එසමයෙහි භික්ෂුහු හිමත් කල්හි එළිමහන්හි සෙනසුන් පනවා සිටීර තවන්නෝ කල් දන්වූ කල්හි බැහැර යන්නාහු ඒ සෙනසුන් නොමැ ගෝපන කළහ, නොද ගෝපන කැරවූහ, නොවිවාරා බැහැර ගියහ. සෙනසුන (හිමවැස්සෙන්) තෙත් වූයේ-වෙයි. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත් : කෙසේ නම් භික්ෂුහු එළිමහන්හි සෙනසුන් පනවා බැහැර යන්නාහු එය නොම ගෝපන කළෝ ද නො ද ගෝපන කැරවූවෝ ද; නොවිවාරා බැහැර ගියෝ ද සෙනසුන (හිම වැස්සෙන්) තෙමිණැ යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ ... සැබෑද? මහණෙනි, භික්ෂුහු එළිමහනෙහි ... මෙසේ ද මහණෙනි; මේ සිකපදය උදෙසවූ :

“යම් මහණෙක් සහසකු ඇදක් හෝ පුටුවක් හෝ බිස්සක් හෝ බදවෙඵවක් හෝ එළිමහනෙහි අතුරා හෝ අතුරුවා හෝ බැහැර යන්නෝ එය භ්‍රොමු තැන්පත් කරන්නෝ නම් භ්‍රො භ්‍රොද තැන්පත් කරවන්නෝ නම් හෝ භ්‍රොවිවාරා සන්නෝ නම් හෝ පවිසි වේ” යයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වීසින් මෙසේ මේ සිකපදය ද භික්ෂුනට පනවන ලද්දේ වේ.

පාචිකියපාළි භික්ෂුවිභවෙනා

2. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු අපේක්කාකාමෙස වසිත්වා කාලකෙසව සෙනාසනං අතිහරණී. අද්දසා ඛො හගවා තෙ භික්ඛු කාලකෙසව සෙනාසනං අතිහරතෙන. දිස්වා එතස්මී නිදනෙ එතස්මී. පකරණෙ ධම්මී. කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්සි. අනුජානාමී භික්ඛවෙ අට්ඨමාසෙ අවසයිකසංඛ්‍යාතෙ මණ්ඩපෙ වා රුකඛමුලෙ වා යත් කාකා වා කුලලා වා න උභගදාතී තත් සෙනාසනං නිකඛිපිතුං.

3. යො පනාති: යො යාදිසො.....භික්ඛුති.....අයං ඉමස්මී අතෙ අධිපෙතො භික්ඛුති.

සධිසිකං නාම: සඛ්ඛ්ඛස දික්ඛං හොතී පරිචචතං.

මඤ්ඤවා නාම: වත්තාරො මඤ්ඤා මසාරකො, බුද්ධිකාබද්ධො, කුළීර-පාදකො, ආභවචපාදකො.

පීඨං නාම: වත්තාරී පීඨානී මසාරකං බුද්ධිකාබද්ධං කුළීරපාදකං ආභවචපාදකං.

භිසි නාම: පඤ්ඤාභිසියො උණ්ණාභිසි¹ වොලභිසි වාකභිසි තිණභිසි පණ්ණභිසි.

කොච්ඡං නාම: වාකමයං වා උසීරමයං වා මුඤ්ඤමයං වා බබ්බ-ජමයං² වා අනෙතො සංවෙදේත්වා බද්ධං හොතී.

සන්ථරීත්වාති: සයං සන්ථරීත්වා. සන්ථරාපෙත්වාති: අඤ්ඤං සන්ථරා-පෙත්වා අනුපසම්පන්නං සන්ථරාපෙති තස්ස පළිබොධො; උපසම්පන්නං සන්ථරාපෙති සන්ථතස්ස³ පළිබොධො.

තං පක්කමනෙතා නෙව උද්ධරෙය්‍යාති: න සයං උද්ධරෙය්‍යා න උද්ධරාපෙය්‍යාති: න අඤ්ඤං උද්ධරාපෙය්‍යා. අනාපුච්ඡං වා ගචේජය්‍යාති: භික්ඛුං වා සාමණේරං වා ආරාමීකං වා අනාපුච්ඡා මජ්ඣමස්ස පුරිසස්ස ලෙඩ්ධුපාතං අතික්කමනෙත්සං ආපත්ති පාචිකියස්ස.

සඛ්ඛිකෙ සඛ්ඛිකසඤ්ඤී අපේක්කාකාමෙස සන්ථරීත්වා වා සන්ථරා පෙත්වා වා තං පක්කමනෙතා නෙව උද්ධරෙය්‍යා න උද්ධරාපෙය්‍යා. අනාපුච්ඡා වා ගචේජය්‍යා ආපත්ති පාචිකියස්ස. සඛ්ඛිකෙ චෙමතිකො -පෙ- සඛ්ඛිකෙ පුග්ගලීකසඤ්ඤී අපේක්කාකාමෙස සන්ථරීත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්ක-මනෙතා නෙව උද්ධරෙය්‍යා න උද්ධරාපෙය්‍යා අනාපුච්ඡං වා ගචේජය්‍යා ආපත්ති පාචිකියස්ස.

1. උණ්ණභිසි - සිඬු, මජ්ඣං 2. බබ්බජමයං - මජ්ඣං, 3. සන්ථරාපෙත්සං - මජ්ඣං

2. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු එළිමහනෙහි වැස කල්තබා මැ සෙනසුන ගෙන යති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කල්තබා මැ සෙනසුන ගෙන යන ඒ භික්ෂුන් දුටු සේකැ. දෑක මෙකරුණෙහි ලා මෙ ප්‍රකරණයෙහි ලා දහැමි කථා කොට මහණුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, හිමත් හිමන් නොවසින ලකුණු ඇති අටමස්හි යම් තෙතෙකැ කඩුඩුවෝ හෝ උකුස්සෝ හෝ මල පහ නො කෙරෙත් නම් එවන් මඩුවෙකැ හෝ රුජපයෙකැ හෝ සෙනසුන බහා තබන්නට අනුදනිමි”යි.

3. යො පන: යම, යමබදු ... භිකඩු ... මෙනෙම මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

සංසික නම: සහනට දෙන ලද්දෙක් පරිත්‍යක්තයෙක් වෙයි.

මඤුව නම: මසාරක යැ බුන්දිකාබද්ධ යැ කුලීරපාදක යැ ආභවිවපාදක යැ යි සිවු ඇදෙකි.

පීඨ නම: මසාරක යැ බුන්දිකාබද්ධ යැ කුලීරපාදක යැ ආභවිව-පාදක යැ යි සිවු පුටුවෙකි.

හිසි නම: උණ්ණාහිසි යැ වොලහිසි යැ වාකහිසි යැ තිණහිසි යැ පණ්ණහිසි යැ යි පස් බිස්සෙකි.

කොව්ඡ නම: වැහැරිමුවා හෝ සුවදහොටමුවා හෝ මුදුනණමුවා හෝ බබුස්තණමුවා හෝ ඇතුළතැ මොනවට වෙළා බදනා ලද්දෙක් වෙයි.

සන්ථරිඤා: තෙමේ අතුරා. සන්ථරාපෙඤා: අනෙකක්හු ලවා අතුරුවා අනුපයපනක්හු ලවා අතුරුවා නම් ඔහුට පළිබොධ වෙයි. උපසපනක්හු ලවා අතුරුවා නම් අතුරනලද්දහුට පළිබොධ වෙයි.

කං පකකමනෙකා නෙව උදධරෙයා: තෙමේ නො මැ ගොපන කරන්නේ නම්. න උදධරාපෙයා: අනෙකක්හු ලවා නො ද ගොපන කරවන්නේ නම්. අනාපුච්ඡං වා ගවෙස්යා: මහණක්හු හෝ භෙරණක්හු හෝ ආරාමිකයක්හු හෝ නො වීචාරා මැදුම් පිරිමිනියක්හු කැටක් දමා ලන තන් ඉක්මවන්නාහට පවිති ඇවැත් වේ.

4. සභසතුයෙහි සභසතුසන් ඇතියේ එළිමහනෙහි අතුරා හෝ අතුරුවා හෝ බැහැරැ යන්නේ එය නො මැ ගෝපන කරන්නේ නම් නො ද ගෝපන කරවන්නේ නම් නො වීචාරා හෝ යන්නේ නම් පවිති ඇවැත් වේ. සභසතුයෙහි වීමකි ඇතියේ ... සභසතුයෙහි පුභුල්සන් ඇතියේ එළිමහනෙහි අතුරා හෝ අතුරුවා හෝ බැහැරැ යන්නේ එය නො මැ ගෝපන කරන්නේ නම් නො ද ගෝපන කරවන්නේ නම් නො වීචාරා හෝ යන්නේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පාචිතනියපාළි භික්ඛුවිභවෙතා

විලිමිකං¹ වා උත්තරසුරණං වා භුමිමසුරණං² වා තට්ඨිකං වා වලොඛණං වා පාදසු ඤජනිං වා ඵලකපීඨං වා අජ්ඣෙකාකාසෙ සඤ්චිකා වා සඤ්චරාපෙකා වා නං පකකමනො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගච්චෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස.

පුග්ගලිකෙ සඛනිකසඤ්ඤී ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. පුග්ගලිකෙ වෙමනිකො ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. පුග්ගලිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී අඤ්ඤස්ස පුග්ගලිකෙ ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. අත්තනො පුග්ගලිකෙ අනාපත්ති.

අනාපත්ති: උද්ධරිකා ගච්චති, උද්ධරාපෙකා ගච්චති, ආපුච්ඡිකා³ ගච්චති, ඔතාපෙතො ගච්චති, කෙනචි පලිබුද්ධං හොති, ආපදසු උමමනකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

පයමසෙනාසනසිකඛාපදං වතුඡං.

6. 2. 5

දුතියසෙනාසනසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්චියං විහරති ජෙතවනෙ. අනාථ-පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු සභායකා හොනති. තෙ වසන්තාපි එකතො වසන්ති, පකකමනොපි එකතො පකකමනාති. තෙ අඤ්ඤතරඤ්චී සඛනිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සඤ්චිකා නං පකකමනො නෙව උද්ධරිංසු. න උද්ධරාපෙසුං. අනාපුච්ඡා පකකමිංසු. සෙනාසනං උපච්චිකාහි බාධිතං හොති.

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ච්ඡා.....තෙ උජ්ඣායනාහි ඛීයනාහි විපාවෙනාහි කථං භී නාම සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු සඛනිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සඤ්චිකා නං පකකමනො නෙව උද්ධරිසුසනාහි න උද්ධරාපෙසුසනාහි අනාපුච්ඡා පකකමිසුසනාහි සෙනාසනං උපච්චිකාහි බාධිතනාහි..... සචං කීර භික්ඛවෙ සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු සඛනිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සඤ්චිකා නං පකකමනො නෙව උද්ධරිංසු, න උද්ධරාපෙසු, අනාපුච්ඡා පකකමිංසු, සෙනාසනං උපච්චිකාහි බාධිතනාහි. සචං භගවා විගරහි බුද්ධො භගවා.....කථං භී නාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා සඛනිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සඤ්චිකා නං පකකමනො නෙව උද්ධරිසුසනාහි න උද්ධරාපෙසුසනාහි අනාපුච්ඡා පකකමිසුසනාහි සෙනාසනං උපච්චිකාහි බාධිතං. තෙනං භික්ඛවෙ අපසංසානානං වා පසාදය.....එච්ඤ්ඤී පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දීසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු සඛනිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සඤ්චිකා වා සඤ්චරා පෙකා වා නං පකකමනො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගච්චෙය්‍ය පාචිතනිය”නති.

1. විලිමිකං - සිවු i, මජ්ඣං.
2. භුමිසුරණං - මජ්ඣං.
3. ආ පුච්ඡා - මජ්ඣං, ස්‍යා.

විලිඹිකාවක් හෝ උතුරුතුරුණක් හෝ බුමුතුරුණක් හෝ තට්ටිකාවක් හෝ සමකඩක් හෝ පාපිස්නක් හෝ පුවරුපුවුවක් හෝ එළිමහනෙහි අතුරා හෝ අතුරුවා හෝ බැහැර යන්නේ එය නො මැ ගෝපන කරන්නේ නම් නො ද ගෝපන කරවන්නේ නම් නො විවාරා හෝ යන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.

පුභුල් සතුයෙහි සහසතුසන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. පුභුල්සතුයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. පුභුල්සතුයෙහි පුභුල්සතුසන් ඇතියේ නම් අනෙකක්හුගේ පුභුල්සතුයෙහි දුකුලා ඇවැත් වේ. තමාගේ පුභුල් සතුයෙහි ඇවැත් නැති.

උදුරා යේ නම් උදුරුවා යේ නම් විවාරා යේ නම් වියැලෙන්තට තබමින් යේ නම් කිසිවකිනුදු ගැහැටෙක් වේ නම් ඔහට ඇවැත් නැත, ආපදවෙහි ද උම්මත්තකයහට ද ආදිකම්මිකයහට ද ඇවැත් නැති.

සිවුවැනි පයම සේනාසනාශික්ෂාපද යි.

6. 2. 5

දුකිය සේනාසනාශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යාවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් අනේපිඬු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සතළොස්වගු මහණහු යහළුවෝ වෙති. ඔහු වසන්නෝ ද එකට වෙසෙති. බැහැර යන්නෝ ද එකට බැහැර යෙත්. ඔහු එක්තරා සහසතු වෙහෙරෙක්හි සෙනසුන් අතුරා බැහැර යන්නාහු එය නො මැ ගොපන කළහ. නො ද ගොපන කැරැවූහ. නොවිවාරා බැහැර ගියහ. සෙනසුන වෙයන් විසින් කන ලද්දේ වෙයි.

2. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් සතළෙ ස්වග මහණහු සහසතු වෙහෙරෙහි සෙනසුන් අතුරා බැහැර යන්නාහු එය නො මැ තැන්පත් කළෝ ද, නොද තැන්පත් කැරැවූවෝ ද, නො පිළිවිසෑ ගියෝ ද, සෙනසුන වෙයන් විසින් කන ලද්දේ යැයි ... සැබෑ ද මහණෙහි, සතළොස් වග මහණහු සහසතු වෙහෙරෙහි සෙනසුන් අතුරා බැහැර යන්නාහු එය නො මැ තැන්පත් කළෝ ද, නොද තැන්පත් කැරැවූවෝ ද, නො පිළි විසෑ ගියෝ ද, සෙනසුන වෙයන් විසින් කන ලද්දේ දූ යි. සැබෑ වෑ භාග්‍ය-වතුන් වහන්ස, භාග්‍යාවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් මහණෙහි, ඒ හිස්පුරුණයෝ සහසතු වෙහෙරෙහි සෙනසුන් අතුරා බැහැර යන්නාහු නො මැ තැන්පත් කළෝ ද, නොද තැන්පත් කැරැවූවෝ ද, නො පිළිවිසෑ ගියෝ ද, සෙනසුන වෙයන් විසින් කන ලද්දේ දූ යි. මහණෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද මහණෙහි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් සහසතු වෙහෙරෙක්හි සෙනසුන් අතුරා හෝ අතුරුවා හෝ බැහැර යන්නේ එය නො මැ තැන්පත් කරන්නේ නම් නො තැන්පත් කරවන්නේ නම් නො පිළිවිසෑ හෝ යන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

පාචිත්තියපාළි භික්ෂුවිභවෙතා

3. යො පනාති: යො යාදිසො.....භික්ෂුති.....අයං ඉමසමීං අජෙං අධිපෙපතො භික්ෂුති.

සඬහිකො නාම: විභාරො සඬහස්ස දිනො හොති පරි චචනො.

සෙය්‍යං නාම: භිසි විලිමිකා උත්තරඤ්ඤං භුමමඤ්ඤං තථිකා චමමඤ්ඤං ක්‍රිසිදනං පචචඤ්ඤං තිණසඤ්ඤං පණ්ණසඤ්ඤං.

සන්ථරිඤ්ඤාති: සයං සඤ්ථරිඤ්ඤා. සන්ථරාපෙඤ්ඤාති: අඤ්ඤං සඤ්ථරාපෙඤ්ඤා.

තං පක්කමනො නෙව උද්ධරෙය්‍යාති: න සයං උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍යාති: න අඤ්ඤං උද්ධරාපෙය්‍ය.

අනාපුච්ඡං වා ගචෙජ්ජය්‍යාති: භික්ෂුං වා සාමණෙරං වා ආරාමිකං වා අනාපුච්ඡා පරිකඤ්ඤාස්ස ආරාමස්ස පරිකෙඛපං අතික්කමනාස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අපරිකඤ්ඤාස්ස ආරාමස්ස උපචාරං අතික්කමනාස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සඬහිකෙ සඬහිකසඤ්ඤා සෙය්‍යං සඤ්ථරිඤ්ඤා වා සඤ්ථරාපෙඤ්ඤා වා තං පක්කමනො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගචෙජ්ජය්‍ය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සඬහිකෙ චෙමතිකො සෙය්‍යං සඤ්ථරිඤ්ඤා වා සඤ්ථරාපෙඤ්ඤා වා තං පක්කමනො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගචෙජ්ජය්‍ය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සඬහිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤා සෙය්‍යං සඤ්ථරිඤ්ඤා වා සඤ්ථරාපෙඤ්ඤා වා තං පක්කමනො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගචෙජ්ජය්‍ය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

විභාරස්ස උපචාරෙ වා උපට්ඨානසාලායං වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමුලෙ වා සෙය්‍යං සඤ්ථරිඤ්ඤා වා සඤ්ථරාපෙඤ්ඤා වා තං පක්කමනො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගචෙජ්ජය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛංස්ස. මඤ්ඤං වා පීඨං වා විභාරෙ වා විභාරස්ස උපචාරෙ වා උපට්ඨාන සාලායං වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමුලෙ වා සඤ්ථරිඤ්ඤා වා සඤ්ථරාපෙඤ්ඤා වා තං පක්කමනො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගචෙජ්ජය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛංස්ස.

3. යො පන: යම්, යම්බදු ... හිකඩු: මෙතෙම මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

සැසික නම: විහාරය සහනට දෙන ලද්දෙක් පරිත්‍යක්තයෙක් වෙයි.

සෙයා නම: බිසි යැ විලිමිකා යැ උතුරතුරුණු යැ බුමුතුරුණු යැ තට්ටිකා යැ සමකඩ යැ නිසිදන යැ පසතුරුණු යැ තණඇතිරි යැ පත් ඇතිරි යි.

සන්ථරිකා: තෙමේ අතුරා. සන්ථරාපෙකා: අනෙකක්හු ලවා අතුරුවා.

තං පකකමනෙතා නෙව උදධරෙයා: තෙමේ නො මැ තැන්පත් කරන්නේ නම්.

න උදධරෙයා: අනෙකක්හු ලවා නො තැන්පත් කරවන්නේ නම්.

අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡයා: මහණක්හු හෝ හෙරණක්හු හෝ ආරුමිකයක්හු හෝ නො පිළිවිසැ පිරිකෙව් කරන ලද අරමිහි පිරිකෙව්ව ඉක්මවන්නාහට පවිති ඇවැත් වේ. නො පිරිකෙව් කරන ලද අරමිහි උචසර ඉක්මවන්නාහට පවිති ඇවැත් වේ.

සහසතුයෙහි සහසතුසන් ඇතියේ සෙනසුන් අතුරා හෝ අතුරුවා හෝ බැහැරැ යන්නේ එය නො මැ තැන්පත් කරන්නේ නම් නො තැන්පත් කරවන්නේ නම් නො පිළිවිසැ හෝ යන්නේ නම් පවිති ඇවැත් වේ. සහසතුයෙහි විමති ඇතියේ සෙනසුන් අතුරා හෝ අතුරුවා හෝ බැහැරැ යන්නේ එය නො මැ තැන්පත් කරන්නේ නම් නො තැන්පත් කරවන්නේ නම් නො පිළිවිසැ හෝ යන්නේ නම් පවිති ඇවැත් වේ. සහසතුයෙහි පුභුල්සන් ඇතියේ සෙනසුන් අතුරා හෝ අතුරුවා හෝ බැහැරැ යන්නේ එය නො මැ තැන්පත් කරන්නේ නම් නො තැන්පත් කරවන්නේ නම් නො පිළිවිසැ හෝ යන්නේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

වෙහෙරැ උචසරෙහි හෝ උචචැන්හල්හි හෝ මඩුවෙහි හෝ රුක්මුලැ හෝ සෙනසුන් අතුරා හෝ අතුරුවා හෝ බැහැරැ යන්නේ එය නො මැ තැන්පත් කරන්නේ නම් නො තැන්පත් කරවන්නේ නම් නො පිළිවිසැ හෝ යන්නේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. ඇඳක් හෝ පුටුවක් හෝ වෙහෙරෙහි හෝ වෙහෙරැචසරෙහි හෝ උචචැන්හල්හි හෝ මඩුවෙහි හෝ රුක්මුලැ හෝ අතුරා හෝ අතුරුවා හෝ බැහැරැ යන්නේ එය නො මැ තැන්පත් කරන්නේ නම් නො තැන්පත් කරවන්නේ නම් නො පිළිවිසැ හෝ යන්නේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

පාවිත්‍යපාළි හිතවුටිහබොගා

පුග්ගලිකෙ සඛනිකසඤ්ඤී ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. පුග්ගලිකෙ වෙමනිකො ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. පුග්ගලිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී අඤ්ඤස්ස පුග්ගලිකෙ ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. අත්තනො පුග්ගලිකෙ අනාපත්ති.

අනාපත්ති: උද්ධරිතො ගච්ඡති, උද්ධරාපෙතො ගච්ඡති, ආප්පිච්ඡිතො ගච්ඡති, කෙනවි පළිබ්බද්ධං හොති. සාපෙකෙඛා ගතඤ්ඤා තත්ථ ධීතො ආපුච්ඡති. කෙනවි පළිබ්බද්ධො හොති, ආපදසු, උච්චිතකස්ස අදිකම්මකස්සාති.

දුක්ඛසෙනාසනසිකඛාපදං පඤ්චමං.

6. 2. 6

අනුපච්ඡස්සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤියං චිහරති ඡේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බකෙය්‍යා හිතබ්බ වරසෙය්‍යායො පළිබ්බද්ධාති.¹ ථෙරො² හිතබ්බ වුට්ඨාපෙනාති. අථ ඛො ඡබ්බකෙය්‍යානං හිතබ්බනං එතදහොසි, කෙන නු ඛො මයං උපායෙන ඉධෙව වසෙය්‍යාමාති.³ අථ ඛො ඡබ්බකෙය්‍යා හිතබ්බ ථෙරෙ හිතබ්බ අනුපච්ඡස්සෙය්‍යං කපෙපත්ති, යස්ස සඛොධො භවිස්සති සො පක්ඛම්ඤ්ඤිති.

2. යෙ තෙ හිතබ්බ අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනාති ඛියනාති විපාවෙනාති 'කථං හි නාම ඡබ්බකෙය්‍යා හිතබ්බ ථෙරෙ හිතබ්බ අනුපච්ඡස්සෙය්‍යං කපෙපස්සන්ති'ති. -පෙ- සච්චං කීර තුලෙහ හිකඛවෙ ථෙරෙ හිතබ්බ අනුපච්ඡස්සෙය්‍යං කපෙපථාති. සච්චං භගවා, විගරහී බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුලෙහ මොසපුරිසා ථෙරෙ හිතබ්බ අනුපච්ඡස්සෙය්‍යං කපෙපස්සථ. තෙනං මොසපුරිසා අපසස්සන්තානං වා පසද්දසා -පෙ- ඵලඤ්ඤි පන හිකඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

‘‘යො පන හිතබ්බ සඛනිකෙ විහාරෙ ජානං පුබ්බුපගතං හිතබ්බං අනුපච්ඡස්සෙය්‍යං කපෙපය්‍යා යස්ස සඛොධො භවිස්සති සො පක්ඛම්ඤ්ඤිති එතදෙව පච්චයං කට්ඨො අනඤ්ඤං පාවිත්ඤ්ඤිය’’න්ති.

1. පලිබ්බද්ධන්ති - මඡසා. 2. ථෙරෙ - (අධිකරායා) 3. වස්සං වසෙය්‍යාමාති - මඡසා.

පුභුල් සතුයෙහි සහසතුසන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. පුභුල්සතුයෙහි වීමනි ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. පුභුල්සතුයෙහි පුභුල්සතුසන් ඇතියේ අනෙකක්හුගේ පුභුල්සතුයෙහි නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. තමාගේ පුභුල්සතුයෙහි නම් ඇවැත් නැති.

තැන්පත් කොට යේ නම් තැන්පත් කරවා යේ නම් පිළිවිසෑ යේ නම් කිසිවකිනුදු (සෙනසුනට) ගැහැටෙක් වේ නම් අපෙක්ෂා සහිත වෑ ගොස් එහි සිටියේ පිළිඳිසි නම් කිසිවකිනිදු ගැහැට ඇතියෙක් වේ නම් ආපදවෙහි ද, උම්මත්තකයහට ද ආදිකම්මිකයාහට ද ඇවැත් නැති.

පස්වැනි දුතියසේනාසන ශික්ෂාපද ධි

6. 2. 6

අනුපබ්ජ්ශ ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැතෑ ජේතවන නම් අනෙපිඬු සිටුහුගේ අරම්හි වෑඩෑවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවගමහණහු පෙරටු වෑ ගොස් උතුම් සෙනසුන් වළහා සිටිත්. තෙරහු හික්ෂුන් (වසගිත්) නැගිටුවාලති. එකල්හි සවගමහණුන්හට “කවර උපායෙකින් ඇපි මෙහි මෑ වසන්තොමු දෝ හෝ ධි” මෙ සිත විය. එකල්හි සවගමහණහු ‘යමක්හට ගැහැට වන්නේ නම් හේ බෑහැඳ යන්නේ’ යෑ ධි ස්ථවිර හික්ෂුන් අතුරෙහි පිවිස ශයනය කෙරෙත්.

2. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුභුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් සවගමහණහු ස්ථවිර හික්ෂුන් අතුරෙහි පිවිස ශයනය කළාහු ද ධි ... සැබෑ ද මහණෙකි, තෙපි ස්ථවිර හික්ෂුන් අතුරෙහි පිවිස ශයනය කරන්නාහු ද ධි සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් හිස්පුරුෂයෙකි, තෙපි ස්ථවිර හික්ෂුන් අතුරෙහි පිවිස ශයනය කළාහු ද ධි. හිස් පුරුෂයෙකි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ... මෙසේ ද මහණෙකි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් සහසතු වෙහෙරෙක්හි දෑනෑ දෑනෑ පළමු පෑමිණි මහණහු අතුරෙහි පිවිස ‘යමක්හට ගැහැට වන්නේ නම් හේ බෑහැඳ යන්නේ’ යෑ ධි අනෙකක් නො වෑ මෙය මෑ කරුණු කොට ගෙන ශයනය කරන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

පාචිතියපාළි භික්ඛුවිභවෙනා

3. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමයමී අසෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

සබ්බිකො නාම: විභාරො සඛ්ඤ්ඤා දිනො හොති පරිච්චනො.

ජානාති නාම: වුද්ධොති ජානාති ගිලානොති ජානාති සඛෙත්ත දිනොති ජානාති.

අනුපබ්ජනාති: අනුපවිසිත්වා. සෙය්‍යං කපෙපය්‍යාති: මඤ්ඤා ව: පීඨස්ස වා පවිසන්තස්ස වා නික්ඛමන්තස්ස වා උපවාරෙ සෙය්‍යං සඤ්ඤා ව: සඤ්ඤාපෙති වා ආපනාති දුක්ඛටස්ස. අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති ව: ආපනාති පාචිතියස්ස.

එතදෙව පව්වයං කරිත්වා අනඤ්ඤානාති: න අඤ්ඤා කොච්ච පව්වයෙ: හොති අනුපබ්ජ ජෙය්‍යං කපෙපතුං.

සබ්බිකො සබ්බිකසඤ්ඤා අනුපබ්ජ සෙය්‍යං කපෙපති ආපනාති පාචිතියස්ස. සබ්බිකො වෙමතිකො අනුපබ්ජ සෙය්‍යං කපෙපති ආපනාති පාචිතියස්ස. සබ්බිකො පුග්ගලිකසඤ්ඤා අනුපබ්ජ සෙය්‍යං කපෙපති ආපනාති පාචිතියස්ස.

මඤ්ඤා වා පීඨස්ස වා පවිසන්තස්ස වා නික්ඛමන්තස්ස ව: උපවාරං යපෙත්වා සෙය්‍යං සඤ්ඤා වා සඤ්ඤාපෙති වා ආපනාති දුක්ඛටස්ස. අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා ආපනාති දුක්ඛටස්ස. විභාරස්ස උපවාරෙ ව: උපධානසාලායං වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමුලෙ වා අපේක්ඛාකාසෙ ව: සෙය්‍යං සඤ්ඤා වා සඤ්ඤාපෙති වා ආපනාති දුක්ඛටස්ස. අභිනිසීදති ව: අභිනිපජ්ජති වා ආපනාති දුක්ඛටස්ස.

පුග්ගලිකො සබ්බිකසඤ්ඤා ආපනාති දුක්ඛටස්ස. පුග්ගලිකො වෙමතිකො ආපනාති දුක්ඛටස්ස. පුග්ගලිකො පුග්ගලිකසඤ්ඤා අඤ්ඤාස්ස පුග්ගලිකො ආපනාති දුක්ඛටස්ස. අනන්තො පුග්ගලිකො අනාපනාති.

අනාපනාති: ගිලානො පවිසති සිත්තෙ වා උඤ්ඤාන වා පිළිනො: පවිසති ආපදස්ස උමමන්තස්ස ආදිකමමිකස්සා'ති.

අනුපබ්ජස්සිකඛාපදං ජට්ඨං.

3. යො පන: යම්, යම්බදු...භික්ඛු:...මෙතෙම මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ඛු යි.

සඛසික විහාර නම: සහනට දෙන ලද්දෙක් පරිත්‍යක්තයෙක් වෙයි.

ජානාති නම: වැඩිසිටියෙකැයි දනී, ගිලනෙකැයි දනී, සහභූ වීසින් දෙන ලද්දෙකැ යි දනී.

අනුපබ්ජ්ජ: අතුරෙහි පිවිස. සෙය්‍යං කපෙපය්‍යා: ඇදෙක හෝ පුටුවෙකැ හෝ පිවිසෙන්නහුගේ හෝ නික්මෙන්නහුගේ හෝ උවසඳ සෙනසුනක් අතුරා නම් හෝ අතුරුවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ. අතුරෙහි හිඳී නම් හෝ අතුරෙහි නිද නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

එතදෙව පව්වයං කර්ඛා අනඤ්ඤා: අතුරෙහි පිවිස හොචින්නට අන් කිසිදු කරුණෙක් නැති.

සහසතුයෙහි සහසතුසන් ඇතියේ අතුරෙහි පිවිස ශයනය කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ. සහසතුයෙහි විමනී ඇතියේ අතුරෙහි පිවිස ශයනය කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ. සහසතුයෙහි පුභුල්සතුසන් ඇතියේ අතුරෙහි පිවිස ශයනය කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

ඇදෙකැ හෝ පුටුවෙකැ හෝ පිවිසෙන්නහුගේ හෝ නික්මෙන්නහුගේ හෝ උවසර තබා සෙනසුනක් අතුරා නම් හෝ අතුරුවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ. අතුරෙහි හිඳී නම් හෝ අතුරෙහි නිද නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ. වෙහෙඳ උවසරෙහි හෝ උවටන්හල්හි හෝ මඩුවෙකහි හෝ රුක්මුලෙකැ හෝ එළිමහනෙකැ හෝ සෙනසුනක් අතුරා නම් හෝ අතුරුවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ. අතුරෙහි හිඳී නම් හෝ අතුරෙහි නිද නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ.

පුභුල්සතුයෙහි සහසතුසන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. පුභුල්සතුයෙහි විමනී ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. පුභුල්සතුයෙහි පුභුල්සතුසන් ඇතියේ අනෙකක්හුගේ පුභුල්සතුයෙහි නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. තමාගේ පුභුල්සතුයෙහි නම් ඇවැත් නැති.

ගිලන් වැ පිවිසේ නම්, ශීතයෙන් හෝ උෂ්ණයෙන් හෝ පිඩිත වැ පිවිසේ නම්, ඇවැත් නැත. ආපදවෙහි ද උම්මත්තකයහට ද ආදිකම්මිකයාහට ද ඇවැත් නැති.

සවැනි අනුපබ්ජ්ජගික්ඝාපද යි.

6. 2. 7

නිකකඛඨනාසිකතාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා යාවස්සිං චිහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු අඤ්ඤතරං පච්චන්තිමං මහාවිහාරං පටිසංඛරොන්ති ඉධ මයං වසුසං වසිසුඝාමාති. අද්දසංසු ඛො ජබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛු විහාරං පටිසංඛරොන්තෙ, දිස්වාන ඵවමාහංසු: “ඉමෙ ආවුසො සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු විහාරං පටිසංඛරොන්ති, හන්ද නෙ වුට්ඨාපෙසුඝාමා”ති. එකඳෙව ඵවමාහංසු: ආගමෙථාවුසො යාව පටිසංඛරොන්ති පටිසංඛරෙන වුට්ඨාපෙසුඝාමාති. අඨ ඛො ජබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛු එකඳෙවොවු: “උට්ඨෙථාවුසො අමහාකං විහාරො පාපුණාති”ති. නනු ආවුසො පටිගච්චෙව් අච්චිකඛිතඛං, මයඤ්ඤං පටිසංඛරොමාති, නනු ආවුසො සඛිකො විහාරොති. ආමාවුසො සඛිකො විහාරොති. උට්ඨෙථාවුසො අමහාකං විහාරො පාපුණාති”ති. මහලුකො ආවුසො විහාරො. තුමෙහපි වසථ මයඛි වසිසුඝාමාති. උට්ඨෙථාවුසො අමහාකං විහාරො පාපුණාති”ති කුපිතා අනත්තමනා ඊවාය ගහෙඨා නිකකඛඨනාති. තෙ නිකකඛඨියමානා රොදන්ති. භික්ඛු ඵවමාහංසු: “කිසුස තුමෙහ ආවුසො රොද්ඨා”ති. ඉමෙ ආවුසො ජබ්බග්ගියා භික්ඛු කුපිතා අනත්තමනා අමෙහ සඛිකා විහාරා නිකකඛඨනාති.

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්ති...තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති ‘කථං හි නාම ජබ්බග්ගියා භික්ඛු කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛු සඛිකා විහාරා නිකකඛඨියන්ති ... සච්චං කිර තුමෙහ භික්ඛුවෙ කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛු සඛිකා විහාරා නිකකඛඨන්ති. සච්චං භගවා, චිග්ගි බුද්ධො භගවා ... කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුට්ඨා කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛු සඛිකා විහාරා නිකකඛඨියන්ති. තෙනං මොසපුට්ඨා අප්පසන්නානං වා පසාදය ... ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ ඉමං සිකතාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුං කුපිතො අනත්තමනො සඛිකා විහාරා නිකකඛඨියා වා නිකකඛඨියාපෙය්‍යා වා පාවිතිය”නති.

1. පටිකච්චෙව-මුඝං.

6. 2. 7

නිකායධර්මානුකූලාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යාවත් බුදුහු සැවැතෑ ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සතළොස්වගෑ මහණහු මෙහි ඇපි වස් වසන්තමහ සි එක්තරා පිටිසර මහවෙහෙරක් පිළිසකර කෙරෙති. සවග මහණහු වෙහෙර පිළිසකර කරන සතළොස් වගෑ මහණුන් දුටුහු, දක මෙසේ කීහු: ඇවැත්නි, මේ සතළොස්වගෑ මහණහු වෙහෙරක් පිළිසකර කෙරෙති. එකැතින් ඔවුන් නභා යවමහ සි. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහු: ඇවැත්නි, යම්තාක් පිළිසකර කෙරෙත් නම් ඒතාක් බලාපොරොත්තු වවු. පිළිසකර කළ කල්හි නභා යවමහ සි. එකල්හි සවගමහණහු සතළොස්වගෑ මහණුන්හට මෙය කීහු: "ඇවැත්නි, නැගිටිවු වෙහෙර අපට පැමිණේය"යි ඇවැත්නි, කැල මෑ කියයුතු නො වෙ ද, එසේ වී නම් අදිදු අනෙකක් පිළිසකර කරන් නමහ සි. ඇවැත්නි, සහසතු වෙහෙරක් නො වෙ ද? එසේ යැ ඇවැත්නි, සහසතු වෙහෙරකි. නැගිටිවු ඇවැත්නි, වෙහෙර අපට පැමිණෙයි. ඇවැත්නි, වෙහෙර වීභාල ය. තෙපි ද වසවු ඇපිදු වසමහ. නැගිටිවු ඇවැත්නි, වෙහෙර අපට පැමිණේ යැ සි කිපියෝ නො සියමන් වුවෝ ශ්‍රීවයෙන් ගෙන ඇද දමන්. ඔහු අදිතු ලබන්තෝ හධිති. හික්ෂුහු මෙසේ කීහු: කුමකට තෙපි ඇවැත්නි, හධිවු ද සි. ඇවැත්නි, මේ සවග මහණහු කිපියෝ නො සියමන් වුවෝ අප සහසතු වෙහෙරින් ඇද දමති.

2. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: කෙසේ නම් සවග මහණහු කිපියෝ නො සියමන් වුවෝ මහණුන් සහසතු වෙහෙරකින් ඇද දමුහු ද සි ... සැබෑ ද මහණෙහි, තෙපි කිපියෝ නො සියමන් වුවෝ මහණුන් සහසතු වෙහෙරින් ඇද දමවු ද සි. සැබෑවෑ භාග්‍යාවතුන් වහන්ස, භාග්‍යාවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් හිස්පුරුෂයෙහි, තෙපි කිපියෝ නො සියමන් වුවෝ මහණුන් සහසතු වෙහෙරෙකින් ඇද දමුවහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද වනාහි මහණෙහි, මේ සිකපදය උදෙසයි:

“යම් මහණෙක් කිපියේ නොසියමන් වූයේ මහණක්හු සහසතු වෙහෙරකින් ඇද දමන්තෝ නම් හෝ ඇද දමවන්තෝ නම් හෝ පවිත්‍ර වෙ” යයි.

පාච්ඤානියපාළි භික්ඛුච්ඡව්චෙයා

3. යො පනාති: යො යාදියො... භික්ඛුති: ... අයං ඉමස්මීං අප්ඤා අධිපෙපතො භික්ඛුති. භික්ඛුනාති: අඤ්ඤං භික්ඛුං. කුපිතො අනන්තමනොති: අනභිරද්ධො ආභතචිත්තො ඛිලජාතො.

සධ්දිකො නාම: චිහාරො සධ්දසස දිත්තො හොති පරිචචිත්තො.

නීක්කධෙවියාති: ගබ්භෙ ගභෙඤා පමුඛං නීක්කධෙවිති ආපත්ති පාච්ඤානියසස. පමුඛෙ ගභෙඤා ඛභි නීක්කධෙවිති ආපත්ති පාච්ඤානියසස. එකෙන පයොගෙන ඛහුකෙපි ද්වාරෙ අතික්කාමෙති ආපත්ති පාච්ඤානියසස. **නීක්කධෙවියාපෙයාති:** අඤ්ඤං ආණාපෙති ආපත්ති දුක්කට්ඨස¹. සක්ඛිං ආණවෙතො ඛහුකෙපි ද්වාරෙ අතික්කාමෙති ආපත්ති පාච්ඤානියසස.

සධ්දිකෙ සධ්දිකසඤ්ඤා කුපිතො අනන්තමනො නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා ආපත්ති පාච්ඤානියසස. සධ්දිකෙ වෙමතිකො කුපිතො අනන්තමනො නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා ආපත්ති පාච්ඤානියසස. සධ්දිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤා කුපිතො අනන්තමනො නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා ආපත්ති පාච්ඤානියසස.

තසස පරික්කාරං නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා ආපත්ති දුක්කට්ඨස. චිහාරස්ස උපචාරා වා උපට්ඨානසාලාය වා මණ්ඩපා වා රුක්ඛමුලා වා අපේක්කාකායා වා නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා ආපත්ති දුක්කට්ඨස. තසස පරික්කාරං නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා ආපත්ති දුක්කට්ඨස.

අනුපසම්පන්නං චිහාරා වා චිහාරස්ස උපචාරා වා උපට්ඨාන සාලාය වා මණ්ඩපා වා රුක්ඛමුලා වා අපේක්කාකායා වා නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා ආපත්ති දුක්කට්ඨස. තසස පරික්කාරං නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා ආපත්ති දුක්කට්ඨස.

පුග්ගලිකෙ සධ්දිකසඤ්ඤා ආපත්ති දුක්කට්ඨස. පුග්ගලිකෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්කට්ඨස. පුග්ගලිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤා අඤ්ඤස්ස පුග්ගලිකෙ ආපත්ති දුක්කට්ඨස. අනන්තො පුග්ගලිකෙ අනාපත්ති.

අනාපතති: අලප්ථං නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා, තසස පරික්කාරං නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා, උමමන්තකං නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා, තසස පරික්කාරං නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා භණ්ඩනකාරකං... කලහකාරකං... චීවාදකාරකං... භස්සකාරකං... සඬෙඝ අධිකරණකාරකං නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා, තසස පරික්කාරං නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා අනෙතවාසිකං වා සද්ධිචිහාරිකං වා න සමමාවධනනං නීක්කධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා තසස පරික්කාරං නීමෙධෙවිති වා නීක්කධෙවියාපෙති වා උමමන්තකස්ස ආදිකමමිකසසාති.

නික්කධෙවිනසිකාපදං සත්තමං.

1. පාච්ඤානියසස-මජ්ඣං,

3. යො පන: යම්, යම්බඳු...හිකඩු...මෙතෙම මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්කු යි. හික්කු: අන් මහණක්හු. කුපිතො අනතතමනො: නො ඇලුණේ හැපුණු සිත් ඇතියේ හටගත් (පිළිසු) හුල් ඇතියේ.

සංඛිකවිහාර නම්: සහනට දෙන ලද්දක් පරිත්‍යක්තයෙක් වෙයි.

නිකායවිකල්පය: ගභීයෙන් ගෙන අඟුරු ඇද දමා නම් පවිති ඇවැත් වේ. අඟුරු ගෙන පිටතට ඇද දමා නම් පවිති ඇවැත් වේ. එක් පියොවෙකින් බොහෝ වූ ද දෙරටු ඉක්මවා නම් පවිති ඇවැත් වේ. නිකායවිකල්පය: මෙරමා අණවා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. වරක් ඇණවුම් ලද්දේ බොහෝ වූ ද දෙරටු ඉක්මවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

සහසතුයෙහි සහසතුසන් ඇතියේ කුපිත වැ නො සතුටු වැ ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ. සහසතුයෙහි විමති ඇතියේ කුපිත වැ නො සතුටු වැ ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ. සහසතුයෙහි පුහුල්සතුසන් ඇතියේ කුපිත වැ නො සතුටු වැ ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

ඔහුගේ පිරිකර ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ. වෙහෙරෙහි උවසරින් හෝ උවටන්හලින් හෝ මඩුවෙකින් හෝ රුක්මුලෙකින් හෝ එළිමහනෙකින් හෝ ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ. ඔහුගේ පිරිකර ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

අනුසපනක්හු වෙහෙරින් හෝ වෙහෙර උවසරින් හෝ උවටන් හලින් හෝ මඩුවෙකින් හෝ රුක්මුලෙකින් හෝ එළිමහනෙකින් හෝ ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ. ඔහුගේ පිරිකර ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ.

පුහුල්සතුයෙහි සහසතුසන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. පුහුල්සතුයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. පුහුල්සතුයෙහි පුහුල්සතුසන් ඇතියේ අනෙකක්හුගේ පුහුල්සතුයෙහි නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. තමාගේ පුහුල්සතුයෙහි නම් ඇවැත් නැති.

අලච්ඡියකු ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ ඔහුගේ පිරිකර ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ උමතුටක්හු ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ ඔහුගේ පිරිකර ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ දිබර කරන්තක්හු... කලහ කරන්තක්හු ... විවාද කරන්තක්හු... බහින් බස් වන්තක්හු... සහහු කෙරෙහි අධිකරණ කරන්තක්හු ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ ඔහුගේ පිරිකර ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ මැනැවින් නො පවත්නා වූ අතැවැස්සක්හු හෝ සද්ධි විහාරිකයක්හු හෝ ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ ඔහුගේ පිරිකර ඇද දමා නම් හෝ ඇද දමවා නම් හෝ (ඇවැත් නැති) උම්මන්තකයහට ද ආදිකම්මිකයහට ද ඇවැත් නැති.

සත්වැනි නිකායවිකල්පයයි.

6. 2. 8

වෙභාසකුට්ඨිකතාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා භගවා සාවකීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන දො භික්‍රු සඩ්ඨිකෙ විභාරෙ උපරි වෙභාසකුට්ඨියා එකො හෙට්ඨා විහරති, එකො උපරි. උපරිමො භික්‍රු ආභවට්ඨපාදකං මඤ්ඤං සහසා අභිනිසීදි. මඤ්ඤපාදෙ නිපතිතා¹ හෙට්ඨිමඤ්ඤ භික්‍රුතො මසකෙ අවසායි. සො භික්‍රු විඤ්ඤර මකාසි. භික්‍රු උපධාවිතා තං භික්‍රුං එතදවොචුං: “කිඤ්ඤ තං ආවුසො විඤ්ඤරමකාසි”ති. අඨ ඛො සො භික්‍රු භික්‍රුතං එතමසං ආරොචෙසි.

2. යෙ තෙ භික්‍රු අපට්ඨවා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනතී ඛීයනතී විපාවෙනතී “කඨං හි නාම භික්‍රු සඩ්ඨිකෙ විභාරෙ උපරි වෙභාසකුට්ඨියා ආභවට්ඨපාදකං මඤ්ඤං සහසා අභිනිසීද්ඤතීති -පෙ- සචං කිර තං. භික්‍රු සඩ්ඨිකෙ විභාරෙ උපරි වෙභාසකුට්ඨියා ආභවට්ඨපාදකං මඤ්ඤං සහසා අභිනිසීද්ඨිති. සචං භගවා, විභරහි බුද්ධා භගවා -පෙ-” කඨං හි නාම තං මොසපුරිස සඩ්ඨිකෙ විභාරෙ උපරි වෙභාස කුට්ඨියා ආභවට්ඨපාදකං මඤ්ඤං සහසා අභිනිසීද්ඤසි. තෙනං මොසපුරිස අපසසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පන භික්‍රුචෙ ඉමං සිකතාපදං උද්දිසෙය්‍යාඨ:

“යො පන භික්‍රු සඩ්ඨිකෙ විභාරෙ උපරි වෙභාසකුට්ඨියා ආභවට්ඨපාදකං මඤ්ඤං වා පීඨං වා සහසා අභිනිසීද්දෙය්‍ය වා අභිනිපජෙය්‍ය වා පාවිතනිය” නති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්‍රුති: -පෙ- අයං ඉමසමී. අසෙඨ අධිපෙඨතො භික්‍රුති.

සඩ්ඨිකො නාම: විභාරො සඩ්ඨිකෙ දිනො හොති පරිච්චකො.

වෙභාසකුට්ඨි නාම: මජ්ඣිමඤ්ඤ පුරිසඤ්ඤ අසීසසට්ඨා.

ආභවට්ඨපාදකො නාම: මඤ්ඤො අඛෙඨ විජ්ඣිතො ධීතො හොති.

ආභවට්ඨපාදකං නාම: පීඨං අමෙඨ විජ්ඣිතො ධීතං හොති.

අභිනිසීද්දෙය්‍යාති: තසමී. අභිනිසීද්දති ආපනති පාවික්‍රියසස.

අභිනිපජෙය්‍යාති: තසමී. අභිනිපජති ආපනති පාවික්‍රියසස.

1. නිපතිතා - මජ්ඣ, පනිතා - සා.

6. 2. 8

වෙහෙසකූටිශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැතැ ජේතවන නම් අනේදිබු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩුවෙසෙති. එසමයෙහි සහසතු වෙහෙරෙක්හි මතුමහලින් යුත් කිළියෙකැ දෙමහණ කෙනෙකි. එක් නමෙක් යටැ වෙසෙයි. එක් නමෙක් මතුයෙහි වෙසේ. මතුයෙහි වූ මහණ අටනියෙහි (ඇදවන) සවිකළ පා ඇති ඇදෙකැ යුහුසුලු වැ හුන්තෝ යි. ඇදපා වැටී යටැ හුන් මහණහුගේ මත්තෙහි වැතිරිණි. ඒ මහණ හඬ නැඟීය. භික්ෂුහු දිව අවුත් “ඇවැත්නි, තෙපි කුමට හඬ නැඟුවයි එ මහණහට කිහු. එකල්හි ඒ මහණ මහණුන්හට තෙල කරුණු සැලකෙළේ යි.

2. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ...ඔහු ලවු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: කෙසේ නම් මහණ සහසතු වෙහෙරෙක්හි මතුමහලින් යුත් කිළියෙකැ අටනියෙහි සවිකළ පා ඇති ඇදෙකැ යුහුසුලු වැ හුන්තෝ දෑ යි ... සැබැ ද මහණ තෝ සහසතු වෙහෙරෙක්හි මතුමහලින් යුත් කිළියෙකැ අටනියෙහි සවිකළ පා ඇති ඇදෙකැ යුහුසුලු වැ හිඳිහි දෑ යි. සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් භිස්පුරුෂය, තෝ සහසතු වෙහෙරෙක්හි මතුමහලින් යුත් කිළියෙකැ අටනියෙහි සවිකළ පා ඇති ඇදෙකැ යුහුසුලු වැ හුන්තෙහි ද? භිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ...මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් සහසතු වෙහෙරෙකැ මතුමහල් කිළියෙක්හි අටනියෙහි සවිකළ පා ඇති ඇදෙකැ හෝ පුටුවෙකැ හෝ හිඳින්තේ නම් හෝ නිදන්තේ නම් හෝ පවිති වේ” යයි.

3. යො පන: යමෙක්, යම් බදුයෙක් ... හිතකු:... මෙතෙම මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

සඬසික විහාර නම: සහනට දෙන ලද්දෙක් පරිත්‍යක්තයෙක් වෙයි.

වෙහෙසකූටි නම: මැදුම් පිරිමිනියක්හුගේ හිස නො ගැටෙන තැනි.

ආහවචපාදක නම: ඇද අටනියෙහි විද සවිකොට තබන ලද්දේ වෙයි.

ආහවචපාදක නම: පුටුව අටනියෙහි විද සවිකොට තබන ලද්දේ වෙයි.

අභිනිසිදෙයා; එහි වැද හිඳිතේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

අභිනිපජෙජයා; එහි වැදහෝතේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පාචිත්තියපාළි භික්ෂුවිභවෙතා

සධ්දිකෙ සධ්දිකසඤ්ඤී උපරි වෙහාස කුටියා ආභවිච්චාදකං මඤ්ඤං වා පීඨං වා අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සධ්දිකෙ වෙමතිකො -පෙ- සධ්දිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී උපරිවෙහාසකුටියා ආභවිච්චාදකං මඤ්ඤං වා පීඨං වා අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

පුග්ගලිකෙ සධ්දිකසඤ්ඤී ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. පුග්ගලිකෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. පුග්ගලිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී අඤ්ඤාස්ස පුග්ගලිකෙ ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. අනන්තො පුග්ගලිකෙ අනාපත්ති.

අනාපත්ති: වෙහාසකුටියා සීසසච්චාය¹ හෙට්ඨා අපරිභොගං හොති පදරසඤ්චිතං හොති පටාණි දින්නා හොති, නසමීං යීතො ගණ්ණාති² වා ලභෙති වා උමමන්තකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

වෙහාසකුටිසිකිරාපදා අට්ඨමං.

6. 2. 9

මහලලකච්චාරසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසමබ්බියං විහරති සොසිතාරාමෙ තෙන බො පන සමයෙන ආයඤ්ඤා ජන්තස්ස උපට්ඨාකො මහාමනෙතා ආයඤ්ඤා ජන්තස්ස විහාරං කාරාපෙති. අථ බො ආයඤ්ඤා ජන්තො කතපරියොසිතං විහාරං පුනපුනං ඡාදපෙසි.³ පුනපුනං ලෙපාපෙසි.⁴ අතිභාරිතො විහාරො පරිපති. අථ බො ආයඤ්ඤා ජන්තො තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා සංකඩ්ඨන්තො අඤ්ඤාතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස යවබෙත්තං දුපෙසි. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො උජ්ජායති බීයති විපාවෙති: ‘කථං භි නාම භද්දන්තා අමහාකං යවබෙත්තං දුපෙසස්සන්ති’ ති. අසෙසාසුං බො භික්ඛු තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස උජ්ජායන්තස්ස බීයන්තස්ස විපාවෙන්තස්ස.

1. සීසසච්චාය-මජ්ඣං, 3, ඡාදපෙති-මජ්ඣං,
2. ගණ්ණාති-මජ්ඣං. 4. ලෙපාපෙති-මජ්ඣං.

සහසතුයෙහි සහසතු සන් ඇතියේ මතුමහල් කිළියෙහි අටනියෙහි සවිකළ පා ඇති ඇදෙකැ හෝ පුටුවෙකැ හෝ වැදහිඳි නම් හෝ වැදහොව් නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ. සහසතුයෙහි විමති ඇතියේ... සහසතුයෙහි පුභුල්සතුසන් ඇතියේ මතුමහල් කිළියෙහි අටනියෙහි සවිකළ පා ඇති ඇදෙකැ හෝ පුටුවෙකැ හෝ වැදහිඳි නම් හෝ වැදහොව් නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

පුභුල්සතුයෙහි පුභුල්සතුසන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. පුභුල්සතුයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. පුභුල්සතුයෙහි පුභුල්සතුසන් ඇතියේ අනෙකක්හුගේ පුභුල්සතුයෙහි නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. නමාගේ පුභුල්සතුයෙහි නම් ඇවැත් නැති.

මතුමහලක් නැති කිළියෙහි හීසගැටෙන කිළියෙහි යටැ පරිභොග නො වේ නම් පුවරුවලින් තැනුණෙක් වේ නම් (ඇදපුටුහි) පාමුදුන ඇණ ලන ලද වේ නම් එහි සිටියේ ගනී නම් හෝ (අනෙකක්) එල්වන්නේ නම් හෝ (ඇවැත් නැති) උමමත්තකයහට ද ආදිකම්මිකයහට ද ඇවැත් නැති.

අටවැනි වෙහාසකුට්ඨිකෂාපද සි.

මහලලක විහාරශික්ෂාපදය

2. 8. 9

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු කොසඹැ නුවරැ සෝමිකාරාමයෙහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ඡන්තයන්ගේ උපස්ථායක වූ මහාමාත්‍රයෙක් ආයුෂ්මත් ඡන්තහට වෙහෙරක් කරවයි. එකල්හි ආයුෂ්මත් ඡන්ත කළ නිමාමි ඇති වෙහෙර පුන පුනා සෙවෙති කැරැව්, පුන පුනා අලෙව් දෙව්. ඉතා බර වූ වෙහෙර ඇද වැටිණ. එකල්හි ඡන්ත තෙමේ තණ ද දර ද ඇද රැස් කරනුයේ එක්තරා බමුණක්හුගේ යව කෙන වැනැසී ය. එකල්හි ඒ බමුණු ලමු කොට සිතයි, නුගුණ පවසයි, දෙස් පතුරුවයි: කෙසේ නම් පින්වත්හු අපගේ යව කෙක වැනැසූ දැ යි හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරු වන ඒ බමුණුහුගේ (අකීර්ත්ති ශබ්දය) ඇසුහු.

පාචිකියපාළි භික්ඛුවිභවෙතා

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිට්ඨා -පෙ- තෙ උජ්ඣායානානි වීයනානි විපාවෙතානි: "කථං හි නාම ආයපමා ජනෙතා කතපරියොසිතං විහාරං පුනපුනං ඡාදපෙසසති පුනපුනං ලෙපාසෙසපති අතිභාරිතො විහාරො පරිපතීති -පෙ- සවං කිරතං ජනා කතපරියොසිතං විහාරං පුනපුනං ඡාදපෙස පුනපුනං ලෙපාපෙසි අතිභාරිතො විහාරො පරිපතීති. සවං හගවා, විගරහි ඩුඤ්ඤා හගවා -පෙ-'' කථං හි නාම තං මොසපුරිස කතපරියොසිතං විහාරං පුනපුනං ඡාදපෙසසසි පුනපුනං ලෙපාපෙසසසි අතිභාරිතො විහාරො පරිපතී. තෙනං මොසපුරිස අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිසුඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“මහලලකං පන භික්ඛුනා විහාරං කාරයමානෙන යාව ආරකොසා අගගලට්ඨපනාය ආලොකසන්ධිපරිකමමාය ආකතිච්ඡදනස්ස පරියායං අප්පහරිතෙ ධීතෙන අධිට්ඨාතඛිනං, තතො වෙ උත්තරං අප්පහරිතෙ පි ධීතො අධිට්ඨහෙය්‍ය පාචිකිය”නති.

3. මහලලකො නාම: විහාරො සසසාමිකො චුච්චති. විහාරො නාම: උලලිකො වා හොති අවලිකො වා උලලිකාචලිකො වා.

කාරයමානෙනාති: කරොනො වා කාරාපෙනො වා.

යාවආරකොසාති: පිට්ඨසඛිතාට්ඨස්ස¹ සමන්තා හත්ථපාසා.

අගගලට්ඨපනායාති: ආරට්ඨපනාය.

ආලොකසන්ධිපරිකමමායාති: වාතපානපරිකමමාය. සෙතච්ඡුණ්ණං කාළච්ඡුණ්ණං ගෙරුකපරිකමමං මාලාකමමං ලතාකමමං මකරදන්තකං පඤ්ඤාපට්ඨකං.

ආකතිච්ඡදනස්ස පරියායං අප්පහරිතෙ ධීතෙන අධිට්ඨාතඛිනාති: හරිතං නාම: පුඛ්ඛණ්ණං අපරණ්ණං සවෙ හරිතෙ ධීතො අධිට්ඨාති ආපකානි දුකකට්ඨස්ස. මග්ගෙන ඡාදෙනස්ස දො මග්ගෙ අධිට්ඨාතිතා තතියං මග්ගං ආණාපෙතො පකකමිතඛිනං. පරියායෙන ඡාදෙනස්ස දො පරියායෙ අධිට්ඨාතිතා තතියං පරියායං ආණාපෙතො පකකමිතඛිනං.

1. පිට්ඨසඛිතාට්ඨස්ස- ස්‍යා,

2. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිය වූවෝ...ඔහු ලාමක කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් ඡන්ත කළ නිමාම් ඇති වෙහෙර පුනපුනා සෙවෙති කැරැවී ද? පුනපුනා ලෙපනය කැරැවී ද? ඉතා බර වූ වෙහෙර ඇද වැටීණැ යි ... සැබෑ ද? ඡන්ත, තෝ කළ නිමාම් ඇති වෙහෙර පුනපුනා සෙවෙති කරවූයෙහි ද? පුනපුනා ලෙපනය කරවූයෙහි ද? ඉතා බර වූ වෙහෙර ඇද වැටීණැ යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් භිස් පුරුෂය, තෝ කළ නිමාම් ඇති වෙහෙරක් පුනපුනා සෙවෙති කැරවූයෙහි ද? පුනපුනා ලෙපනය කැරවූයෙහි ද? ඉතා බර වූ වෙහෙර ඇද වැටීණැ. භිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදයට හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

‘මහත් වෙහෙරක් කරවන මහණහු විසින් ද්වාරකොසය දක්වා අගුළු කරවන පිණිස ද, වාකවුළු පිරියම් පිණිස ද (පුනපුනා ලිම්පනය කළ යුතු යි) සෙවින්න පිළිබැඳි දෙකුන් පරික්ෂෙපයක් තෘණ නැති තන්හි සිටියහු විසින් විධාන කළ යුතු යැ. ඉදින් ඒ දෙකුන් පරික්ෂෙපයෙකින් මත්තෙහි තෘණ නැති තන්හිදු සිටියේ විධාන කරන්නේ නම් පවිති වේ’ යයි.

3. මහලලක නම: (කරවා දෙන) හිමියකු ඇති ‘වෙහෙර’යි කියනු ලැබේ. විහාර නම: ඇතුළතැ අලෙවි දුන්නේ හෝ බැහැරැ අලෙවි දුන්නේ හෝ ඇතුළතැ බැහැරැ අලෙවි දුන්නේ හෝ වෙයි.

කාරයමානෙන: කරන්නේ හෝ කරවන්නේ හෝ යි.

යාවද්ධාරකොසා: දෙරබා අවට අත්පස තෙක්

අගභලට්ඨපනයා: දෙරගුළු තහවුරු වැ පැවැත්ම පිණිස.

ආලොකසන්ධිපරිකමමායා: වාකවුළුහි පිරියම් පිණිස, ශ්වෙතවර්ණ යැ කාලවණ්ණ යැ ගෛරික පරිකම් යැ මාලාකම් යැ ලතාකම් යැ මකරදන්තක යැ පඤ්චපට්ඨක යැ (කරන්නට වී).

දවත්තිවස්දනයස පරියායං අප්‍රහරිතෙ ධිතෙන අධිධානබ්බං: මෙහි හරිත නම: පූර්වාන්ත යැ අපරාන්ත යි. ඉදින් හරිතයෙහි (තණ්ඨිමිති) සිටියේ විධාන කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. සෘජු මාර්ගයෙන් සොයන්නහුට (සෙවිලි කරන්නහුට) දෙමඟක් විධාන කොට තෙවන මග අණවා බැහැර යා යුතු යි. පරික්ෂෙපයෙන් සොයන්නහුට දෙ පරියායක් විධාන කොට තෙවන පරියාය අණවා බැහැර යා යුතු යි.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්ඡධෙයා

තතො වෙ උත්තරිං අපහරිතෙපි ධීතො අධිට්ඨගෙයායාති: ඉට්ඨකාය ඡාදෙනත්තස්ස ඉට්ඨකාධිට්ඨකාය¹ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සිලාය ඡාදෙනත්තස්ස සිලාය සිලාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සුධාය ඡාදෙනත්තස්ස පිණේඛ පිණේඛ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. තිණෙන ඡාදෙනත්තස්ස කරලෙ කරලෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පණේණෙන ඡාදෙනත්තස්ස පණේණ පණේණ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අතිරෙකඤ්ඤාපරියායෙ අතිරෙකසඤ්ඤා අධිට්ඨාති ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකඤ්ඤාපරියායෙ වෙමතිකො අධිට්ඨාති ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකඤ්ඤාපරියායෙ උනකසඤ්ඤා අධිට්ඨාති අපත්ති පාචිත්තියස්ස.

උනකඤ්ඤාපරියායෙ අතිරෙකසඤ්ඤා ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. උනකඤ්ඤාපරියායෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. උනකඤ්ඤාපරියායෙ උනකසඤ්ඤා අනාපත්ති.

අනාපත්ති: ඤ්ඤාපරියායෙ, උනකඤ්ඤාපරියායෙ², ලෙණෙ ඉභාය, තිණකුට්ඨකාය අඤ්ඤාසුඤ්ඤාය, අනන්තො ධනෙන වාසාගාරං යපෙඨා සබ්බස්ම අනාපත්ති උමමත්තකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

මහලලච්ඡාරසිකධාපදං නවමං.

6.2.10

සප්පානකසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා ආලව්වං විහරති අග්ගාලවෙ වෙතිසෙ. තෙන ධො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු නවකමමං කරොන්තා ජානං සප්පාණකං උදකං තිණ්ඛප්පි මත්තිකප්පි සිඤ්ඤාපෙසනතිපි.

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා -පෙ- තෙ උජ්ඣායන්ති වීයන්ති විපාවන්ති: "කථං හි නාම ආලවකා භික්ඛු ජානං සප්පාණකං උදකං තිණ්ඛප්පි මත්තිකප්පි සිඤ්ඤාපෙසනතිපි සිඤ්ඤාපෙසනතිපි"ති -පෙ- සව්වං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ ජානං සප්පාණකං උදකං තිණ්ඛප්පි මත්තිකප්පි සිඤ්ඤාපෙසනතිපි සිඤ්ඤාපෙසනතිපි. සව්වං භගවා, විගරහී බුද්ධො භගවා -පෙ- "කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරිසා ජානං සප්පාණකං උදකං තිණ්ඛප්පි මත්තිකප්පි සිඤ්ඤාපෙසනතිපි සිඤ්ඤාපෙසනතිපි. තෙනං මොසපුරිසා අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවිඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිපෙය්සාරථං:

"යො පන භික්ඛු ජානං සප්පාණකං උදකං තිණ්ඛං වා මත්තිකං වා සිඤ්ඤාපෙසනති වා සිඤ්ඤාපෙසනති වා පාචිත්තිය"න්ති.

1, ඉට්ඨකිට්ඨකාය - මජ්ඣිම, 2, උනකපරියායෙ - සී, සමුඛි

තනො වෙ උතතරිං අපහගිතෙපි යිකො අධිධයභෙයා: උඵයෙන් සොයන්නා (සෙවිලි කරන්නා) හට උඵයෙහි උඵයෙහි පවිති ඇවැත් වේ. ගලින් සොයන්නාහට ගලෙහි ගලෙහි පවිති ඇවැත් වේ. සුන්නෙන් සොයන්නාහට පිඬෙහි පිඬෙහි පවිති ඇවැත් වේ. තෘණයෙන් සොයන්නා හට කැරලියෙහි කැරලියෙහි පවිති ඇවැත් වේ. පර්ණයෙන් සොයන්නා හට පර්ණයෙහි පර්ණයෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

අයිරා දෙතුන් පරියාහි අයිරාසන් ඇතියේ විධාන කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ. අයිරා දෙතුන් පරියාහි විමති ඇතියේ විධාන කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ. අයිරා දෙතුන් පරියාහි උනුසන් ඇතියේ විධාන කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

උනු දෙතුන් පරියාහි අයිරාසන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. උනු දෙතුන් පරියාහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. උනු දෙතුන් පරියාහි උනුසන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

දෙතුන් පරියාහි, උනු දෙතුන් පරියාහි, ලෙනෙහි, ගුහායෙහි, තණකිළියෙහි මෙරමා සඳහා නම්, සිය ධනයෙන් නම් වසන ගෙය තබා හැම තන්හි ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ද ආදිකම්මකයහට ද ඇවැත් නැති.

නවවැනි මහලකච්චාරශික්ෂාපද යි.

6.2.10

සප්තාණකශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු අළවු නුවැ. අග්ගාලව වෛත්‍යයෙහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි අළවු නුවැ. වැසි හික්ෂුහු නවාම් කරනුවෝ දූන දූන පණුවන් සහිත ජලය තණකොළ වලට ද මැටිවලට ද ඉසීම කෙරෙත් ඉස්වීම ද කරවත්.

2. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිය වූවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් අළවු නුවැ. වැසි හික්ෂුහු දූන දූන පණුවන් සහිත ජලය තණකොළවලට ද මැටිවලට ද ඉසීම කළාහු ද? ඉසීම කැරවූහු ද යි...සැබෑ ද? මහණෙනි, තෙපි දූන දූන පණුවන් සහිත ජලය තණකොළවලට ද මැටිවලට ද ඉසීම කරවු ද? ඉසීම කරවු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරැහු... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි තෙපි දූන දූන පණුවන් සහිත ජලය තණකොළවලට ද මැටිවලට ද ඉසීම කළහු ද? ඉසීම කැරවූහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදයට හෝ නො වෙයි... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් දූන දූන පණුවන් සහිත ජලය තණකොළවලට හෝ මැටිවලට හෝ ඉසින්ගේ නම් හෝ ඉස්වන්නේ නම් හෝ පවිති වේ” යයි.

පාවිත්තියපාළි භික්ෂුවිභවෙයා

3. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ෂුති; -පෙ- අයං ඉමයමිං අසෝ අධිපෙට්ඨො භික්ෂුති.

ජානාති නාම¹; සාමං වා ජානාති අකොඤ්ඤ වා නසය ආරොචෙත්ති.

සිඤ්ඤවයානාති; සයං සිඤ්ඤති ආපත්ති පාවිත්තියසීස. සිඤ්ඤාපෙයානාති: අකොඤ්ඤං ආණාපෙති ආපත්ති පාවිත්තියසීස. සකිං ආණවොතො බහුකමපි සිඤ්ඤති ආපත්ති පාවිත්තියසීස.

සප්පාණකෙ සප්පාණකසඤ්ඤාදී තිණං වා මත්තිකං වා සිඤ්ඤති වා සිඤ්ඤාපෙති වා ආපත්ති පාවිත්තියසීස. සප්පාණකෙ වෙමතිකො තිණං වා මත්තිකං වා සිඤ්ඤති වා සිඤ්ඤාපෙති වා ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨසීස. සප්පාණකෙ අප්පාණකසඤ්ඤාදී තිණං වා මත්තිකං වා සිඤ්ඤති වා සිඤ්ඤාපෙති වා අනාපත්ති.

අප්පාණකෙ සප්පාණකසඤ්ඤාදී ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨසීස. අප්පාණකෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨසීස. අප්පාණකෙ අප්පාණකසඤ්ඤාදී අනාපත්ති.

අනාපත්ති; අස ඤච්චව අසතියා අජානන්තසීස. උමමන්තකසීස ආදිකමමිකසීසාති.

සප්පාණකසිකතාපදං දසමං

භුතගාමවගො¹ දුතියො.

තසසුද්දනං:

භුතං අඤ්ඤාස උජ්ඣායං පකකමනෙත්තං තෙ දුවේ පුට්ඨං ත්‍රිකකධස්සනා'හ චිද්දාරං සප්පාණකෙත්තවා'ති.

1. ජානං නාම-සා, 2. සෙනාසනවගො- සීඉ ii

3. යොපනා: යම්, යම් බදු...භික්ෂු...මෙතෙම මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි. ජානාති නම: තෙමෙ හෝ දනී. අන්ත්‍ර හෝ ඔහුට ඇරොජත්.

සිංකවයා; තෙමෙ ඉසි නම් පවිති ඇවැත් වේ.

සිංකවාපෙයා: අනෙකක්හට අණවා නම් පවිති ඇවැත් වේ. වරක් අණවන ලද්දේ බොහෝ කොට ද ඉසි නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පණුවන් ඇති ජලයෙහි පණුවන් ඇති සන් ඇතියේ තණකොළ වලට ද මැටිවලට ද ඉසි නම් හෝ ඉස්වා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ. පණුවන් ඇතියෙහි වීමති ඇතියේ තණකොළවලට ද මැටිවලට ද ඉසි නම් හෝ ඉස්වා නම් හෝ දුකුලා ඇවැත් වේ. පණුවන් ඇතියෙහි පණුවන් නැති සන් ඇතියේ තණකොළවලට ද මැටිවලට ද ඉසි නම් හෝ ඉස්වා නම් හෝ ඇවැත් නැති.

පණුවන් නැතියෙහි පණුවන් නැති සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. පණුවන් නැතියෙහි වීමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. පණුවන් නැතියෙහි පණුවන් නැති සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

නො සිතා කරන්නහුට ද නො සිතියෙන් කරන්නහුට ද නො දන්නහුට ද උම්මත්තකයහට ද ආදිකම්මිකයහට ද ඇවැත් නැති.

දසවැනි සප්තාණකශික්ෂාපද යි.

ද්විතීය භූතභාම වර්ග යි.

එහි උදනය;

භූතභාම යැ අඤ්ඤාදකය සමඟ උජ්ඣාපනක යැ බැහැර යන්නහු කරණකොට ගෙන පැනවූ ඒ පයම-දුතිය සෙනාසන දෙක යැ (පුර්වොපගත) අනුපච්ඡය යැ නික්කධස්න යැ (ආභවිවපාදක) වෙහාස කුටි යැ (ද්වාරකොස) මහල්ලකවිහාර යැ සප්තාණක යි.

6. 3. 1

ඔවාදසිකතාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවතීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථෙරා භික්ඛු භික්ඛුනියො ඔවාදනතා ලාභිනො හොනති විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනාගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං. අථ ඛො ජබ්බණියානං භික්ඛුනං එතදහොසි: එතරහි ඛො ආවුසො ථෙරා භික්ඛු භික්ඛුනියො ඔවාදනතා ලාභිනො හොනති විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනාගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං, හන්දුසො මයමෙ භික්ඛුනියො ඔවාදමාති.

2. අථ ඛො ජබ්බණියා භික්ඛු භික්ඛුනියො උපසංඛාමිතො එතදවොචු: “අමෙහපි හගිනියො උපසංඛාමථ මයමෙ ඔවාදිසසාමා”ති. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො යෙන ජබ්බණියා භික්ඛු තෙනුපසංඛාමිංසු. උපසංඛාමිතො ජබ්බණියෙ භික්ඛු අභිවාදෙතො එකමනතං නිසීදිංසු. අථ ඛො ජබ්බණියා භික්ඛු භික්ඛුනීනං පරික්ඛණෙඤච ධම්මිං කථං කතො දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතිනාමෙතො උයොඤ්ඤං ‘ගච්ඡථ හගිනියො’ති.

3. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො යෙන භගවා තෙනුපසංඛාමිංසු උපසංඛාමිතො භගවනතං අභිවාදෙතො එකමනතං අඤ්ඤංසු. එකමනතං ධීතා ඛො තා භික්ඛුනියො භගවා එතදවොච: කච්චි භික්ඛුනියො ඔවාදෙ ඉද්ධො අහොසි’ති. කුතො හතෙන ඔවාදෙ ඉද්ධො හවිසසති අයාං ජබ්බණියා පරික්ඛණෙඤච ධම්මිං කථං කතො දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතිනාමෙතො උයොඤ්ඤංසුනති.

4. අථ ඛො භගවා තා භික්ඛුනියො ධම්මියා කථාය සන්දසෙසසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සමපභංසෙසි. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සමපභංසිතා භගවනතං අභිවාදෙතො පදකම්මං කතො පකකම්මංසු.

5. අථ ඛො භගවා එතසම්මිං නිදනෙ එතසම්මිං පකරණෙ භික්ඛුසංඛං සනතිපාතාපෙතො ජබ්බණියෙ භික්ඛු පටිපුජිථ: “සච්චං කිර තුමෙහ භික්ඛවෙ භික්ඛුනීනං පරික්ඛණෙඤච ධම්මිං කථං කතො දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතිනාමෙතො උයොඤ්ඤංසු”ති.

සච්චං භගවා.

6.3.1

ඔවාද ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි ස්ථවීර භික්ෂුහු මෙහෙණන්හට ඔවා දෙන්නාහු වීචර යැ පිණ්ඩපාත යැ ශයනාසන යැ ග්ලාන ප්‍රත්‍යය හෙණ්‍යය යැ යන පරිෂ්කාරයන් ලබන්නාහු වෙති. එකල්හි සවග මහණුන්හට මෙයින් විය: ඇවැත්නි, මෙකල ස්ථවීර භික්ෂුහු මෙහෙණන්හට ඔවා දෙන්නාහු වීචර යැ පිණ්ඩපාත යැ ශයනාසන යැ ග්ලානප්‍රත්‍යයහෙණ්‍යය යැ යන පරිෂ්කාරයන් ලබන්නාහු වෙති. එහෙයින් ඇවැත්නි, ඇපිදු මෙහෙණන්හට ඔවා දෙමිහ යි.

2. එකල්හි සවග මහණහු මෙහෙණන් වෙත එළැඹූ මෙය කීහු: නැගණියනි, අප වෙත ද එළඹෙවු. ඇපිදු ඔවා දෙමිහ යි. එකල්හි ඒ මෙහෙණහු සවග මහණුන් වෙත එළැඹීයහ. එළැඹූ සවග මහණුන් සකසා වැද එකත් පසෙකැ හුන්හු . එකල්හි සවග මහණහු මෙහෙණන් හට මද වූ මැ දූහැමි කපා කොට තීරශ්චීත කපායෙන් දවස ගෙවා “යව නැගණියනි” යි නභා යැවුහු.

3. එකල්හි ඒ භික්ෂුණිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹීයහ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙකැ සිටියාහු යැ. එකත්පසෙකැ සිටියා වූ ඒ භික්ෂුණින්හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළසේක: කීමෙක් ද මෙහෙණනි, අවවාදය සමෘද්ධ වී ද යි? වහන්ස, කියෙයින් ඔවා සමෘද්ධ වන්නේ ද සවග වහන්සැ මද වූ මැ දූහැමි කපා කොට තීරශ්චීත කපායෙන් දවස ගෙවා නභා යැවුහු යයි.

4. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දූහැමි කපායෙන් එ මෙහෙණන්හට මොනොවට කරුණු දක්වූසේක. මොනොවට කරුණු ගැන්වූසේක. මොනොවට තෙද ගැන්වූසේක. මොනොවට සතුටු කරවූසේක. එකල්හි එ මෙහෙණහු භාග්‍යවතුන් වීසින් දූහැමි කපායෙන් මොනොවට කරුණු දක්වන ලද්දහු මොනොවට කරුණු ගන්වන ලද්දහු මොනොවට තෙද ගන්වන ලද්දහු මොනොවට සතුටු කරවන ලද්දහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට තික්මැ ගීයහ.

5. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණෙහි ලා මෙ ප්‍රකරණයෙහි ලා බික්සන රැස් කරවා සවග මහණුන් පුළුවන්සේක: සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි මෙහෙණන්හට මද වූ මැ දූහැමි කපා කොට තීරශ්චීත කපායෙන් දවස ගෙවා නභා යවහු ද යි.

සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස,

පාච්ඤානියාදි භික්ෂුවිභවෙහා

විගරහි බුද්ධා හඟවා—පෙ—

“කථං හි නාම තුලෙහ මොසපුරිසා භික්ෂුනීනාං පරිත්තකොක්ඛව ධම්මිං කථං කඤ්ඤා දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතීනාමෙකා උයොෆෙසංඝථං නොතං මොසපුරිසා අඤ්ඤානානං වා පසාදය—පෙ—විගරහිකා ධම්මිං කථං කඤ්ඤා භික්ෂුආමනොසි. අනුජානාමී භික්ෂුවෙ භික්ෂුනොවාදකං සම්මනානීතං ඵවඤ්ඤා පන භික්ෂුවෙ සම්මනානීතං පදමං භික්ෂු යච්චිතංචො. යාච්ඤා වානොන භික්ෂුනා පටිබලොන සංඛො ඤාපෙතංචො.

6. “සුඤ්ඤා මෙ හනොන සංඛො යදි සංඛො පතකං සංඛො ඉඤ්ඤාමං භික්ෂුං භික්ෂුනොවාදකං සම්මනානී. සො තුඤ්ඤාසංඝො යඤ්ඤානානං වා පසාදය—පෙ—විගරහිකා ධම්මිං කථං කඤ්ඤා භික්ෂුආමනොසි. අනුජානාමී භික්ෂුවෙ භික්ෂුනොවාදකං සම්මනානීතං ඵවඤ්ඤා පන භික්ෂුවෙ සම්මනානීතං පදමං භික්ෂු යච්චිතංචො. යාච්ඤා වානොන භික්ෂුනා පටිබලොන සංඛො ඤාපෙතංචො.

සුඤ්ඤා මෙ හනොන සංඛො. සංඛො ඉඤ්ඤාමං භික්ෂුං භික්ෂුනොවාදකං සම්මනානී. යඤ්ඤානානං වා පසාදය—පෙ—විගරහිකා ධම්මිං කථං කඤ්ඤා භික්ෂුආමනොසි. අනුජානාමී භික්ෂුවෙ භික්ෂුනොවාදකං සම්මනානීතං ඵවඤ්ඤා පන භික්ෂුවෙ සම්මනානීතං පදමං භික්ෂු යච්චිතංචො. යාච්ඤා වානොන භික්ෂුනා පටිබලොන සංඛො ඤාපෙතංචො.

සුඤ්ඤා මෙ හනොන සංඛො. සංඛො ඉඤ්ඤාමං භික්ෂුං භික්ෂුනොවාදකං සම්මනානී. යඤ්ඤානානං වා පසාදය—පෙ—විගරහිකා ධම්මිං කථං කඤ්ඤා භික්ෂුආමනොසි. අනුජානාමී භික්ෂුවෙ භික්ෂුනොවාදකං සම්මනානීතං ඵවඤ්ඤා පන භික්ෂුවෙ සම්මනානීතං පදමං භික්ෂු යච්චිතංචො. යාච්ඤා වානොන භික්ෂුනා පටිබලොන සංඛො ඤාපෙතංචො.

සම්මනො සංඛොන ඉඤ්ඤාමො භික්ෂු භික්ෂුනොවාදකො ධම්මි සංඛොසංඝො, තංචො තුඤ්ඤා, ඵවමොනං ධාරොමී”ති.

7. අථ මො හඟවා ජඤ්ඤායෙ භික්ෂු අනොකපරියායෙන විගරහිකා ඉඤ්ඤාමං භික්ෂුං භික්ෂුනොවාදකං සම්මනානී. යඤ්ඤානානං වා පසාදය—පෙ—විගරහිකා ධම්මිං කථං කඤ්ඤා භික්ෂුආමනොසි. අනුජානාමී භික්ෂුවෙ භික්ෂුනොවාදකං සම්මනානීතං ඵවඤ්ඤා පන භික්ෂුවෙ සම්මනානීතං පදමං භික්ෂු යච්චිතංචො. යාච්ඤා වානොන භික්ෂුනා පටිබලොන සංඛො ඤාපෙතංචො.

“යො පන භික්ෂු අසම්මනො භික්ෂුනීයො ඔවදෙයා පාච්ඤානියා”නාති.

ඵවඤ්ඤා හඟවාන භික්ෂුනං සිඤ්ඤාපදං පඤ්ඤානානං මොති.

1. සමුදානං - සිඤ්ඤා

භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි මෙහෙණන්හට මද වූ මැ දැහැමි කරා කොට තිරස්චිත කරායෙන් දවස ගෙවා නභා යැවුහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... ගරභා දැහැමි කරා කොට මහණුන් ඇමතුසේක. “මහණෙනි, හික්බුනොවාදක සම්මුතිය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසෙයින් සම්මත කටයුතු: පළමු වැ මහණ අයැදියැ යුතු. අයැදූ ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ හික්ෂුනමක් විසින් සභිස තෙමේ දැන්විය යුත්තේ යි.

6. “වහන්ස, සභිස තෙමේ මවදන් අසාවා. ඉදින් සභිසයාහට පැමිණිකල් ඇතිසේ නම් සභිස තෙමේ මෙනම් මහණහු හික්බුනොවාදක කොට සම්මත කරන්නේ යැ තෙල ඥප්ති යි.

වහන්ස, සභිස තෙමේ මවදන් අසාවා, සභිස තෙමේ මෙනම් මහණහු හික්බුනොවාදක කොට සම්මත කරයි. මෙනම් මහණහට හික්බුනොවාදක සම්මුතිය යම් ආයුෂ්මත් කෙනකුන් රුස්නේ නම් හෙ නිහඬ වන්නේ යැ. යමක්හට නො රුස්නේ නම් හෙ කියන්නේ යැ. දෙවනවට ද තෙල කරුණ කියමි...තෙවනවට ද තෙල කරුණ කියමි.

වහන්ස, සභිස තෙමේ මවදන් අසාවා, සභිස තෙමේ මෙනම් මහණහු හික්බුනොවාදක කොට සම්මත කරයි. මෙනම් මහණහට හික්බුනොවාදක සම්මුතිය යම් ආයුෂ්මත් කෙනකුන් රුස්නේ නම් හෙ නිහඬ වන්නේ යැ. යමක්හට නො රුස්නේ නම් හෙ කියන්නේ යි.

සභිසයා විසින් මෙනම් මහණ හික්බුනොවාදකයෙකු යි සම්මත කරන ලද්දේ යැ. සභිසයාහට රුස්නේ යැ. එහෙයින් තුෂ්ණිමභාවය වේ. මෙසේ මෙය දරමි” යි.

7. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවග මහණුන්හට නොයෙක් කරුණෙන් ගරභා දුහරතායෙහි ... තවද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් අසම්මත වූයේ මෙහෙණන්හට ඔවා දෙන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් විසින් මේ සිකපදය හික්ෂුන්හට පණවන ලද්දේ වෙයි.

පාවිතකියපාළි භික්ඛුච්ඡවෙයා

8. තෙන ඛො පන සමයෙන ථෙරා භික්ඛු සමමතා භික්ඛුනියො ඔවදන්තා තථෙව ලාභිනො භොනති වීචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලාන-පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං. අථ ඛො ඡබ්බණ්ඩියානං භික්ඛුනං එතදභොසී: එතරභි ඛො ආචුසො ථෙරා භික්ඛු සමමතා භික්ඛුනියො ඔවදන්තා තථෙව ලාභිනො භොනති වීචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජ-පරික්ඛාරානං. භන්දුචුසො මයමයි නිය්සීමං ගන්තො අඤ්ඤමඤ්ඤං භික්ඛුනොවාදකං සමමන්ත්තො භික්ඛුනියො ඔවදමාති.

9. අථ ඛො ඡබ්බණ්ඩියා භික්ඛු නිය්සීමං ගන්තො අඤ්ඤමඤ්ඤං භික්ඛුනොවාදකං සමමන්ත්තො භික්ඛුනියො උපසඩ්ධමිත්තො එතදවොචු: “මයමයි භග්නියො සමමතා අලෙහපි උපසඩ්ධමථ මයමයි ඔවදිස්සාමා”ති. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො යෙන ඡබ්බණ්ඩියා භික්ඛු තෙනුපසඩ්ධමිංසු. උපසඩ්ධමිත්තො ඡබ්බණ්ඩියෙ භික්ඛු අභිවාදෙත්තො එකමන්තං නිය්දිංසු. අථ ඛො ඡබ්බණ්ඩියා භික්ඛු භික්ඛුනීනං පරිත්තඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තීරච්ඡානකථාය වීතීනාමෙත්තො උයොපෙස්සු: ‘භවඡථ භග්නියො’ති.

10. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො යෙන භගවා තෙනුපසඩ්ධමිංසු. උපසඩ්ධමිත්තො භගවන්තං අභිවාදෙත්තො එකමන්තං අවධංසු. එකමන්තං ධීතා ඛො තා භික්ඛුනියො භගවා එතදවොච: “කච්චී භික්ඛුනියො ඔවාදෙ ඉද්ධො අභොසී”ති. කුතො භන්තෙ ඔවාදෙ ඉද්ධො භවීස්සති, අය්සා ඡබ්බණ්ඩියා පරිත්තඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තීරච්ඡානකථාය වීතීනාමෙත්තො උයොපෙස්සුන්ති. අථ ඛො භගවා තා භික්ඛුනියො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි -පෙ- පදකඛිණං කත්වා පකකමිංසු.

11. අථ ඛො භගවා එතසමීං නිදන්තෙ එතසමීං පකරණං භික්ඛු-සඛසං සන්ත්තපාතාපෙත්තො ඡබ්බණ්ඩියෙ භික්ඛු පච්චුච්ඡි: සච්චං කීර තුලෙභ භික්ඛුලෙ භික්ඛුනීනං පරිත්තඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තීරච්ඡාන-කථාය වීතීනාමෙත්තො උයොපෙස්ථා”ති. ඝච්චං භගවා. වීගරභී චුද්ධො භගවා—පෙ—කථං හි නාම තුලෙභ මොසපුරියා භික්ඛුනීනං පරිත්තඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තීරච්ඡානකථාය වීතීනාමෙත්තො උයොපෙස්සුථ තෙනං මොසපුරියා අපසඤ්ඤානං වා පසාදය—පෙ—වීගරභීත්තො ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමන්තෙසි:

8. එසමයෙහි වනාහි සම්මත වූ ස්ථවීර හික්ෂුහු මෙහෙණන්හට ඔවා දෙන්නාහු එපරිද්දෙන් මැ වීවර යැ පිණ්ඩපාත යැ ශයනාසන යැ ශ්ලානප්‍රත්‍යයහෙණජ්‍ය යැ යන පරිෂ්කාරයන් ලබන්නාහු වෙති. එකල්හි සවග මහණුන්හට මෙයින් විය: ඇවැත්ති, මෙකල්හි සම්මත වූ ස්ථවීරහික්ෂුහු මෙහෙණන්හට ඔවා දෙන්නාහු එපරිද්දෙන් මැ වීවර යැ පිණ්ඩපාත යැ ශයනාසන යැ ශ්ලානප්‍රත්‍යයහෙණජ්‍ය යැ යන පරිෂ්කාරයන් ලබන්නෝ වෙති. “එහෙයින් ඇවැත්ති, ඇපිදු සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් එකිනෙකා මෙහෙණ ඔවා දෙන්නකු සම්මත කොට මෙහෙණන්හට ඔවා දෙමහ”යි.

9. එකල්හි සවග මහණහු සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් එකිනෙකා මෙහෙණ ඔවා දෙන්නකු සම්මත කොට මෙහෙණන් වෙත එළැඹූ මෙය කීහු: නැහණියනි, ඇපිදු සම්මතයමහ. අප වෙත ද එළැඹෙවු, ඇපිදු ඔවා දෙමහ යි. එකල්හි ඒ මෙහෙණහු සවග මහණුන් වෙත එළැඹියහ. එළැඹූ සවග මහණුන් සකසා වැද එකත්පසෙකැ හුන්හු. එකල්හි සවග මහණහු මෙහෙණන්හට මද වූ මැ දූහැමි කපා කොට තිරශ්චීනකපායෙන් දවස ගෙවා ‘යව නැහණියනැ’යි නභා යැවූහ.

10. එකල්හි ඒ මෙහෙණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙකැ සිටියාහු ය, එකත් පසෙකැ සිටියා වූ එමෙහෙණන්හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කීමෙක් ද මෙහෙණනි, අවචාදය සමෘද්ධ වී දූ යි වදළයේක. ස්වාමීනි, කොයින් අවචාදය සමෘද්ධ වන්නේ ද? සවග හිමිවරු මද වූ මැ දූහැමි කපා කියා තිරශ්චීන-කපායෙන් දවස ගෙවා නභා යැවූහු යැ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ මෙහෙණන්හට දූහැමි කපායෙන් මොනවට කරුණු දැක්වූයේක... පැදකුණු කොට නික්ම ගියහ.

11. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙඅවසර-යෙහි ලා බික්සහන රැස්කරවා සවග මහණුන් පුළුවන් සේක: “සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි මෙහෙණන්හට මද වූ මැ දූහැමි කපා කොට තිරශ්චීන-කපායෙන් දවස ගෙවා නභා යවනුද යි. සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි මෙහෙණන් හට මද වූ මැ දූහැමි කපා කොට තිරශ්චීනකපායෙන් දවස ගෙවා නභා යැවූහු ද, හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...ගරභා දූහැමි කපා කොට මහණුන් ඇමතුයේක.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්ඡේදනා

12. අනුජානාමී භික්ඛවෙ අට්ඨභඛෙහති සමනාගතං භික්ඛං භික්ඛනොවාදකං සමමානීතුං. සීලවා හොති පාතීමොකඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොවරසමපනො අනුමනෙකසු වරෙජ්ජු භයදසසාවී සමාදය සිකඛති සිකඛාපදෙසු. බහුසුතො හොති සුතධරො සුතසන්තීවයො යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්යාණා මජ්ඣකල්යාණා පරියොසානකල්යාණා සාසං සබ්බඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්තී තථා- රූපාසස් ධම්මා බහුසුතා හොන්තී ධනා¹ වච්චා පරිවිතා මනසානු- පෙකඛිතා දිට්ඨියා සුපච්චිඤ්ඤා. උභයානී ඛො පනසස් පාතීමොකඛානී විජාරොන සවාගතානී හොන්තී සුවිහතොනී සුපවකන්තී සුවිනීච්ඡිතානී සුඤ්ඤාසො අනුබ්බඤ්ජනසො. කල්යාණවාචො හොති කල්යාණවාකකරණො. යෙභුයොන භික්ඛනීන්තං පියො හොති මනාපො. පට්ඨලො හොති භික්ඛනීයො ඔවදිතුං. න ඛො පනොනං හගවන්තං උද්දිසස් පඤ්ඤිතාය කාසායවස්ථසතාය ගරුධම්මං අජ්ඣාපනාපුඛො භොති. වීසතිවසෙසා වා හොති අතිරෙකච්චසතිවසෙසා වා. අනුජානාමී භික්ඛවෙ ඉමෙති අට්ඨ- භඛෙහති සමනාගතං භික්ඛං භික්ඛනොවාදකං සමමානීතුන්ති.

13. යො පනාති: යො යාදිසො—පෙ—භික්ඛනී:—පෙ—අයං ඉමසමී අපො අධිපෙතො භික්ඛනී.

අසමමනො නාම: ඤාන්තිවතුසොන කමමන අසමමනො.

භික්ඛනීයො නාම: උභතො සඛෙඤ උපසමපනො.

ඔවදෙයාති: අට්ඨභි ගරුධමෙහි ඔවදති ආපත්ති පාචිත්තියසස්. අපෙඤ්ඤාන ධම්මෙන ඔවදති ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්. එකතො උපසමපනොය ඔවදති ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්.

14. තෙන සමමතෙන භික්ඛනා පරිචෙණං සමමජ්ඣිවා පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා දුතියං ගහෙත්වා නිසීදිත්ඛං. භික්ඛනීති තස් ගන්ත්වා තං භික්ඛං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිත්ඛං. තෙන භික්ඛනා පුච්ඡිත්ඛං සමඤ්ඤා² හගිනීයොති. සචෙ සමඤ්ඤායානී.³ හණන්ති. වත්තන්ති හගිනීයො අට්ඨගරුධම්මිනී. සචෙ වත්තන්තයානී⁴ හණන්ති එසො හගිනීයො ඔවාදෙති නීයාදෙත්ඛො⁵ සචෙ න වත්තන්තයානී හණන්ති ඔසාරෙත්ඛං.

1. ධානං - මජ්ඣං,	2. සමඤ්ඤා - මජ්ඣං.
3. සමඤ්ඤායානී - මජ්ඣං.	4. වත්තන්තයානී - මජ්ඣං.
5. නීයාදෙත්ඛො - කපුටී	

12. මහණෙනි, අටහිත් යුතු මහණක්හු භික්ෂුනොවාදක කොට සම්මත කරන්නට අනුදන්මි. සිල් ඇතියේ වේ ද, ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරයෙන් සංවෘත වූ ආචාරගොචරසම්පන්න වූ අල්පමාත්‍ර වූ වරදෙහි බියදක්නා සුලු වූ වෙසේ ද, (ඒ ඒ සිකපද) සමාදන් වූ ශික්ෂාපදයන්හි භික්ෂමේ ද, පෙළදහම දරන (ළෙහි) පෙළදහම රැස් කොට තබා ගත් බහුශ්‍රැතයෙක් වේ ද මූල යහපත් වූ මෑද යහපත් වූ අග යහපත් වූ යම් ධර්ම කෙනෙක් (අර්ථසම්පත්තියෙන්) සාර්ථක වූ (බ්‍යඤ්ජන සම්පත්තියෙන්) සවාඤ්ජන වූ සර්වපරිපූර්ණ වූ පරිශුද්ධ වූ ශාසනබ්‍රහ්මවයාසීය මොනවට පවසත් නම් එබඳු ධර්මයෝ ඔහු විසින් බොහෝ කොට අසනලද්දහු වෙති. දරන ලද්දහු වෙති. වචනයෙන් පුහුණු කරන ලද්දහු සිතීන් කොටස් විසින් සිතන ලද්දහු ක්‍රවණින් මොනවට පිළිදින ලද්දහු වෙති. තවද ඔහු විසින් උභයප්‍රාතිමොක්ෂයෝ විස්තර විසින් (උභතො විහඪග විසින්) මොනවට බෙදන ලදු වූ මොනවට පුහුණු කරන ලදු වූ (බන්ධකපරිවාර) සුහු විසින් අනුවාඤ්ජන විසින් (අටුවා විසින්) මොනවට චිතියවය කරන ලදු වූ මෑතාවන් දන්තා ලද්දහු වෙති. කලණබස් ඇතියේ මිහිරි හඬ ඇතියේ වේ ද බෙහෙවින් මෙහෙණන්හට ප්‍රිය වූ මන වඩන්නෙක් වේ ද මෙහෙණන් හට ඔවා දෙන්නට ප්‍රතිබලයෙක් වේ ද, තෙල භාග්‍යවතුන් උදෙසා පැවිදි වූ කහවත් දරන්නියක කෙරෙහි ගරුධර්මයකට නො අවන් විරුද්ධයක් වේ ද විසිවස් ඇතියෙක් හෝ අධිරා විසිවස් ඇතියෙක් හෝ වේ ද මහණෙනි, මේ අටහිත් යුතු මහණහු මෙහෙණ ඔවා දෙන්නකු කොට සම්මත කරන්නට අනුදන්මි යි.

13. යො පන යනු: යම්, යම් බදු...භික්ෂු යනු... මෙතෙම මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

අසම්මත නම්: ඥප්තිවතුර්ථකම්යෙන් සම්මත නො වූයේ යි.

භික්ෂුනීහු නම්: දෙසඟුන් කෙරෙහි උපසපත් වූවාහු යි.

ඔවදෙයා යනු: අෂ්ට ගරුධර්මයෙන අවවාද කෙරේ නම් පවිත්‍ර ඇවැත් වෙයි. අන්‍ය ධර්මයෙකින් අවවාද කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, එක් පසෙකැ (භික්ෂුණි සඛකයා කෙරෙහි) උපසපත් මෙහෙණකට ඔවා දේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

14. සම්මත වූ ඒ මහණහු විසින් පිරිවෙන හැමද, පියයුතු වූ ද පිරිබෝ කළයුතු වූ ද දිය එළවා තබා අසුනක් පනවා දෙවැන්නකු ගෙන හිඳිය යුතු. මෙහෙණන් විසින් එහි ගොස් එමහණහු සකසා වැද එකත්-පසෙකැ හිඳිය යුතු. එ මහණහු විසින් නැහණියනි, හැම දෙන මෑ අවු ද යි පිළිවිසිය යුත්තාහ. ඉදින් ආයාසියෙනි, ඇපි හැම දෙනමෝ පැමිණියම්හ යි බෙණෙත් නම් නැහණියනි, අෂ්ටගරුධර්මයෝ පුහුණු වූ පවතිද්ද යි පිළිවිසියයුත්තාහ. ඉදින් ආයාසියෙනි, පුහුණු වූ පවතිත් යයි බෙණෙත් නම් නැහණියනි, තෙල අවවාද යෑ යි පවරා දිය යුතු යෑ. ආයාසියෙනි, පුහුණු වූ නො පවතිත් යයි බෙණෙත් නම් පෙළ කියා දියයුතු යෑ.

පාචිතනියපාළි භික්ඛුච්ඡෙදනා

15. වසසසතුවපසමපනනාය භික්ඛුනියා තදහුපසමපනනාස භික්ඛුනො අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ඤාලිකමමං සාමීචිකමමං කාතබ්බං අයමපි ධම්මො සකකතො ගරුකතො මානෙතො පුජෙතො යාවජීවං අනතිකකමනීයො. න භික්ඛුනියා අභික්ඛුකො ආවාසෙ වසසං වසිතබ්බං අයමපි ධම්මො සකකතො ගරුකතො මානෙතො පුජෙතො යාවජීවං අනතිකකමනීයො. අනවදාමාසං භික්ඛුනියා භික්ඛුසඛසතො දෙව ධම්මො පව්ඤ්ඤාසිංසිතබ්බො උපොසථපුච්ඡකඤ්ඤා ඔවාදුපසඛනමනඤ්ඤා අයමපි ධම්මො -පෙ- වසසං චුත්ථාය භික්ඛුනියා උභතො සඛෙඤ නීභි යානෙභි පවාරෙතබ්බං දිට්ඨොන වා සුතෙන වා පරිසඛනාය වා අයමපි ධම්මො -පෙ- ගරු ධම්මං අජ්ඣාපනනාය භික්ඛුනියා උභතො සඛෙඤ පකඛමානානං චරිතබ්බං අයමපි ධම්මො -පෙ- ඤ්ඤා වසසානි ඡසු ධම්මෙසු සිකඛිතසිකඛාය සිකඛමානාය උභතො සඛෙඤ උපසමපද පරියෙසිතබ්බො අයමපි ධම්මො -පෙ- න භික්ඛුනියා කෙතචී පරියායෙන භික්ඛු අකෙකාසිතබ්බො පරිභාසිතබ්බො අයමපි ධම්මො -පෙ- අජ්ජතඤ්ඤා ඔවටො භික්ඛුනීනං භික්ඛුසු වචනපටො අනොවටො භික්ඛුනං භික්ඛුනීසු වචනපටො අයමපි ධම්මො සකකතො ගරුකතො මානෙතො පුජෙතො යාවජීවං අනතිකකමනීයොති.

16. සචෙ සමඤ්ඤාලෙහයාති හණනාමි අඤ්ඤා ධම්මං හණති ආපතති දුක්ඛටසස. සචෙ වඤ්ඤාලෙහයාති හණනාමි අදට්ඨ ගරුධම්මෙම හණති ආපතති දුක්ඛටසස. ඔවාදං අනියාදෙතො අඤ්ඤා ධම්මං හණති ආපතති දුක්ඛටසස.

17. අධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤා වඤ්ඤා භික්ඛුනියඛං වඤ්ඤාසඤ්ඤා ඔවදති ආපතති පාචිතනියසස. අධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤා වඤ්ඤා භික්ඛුනියඛං චෙමනිකො ඔවදති ආපතති පාචිතනියසස. අධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤා වඤ්ඤා භික්ඛුනියඛං සමඤ්ඤාසඤ්ඤා ඔවදති ආපතති පාචිතනියසස.

18. අධම්මකමෙම චෙමනිකො වඤ්ඤා භික්ඛුනියඛං වඤ්ඤාසඤ්ඤා ඔවදති ආපතති පාචිතනියසස. අධම්මකමෙම චෙමනිකො වඤ්ඤා භික්ඛුනියඛං චෙමනිකො ඔවදති ආපතති පාචිතනියසස. අධම්මකමෙම චෙමනිකො වඤ්ඤා භික්ඛුනියඛං සමඤ්ඤාසඤ්ඤා ඔවදති ආපතති පාචිතනියසස.

15. උපසපත් සියවස් ඇති මෙහෙණ විසින් එදවසැ උපසපත් මහණහට සකසා වැදීම දැක හුනස්නෙන් නැගීසිටීම ඇදිලි බැදීම සාමීච්ඡම් කළයුතු යැ, මේ ධර්මය ද සත්කාර ගරුකාර මානන පුජා කොට යවිදිව නො ඉක්ම වියැ යුත්තේ යි. මෙහෙණ විසින් (මෙහෙණවරින් අඩ යොදුනක් ඇතුළත ඔවා දෙන) මහණුන් නැති වෙහෙරෙහි වස් නො විසියයුතු ය. මේ ධර්මය ද සත්කාර ගරුකාර මානන පුජා කොට යවිදිව නො ඉක්ම වියැයුත්තේ ය. මෙහෙණ විසින් අඩමසක් පාසා භික්ෂුසඛකයා වෙතින් පොහෝ පිළිවිසුම ද අවවාදයට එළඹීම ද යි යන දෙදහම් කැමැතිවිය යුතු යැ. මේ ධර්මය ද... වස් වැස නිම වූ මෙහෙණ විසින් දෙසහන් කෙරෙහි දෘෂ්ට විසින් හෝ ශ්‍රැත විසින් හෝ පරිසඛ්‍යා විසින් හෝ යන තුන් කරුණෙන් පැවැරියයුතු යැ. මේ ධර්මය ද... ගරුධර්මයකට (සහවෙසෙස් ඇවතකට) පැමිණි මෙහෙණ විසින් දෙසහන් කෙරෙහි පක්ෂමානන පිරියයුතු යැ. මේ ධර්මය ද...දෙවසක් සවැදුරුම් දහම්හි භික්ෂුණු සික ඇති ශික්ෂමානාවක විසින් දෙසහන් කෙරෙහි උපසපුව කැමැති විය යුතු යැ. මේ ධර්මය ද ...මෙහෙණ විසින් මහණහට කිසිදු කරුණෙකින් ආක්‍රොශ නො කළ යුතු යැ. අවමන් නො කළ යුතු යැ, මේ ධර්මය ද...අද පටන් කොට මහණුන් කෙරෙහි (ඔවා අනුසස් විසින්) මෙහෙණන්ගේ වචනපථය වාරිත යැ මෙහෙණන් කෙරෙහි මහණුන්ගේ වචනපථය අවාරිත යැ. මේ ධර්මය ද සත්කාර ගරුකාර මානන පුජා කොට යවිදිව නො ඉක්ම විය යුත්තේ යි.

16. ඉදින් ආයඤ්ඤා, ඇපි සමගි වූමහ යි කියන්නියට අන්‍ය ධර්මයක් බෙණේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ඉදින් ආයඤ්ඤා, ඇපි ව්‍යග්‍ර වූමහ යි කියන්නියට අක්ඛරුධර්මයන් බෙණේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. (නැහණියනි, මේ ඔවා යැ යි) අවවාදය නො කියා අන්‍ය ධර්මයක් බෙණේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

17. අධම්මකම්මයෙහි අධම්මකම්ම සංඥා ඇතියේ ව්‍යග්‍ර වූ භික්ෂුණි සඛකයාට ව්‍යග්‍රසංඥා ඇති වැ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. අධම්මකම්මයෙහි අධම්මකම්මසංඥා ඇතියේ ව්‍යග්‍ර වූ භික්ෂුණිසඛකයාට විමති ඇති වැ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. අධම්මකම්මයෙහි අධම්මකම්මසංඥා ඇතියේ ව්‍යග්‍ර වූ භික්ෂුණිසඛකයාට සමග්‍රසංඥා ඇති වැ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

18. අධම්මකම්මයෙහි විමති ඇතියේ ව්‍යග්‍ර වූ භික්ෂුණිසඛකයාට ව්‍යග්‍ර සංඥා ඇති වැ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. අධම්මකම්මයෙහි විමති ඇතියේ ව්‍යග්‍ර වූ භික්ෂුණිසඛකයාට විමති ඇති වැ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. අධම්මකම්මයෙහි විමති ඇතියේ ව්‍යග්‍ර වූ භික්ෂුණිසඛකයාට සමග්‍රසංඥා ඇති වැ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පාවිච්චියපාළි භික්ඛුච්චරෙඛයා

27. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො සමග්ගං භික්ඛුනීසඛ්ඤං වග්ගසඤ්ඤාච්ච ඔවදනී -පෙ- වෙමතිකො ඔවදනී -පෙ- සමග්ගසඤ්ඤාච්ච ඔවදනී ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨසස.

28. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤාච්ච සමග්ගං භික්ඛුනීසඛ්ඤං වග්ගසඤ්ඤාච්ච ඔවදනී ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨසස. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤාච්ච සමග්ගං භික්ඛුනීසඛ්ඤං වෙමතිකො ඔවදනී ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨසස. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤාච්ච සමග්ගං භික්ඛුනී සඛ්ඤං සමග්ගසඤ්ඤාච්ච ඔවදනී අනාපත්ති.

29. අනාපත්ති: උදෙසං දෙනෙතා පරිපුච්චං දෙනෙතා ඔසාරෙභි අයාතානි චුච්චමානො ඔසාරෙභි පඤ්ඤං පුච්චති පඤ්ඤං පුච්චො කපේති අඤ්ඤාසසඤ්ඤාසාය භණ්ණතං භික්ඛුනීයො සුණ්ණතී සික්ඛමානාය සාමඤ්ඤරාය¹ උමමත්තකසස ආදිකම්මකසසාති.

ඔවාදසික්ඛාපදං පයමං.

6.3.2

අත්ඨගතසික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවස්ථියං වීභරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථෙරා භික්ඛු භික්ඛුනීයො ඔවදන්ති පරියායෙන. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ඤො චුච්චපනථකසස පරියායො හොති භික්ඛුනීයො ඔවදිතුං. භික්ඛුනීයො එච්චමාහංසු: ‘‘න දනි අජ්ඣ ඔවාදෙ ඉද්ධො භවීසසති තඤ්ඤෙච්චදනි උදනං අයො චුච්චපනථකො පුනපපුනං භණ්ණසසතීති.

2. අථ ඛො තා භික්ඛුනීයො යෙනායඤ්ඤො චුච්චපනථකො තෙනුපසංඛාමිංසු. උපසංඛාමිකා ආයඤ්ඤො චුච්චපනථකං අභිවාදෙකා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීඤ්ඤා ඛො තා භික්ඛුනීයො ආයඤ්ඤො චුච්චපනථකො එතදචොච:

- ‘සමග්ගස්ථ භගිනීයො’ ති.
- සමග්ගමභයාතී.
- චත්තන්ති භගිනීයො අඨඨ ගරුධම්මාති.
- චත්තන්තයාතී.

එසො භගිනීයො ඔවාදෙති නීයාදෙකා ඉමං උදනං පුනපපුනං අභාසී.
‘‘අධිචෙතසො අපමජ්ජනො මුනිනො මොනපථෙසු සික්ඛතො සොකා න භවන්ති තාදිනො උපසන්තඤ්ඤා සද සතීමතො’’ තී

1. සාමඤ්ඤරාය- මජ්ඣං.

27. ධම්කම්යෙහි විමති ඇතියේ සමග වූ භික්ෂුණීසඛිසයාට ව්‍යග්‍රසංඥා ඇති වූ ඔවා දේ නම්...විමති ඇති වූ ඔවා දේ නම්...සමග්‍රසංඥා ඇති වූ ඔවා දේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

28. ධම්කම්යෙහි ධම්කම්සංඥා ඇතියේ සමග වූ භික්ෂුණීසඛිසයාට ව්‍යග්‍රසංඥා ඇති වූ ඔවා දේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ධම්කම්යෙහි ධම්කම්සංඥා ඇතියේ සමග වූ භික්ෂුණීසඛිසයාට විමති ඇති වූ ඔවා දේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ධම්කම්යෙහි ධම්කම්සංඥා ඇතියේ සමග වූ භික්ෂුණීසඛිසයාට සමග්‍රසංඥා ඇති වූ ඔවා දේ නම් ඇවැත් නැති.

29. (අටගුරුදම්පෙළ) උදෙසන්නේ නම් (ගුරුදම්පෙළෙහි) අටුවා බණන්නේ නම්, ආයඨයෙනි, බණන්නැ යි කියනු ලබන්නේ බෙණේ නම්, පිළිවිසි නම්, පැන පුළුවුස්නා ලද්දේ කියා නම්, මෙරමා සඳහා බණ දෙසන්නහුගෙන් මෙහෙණේ අසත් නම්, සික්මනුවකට හෙරැණියකට නම් ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයභට ආදිකම්මිකයභට ඇවැත් නැති.

පළමුවැනි ඔවාද ශික්ෂාපද යි

6.3.2

අතථගත ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු පිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි ස්ථවිර භික්ෂුහු පිළිවෙළින් මෙහෙණන්භට ඔවා දෙති. එසමයෙහි මෙහෙණන්භට ඔවා දෙන්නට ආයුෂ්මත් වුල්ලපන්ථක තෙරුන්ගේ වාරය වෙයි. භික්ෂුණීහු මෙසේ කීහු: “අද නම් අවවාදය සමාද්ධි නො වන්නේ යැ. ආයඨ වුල්ලපන්ථක තෙරණුවෝ ඒ උදනය මැ දැනුණු පුනපුනා කියන්නාහ”යි.

2. එකල්හි ඒ භික්ෂුණීහු ආයුෂ්මත් වුල්ලපන්ථක තෙරුන් වෙත එළැඹියහ. එළැඹූ ආයුෂ්මත් වුල්ලපන්ථක තෙරුන් සකසා වැද එකත් පසෙකැ හුන්හ. එකත්පසෙකැ හුන්නා වූ ඒ මෙහෙණන්භට ආයුෂ්මත් වුල්ලපන්ථක තෙරණුවෝ තෙල කීහ:

- නැඟණියනි, (තෙපි) හැම දෙන මැ මෙහි අවු ද යි.
- ආයඨයන් වහන්ස, හැම දෙනමෝ මෙහි ආම්භ යි.
- නැඟණියනි, අෂ්ටගරුධම්යෝ (නොප කෙරෙහි) පවතිත් ද යි.
- ආයඨයන් වහන්ස, (අප කෙරෙහි) පවතිත් යයි.

නැඟණියනි, “තෙල අවවාද ය”යි පවසා මේ උදනය පුන පුනා කීහ: ‘රාත්පලසිතින් යුතු නො පමා වූ මොනසංඛ්‍යාතඥානායෙන් භික්ෂුණු තාදී වූ (රාගාදී ව්‍යපශමයෙන්) උපශාන්ත වූ ස්මාතිමත් වූ ක්ෂිණාසුචි මුනිභට ශෝකයෝ හැම කල්හි නො වන්නාහ”යි.

පාචිකයපාළි භික්ෂුවිභවෙයා

3. භික්ෂුනියො එවමාභංසු: “නනු අවොවුමා න දනි අජ ඔවාදෙ ඉදො භවිසසනි තඤ්ඤවදනි උදනං අයා වුලපනථකො පුනපපුනං භණ්ඩසනි”නි¹. අසොසාසි ඛො ආයසො වුලපනථකො තාසං භික්ෂුනීනං ඉමං කථාසලොපං. අථ ඛො ආයසො වුලපනථකො වෙහාසං අබ්බුභනනථා ආකාසෙ අනනලිකෙච චඩ්ඤමති² පි තිට්ඨති³ පි නිසීදති³ පි සෙයාඛපි කපෙතති ධුමායනිපි පජජලතිපි අනතරධායනිපි තඤ්ඤව³ උදනං භණති අඤ්ඤඤච ඛහුං බුද්ධචචනං.

භික්ෂුනියො එවමාභංසු “අච්ඡරියං චත භො අබ්බුතං චත භො න චත නො ඉතො පුඛෙඛ ඔවාදෙ එවං ඉදො භුතපුඛෙඛා යථා අයාඤ්ඤ වුලපනථකසසානි.

4. අථ ඛො ආයසො වුලපනථකො තා භික්ෂුනියො යාව සමන්ධකාරා ඔවදිකා උයොපෙසි: “ගච්ඡ භගිනියො”නි. අථ ඛො තා භික්ෂුනියො නගරදවාගෙ ඵකිතෙ³ බහිනගගෙ වසිකා කාලසෙසච නගරං පච්චිනාති මනුසසා උජ්ඣායනාති ඛියනාති විපාවොනාති; “අබ්බුභවාරිනියො ඉමා භික්ෂුනියො ආරාමෙ භික්ෂුභි සද්ධිං වසිකා ඉදනි නගරං පච්චිනාති”නි.

5. අසොසාසුං ඛො භික්ෂු තෙසං මනුඤ්ඤානං උජ්ඣායනනානං ඛියනනානං විපාවොනනානං. යෙ තෙ භික්ෂු අපපිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනාති ඛියනාති විපාවොනාති කථං හි නාම ආයසො වුලපනථකො අස්ඛගතෙ සුරියෙ භික්ෂුනියො ඔවදිඤ්ඤනිති -පෙ- සච්චිං කීර තං වුලපනථක අස්ඛගතෙ සුරියෙ භික්ෂුනියො ඔවදසීති.

සච්චං භගවා.

විගරහි බුදො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තං වුලපනථක අස්ඛගතෙ සුරියෙ භික්ෂුනියො ඔවදිඤ්ඤසි, නෙතං වුලපනථක අසසනනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙයාථ:

“සමමනොපි වෙ භික්ෂු අස්ඛගතෙ සුරියෙ භික්ෂුනියො ඔවදෙයා පාචිකය”නති.

- 6. සමමනො නාම; ඤ්ඤතිචතුසෝන කමෙමන සමමනො.
- අස්ඛගතෙ සුරියෙති: ඔගගතෙ සුරියෙ.
- භික්ෂුනී නාම: උභතො සඛෙඤ්ඤ උපසම්පනනා.

ඔවදෙයානති: අට්ඨති වා ගරුධමෙමහි අඤ්ඤන වා ධමෙමන ඔවදති ආපනන් පාචිකයස්ස.

1. භණ්ඩනි - පිච්ච
3. ජකතිතෙ - පිච්ච

2. තඤ්ඤව - ඡජසං

3. මෙහෙණහු මෙසේ කීහු: “අද නම් අවවාදය සමාද්ධි නො වන්නේ යැ. දැන් ඒ උදනය මැ ආයඹ වුල්ලපන්ඵක තෙරණුවෝ පුන පුනා බෙණෙතැ යි (ඇපි) නො කීවමෝ ද?” ආයුෂමත් වුල්ලපන්ඵක තෙරණුවෝ ඒ මෙහෙණන්ගේ මේ කථා සල්ලාපය ඇසූහ. එකල්හි ආයුෂමත් වුල්ලපන්ඵක තෙරණුවෝ අහසට පැන අන්තරික්ෂාවකාශයෙහි සක්මන් ද කෙරෙති, සිටීම ද කෙරෙති, හිඳීම ද කෙරෙති, ශයනය ද කෙරෙති, දුමාලීම ද කෙරෙති, දිලිහීම ද කෙරෙති, අදර්ශනයට ද යෙති. එම උදනයත් සෙසු බොහෝ බුද්ධවචනත් බෙණෙත්.

මෙහෙණහු මෙසේ කීහු: “භවත්ති, එකාන්තයෙන් ආශ්වයඹ ය. භවත්ති, එකාන්තයෙන් අද්භූත යි. ආයඹ වුල්ලපන්ඵක තෙරණුවන්ගේ මෙන් මෙබඳු අවවාදයෙක් අපහට මෙයින් පෙර නොවී යැ මෙබඳු සමාද්ධියක් නොවූ විරි යැ යි.

4. එකල්හි ආයුෂමත් වුල්ලපන්ඵක තෙරණුවෝ ඒ මෙහෙණන් අඳුරු වැටෙන තාක් ඔවා දී ‘යවු නැඟණියනැ’යි නඟා යැවූහ. එකල්හි ඒ මෙහෙණහු නුවැ දෙර වැසූ කල්හි බිහිනුවැ වැස උදාසන මැ නුවරට පිවිසෙති. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ කියති, දෙස් පතුරුවන්: “මේ මෙහෙණහු අබුත්ඵවාරිණිහ, අරමිහි මහණුන් හා සමඟ වැස දන් නුවරට පිවිසෙත්” යයි

5. ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්ත්ති ශබ්දය) හික්ෂුහු ඇසූහ. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපියි වුවෝ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: කෙසේ නම් ආයුෂමත් වුල්ලපන්ඵකයෝ හිරු අත්ගල (බැස) ගියකල්හි මෙහෙණන්හට ඔවා දෙන් ද යි...සැබැද වුල්ලපන්ඵක, තෙපි හිරු බැස ගිය කල්හි මෙහෙණන්හට ඔවා දෙවු ද යි.

සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස,

භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් වුල්ලපන්ඵක, තෙපි හිරු අවරගිරට ගිය කල්හි මෙහෙණන්හට ඔවා දෙවු ද? වුල්ලපන්ඵක, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“ඉදින් සම්මත වූ ද මහණ හිරු අස්තයට ගිය කල්හි මෙහෙණන්හට ඔවා දෙන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

6. සම්මත නම්: ඥප්තිවතුර්ඵකමියෙන් සම්මත යැ.

අත්ඵධගතෙ සුරියො: හිරු බට කල්හි.

හික්ෂුහි නම්: දෙ සඟුන් කෙරෙහි උපසපන් වුවා.

ඔවදෙයා: ගරුදම් අවිත් හෝ අන් දහමෙකින් හෝ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පාචිත්තියපාළි, භික්ඛුච්චනෙයා

අත්ඛගතෙ අත්ඛගතසසැඤ්ඤී ඔවදති ආපත්ති පාචිත්තියසස. අත්ඛගතෙ වෙමතිකො ඔවදති ආපත්ති පාචිත්තියසස. අත්ඛගතෙ අත්ඛගතසසැඤ්ඤී ඔවදති ආපත්ති පාචිත්තියසස.

එකතො උපසමපනාය ඔවදති ආපත්ති දුක්ඛටසස. අත්ඛගතෙ අත්ඛගතසසැඤ්ඤී ආපත්ති දුක්ඛටසස. අත්ඛගතෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛටසස. අත්ඛගතෙ අත්ඛගතසසැඤ්ඤී අත්ඛගත.

අත්ඛගත: උදෙසං දෙතො පටිපුච්චං දෙතො ඔසාරෙහි අයාති වුවවමානො ඔසාරෙහි පඤ්ඤං පුච්චති පඤ්ඤං පුට්ඨො කථෙති අඤ්ඤාසසඤ්ඤාය භණ්ණං භික්ඛුනියො සුඤ්ඤාති සිකමානාය සාමඤ්ඤාය උමමනකසස ආදිකම්මකසසාති.

අත්ඛගත සිකමාපදං දුක්ඛං

6. 3. 3

භික්ඛුනුපසසයසිකමාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සංකෙසසු විහරති කපිලවකුචුසථී. නිශ්ශ්‍රොධාරාමෙ. තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බගගියා භික්ඛු භික්ඛුනුපසසයං උපසඤ්ඤාචාරා ජබ්බගගියා භික්ඛුනියො ඔවදන්ති. භික්ඛුනියො ජබ්බගගියා භික්ඛුනියො එතදවොදුං: එතෙයා¹ ඔවාදං ගම්මසාමාති.

යමෙ මයං අයොග ගවෙජයාම ඔවාදසස කාරණා අයො ජබ්බගගියා ඉදෙව අමෙහ ඔවදන්ති.

භික්ඛුනියො උජ්ඣායනති වියනති විපාවෙනති "කථං හි නාම ජබ්බගගියා භික්ඛුනියො ඔවාදං න ගම්මසාමාති"²ති.

2. අථ ටො තා භික්ඛුනියො භික්ඛුනං එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං: යෙ ටො භික්ඛු අපට්ඨිතා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති වියනති විපාවෙනති. "කථං හි නාම ජබ්බගගියා භික්ඛු භික්ඛුනුපසසයං උපසඤ්ඤාචාරා භික්ඛුනියො ඔවදිසසනති -පෙ-

සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ භික්ඛුනුපසසයං උපසඤ්ඤාචාරා භික්ඛුනියො ඔවදන්ති.

සච්චං භගවා.

1. එතෙයා-මජ්ඣං,
2. "කථං හි නාම ජබ්බගගියා භික්ඛු භික්ඛුනුපසසයං උපසඤ්ඤාචාරා භික්ඛුනියො ඔවදිසසනති"ති, මජ්ඣං,

භිරු අස්තයට ගිය කල්හී අස්තධර්මයාණා ඇතියේ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. අස්තධර්මයෙහි විමති ඇතියේ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, අස්තධර්මයෙහි අස්තධර්මයාණ නැතියේ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

එක්පසෙකැ (මෙහෙණසඟුන් කෙරෙහි) උපසපන් වුවකට ඔවා දේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනස්තධර්මයෙහි අස්තධර්මයාණා ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, අනස්තධර්මයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. අනස්තධර්මයෙහි අනස්තධර්මයාණා ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

(අට ගරු දම් පෙළ) උදෙසන්නේ නම්, (ගරුදම්පෙළෙහි) අටුවා බණන්තේ නම්; ආයතියෙනි, බණන්තැ'යි කියනු ලබන්නේ කියා නම් පැන පිළිඳිසි නම්, පැන පුරවුස්නා ලද්දේ කියා නම්, මෙරමා සඳහා දෙසන්නහුගෙන් මෙහෙණහු අසන් නම්, හික්මනුවකට හෙරැණියකට කියා නම් ඇවැත් නැති. උම්මන්තකහට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

දෙවැනි අත්ථසගත ශික්ෂාපද යි

6.3.3

හික්කුනුපයසය ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු ආකාෂනපදයෙහි ක්ෂුල්වත් නුවරැ නිශ්‍රොධාරාමයෙහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු මෙහෙණවරට එළැඹැ සවග මෙහෙණන්හට ඔවා දෙති. හික්ෂුණිහු සවග මෙහෙණන්හට තෙල කීහු: ආයතියෙනි, එවු අවවාදයට යමහ යි.

ආයතියෙනි, යම් තෙනකට ඔවා කරුණෙන් ඇපි යන්නෙමු ද සවග මහණහු මෙහි ම අපට ඔවා දෙති යි කීවු ය.

හික්ෂුණිහු ලවු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් සවග මෙහෙණහු අවවාදයට නො යන්නාහු දු''යි.

2. එකල්හී ඒ මෙහෙණහු මහණුන්හට තෙල කරුණ දුන්වුහ. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිය වුවෝ...ඔහු ලවු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් සවග මහණහු මෙහෙණවරට එළැඹැ මෙහෙණන්හට ඔවා දුන්හු ද යි...

සැබැ ද මහණෙනි, තෙපි මෙහෙණවරට එළැඹැ මෙහෙණන්හට ඔවා දෙවු ද යි.

සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස.

පාවිතකියපාළි භික්ඛුවිහරේතා

විගර්භි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං භි නාම තුලෙභ ලොසපුරියා භික්ඛුනුපසසයං උපසඩකමීඤ්ඤා භික්ඛුනියො ඔවදිසුංථ. නෙතං ලොසපුරියා අපසසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුනුපසසයං උපසඩකමීඤ්ඤා භික්ඛුනියො ඔවදෙය්‍යා පාවිතකිය”නති.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුනාං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං හොති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන මහාපජාපතී ගොතමී ගිලානා හොති. ථෙරා භික්ඛු යෙන මහාපජාපතී ගොතමී තෙනුපසඩාමිංසු උපසඩකමීඤ්ඤා මහාපජාපතීං ගොතමීං එතදවොචුං: “කච්චි තෙ ගොතමී,¹ ඛමනීයං කච්චි යාපතීයනති.

න මෙ අය්‍යා, ඛමනීයං න යාපතීයං ඉඛික්ඛය්‍යා, ධමමං දෙසෙථාති.

න හගිති කප්පති භික්ඛුනුපසසයං උපසඩකමීඤ්ඤා භික්ඛුනියො ධමමං දෙසෙතුනති කුක්ඛච්චායනතා න දෙසෙසුං.

4. අථ ඛො භගවා පුබ්බතභසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පඤ්ඤාචරං ආදය යෙන මහාපජාපතී ගොතමී තෙනුපසඩාමි. උපසඩකමීඤ්ඤා පඤ්ඤාතෙ ආසනෙ නිසිදි. නිසප්ප ඛො භගවා මහාපජාපතීං ගොතමීං එතදවොච: “කච්චි තෙ ගොතමී ඛමනීයං කච්චි යාපතීයනති”?

පුබ්බං මෙ හනොත ථෙරා භික්ඛු ආගනඤ්ඤා ධමමං දෙසෙනති. තෙන මෙ එංසු හොති. ඉදනි පන භගවතා පටික්ඛිතනනති කුක්ඛච්චායනතා න දෙසෙනති, තෙන මෙ න එංසු හොතිති.

5. අථ ඛො භගවා මහාපජාපතීං ගොතමීං ධමමීයා කථාය සඤ්ඤෙඤ්ඤා සමාදපෙඤ්ඤා සමුක්ඛෙතථෙඤ්ඤා සමභංගෙඤ්ඤා උට්ඨායාසනා පකකාමී. අථ ඛො භගවා එතසමීං නිදනෙ එතසමීං පකරණෙ ධමමීං කථං කඤ්ඤා භික්ඛු ආමනෙතසි: අනුජානාමී භික්ඛවෙ භික්ඛුනුපසසයං උපසඩකමීඤ්ඤා ගිලානං භික්ඛුනිං ඔවදිතුං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුනුපසසයං උපසඩකමීඤ්ඤා භික්ඛුනියො ඔවදෙය්‍යා අඤ්ඤතු සමයා පාවිතකියං, තඤ්ඤාං සමයො ගිලානා හොති භික්ඛුනී, අයං තස්ස සමයො”ති.

1. කච්චි ගොතමී - ඡෙසා.

භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් භික්ෂුන්ගේ පුරුෂයෙහි, තෙපි මෙහෙණ-වරට එළැඹූ මෙහෙණන්හට ඔවා දුන්නහු ද? භික්ෂුන්ගේ පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රයත්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් මෙහෙණවරට එළැඹූ මෙහෙණන්හට ඔවා දෙන්නේ නම් පවිත්‍ර වේ” යයි.

භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය මෙසේ පනවන ලද්දේ වෙයි.

3. එසමයෙහි වනාහි මහාපුරාපති ගෞතමී ගිලන් වූවා වෙයි. ස්ඵට්ඨරහිත්ඝුහු මහාපුරාපති ගෞතමීය වෙත එළැඹියාහු ය. එළැඹූ “කිම ගෞතමීය, කිම තොපට ඉවැසිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි”ද යි තෙල කීහු.

ආයඨිවරුනි මට ඉවැසිය නො හැකි යැ. යැපිය නො හැකි යි, ආයඨිවරු දහම් දෙසන්නාහු නම් මැනැවැ යි කීවු ය.

“නැහණියනි, මෙහෙණවරට එළැඹූ මෙහෙණන්හට දහම් දෙසන්නට නො කැපැ යි” කුකුස් කරනුවෝ (දහම්) නො දෙසූහු.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරවැ පාසිවුරු ගෙන මහාපුරාපති ගෞතමීය වෙත එළැඹූ පැනවූ අස්තෙහි වැඩහුන්නේය. වැඩ හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිම ගෞතමීය, තොපට ඉවැසිය හැකි ද? යැපිය හැකි ද යි තෙල වදළසේක.

ස්වාමීනි, පෙර ස්ඵට්ඨරහිත්ඝුහු අවුත් මට දහම් දෙසනි. එයින් මට පහසු වෙයි. දන් වූ කලී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රතික්ෂිප්ත යැ යි කුකුස් කරනුවෝ නො දෙසත්. එයින් මට පහසු නො වේ යැ යි කීවු ය.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහාපුරාපති ගෞතමීයට දහම් කථායෙන් මොනවට කරුණු දක්වා මොනවට කරුණු ගන්වා මොනවට තෙද ගන්වා මොනවට සතුටු කරවා හුනස්තෙන් නැඟිට වැඩියේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දහම් කථා කොට මහණුන් ඇමතුයේක. “මහණෙනි, මෙහෙණවරට එළැඹූ ගිලන් මෙහෙණට ඔවා දෙන්නට අනුදනිමි”මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් සුදුසු සමය තබා මෙහෙණවරට එළැඹූ මෙහෙණන් හට ඔවා දෙන්නේ නම් පවිත්‍ර වේ. එහි මේ සුදුසු සමය යි. මෙහෙණක් ගිලන් වූවා වේ නම් මේ එහි සුදුසු සමය යි.

පාර්තීයපාළි භික්ෂුවිභවෙහා

6. **යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ෂුති: -පෙ- අයං ඉමසම්. අප්ප අධිපෙපනො භික්ෂුති.**

භික්ෂුනුපසායයො නාම: යත් භික්ෂුනියො එකරත්ත මිටි වසනාති:

උපසංකම්පනාති: තත් ගතත්වා.

භික්ෂුනී නාම: උභතො සඛෙහ උපසම්පන්නා.

ඔවදෙය්‍යාති: අට්ඨති ගරුධචෙච්චි ඔවදති ආපත්ති පාර්තීයසීස.

අඤ්ඤත්‍ර සමයාති: යපෙත්වා සමයං.

භීලානා නාම: භික්ෂුනී න සකෙකාති ඔවාදය වා සංවාසාය වා ගතත්වා.

උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤී භික්ෂුනුපසායං උපසංකම්පනා අඤ්ඤත්‍ර සමයා ඔවදති ආපත්ති පාර්තීයසීස. උපසම්පන්නාය වෙමතිකො භික්ෂුනුපසායං උපසංකම්පනා අඤ්ඤත්‍ර සමයා ඔවදති ආපත්ති පාර්තීයසීස. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී භික්ෂුනුපසායං උපසංකම්පනා අඤ්ඤත්‍ර සමයා ඔවදති ආපත්ති පාර්තීයසීස.

අඤ්ඤන ධම්මෙන ඔවදති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස. එකතො උපසම්පන්නාය ඔවදති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස.

අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤී ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස. අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්න සඤ්ඤී අනාපත්ති.

අනාපත්ති: සමයෙ උදෙසං දෙභ්‍රතො පරිපුච්ඡං දෙනො ඔසාරෙහි අය්‍යාති චුච්චානො ඔසාරෙහි පඤ්ඤාපුච්ඡති පඤ්ඤා පුච්චා කචෙති අඤ්ඤස්සත්ථාය භණන්තං භික්ෂුනියො පුඤ්ඤාති සික්ඛම්භාණාස්සාමචෙණරාය උමමනකස්ස ආදිකම්මිකස්සාති.

භික්ෂුනුපසායසීඝ්ඛාපදං තතියං

6. යොපන; යම්, යම් බදු...භික්ෂු...මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

භික්ෂුනුපස්සය: යම් තෙතෙකැ මෙහෙණු එක් රැයකුදු වසද්ද එතෙත යි.

උපසංකම්ප්වා: එහි ගොස්.

භික්ෂුනී නම්: දෙසඟුන් කෙරෙහි උපසපත් වුවා.

ඔවදෙයා: අෂ්ට ගරුධර්මයෙන් ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

අඤ්ඤත්‍රසමයා: සුදුසු සමය තබා.

ගිලානා නම්: මෙහෙණක් අවවාදයට හෝ සහවාසයට හෝ යන්තට නො හැකි වුවා යි.

උපසපනක කෙරෙහි උපසපත්සන් ඇතියේ සුදුසු සමය තබා මෙහෙණවරට එළැඹූ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, උපසපනක කෙරෙහි විමනි ඇතියේ සුදුසු සමය තබා මෙහෙණවරට එළැඹූ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, උපසපනක කෙරෙහි අනුපසපත්සන් ඇතියේ සුදුසු සමය තබා මෙහෙණවරට එළැඹූ ඔවා දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

අන්‍යධම්මයෙකින් ඔවා දේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, මෙහෙණ සඟුන් කෙරෙහි උපසපත්වුවකට ඔවා දේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක කෙරෙහි උපසපත්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක කෙරෙහි විමනි ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. අනුපසපනක කෙරෙහි අනුපසපත්සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

සුදුසු සමයෙහි (අටගරු දම්පෙළ) උදෙසන්තේ නම්, (ගරුදම් පෙළෙහි) අවුවා බණන්තේ නම් ආරාධනයෙනි, බණන්තැ'යි කියනු ලබන්නේ බෙණේ නම් පැන පිළිවිසිනම් හැඟ පුළුවියනා ලද්දේ කියා නම් මෙරමා සඳහා දෙසන්නහුගෙන් මෙහෙණු අසත් නම් ඇවැත් නැති, සික්මනුවකට හෙරැණියකට උම්මත්තකහට ආදිකම්මකහට ඇවැත් නැති.

තෙවැනි භික්ෂුනුපස්සය භික්ෂාපදය යි

6.3.4

ආමිසසිකඛාපදං

1. නෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවච්චියං උගරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකයා ආරාමෙ. නෙන ඛො පන සමයෙන ථෙරා භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවදන්තා ලාභිනො භොනති චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන- ගිලානාඥ වට්ඨයභෙසජ්ජපරිකඛාරානං ජබ්බරෙගියා භික්ෂු ඵට්ඨං වදෙනාති. “න බහුකතා ථෙරා භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවදන්ති, ආමිසභෙතු ථෙරා භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවදන්ති.”

2. යෙ නෙ භික්ෂු අස්ථිතා -පෙ- නෙ උජ්ඣායනාති වියනාති උපාචෙතාති: “කථං හි නාම ජබ්බරෙගියා භික්ෂු ඵට්ඨං වකඛනාති: න බහුකතා ථෙරා භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවදන්ති, ආමිසභෙතු ථෙරා භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවදන්ති” -පෙ-

සච්චං කීර තුලෙහ භික්ෂුවෙ ඵට්ඨං වදෙථ න බහුකතා ථෙරා භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවදන්ති, ආමිසභෙතු ථෙරා භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවදන්ති.

සච්චං හගවා.

උගරති බුද්ධො හගවා -පෙ- කථං හි නාම තුලෙහ මොසපුරියා ඵට්ඨං වකඛථ: න බහුකතා ථෙරා භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවදන්ති ආමිසභෙතු ථෙරා භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවදන්ති. නෙනං මොසපුරියා අඥාසනානං වා පසාදය -පෙ- ඵට්ඨනා පන භික්ෂුවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ෂු ඵට්ඨං වදෙය්‍යා ආමිසභෙතු භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවදන්ති සාවිතති” නති.

3. යො පනාති: යො යාදිගො -පෙ- භික්ෂුනි: -පෙ- අයං ඉච්චෙමි. අනෙඨ අධිජෙතො භික්ෂුනි.

ආමිසභෙතූනි: චීවරභෙතු පිණ්ඩපාතභෙතු සෙනාසනභෙතු ගිලානපට්ඨයභෙසජ්ජපරිකඛාරභෙතු සක්කාරභෙතු ගරුකාරභෙතු මානන- භෙතු චක්ඛනභෙතු පුජනභෙතු.

1. ඔවදතු - ඡෙසං. 2. රෙඡා භික්ෂු - ඡෙසං,

6.3.4

ආමීසයික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත් නුවර අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවරම් වෙහෙර වැඩැවෙසෙති. එකල්හි ස්ථවීරභික්ෂුහු මෙහෙණන්හට ඔවා දෙන්නාහු සිටුරු-පිටුටා-සෙනසුන්-ශීලන්පසබෙහෙත් පිරිකර ලබන්-නාහු වෙති. සවග මහණහු මෙසේ කියති: ස්ථවීර භික්ෂුහු මෙහෙණන් හට කළ දහම් බුහුමන් ඇති වූ ඔවා නො දෙති. ආමීසහෙතුයෙන් ස්ථවීර භික්ෂුහු මෙහෙණන්හට ඔවා දෙති යි.

2. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පටසති, දෙස් පතුරුවන්: කෙසේ නම් සවග මහණහු ස්ථවීර භික්ෂුහු මෙහෙණන්හට කළ දහම් බුහුමන් ඇති වූ ඔවා නො දෙති යි, ආමීසහෙතුයෙන් ස්ථවීර භික්ෂුහු මෙහෙණන්හට ඔවා දෙති යි මෙසේ කියත් ද යි...

සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි ස්ථවීර භික්ෂුහු මෙහෙණන්හට කළ දහම් බුහුමන් ඇති වූ ඔවා නො දෙති, ආමීසහෙතුයෙන් ස්ථවීර භික්ෂුහු මෙහෙණන්හට ඔවා දෙති යි මෙසේ කියවු ද?

සැබෑවෑ භාගාවතුන් වහන්ස,

භාගාවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි ස්ථවීර භික්ෂුහු මෙහෙණන්හට කළ දහම් බුහුමන් ඇති වූ ඔවා නො දෙති, ආමීසහෙතුයෙන් ස්ථවීර භික්ෂුහු මෙහෙණන්හට ඔවා දෙති යි මෙසේ කියන්නාහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රයන්තයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... තවද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් ආමීසයක් හේතු කොට ගෙන භික්ෂුහු මෙහෙණන් හට ඔවා දෙති යි මෙසේ කියන්නේ නම් පවිත්‍ර වේ” යයි.

3. යො පන: යම්, යම් බදු... භික්ෂු... මෙ තෙමේ මෙ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

ආමීසහෙතු: වීචරිණ්ණයෙන් පිණ්ඩපාත හේතුයෙන් ඝයනාසන හේතුයෙන් ග්ලානප්‍රත්‍යයහෙණප්‍රාප්තිකාර හේතුයෙන් සන්කාර හේතු යෙන් ගරුකාරහේතුයෙන් මානනහේතුයෙන් වන්දන හේතුයෙන් පූජනහේතුයෙන්.

පාචිත්තියපාළි භික්ෂුවිභවෙහි

එවං වදෙය්‍යාති: උපසම්පන්නං සධෙහන සමමනං භික්ෂුනොවාදකං අවණණං කතතුකාමො අයසං කතතුකාමො මඩකුකතතුකාමො එවං වදෙති. චීවරහෙතු පිණ්ඩපාතහෙතු සෙනාසනහෙතු ගිලානපච්චයහෙජ්ජපරිඤ්ඤාරහෙතු සකකාරහෙතු ගරුකාරහෙතු මානනහෙතු ව්‍යාජනහෙතු පූජනහෙතු ඔවදතීති භණති ආපනති පාචිත්තියසීස.

ධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤී එවං වදෙති ආපනති පාචිත්තියසීස. ධම්මකමෙම වෙමතිකො එවං වදෙති ආපනති පාචිත්තියසීස. ධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤී එවං වදෙති ආපනති පාචිත්තියසීස.

උපසම්පන්නං සධෙහන අසමමනං භික්ෂුනොවාදකං අවණණං කතතුකාමො අයසං කතතුකාමො මඩකුකතතුකාමො එවං වදෙති චීවරහෙතු -පෙ-පූජනහෙතු ඔවදතීති භණති ආපනති දුක්ඛට්ඨසීස.

අනුපසම්පන්නං සධෙහන සමමනං වා අසමමනං වා භික්ෂුනොවාදකං අවණණං කතතුකාමො අයසං කතතුකාමො මඩකුකතතුකාමො එවං වදෙති චීවරහෙතු පිණ්ඩපාතහෙතු සෙනාසනහෙතු ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිඤ්ඤාරහෙතු සකකාරහෙතු ගරුකාරහෙතු මානනහෙතු ව්‍යාජනහෙතු පූජනහෙතු ඔවදතීති භණති ආපනති දුක්ඛට්ඨසීස.

අධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤී ආපනතිදුක්ඛට්ඨසීස. අධම්මකමෙම වෙමතිකො ආපනති දුක්ඛට්ඨසීස. අධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤී ආපනති දුක්ඛට්ඨසීස.¹

අනාපනතී: පකතියා චීවරහෙතු පිණ්ඩපාතහෙතු සෙනාසනහෙතු ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිඤ්ඤාරහෙතු සකකාරහෙතු ගරුකාරහෙතු මානනහෙතු ව්‍යාජනහෙතු පූජනහෙතු ඔවදන්තං භණති. උමමන්තකසීස ආදීකමේකසීසාති.

ආමිසයිකඛාපදං වතුඤ්ඤං.

1. ආපනති - පිඹ, ii

එවං වදෙයා; යනු සභිසයා විසින් සම්මත වූ මෙහෙණ ඔවා දෙන උපසපනක්භට ගරහනු කැමැත්තේ අයස දනවනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ මෙසේ කියයි: විවරහේතුයෙන් පිණ්ඩපාතහේතුයෙන් ශයනාසනහේතුයෙන් ග්ලානප්‍රත්‍යය හෙහෙජ්‍යපරිෂ්කාරහේතුයෙන් සත්කාරහේතුයෙන් ගරුකාරහේතුයෙන් මානනහේතුයෙන් වන්දන හේතුයෙන් පූජනහේතුයෙන් ඔවා දේ යැ යි බෙණේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

ධම්කම්සෙහි ධම්කම්සංඥා ඇතියේ මෙසේ කියා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, ධම්කම්සෙහි විමති ඇතියේ මෙසේ කියා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, ධම්කම්සෙහි අධම්කම්සංඥා ඇතියේ මෙසේ කියා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

සභිසයා විසින් අසම්මත වූ භික්ඛුනොවාදක උපසපනක්භට ගරහනු කැමැත්තේ අයස දනවනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ මෙසේ කියයි. විවරහේතුයෙන්...පූජනහේතුයෙන් ඔවා දේ යයි බෙණේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

සභිසයා විසින් සම්මත වූ හෝ අසම්මත වූ හෝ භික්ඛුනොවාදක අනුපසපනක්භට ගරහනු කැමැත්තේ අයස දනවනු කැමැත්තේ මතු කරනු කැමැත්තේ මෙසේ කියයි: විවරහේතුයෙන් පිණ්ඩපාතහේතුයෙන් ශයනාසනහේතුයෙන් ග්ලානප්‍රත්‍යයහෙහෙජ්‍යපරිෂ්කාරහේතුයෙන් සත්කාරහේතුයෙන් ගරුකාරහේතුයෙන් මානනහේතුයෙන් වන්දනහේතුයෙන් පූජනහේතුයෙන් ඔවා දේ ය යි බෙණේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

අධම්කම්සෙහි ධම්කම්සංඥා ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අධම්කම්සෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. අධම්කම්සෙහි අධම්කම්සංඥා ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

විවරහේතුයෙන් පිණ්ඩපාතහේතුයෙන් ශයනාසනහේතුයෙන් ග්ලානප්‍රත්‍යය හෙහෙජ්‍යපරිෂ්කාරහේතුයෙන් සත්කාරහේතුයෙන් ගරුකාරහේතුයෙන් මානනහේතුයෙන් වන්දනහේතුයෙන් පූජනහේතුයෙන් ප්‍රකෘති විසින් ඔවා දෙනත්කභට බෙණේ නම්, ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

විවරදනාසිකාපදං

6.3.5

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විභරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවඤ්ඤාං අඤ්ඤතරිඤ්ඤාං විසිඛාය පිණ්ඩාය වරති අඤ්ඤතරාපි භික්ඛුනී තඤ්ඤාං විසිඛාය පිණ්ඩාය වරති. අථ ඛො සො භික්ඛු තං භික්ඛුනීං එතදවොච: “ගච්ඡ හගීනී, අමුකසමීං ඔකාසෙ භික්ඛා දීයතී”ති. සාපි-ඛො එවමාහ: “ගච්ඡයා, අමුකසමීං ඔකාසෙ භික්ඛා දීයතී”ති. තෙ අභිණ්ඤ දඤ්ඤතෙන සන්දිට්ඨා අහෙසුං.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන සඛකඤ්ඤා විවරං භාජියතී. අථ ඛො සා භික්ඛුනී ඔවාදං ගතඤ්ඤා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛයාමී. උපසඛයාමීඤ්ඤා තං භික්ඛුං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනතං අට්ඨාසී. එකමනතං ධීතං ඛො තං භික්ඛුනීං සො භික්ඛු එතදවොච: “අයං මෙ හගීනී විවර පට්ඨිංසො¹ සාදිධිසසසී”ති. ආමයා², දුඛලච්චිරාචභීනී³ අථ ඛො සො භික්ඛු තඤ්ඤා භික්ඛුනියා විවරං අදසී. සොපි ඛො භික්ඛු දුඛලච්චිරො භොතී. භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොචු: “කරොහිදනී තෙ ආවුසො විවර”නතී. අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛුනං එතමඤ්ඤා ආරොචෙසී.

3. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනානී බියනානී විපාවොනානී: “කථං හි නාම භික්ඛු භික්ඛුනියා විවරං දඤ්ඤතීති -පෙ-

සචං කිර ඤ්ඤා භික්ඛු භික්ඛුනියා විවරං අදසීති.

සචං භගවා.

ඤ්ඤානිකා තෙ භික්ඛු අඤ්ඤතිකානී.

අඤ්ඤතිකා භගවානී.

අඤ්ඤතකො මොසපුරිස අඤ්ඤතිකාය න ජානානී පතිරුපං වා අපපතිරුපං වා සනතං වා අසනතං වා. කථං හි නාම ඤ්ඤා මොසපුරිස අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුනියා විවරං දඤ්ඤසී. තෙනං මොසපුරිස අපපසනනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුනියා විවරං දදෙය්‍ය පාච්ඛකිය”නතී.

එව ඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුනං සිකාපදං පඤ්ඤතං භොතී.

1. විවරපට්ඨිංසො - ම ජසං,
3. දුඛලච්චිරාචභීනී - සිඉ

2. ආමයා - මජ්ඣං,
ආමයා-සිඉ

6.3.5

විවරදනශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සැවැනෙහි එක්තරා විචියෙකැ පිඬු පිණිස හැසිරෙයි. එක්තරා මෙහෙණක් ද ඒ විචියෙහි පිඬු පිණිස හැසිරෙයි. එකල්හි එමහණ එමෙහෙණහට තෙල කිය: "යා නැගණිය, අසුවල් තෙතැ හික්ෂාව දෙනු ලැබේ" යයි ඔ ද මෙසේ කිවු: "යා ආයතියෙනි, අසුවල් තෙතැ හික්ෂාව දෙනු ලැබේ" යයි. ඔහු නිරතුරු දක්මෙන් දුටුමිතුරු වූහ.

2. එසමයෙහි වනාහි සඛසයාගේ සිවුරු බෙදනු ලැබෙයි. එකල්හි එමෙහෙණ අවවාදයට ගොස් එමහණ වෙත එළැඹියා ය. එළැඹූ සකසා වැද එකත්පසෙකැ සිටියා ය. එකත්පසෙකැ සිටි එමෙහෙණහට එමහණ තෙල කිය: 'නැගණිය, මේ මගේ සිවුරු කොටස යැ. (එය) ඉවසන්තෙහි ද දී. එසේ යැ ආයතියෙනි, දුබල සිවුරු ඇත්තියකිම වෙමි යි. එකල්හි එමහණ එමෙහෙණහට සිවුර දුන්නේ ය. එමහණ තෙමේත් දුබල සිවුරු ඇතියේ වෙයි. හික්ෂුහු එමහණහට තෙල කීහු: "ඇවැත්නි, තෙ:පගේ සිවුර දන් කරව යි. එකල්හි ඒ මහණ තෙල කරුණ හික්ෂුන්හට දුන්වී ය.

3. යම් ඒ හික්ෂු නෙතෙක් අපිය වූවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් මහණෙක් මෙහෙණකට සිවුරක් දෙන්නේ ද යි...

- සැබෑ ද මහණ තෝ මෙහෙණකට සිවුරක් දුන්නෙහි ද ? යි.
- සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස,
- මහණ (එමෙහෙණ) තාගේ නෑ වූවා ද? නො නෑ වූවා ද ? යි.
- භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නො නෑ වූවා යැ.

හිස් පුරුෂය, නො නෑයෙක් නො නෑයක ගේ සුදුසු දය හෝ නුසුදුසු දය හෝ ඇති දය හෝ නැති දය හෝ නො දනී. කෙසේ නම් හිස්පුරුෂය, තෝ නොනෑ මෙහෙණකට සිවුරක් දුන්නෙහි ද? හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...තව ද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් නොනෑ මෙහෙණකට සිවුරක් දෙන්නේ නම් පවිඪි වේ" යයි.

භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුන්හට මේ සිකපදය මෙසේ පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාචිතකියපාළි භික්ෂුවිභවෙයා

4. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු කුක්ඛවුච්චායන්තා භික්ඛුනීනං පාරිවට්ඨකං¹ වීවරං න දෙනාති, භික්ඛුනීයො උජ්ඣායන්ති වියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි නාම අය්‍යා අමභාකං පාරිවට්ඨකං වීවරං න දක්ඛන්ති”ති. අසේසාසුං ඛො භික්ඛු තාසං භික්ඛුනීනං උජ්ඣායන්තිනං වියන්තිනං විපාවන්තිනං. අප් ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතලොං ආරොවෙසුං. අප් ඛො භගවා එතස්මීං නිදනෙ එකස්මීං පකරණෙ ධම්මීං කථං කථා භික්ඛු ආමන්තෙයි. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඤ්චන්තං පාරිවට්ඨකං දතුං භික්ඛුස්ස භික්ඛුනීයා සික්ඛාමානාය සාමණෙරොස්ස සාමණෙරාය. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඉමෙයං පඤ්චන්තං පාරිවට්ඨකං දතුං” එවිඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනීයා වීවරං දදෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර පාරිවට්ඨකා පාචිතකිය”න්ති.

ර්. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමස්මීං අප්ඤ්ඤා අධිපෙන්නො භික්ඛුති.

අඤ්ඤාතිකා නාම: මානිතො වා පිනිතො වා යාව සත්තො පිතාමහපුතා අසම්බද්ධා.

භික්ඛුනී නාම: උභතො සඛෙඤ්ඤ උපසම්පන්නා.

වීවරං නාම: ජනං වීවරානං අඤ්ඤන්තරං වීවරං විකප්පනුපගං පඤ්ඤමං.

අඤ්ඤත්‍ර පාරිවට්ඨකාති: ධම්මෙයා පාරිවට්ඨකං දෙනි ආපත්ති පාචිතකියස්ස.

අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා වීවරං දෙනි අඤ්ඤත්‍ර පාරිවට්ඨකා ආපත්ති පාචිතකියස්ස. අඤ්ඤාතිකාය වෙමනිතො වීවරං දෙනි අඤ්ඤත්‍ර පාරිවට්ඨකා ආපත්ති පාචිතකියස්ස. අඤ්ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤා වීවරං දෙනි අඤ්ඤත්‍ර පාරිවට්ඨකා ආපත්ති පාචිතකියස්ස.

එකතො උපසම්පන්නාය වීවරං දෙනි අඤ්ඤත්‍ර පාරිවට්ඨකා ආපත්ති දුක්ඛකප්පස්ස. ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ආපත්ති දුක්ඛකප්පස්ස. ඤාතිකාය වෙමනිතො ආපත්ති දුක්ඛකප්පස්ස. ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤා අනාපත්ති.

අනාපත්ති: ඤාතිකාය පාරිවට්ඨකං පරිත්තොන වා විපුලං විපුලෙන වා පරිත්තං භික්ඛුනී විස්සාසං ගණාති නාවකාලීකං ගණාති වීවරං ධම්මෙයා අඤ්ඤං පරිඤ්ඤාරං දෙනි සික්ඛාමානාය සාමණෙරාය උච්චන්තකස්ස ආදීකම්මකස්සාති.

වීවරදුනසික්ඛාපදං පඤ්චමං.

1. පාරිවට්ඨකං - 086.

4. එසමයෙහි වනාහී භික්ෂුහු කුකුස්කරන්තාහු මෙහෙණන්හට පිරුළ කොට සිවුරු නො දෙති. මෙහෙණහු ලවු කොට සිතනී, නුගුණ පවසනී දෙස් පතුරුවන්: කෙසේ නම් ආයඨයෝ අපට පිරුළ කොට සිවුරු නොදෙන්නාහු ද යි. භික්ෂුහු ලවු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මෙහෙණනගේ (අකීර්ත්තිශබ්දය) ඇසුහු. එකල්හී ඒ භික්ෂුහු භාගාවතුන්හට තෙල කරුණ දුන්වූහ. එකල්හී භාගාවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දැහැමි කරා වදරා මහණුන් ඇමතුසේක: "මහණෙනි, මහණහට මෙහෙණහට සික්මනුවහට හෙරණකුහට හෙරණකහට යන පස් දෙනහට පිරුළ කොට දෙන්නට අනුදනීම්. මහණෙනි, මේ පස්දෙනහට පිරුළ කොට දෙන්නට අනුදනීම්" තව ද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් නොනෑ මෙහෙණකට පිරුළ හැර සිවුරු දෙන්නේ නම් පවිති වේ" යයි.

5. යො පන: යම්, යම්බදු...භික්ෂු...මෙතෙමේ මේ අර්ත්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

අඤ්ඤාතීකා නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්වන කුලපර-විටිය දක්වා නො සබඳ වූවා.

භික්ෂුනී නම්: දෙසඟුන් කෙරෙහි උපසපන් වූවා.

විවර නම්: සවැදැරුම් සිවුරු අතුරෙන් විකල්පනයට සුදුසු එක්තරා පැසුර සිවුරෙකි.

අඤ්ඤත්‍ර පාරිච්චකා: පිරුළ හැර දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

නොනෑ මෙහෙණකට නොනෑ මෙහෙණක යන සන් ඇතියේ පිරුළ හැර සිවුරු දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ. නොනෑ මෙහෙණකට වීමකි ඇතියේ පිරුළ හැර සිවුරු දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ. නොනෑ මෙහෙණකට නෑමෙහෙණකැ යි සන් ඇතියේ පිරුළ හැර සිවුරු දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

මෙහෙණ සඟුන් කෙරෙහි උපසපන් වූවකට පිරුළ හැර සිවුරු දේ නම් දුකුළ ඇවැත් වේ. නෑමෙහෙණකට නොනෑ සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. නෑමෙහෙණකට වීමකි ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. නෑමෙහෙණකට නෑමෙහෙණකැ යි සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

නෑමෙහෙණකට, මද අගය ඇතියෙකින් මහ ඇඹි පිරුළවක් හෝ මහ ඇඹියෙකින් මද අගය ඇති පිරුළවක් හෝ මෙහෙණක් විය්වස් වෑ ගනී නම්, තවුකැලි වෑ ගනී නම්, සිවුරු තබා අන් පිරිකරක් දේ නම් සික්මනුවහට, හෙරණහට දේ නම් ඇවැත් නැති උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

පස් වැනි විවරදනශික්ෂාපද යි

6.3.6

වීචරසිඛබනසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවඤ්ඤාං චිහරති ජෙතවනෙ අනාචපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උද්ධි පච්චො¹ හොති වීචරකඉමං කාතුං. අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී යෙනායස්මා උද්ධි තෙනුපසඬකමී උපසඬකමීඤා ආයස්මන්තං උද්ධිං එතදචොව: “සාධු මෙ හනනා, අයොගා වීචරං සිඛබ්බු”ති. අථ ඛො ආයස්මා උද්ධි තස්සො භික්ඛුනීයා වීචරං සිඛබ්බිඤා සුරත්තං සුපරිකමකතං කඤා මජ්ඣෙ පටිභානවිත්තං වුට්ඨාපෙඤා සංහරිඤා නිකඛිපි.

2. අථ ඛො සා භික්ඛුනී යෙනායස්මා උද්ධි තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීඤා ආයස්මන්තං උද්ධිං එතදචොව: “කතං තං හනනා, වීචර”නාති “හඤ්ඤ හගිනී, ඉමං වීචරං යථාසංහටං හරිඤා නිකඛිපිඤා යද භික්ඛුනී සඬෙඤා ඔවාදං ආගච්ඤි තද ඉමං වීචරං පාරුපිඤා භික්ඛුනීසඬඤ්ඤා පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ආගච්ඤා”ති.

3. අථ ඛො සා භික්ඛුනී තං වීචරං යථාසංහටං හරිඤා නිකඛිපිඤා යද භික්ඛුනීසඬෙඤා ඔවාදං ආගච්ඤි, තද තං වීචරං පාරුපිඤා භික්ඛුනී සඬඤ්ඤා පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ආගච්ඤි. මනුස්සො උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති “යාව ජීනනිකා ඉමා භික්ඛුනියො ධුත්තකා අභිරිකායො යත්භි නාම වීචරෙ පටිභානවිත්තං වුට්ඨාපෙඤ්ඤානාති”ති. භික්ඛුනියො එවමාහංසු: “කසසීදං කමම”නාති. අයාසස් උද්ධිස්සාති, යෙපි තෙ ජීනනකා ධුත්තකා² අභිරිකා තෙසමි ඵවරුපං න සොහෙය්‍ය කිං පන අයාසස් උද්ධිස්සාති.

4. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛුනං එත මඤ්ඤං ආරොචෙසුං: යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ච්ඤා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනාති ඛියනති විපාවෙනාති “කථං භි නාම ආයස්මා උද්ධි භික්ඛුනීයා වීචරං සිඛබ්බස්සති”ති -පෙ-

“සච්චං කිර ඤා උද්ධි භික්ඛුනීයා වීචරං සිඛබ්බි”ති

සච්චං හගවාති.

ඤ්ඤතිකා තෙ උද්ධි අඤ්ඤතිකාති.

අඤ්ඤතිකා හගවාති.

1. පච්චො - මජ්ඣ. 2. ජීනනිකා ධුත්තකා - පිචු

6.3.6

විවරසිඛ්ඛනශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර අනෙපිබු සිටුහුගේ දෙවරම් වෙහෙරෙහි වැඩූ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ සිවුරුකම් කිරීමට සමත් වෙති. එක්තරා මෙහෙණක් ආයුෂ්මත් උදයි තෙරුන් වෙත එළැඹියා යෑ. එළැඹූ ආයුෂ්මත් උදයි තෙරුන්හට තෙල කිවු යෑ වහන්ස, ආයුෂ්මත් වහන්සේ මට සිවුරක් මසන්නාහු මැනැවෑ යි. එකල්හි ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ එමෙහෙණහට සිවුරක් මසා මොනවට රජන් කොට මොනවට පිරියම් කොට මෑද ප්‍රතිභානවිත්‍රයක් නංවා හකුළවා තැබූහ.

2. එකල්හි එමෙහෙණ ආයුෂ්මත් උදයි තෙරුන් වෙත එළැඹියා යෑ. එළැඹූ ආයුෂ්මත් උදයි තෙරුන්හට තෙල කිවු ය. වහන්ස, ඒ සිවුරු කරන ලද දු යි. “නැහණිය, මේ සිවුර හැකුළූ වන මෑ ගෙන ගොස් මෙහෙණසහ යම් දිනෙකෑ අවවාදයට යේ නම් එදින මේ සිවුර පෙරෙව මෙහෙණ සහහු පිටුපසින් එව”යි.

3. එකල්හි ඒ මෙහෙණ ඒ සිවුර හැකුළූ වන මෑ ගෙන ගොස් බහා තබා යම් දිනෙකෑ මෙහෙණසහ අවවාදයට යේ නම් එදින ඒ සිවුර පෙරෙව මෙහෙණසහහු පිටුපසින් පිටුපසින් යෙයි. මිනිස්සු ලමු කොට සිටති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: මේ මෙහෙණහු සුන්ඛතප් ඇතියහ, ධූර්තයහ, විළි නැතියහ. යම්බඳු සිවුරෙක්හි ප්‍රතිභාන විත්‍රයක් නංවාලූහු දු යි. මෙහෙණහු මේ කවරක්හුගේ කර්මයෙක් ද යි මෙසේ කීහු. ආයුෂ්මත් උදයිහුගේ යි. යම්බඳු කෙනෙක් සුන්ඛතප් ඇතියාහු ධූර්ත වූවාහු විළි නැතියාහු වෙද්ද ඔවුනට ද මෙබන්දක් නො හොබනේ යෑ. ආයුෂ්මත් උදයිතෙරුන්හට කීම හොබනේ දු යි.

4. එකල්හි ඒ භික්ෂුණිහු මහණුන්හට තෙල කරුණ දන්වූහ. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් උදයි මෙහෙණකට සිවුරක් හිච්චි දු යි...

සැබෑ ද උදයි, තෝ මෙහෙණකට සිවුරක් හිච්චියෙහි දු යි.

සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස,

උදයි, (එ මෙහෙණ) තාගේ නෑ වූවා ද නොනෑ වූවා දු යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නොනෑ වූවා යෑ.

පාවිතතියපාළි හිකවු ව්හමෙයා

අඤ්ඤතකො මොසපුරිස අඤ්ඤාතිකාය න ජානාති පතිරුපං වා අප්පතිරුපං වා පාසාදිකං වා අපාසාදිකං වා. කථං හි නාම කං මොසපුරිස අඤ්ඤාතිකාය හිකවුනියා වීවරං සිබ්බසසසි. නෙතං මොසපුරිස අපසසනානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන හිසබ්බවෙ ඉමං සිකාපදං උදදියෙයනාථ:

“යො පන හිකවු අඤ්ඤාතිකාය හිකවුනියා වීවරං සිබ්බසස වා සිබ්බාපෙයා වා පාවිතතිය”නති.

5. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- හිකවුනි -පෙ- අයං ඉමසමී අපෙ අධිපෙතො හිකවුනි.

අඤ්ඤාතිකා නාම: මානිතො වා පිනිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුතා අසබ්බො.

හිකවුනි නාම: උභතො සමෙඤ උපසමපනා.

වීවරං නාම: ඡනං වීවරානං අඤ්ඤතරං වීවරං.

සිබ්බසසාති: සයං සිබ්බති ආරපථෙ ආරපථෙ ආපත්ති පාවිතතියසස.

සිබ්බාපෙයාති: අඤ්ඤං ආණාපෙති. ආපත්ති පාවිතතියසස. සකිං ආණනො බහුකමපි සිබ්බති ආපත්ති පාවිතතියසස.

අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා වීවරං සිබ්බති වා සිබ්බාපෙති වා ආපත්ති පාවිතතියසස. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො වීවරං සිබ්බති වා සිබ්බාපෙති වා ආපත්ති පාවිතතියසස. අඤ්ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤා වීවරං සිබ්බති වා සිබ්බාපෙති වා ආපත්ති පාවිතතියසස.

ඵකතො උපසමපනාය වීවරං සිබ්බති වා සිබ්බාපෙති වා ආපත්ති දුක්ඛටසස. ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ආපත්ති දුක්ඛටසස. ඤාතිකාය වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛටසස. ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤා අනාපත්ති.

අනාපතති: ඤාතිකාය වීවරං යථෙතො අඤ්ඤං පරිකාරං සිබ්බති වා සිබ්බාපෙති වා සිබ්බාපෙතොය සාමඤ්ඤාය උච්චතකසස ආදිකමිකසසාති.

වීවරසිබ්බනසිකාපදං ඡධං.

භීය පුරුෂය, නොනැගෙස් නොනැ මෙහෙණකට සුදුසු දය හෝ නුසුදුසු දය හෝ මනාපය හෝ අමනාපය හෝ නොදනී. භීය පුරුෂය, කෙසේ නම් හෝ නොනැ මෙහෙණකට සිවුරක් මැසුයෙහි දී යි. භීය පුරුෂය මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...තව ද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු :

“යම් මහණෙක් නො නැ මෙහෙණකට සිවුරක් මසන්නේ නම් හෝ මස්වන්නේ නම් හෝ පවිති වේ” යයි.

5. යො පන යනු: යම්, යම්බදු ... භික්ෂු ... මේ තෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

අක්කාතිකා නම: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්වන ඥාලපරවිථිය දක්වා නො සබඳ වුවා.

භික්ෂුනී නම: දෙසඟුන් කෙරෙහි උපසපත් වුවා.

විවර නම: සවැදැරුම් සිවුරු අතුරෙන් එක්තරා සිවුරෙකි.

සිඛෙඛයා: තෙමේ මයා නම් හිදී මගක් පාසා පවිති ඇවැත් වේ.

සිඛාපෙයා: අනෙකක්හු අණවා නම් පවිති ඇවැත් වේ. වරක් අණවන ලද්දේ බොහෝවරකුදු මයා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

නොනැ මෙහෙණක කෙරෙහි නොනැ සන් ඇතියේ සිවුරක් හිවා නම් හෝ හිවවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. නොනැ මෙහෙණක කෙරෙහි විමති ඇතියේ සිවුරක් හිවා නම් හෝ හිවවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. නොනැ මෙහෙණක කෙරෙහි නැමෙහෙණක යි සන් ඇතියේ සිවුරක් හිවා නම් හෝ හිවවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

මෙහෙණ සඟුන් කෙරෙහි උපසපත් වුවකට සිවුරක් මසා නම් හෝ මස්වා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ. නැමෙහෙණක කෙරෙහි නොනැ සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. නැමෙහෙණක කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. නැමෙහෙණක කෙරෙහි නැමෙහෙණක යි සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

නැමෙහෙණකට සිවුරක් හැර අන් පිරිකරක් හිවා නම් හෝ හිවවා නම් හෝ, ඇවැත් නැත. සික්මනුවට, හෙරැණියට, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

සවැනි විවරසිඛිඛනශික්ෂාපද යි

6.3.7

සංවිධානසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්දො හගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකයා ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බෙයියා භික්ඛු භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකදානමග්ගං පටිපජ්ජන්තී. මනුසසා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: “යථෙව මයං සපජාපනීකා ආභිණ්ඩාම එවචෙවිචෙ සමණා සකායුක්ඛියා භික්ඛුනීහි සද්ධිං ආභිණ්ඩන්තී” ති.

2. අසෙසාසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුසසානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිච්ජා -ථෙප- තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති “කථං හි නාම ජබ්බෙයියා භික්ඛු භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකදානමග්ගං පටිපජ්ජන්තී” ති -ථෙප-

සච්චං කීර තුලො භික්ඛවෙ භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකදානමග්ගං පටිපජ්ජන්තී.

සච්චං හගවා.

විහරති බුද්දො හගවා -ථෙප- කථං හි නාම තුලො මොසපුරිසා භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකදානමග්ගං පටිපජ්ජන්තී, තෙනං මොසපුරිසා අපසසන්තානං වා පසාදය -ථෙප- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුනීහියා සද්ධිං සංවිධාය එකදානමග්ගං පටිපජ්ජන්තො අනාමසො ගාමනතරමපි පාච්ඤානිය”න්ති.

එවඤ්ඤාදං හගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන සබ්බසුලා භික්ඛු ව භික්ඛුනීහියො ව සාකෙකා සාවස්ථියං¹. අදානමග්ගං පටිපජ්ජන්තො භොන්ති. අථ ඛො තා භික්ඛුනීහියො තෙ භික්ඛු එතදවොචුං: මයමපි අයොහි සද්ධිං ගමීසසාමා” ති. න හගිති කපපති භික්ඛුනීහියා සද්ධිං සංවිධාය එකදානමග්ගං පටිපජ්ජන්තුං තුලො වා පඨමං ගච්ඡන්තො මයං වා ගමීසසාමාති. අය්‍යා හන්තො අනාපුරිසා අය්‍යාව පඨමං ගච්ඡන්තුති.

1. සාවස්ථියං - සී.ඉ.

6.3.7

සංවිධානශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු මෙහෙණන් සමඟ කථා කොටගෙන එක් වැ අදන්මඟට පිළිපදිත්. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ කියති, දෙස් පතුරුවත්: යම්සේ ඇපි අහුන් සහිත වැ ඇවිදිමු නම් එසේ මැ මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ද මෙහෙණන් සමඟ ඇවිදුනාහ යි.

2. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහු. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ කියති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු මෙහෙණන් සමඟ කථා කොටගෙන එක් වැ අදන්මඟට පිළිපත්නාහු ද යි...”

සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි මෙහෙණන් සමඟ සංවිධානය කොට ගෙන එක් වැ අදන්මඟට පිළිපදිවු ද යි.

සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස,

භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි මෙහෙණන් සමඟ කියම කොටගෙන එක් වැ අදන්මඟට පිළිපත්නු ද යි. හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... තව ද මහණෙනි, මෙසේත් මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් මෙහෙණක හා සමඟ කථා කොටගෙන යටත් පිරිසෙයින් අන්භමකටද (යනුවට) එක් වැ අදන් මඟට පිළිපත්තේ නම් පවිති වේ” යයි.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් වීසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

3. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු ද භික්ෂුණිහු ද සාකෙතයෙන් සැවැතට යන අදන්මඟට පිළිපත්නාහු වෙති. එකල්හි ඒ භික්ෂුණිහු ඒ භික්ෂුන්ට මෙය කීහු: “ඇපිදු ආයාඨයන් සමඟ යම්හ”යි. නැඟණියනි, මෙහෙණක හා සමඟ කථාකොට ගෙන එක් වැ අදන් මඟට පිළිපදින්නට නො කැප යැ. තෙපි හෝ පෙරාතු වැ යවු. ඇපි හෝ යම්හ යි. වහන්ස, ආයාඨයෝ අග්‍රපුරුෂයෝ යැ. ආයාඨයෝ මැ පෙරාතු වැ යෙත්වා යි.

පාචිතකියපාළි භික්ෂුවීභවෙයා

4. අඵ ඓව තාසං භික්ඛුනීනං පච්ඡා ගච්ඡන්තීනං අනන්තරාමග්ගෙ චොරා අච්ඡිංසු චෙච්ඤ්ඤෙසසුඤ්ඤා. අඵ ඓව තා භික්ඛුනීයො සාච්ඡී. ගන්තවා භික්ඛුනීනං එතමඤ්ඤං ආරොචෙච්ඤ්ඤං. භික්ඛුනීයො භික්ඛුනං එතමඤ්ඤං ආරොචෙච්ඤ්ඤං. භික්ඛු භගච්ඤො එතමඤ්ඤං ආරොචෙච්ඤ්ඤං. අඵ ඓව භගචා එතසමී. නිදුනෙ එතසමී. පකරණෙ ඛලී. කඵ. කඤ්ඤා භික්ඛු ආමනොසි. අනුජානාමී භික්ඛවෙ සඤ්ඤාමනීයෙ මග්ගෙ සාසධිකසමච්ඤෙ සපච්ඤෙස භික්ඛුනීයා සද්ධිං සංචීධාය එකඤ්ඤානමග්ගං පච්ඡෙච්ඤ්ඤං. එච්ඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං පික්ඛාපදං උද්දියෙය්‍යාඵ :

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුනීයා සද්ධිං සංචීධාය එකඤ්ඤානමග්ගං පච්ඡෙච්ඤ්ඤං අනන්තරාමග්ගෙ ගාමනන්තරෙසි අඤ්ඤාසමයා පාචිතකියං. තඤ්ඤාසං සමයො සඤ්ඤාමනීයො භොති මග්ගො. සාසධිකසමච්ඤො, සපච්ඤෙසො අයං තඤ්ඤා සමයො”ති.

5. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉච්ඡමී. අඤ්ඤා අධිච්ඤො භික්ඛුති.

භික්ඛුනී නාම: උභවො සචෙත උපසමපන්නා.

සද්ධිනී: එකමො.

සංචීධායාති: ගච්ඡාම හගීති ගච්ඡාමය්‍ය, ගච්ඡාමය්‍ය ගච්ඡාම හගීති අඤ්ඤා වා භියොවා වා පරෙ වා ගච්ඡාමාති සංචීඤ්ඤා ආපඤ්ඤා දුක්ඛච්ඤ්ඤා.

අනන්තරාමග්ගෙ ගාමනන්තරමයිති: කුක්ඛච්ඤ්ඤාමග්ගො ගාමෙ ගාමනන්තරෙ ගාමනන්තරෙ ආපඤ්ඤා පාචිතකියංසං. අගාමනෙ අරඤ්ඤා අඤ්ඤොපච්ඤො අඤ්ඤොපච්ඤො ආපඤ්ඤා පාචිතකියංසං.

අඤ්ඤාසමයාති: ධරෙඤ්ඤා සමයං. සඤ්ඤාමනීයො නාම: මග්ගො න සක්ඤ්ඤා භොති චිතා සඤ්ඤා ගන්තං.

සාසධිකං නාම: තසමී. මග්ගෙ චොරානං නිච්ඤ්ඤාකාමො දික්ඤ්ඤා භුග්ගොකාමො දික්ඤ්ඤා ධීග්ගොකාමො දික්ඤ්ඤා නිසිග්ගොකාමො දික්ඤ්ඤා නිපච්ඤ්ඤාකාමො දික්ඤ්ඤා.

1. අච්ඡිංසු - මඤ්ඤං. 2. කුක්ඛච්ඤ්ඤා - පිඤ්ඤා

4. එකල්හි පසු වැ යන්නා වූ ඒ මෙහෙණන්ට අනදර කොට අතර මගැ සොරු (පා සිවුරු) අසිදගැන්ම ද කළහ. දුෂණ ද කළහ. එකල්හි ඒ මෙහෙණහු සැවැතට ගොස් මෙහෙණන්ට තෙල කරුණ දැන්වූහ, මෙහෙණහු මහණුන්ට තෙල කරුණ දැන්වූහ. මහණහු භාගාවතුන්ට තෙල කරුණ දැන්වූහ. එකල්හි භාගාවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දහැමි කරා කොට මහණුන් ඇමතුසේක: "මහණෙනි, සැක සහිත යැ යි දන්නා ලද බිය සහිත වූ සාර්ථයක් හා සමඟ යා යුතු මහෙකැ මෙහෙණක හා සමඟ කරා කොට ගෙන එක් වැ අදන්මඟට පිළිපදනට අනුදනිමි." තව ද මහණෙනි, මෙසේත් මේ සිකපදය උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් මෙහෙණක හා සමඟ කරා කොටගෙන යටත් පිරිසෙයින් අන්ගමකට ද (යනුවට) සුදුසු සමය තබා එක් වැ අදන්මඟට පිළිපදනේ නම් පවිත් වේ. එහි මේ සුදුසු සමය යි: සාර්ථයක් හා යා යුතු වූ මාර්ගය වෙයි, සැක සහිත යැ යි සම්මත වෙයි, බිය සහිත වේ, මේ එහි සමය යි".

5. යොපන යනු: යම්, යම්බදු...භික්ෂු...මෙතෙම මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

භික්ෂුනී නම්: දෙසඟුන් කෙරෙහි උපසපන් වූවා.

සද්ධිං යනු: එක් වැ.

සංවිධාය යනු: "යවු බුහුන යවු ආයතිය, යවු ආයතිය යවු බුහුන, අද හෝ හෙට හෝ තෙවන ද හෝ යවු"යි සංවිධාන කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.

අන්තමසො ගාමන්තරම්පි යනු: කුක්කුට සම්පාත (පියස්සෙන් පියස්සට කුකුළකුට ඉඟිලෑ යා හැකි) ගම්හි ගමක් ගමක් පාසා පවිති ඇවැත් වේ. ගමක් නො වන අරන්හි නම් අධියොදුනෙහි අධියොදුනෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

අඤ්ඤත්‍ර සමයා යනු: සුදුසු සමය තබා.

සත්ථගමනීය නම්: මාර්ගය ගැල්සාත්තුවෙන් තොර වැ යන්නට නො හැකි වෙයි.

සාසඛික නම්: ඒ මාර්ගයෙහි සොරුන් පිරිසිනැන් පැනෙයි, අහර ගත් තැන් පැනෙයි, සිටිනැන් පැනෙයි; හුන්තැන් පැනෙයි, හොත් තැන් පැනෙයි.

පාවිතකීයපාළි භික්ඛුවිභවෙතො

සප්පවිභයං නාම: නසමීං මග්ගෙ වොරෙහි මනුසසා හතා දිසසනාඪි විලුක්තා දිසසනාඪි ආකොචිතා දිසසනාඪි සප්පවිභයං ගනන්වා අප්පවිභයං පසසිත්වා¹ උයොගාපෙතඛබ්බා ගච්ඡට්ඨ හගිනිට්ඨොති.

සංවිදහිතෙ සංවිදහිතසඤ්ඤී ඵකඤ්ඤානමග්ගං පටිපජ්ජති අනතමසො ගාමනතරමපි අඤ්ඤත්‍ර සමයා ආපතති පාවිතකීයසස. සංවිදහිතෙ වෙමතිකො ඵකඤ්ඤානමග්ගං පටිපජ්ජති අනතමසො ගාමනතරමපි අඤ්ඤත්‍ර සමයා ආපතති පාවිතකීයසස. සංවිදහිතෙ අසංවිදහිතසඤ්ඤී ඵකඤ්ඤාන මග්ගං පටිපජ්ජති අනතමසො ගාමනතරමපි අඤ්ඤත්‍ර සමයා ආපතති පාවිතකීයසස.

භික්ඛු සංවිදහති භික්ඛුනී න සංවිදහති ආපතති දුක්ඛට්ඨසස. අසංවිදහිතෙ සංවිදහිතසඤ්ඤී ආපතති දුක්ඛට්ඨසස. අසංවිදහිතෙ වෙමතිකො ආපතති දුක්ඛට්ඨසස. අසංවිදහිතෙ අසංවිදහිතසඤ්ඤී අනාපතති.

අනාපතති: සමයෙ අසංවිදහිත්වා ගච්ඡන්ති² භික්ඛුනී සංවිදහති භික්ඛු න සංවිදහති විසංඛෙකතෙන ගච්ඡන්ති ආපදසු උමමනතකසස ආදිකමමීකසසාති.

සංවිධානසිකඛාපදං සත්තමං.

6. 3. 8

නාවාහිරුහන සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවජඪීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජඛබ්බෙහියා භික්ඛු භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය ඵකං නාවං³ අහිරුහනාති. මනුසසා උජ්ඣායනාති ඛියනාඪි විපාවෙනාඪි යථෙව මයං සපජාපතිකා නාවාය⁴ කීළාම ඵචචෙවීචෙ සමණා සකාපුක්ඛියා භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය ඵකාය නාවාය කීළනාඪි ති.

2. අසෙසාසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුසසානං උජ්ඣායනානාං ඛියනානානං විපාවෙනානානං. යෙ තෙ භික්ඛු අජඪිච්ඡා - පෙ - තෙ උජ්ඣායනාති ඛියනාඪි විපාවෙනාඪි: “කථං හි නාම ජඛබ්බෙහියා භික්ඛු භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය ඵකං නාවං අහිරුහිසසනාති” ති - පෙ -

1. දසෙසානා - මජ්ඣිම, දසසිත්වා
2. ගච්ඡති - මජ්ඣිම
3. ඵකනාවං - සඤ්ඤා
4. ඵකනාවාස - සඤ්ඤා

සජ්ජවිභය නම: ඒ මාර්ගයෙහි සොරුන් විසින් නසන ලද මිනිස්සු පැනෙති. වොලොගන්නා ලදහු පැනෙති. කොළන ලද්දහු පැනෙත්. ප්‍රතිභය සහිත මග ගොස් ප්‍රතිභය රහිත මග දැක යවු නැඟණියනැ''යි නඟා යැවියයුත්තාහු ය.

සංවිදහිතයෙහි සංවිදහිතසංඥා ඇතියේ යටත්පිරිසෙයින් ග්‍රාමාන්තරයකුදු සුදුසු සමය තබා එක් වැ අදන්මඟට බසි නම් පවිති ඇවැත්වෙයි, සංවිදහිතයෙහි විමති ඇතියේ යටත් පිරිසෙයින් ග්‍රාමාන්තරයකුදු සුදුසු සමය තබා එක් වැ අදන් මඟට බසි නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, සංවිදහිතයෙහි අසංවිදහිතසංඥා ඇතියේ යටත් පිරිසෙයින් ග්‍රාමාන්තරයකුදු සුදුසු සමය තබා එක් වැ අදන් මඟට බසි නම් පවිති ඇවැත් වේ.

මහණ සංවිධාන කෙරේ නම් මෙහෙණ සංවිධාන නො කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, අසංවිදහිතයෙහි සංවිදහිතසංඥා ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, අසංවිදහිතයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, අසංවිදහිතයෙහි අසංවිදහිතසඥා ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

සුදුසු සමයෙහි සංවිධාන නො කොට යෙත් නම්, මෙහෙණ සංවිධාන කෙරේ නම් මහණ සංවිධාන නො කෙරේ නම්, කාලවිසඬකෙතයෙන් යෙත් නම් ඇවැත් නැති ආපදවන්ති, උම්මත්තකයභට ආදිකම්මිකයභට ඇවැත් නැති.

සත්වැනි සංවිධානශික්ෂාපද යි

6.3.8

නාවාහිරුහනශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අනේ පිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු මෙහෙණන් සමඟ කථා කොටගෙන එක් නැවකට නැඟෙති. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ කියති, දෙස් පතුරුවත්: යම්යේ මැ ඇපි අඹුන් සහිත වුවමෝ නැවෙහි කෙළිමු ද එසේ මැ මේ සැසිපුත් මහණහු මෙහෙණන් සමඟ කථා කොටගෙන එක් නැවෙහි කෙළිති යි.

2. හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ කියන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන් ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහු. යම් ඒ හික්ෂු කෙතෙක් අපිය වුවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් සවග මහණහු මෙහෙණන් සමඟ කථාකොට ගෙන එක් නැවකට නැඟී ගියාහු ද යි ...

පාචිකයපාළි භික්ෂුවිභවෙතො

සච්චං කිර තුමෙභ භික්ඛවෙ භික්ඛනීභි සද්ධිං සංචිධාය එකං නාවං අභිරුහරාති.

සච්චං භගවා.

විගරහි බුද්දෙධා භගවා - පෙ - කථං හි නාම තුමෙභ මොසපුරිසා භික්ඛනීභි සද්ධිං සංචිධාය එකං නාවං අභිරුහිසසථං. නෙතං මොසපුරිසා අපපසඤ්ඤානං වා පසාදය - පෙ - එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛා පදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“යො පන භික්ඛු භික්ඛනීයා සද්ධිං සංචිධාය එකං නාවං අභිරුහෙය්‍ය උද්ධගාමීනිං වා අදොගාමීනිං වා පාචිකය්‍ය”නති.

එව ඤ්ඤිදං භගවතා භික්ඛනං සිකඛාපදං පඤ්ඤතං භොති.

3. තෙන ටො පන සමයෙන සම්බුද්ධා භික්ඛු ව භික්ඛනීයො ව සාකෙතා සාවජීං අද්ධානමනං පච්චනනා භොතති, අනතරාමනෙත නදී තරිතඛො¹ භොති. අථ ටො තා භික්ඛනීයො තෙ භික්ඛු එතදවොද්ධිං: “මයමි අයෙහි සද්ධිං උත්තරිසාමා”²ති. න භගීනි කපපති භික්ඛනීයා සද්ධිං සංචිධාය එකං නාවං අභිරුහිතුං. තුමෙභ වා පයමං උත්තරං මයං වා උත්තරිසාමාති. අය්‍යා භනෙත අනුපුරිසා අය්‍යාව පයමං උත්තරනතුති.

4. අථ ටො තාසං භික්ඛනීනං පච්ඡා උත්තරනීනං වොරා අද්දිඤ්ඤි වෙව දුසෙසුඤ්ඤා. අථ ටො තා භික්ඛනීයො සාවජීං ගතත්වා භික්ඛනීනං එතමසං ආරොවෙසුං. භික්ඛනීයො භික්ඛනං එතමසං ආරොවෙසුං. භික්ඛු භගවතො එතමසං ආරොවෙසුං. අථ ටො භගවා එතසමීං නිදනෙ එතසමීං පකරමෙ ධම්මීං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි. අනුජානාමී භික්ඛවෙ තිරිසං තරණය භික්ඛනීයා සද්ධිං සංචිධාය එකං නාවං අභිරුහිතුං” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛනීයා සද්ධිං සංචිධාය එකං නාවං අභිරුහෙය්‍ය උද්ධගාමීනිං” වා අදොගාමීනිං වා අඤ්ඤතු තිරිසං තරණය පාචිකය්‍ය”නති.

1. උත්තරිසාමා - සඤා
2. උද්ධගාමීනිං - මජ්ඣ.

යැබූ ද මහණෙනි, තෙපි මෙහෙණන් සමඟ කථා කොටගෙන එක් නැවකට නැගී ගියාහු දූ යි.

යැබූවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස,

භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් භිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි මෙහෙණන් හා සමඟ බැණ ගෙන එක් නැවකට නැගී ගියාහු ද? භිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් මෙහෙණක හා සමඟ බැණ ගෙන උඩුගං බලා යන්නා වූ හෝ යටිගං බලා යන්නා වූ හෝ එක් නැවකට නැග යන්නේ නම් පවිති වෙ” යයි.

තවද භාග්‍යවතුන් වීසින් භික්ෂුන්ට මෙසේත් මේ සිකපදය පනවන උද්දේ වෙයි.

3. එසමයෙහි වනයාහි බොහෝ භික්ෂුහු ද භික්ෂුණිහු ද සාකෙතයෙන් යැවතට යන අදන්මගට පිළිපන්නාහු වෙති. අතර මහා තරණය කළයුතු ගහෙක් වෙයි. එකල්හි ඒ භික්ෂුණිහු ඒ භික්ෂුන්ට මෙය කීහු: “ඇපිදු ආයාසයන් හා සමඟ එතරවම්හ”යි නැඟණියනි, මෙහෙණක හා සමඟ නියම කොටගෙන එක් නැවක නැඟ යන්නට නො කැප යෑ. තෙපි හෝ පෙරාතු වෑ එතර වවු. ඇපි හෝ එතර වම්හ යි. ඩහන්ස, ආයාසයෝ අග්‍රපුරුෂයෝ යෑ ආයාසයෝ මෑ පෙරාතු වෑ එතර වෙත්වා යි.

4. එකල්හි පසුවෑ එතරවන්නා වූ ඒ මෙහෙණන්ට අනදර කොට සොරු (පා සිවුරු) අසිද ගත්හ. දුෂණ ද කළහ. එකල්හි ඒ මෙහෙණහු සැවැත්තට ගොස් මෙහෙණන්ට තෙල කරුණ දැන්වූහ. මෙහෙණහු මහණුන්හට තෙල කරුණ දැන්වූහ. මහණහු භාග්‍යවතුන්ට තෙල කරුණ දැන්වූහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණෙහි ලා මේ අවසරයෙහි ලා දූහැමි කථා කොට මහණුන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, සරසින් එතරවනු පිණිස මෙහෙණක හා සමඟ බැණ ගෙන එක් නැවක නැඟ යන්නට අනුදනිමි” මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් මෙහෙණක හා සමඟ බැණගෙන උඩුගං බලා යන්නා වූ හෝ යටිගං බලා යන්නා වූ හෝ එක් නැවකට සරසින් එතරවීමක් හැර නඟින්නේ නම් පවිති වෙ” යයි.

පාචිත්තයපාළි භික්ෂුවිභවෙසා

5. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ෂුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අනෙ අධිපෙතො භික්ෂුති.

භික්ෂුති නාම; උභතො සබ්බෙ උපසමපනා.

සද්ධිනති: එකතො.

සංවිධායාති: අභිරුහාම හගිති අභිරුහාමයා, අභිරුහාමයා අභිරුහාම හගිති, අජ්ජ වා භීයො වා පරෙ වා අභිරුහාමාති සංවිදහති ආපක්ඛ දුක්ඛට්ඨස්ස. භික්ෂුනියා අභිරුලෙභ භික්ෂු අභිරුහති ආපනති පාචිත්තයස්ස. භික්ෂු¹ අභිරුලෙභ භික්ෂුනී අභිරුහති ආපක්ඛ පාචිත්තයස්ස. උභො වා අභිරුහන්ති ආපක්ඛ පාචිත්තයස්ස.

උදධගාමීනිනති: උජ්ජවනිකාය.

අධොගාමීනිනති; ඔජ්ජවනිකාය.

අඤ්ඤත්‍ර නිරියං තරණායාති: යපෙඤා නිරියං තරණං.

කුකකුට්ඨපානෙ ගාමෙ ගාමනතරෙ ගාමනතරෙ ආපක්ඛ පාචිත්තයස්ස. අගාමකෙ අරඤ්ඤ අදධයොජනෙ අදධයොජනෙ ආපක්ඛ පාචිත්තයස්ස. සංවිදහිතෙ සංවිදහිතසඤ්ඤී එකං නාවං අභිරුහති උදධගාමීනිං වා අධොගාමීනිං වා අඤ්ඤත්‍ර නිරියං තරණාය ආපක්ඛ පාචිත්තයස්ස. සංවිදහිතෙ වෙමතිකො එකං නාවං අභිරුහති උදධගාමීනිං වා අධොගාමීනිං වා අඤ්ඤත්‍ර නිරියං තරණාය ආපක්ඛ පාචිත්තයස්ස. සංවිදහිතෙ අසංවිදහිතසඤ්ඤී එකං නාවං අභිරුහති උදධගාමීනිං වා අධොගාමීනිං වා අඤ්ඤත්‍ර නිරියං තරණාය ආපක්ඛ පාචිත්තයස්ස.

භික්ෂු සංවිදහති භික්ෂුනී න සංවිදහති ආපක්ඛ දුක්ඛට්ඨස්ස. අසංවිදහිතෙ සංවිදහිතසඤ්ඤී ආපක්ඛ දුක්ඛට්ඨස්ස. අසංවිදහිතෙ වෙමතිකො ආපක්ඛ දුක්ඛට්ඨස්ස. අසංවිදහිතෙ අසංවිදහිතසඤ්ඤී අනාපක්ඛ.

අනාපක්ඛ; නිරියං තරණාය අසංවිදහිතො අභිරුහන්ති භික්ෂුනී සංවිදහති භික්ෂු න සංවිදහති විසංකෙතෙන අභිරුහන්ති ආපදසු උමෙත්තකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

නාවාභිරුහනසිකධාපදං අට්ඨමං.

1. භික්ෂුමනි-මජ්ඣං, 83

5. යො පන යනු: යම්, යම්බඳු... හික්ඛු යනු... මෙතෙම මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ඛු යි.

හික්ඛුනි නම: දෙසතුන් කෙරෙහි උපසපන්වුවා.

සද්ධිං යනු: එක් වැ.

සංවිධාය යනු: නැහෙමු බුහුනැ නැහෙමු ආයතීය, නැහෙමු ආයතීය නැහෙමු බුහුනැ, අද හෝ හෙට හෝ තෙවනද හෝ නැහෙමු යි සංවිධාන කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, මෙහෙණ නැහි කල්හි මහණ නහී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, මහණහු නැහි කල්හි මෙහෙණ නහී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, දෙදෙන මැ හෝ නහීත් නම් පවිති ඇවැත් වේ.

උද්ධගාමීනිං යනු: උඩුගං බලා යන නැවෙකැ.

අධොගාමීනිං යනු; යටිගං බලා යන නැවෙකැ.

අක්ඝ්ඤ නිට්ඨං තරණාය යනු: සරසින් එතරවීම හැර

කුක්කුටසම්පාත ගමහි ගමක් පාසා පවිති ඇවැත් වෙයි. ගමක් නො වන අරණායෙහි නම් අධියොදුනෙහි අධියොදුනෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි, සංවිදහිතයෙහි සංවිදහිතසංඥා ඇතියේ උඩුගං බලා යන්නා වූ හෝ යටිගං බලා යන්නා වූ හෝ එක් නැවකට සරසින් එතරවීමක් හැර නැහේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, සංවිදහිතයෙහි විමති ඇතියේ උඩුගං බලා යන්නා වූ හෝ යටිගං බලා යන්නා වූ හෝ එක් නැවකට සරසින් එතරවීමක් හැර නැහේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, සංවිදහිතයෙහි අසංවිදහිතසංඥා ඇතියේ උඩුගං බලා යන්නා වූ හෝ යටිගං බලා යන්නා වූ හෝ එක් නැවකට සරසින් එතරවීමක් හැර නැහේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

මහණ සංවිධාන කෙරේ නම් මෙහෙණ සංවිධාන නො කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, අසංවිදහිතයෙහි සංවිදහිතසංඥා ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, අසංවිදහිතයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, අසංවිදහිතයෙහි අසංවිදහිතසංඥා ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

සරසින් එතරවීමෙහි සංවිධාන නො කොට නැහෙත් නම් මෙහෙණ සංවිධාන කෙරේ නම්, මහණ සංවිධාන නො කෙරේ නම්, කාලවිසංකෙතයෙන් නැහෙත් නම් ඇවැත් නැත. ආපදවන්ති උම්මත්තකහට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

අටවැනි නාවාහිරුහනශික්ෂාපද යි.

6.3.9

පරිපාටිකසිකධාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ වීහරනී වෙථවනෙ කලඤ්ඤනීවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ධුලලනඤ්ඤ භික්ෂුනී අඤ්ඤ කර්මස්ස කුලස්ස කුලපිකා හොති නිවිඤ්ඤකා. තෙන ච ගහපතිනා ථෙරා භික්ෂු නිමඤ්ඤනා හොඤ්ඤ. අථ ඛො ධුලලනඤ්ඤ භික්ෂුනී පුබ්බතභ සමයං නිවාපෙඤ්ඤා පහවීරං ආදය යෙන නං කුලං තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමි නං ගහපතිං එතදථොච :

කිමිදං ගහපති පහුතං බාදනීයං හොජනීයං පටියක්ඛනාති.

ථෙරා මයා අයෙය නිමඤ්ඤනාති.

කෙ පන තෙ ගහපති ථෙරානී.

අයෙයා සාරිපුත්තො අයෙයා මහාමොග්ගලානො අයෙයා මහාකච්චානො අයෙයා මහාකොට්ඨිනො අයෙයා මහාකප්පිනො අයෙයා මහාචූඤ්ඤ අයෙයා අනුරුද්ධො අයෙයා රෙවතො අයෙයා උපාලී අයෙයා ආනන්දො අයෙයා රාහුලොති.

කිං පන ඤං ගහපති මහානාගෙ තිට්ඨමානෙ වෙට්ඨෙ නිමනොතිති''

කෙ පන තෙ අයෙය මහානාගාති?

අයෙයා දෙවදත්තො අයෙයා කොකාලිකො අයෙයා කට්ඨොරක තිස්සකො අයෙයා ඛණ්ඩදෙවීයා පුත්තො අයෙයා සමුද්දත්තොති.

අයං වරහි චූලනඤ්ඤ භික්ෂුනීයා අනන්තරා කථා වීඤ්ඤනා. අථ ථෙරා භික්ෂු පටිසිංසු. සච්චං මහානාගා ඛො තයා ගහපති නිමනීතාති. ඉදන්තෙච ඛො ඤං අයෙය වෙට්ඨෙ අකාසි ඉදනී මහානාගෙති සරතො ච නික්ඛන්ති නිවහන්ඤ්ඤා පටිඤ්ඤි.

2. යෙ තෙ භික්ෂු අපට්ඨරා -පෙ- තෙ උරුඤ්ඤානි වියානි විපාවෙතනී, "කථං හි නාම දෙවදත්තො ජාතං භික්ෂුනී පටිපාටිතං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤාසීතිති" -පෙ- සච්චං කීර ඤං දෙවදත්ත ජාතං භික්ෂුනී පටිපාටිතං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤාසීති. සච්චං භගවා, වීහරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම ඤං මොසපුරීස ජාතං භික්ෂුනී පටිපාටිතං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤාසීති. තෙන මොසපුරීස අපසසක්ඛාතං චා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ෂුවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්ඤාථ :

"මො පන භික්ෂු ජාතං භික්ෂුනී පටිපාටිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤාසයා පාටිතනීය"නති.

1. කරමොදකනිසුකො - මජ්ඣං. 2. අථ තෙ ථෙරා - මජ්ඣං.
3. භුඤ්ඤාසීති - මජ්ඣං.

6.3.9

පරිපාටිතශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු රජගහනුවැඩ වේඵවන නම් කලන්දක නිවාපයෙහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි ධුල්ලනන්ද හික්ෂුණි නොමෝ එක්තරා කුලයෙකැ නිතිබත් ඇති කුලපිකාවක් වෙයි. ඒ ගැහැවිහු විසිනුදු ස්ඵවිර හික්ෂුහු පවරණ ලද්දහු වෙති. එකල්හි ධුල්ලනන්ද හික්ෂුණි නොමෝ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරවැ පාසිවුරු ගෙන ඒ කුලය වෙත එළැඹියා යැ. එළැඹූ ඒ ගැහැවිහට තෙල කරුණ කිවු ය:

“ගැහැවිය, මේ බොහෝ කැසුතු බුදිය යුතු දය කුමකට පිළියෙළ කරන ලද ද යි.

ආයඹාවනි, මා විසින් ස්ඵවිර හික්ෂුහු පවරන ලද්දහු යැ.

ගැහැවිය, නොපගේ ස්ඵවිරහික්ෂුහු කවුරු ද?

ආයඹි ගාවිපුත්‍ර යැ. ආයඹි මහාමොද්ගලායන යැ. ආයඹි මහාකාතයායන යැ. ආයඹි මහාකොවයිත යැ, ආයඹි මහාකප්පිත යැ. ආයඹි මහාචුන්ද යැ. ආයඹි අතුරුද්ධ යැ, ආයඹි රෙවත යැ, ආයඹි උපාලි යැ, ආයඹි ආනන්ද යැ, ආයඹි රාහුල යි.

කීමැ ගැහැවිය, තෙපි මහානාගයන් සිටීය දී දසයන් පැවරුහු ද යි, ආයඹාවනි, තොපගේ මහානාගයෝ කවරහු ද?

ආයඹි දෙවදත්ත යැ, ආයඹි කොකාලික යැ, ආයඹි කටමොරක-තිස්සක යැ, ආයඹි බණ්ඩදෙවිපුත්‍ර යැ, ආයඹි සමුද්දත්ත යි.

ධුල්ලනන්ද හික්ෂුණියගේ මේ අතුරුකථාව නිමාවට නො යා දී මැ ස්ඵවිරහික්ෂුහු පැමිණියාහු යැ. සැබැවැ ගැහැවිය, නොප විසින් මහානාගයෝ පවරන ලද්දහු මැ යි. ආයඹාව, තෙපි දන් මැ දසයන් කළවුන් දන් මැ මහානාගයන් කළහු යැ යි ගෙයිනුදු ඇඳ දුම් යැ. නිතිබත ද සිඳ දුම්.

2. යම් ඒ හික්ෂු කෙතෙක් අපිස් වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ කියති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් දෙවදත්ත කෙමේ දන දන මෙහෙණක විසින් (ගුණකීමෙන්) නිපදවන ලද පිණ්ඩපාතයක් වැළැදී ද යි...සැබැ ද දෙවදත්ත, තෙපි දන දන මෙහෙණක විසින් නිපදවන ලද පිණ්ඩපාතය වළඳවු ද'යි. සැබැවැ භාගාවතුන් වහන්ස, භාගාවත් බුදුහු ගැරහු... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය, තෙපි දන දන මෙහෙණක විසින් නිපදවන ලද පිණ්ඩපාතය වැළඳවහු ද? හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙ යි...තව ද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් දන දන මෙහෙණක විසින් නිපැයුණු පිණ්ඩපාතය වළඳා නම් පවිති වේ” ය යි.

පාචිකයපාළි භික්ෂුවිභවෙහා

එවඤ්චදං හගචතා භික්ෂුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤතං හොති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු රාජගහා පබ්බජිතො ඤාතිකුලං අගමාසි. මනුස්සා වීරස්සාමි¹ හදනොතා ආගතොති සසකච්චං හත්තං අකංසු තස්ස කුලස්ස කුලපිකා භික්ඛුනී තෙ මනුස්සෙ එතදවොච, “දෙඨ ආච්චසො අයාසස් භික්ඛ”නති. අඨ ඛො සො භික්ඛු හගචතා පච්ඤිත්තං ජානං භික්ඛුනීපරිපාචිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤති. කුකකුචවායනොතා න පචිග්ගහෙසි. නාසකඛී පිණ්ඩාය වරිතුං ජිකාහත්තො අහොසි. අඨ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගතචා භික්ඛුනං එතච්ඤං ආරොචෙසි. භික්ඛු හගචතො එතච්ඤං ආරොචෙසුං. අඨ ඛො හගචා එතස්මීං නිදනෙ එතස්මීං පකරණෙ ධම්මීං කථං කචා භික්ඛු ආමනොසි. “අනුජානාමී භික්ඛවෙ පුබ්බෙ ගිභීසමාරමෙහ ජානං භික්ඛුනීපරිපාචිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤති.” එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ :

“යො පන භික්ඛු ජානං භික්ඛුනීපරිපාචිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ඤය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර පුබ්බෙ ගිභීසමාරමහා පාචිකය”නති.

4. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුනී -පෙ- අයං ඉමස්මීං අඤ්ඤ අධිපෙපතො භික්ඛුනී.

ජානාති නාම: යාමං වා ජානාති අඤ්ඤ වා තස්ස ආරොචෙනී යා වා ආරොචෙති.

භික්ඛුනී නාම: උභතො සඛෙඤ උපසම්පන්නා.

පරිපාචෙති නාම: පුබ්බෙ අදකුකාමානං අකතකුකාමානං අයෙයා භාණකො අයෙයා ඛුසුසුතො අයෙයා සුඤ්ඤතීකො අයෙයා විනයධරො අයෙයා ධම්මකචීකො දෙඨ අයාසස් කරොථ අයාසස්සාති එසා පරිපාචෙති නාම.

පිණ්ඩපාතො නාම: පඤ්ඤිත්තං හොජනානං අඤ්ඤතරං හොජනං. අඤ්ඤත්‍ර පුබ්බෙ ගිභීසමාරමහානී යපෙචා ගිභීසමාරමහං.

ගිභීසමාරමහා නාම: ඤාතකා වා හොනතී පචාරිතා වා පකතිපචියත්තං වා.

1. වීරස්සාමි - මජ්ඣං.
2. දෙඨයාසස් ආච්චසො භක්ඛනී - මජ්ඣං.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

3. එයමයෙහි එක්තරා මහණෙක් රජගහනුවරින් (තික්මැ) පැවිදි වූයේ නැකුලයට ගියේ යැ. මිනිස්සු බොහෝ කලෙකින් 'හිමියෝ ආහ'යි සකසා බතක් කළහ. ඒ කුලයෙහි කුලපික වූ මෙහෙණක් ඒ මිනිසුන්ට 'ඇවැත්නි, ආයාභිභව හික්ෂාව දෙව'යි මෙය කීවූ යැ. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ දැන දැන මෙහෙණක විසින් නිපැයුණු පිණ්ඩපාතය වළදන්නට භාග්‍යවතුන් විසින් ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලද්දේ කුකුළු කරනුයේ නො පිළිගත්තේ යි. පිටු පිණ්ඩ හැසිරෙන්නට නො හැකි විය. සුන්බක් ඇත්තේ විය. එකල්හි ඒ මහණ තෙම අරමට ගොස් මහණුන්හට තෙල කරුණ දැන්වී ය. මහණහු භාග්‍යවතුන්ට තෙල කරුණ සැලකළහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණෙහි ලා මේ අවසරයෙහි ලා දැහැමි කපා කොට මහණුන් ඇමැතු සේක. "මහණෙනි, පෙර ගිහියන් විසින් පිළියෙළ කරන ලද්දෙහි දැන දැන මෙහෙණක විසින් නිපදවන ලද පිණ්ඩපාතය වළදන්නට අනුදනිමි" තව ද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් පෙර ගිහියන් විසින් පිළියෙළ කරන ලද්දක් හැර මෙහෙණක විසින් නිපදවන ලද පිණ්ඩපාතය වළදන්නේ නම් පවිති වේ" යයි.

4. යො පන යනු: යම්, යම් බදු...හික්ෂු යනු...මෙතෙම මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

ජානාති නම: තෙමේ හෝ දතී. අන්හු හෝ ඕහට දන්වක්. ඕතොමෝ හෝ දන්වයි.

හික්ෂුනී නම: දෙ සඟුන් කෙරෙහි උපසපන් වූවා.

පරිපාටෙති නම: පෙර නො ඉදහනු කැමැතියන්හට (සත්කාර) නො කරනු කැමැතියන්ට "ආයාභි තෙමේ භාණක යැ, ආයාභි තෙමේ බහුග්‍රාහක යැ, ආයාභි තෙමේ සෞත්‍රාන්තික යැ, ආයාභි තෙමේ චීනායධර යැ, ආයාභි තෙමේ ධම්කථික යැ, ආයාභිහට දෙවූ. ආයාභිහට (සත්කාර) කරවූ" යයි. මේ නොමෝ පරිපාටෙති නමු.

පිණ්ඩපාත නම: පස් බොජුනෙන් එක්තරා බොජුකක්.

අක්කදානු පුබ්බෙ ගිහීසමාරමහා යනු: ගිහියන් විසින් පිළියෙළ කරන ලද්දක් තබා, ගිහීසමාරමහ නම: නැයෝ හෝ වෙකී. පැවරුවෝ හෝ වෙකී. පියවින් පිළියෙළ කරන ලද්දෙක් හෝ වෙයි.

පාචිතනියපාළි හිකබ්චිහඛෙහා

5. අඤ්ඤානු පුඛෙඛ භිභීසමාරලො භුඤ්ඤසාමීති පතිගඤහාති ආපතති දුක්ඛට්ඨස. අලෙඤ්ඤාහාරෙ අලෙඤ්ඤාහාරෙ ආපතති පාචිතනියස.

පරිපාචිතෙ පරිපාචිතසඤ්ඤාදී භුඤ්ඤති අඤ්ඤානු පුඛෙඛ භිභීසමාරලො ආපතති පාචිතනියස. පරිපාචිතෙ වෙමතිනො භුඤ්ඤති අඤ්ඤානු පුඛෙඛ භිභීසමාරලො ආපතති දුක්ඛට්ඨස. පරිපාචිතෙ අපරිපාචිත-සඤ්ඤාදී භුඤ්ඤති අඤ්ඤානු පුඛෙඛ භිභීසමාරලො අනාපතති.

එකතො උපසමපතතාය පරිපාචිතං භුඤ්ඤති අඤ්ඤානු පුඛෙඛ භිභීසමාරලො ආපතති දුක්ඛට්ඨස. අපරිපාචිතෙ පරිපාචිතසඤ්ඤාදී ආපතති දුක්ඛට්ඨස. අපරිපාචිතෙ වෙමතිනො ආපතති දුක්ඛට්ඨස. අපරිපාචිතෙ අපරිපාචිතසඤ්ඤාදී අනාපතති.

අනාපතති: භිභීසමාරලො¹ සිකඛමානා පරිපාචෙති සාමඤ්ඤො පරිපාචෙති පඤ්ඤාභොජනානි ධපෙතො සබ්බසු අනාපතති උමමඤ්ඤාසස ආදිකමමිකසසාති.

පරිපාචිතසිකඛාපදං නවමං.

6.3.10

රහොනියජජ සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙතවනෙ අනාරම්භකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ඤො උදයස්ස පුරාණදුනිසිකා හිතබුනීපු පබ්බජිතා භොති. සා ආයඤ්ඤො උදයස්ස සනාතකෙ අභිකඛණං ආභවිති. ආයඤ්ඤො උදයි තස්සා හිතබුනියා සනාතකෙ අභිකඛණං භවිති. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ඤො උදයි තස්සා හිතබුනියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙසි.

¹ පුඛෙඛ භිභී සමාරලො - මජ්ඣ.

5. පෙඬ ගිහියන් වීසින් පිළියෙළ කරන ලද්දක් තබා වළඳන්තොමු යි පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, පරභලායෙහි පරභලායෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

6. නිපදවන ලද්දෙහි නිපදවන ලද සන් ඇතියේ පෙඬ ගිහියන් වීසින් පිළියෙළ කරන ලද්දක් තබා වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නිපදවන ලද්දෙහි විමනි ඇතියේ පෙඬ ගිහියන් වීසින් පිළියෙළ කරන ලද්දක් තබා වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, නිපදවන ලද්දෙහි නො නිපදවන ලද සන් ඇතියේ පෙඬ ගිහියන් වීසින් පිළියෙළ කරන ලද්දක් තබා වළඳා නම් ඇවැත් නැති.

7. මෙහෙණ සඟුන් කෙරෙහි උපසපන් වූවක වීසින් නිපදවන ලද්දක් පෙඬ ගිහියන් වීසින් පිළියෙළ කරන ලද්දක් තබා වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො නිපදවන ලද්දෙහි නිපදවන ලද සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො නිපදවන ලද්දෙහි විමනි ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො නිපදවන ලද්දෙහි නො නිපදවන ලද සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

8. ගිහියන් වීසින් පිළියෙළ කරන ලද්දෙහි නම්, සික්මනුව නිපදවා නම්, හෙඬණි නිපදවා නම්, පස්බොජුන් තබා හැමනන්හි ඇවැත් නැති. උම්මත්තකභට ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැති.

නවවැනි පරිපාටික ඡේදය යි.

6. 3. 10

රහෝනියජ්ඣ ඡේදය

1. එසමයෙහි භාග්ගවත් බුදුහු සැවැත් නුවඬ ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උදයී තෙරණුවන් පැරැණි අඹුව මෙහෙණන් කෙරෙහි පැවිදිවූවා වෙයි. ඔ නිරතුරු ආයුෂ්මත් උදයී තෙරණුවන් වැළඳට යෙයි. ආයුෂ්මත් උදයී තෙරණුවෝ ද එමෙහෙණ වැළඳට නිරතුරු යෙති. එකල්හි එකලා වූ ආයුෂ්මත් උදයී තෙරණුවෝ එකලා වූ මැ එමෙහෙණ හා සමඟ නොරඹුරෙහි (පිළියන් නැතොකැ) හිදිම කළහ.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්චබ්බෙතා

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපිට්ඨා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනභී ඛියනභී විපාවෙනති: “කථං භී නාම ආයඤ්ඤා උද්ධී භික්ඛුනියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසසීති”ති -පෙ- සච්චං කිර කුං උද්ධී, භික්ඛුනියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසීති. සච්චං හගවා. විගරභී බුද්ධො හගවා -පෙ- කථං භී නාම කුං මොසපුරිය, භික්ඛුනියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසසී. නෙතං මොසපුරිය, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුනියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙය්‍ය පාචිත්තිය”නති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුනී: -පෙ- අයං ඉමසුමිං අඤ්ඤා.අධිප්පෙතො භික්ඛුනී.

භික්ඛුනී නාම: උහතො සඤ්ඤා උපසම්පන්නා.

සද්ධිනති: එකතො.

එකො එකායාති: භික්ඛු වෙව හොති භික්ඛුනී ව.

රහො නාම: වඤ්ඤාස රහො යොනසස රහො. වඤ්ඤාස රහො නාම: න සකකා හොති අකඛිං වා නිබ්භියමානෙ හමුකං වා උකඛිපියමානෙ සීසං වා උකඛිපියමානෙ පසසිතුං. යොනසස රහො නාම: න සකකා හොති පකතිකථා යොතුං.

නිසජ්ජං කප්පෙය්‍යාති: භික්ඛුනියා නිසින්නාය භික්ඛු උපනිසින්නො වා හොති උපනිපදෙන්නා වා ආපනති පාචිත්තියසස. භික්ඛු නිසින්නො භික්ඛුනී උපනිසින්නා වා හොති උපනිපන්නා වා, ආපනති පාචිත්තියසස. උහො වා නිසින්නා ඤානථී උහො වා නිසින්නා, ආපනති පාචිත්තියසස.

රහො රහොසඤ්ඤාදී එකො එකාය නිසජ්ජං කප්පෙති ආපනති පාචිත්තියසස රහො වෙමතිකො එකො එකාය නිසජ්ජං කප්පෙති ආපනති පාචිත්තියසස. රහො අරහොසඤ්ඤාදී එකො එකාය නිසජ්ජං කප්පෙති ආපනති පාචිත්තියසස.

2. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්චුවෝ ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුඟුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් එකලා වූ ආයුෂ්මත් උදයි එකලා වූ මෙහෙණක හා සමඟ නොරඹුරෙහි හිඳී දැයි...සැබෑ ද? උදයි, එකලා වූ තෙපි එකලා වූ මෙහෙණක හා සමඟ නොරඹුරෙහි හිඳී වූ දැයි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස; භාග්‍යවත් බුදුහු ඟැරහු... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය, එකලා වූ තෙපි එකලා වූ මෙහෙණක හා සමඟ නොරඹුරෙහි හිඳී වූ ද? හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි, මේ ශික්ෂපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් එකලා වූයේ එකලා වූ මෙහෙණක හා සමඟ නොරඹුරෙහි (පිළිසන් කැනෙක) හිඳිම කරන්නේ නම් පවිති වේ”යයි.

3. යො පන යනු යම් යම් බදු. භික්ඛු නම්. මෙතෙමෙ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු: යි.

භික්ඛුනී නම්: දෙසඟුන් කෙරෙහි උපසපන් වූවා.

සද්ධිං; එක් වැ.

එකො එකාය; මහණෙක් ද වෙයි, මෙහෙණක් ද වෙයි.

රහො නම්: ඇසට නො හමු යැ, කනට නො හමු යැ. වකුසුසු රහො නම්: ඇස හෝ කසනු ලබන කල්හි බැම හෝ නහනු ලබන කල්හි හිස හෝ ඔසවනු ලබන කල්හි බලන්නට නො හැකි වෙයි. යොතසු රහො නම්: පියවි බස් අසන්නට නො හැකි වෙයි.

නියස්සං කප්පෙය්‍යා යනු: මෙහෙණ හුන් කල්හි මහණ වෙතැ හුන්නේ නම් හෝ වෙතැ හොත්තේ නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ. මහණ හුන් කල්හි මෙහෙණ වෙතැ හුන්නී නම් හෝ වෙතැ හොත්තී නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ. දෙදෙන මැ හෝ හුන්නාහු වෙත් නම් දෙදෙන මැ හෝ හොත්තාහු වෙත් නම් පවිති ඇවැත් වේ.

නොරඹුරෙහි නොරඹුරුසන් ඇතියේ මහණ මෙහෙණක හා සමඟ හිඳිම කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙ යි. නොරඹුරෙහි විමති ඇතියේ මහණ මෙහෙණක හා සමඟ හිඳිම කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නොරඹුරෙහි හමුසන් ඇතියේ මහණ මෙහෙණක හා සමඟ හිඳිම කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පාවිච්චියපාළි හි තබුවීභවෙතා

අරහො රහොසඤ්ඤී ආපනති දුක්ඛට්ඨසී. අරහො වෙමතීකො ආපනති දුක්ඛට්ඨසී, අරහො අරහොසඤ්ඤී අනාපනති.

අනාපනති: යො කොච්චි විඤ්ඤා දුතියො හොති තිට්ඨති න නිසීදති අරහොපෙකෙඛා අඤ්ඤාචිභිතො නිසීදති උච්චතකසස ආදිකමමිකසසාති.

රහොනියජජසිකධාපදං දසමං.

භික්ඛුනොවාද වග්ගො තතියො.

තසසුදදනං;

අසමමත'සුඛගතා උපස්සයං ආමීයදනෙන¹ සිබ්බති

ඒද්ධානං නාවං භුඤ්ඤජයාඪ එකො එකාය තෙ. දසා'ති.

1. අසමමත අසුඛගතා: ආමීයදනෙන - මජ්ඣ.

හමුයෙහි නොරඹුරු සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, හමුයෙහි විමකි ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. හමුයෙහි හමුසන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

යම් කිසිදු දූනුමැති දෙවැන්නෙක් වේ නම්, සිටී නම් නොහිඳී නම්, අනෙකක් කරනුයේ හිඳී නම්, නොරඹුරෙහි ලොකාස්වාදරතියක් නැතියේ නම්, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

දසවැනි රහොනිසජ්ජ ශික්ෂාපද යි.

තුන්වැනි භික්ෂුනොවාද වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

(අසම්මත වැ මෙහෙණන්හට ඔවා දීමෙන් පැන වූ) ඔවාද ය, අත්ථඛි ගත යැ, භික්ෂුනී උපස්සය යැ, ආමිස යැ, විචරදනය සමඟ විචරසිඛ්ඛන යැ, සංවිධාන යැ නාවාහිරුභන යැ, පරිපාචිත යැ, රහොනිසජ්ජ යැ යි සිකපදහු දස දෙනෙකි.

6. 4. 1.

භෞජන වග්ගො

ආවසරපිණ්ඩ සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාර්පිණ්ඩකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවස්ථියා අච්චුරෙ අඤ්ඤාතරඤ්ඤා පුගඤ්ඤා ආවසරපිණ්ඩො පඤ්ඤාතො භොති. ජ්ඣංගභියා භික්ඛු පුබ්බන්තභ සමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරං ආදය සාවස්ථියං පිණ්ඩො පවිසිත්වා පිණ්ඩං අලභමානා ආවසරං අගමංසු. මනුඤ්ඤා වීරඤ්ඤාපි හදන්තා ආගන්තා තෙ' සඤ්ඤාවං පරිච්චිංසු. අප ඛො ජ්ඣංගභියා භික්ඛු දුතියමපි දිවසං -පෙ- තතියමපි දිවසං පුබ්බන්තභ සමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරං ආදය සාවස්ථියං පිණ්ඩො පවිසිත්වා පිණ්ඩං අලභමානා ආවසරං ගන්තවා භුඤ්ඤංසු. අප ඛො ජ්ඣංගභියානං භික්ඛුනං එතදභොසි. කිං මයං කරිංසාම ආරාමං ගන්තවා භියොයාපි ඉධෙව ආගන්තංඛං භවිංසාතිති. තස්ථෙව අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසරපිණ්ඩං භුඤ්ඤන්ති. තිස්ථියා අපසඤ්ඤාති. මනුඤ්ඤා උරුකායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති; “කපං භි නාම සමණා සකාපුත්තං යා අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසරපිණ්ඩං භුඤ්ඤන්ති න ඉමෙසඤ්ඤෙව ආවසරපිණ්ඩො පඤ්ඤාතො සඤ්ඤෙව ආවසරපිණ්ඩො පඤ්ඤාතොති.

2. අයොසාසු ඛො භික්ඛු තෙසං මනුඤ්ඤානං උරුකායන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චරා -පෙ- තෙ උරුකායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති; “කපං භි නාම ජ්ඣංගභියා භික්ඛු අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසරපිණ්ඩං භුඤ්ඤන්ති”ති. -පෙ- සචං කිර තුලෙහ භික්ඛවෙ අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසරපිණ්ඩං භුඤ්ඤන්ති? සචං භගවා. විහරති බුද්ධො භගවා -පෙ- කපං භි නාම තුලෙහ මොසපුරිසා අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසරපිණ්ඩං භුඤ්ඤන්ති තෙන. මොසපුරිසා අපසඤ්ඤානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙය්‍යාපි :

“එකො ආවසරපිණ්ඩො භුඤ්ඤන්තො ඛො තෙනා වෙ උත්තරිං භුඤ්ඤන්තො පාවිතතිය”න්ති

එවඤ්ඤා භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතො භොති.

1. මෙ සී පදං නදියතෙ 9099 ජට්ඨසඛිතිපිටකෙ.

6. 4. 1

හෝජන වර්ගය

ආවසරපිණ්ඩ ගික්ඛාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සැවැත් නුවර සමීපයෙහි එක්තරා ශ්‍රේණිකුලයක් විසින් ආවසරපිණ්ඩයක් (ආගන්තුක දනක්) තබන ලද්දේ වෙයි. සවග මහණහු පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙර වැ පා සිවුරු ගෙන සැවැත් නුවර පිඬු පිණිස පිවිස පිඬු නො ලබන්නෝ දෙරදන්හලට ගියහ. මිනිස්සු බොහෝ කලෙකින් වහන්දෑ ආහසි සකසා වැළැඳවූහ. එකල්හි වනාහි සවග මහණහු දෙවන දින ද...කෙවන දින ද පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරවැ පා සිවුරු ගෙන සැවැත් නුවර පිඬු පිණිස පිවිස පිඬු නො ලබන්නාහු ආවසරපිඬු හලට ගොස් වැළඳුහ. එකල්හි සවග මහණුන්හට මෙවැනි සිතෙක් විය. ආරාමයට ගොස් ඇපි කුමක් කරමෝ ද? හෙටත් මෙහි මැ ඉයයුතු යැ යි එහි මැ නිබඳ වැ වසමින් ආවසරපිඬු වළඳත්. තීර්ථකයෝ පහවැ යෙති. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රීයයෝ එහි නිබඳ වැ වසමින් ආවසරපිඬු වැළඳුහු ද. මොවුනට මැ පමණක් ආවසර පිඬු තබන ලද්දේ නො වෙයි. සියලු දෙනාට මැ ආවසර පිඬු තබන ලද්දේ වෙයි.

2. හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහු මැ යි. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස්ච්චාහු...ඔහු ලාමක කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු නිබඳ වැ වසමින් ආගන්තුක දන් වැළඳුහු ද?... සැබැඳ, මහණෙනි, තෙපි නිබඳ වැ වසමින් ආගන්තුක දන් වළඳුහු ද? සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, නිබඳ වැ වසමින් ආගන්තුක දන් වැළඳුහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“එක් අවස්ථාවක වැළඳියයුතු ඉදින් එයින් මත්තෙහි වළඳන්නේ නම් පවිති වෙ”යයි

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාචිකියපාළි හිකවුච්භබෙහා

3. තෙන බො පන සමයෙන ආයඤා ජාරිපුතෙනා කොසලෙසු ජනපදෙසු සාවස්ථියං ගවජනො යෙන අඤ්ඤතරො ආවසථො තෙනුපසච්ඤාමි. මනුසසා චිරසසාපි ථෙරො ආගතොති සකකච්චං පරිච්ඤිංසු. අථ බො ආයඤාතො ජාරිපුතසස භුතතාච්ඤාස ඛරො ආබාධො උපපජ්ඨි. නාසකච්ඨි තමහා ආවසථා පසකමිතුං. අථ බො තෙ මනුසසා දුතියමපි දිවසං ආයඤානතං ජාරිපුතං එතදවොචු. භුඤ්ඤථ භනොති. අථ බො ආයඤා ජාරිපුතො හගවතා පච්ඤිතතං අනුච්ඤිතා අනුච්ඤිතා ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ඤතති කුසලච්ඤායනො න පච්ඤාහෙසි. ජිනතභතො අහොසි. අථ බො ආයඤා ජාරිපුතො සාවස්ථි ගතතා හිකවුතං එතමඤ්චං ආරොචෙසි. හිකවු හගවතො එතමඤ්චං ආරොචෙසුං.

4. අථ බො හගවා එතසමි. නිදනෙ එතසමි. පකරණෙ ධමමි. කථං කතා හිකවු ආමනොසි “අනුජානාමි හිකඛවෙ ගිලානෙන හිකවුතා අනුච්ඤිතා අනුච්ඤිතා ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ඤතං”, එවඤ්ච පන හිකඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උදදිසෙය්‍යාථ:

“අගිලානෙන හිකවුතා එකො ආවසථපිණ්ඩො භුඤ්ඤතබ්බො තතො වෙ උතතරිං භුඤ්ඤජාය පාචිකිය”නති.

5. අගිලානො නාම: සකෙසාති තමහා ආවසථා පසකමිතුං. ගිලානො නාම න සකෙසාති තමහා ආවසථා පසකමිතුං.

ආවසථපිණ්ඩො නාම පඤ්ඤානං භොජනානං අඤ්ඤතරං භොජනං, සාලායං වා මණ්ඩපෙ වා රුසඛමුලෙ වා අපේකාකාසෙ වා අනොදිසස යාවදකො පඤ්ඤතො භොති.

අගිලානෙන හිකවුතා යකිං භුඤ්ඤතබ්බො¹ තතො වෙ උතතරිං. භුඤ්ඤසාමිති පතිගණනාති ආපනති දුකංචසස අපේකාභාරෙ අපේකාභාරෙ ආපනති පාචිකියසස.

අගිලානො අගිලානසඤ්ඤි තතුතතරිං ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ඤති ආපනති පාචිකියසස. අගිලානො වෙමනිකො තතුතතරිං ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ඤති ආපනති පාචිකියසස අගිලානො ගිලානසඤ්ඤි තතුතතරිං ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ඤති ආපනති පාචිකියසස.

1. භුඤ්ඤතබ්බො - මජ්ඣ.

3. එසමයෙහි වනාහි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ කොසොල් දනව්වෙහි සැවැනට යන්නාහු එක්තරා දෙරදන්හලකට එළැඹියහ. මිනිස්සු බොහෝ කලෙකින් තෙරුන් ආහසි සකසා වැළඳදිහ. එකල්හි වළඳා තිබු ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරුන්ට බලවත් රෝගයෙක් උපත. ඒ ආගන්තුක දන්හලින් බැහැර යන්නට නො හැකිවූහ. එකල්හි ඒ මිනිස්සු දෙවන දින ද ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරුන්ට මෙය කීහ. ස්වාමීනි, වළඳනු මැනැව්. එකල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ නිබඳ වූ වසමින් ආගන්තුකදන් වැළඳීම භාග්‍යවතුන් විසින් ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලද්දි කුකුස්කරනුවෝ නො පිළිගත්හ. සුන්බත් ඇතියෝ දූහ. එකල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ සැවැනට ගොස් හික්ෂුන්ට මෙකරුණ දන්දූහ. හික්ෂුහු භාග්‍යවත්හට මෙකරුණ දන්දූහ.

4. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුහු මෙකරුණෙහි ලා මෙඳවසරයෙහි ලා දහමී කපා කොට මහණුන් ඇමතුහ:

මහණෙනි, ගිලන් මහණහු විසින් නිබඳ වූ වසමින් දෙරදන් වළඳන්නට අනුදන වදරමි.

මෙයේ ද වනාහි මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“නො ගිලන් මහණහු විසින් එක් අවස් පිඩුවක් වැළඳිය යුතු ඉදින් එයින් මත්තෙහි වළඳන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

5. අභිලාන නම: ඒ දෙරදන්හලින් බැහැර යන්නට හැකි වෙයි. ගිලාන නම: ඒ දෙරදන්හලින් බැහැර යන්නට නො හැකි වෙයි.

ආවසර පිණ්ඩ නම් පස්බොහුන් අතුරෙන් එක්තරා බොහුනක් හලෙකැ හෝ මඩුවෙකැ හෝ රුක්මුලෙකැ හෝ අබවස්හි හෝ නො උදෙසා කැමැතිතාක් තබන ලද්දේ වෙයි.

නො ගිලන් මහණහු විසින් එක්වරක් වැළඳිය යුතු, ඉදින් එයින් මත්තෙහි වළඳන්නෙමි යි පිළිගනී නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. පරහලායෙහි පරහලායෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

නො ගිලන් වූයේ නො ගිලන්සන් ඇතියේ එයින් මත්තෙහි අවස්පිඩුවක් වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නො ගිලන් වූයේ වීමහි ඇතියේ එයින් මත්තෙහි අවස්පිඩුවක් වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නො ගිලන් වූයේ ගිලන්සන් ඇතියේ එයින් මත්තෙහි අවස්පිඩුවක් වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පාචිකතියපාළි හි තබුවිභවෙතො

ගිලානො අගිලානසංඤ්ඤී ආපනා දුක්ඛටස්ස. ගිලානො වෙමතිකො ආපනා දුක්ඛටස්ස. ගිලානො ගිලානසංඤ්ඤී අනාපනති.

අනාපනති: ගිලානස්ස, අගිලානො සක්ඛි භුඤ්ජති, ගව්ඡන්තො වා ආගව්ඡන්තො වා භුඤ්ජති, සාමිකා ත්‍රිපිනොතවා භොජෙතති ඔදිස්ස පඤ්ඤානො භොති, න යාවදෙවො පඤ්ඤානො භොති, පඤ්ඤි භොජනාති ධපෙතවා සබ්බස්ම අනාපනති උමංසාකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

ආවසපපිණෙ සිකධාපදං පයමං.

6. 4. 2.

ගණභොජන සිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඵවණා කලඤ්ඤතිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන දෙවදනො පරිභීනලා-භසසනාරො සපරියො කුලෙසු විඤ්ඤාපෙතවා විඤ්ඤාපෙතවා භුඤ්ජති මනුස්සා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකාපුත්තියා කුලෙසු විඤ්ඤාපෙතවා විඤ්ඤාපෙතවා භුඤ්ජස්සති, කස්ස සමපනං න මනාපං, කස්ස සාදු න රුච්චී”ති.

2. අපෙසාසුං ඛො හිකචු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානාං බියනානානං විපාවෙනානාං, යෙ තෙ හිකචු අපච්ච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම දෙවදනො සපරියො කුලෙසු විඤ්ඤාපෙතවා විඤ්ඤාපෙතවා භුඤ්ජස්සති”ති. -පෙ- සච්චං කීර තං දෙවදන, සපරියො කුලෙසු විඤ්ඤාපෙතවා විඤ්ඤාපෙතවා භුඤ්ජස්සීති. සච්චං භගවා, විහරති බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තං මොසපුරිය, සපරියො කුලෙසු විඤ්ඤාපෙතවා විඤ්ඤාපෙතවා භුඤ්ජස්සීති. තෙනං මොසපුරිය, අපසසනානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන හිඤ්ඤාවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“ගණභොජනෙ පාචිකතිය”න්ති.

ඵව ඤ්ඤිදං භගවතා හි තබුනං සිකධාපදං පඤ්ඤානං භොති.

ශීලන්වූයේ නො ශීලන්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ශීලන් වූයේ විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ශීලන් වූයේ ශීලන්සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

ශීලන්භට, නො ශීලන් වූ වරක් වළඳා නම්, යමින් හෝ එමින් හෝ වළඳා නම්, හිමියෝ නිමනා වළඳවත් නම්, (මහණන්) උදෙසා තබන ලද්දේ නම්, කැමැතිතාක් තබන ලද්දේ නො වේ නම්, පස්බොජුන් තබා (හඹුකැවීලී ඇ) හැම වැළඳීමෙහි නම්, උම්මත්තකයභට ආදිකම්මිකය භට ඇවැත් නැති.

පළමුවැනි ආවසථපිණ්ඩ ශික්ෂාපද යි.

6. 4. 2

ගණභෝජන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහ නුවර කලන්දක නිවාප නම් වූ වේච්චන අරමිහි වැඩූ වෙසෙති. එසමයෙහි පිරිහුණු ලාභසන්කාර ඇති දේවදත්ත තෙමේ පිරිස සමග කුලයන්හි චිනව චිනවා වළඳයි. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ කුලයන්හි චිනව චිනවා වැළඳුහු ද? කවරක්භට මිහිර නො මැනැවී ද? කවරක්භට රසවත් දෑය තුරුස්තෝ ද යි.

2. හික්ෂුහු ලාමක කොට සිතන, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන, ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහු යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිය වූවාහු...මහු ලාමක කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: කෙසේ නම් දෙවදත්ත තෙමේ පිරිස සමග කුලයන්හි චිනව චිනවා වැළඳී ද? ...සැබෑ ද, දේවදත්ත, තෙපි පිරිස සමග කුලයන්හි චිනව චිනවා වළඳවු ද? සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... හිස්පුරුණය, කෙසේ නම් තෙපි පිරිස සමග කුලයන්හි චිනව චිනවා වැළඳවුහු ද? හිස් පුරුණය! මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“ගණබොජුතෙහි පවිති වෙ”යයි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාචිත්තිය පාළු භික්ෂුවහඬය

3. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුසසා ගිලානෙ භික්ඛු භික්ඛෙන නිමනෙනනති. භික්ඛු කුසකුට්ඨායනා නාධිවාසෙනති, “පටිකඛික්ඛං භගවතා ගණභොජන”නති. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතසමීං නිදනෙ එතසමීං පකරණෙ ධමමිං කථං කඤ්ඤා භික්ඛු ආමනෙතසි. “අනුජානාමී භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා ගණභොජනං භුඤ්ඤිතුං.” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“ගණභොජනෙ අඤ්ඤත්‍ර සමයා පාචිත්තියං, තඤ්ඤායං සමයො; ගිලානසමයො, අයං තඤ්ඤා සමයො”ති.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතං භොති.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුසසා වීචරදනසමයෙ සවීචර-භක්ඛං පටිවාදෙඤ්ඤා භික්ඛු නිමනෙනනති, “භොජෙඤ්ඤා වීචරෙනා අච්චාදෙඤ්ඤාමා”ති. භික්ඛු කුසකුට්ඨායනා නාධිවාසෙනති, “පටිකඛික්ඛං භගවතා ගණභොජන”නති. වීචරං පරික්ඛං උප්පජ්ජති. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ වීචරදනසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ඤිතුං.” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“ගණභොජනෙ අඤ්ඤත්‍ර සමයා පාචිත්තියං, තඤ්ඤායං සමයො; ගිලානසමයො වීචරදනසමයො, අයං තඤ්ඤා සමයො”ති.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතං භොති.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුසසා වීචරකාරකෙ භික්ඛු භක්ඛෙන නිමනෙනනති. භික්ඛු කුසකුට්ඨායනා නාධිවාසෙනති, පටිකඛික්ඛං භගවතා ගණභොජනනති. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. -පෙ- අනුජානාමී භික්ඛවෙ වීචරකාරසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ඤිතුං.” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“ගණභොජනෙ අඤ්ඤත්‍ර සමයා පාචිත්තියං, තඤ්ඤායං සමයො; ගිලානසමයො වීචරදනසමයො වීචරකාරසමයො, අයං තඤ්ඤා සමයො”ති.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතං භොති.

3. එසමයෙහි මිනිස්සු ගිලන් මහඡුන්ට බනින් පවරත්. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් විසින් ගණ බොජුන ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලදු යි, කුකුස් කරන්නාහු නො ඉවසත්. භාග්‍යවතුන්හට මෙකරුණ දැන්වූහ. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුහු මෙකරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දහැමි කථා කොට මහඡුන් ඇමැතුහ. “මහණෙනි, ගිලන් මහණහු විසින් ගණ බොජුන් වළඳන්නට අනුදනිමි” මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි, මේ සික පදය උදෙසා:

“සුදුසු සමය තබා ගණබොජුනෙහි පවිති වෙ. එහි ලා මේ සුදුසු සමය යි, එනම: ගිලන් සමයැ. එහි මේ සුදුසු සමය”යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

4. එසමයෙහි වනාහි මිනිස්සු සිවුරු දෙන සමයෙහි සිවුරු බතක් පිළියෙළ කොට වළඳවා සිවුරු දෙමහ යි භික්ෂුන් පවරත්. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් විසින් ගණබොජුන ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලදු යි කුකුස් කරමින් නො ඉවසත්. මද සිවුරෙක් උපදී. භාග්‍යවතුන්හට මෙකරුණ දැන්වූහ... “මහණෙනි, සිවුරු දෙන සමයෙහි ගණබොජුන් වළඳන්නට අනුදනිමි”. හවද, මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසා:

“සුදුසු සමය තබා ගණබොජුනෙහි පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යි. ගිලන් සමයැ සිවුරු දෙනසමයැ, මේ එහි සුදුසු සමය”යි.

මෙසේත් මහණෙනි, භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

5. එසමයෙහි මිනිස්සු සිවුරු කරන මහඡුන් බනින් පවරත්. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් විසින් ගණබොජුන ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලදු යි කුකුස් කරමින් නො ඉවසත්. භාග්‍යවතුන්හට මෙකරුණ දැන්වූහ.... “මහණෙනි, සිවුරු කරන සමයෙහි ගණබොජුන් වළඳන්නට අනුදනිමි”. මහණෙනි, මේ සිකපදය තවද මෙසේ උදෙසා:

“සුදුසු සමය තබා ගණබොජුනෙහි පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යි. ගිලන්සමයැ, සිවුරු දෙනසමයැ, සිවුරු කරනසමයැ, මේ එහි සුදුසු සමය” යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාච්ඤායපාළි භික්ඛුවිභවෙහා

6. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු මනුසෙසභි සද්ධිං අද්ධානං ගච්ඡන්ති, අථ ඛො තෙ භික්ඛු තෙ මනුසෙස ඵතදවොටුං, මුහුතං ආවුසො ආගමෙථ පිණ්ඩාය වරිසසාමා'ති, තෙ ඵවමාහංසු ඉධෙව හතෙන භුඤ්ජාති. භික්ඛු කුකකුච්චායනා න පතිගණහනති පටිකුඛිතං හගවතා ගණභොජනනති, හගවතො ඵතමසුං ආරොවෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ අද්ධානගමනසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ජතුං”. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උදදීසෙය්‍යාථ:

ගණභොජනෙ අඤ්ඤත්‍ර සමයා පාච්ඤායං, තස්සායං සමයො: ගිලානසමයො විචරදනසමයො විචරකාරසමයො අද්ධානගමනසමයො. අයං තස්ස සමයොති,

ඵවඤ්චදං හගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු මනුසෙසභි සද්ධිං නාචාය ගච්ඡන්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු තෙ මනුසෙස ඵතදවොටුං “මුහුතං ආවුසො තීරං උපනෙථ පිණ්ඩාය වරිසසාමා'ති, තෙ ඵවමාහංසු ඉධෙව හතෙන භුඤ්ජාති. භික්ඛු කුකකුච්චායනා නපතිගණහනති, පටිකුඛිතං හගවතා ගණභොජනනති හගවතො ඵතමසුං ආරොවෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ නාචාභීරුහනසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ජතුං”. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උදදීසෙය්‍යාථ.

“ගණභොජනෙ අඤ්ඤත්‍ර සමයා පාච්ඤායං, තස්සායං සමයො: ගිලානසමයො විචරදනසමයො විචරකාරසමයො අද්ධානගමනසමයො නාචාභීරුහනසමයො, අයං තස්ස සමයො”ති.

ඵවඤ්චදං හගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

8. තෙන ඛො පන සමයෙන දිසාසු ව්‍යසං වුජ්ඣා භික්ඛු රාජගහං ආගච්ඡන්ති, හගවනං දසසනාය. මනුසෙසා නානාවෙරජ්ජකෙ භික්ඛු පසසිඤා හතෙන නිමනෙතන්ති. භික්ඛු කුකකුච්චායනා නාධිවාසෙහති, පටිකුඛිතං හගවතා ගණභොජනනති. හගවතො ඵතමසුං ආරොවෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ මහාසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ජතුං”. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උදදීසෙය්‍යාථ:

“ගණභොජනෙ අඤ්ඤත්‍ර සමයා පාච්ඤායං, තස්සායං සමයො: ගිලානසමයො විචරදනසමයො විචරකාරසමයො අද්ධානගමනසමයො නාචාභීරුහනසමයො, මහාසමයො අයං තස්ස සමයො”ති.

ඵවඤ්චදං හගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

6. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු මිනිසුන් සමඟ අදන්මගට (දීර්ග මාර්ගයට) පැමිණෙත්. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ඒ මිනිසුන්ට මෙය කීහ. ඇවැත්නි, මොහොතක් පොරොත්තුවුවු, පිටු පිණිස හැසිරෙමු. ඔවුහු මෙසේ කීහ. ස්වාමීනි මෙහි මැ වළඳනු මැනැවි. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් විසින් ගණබොජුන ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලදු යි කුකුස් කරන්නාහු නො පිළිගනිත්. භාග්‍යවතුන්හට මෙකරුණ දන්වූහ...“මහණෙනි, අදන් මඟට පිළිපත් සමයෙහි ගණබොජුන් වළඳන්නට අනුදනිමි”. තවද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“සුදුසු සමය තබා ගණබොජුනෙහි පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යි. ගිලන් සමයැ, සිවුරු දෙන සමයැ, සිවුරු කරන සමයැ, අදන් මඟට පිළිපත් සමයැ. මේ එහි සුදුසු සමය”යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

7. එසමයෙහි භික්ෂුහු මිනිසුන් සමඟ නැවෙත් යෙති. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ඒ මිනිසුන්ට මෙය කීහ. “ඇවැත්නි, මොහොතක් නැව තොටට පවුණුවුවු.” පිටු පිණිස හැසිරෙන්නෙමු. ඔවුහු මෙසේ කීහ. ස්වාමීනි, මෙහි මැ වළඳනු මැනැවි. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් විසින් ගණබොජුන ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලදු යි කුකුස් කරන්නාහු නො පිළිගනිත්. භාග්‍යවතුන්හට මෙකරුණ දන්වූහ...“මහණෙනි, නැව නගින සමයෙහි ගණබොජුන් වළඳන්නට අනුදනිමි.” මහණෙනි, තවද මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“සුදුසු සමය තබා ගණබොජුනෙහි පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යි ගිලන් සමයැ සිවුරු, දෙන සමයැ, සිවුරු කරන සමයැ, අදන්මඟට පිළිපත්සමයැ, නැව නගිනසමයැ, මේ එහි සුදුසු සමය”යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

8. එසමයෙහි දිශාවන්හි වස් වැස නිමවූ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් දැකීමට රජගහ නුවරට පැමිණෙත්. මිනිස්සු නොයෙක් අන් රටවල මහණුන් දක බිතින් පවරත්. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් විසින් ගණබොජුන ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලදු යි කුකුස්කරනුවෝ නො ඉවසත්. තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන්හට දන්වූහ...“මහණෙනි, මහාසමයෙහි ගණබොජුන් වළඳන්නට අනුදනිමි”. මහණෙනි, මේ සිකපදය තවද මෙසේ උදෙසවු.

“සුදුසුසමය තබා ගණබොජුනෙහි පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යැ, ගිලන්සමය යැ, සිවුරු දෙන සමය යැ, සිවුරු කරන සමය යැ, අදන් මඟට පිළිපත් සමය යැ නැව නගින සමය යැ, මහාසමය යැ, මේ එහි සුදුසු සමය”යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාවිතනියපාළි භික්ඛුච්ඡබ්බෙයා

9. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස ඛිලිඛිසාරස්ස ඤාතිසාලොභිතො ආච්චකෙසු පඛඛජිතො භොති. අථ ඛො සො ආච්චකො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො ඛිලිඛිසාරො තෙනුපසඛක්ඛි උපසඛක්ඛිචා රාජානං මාගධං සෙනියං ඛිලිඛිසාරං එතදචොව: “ඉචජාමභං මහාරාජ සඛඛපාසණධිකඤ්ඤං කාතුනති”. සචෙ ඛො ඤං භනෙන බුද්ධපචුඛං භික්ඛුසඛං පයමං භොජෙය්‍යාසි, එවං කරෙය්‍යාසි’ති. අථ ඛො සො ආච්චකො භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පාභෙසි: අධිවාසෙනතු මෙ භික්ඛු ස්වානතාය භක්තනති. භික්ඛු කුක්ඛුච්චායනොනා නාධිවාසෙනති, පච්චක්ඛිතං භගවතා ගණභොජනනති. අථ ඛො සො ආච්චකො යෙන භගවා තෙනුපසඛක්ඛි, උපසඛක්ඛිචා භගවතා සද්ධිං සචෙචොදි, සචෙචොදනියං කථං සාරාණියං චීතිසාරෙචා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං ධීතො ඛො සො ආච්චකො භගවනතං එතදචොව: “භවමපි ගොතමො පඛඛජිතො අභමපි පඛඛජිතො, අරභති පඛඛජිතො පඛඛජිතස්ස පිණ්ඩං පච්චිග්ගෙතො, අධිවාසෙනතු මෙ භවං ගොතමො ස්වානතාය භක්තං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙක්ඛනා’ති අධිවාසෙසි භගවා තුණ්ඛිභාවෙන. අථ ඛො සො ආච්චකො භගවතො අධිවාසනං විදිචා පසකාමී. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධමමිං කථං කඤ්ඤා ආමනොතසි, “අනුජානාමී භික්ඛවෙ සමණ-භක්තසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ඤං” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“ගණභොජනෙ අඤ්ඤත්‍ර සමයා පාවිතනියං, තස්ථායං සමයො ගිලානසමයො චීවරදනසමයො චීවරකාරසමයො අඤ්ඤානගමනසමයො නාවාභිරුහනසමයො මහාසමයො සමණභක්තසමයො, අයං තස්ස සමයො”ති.

10. ගණභොජනං නාම: යස් චක්ඛාරො භික්ඛු පඤ්ඤානං භොජනානං අඤ්ඤතරෙන භොජනෙන නිමක්ඛිතා භුඤ්ඤනති, එතං ගණභොජනං නාම. අඤ්ඤත්‍රසමයාති: යථෙචා සමයං.

ගිලානසමයො නාම: අනතමයො පාදපි ඵාලිතා¹ භොණති ගිලානසමයොති භුඤ්ඤතඛං. චීවරදනසමයො නාම: අනස්තෙ කඤ්ඤනො² වක්ඛානස්ස පච්චිමො මාසො. අස්තෙ කඤ්ඤනෙ පඤ්චමාසා චීවරදන-සමයොති භුඤ්ඤතඛං. චීවරකාරසමයො නාම: චීවර කඤ්ඤරමානෙ චීවරකාරසමයොති භුඤ්ඤතඛං. අඤ්ඤානගමනසමයො නාම අද්ධියොජනං ගච්චිස්සාමීති භුඤ්ඤතඛං, ගච්චනෙන භුඤ්ඤතඛං, ගතෙන භුඤ්ඤතඛං.

1. ඵලිතා-මජ්ඣං. 2. කච්ඤ-මජ්ඣං.

9. එසමයෙහි වනාහි මගධේශ්වර ශ්‍රේණිය බිම්බිසාර රජුගේ සහලේ නැයෙක් ආජීවකයන් කෙරෙහි පැවිදි වූයේ වෙයි. එකල්හි ඒ ආජීවක තෙමේ මගධේශ්වර ශ්‍රේණිය බිම්බිසාර රජු වෙතැ එළැඹියේ යැ. එළැඹූ මගධේශ්වර ශ්‍රේණිය බිම්බිසාර රජුට මෙය කී යැ. ඔහරජ, සර්වපාෂණ්ඩික බතක් කොට දෙන්නට මම කැමැත්තෙමි. ඉදින් වනාහි ස්වාමීනි, ඔබ පළමු වැ බුදු පාමොක් බික්සහන වළඳවත් නම් එසේ කරනු මැනැවි. එකල්හි ඒ ආජීවක තෙමේ භික්ෂුන්ගේ සමීපයට දුකයකු යැවී ය. “භික්ෂුහු මාගේ බත හෙට දවසට ඉවසත්වා” යි. භික්ෂුහු ගණඛොජ්ජන භාග්‍යවතුන් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරන ලදැ යි කුකුස් කරනුටෝ නො ඉවසත්. එකල්හි ඒ ආජීවක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළැඹියේ යැ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් සමඟ සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කරා කොට නිමවා එකත්පසෙකැ සිටියේ යැ. එකත් පසෙකැ සිටී ඒ ආජීවකයා භාග්‍යවතුන්හට මෙය කී යැ. හවත් ගොයුම්හු ද පැවිදි කෙනෙකි. මම ද, පැවිද්දෙකිමි. පැවිද්දෙක් පැවිද්දකු ගේ පිඩු පිළිගන්නට සුදුසු වෙයි. හවත් ගොයුම්හු භික්ෂුසඛිසයා සමඟ මාගේ බත හෙට දවසට ඉවසත්වා! භාග්‍යවත්හු තුෂ්ණිමිභාවයෙන් ඉවසුහු. එකල්හි ඒ ආජීවකයා භාග්‍ය වතුන්ගේ ඉවසීම දැනැ පිටත් වැ ගියේ යි. ඉක්බිති භාග්‍යවත්හු මෙකරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දහැමි කරා කොට මහණුන් ඇමැතුහු: “මහණෙනි, මහණබත්සමයෙහි ගණඛොජ්ජන වළඳන්නට අනුදනිමි” තවද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“සුදුසු සමය තබා ගණඛොජ්ජනෙහි පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය වෙයි ගිලන් සමය යැ සිවුරු දෙන සමය යැ සිවුරු කරන සමය යැ අදන්මගට පිළිපත් සමය යැ නැව නභින සමය යැ මහාසමය යැ මහණබත් සමය යැ, මේ එහි සුදුසු සමය යි.

10. ගණභෝජන නම: යම් තැනෙකැ භික්ෂුහු සතර දෙනෙක් පස් බොජුන් අතුරෙන් එක්තරා බොජුනෙකින් නිමැතුම් ලදුවෝ වළඳත්. මේ ගණ භෝජන නම වේ. අඤ්ඤත්‍රුසමයා: සුදුසුසමය තබා.

ශිලානසමය නම: යටත් පිරිසෙයින් පාදයෝ පැළඹුනු වෙන් නම් ගිලන්සමය යැයි වැළඳිය යුතු යි. චීවරදනසමය නම: කෙළින් සිවුරු නො අතුළ කල්හි වැසිකල් පිළිබැඳි පැසුළුමස ද, කෙළින් සිවුරු අතුළ කල්හි පස්මස ද සිවුරු දෙන සමය යැයි වැළඳිය යුතු යි. චීවරකාරසමය නම: සිවුරක් කරනු ලබන කල්හි සිවුරු කරන සමය යැයි වැළඳිය යුතු යි. අද්ධානගමනසමය නම: අධි යොදුන්ක් යන්නෙමි යි වැළඳිය යුතු, යන්නහු විසින් වැළඳිය යුතු, ගියහු විසින් වැළඳිය යුතු යි.

පාවිත්‍යය පාළු හිතවූ විභවය

නාවාහිරුහනසමයෝ නාම: නාවං අභිරුහිසාමීති භුඤ්ජිතබ්බං. ආරුලෙහන භුඤ්ජිතබ්බං, ඔරුලෙහන භුඤ්ජිතබ්බං. මහාසමයෝ නාම: යත් වෙ තයෝ හිතවූ පිණ්ඩාය වරිච්චා යාපෙහති, චතුසෝ ආගතෙ න යාපෙහති, මහාසමයෝති භුඤ්ජිතබ්බං. සමණහත්තසමයෝ නාම: යො කොච්චි පරිබ්බාජකසමාපනො හත්තං කරොති සමණහත්තසමයෝති භුඤ්ජිතබ්බං.

අඤ්ඤත්‍ර සමයා භුඤ්ජිසාමීති පතිගණහාති ආපත්ති දුක්ඛටසස. අපේක්ෂාහාරෙ අපේක්ෂාහාරෙ ආපත්ති පාවිත්‍යයසස. ගණහොජනෙ ගණහොජනසඤ්ඤා අඤ්ඤත්‍ර සමයා භුඤ්ජිති ආපත්ති පාවිත්‍යයසස. ගණහොජනෙ වෙමතිකො අඤ්ඤත්‍ර සමයා භුඤ්ජිති ආපත්ති පාවිත්‍යයසස. ගණහොජනෙ න ගණහොජනසඤ්ඤා අඤ්ඤත්‍ර සමයා භුඤ්ජිති ආපත්ති පාවිත්‍යයසස. න ගණහොජනෙ ගණහොජනසඤ්ඤා අපත්ති දුක්ඛටසස, න ගණහොජනෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛටසස. න ගණහොජනෙ න ගණහොජනසඤ්ඤා අනාපත්ති.

අනාපත්ති: සමයෙ දේව තයෝ එකතො භුඤ්ජන්ති පිණ්ඩාය වරිච්චා එකතො සන්තිපතිච්චා භුඤ්ජන්ති නිවච්චනෙන සලාකහනෙන, පක්ඛිකෙ, උපොසථිකෙ, පාථිපදිකෙ,¹ පඤ්ඤා හොජනාති යපෙච්චා සබ්බත්ථ අනාපත්ති උලෙඤ්ඤකසස ආදිකමිතිසසාති.

ගණහොජනසික්ඛාපදං දුතියං

6.4.3

පරමපරහොජන සික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං පණිතානං හත්තානං හත්තපථිපාථි අට්ඨිතා² හොති. අථ ඛො අඤ්ඤතරසස දළිඤ්ඤසස කමකරසස³ එතදහොසි: “න ඛො ඉදං ඔරකං හවිසසති, යථා ඉමෙ⁴ මනුසසා සකකච්චං හත්තං කරොන්ති, යනනුනාහමපි හත්තං කරෙයාන්ති.” අථ ඛො යො දළිඤ්ඤ කමකරො යෙන කිරිපතිකො තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිච්චා තං කිරිපතිකං එතදවොච:

1. නිවහනං සලාකහනං පක්ඛිකං උපොසථිකං පාථිපදිකං-මජ්ඣං
2. අට්ඨිතා-මජ්ඣං
3. කමිකාරසස-මජ්ඣං
4. යට්ඨිමෙ-මජ්ඣං

නාවාහිරුහනාසමය නම: නැවට නහින්තෙමීයි වැළඳිය යුතු, නැවට නැඟුණු විසින් වැළඳිය යුතු, නැවෙන් බටහු විසින් වැළඳිය යුතු යි.

මහාසමය නම: යම් තැනෙකැ දෙතුන් හික්ෂු කෙනෙක් පිටු පිණිස හැසිර යැපෙද්ද, සතර වැන්නකු ආ කල්හි නො යැපෙද්ද, මහාසමය යැයි වැළඳිය යුතු යි. සමණහත්තසමය නම: පැවිදිබවට පැමිණි යම් කිසිවෙක් බතක් කරා නම් මහණබත්සමය යැයි වැළඳිය යුතු යි.

සුදුසුසමය තබා වළඳන්නෙමී යි පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරගලායෙහි පරගලායෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි. ගණබොජුනෙහි ගණබොජුන්සන් ඇතියේ සුදුසු සමය තබා වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. ගණබොජුනෙහි විමති ඇතියේ සුදුසු සමය තබා වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. ගණබොජුනෙහි නො ගණ බොජුන්සන් ඇතියේ සුදුසු සමය තබා වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නො ගණ බොජුනෙහි ගණබොජුන්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො ගණ බොජුනෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො ගණ බොජුනෙහි නො ගණ බොජුන් සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැතී.

සුදුසු සමයෙහි දෙතුන් දෙනෙක් එක් වැ වළඳත් නම්, පිටු පිණිස හැසිර එක් රැස් වැ වළඳත් නම්, නිතිබත්හි, ලහබත්හි, අඩමස්බත්හි, පොහොබත්හි, පැළවියබත්හි, පස් බොජුන් තබා (හඹු කැවිලි ආ) හැම වැළඳීමෙහි ඇවැත් නැති, උම්මත්තකභට ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැතී.

ගණහෝජන ශික්ෂාපද යි

6.4.3

පරමපරහෝජන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු විසල්පුර මහවෙතෙහි කුළාරහල්හි වැඩැ වෙසෙති. ඒසමයෙහි වනාහි විසල්පුර පිණිබත්වලින් බත්පිළිවෙළෙක් තබන ලද්දේ වෙයි. එකල්හි එක්තරා දිළිඳු කම්කරුවකුහට මෙ සිත විය: “යම් සේ මේ මිනිස්සු සකසා බත් තැබීම කෙරෙද්ද, මේ නම් ලම්බුවැඩෙක් නො වේ මැ යි, යම් හෙයකින් මම ද බතක් කරන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙකැ”යි. එකල්හි ඒ දිළිඳු කම්කරුවා කිරපතිකයා වෙත එළැඹියේ යැ. එළැඹූ ඒ කිරපතිකයා හට මෙය කී යැ:

පාවික්‍යපාළි භික්‍ෂුවිභවෙතා

“ඉවජාමහං අයාපුතන, බුද්ධ පමුබ්බස භික්‍ෂුසඛකසස භතං කාතුං, දෙභි මෙ වෙනනනති”. සොපි ඛො කිරපනිකො සඤ්ඤා හොති පසනො. අථ ඛො සො කිරපනිකො තසස දළිද්දසස කමමකරසස අබ්බාතිරෙකං¹ වෙනතපං අදයි. අථ ඛො සො දළිද්දෙ කමමකරො යෙන භගවා තෙනුපසඬකමී, උපසඬකමීඤා භගවනතං අභිවාදෙඤා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසිනොතා ඛො සො දළිද්දෙ කමමකරො භගවනතං එතදවොච; “අධිවාසෙතු මෙ භනොත භගවා ස්වාතනාය භතං සද්ධිං භික්‍ෂුසඛකනා”ති. මහා ඛො ආචුසො භික්‍ෂුසඛකා ජානාභීති හොතු භනෙත² මහාභික්‍ෂුසඛකා, බහු මෙ බදරා පටියනතා බදරමීසෙසනපයා³ පරිපුරිසසනතිති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ ඛො සො දළිද්දො කමමකරො භගවතො අධිවාසනං විදිඤා උට්ඨායාසනා භගවනතං අභිවාදෙඤා පදකඛිණං කඤා පකකාමී.

2. අසෙසාසු ඛො භික්‍ෂු දළිද්දෙන කිර කමමකරෙන ස්වාතනාය බුද්ධපමුඛො භික්‍ෂුසඛකා නිමනතිතො, බදරමීසෙසනපයා පරිපුරිසසනතිති. තෙ කාලසෙසව පිණ්ඩාය වරිඤා භුඤ්ජිංසු. අසෙසාසු ඛො මනුසසා දළිද්දෙන කිර කමමකරෙන බුද්ධපමුඛො භික්‍ෂුසංසො නිමනතිතොති. තෙ දළිද්දසස කමමකරසස පහුතං බාදනීයං හොජනීයං අභිභරිංසු.

3. අථ ඛො සො දළිද්දො කමමකරො තසසා රක්ඛයා අවටියෙන පනිතං බාදනීයං හොජනීයං පටියාදපෙඤා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි. කාලො භනොත නිට්ඨිතං භතනනති. අථ ඛො භගවා පුබ්බතභසමයං නිවාසෙඤා පත්තචීවරමාදය යෙන තසස දළිද්දසස කමමකරසස නිවෙසනං තෙනුපසඬකමී, උපසඬකමීඤා පඤ්ඤනෙත ආසනෙ නිසීදි. සද්ධිං භික්‍ෂුසංසෙන. අථ ඛො සො දිළිද්දො කමමකරො භතනගෙහ භික්‍ෂු පරිච්ඡති. භික්‍ෂු එවමාහංසු: “ථොකං ආචුසො දෙභි, ථොකං ආචුසො දෙභි”ති. මා ඛො තුමෙහ භනොත අයං දළිද්දො කමමකරොති ථොකං-ථොකං⁴ පටිගණතිඤ, පහුතං මෙ බාදනීයං හොජනීයං පටියනතං පටිගණනාථ භනොත යාවදඤාති. න ඛො මයං ආචුසො එතං කාරණං ථොකං ථොකං පටිගණනාම අපි ච මයං කාලසෙසව පිණ්ඩාය වරිඤා භුඤ්ජිභො, තෙන මයං ථොකං ථොකං පටිගණනාමාති. අථ ඛො සො දළිද්දො කමමකරො උජ්ඣායති ඛීයති විපාවෙනි: “කථං භි නාම භදනතා මයා නිමනතිතා අඤ්ඤනු භුඤ්ජිසසනති, න වාහං පටිබලො යාවදඤා දතුනති. අසෙසාසු ඛො භික්‍ෂු තසස දළිද්දසස කමමකරසස උජ්ඣායනාසස ඛීයනසස විපාවෙනතසස.

1. අභිරෙකං-සායා
2. හොතු-මෙ-භනොත-මජ්ඣං
3. පෙයායා-මජ්ඣං
4. ථොකං ථොකං-මජ්ඣං

“හිමි පුත, මම බුදුපාමොක් බික්සහනට බතක් කරන්නට කැමැත්තෙහි, මාගේ වැටුප් දෙනුමැනැවැ”යි. ඒ කිරපතිකයා ද සැදහැනියේ පහන් වූයේ වෙයි. එකල්හි ඒ කිරපතිකයා ඒ දිළිඳු කම්කරුවාහට අතිරේක දීමනා සහිත වැටුප දින. ඉක්බිති ඒ දිළිඳු කම්කරුවා භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළැඹී යේ යැ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකක් පසෙකැ හුන්නේ යැ. එකක් පසෙකැ හුන්නා වූ ඒ දිළිඳු කම්කරුවා භාග්‍යවතුන් හට මෙය කී යැ: “ස්වාමීනි භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මාගේ බත සෙට දවසට බික්සහන සමඟ ඉවසනසේක්ව”යි. ඇවැත, බික්සහන බොහෝ යැ, (පමණ) දනුව යි. ස්වාමීනි, හික්ෂුසංඝයා බොහෝ වේවා, මා විසින් බොහෝ ධෙබර පිළියෙළ කරන ලදහ. ධෙබරමුසු අහරින් පින්වත් හිමිවරු පිනා යෙක්ව යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමභාවයෙන් ඉවසා වදළසේකැ. එකල්හි ඒ දිළිඳු කම්කරුවා භාග්‍යවතුන්ගේ ඉවසීම දැනූ අස්නෙන් නැඟිට භාග්‍යවතුන් සකසා වැද පැදකුණු කොට නික්මැ ගියේ යි.

2. ඒ දිළිඳු කම්කරුවා විසින් ධෙබරමුසු අහරින් වත් ආයාචයෝ පිනායෙක්වා’යි හෙට දවසට බුදුපාමොක් බික්සහන නිමනන ලද යි හික්ෂුහු ඇසුහු. ඔවුහු කල්තබා මැ පිඩු පිණිස හැසිරැ වැළඳුහ. මිනිස්සු දිළිඳු කම්කරුවා විසින් බුදුපාමොක් බික්සහන නිමනන ලද යි ඇසුහු යි. ඔවුහු බොහෝ කැ යුතු බිදිය යුතු දෑ ඒ දිළිඳු කම්කරුවා වෙතැ එළවුහ.

3. එකල්හි ඒ දිළිඳු කම්කරුවා ඒ රූස ඇවැමෙන් පිණි කැවිලි බොජුන් පිළියෙල කොට භාග්‍යවතුන්හට කල් දන්වා යැවී ය. ස්වාමීනි, මේ කාලය යි, බත් නිමියේ යි. එකල්හි භාග්‍යවත්හු පෙරවරුයෙහි හැද පෙරවැ පා සිවුරු ගෙන ඒ දිළිඳු කම්කරුවාගේ නිවසට එළඹීයහ. එළැඹැ පනවන ලද අසුනෙහි හික්ෂුසංඝයා සමඟ වැඩ හුන්හු. එකල්හි ඒ දිළිඳු කම්කරුවා භක්තාග්‍රයෙහි හික්ෂුන් වළඳවයි. හික්ෂුහු මෙසේ කීහ. ඇවැත, මඳක් දෙව, ඇවැත මඳක් දෙව. ස්වාමීනි, මුඛවහන්සේලා මේ දිළිඳු කම්කරුවෙකැයි මඳ මඳ කොට නො පිළිගනු මැනැවි. මා විසින් බොහෝ කැවිලි බොජුන් අහර පිළියෙළ කරන ලදි. ස්වාමීනි, කැමැතිනාක් පිළිගනු මැනැවි. ඇවැත, ඇපි මෙකරුණින් මඳ මඳ කොට නො පිළිගනුමඟ. තවද ඇපි කල්තබා මැ පිඩු පිණිස හැසිරැ වැළැඳුමඟ. එහෙයින් ඇපි මඳ මඳ පිළිගනුමඟ. එකල්හි ඒ දිළිඳු කම්කරුවා ලමු කොට සිතයි, නුගුණ පවසයි, දෙස් පතුරුවයි. කෙසේ නම් වහන්දෑ මා විසින් නිමනන ලද්දහු අන් තැනෙක වැළැඳුහු ද? මම ද කැමැතිනාක් දීමට සමර්ථ නො වෙම ද? හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන ඒ දිළිඳු කම්කරුවා ගේ (අකීර්තනි ශබ්දය) ඇසුහු යි.

පාවිත්‍රයපාළි භික්‍ෂුවිභඛෙගා

4. යෙ තෙ භික්‍ෂු අපට්ඨා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති වියනති විපාවෙනති. “කථං හි නාම භික්‍ෂු අඤ්ඤානු නිමනතිතා අඤ්ඤානු භුඤ්ඤානති” ති -පෙ-සචං කිර භික්‍ෂුවෙ භික්‍ෂු අඤ්ඤානු නිමනතිතා අඤ්ඤානු භුඤ්ඤානති? සචං හගවා විගරහි බුඤ්ඤා හගවා -පෙ- කථං හි නාම තෙ භික්‍ෂුවෙ මොසපුරියා අඤ්ඤානු නිමනතිතා අඤ්ඤානු භුඤ්ඤානති. තෙනං භික්‍ෂුවෙ අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්‍ෂුවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“පරමපරභොජනෙ පාවිත්තිය”නති.

එව ඤ්ඤාදං හගවතා භික්‍ෂුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්‍ෂු ගිලානො භොති අඤ්ඤාතරො භික්‍ෂු පිණ්ඩපාතං ආදය යෙන සො භික්‍ෂු තෙනුපසඬකම්, උපසඬකම්ඤා නං භික්‍ෂුං එතදවොච: “භුඤ්ඤාහි ආවුසොති”. අලං ආවුසො අත්ථි මෙ හත්තපච්චාසාති තසස භික්‍ෂුනො පිණ්ඩපාතො උසසුරො ආහරිඤ්ඤා. සො භික්‍ෂු න විනාරූපං භුඤ්ඤා හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. අථ ඛො හගවා එතසම් නිදනෙ එතසම් පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්‍ෂු ආමනොසි: “අනුජානාමි භික්‍ෂුවෙ ගිලානෙන භික්‍ෂුනා පරමපරභොජනං භුඤ්ඤානං”. එවඤ්ඤා පන භික්‍ෂුවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“පරමපරභොජනෙ අඤ්ඤානු සමයා පාවිත්තියං, තත්ථායං සමයො ගිලානසමයො අයං තත්ථ සමයො”ති.

එව ඤ්ඤාදං හගවතා භික්‍ෂුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුසසා විවරදනසමයෙ සච්චරහත්තං පච්චාදෙඤ්ඤා භික්‍ෂු නිමනොනති: “භොජෙඤ්ඤා විවරෙන අච්චාදෙසසාමා” ති භික්‍ෂු කුකකුළියායනතා නාධිවාසෙනති “පට්ඨකඛිතං හගවතා පරමපරභොජනනති” විවරං පරිත්තං උපපජ්ජති. හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනුජානාමි භික්‍ෂුවෙ විවරදනසමයෙ පරමපරභොජනං භුඤ්ඤානං” එවඤ්ඤා පන භික්‍ෂුවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“පරමපරභොජනෙ අඤ්ඤානු සමයා පාවිත්තියං, තත්ථායං සමයො ගිලානසමයො විවරදනසමයො අයං තත්ථ සමයො”ති.

එව ඤ්ඤාදං හගවතා භික්‍ෂුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

-
- 1. උසසුරෙන (කපථි)
 - 2. විවරහත්තං: සිමුච්චි සිමුච්චි
 - 3. පච්චාදෙඤ්ඤා-සිමුච්චි සිමුච්චි

4. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් භික්ෂුහු අන්තැනෙකැ නිමනන ලද්දහු අන් තැනෙකැ වැළැඳුහු ද?...සැබෑ ද මහණෙනි, භික්ෂුහු අන්තැනෙකැ නිමනන ලද්දහු අන් තැනෙකැ වළඳද්ද? සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ භිස් පුරුෂයෝ අන් තැනෙකැ නිමනන ලද්දහු අන් තැනෙකැ වැළඳුහු ද? මහණෙනි, මෙය අප්‍රයත්නයන් ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

“පරමපර භෝජනයෙහි පවිති වෙ” ය යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

5. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන්වූයේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් පිණ්ඩපාතය ගෙන ඒ භික්ෂු යම් තැනෙක ද එතැනට එළැඹියේ යි, එළැඹූ ඒ මහණහට මෙය කිය: ඇවැත වළඳන්න, කම් නැත ඇවැත, මා විසින් ඉවසු බතෙක් ඇත. ඒ භික්ෂුහුගේ පිණ්ඩපාතය ඉතා දවාලෙහි ගෙනෙනු ලැබීයැ. ඒ භික්ෂු තෙමේ සිත්සේ නො දැළැඳී යැ. භාග්‍යවතුන්හට මෙකරුණ දන්නවුහ. එකල්හි භාග්‍යවත්හු මෙකරුණෙහි ලා මෙඅවසරයෙහි ලා දහැමි කපා කොට මහණුන් ඇමතුහ: “මහණෙනි, ගිලන්මහණහු විසින් පරමපරභෝජනය වළඳන්නට අනුදනිමි” මහණෙනි, තවද මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

“සුදුසු සමය තබා පරමපර භෝජනයෙහි පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යි: ගිලන්සමය යැ එහි මේ සුදුසු සමය යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

6. එසමයෙහි මිනිස්සු සිවුරු දෙන සමයෙහි සිවුරුබතක් පිළියෙළ කොට වළඳවා සිවුරු දෙමහ යි භික්ෂුන්හට නිමතත්. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් විසින් පරමපරභෝජනය ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලද්ද යි කුකුස් කරනුවෝ නො ඉවසන්. මද සිවුරෙක් උපදී. භාග්‍යවතුන්හට මෙකරුණ දන්නවුහ... “මහණෙනි, සිවුරු දෙනසමයෙහි පරමපරභෝජනය වළඳන්නට අනුදනිමි.”

මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“සුදුසු සමය තබා පරමපර භෝජනයෙහි පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යි: ගිලන් සමය යැ, සිවුරු දෙනසමය යැ, මෙහි ඒ සුදුසු සමය යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාචික්කියපාළි භික්ඛුච්චබෙගා

7. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා වීචරකාරකෙ භික්ඛු භතෙතන නිමතෙනන්ති. භික්ඛු කුකකුච්චායනතා නාධිවාසෙනති “පච්ඤ්ඤාං භගවතා පරමපරභොජන”නතී. භගවතො එතමඤ්ඤාං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ වීචරකාරසමයෙ පරමපරභොජනං භුඤ්ඤාං” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිසුඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාං:

“පරමපරභොජනෙ අඤ්ඤාත්‍ර සමයා පාචික්කියං, තස්සායං සමයො ගිලානසමයො වීචරදනසමයො වීචරකාරසමයො අයං තඤ්ඤා සමයො”ති.

එවඤ්ඤා භගවතා භික්ඛුනං සිසුඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

8. අථ ඛො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙතො පත්තවීචරමාදය ආයසමතා ආනන්දෙන පච්ඤාසමයෙන යෙන අඤ්ඤාතරං කුලං තෙනුපසඬකමී, උපසඬකමීතො පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසීදී. අථ ඛො තෙ මනුස්සා භගවතො ව ආයසමතො ව ආනන්දස්ස භොජනං අදංසු. ආයසමා ආනන්දෙ කුකකුච්චායනතා න පටිගණහති. පටිගණාහී¹ ආනන්දතී. අලං භගවා අතී මෙ භත්තපච්චාසාති. තෙනභානන්ද, විකපෙපතො ගණාහීති. අථ ඛො භගවා එතසමී නිදනෙ එතසමී පකරණෙ ධම්මී කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතසී: “අනුජානාමී භික්ඛවෙ විකපෙපතො: පරමපරභොජනං භුඤ්ඤාං”, එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ විකපෙපතබ්බං: මඤ්ඤා භත්තපච්චාසං ඉත්තොමස්ස දඤ්ඤාති.

9. පරමපරභොජනං නාම: පඤ්ඤානං භොජනානං අඤ්ඤාතරෙන භොජනෙන නිමනනිතො තං ධපෙතො අඤ්ඤාං පඤ්ඤානං භොජනානං අඤ්ඤාතරං භොජනං භුඤ්ඤාති, එතං පරමපරභොජනං නාම.

අඤ්ඤාත්‍ර සමයාති ධපෙතො සමයං

ගිලානසමයො නාම: න සකෙකාති එකාසනෙ නිසිනෙතො යාවදඤ්ඤාං භුඤ්ඤාං ගිලානසමයොති භුඤ්ඤාතබ්බං

වීචරදනසමයො නාම: අනන්දෙන කඨිනෙ වස්සානස්ස පච්ඤ්ඤා මාසො, අනන්දෙන කඨිනෙ පඤ්ඤාමාසා වීචරදන සමයොති භුඤ්ඤාතබ්බං

වීචරකාරසමයො නාම: වීචරෙ කඨිරමානෙ වීචරකාර සමයොති භුඤ්ඤාතබ්බං.

අඤ්ඤාත්‍ර සමයා භුඤ්ඤාත්‍රසමයොති පතිගණහති, ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස අපේක්ඛාභාතරෙ අපේක්ඛාභාතරෙ ආපත්ති පාචික්කියස්ස.

1. ගණාහී-මජ්ඣං
2. භත්ත පච්චාසං විකපෙපතො-ස්‍යා

7. එසමයෙහි වනාහි මිනිස්සු සිවුරු කරන මහණුන්හට බිනින් නිමනත්. හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් විසින් පරමපරහොභනය ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලද්දී කුකුස් කරනුවෝ නො ඉවසත්. භාග්‍යවතුන්හට මෙකරුණ දන්වූහ....“මහණෙනි, සිවුරු කරන සමයෙහි පරමපරහොභනය වළ- දන්තට අනුදනිමි.” මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“සුදුසු සමය තබා පරමපරහොභනයෙහි පවිනි වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යි ගිලන් සමය යැ සිවුරු දෙනසමය යැ සිවුරු කරනසමය යැ, මේ එහි සුදුසු සමය යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

8. එකල්හි භාග්‍යවත්හු පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙර වැ පා සිවුරු ගෙන ආයුෂ්මත් ආනන්දයන් පසුමහණුන් කොට එක්තරා කුලයකට එළැඹියහ. එළැඹූ පනවන ලද අසුනෙහි වැඩැහුන්හු. එකල්හි ඒ මිනිස්සු භාග්‍යවතුන්හට ද ආයුෂ්මත් ආනන්දයන්හට ද හෝඡනය දුන්හ. ආයුෂ්මත් ආනන්දයෝ කුකුස් කරනුවෝ නො ඉවසති. පිළිගනු ව ආනන්ද, කම් නැති භාග්‍යවතුනි, මා විසින් ඉවසූ බතෙක් ඇත. එසේ නම් ආනන්ද විකපා පිළිගනුව. එකල්හි භාග්‍යවත්හු මෙකරුණෙහි ලා මෙඅවසරයෙහි ලා දූහැමි කථා කොට හික්ෂුන් ඇමතුහ. “මහණෙනි, විකල්පනය කොට පරමපරහෝඡනය වළදන්තට අනුදනිමි,” මහණෙනි, ‘මා ඉවසූ බත මෙනම්හුට දෙමි’යි මෙසේ විකල්පනය කළයුතු යි.

9. පරමපරහෝඡනය නම්: පස්බොජුන් අතුරෙන් එක්තරා බොජුන- කින් නිමනන ලද්දේ එය තබා පස් බොජුන් අතුරෙන් එක්තරා අන් බොජුනක් වළදයි. මේ පරමපරහොභන නම් වෙ.

අඤ්ඤත්‍රසමයා: සුදුසු සමය තබා.

ගිලානසමය නම්: එක් අසුනෙහි හුන්තේ කැමැති තාක් වළදන්තට නො හැකිවේ ද, ගිලන්සමය යැ යි වැළඳියයුතු.

විවරදනසමය නම්: කෙළින් සිවුරු නො අතුළ කල්හි වැසිකල් පිළිබැඳි පැසුළුමය ද කෙළින් සිවුරු අතුළ කල්හි පස්මය ද, සිවුරු දෙන සමය යැ යි වැළඳියයුතු.

විවරකාරසමය නම්: සිවුරක් කරනු ලබන කල්හි සිවුරු කරන සමය යැ යි වැළඳියයුතු.

සුදුසු සමය තබා වළදන්තෙමි යි පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරගලායෙහි පරගලායෙහි පවිනි ඇවැත් වෙ.

පාවිච්චිය පාළු හිතවූ විභවය

පරමපරහොචනෙ පරමපරහොචනස ඤාදී අඤ්ඤත්‍ර සමයා භුඤ්ඤති ආපතති පාවිච්චියසීස. පරමපරහොචනෙ වෙමනිකො අඤ්ඤත්‍රසමයා භුඤ්ඤති ආපතති පාවිච්චියසීස. පරමපරහොචනෙ න පරමපරහොචනස ඤාදී අඤ්ඤත්‍ර සමයා භුඤ්ඤති ආපතති පාවිච්චියසීස.

න පරමපරහොචනෙ පරමපරහොචනස ඤාදී ආපතති දුක්ඛටසීස න පරමපරහොචනෙ වෙමනිකො ආපතති දුක්ඛටසීස. න පරමපරහොචනෙ න පරමපරහොචනස ඤාදී අනාපතති.

අනාපතති: සමයෙ විකප්පෙඤා භුඤ්ඤති දො තයො නිමනනනෙ එකතො භුඤ්ඤති, නිමනනනපටිපාටියා භුඤ්ඤති, සකලෙන ගාමෙන නිමනනිතො තසමිං ගාමෙ යඤ්ඤති භුඤ්ඤති, සකලෙන පුගෙන නිමනනිතො තසමිං පුගෙ යඤ්ඤති භුඤ්ඤති, නිමනනියමානො භික්ඛා ගභෙසීසාමීති භණති, නිවහනෙන සලාකභනෙන පකඤ්ඤෙ උපොසථිකෙ පාටිපදිකෙ පඤ්ඤිතොචනානි ධරෙඤා සබ්බඤ්ඤා අනාපතති, උමච්ඤතකසීස ආදිකමමිකසීසා ති.

පරමපර හොචනසීකඛාපදං තතියං

6. 4. 4

කාණමාතුසීකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙතවනෙ අනාචපිණ්ඩකසීස ආරාමෙ තෙන ඛො පන සමයෙන කාණමාතා උපාසිකා සද්ධා හොති පස ඤා. කාණා ගාමකෙ අඤ්ඤතරසීස පුරිසසීස දිනා හොති. අච්චො කාණා මාතුසරං අගමාසි කෙනවිදෙව කරණියෙන. අච්චො කාණාය සාමිකො කාණාය සනතිකෙ දුතං පාහෙසී: “ආගච්ඡතු කාණා, ඉච්ඡාමි කාණාය ආගත”’නති. අච්චො කාණමාතා උපාසිකා කිසමිං විය රිත්තභඤ්ඤා ගතතුනති පුච්චා¹ පච්චි. පසෙක පුච්චෙ අඤ්ඤතරො පිණ්ඩා වාරිකො භික්ඛු කාණමාතාය උපාසිකාය නිවෙසනං පාවිසී. අච්චො

1. ඉපං (කපච්චි)

පරම්පරාභේජනයෙහි පරම්පරාබොජුන්සන් ඇතියේ සුදුසු සමය තබා වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. පරම්පරාභෝජනයෙහි විමති ඇතියේ සුදුසු සමය තබා වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. පරම්පරාබොජුනෙහි පරම්පරාබොජුනැ යි සන් නැතියේ සුදුසු සමය තබා වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

නො පරම්පරාබොජුනෙහි පරම්පරාබොජුන්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි නො පරම්පරාබොජුනෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො පරම්පරාබොජුනෙහි නො පරම්පරාබොජුන්සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

සුදුසු සමයෙහි විකල්පනය කොට වළඳා නම්, දෙකුන් නිමැකුමිහි එකට වළඳා නම්, නිමතන ලද පිළිවෙළින් වළඳා නම්, සියලු ගම විසින් නිමතන ලද්දේ එගමහි කිසියම් නැතෙකැ වළඳා නම්, සියලු මුළුවක් විසින් නිමතන ලද්දේ එමුළුවෙහි කිසියම් තැනෙකැ වළඳා නම්, නිමතනු ලබන්නේ භික්ෂාව ගන්නෙමි යි බෙණේ නම්, නිතිබත්හි නම්, ලභබත්හි නම්, පැකිබත්හි නම්, පොහොබත්හි නම්, පැළවිය බත්හි නම්, පස් බොජුන් තබා (හඹුකැවිලි ඇ) හැම වැළඳීමෙහි නම් ඇවැත් නැති. උම්මත්තකභට ද ආදිකම්මිකභට ද ඇවැත් නැති.

පරම්පරාභේජන ශික්ෂාපද යි.

6.4.4

කාණමාතු ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැතැ අනේපිඬු සිටුහුගේ ජේතවන නම් අරමිහි වැඩැ වෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි කාණමාතා උපාසිකාව සැදුහැත්තී පහන්වුවා වෙයි. කාණාව ගමෙකැ එක්තරා පුරුෂයකුට පාවා දුන්නී ය. එකල්හි කාණාව කිසියම් කරුණක් සඳහා මවගේ ගෙට ගියාය. එකල්හි කාණාවගේ සැමියා කාණාවගේ සමීපයට දුතයකු එවී යැ. කාණාව පැමිණේ වා, කාණාවගේ පැමිණීම කැමැත්තෙමි. එකල්හි කාණමාතා උපාසිකාව හිස් අතින් යන්නේ කෙසේ ද යි කැවුම් පිසුවා යැ. කැවුම් පිසූ කල්හි එක්තරා පිඬු සැරි මහණෙක් කාණමාතා උපාසිකාවගේ නිවසට පැමිණියේ යැ. එකල්හි

පාවිච්චිය පාළි භික්ඛු විභංගො

කාණමාතා උපාසිකා තස්ස භික්ඛුනො පුචං දුපෙසි. සො නික්ඛමීජා අඤ්ඤස්ස ආචිකඛි. තස්සපි පුචං දුපෙසි. සොපි නික්ඛමීජා අඤ්ඤස්ස ආචිකඛි. තස්සපි පුචං දුපෙසි. යථා පටියතං පුචං පරික්ඛයං අගමාසි. දුතියමපි ඛො කාණාය සාමීකො කාණාය සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි. “ආගච්ඡතු කාණා, ඉච්ඡාමී කාණාය ආගත” නති දුතියමපි ඛො කාණමාතා උපාසිකා කිසමී. විය රිත්තහත්ථං ගහතුනති පුචං පචී. පකෙක පුචෙ අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු කාණමාතාය උපාසිකාය නිවෙසනං පාවිසි. අථ ඛො කාණමාතා උපාසිකා තස්ස භික්ඛුනො පුචං දුපෙසි. සො නික්ඛමීජා අඤ්ඤස්ස ආචිකඛි, තස්සපි පුචං දුපෙසි සො පි නික්ඛමීජා අඤ්ඤස්ස ආචිකඛි. තස්සපි පුචං දුපෙසි. යථා පටියතං පුචං පරික්ඛයං අගමාසි. තතියමපි ඛො කාණාය සාමීකො කාණාය සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි “ආගච්ඡතු කාණා ඉච්ඡාමී කාණාය ආගතං සචෙ කාණා නාගච්ඡස්සති අහං අඤ්ඤං පජාපතිං ආනෙස්සාමී” ති. තතියමපි ඛො කාණමාතා උපාසිකා කිසමී. විය රිත්ත හත්ථං ගහතුනති පුචං පචී. පකෙක පුචෙ අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු කාණමාතාය උපාසිකාය නිවෙසනං පාවිසි. අථ ඛො කාණමාතා උපාසිකා තස්ස භික්ඛුනො පුචං දුපෙසි. සො නික්ඛමීජා අඤ්ඤස්ස ආචිකඛි තස්සපි පුචං දුපෙසි සොපි නික්ඛමීජා අඤ්ඤස්ස ආචිකඛි. තස්සපි පුචං දුපෙසි, යථා පටියතං පුචං පරික්ඛයං අගමාසි. අථ ඛො කාණාය සාමීකො අඤ්ඤං පජාපතිං ආනෙසි. අසෙසාසි ඛො කාණා තෙන කිර පුරිසෙන අඤ්ඤ පජාපති ආනිතාති, සා රොදන්ති අට්ඨාසි.

2. අථ ඛො හගවා පුබ්බතභසමයං නිවාසෙතා පක්ඛවීචර මාදය යෙන කාණමාතාය උපාසිකාය නිවෙසනං තෙනුපසඩ්ධාමී, උපසඩ්ධාමීජා පඤ්ඤතෙත ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො කාණමාතා උපාසිකා යෙන හගවා තෙනුපසඩ්ධාමී, උපසඩ්ධාමීජා හගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො කාණමාතරං උපාසිකං හගවා එතදවොච: “කිස්සායං කාණා රොදති” ති, අථ ඛො කාණමාතා උපාසිකා හගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො හගවා කාණමාතරං උපාසිකං ධම්මියා කථාය සන්දසෙසතා සමාදපෙතා සමුතෙතචෙතා සමුපහංසෙතා උට්ඨායාසනා පකාමී.

1. සො - මජ්ඣ:

කාණමාතා උපාසිකාව ඒ මහණහට කැවුම් දෙවූ යැ. හේ නික්ම ගොස් අනෙකකුට කී ය. ඔහුට ද කැවුම් දෙවූ යැ. හෙතෙමේ ද නික්ම ගොස් අනෙකකුට කී යැ. ඔහුට ද කැවුම් දෙවූ යැ. පිළියෙළ කළ තාක් කැවුම් අවසන් බවට ගියේ යි. දෙවනු ද වනාහි කාණාවගේ සැමියා කාණාවගේ සමීපයට දුතයකු එවී යැ. කාණාව පැමිණේවා. කාණාවගේ පැමිණීම කැමැත්තෙමි. දෙවනු ද කාණමාතා උපාසිකාව හිස් අතින් යන්නේ කෙසේ දැ යි කැවුම් පිසුවා යැ. කැවුම් පිසූ කල්හි එක්තරා පිඩුසැරි මහණෙක් කාණමාතා උපාසිකාව ගේ නිවසට පැමිණියේ යැ. එකල්හි කාණමාතා උපාසිකාව ඒ මහණහට කැවුම් දෙවූ යැ. හේ නික්ම ගොස් අනෙකකුට කී යැ. ඔහුට ද කැවුම් දෙවූ යැ. හෙතෙමේ ද නික්ම ගොස් අනෙකකුට කී යැ. ඔහුට ද කැවුම් දෙවූ යැ. පිළියෙළ කළ තාක් කැවුම් අවසන්ට ගියේ යි. තෙවනු ද වනාහි කාණාවගේ සැමියා කාණාවගේ සමීපයට දුතයකු එවී යැ. “කාණාව පැමිණේවා, කාණාවගේ පැමිණීම කැමැත්තෙමි. ඉදින් කාණාව නො පැමිණෙන්නී නම් මම අන් අඹුවක ගෙනෙන්නෙමි” තෙවනුද කාණමාතා උපාසිකාව හිස් අතින් යන්නේ කෙසේ දැ යි කැවුම් පිසුවා යැ. කැවුම් පිසූ කල්හි එක්තරා පිඩුසැරි මහණෙක් කාණමාතා උපාසිකාවගේ නිවසට පැමිණියේ යැ. එකල්හි කාණමාතා උපාසිකාව ඒ මහණහට කැවුම් දෙවූ යැ. හේ නික්ම ගොස් අනෙකකුට කී යැ. ඔහුට ද කැවුම් දෙවූ යැ. හෙ තෙමේ ද නික්ම ගොස් අනෙකකුට කී යැ. ඔහුට ද කැවුම් දෙවූ යැ. පිළියෙළ කළ තාක් කැවුම් අවසන්ට ගියේ යි. එකල්හි කාණාව ගේ සැමියා අන් අඹුවක ගෙනාවේ යැ. කාණාව ඒ පුරුෂයා විසින් අන් අඹුවක් ගෙනෙන ලදැ යි ඇසූ. ඕනොමෝ හඬමින් සිටියා යැ.

2. එකල්හි භාග්‍යවත්හු පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරවැ පාසිවුරු ගෙන කාණමාතා උපාසිකාවගේ නිවසට එළැඹියහ. එළඹූ පනවන ලද අස්නෙහි වැඩැ හුන්හ. එකල්හි කාණමාතා උපාසිකාව භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළඹියා යැ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් සකසා වැඳ එකත්පසෙකැ හුන්නා යැ. එකත්පසෙකැ හුන්නා වූ කාණමාතා උපාසිකාවට භාග්‍යවත්හු මෙය වදළහ: මේ කාණාව කුමකට හඬන්නීදැ යි. එකල්හි කාණමාතා උපාසිකාව භාග්‍යවතුන්හට මෙකරුණ දැන්වූවා යැ. එකල්හි භාග්‍යවත්හු කාණමාතා උපාසිකාවට දැනුම් කථායෙන් (දෙලෝවැඩ) මොනොවට දක්වා (කුසල් දහමිහි) සමාදන් කරවා මොනොවට තෙද ගන්වා සකුඩු කරවා අසුනෙන් නැගිට වැඩිය හ.

පාවිතය පාළු හි කඩුවිභවෙහා

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො සඤ්ඤා රාජගහා පටියාලොකං ගන්තුකාමො හොති. අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො හික්කු තං සඤ්ඤා පාවිසි. අඤ්ඤතරො උපාසකො තස්ස හික්කුතො සතතුං දුපෙසි. සො නික්කමිත්වා අඤ්ඤස්ස ආවික්කි. තස්සපි සතතුං දුපෙසි. සොපි නික්කමිත්වා අඤ්ඤස්ස ආවික්කි. තස්සපි සතතුං දුපෙසි. යථාපටියතං පාථෙය්‍යං පටික්ඛයං අගමාසි. අථ බො සො උපාසකො තෙ මනුසෙස ඵතදවොච: “අජ්ජෙනහා! අය්‍යා ආගමෙථ යථාපටියතං පාථෙය්‍යං අය්‍යානං දික්ඛං, පාථෙය්‍යං පටියාදෙස්සාමී”ති නාය්‍යා² සක්ඛා ආගමෙතුං පයාතො සඤ්ඤාති අගමංසු. අථ බො තස්ස උපාසකස්ස පාථෙය්‍යං පටියාදෙත්වා පච්ඡා ගච්ඡන්තස්ස වොරා අච්ඡන්දිංසු. මනුසෙසා උජ්ඣායන්තී ඛියන්ති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්ඛාපුත්තියා න මත්තං ඡාන්තිවා පටිග්ගහෙස්සන්ති, අයං ඉමෙසං දත්වා පච්ඡා ගච්ඡන්තො වොරෙහි අච්ඡන්තො”ති.

4. අසෙසාසුං බො හික්කු තෙසං මනුසෙසානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙන්තානං අථ බො තෙ හික්කු හගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. අථ බො හගවා ඵතසමී නිදනෙ ඵතසමී පකරණෙ ධමමී. කථං කත්වා හික්කු ආමනොසි: තෙන හි හික්කවෙ හික්කුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමී දසඅස්ථවසෙ පටිච්ච: සඤ්ඤාසුචුතාය සඤ්ඤාචාසුචුතාය -පෙ-ච්චන්තානුග්ගහාය, ඵවඤ්ඤා පන හික්කවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“හික්කුං පනෙව කුලං උපගතං පුච්චෙහි වා මනෙථෙහි වා අහිභවද්දුං පචාරෙය්‍ය, ආකඛධිමානෙන හික්කුනා දචන්තිපත්තපුරා පටිග්ගහෙතඛිනා. තතො වෙ උත්තරිං පටිග්ගහෙතාය පාවිත්තියං, දචන්තිපත්තපුරෙ පටිග්ගහෙත්වා තතො නීහරිත්වා හික්කුහි සද්ධිං සංචිහජිතඛිනං, අයං තඤ්ඤා සාමීවී”ති.

5. හික්කුං පනෙව කුලං උපගතන්ති කුලං නාම: වත්තාරි කුලාති: ඛත්තියකුලං බ්‍රාහ්මණකුලං වෙස්සකුලං සුද්දකුලං
උපගතන්ති: තඤ්ඤා උපගතං
පුච්චං නාම: යං කිඤ්චි පහෙනකත්තාය පටියතං
මන්ථං නාම: යං කිඤ්චි පාථෙය්‍යත්තාය පටියතං.

1. අජ්ජෙණා- සිඉ I
2. නාය්‍යා- මජ්ඣ.

3. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා ගැල්සාත්තුවක් රජගහ නුවරින් පැසුර දිගට යනු කැමැත්තේ වෙයි. එක්තරා පිඩුසැරි මහණෙක් ඒ ගැල්සාත්තුව වෙතැ පිඩු පිණිස පැමිණියේ යැ. එක්තරා උවසුවෙක් ඒ මහණහට අත්සුණු දෙව් යැ. හේ නික්ම ගොස් අනෙකකුට කී යැ. ඔහුට ද අත්සුණු දෙව් යැ. හෙතෙමේ ද නික්ම ගොස් අනෙකකුට කී යැ. ඔහුට ද අත්සුණු දෙව් යැ. පිළියෙළ කළ තාක් මාර්ගොපකරණ අවසනට ගියේ යි. එකල්හි ඒ උවසු ඒ මිනිසුන්හට මෙය කී යැ: "ආයාඨයෙනි අද දවස පමණක් පොරොත්තු වනු මැනැවි. පිළියෙළ කළ තාක් මාර්ගොපකරණ ආයාඨයන්හට දෙන ලදී. මාර්ගොපකරණ පිළියෙළ කරන්නෙමි. ආයාඨය පොරොත්තු වන්නට නො හැකි යැ. තවලම ගියේ යැයි (ඔහුද) ගියහ. එකල්හි මාර්ගොපකරණ පිළියෙළ කොට ගෙන පසුවැ යන්නා වූ ඒ උවසුවාට අනදර කොට සොරු අසිදගත්හ. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: "කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාසානුක්‍රමයේ පමණ දැන නො පිළිගත්තාහු ද? මෙතෙම මොවුන්ට දී පසු වැ යන්නේ සොරුන් විසින් අසිද ගන්නා ලද්දේ මේ යැ යි.

4. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්ති ශබ්දය) ඇසුහු. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාගා වතුන්හට මෙකරුණ දැන්වූහ. එකල්හි භාගාවත්හු මෙකරුණෙහි ලා මෙඅවසරයෙහි ලා දැහැමි කථා වදා භික්ෂුන් ඇමතුහ: එගෙයින් මහණෙනි, කරුණු දසයක් පිණිස භික්ෂුන්ට සිංහපද පනවන්නෙමි. සඟුන්ගේ මනා පිළිගැනුම, සඟුන් ගේ පහසුව...විනයට රුකුල්දීම පිණිස යැ. තව ද මහණෙනි මෙසේ මේ සිංහපදය උදෙසා:

"කුලයකට පැමිණි මහණක්හට වනාහි කැවුමෙන් හෝ අත් සුන්නෙන් හෝ වෙතැ එලවා පවරන්නේ නම් කැමැති වන්නා වූ මහණුන් විසින් පිරු දෙකුන් පාත්‍රයෙක් පමණ පිළිගතයුතු යැ. ඉදින් ඉන්මක්තෙහි පිළි ගන්නේ නම් පවිති වේ. පිරු දෙකුන් පාත්‍රයක් පිළිගෙන එයින් බැහැර ගෙන ගොස් භික්ෂුන් සමග බෙද ගතයුතු යි මේ එහි අනුදහමිබව යි.

5. භික්ෂුං පනෙව කුලං උපගතං: කුලය නම් ක්ෂත්‍රීය කුල ය බ්‍රාහ්මණ කුල යැ, වෛශ්‍ය කුල යැ, ඉන්ද්‍ර කුල යැ යි කුල සතරෙකි.

උපගතං: එහි පැමිණියහු.

පූවං නාම: ගෙන යන පවුරු පිණිස පිළියෙළ කරන ලද යම් කිසි දෙයකි.

මන්ථං නාම: මාර්ගොපකරණ සඳහා පිළියෙළ කරන ලද යම් කිසි දෙයකි.

පාච්ඤාය පාළු හිනාලිඟබො

අභිභව්‍යං පවාරෙය්‍යාති: යාවතකං ඉච්ඡයි තාවතකං ගණාහීති.

ආකඩ්ඛානෙනාති: ඉච්ඡානෙන.

ආකඩ්ඛානපුරා පටිග්ගහෙතඛාති: දෙව තයො පන්‍යපුරා පටිග්ගහෙතඛා

තතො වෙ උත්තරිං පටිග්ගහෙය්‍යාති: තතුත්තරිං පටිග්ගහාති ආපක්ඛ පාච්ඤායසස. උත්තරපත්‍යපුරෙ පටිග්ගහෙතො තතො නිකම්මනොතන හිනාලං පසයිතො ආච්ඡානිතඛං අමුත්‍රා මයා ආකඩ්ඛපත්‍යපුරා පටිග්ගහිතා මා මො තස් පටිග්ගහීති. සචෙ පසයිතො න ආච්ඡානි ආපක්ඛ දුක්ඛපසස. සචෙ ආච්ඡානිතෙ පටිග්ගහාති ආපක්ඛ දුක්ඛපසස.

තතො නිහරිතො හිනාලිඟ සඳ්ධිං සංචිතඛිතඛාති: පටිසංචනං හරිතො සංචිතඛිතඛං

අයං තස් සාමීචිති: අයං තස් අනුධවුචනා

අතිරෙක ආකඩ්ඛපත්‍යපුරෙ අතිරෙක සඤ්ඤා පතිග්ගහාති ආපක්ඛ පාච්ඤායසස. අතිරෙක ආකඩ්ඛපත්‍යපුරෙ වෙමතිකො පතිග්ගහාති ආපක්ඛ පාච්ඤායසස. අතිරෙකආකඩ්ඛපත්‍යපුරෙ උනකසඤ්ඤා පතිග්ගහාති ආපක්ඛ පාච්ඤායසස.

උනකආකඩ්ඛපත්‍යපුරෙ අතිරෙකසඤ්ඤා ආපක්ඛ දුක්ඛපසස. උනකආකඩ්ඛපත්‍යපුරෙ වෙමතිකො ආපක්ඛ දුක්ඛපසස. උනකආකඩ්ඛපත්‍යපුරෙ උනකසඤ්ඤා අනාපක්ඛ.

අනාපක්ඛ: ආකඩ්ඛපත්‍යපුරෙ පතිග්ගහාති. උනකආකඩ්ඛපත්‍යපුරෙ පතිග්ගහාති න පහෙණකස්ථාය න පාච්ඤායස්ථාය පටියන්‍යං දෙනාති පහෙණකස්ථාය වා පාච්ඤායස්ථාය වා පටියන්‍යසෙසකං දෙනාති ගම්මනෙ පටිපසසදෙධි දෙනාති ඤාතකානං පචාරිතානං අඤ්ඤාසස්ථාය අත්තොන ධනෙන උච්චන්‍යකසස ආදිකම්මිකසසාති.

කාණ්ඩොකුසිකොපදං වතුපථං

1. අමු- පිඉ II,
2. නිහරිතො- මඡසං.

අභිභව්‍යං පවාරොයා: යමනාක් කැමැති වේ නම් ඒතාක් ගනු මැනැවැයි පැවරීම යි.

ආකඩමානෙන්: කැමැති වන්නහු වීසින්,

ආකඩපතපුරා පටිග්‍රහණකඛා: පාත්‍ර දෙකක් පුරා හෝ තුනක් පුරා හෝ පිළිගතයුතු යි.

තනො වෙ උතතරිං පටිග්‍රහණයා: එයින් මත්තෙහි පිළිගනී නම් පවිති ඇවැත් වේ. දෙ තුන් පයක් පිළිගෙන එයින් නික්මෙන්නහු වීසින් මහණකු දක මෙහි මා වීසින් පුරා දෙතුන් පාත්‍රයෙක් පිළිගන්නා ලදී. එහි නහමක් පිළිගන්නැයි කීවයුතු යි. ඉදින් දක නො කියා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. ඉදින් කියන ලද කල්හි පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

තනො නිහරිතො හිකුඛි සඤ්ඤා සංවිහරිතඛා: බැහැරට ගෙන ගොස් බෙද දියයුතු යි.

අයං තසං යාමිවිති: මේ එහි අනුධම්මා යි. පිරුණු දෙතුන් පයකට වැඩියෙක්හි අතිරේකසංඥා ඇතියේ පිළිගනී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. පිරුණු දෙ තුන් පයකට වැඩියෙක්හි විමති ඇතියේ පිළිගනී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. පිරුණු දෙතුන් පයකට වැඩියෙක්හි උනුසන් ඇතියේ පිළිගනී නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පිරුණු දෙතුන් පයකට අඩුවෙක්හි අතිරේකසංඥා ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පිරුණු දෙතුන් පයකට අඩුවෙක්හි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පිරුණු දෙතුන් පයකට අඩුවෙක්හි උනුසන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

පිරුණු දෙතුන් පයක් පිළිගනී නම්, පිරුණු දෙතුන් පයකට අඩුව පිළිගනී නම්, පඩුරු පිණිස යැවීමට හෝ මාර්ගොපකරණ පිණිස හෝ පිළියෙළ නො කරන ලද්දක් දෙත් නම්, පඩුරු පිණිස හෝ මාර්ගොපකරණ පිණිස හෝ පිළියෙළ කළ දූයෙකින් ඉතුරු වූවක් දෙත් නම්, ගමන වැළකුණු කල්හි දෙත් නම්, නැයන්ගෙන් නම් පවාරිතයන්ගෙන් නම් අනෙකක්හු සඳහා නම්, ස්වකීය ධනයෙන් නම් ඇවැත් නැති. උම්මත්තකහට ද ආදිකම්මිකහට ද ඇවැත් නැති.

පිටුවැනි කාණ්ඩානු ශික්ෂාපදයි.

6. 4. 5

පස්මපචාරණසිකඛාපදං

1. නෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා යාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාට්ඨිකිකසා ආරාමෙ. නෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො බ්‍රාහ්මණො භික්ඛු නිමනොතො භොජෙයි. භික්ඛු භුක්ඛාචී පචාරිතා ඤාතිකුලාගි ගතො ඵකථෙව භුක්ඛිංසු. ඵකථෙව පිණ්ඩපාතං ආදාය අගමංසු. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො පටිච්ඤ්ඤෙ ඵකදවොව: “භික්ඛු මයා අයා සන්තප්පිතා, ඵථ තුලෙහපි සත්තප්පෙසසාචී”ති. තෙ ඵචමාභංසු: “කිං ඤාං අයො අලෙහ සත්තප්පෙසසාමි. යෙපි තයා නිමනොතො, තෙපි අමහාකං සරාති ආගතො ඵකථෙව භුක්ඛිංසු. ඵකථෙව පිණ්ඩපාතං ආදාය අගමංසු”ති. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො උරුකායති වියති විපාවෙති: “කථං භි නාම භදනතා අමහාකං සරෙ භුක්ඛිංසු අඤ්ඤත්‍ර භුක්ඛිංසුභං, න වාභං පටිබලො යාවදසං දතු”නති.

2. අප්පෙසාසුං ඛො භික්ඛු තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස උරුකායනොස්ස වියනාසස විපාවෙනාස්ස. යෙ නෙ භික්ඛු අප්පිච්චා -පෙ- නෙ උරුකායනති. වියනති විපාවෙනති: “කථං භි නාම භික්ඛු භුක්ඛාචී පචාරිතා අඤ්ඤත්‍ර භුක්ඛිංසුභං”ති -පෙ- සච්චං කිර භික්ඛවෙ භික්ඛු භුක්ඛාචී පචාරිතා අඤ්ඤත්‍ර භුක්ඛිංසුභංති.

සච්චං භගවා. චීගරභි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං භි නාම නෙ භික්ඛවෙ මොසපුරියා භුක්ඛාචී පචාරිතා අඤ්ඤත්‍ර භුක්ඛිංසුභං. නෙතං භික්ඛවෙ අප්පසනනානං වා පසාදය -පෙ- ඵචඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දීසෙය්‍යාථ.

යො පන භික්ඛු භුක්ඛාචී පචාරිතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදෙය්‍යා වා භුක්ඛෙය්‍යා වා පාච්ඤායනති.

ඵච ඤ්ඤිදං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤතං භොති.

6.4.5

පටම පවාරණ ශික්ෂාපදය

1. ඊසවයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැතෑ අනේපිඩු සිටුහුගේ ජේතවන නම් අරමිහි වැඩ වෙසෙති. ඊකල්හි ඊක්තරා බමුණෙක් හික්ෂුන්ට ආරාධනා කොට වැළඳවුයේ යැ. වළඳා නිමි හික්ෂුහු පවාරණය කරන ලද්දහු නැකුලයන් කරා ගොස් සමහරු වැළඳහ. සමහරු පිඩු රැගෙන ගියහ. ඊකල්හි ඊ බමුණා අසල් වැසියනට මෙය කී යැ: පින් වත්නි, මා විසින් ආයාහි හික්ෂුහු සන්තර්පණය කරන ලදහ. ඊවු තොප ද සන්තර්පණය කරවන්නෙමි. ඔවුහු මෙසේ කීහු: කිම ආයාහි වු පුෂ්මත් තෙමේ අප සතස්වත්තෙහි ද? ඔබ විසින් යම් කෙනෙක් නිමනන ලද්දහු ද, ඔවුහු අපගේ ගෙවලට අවුත් සමහරු වැළඳහ. සමහරු පිඩු රැගෙන ගියහ. ඊකල්හි ඊ බමුණා ලමු කොට සිතයි. තුගුණ පවසයි. දෙස් පතුරුවයි: "කෙසේ නම් හිමිවරු අපගේ ගෙහි වළඳා අත්තැනෙකැ වැළඳුහු ද? මම ඇතිතාක් දීමට ප්‍රතිබලයෙකිම නො වෙමි ද"යි.

2. හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන තුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඊ බමුණා ගේ (අකීර්ත්තීඛබ්දය) ඇහුහු. යම් ඊ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති. තුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවත් "කෙසේ නම් හික්ෂුහු වළඳා ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද්දහු අත්තැනෙකැ වැළඳුහු ද"යි...සැබෑ ද මහණෙනි, හික්ෂුහු වළඳා ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද්දහු අත්තැනෙකැ වළඳද් ද? සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු... කෙසේ නම් මහණෙනි, හිස්පුරුෂ වු ඊ හික්ෂුහු වළඳා නිමියාහු ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද්දහු අත්තැනෙකැ වැළඳුහු ද? මහණෙනි, මෙය අප්‍රයත්තයන්ගේ ප්‍රයාදය පිණිස හෝ නො වෙයි....තපි ද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු.

යම් මහණෙක් කළ බත් කිය ඇතියේ, කළ පැවැරුණු ඇතියේ කැයුතු දයක් හෝ බුදිය යුතු දයක් හෝ කන්නේ නම් හෝ බුදී නම් හෝ පවිති වෙ යැයි.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාචිකතිය පිළි ගිණිබිඟුගෙය

3. තෙත බො පන සමයෙන භික්ෂු ගිලානානං භික්ෂුනං පඤ්ඤා පිණ්ඩපාතෙ නීභරණති. ගිලානා න චීඤ්ඤාපං භුඤ්ඤානි තානි භික්ෂු ජට්ඨෙති. අනෙකාපි බො භගවා උච්චාසද්දං මහාසද්දං කාකොරවසද්දං. සුඤ්ඤාන ආසක්ඛනං ආනන්දං ආමනෙතයි: “කීන්තූ බො සො ආනන්ද උච්චාසද්දො මහාසද්දො කාකොරවසද්දො”ති. අථ බො ආසද්දො ආනන්ද භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙයි: භුඤ්ඤාපං පනානන්ද භික්ෂු ගිලානානි රික්ඤ්ඤානි. න භුඤ්ඤාපං භගවාති. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදන්තෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතො භික්ෂු ආමනෙතයි: “අනුජානාමී භික්ඛවෙ ගිලානන්ද ච අගිලානන්ද ච අතිරික්ඤ්ඤා භුඤ්ඤා” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ අතිරික්ඤ්ඤා කාතඛං ‘අලමෙතං සබ්බං’නති. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දි සෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ෂු භුක්තාචි පචාරිතො අනතිරික්ඤ්ඤා බාදනීයං වා භොජනීයං වා බාද්දෙය්‍ය වා භුඤ්ඤාය වා පාචිකතියනති.

4. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ෂුති -පෙ- අයං ඉමෙඤ්ඤා අපෙ අධිජෙතො භික්ෂුති.

භුක්තාචි නාම: පඤ්ඤානං භොජනානං අඤ්ඤාතරං භොජනං අනිත්තමසො කුසන්තොපි භුක්තං භොති.

පචාරිතො නාම: අසනං පඤ්ඤායති භොජනං පඤ්ඤායති භක්ඛපාසෙ ධීතො අභිභරති පටිසෙබ්බො පඤ්ඤායති.

අනතිරික්ඤ්ඤා නාම: අකපපියකතං භොති. අපටිග්ගහිතකතං භොති. අනුච්චාරිකතං භොති. අභක්ඛපාසෙ කතං භොති. අභුක්තාචිනා කතං භොති. භුක්තාචිනා පචාරිතෙන ආසනා චුට්ඨිතෙන කතං භොති. අලමෙතං සබ්බෙති අචුක්ඛං භොති. න ගිලානානිරික්ඤ්ඤා භොති. එතං අනතිරික්ඤ්ඤා නාම.

අතිරික්ඤ්ඤා නාම: කපපියකතං භොති. පටිග්ගහිතකතං භොති. උච්චාරිතකතං භොති භක්ඛපාසෙ කතං භොති. භුක්තාචිනා කතං භොති. භුක්තාචිනා පචාරිතෙන ආසනා අචුට්ඨිතෙන කතං භොති. අලමෙතං සබ්බෙති චුක්ඛං භොති. ගිලානානිරික්ඤ්ඤා භොති. එතං අතිරික්ඤ්ඤා නාම.

බාදනීයං නාම: පඤ්ඤා භොජනානි යාමකාලිකං සන්තාහකාලිකං යාවච්චිකං යපෙතො අවසෙසං බාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම: පඤ්ඤා භොජනානි: ඔදන්තො කුලචොසො සකඛ මචෙජා මංසං බාදික්ඛාමී භුක්ඤ්ඤාමීති පටිග්ගහාති ආපත්තං දුක්ඛං ධම්මං, අපෙක්ඛාහාරෙ අපෙක්ඛාහාරෙ ආපත්ති පාචිකතියෙ.

1. භුක්තාචිතං - 040.

3. එසමයෙහි භික්ෂුහු ගිලන් මහණුන්ට ප්‍රණීත පිණ්ඩ පාඤ්ඤා ගෙන යති. ගිලන්හු සිත් සේ නො වළඳති. ඒවා භික්ෂුහු ඉවත දමති. බුදුහු මුළුදුන් කටුඩන්ගේ උස්හඩ මහාහඩ ඇසුහු. අසා ආයුෂ්මත් ආනන්දයන් ඇමතුහ: ආනන්ද, මුළුදුන් කටුඩන් ගේ තෙල උස් හඩ, මහාහඩ කුමක් හෙයින් ද? එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්දයෝ භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දන්වූහ. ආනන්ද, භික්ෂුහු වනාහී ගිලනුන් වළඳා ඉතිරි දය වළඳන්නාහු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නො වළඳන්නාහ. එකල්හි බුදුහු මෙකරුණෙහිලා මෙ අවසරයෙහි ලා දහැමී කරා කොට මහණුන් ඇමතුහ: "මහණෙනි, ගිලනාට ද නො ගිලනාට ද ඉතිරිදය වළඳන්නට අනුදනිමි." මෙසේ මහණෙනි, අතිරිත්තය කළයුතු යි. 'මෙහැම පමණයැ'. තව ද මහණෙනි මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු.

යම් මහණෙක් කළ බත් කිස ඇතියේ, කළ පැවැරුණු ඇතියේ අධිරිත් නො වූ කැපුතු දයක් හෝ බුදිය යුතු දයක් හෝ කන්තේ නම් හෝ වළඳන්නේ නම් හෝ පවිති වේ යැයි.

4. යො පන: යම්, යම්බදු ... භික්ෂු ... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහිලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

භුතතාවී නම්: පස් බොජුන් අතුරෙන් එක්තරා බොජුනක් යටත් පිරිසෙයින් කුසතණ අගකිතුදු අනුභව කෙළේ වෙයි.

පවාරිත නම්: වළඳනු පැනෙයි. (පවරනුවට පොහෝනා) බොජුන පැනෙයි. අත්පසැ සිටියේ වෙයි. එළවයි. ප්‍රතික්ෂේපය පැනෙයි.

අනතිරිත නම්: නො කැපකළ දයෙකි. නො පිළිගත් දයෙකි. නො ඔසවනලද දයෙකි. අත්පසින් බැහැර සිටියහු විසින් කළදයෙකි. වළඳා නො නිමියහු විසින් කළදයෙකි. වළඳා පැවැරුණහු අසුනෙන් නැගිට කළදයෙකි. මේ හැම පමණයැ නො කියන ලද දයෙකි. ගිලනතු විසින් ඉතිරි නොකළ දයෙකි. මේයැ අනතිරිත්ත නම්.

අතිරිත නම්: කැප කළ දයෙකි, පිළිගත් දයෙකි, ඔසවන ලද දයෙකි, අත්පසැ සිටියහු විසින් කළ දයෙකි, වළඳා නිමියහු විසින් කළ දයෙකි, වළඳා පැවැරුණහු අසුනෙන් නො නැගිට කළ දයෙකි, මේ හැම පමණැ යි කියන ලද දයෙකි, ගිලනක්හු විසින් ඉතිරි කළ දයෙකි, මේ යැ අතිරිත නම්.

බාදනීය නම්: පස් බොජුන් ද යාමකාලිකය ද යත්තාහකාලිකය ද යාවර්ථකය ද තබා සෙසු දය බාදනීය නම් වේ.

හොජනීය නම්: බත් යැ කොටු යැ අත්සුණු යැ දියමස් යැ ගොඩමස් යැ යන පස් බොජුනි. කන්තෙමී බුදින්තෙමීයි පිළිගනී නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. පරගලායෙහි පරගලායෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

පාච්ඤානියපාළි භික්ඛුච්චගබ්භො

අනාතිරිණො: අනාතිරික්ඛසඤ්ඤාදී ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුංඤ්ඤති වා ආපක්ඛි පාච්ඤානියස්ස. අනාතිරිණො චෙමතිකො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුංඤ්ඤති වා ආපක්ඛි පාච්ඤානියස්ස. අනාතිරිණො අතිරික්ඛසඤ්ඤාදී ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුංඤ්ඤති වා ආපක්ඛි පාච්ඤානියස්ස.

යාමකාලිකං යන්තාහකාලිකං යාවජීවීකං ආභාරජාය පච්චගණාති ආපක්ඛි දුක්ඛටස්ස. අපේකාභාරෙ අපේකාභාරෙ ආපක්ඛි දුක්ඛටස්ස.

අතිරිණො අනාතිරික්ඛසඤ්ඤාදී ආපක්ඛි දුක්ඛටස්ස, අතිරිණො චෙමතිකො ආපක්ඛි දුක්ඛටස්ස, අතිරිණො අතිරික්ඛසඤ්ඤාදී අනාපක්ඛි.

අනාපක්ඛි: අතිරිණං කාරාපෙඤා භුංඤ්ඤති අතිරිණං කාරාපෙඤා භුංඤ්ඤාමානී: පච්චගණාති අඤ්ඤාසායාය හරන්තො ගචන්ති භිලානාස්ස සෙසකං භුංඤ්ඤති යාමකාලිකං යන්තාහකාලිකං යාවජීවීකං සතිපච්චයෙ පරිභුංඤ්ඤති උමමන්තකස්ස ආදිකමීකස්සාති.

පයමපචාරණ'සිකධාපදං පඤ්චමං.

6. 4. 6.

දුතියපචාරණ සිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවජීයං චිහරති ජෙතවනො අනාපට්ඨිකස්ස ආරාමෙ: තෙන ඛො පන සමයෙන දො භික්ඛු ඤාසලෙසු ජනපදෙසු සාවජීං අධ්‍යානමග්ගපට්ටපක්ඛා භොගති. එකො භික්ඛු අනාවාරං ආවරති. දුතියො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදචොච: "මා ආවුසො එවරුපං අකාසි. නොතං කපපතී"ති. සො තස්මී උපනන්ධි. අප් ඛො තෙ භික්ඛු සාවජීං අගමංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවජීයං අඤ්ඤතරස්ස පුගස්ස සංසහතං භොති. දුතියො භික්ඛු භුක්ඛාචි පචාරිතො භොති. උපනදොධා' භික්ඛු ඤාතිකුලං ගන්ඤා පිණ්ඩපාතං ආදය යෙන ඤො භික්ඛු තෙත්ථපසඛකමී. උපසඛකමීඤා තං භික්ඛුං එතදචොච: "භුංඤ්ඤති ආවුසො"ති. අලං ආවුසො පරිපුණ්ණෙමහීති. සුඤ්ඤො ආවුසො පිණ්ඩපාතො භුංඤ්ඤාමිති. අප් ඛො සො භික්ඛු තෙන භික්ඛුනා නිප්පිලියමානො තං පිණ්ඩපාතං භුංඤ්ඤති. උපනදොධා භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදචොච: "ඤා භි' නාම ආවුසො මං වන්තංඛං මඤ්ඤසි. යං ඤා භුක්ඛාචි පචාරිතො අනාතිරික්ඛං භොජනං භුංඤ්ඤසි"ති. නත්ථ ආවුසො ආචිකමීතඛඛන්ති. නත්ථ ආවුසො පුච්චිතඛඛන්ති.

1. පයම පචාරණං - මජ්ඣිමං, 3. ඤා - මජ්ඣිමං.

2. උපනදොධා - සීලී

අධිරිත් නො වූයෙහි අධිරිත් නොවූ සත් ඇතියේ කැයුතු දයක් හෝ බිදියයුතු දයක් හෝ කා නම් හෝ බුදි නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. අධිරිත් නො වූයෙහි වීමකි ඇතියේ කැයුතු දයක් හෝ බිදිය යුතු දයක් හෝ කා නම් හෝ බුදි නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. අධිරිත් නො වූයෙහි අධිරිත්සත් ඇතියේ කැයුතු දයක් හෝ බිදිය යුතු දයක් හෝ කා නම් හෝ බුදි නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

යාමකාලිකය සත්තාහකාලිකය යාවච්චිකය අහර පිණිස පිළිගනී නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. පරහලායෙහි පරහලායෙහි දුකුලා ඇවැත් වේ.

අධිරිත්හි නො අධිරිත්සත් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අධිරිත්හි වීමකි ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අධිරිත්හි අධිරිත්සත් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

අධිරිත් කරවා වළඳා නම් අධිරිත් කරවා වළඳන්නෙමි පිළි ගනී නම් අනෙකක්හු සඳහා ගෙනා යේ නම්, ගිලන්හු ගේ ඉතිරි දය වළඳා නම් යාමකාලිකය සත්තාහකාලිකය යාවච්චිකය කරුණක් ඇති කල්හි වළඳා නම් උමමත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

පස්වැනි පටමපචාරණ ශික්ෂාපදයි.

6.4.6

දුතියපචාරණ ශික්ෂාපදය

1. එයමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැතෑ අනෙපිඩු සිටුහුගේ ඡේතවන නම් අරමහි වැඩෑ වෙසෙති. එයමයෙහි දෙ මහණ කෙනෙක් නොසොල් දනවවෙහි සිටෑ සැවැතට යන අදන්මගට පිළිපත්නාහු වෙති. එක් මහණෙක් පනත් වීකුම් කෙරෙයි. දෙවන මහණ තෙමේ එමහණහට ඇවැත, මෙබන්දක් නහමක් කරව, 'මෙය නො කැප'යැයි මෙ බස කී යෑ. හේ ඔහු කෙරෙහි වෙර බැන්දේ යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු සැවැතට ගියහ. එයමයෙහි සැවැතෙහි එක්තරා මුළුවෙක්හි සහබතෙක් වෙයි. දෙවන මහණ වළඳා නිමියේ පවාරිත වෙයි. වෙර බැදී මහණ නැකුලයට ගොස් පිණ්ඩපාතය ගෙනවුත් එමහණ වෙතෑ එළැඹියේ යෑ. එළැඹෑ එමහණහට මෙය කී යෑ; ඇවැත, වළඳන්නෑයි. පමණි ඇවැත, පිරිපුන් වෙමි. ඇවැත, පිණ්ඩපාතය යහපත් යෑ, වළඳන්නෑයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ එමහණහු විසින් පෙළනු ලබන්නේ ඒ පිණ්ඩපාතය වැළඳී යෑ, වෙර බැදී මහණ තෙමේ එ මහණහට මෙය කී යෑ; ඇවැත, යම් හෙයෙකින් තෙපි වළඳා නිමියහු කළ පැවැරුණු ඇතියහු අධිරිත් නො කළ බොජුන් වළඳවූ නම් (එබඳු) තෙපි මා කියයුතු කොට හහනහු දෙයි. ඇවැත, කිය යුතු නො වේ ද? ඇවැත, පිළිවිසිය යුතු නො වේ දෙයි.

පාච්ඤායපාළි භික්ඛුච්ඡෙදයා

2. අට බො සො භික්ඛු භික්ඛුනං එතමඤ්ඤං ආරොචෙයි. යෙ තෙ භික්ඛු අපිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු භික්ඛුං භුක්ඛාචීං පචාරිතං අනතිරික්ඛෙනන භොජනෙන අභිභට්ඨං පචාරෙක්ඛති”ති -පෙ- සච්චං කීර ඤං භික්ඛු භික්ඛුං භුක්ඛාචීං පචාරිතං අනතිරික්ඛෙනන භොජනෙන අභිභට්ඨං පචාරෙයිති. සච්චං භගවා. චීගරභි ඩ්‍රුඤ්ඤා භගවා -පෙ- කථං හි නාම ඤං චොසඤ්චරිය භික්ඛුං භුක්ඛාචීං පචාරිතං අනතිරික්ඛෙනන භොජනෙන අභිභට්ඨං පචාරෙක්ඛයි. නෙනං චොසඤ්චරිය අප්පසකානං වා පසාදය -පෙ- එච්ඤා පන භික්ඛචෙ ඉමං සිංඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

යො පන භික්ඛු භික්ඛුං භුක්ඛාචීං පචාරිතං අනතිරික්ඛෙනන බාදනීයෙන වා භොජනීයෙන වා අභිභට්ඨං පචාරෙය්‍යා හඤ්ඤ භික්ඛු බාද වා භුක්ඛ වා ති ජානං ආසාදනාපෙක්ඛො භුක්ඛසමීං පාච්ඤායනති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමසමීං අප්පෙ අධිප්පෙනො භික්ඛුති.

භික්ඛුනාති: අඤ්ඤං භික්ඛුං.

භුක්ඛාචී නාම: පඤ්ඤානං භොජනානං අඤ්ඤතරං භොජනං අනතමසො කුසග්ගනාපි භුක්ඛා භොති.

පචාරික්ඛො නාම: අසනං පඤ්ඤායති භොජනං පඤ්ඤායති හත්ථපාසෙ ධීනො අභිභරති පචීසෙබ්පො පඤ්ඤායති.

අනතිරික්ඛං නාම: අකප්පියකතං භොති අපචිග්ගභිතකතං භොති අනුච්චාරිතකතං භොති අභත්ථපාසෙ කතං භොති අභුක්ඛාචීනා කතං භොති භුක්ඛාචීනා පචාරික්ඛෙන ආසනා චුට්ඨික්ඛෙන කතං භොති අලමෙතං සබ්බන්ති අචුක්ඛං භොති න ගිලානාතිරික්ඛං භොති එතං අනතිරික්ඛං නාම.

බාදනීයං නාම: පඤ්ඤාභොජනාති යාමකාලිකං සඤ්ඤාහකාලිකං යාවච්චිකං යපෙඤා අවසෙසං බාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම: පඤ්ඤාභොජනාති ඔදනො කුච්චොසො සභඤ චචෙඡා මංසං.

2. එකල්හි ඒ මහණ තෙම හික්කුන්හට මෙකරුණ සැල කෙළේ යැ. යම් ඒ හික්කු කෙනෙක් අපිස්වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති. නුඟුණ පවසති. දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම් මහණෙක් වළඳා නිම් කළ පැවැරුණු ඇති මහණක්හු වෙතැ එළවා අධිරිත් නො කළ බොජුනෙන් පැවැරී දී යි...සැබෑද මහණ, තෙපි වළඳා නිම් කළ පැවැරුණු ඇති මහණක්හු වෙතැ එළවා අධිරිත් නො කළ බොජුනෙන් පැවැරුවහු ද? සැබෑව, භාගාවතුන් වහන්ස, භාගාවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය, තෙපි වළඳ නිම කළ පැවැරුණු ඇති මහණක්හු වෙතැ එළවා අධිරිත් නො කළ බොජුනෙන් පැවැරුවහු ද? හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...තවද මහණෙනි! මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු.

යම් මහණෙක් වළඳා නිම් කළ පැවැරුණු ඇති මහණක්හු වෙතැ එළවා අධිරිත් නො කළ කැපුතු දුයෙකින් හෝ බුදිය පුතු දුයෙකින් හෝ හිඳ මහණ කන්නේයැ හෝ බුදින්නේයැ හෝ යි ගටතු කැමැත්තේ දනැ දනැ පවරන්නේ නම් වැළඳුව පවිති වේ යැයි.

3. යො පන; යමෙක් යම් බදුයෙක්...හිකබු...මේ තෙමේ මේ අර්ත්පයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්කු යි.

හිකබු: අන් මහණක්හු;

භුතතාවි නම: පස් බොජුන් අතුරෙන් එක්තරා බොජුනෙක් යටත් පිරිසෙයින් කුසතණ අභිනුදු අනුභව කෙළේ වෙයි.

පවාරික නම: නො නිම් කැම පැනෙයි. (පවරනුවට පොහෝනා) බොජුන පැනෙයි. අත්පය සිඳියේ වෙයි, එළවයි, ප්‍රතික්ෂේපය පැනෙයි.

අනාභිච්ඡා නම: නො කැපකළ දුයෙකි. නො පිළිගත් දුයෙකි. නො ඔසවන ලද දුයෙකි. අත්පයින් බැහැර සිඳියහු විසින් කළ දුයෙකි. වළඳා නො නිමියහු විසින් කළ දුයෙකි. වළඳා පැවැරුණු අසුනෙන් නැගිට කළ දුයෙකි. මේ හැම පමණැයි නො කියනලද දුයෙකි. ගිලනකු විසින් ඉතිරි නො කළ දුයෙකි. මේ යැ අනාභිච්ඡා නම.

බාදනීය නම: පස් බොජුන් ද යාමකාලිකය ද යත්තාහකාලිකය ද යාවච්චිකය ද තබා සෙසු දෑ බාදනීය නම වේ.

භොජනීය නම: බත් යැ කොමු යැ අත්සුණු යැ දියමස් යැ ගොඩ මස් යැ යන පස් බොජුනි.

පාචිකතියපාළි හිනලුවිහලඛනා

අභිභවද්දු පවාරෙයානි: යාවනකං ඉවජයි කාවනකං ගණනාහිති.

ජානානි නාම: සාමං වා ජානානි අසෙසු වා තසස ආරොචෙනති සො වා ආරොචෙති.

ආසාදනාපෙකෙධානි: ඉමිනා ඉමං වොදෙසසාමි සාරෙසසාමි පටිචොදෙසසාමි පටිසාරෙසසාමි මඛඛා¹ කරිසසාමිති ආහරති ආපකති දුක්කටසස. තසස වචනෙන බාදිසසාමි භුඤ්ජිසසාමිති පතිගණනාති ආපකති දුක්කටසසා අරෙකාහාරෙ අරෙකාහාරෙ ආපකති දුක්කටසස. භොජන-පරියොසානෙ ආපකති පාචිකතියසස.

පචාරිතෙ පචාරිතසඤ්ඤි අනතිරිකෙනන බාදතියෙන වා භොජනියෙන වා අභිභවද්දු පවාරෙති ආපකති පාචිකතියසස. පචාරිතෙ වෙමතිකො අනතිරිකෙනන බාදතියෙන වා භොජනියෙන වා අභිභවද්දු පවාරෙති ආපකති දුක්කටසස. පචාරිතෙ අපචාරිතසඤ්ඤි අනතිරිකෙනන බාදතියෙන වා භොජනියෙන වා අභිභවද්දු පවාරෙති අනාපකති.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ආහාරජාය අභිභරති ආපකති දුක්කටසස. තසස වචනෙන බාදිසසාමි භුඤ්ජිසසාමිති පතිගණනාති ආපකති දුක්කටසස. අරෙකාහාරෙ අරෙකාහාරෙ ආපකති දුක්කටසස.

අපචාරිතෙ පචාරිතසඤ්ඤි ආපකති දුක්කටසස. අපචාරිතෙ වෙමතිකො ආපකති දුක්කටසස. අපචාරිතෙ අපචාරිතසඤ්ඤි අනාපකති.

අනාපකති: අතිරිතං කාරාපෙජා දෙති, අතිරිතං කාරාපෙජා භුඤ්ජාහිති දෙති, අභෙඤ්ජසජාය හරනොතා ගච්ජාහිති දෙති, ගිලානසස සෙසකං දෙති, යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං සතිපට්ඨයෙ පරිභුඤ්ජාහිති දෙති, උමමකකසස ආදිකමමිකසසාති.

දුතියපචාරණසිකධාපදං ඡට්ඨං.

1. ඛඛා - ඡෙස.

අභිභවස්ථංපවාරෙයා; යමිතාක් කැමැත්තෙහි ද ඒතාක් ගනුවයි.

ජානාති නමී: තෙමේ ම හෝ දනී. අන්හු හෝ ඔහුට කියත්, හෙතෙමේ හෝ දන්වයි.

ආසාදනාපෙකෙබා; මෙයින් මොහුට චෝදනා කරන්නෙමී, සිහි කරවන්නෙමී, නැවැතැ චෝදනා කරන්නෙමී, නැවැතැ සිහි කරවන්නෙමී, මකු කරන්නෙමැයි අත්පසට එළවා නමී දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ඔහුගේ වචනයෙන් කන්නෙමී, බුදින්තෙමැයි පිළිගනී නමී දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරභලායෙහි පරභලායෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි. බොජුන් අවසනැ පවිති ඇවැත් වේ.

පචාරිතයෙහි පචාරිතසංඥා ඇතියේ අයිරිත් නො වූ කැ යුතු දූයෙකින් හෝ බිදිය යුතු දූයෙකින් හෝ අත්පසට එළවා පවරා නමී පවිති ඇවැත් වෙයි. පචාරිතයෙහි විමති ඇතියේ අයිරිත් නො වූ කැයුතු දූයෙකින් හෝ බිදිය යුතු දූයෙකින් හෝ වෙතැ එළවා පවරා නමී දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පචාරිතයෙහි අපචාරිතසංඥා ඇතියේ අයිරිත් නො වූ කැ යුතු දූයෙකින් හෝ බිදියයුතු දූයෙකින් හෝ වෙතැ එළවා පවරා නමී ඇවැත් නැති.

යාවකාලිකය සත්තාභකාලිකය යාවච්චකය අභර පිණිය වෙතැ එළවා නමී දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ඔහුගේ වචනයෙන් කන්නෙමී, බුදින්තෙමැ යි පිළිගනී නමී දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරභලායෙහි පරභලායෙහි දුකුළා ඇවැත් වේ. .

නො පැවැරුණුයෙහි පැවැරුණුසන් ඇතියේ නමී දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො පැවැරුණුයෙහි විමති ඇතියේ නමී දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො පැවැරුණුයෙහි නො පැවැරුණුසන් ඇතියේ නමී ඇවැත් නැති.

අයිරිත් කරවා දේ නම, අයිරිත් කරවා වළදන්නැයි දේ නම, අනෙකක්හු සඳහා ගෙනැයන්නැයි දේ නම, ගීලනා ගේ ඉතිරිදූය දේ නම, යාවකාලිකය සත්තාභකාලික ය යාවච්චක ය කරුණක් ඇති කල්හි වළදන්නැයි දේ නම, උමමත්තකයහට ආදිකමමිකයහට ඇවැත් නැති.

සවැනි දුතිය පචාරණ ශික්ෂාපදයි.

6. 4. 7.

විකාලභොජනසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළවනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ ගීරඤ්ඤාසමජජා හොති. සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු ගීරඤ්ඤාසමජජං දස්සනාය අගමංසු, මනුසිංසා සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛු පස්සිචා නභාපෙචා වීලිමෙචචා හොජෙචා බාදනීයං අදංසු. සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු බාදනීයං ආදය ආරාමං ගතචා ජබ්බග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොචුං; “භන්දුසො! බාදනීයං බාදො”ති. “කුතො තුලෙහි ආචුසො බාදනීයං ලඤ්ඤානි”. සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු ජබ්බග්ගියානං භික්ඛුනං එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. කිම්පන තුලෙහ ආචුසො විකාලෙ භොජනං භුක්ඤ්ඤොති. එවමාචුසොති. ජබ්බග්ගියා භික්ඛු උජ්ඣායනාති බියනති විපාවෙනති. “කථං හි නාම සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු විකාලෙ භොජනං භුක්ඤ්ඤොති”ති.

2. අථ ඛො ජබ්බග්ගියා භික්ඛු භික්ඛුනං එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනාති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු විකාලෙ භොජනං භුක්ඤ්ඤොති”ති -පෙ- සච්චං කීර තුලෙහ භික්ඛුවෙ විකාලෙ භොජනං භුක්ඤ්ඤොති. සච්චං භගවා, විගර්හි බුද්ධො භගවා -පෙ- “කථං හි නාම තුලෙහ මොසපුරියා විකාලෙ භොජනං භුක්ඤ්ඤොති. තෙනං මොසපුරියා අපසසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ.

යො පන භික්ඛු විකාලෙ බාදනීයං වා භොජනීයං වා බාදෙය්‍යා වා භුක්ඤ්ඤොති වා පාචිත්සයනාති.

3. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුනි: -පෙ- අයං ඉමස්මීං අඤ්ඤං අධිජෙතො භික්ඛුනි.

විකාලො නාම: මඤ්ඤානිකෙ විකිට්ඨෙතො යාච අරුණ්ණග්ගමනා.

බාදනීයං නාම: පඤ්ඤාභොජනානි යාමකාලිකං සනතාභකාලිකං යාවච්චිකං යථෙචා අවසෙසං බාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම: පඤ්ඤා භොජනානි ඔදනො කුමමාසො සකඛ මච්චා මංසං. බාදිසසාමී භුක්ඤ්ඤොති පතිගණනාති ආපඤ්ඤා දුක්ඛට්ඨසං. අජෙඤ්ඤාභොජනං අජෙඤ්ඤාභොජනං ආපඤ්ඤා පාචිත්සයසං.

1. ගණනාචුසො - ඡෙසං, සිඉ

6.4.7

විකාලභෝජන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහ නුවර කලන්දකනිවාස නම් වූ වෙළඳන අරමිහි වැඩැ වෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි රජගහ නුවර ගිරග්ගසමප්ප නම් නෘත්‍යයෙක් වෙයි. සප්තරස වර්ගථීය භික්ෂුහු ගිරග්ග සමප්ප නම් නෘත්‍යය බැලීමට ගියහ. මිනිස්සු සප්තරස වර්ගථීය භික්ෂුන් දකූ නහවා විලෙචුන් ගල්වා වළඳවා කැසුතු දෑ දුන්හ. සප්තරස වර්ගථීය භික්ෂුහු කැසුතු දෑ ගෙනෑ ආරාමයට ගොස් ඡඩවර්ගථීය භික්ෂුන්හට මෙය කීහ. ගනිවු ඇවැත්නි, කෑ යුතු දෑ වළඳන්නෑ යි. ඇවැත්නි, තොප විසින් කොසින් කෑ යුතු දෑ ලබන ලද දැයි. සප්තරස වර්ගථීය භික්ෂුහු ඡඩවර්ගථීය භික්ෂුන්හට මෙකරුණ දන්වූහ. කීමෙක් ද ඇවැත්නි, තෙපි විකාලයෙහි බොජුන් වළඳවු දැයි. එසේ යෑ ඇවැත්නි. සවග මහණහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවන්. ‘‘කෙසේ නම් සප්තරස වර්ගථීය භික්ෂුහු විකල්හි බොජුන් වැළඳුහු ද’’යි

2. එකල්හි සවග මහණහු භික්ෂුන්හට මෙකරුණ දන්වූහ. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වූවෝ... ඔහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවන් : ‘‘කෙසේ නම් සප්තරස වර්ගථීය භික්ෂුහු විකල්හි බොජුන් වැළඳුහු දැයි ... සැබෑද මහණෙනි, තෙපි විකාලයෙහි බොජුන් වළඳවු දැයි. සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු... කෙසේ නම් භිස් පුරුෂයෙනි තෙපි විකල්හි බොජුන් වැළඳුහු දැයි. භිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... තව ද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු.

යම් මහණෙක් විකාලයෙහි කැසුතු දයක් හෝ බිදිය යුතු දයක් හෝ කෑ නම් හෝ බුදි නම් හෝ පවිති වේ යැයි.

3. යො පන: යම් යම්බදු...භික්ඛු... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහිලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

විකාල නම්: මද්දහන ඉක්මෑ ගිය කල්හි අරුණ නැගීම දක්වා.

බාදනීය නම්: පස් බොජුන් ද යාමකාලිකය ද සප්තාහ කාලිකය ද යාවච්චිකය ද තබා සෙසු දෑ බාදනීය නම් වේ.

භෝජනීය නම්: බත් යෑ, කොමු යෑ, අත්පුණු යෑ, දියමස් යෑ, ගොඩමස් යෑ යන පස් බොජුනි. කන්තෙමි වළඳන්නෙමැයි පිළිගනි නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරහලායෙහි පරහලායෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

පාවිත්තියපාළු හික්කු විභවය

විකාලෙ විකාලසඤ්ඤී බාදනීයං වා භොජනීයං වා බාදනී වා භුඤ්ජනී වා ආපතනී පාවිත්තියසස. විකාලෙ වෙමනිකො බාදනීයං වා භොජනීයං වා බාදනී වා භුඤ්ජනී වා ආපතනී පාවිත්තියසස. විකාලෙ කාලසඤ්ඤී බාදනීයං වා භොජනීයං වා බාදනී වා භුඤ්ජනී වා ආපතනී පාවිත්තියසස.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවච්චිකං ආහාරස්වාය පතිගණනාති ආපතනී දුක්ඛට්ඨස. අරෙකාහාරෙ අරෙකාහාරෙ ආපතනී දුක්ඛට්ඨස.

කාලෙ විකාලසඤ්ඤී ආපතනී දුක්ඛට්ඨස. කාලෙ වෙමනිකො ආපතනී දුක්ඛට්ඨස. කාලෙ කාලසඤ්ඤී අනාපතනී.

අනාපතනී: යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවච්චිකං සතිපච්චයෙ පරිභුඤ්ජනී උමමත්තකසස ආදිකමචිකසසාති.

විකාලභොජනසිකධාපදං සකමං.

6. 4. 8.

සන්තිධිකාරසිකධාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාචපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයඤ්ඤො ආනාදසස උපජ්ඣායො ආයඤ්ඤො බෙලලට්ඨිසියො¹ අරඤ්ඤො විහරති. සො පිණ්ඩාය වරිතො සුක්ඛකුරං ආරාමං හරිතො සුක්ඛාපෙතො නික්ඛිප්ඨි. යද ආහාරෙන අප්පො භොති තද උදකෙන තෙමෙතො තෙමෙතො පරිභුඤ්ජනී². විරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පච්චිති. භික්ඛු ආයඤ්ඤො බෙලලට්ඨිසියං එතදවොචුං; කිසස තං ආචුසො බෙලලට්ඨිසිය විරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පච්චිති.

1. බෙලලට්ඨිසියො - මජ්ඣ. බෙලලට්ඨිසියො - සීඉ.
2. භුඤ්ජනී - මජ්ඣ.
3. කිසස තං ආචුසො විරෙන, - මජ්ඣ.

විකාලයෙහි විකාලසංඥා ඇතියේ කැයුතු දයක් හෝ බිදියයුතු දයක් හෝ කා නම් හෝ බුදී නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. විකාලයෙහි විමති ඇති යේ කැයුතු දයක් හෝ බිදියයුතු දයක් හෝ කා නම් හෝ බුදී නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. විකාලයෙහි කාලසංඥා ඇතියේ කැයුතු දයක් හෝ බිදියයුතු දයක් හෝ කා නම් හෝ බුදී නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

යාමකාලිකය සත්තාහකාලිකය යාවජීවිකය අහර පිණිය පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරභලායෙහි පරභලායෙහි දුකුළා ඇවැත් වේ.

කාලයෙහි විකාලසංඥා ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. කාලයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. කාලයෙහි කාලසංඥා ඇතියේ නම් ඇවැත් නැතී.

යාමකාලිකය සත්තාහකාලිකය යාවජීවිකය කරුණක් ඇති කල්හි වළඳා නම්, උම්මත්තකයහට, ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැතී.

සත්වැනි විකාලභෞජන ශික්ෂාපදයි.

6.4.8

සන්නිධිකාර ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැතැ අනේපිඬු සිටුහුගේ ජේතවන නම් අරමිහි වැඩූ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන් ගේ උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂ්මත් බෙල්ලටට්ඨිසීස තෙරණුවෝ අරණ්‍යයෙහි වෙසෙති. උන්වහන්සේ පිඬු පිණිය හැසිරූ සුප ව්‍යඤ්ජනයෙන් නො මුසු බත් ආරාමයට ගෙනෑ ගොස් වියළවා තබති. යම් දිනෙකැ අහරින් ප්‍රයෝජන වේ ද, එදින දියෙන් තෙම තෙමා වළඳති. බොහෝ කලෙකින් පිඬු පිණිය ගමට පිවිසෙති. හික්ෂුහු ආයුෂ්මත් බෙල්ලටට්ඨිසීස තෙරුන්ට මෙය කීහු: ඇවැත්නි බෙල්ලටට්ඨිසීසයෙනි, කුමකට තෙපි බොහෝ කලෙකින් පිඬු පිණිය ගමට පිවිසෙවු දැයි.

පාවිතියපාළි භික්ඛුවිභවෙනා

2. අථ ඛො ආයසමා ඛෙලලඛිසීසො භික්ඛුනාං එතමඤ්ඤං ආරොවෙසී: කිමපන නං ආචුසො සන්තිධිකාරකං භොජනං භුඤ්ජසී'ති? එවමාචුසොති. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනාති වීයන්ති විපාවෙහති "කථං හි නාම ආයසමා ඛෙලලඛිසීසො සන්තිධිකාරකං භොජනං භුඤ්ජසති -පෙ- සච්චං කිර නං ඛෙලලඛිසීස, සන්තිධිකාරකං භොජනං භුඤ්ජසීති? සච්චං භගවා. චිගරහි චුඤ්ඤා භගවා -පෙ- "කථං හි නාම නං ඛෙලලඛිසීස, සන්තිධිකාරකං භොජනං භුඤ්ජසසී නොතං ඛෙලලඛිසීස, අපසසන්නානාං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“යො පන භික්ඛු සන්තිධිකාරකං බාදනීයං වා භොජනීයං වා බාදෙය්‍යා වා භුඤ්ජෙය්‍යා වා පාවිතිය”නති.

3. යො පනාති; යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමී. අතෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

සන්තිධිකාරකං නාම: අජජපටිගහභිතං අපරජජු¹

බාදනීයං නාම: පඤ්ඤා භොජනානි යාමකාලිකං සන්තාහකාලිකං යාවච්චිකං ධපෙත්වා අවසෙසං බාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම: පඤ්ඤා භොජනානි ඔදනො කුම්මාසො සතතු මචෙජා මංසං බාදිසසාමී භුඤ්ජසසාමීති පතිගණහාති ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස, අජෙඤ්ඤාහාරෙ අජෙඤ්ඤාහාරෙ ආපත්ති පාවිතියස්ස.

සන්තිධිකාරකෙ සන්තිධිකාරකසඤ්ඤා බාදනීයං වා භොජනීයං වා බාදති වා භුඤ්ජති වා ආපත්ති පාවිතියස්ස. සන්තිධිකාරකෙ වෙමතිකො බාදනීයං වා භොජනීයං වා බාදති වා භුඤ්ජති වා ආපත්ති පාවිතියස්ස. සන්තිධිකාරකෙ අසන්තිධිකාරකසඤ්ඤා බාදනීයං වා භොජනීයං වා බාදති වා භුඤ්ජති වා ආපත්ති පාවිතියස්ස.

යාමකාලිකං සන්තාහකාලිකං යාවච්චිකං ආභාරඤ්ඤා පතිගණහාති ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස. අජෙඤ්ඤාහාරෙ අජෙඤ්ඤාහාරෙ ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස.

අසන්තිධිකාරකෙ සන්තිධිකාරකසඤ්ඤා ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස. අසන්තිධිකාරකෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස. අසන්තිධිකාරකෙ අසන්තිධිකාරකසඤ්ඤා අනාපත්ති.

1. අපරජජු මාදිකං භොති - මථසං.

2. එකල්හි ආයුෂ්මත් බෙල්ලට්ඨීසීස තෙරණුවෝ භික්ෂුන්හට තෙල කරුණ දන්වූහ. කීමෙක් ද? ඇවැත්නි, තෙපි තැන්පත් කොට තැබූ බොජුන් වළඳනු ද යි. එසේ යැ ඇවැත්නි, යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් බෙල්ලට්ඨීසීස තෙරණුවෝ තැන්පත් කොට තැබූ බොජුන් වළඳනු ද”යි... සැබෑද බෙල්ලට්ඨීසීස, තෙපි තැන්පත් කොට තැබූ බොජුන් වළඳවූ ද යි, සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ...කෙසේ නම් බෙල්ලට්ඨීසීස, තෙපි තැන්පත් කොට තැබූ බොජුන් වළඳුවහු ද? බෙල්ලට්ඨීසීස, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවූ:

“යම මහණෙක් තැන්පත් කොට තැබූ කැයුතු දෑයක් හෝ බිදියයුතු දෑයක් හෝ කා නම් හෝ බුදී නම් හෝ පවිති වේ”යයි.

3. යො පන: යම, යමබදු...භික්ඛු...මෙනෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

සන්නිධිකාරක නම: අද පිළිගත් ආමීසය අන් දිනකට තැබීම යි.

බාදතීය නම: පස් බොජුන් ද යාමකාලිකය ද සත්තාහකාලිකය ද යාවච්චිකය ද තබා සෙසු දෑ බාදතීය නම් වේ.

හොපතීය නම: බත් යැ කොමු යැ අත්සුණු යැ දියමස් යැ ගොඩමස් යැ යන පස් බොජුනි. කන්නෙමී වළඳන්නෙමැ යි පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරගලායෙහි පරගලායෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

තැන්පත් කොට තබන ලද්දෙහි තැන්පත් කොට තැබූ සන් ඇතියේ කැයුතු දෑයක් හෝ බිදියයුතු දෑයක් හෝ කා නම් හෝ බුදී නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. තැන්පත් කොට තබන ලද්දෙහි විමති ඇතියේ කැයුතු දෑයක් හෝ බිදිය යුතු දෑයක් හෝ කා නම් හෝ බුදී නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. තැන්පත් කොට තබන ලද්දෙහි නො තැන්පත් කොට තැබූ සන් ඇතියේ කැයුතු දෑයක් හෝ බිදිය යුතු දෑයක් හෝ කා නම් හෝ බුදී නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

යාමකාලිකය, සත්තාහකාලිකය, යාවච්චිකය අහර පිණිස පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරගලායෙහි පරගලායෙහි දුකුළා අවැත් වේ.

නො තැන්පත් කොට තබන ලද්දෙහි තැන්පත් කොට තැබූ සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො තැන්පත් කොට තබන ලද්දෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො තැන්පත් කොට තබන ලද්දෙහි නො තැන්පත් කොට තැබූ සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

පාවිතය පාළු හිතවූ විභවය

අනාපතනී: යාවකාලික යාවකාලෙ නිදහිතා භුඤ්ඤි යාමකාලිකං යාමෙ නිදහිතා භුඤ්ඤි. සත්තාහකාලිකං සත්තාහං නිදහිතා භුඤ්ඤි. යාවච්චිකං සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ඤි උච්චන්තකසස ආදිකමමිකසසාති.

සනනිධිකාරකසිකබාපදං අටයමං.

6. 4. 9.

පණිතභොජනසිකබාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙතවනෙ අනාපපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගගියා හිකුචු පණිත භොජනානි අත්තනො අත්තාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤති. මනුසසා උරුකියනති ඛියනති විපාවෙනති: කථං හි නාම සමණා සකාපුත්තියා පණිතභොජනානි අත්තනො අත්තාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤසසනති, කසස සමපනනං න මනාපං කසස සාදු¹ න රුච්චති. අනෙසාසු ඛො හිකුචු තෙසං මනුසසානං උරුකියනනානං ඛියනනානං විපාවෙනනානං යෙ තෙ හිකුචු අපච්ච්චා -පෙ- තෙ උරුකියනති ඛියනති විපාවෙනති. “කථං හි නාම ජබ්බගගියා හිකුචු පණිත භොජනානි අත්තනො අත්තාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤසසනති -පෙ- සච්චං කිර තුලෙහ හිකබ්බෙ පණිතභොජනානි අත්තනො අත්තාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤතාති. සච්චං භගවා, විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුලෙහ මොසපුරියා, පණිතභොජනානි අත්තනො අත්තාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤසප, තෙන මොසපුරියා, අපසනනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤි පන හිකබ්බෙ ඉමං සිකබාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“යානි ඛො පන තානි පණිතභොජනානි සෙය්‍යාදීදං: සපපි නවනිතං තෙලං මධු එණිතං මච්ච්චා මංසං ඛිරං දධි. යො පන හිකුචු එවරුපානි පණිතභොජනානි අත්තනො අත්තාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤසස පාවිතිය”නති.

එවඤ්ඤිදං භගවතා හිකුචුනං සිකබාපදං පඤ්ඤන්තං භොති.

1. සාදු, මච්චං.

යාවකාලිකය යාවකාලයෙහි තැන්පත් කොට තබා වළඳා නම් යාමකාලිකය යාමකාලයෙහි තැන්පත් කොට තබා වළඳා නම් සත්තාභකාලිකය සත්දිනක් තැන්පත් කොට තබා වළඳා නම් යාවජීවිකය කරුණක් ඇති කල්හි වළඳා නම් ඇවැත් නැත. උම්මත්තකයහට ආදි-කම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

අටවැනි සන්නිධිකාරක ශික්ෂාපද යි.

6. 4. 9

පණිතභෝජන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැතැ පේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු පිණිබොජුන් තමා පිණිස විනවා වළඳත්. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ පිණිබොජුන් තමා පිණිස විනවා වැළඳුහු දැ”යි කවරකුහට මිහිරිදය නො මැනවිද? කවරකුහට රසවත්දය නො රුස්නේ ද යි. හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන, ඒ මිනිසුන් ගේ (අකීර්ත්තිශබ්ද-) ඇසුහු. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිය වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් සවග මහණහු පිණිබොජුන් තමා පිණිස විනවා වැළඳුහු දැ යි ... සැබැද මහණෙහි, තෙපි පිණිබොජුන් තමා පිණිස විනවා වැළඳුහු දැ යි. සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි පිණිබොජුන් තමා පිණිස විනවා වැළඳුහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍ර-සන්නයන් ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි....

මෙසේ ද මහණෙහි, මේ සිකපදය උදෙසවු :

“යම්බදු ඒ පිණිබොජුන් එනම්:- ගිකෙල්, වෙබරු, කෙල්, මී, උක්සකුරු, දියමස්, ගොඩමස්, කිරි, දී, යන එබදු වූ පිණිබොජුන් යම් මහණෙක් තමා පිණිස විනවා වළඳන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාච්ඤානියපාළි භික්ඛු විභවෙහා

2. තෙන ඛොපන සමයෙන භික්ඛු ගීලානා භොතති ගීලානපුච්ඡකා භික්ඛු ගීලානෙ භික්ඛු එතදවොචුං: කච්චි ආචුසො ඛමචීයං කච්චි යාපචීය'නති. පුඛෙඛ මයං ආචුසො පඤ්ඤාභොජනානි අත්තනො අස්සාය විඤ්ඤාපෙඤා භුක්ඤාම තෙන නො එය්ස භොති ඉදති පන භගවතා පටිකඛිත්තනාති කුකකුච්චායනතා න විඤ්ඤාපෙම තෙන නො න එය්ස භොතිති. භගවතො එතමස්ස ආරොවෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධමමිං කථං කඤා භික්ඛු ආමනෙත්ඤි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගීලානෙන භික්ඛුනා පඤ්ඤාභොජනානි අත්තනො අස්සාය විඤ්ඤාපෙඤා භුක්ඤ්තුං'' එවිඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උදදිසෙය්සාථ:

“යානි ඛො පන තානි පඤ්ඤාභොජනානි සෙය්සාපීදං : සප්පි නවනීතං තෙලං මධු එඤ්ඤං මචෙජා මංසං බීරං දධි. යො පන භික්ඛු එවරුපානි පඤ්ඤාභොජනානි අගීලානො අත්තනො අස්සාය විඤ්ඤාපෙඤා භුපෙඤ්ඤාය පාච්ඤානිය''නති.

3. යානි ඛො පන තානි පඤ්ඤාභොජනානීති: සප්පි නාම : ගොසප්පි වා අජිකාසප්පි වා මාහිසං¹ වා සප්පි යෙසං මංසං කප්පති තෙසං සප්පි. නවනීතං නාම: තෙසංකෙඤ්ඤව නවනීතං. තෙලං නාම: තීලතෙලං ඤාසපතෙලං මධුකතෙලං එරණ්ඩකතෙලං වසාතෙලං. මධු නාම : මකඛිකා මධු. එඤ්ඤං නාම: උච්ඡුමහා නිබ්බන්තං. මචෙජා නාම: ඔදකො² චුච්චති. මංසං නාම: යෙසං මංසං කප්පති තෙසං මංසං. බීරං නාම: ගොබීරං වා අජිකාබීරං වා මාහිසං වා බීරං, යෙසං මංසං කප්පති තෙසං බීරං. දධි නාම: තෙසංකෙඤ්ඤව දධි.

යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමස්මිං අත්තෙ අධිපෙත්තො භික්ඛුති.

එවරුපානි පඤ්ඤාභොජනානීති: තථාරුපානි පඤ්ඤාභොජනානි.

අගීලානො නාම: යස්ස විතා පඤ්ඤාභොජනා³ එය්ස භොති.

ගීලානො නාම: යස්ස විතා පඤ්ඤාභොජනා න එය්ස භොති.

අගීලානො අත්තනො අස්සාය විඤ්ඤාපෙති පයොගෙ⁴ දුක්ඛං. පටීලානෙන භුක්ඤ්ඤාසාමීති පතිගණනාති ආපඤ්ඤා දුක්ඛංසං. අපෙඤ්ඤාහාරෙ අපෙඤ්ඤාහාරෙ ආපඤ්ඤා පාච්ඤානියස්ස.

1. මහි-සප්පි වා - මජ්ඣ. 3. පඤ්ඤා භොජනානි - මජ්ඣ.
2. උදකචරො - මජ්ඣ. 4. පයොගෙ පයොගෙ - මජ්ඣ.

2. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු ගීලන් වෙති. ගීලනුන් පුළුස්නා භික්ෂුහු ගීලන් භික්ෂුන්ට මෙය කීහු: “කීම ඇවැත්නි, ඉවසිය හැකි ද යැපිය හැකි ද”යි. “ඇවැත්නි, ඇපි පෙඳ පිණිබොජුන් තමා පිණිස විනවා වළඳමහ. එයින් අපට පහසු වෙයි. දැන් වූ කලී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද්ද යි කුකුස් කරනුවෝ නො විනවමහ. එයින් අපට පහසු නො වේ. භාග්‍යවත්හට මෙකරුණ දැන්වූහ. එකල් හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දැහැමි කපා කොට මහණුන් ඇමතුයේක. “මහණෙනි, ගීලන් මහණහු විසින් පිණිබොජුන් තමා පිණිස විනවා වළඳන්නට අනුදනිමි” මෙයේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු;

“යමබදු ඒ පිණිබොජුන් එනම: ගිතෙල්, වෙඩරු, තෙල්, මී, උක් සකුරු, දියමස්, ගොඩමස්, කිරි දී යන එබදු වූ පිණිබොජුන් යම් මහණෙක් නොගීලන් වූ තමා පිණිස විනවා වළඳන්නේ නම් පවිති වෙ” යයි.

3. යානි බො පන තානි පණිතභොජනානි: සප්පි නම් එළඟිතෙල් හෝ එළඟිතෙල් හෝ මිහිගිතෙල් හෝ යැ. යම් කෙනකුන්ගේ මස් කැප නම් ඔවුන්ගේ ගිතෙල. නවනීක නම්: ඔවුන්ගේ මැ වෙඩරු. තෙල නම්: තලතෙල්, අබතෙල්, මීතෙල්, එරඬුතෙල්, වුරුණුතෙල. මධු නම්: මීමැයි මී. එාණික නම්: උක්ගසින් නිපදවනලද යැ. මව්ප නම්: දියෙහි හටගත් මසැ යි කියනු ලැබේ. මංස නම්: යම් කෙනකුන්ගේ මස් කැප නම් ඔවුන් ගේ මස. බීර නම්: එළකිරි හෝ එළකිරි හෝ මීකිරි හෝ යි, යම් කෙනකුන්ගේ මස් කැප නම් ඔවුන් ගේ කිරි. දඹ නම්: ඔවුන් ගේ මැ දිහි.

යො පන: යම්, යම්බදු ... හික්ඛු ... මේ තෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

එවරුපානි පණිතභොජනානි: එබදු වූ පිණිබොජුන්.

අභිලාන නම්: යමකුහට පිණිබොජුනෙන් වෙන් වූ පහසු වේ නම් හේ යැ.

7. ගීලාන නම්: යමකුහට පිණිබොජුනෙන් වෙන් වූ පහසු නො වේ නම් හේ යැ.

නොගීලන් වූයේ තමා පිණිස විනවා නම් පියෝහි දුකුලා ඇවැත් වෙයි. ලැබීමෙන් වළඳන්නෙමැ යි පිළිගනී නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. පරගලායෙහි පරගලායෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

පාවිත්‍යය පාළු හිත බුට්භවෙනා

අභිලාෂානා අභිලාෂයක්කදී පණිතභොජනානි අත්තනො අක්ඛාය වික්ඛාදාපෙඤා භුක්ඛන්ති ආපත්ති පාවිත්‍යයස්ස. අභිලාෂො වෙමතිකො පණිතභොජනානි අත්තනො අක්ඛාය වික්ඛාදාපෙඤා භුක්ඛන්ති ආපත්ති පාවිත්‍යයස්ස. අභිලාෂො ගිලානසක්කදී පණිතභොජනානි අත්තනො අක්ඛාය වික්ඛාදාපෙඤා භුක්ඛන්ති ආපත්ති පාවිත්‍යයස්ස

ගිලාෂො අභිලාෂයක්කදී ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ගිලාෂො වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ගිලාෂො ගිලානසක්කදී අනාපත්ති

අනාපත්ති: ගිලානසස් ගිලාෂො හුඤා වික්ඛාදාපෙඤා අභිලාෂො භුක්ඛන්ති, ගිලානසස් යෙසකං භුක්ඛන්ති ඤාතකානං පචාරිතානං අක්ඛාදාපෙඤා අත්තනො ධනෙන උමමත්තකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

පණිතභොජනසික්ඛාපදං නවමං.

6. 4. 10

දනතපොනසික්ඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුලාගාරයාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන අක්ඛාදනරො හීකබ්බ සංඛපංසුකුලිකො සුසානෙ විහරති යො මනුසෙසහි දියමානං න ඉච්ඡති පටිග්ගහෙතුං සුසානෙපි රුක්ඛමුලෙපි උමමාරෙපි අය්‍යවොසාචිකතානි¹ සාමං ගහෙඤා පටිභුක්ඛන්ති මනුසස්සා උරුක්ඛායනති ඛියනති විපාවෙනති: ‘කථං හි නාම හිකබ්බ අමහාකං අය්‍යවොසාචිකතානි සාමං ගහෙඤා පටිභුක්ඛන්තිස්සති. ඵෙරොයං හිකබ්බ වඬරො මනුසස්සමංසං මකෙඤ ඛාදතී’ති අමෙස්සාසු ඛො හිකබ්බ තෙසං මනුසස්සානං උරුක්ඛායනතානං ඛියනතානං විපාවෙනතානං. යෙ තෙ හිකබ්බ අපපිච්ඡා -පෙ- තෙ උරුක්ඛායනති ඛියනති විපාවෙනති; ‘කථං හි නාම හිකබ්බ අදික්ඛං මුඛචාරං ආහාරං ආහරිස්සති’ති -පෙ- සචචං කිර කචං හිකබ්බ අදික්ඛං මුඛචාර ආහාරං ආහරිස්සති. සචචං භගවා, විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම කචං මොසපුරිස, අදික්ඛං මුඛචාරං ආහාරං ආහරිස්සති. තෙනං මොසපුරිස අපපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවක්ඛෙ පන හික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උදදිසෙය්‍යාථ:

“යො පන හිකබ්බ අදික්ඛං මුඛචාරං ආහාරං ආහාරෙය්‍ය පාවිත්‍යය”නති.

ඵවක්ඛෙදං භගවතා හිකබ්බං සික්ඛාපදං පක්ඛන්තං භොති.

1. අය්‍යවොසාචිකතානි - මජ්ඣං.

නොගිලන් වූයේ නොගිලන් සන් ඇති වැ පිණිබොජුන් තමා පිණිස විනවා වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නොගිලන් වූයේ විමති ඇති වැ පිණිබොජුන් තමා පිණිස විනවා වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නොගිලන් වූයේ ගිලන්සන් ඇති වැ පිණිබොජුන් තමා පිණිස විනවා වළඳා නම් පවිති ඇවැත් වෙ.

ගිලන් වූයේ නොගිලන්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ගිලන් වූයේ විමති ඇති යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ගිලන් වූයේ ගිලන්සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

ගිලනාහට, ගිලන් වැ විනවා නොගිලන් වූයේ වළඳා නම්, ගිලනාගේ ඉතිරිදෑය වළඳා නම් නැයන්ගේ නම් පැවැරුණුවන්ගේ නම් මෙරමා පිණිස නම් තමන්ගේ ධනයෙන් නම් ඇවැත් නැත. උමමන්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

නව වැනි පණිතභොජන ශික්ෂාපද යි.

6. 4. 10

දත්තපොත ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු විසල් පුරු කුළාරහල්හි වැඩැවෙයෙති. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා මහණෙක් සර්වපාංශුකුලික වූයේ සොහොනෙහි වෙසෙයි. හෙතෙම මිනිසුන් විසින් දෙනු ලබන්නක් පිළිගන්නට නො කැමැති වෙයි. සොහොනෙහි දු රුක්මුලෙහි දු එළිපත්තෙහි දු මළගිය නැයන් උදෙසා තබන පිඩු තෙමේ මැ ගෙනැ වළඳ යි. මිනිස්සු ලාමක කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: “කෙසේ නම් මේ මහණ අපගේ මළගිය නැයන් උදෙසා තබන පිඩු තෙමේ මැ ගෙනැ වැළඳී” ද යි. මේ මහණ තර වට සිරිටි ඇතියෙක. මිනීමස් කතීයි හඟිමු. භික්ෂුහු ලාමක කොට සිතන, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන, ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්ත්තිශබ්දය) ඇසුහු. යම් ඒ භික්ෂු කෙතෙක් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලාමක කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: “කෙසේ නම් මහණෙක් නො පිළිගත් අහරක් පරගලා කෙළේ ද” යි ... සැබැඳ මහණ, තෙපි නො පිළිගත් අහරක් පරගලා කරවු ද යි. සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය, තෙපි නො පිළිගත් අහරක් පරගලා කළහු ද? හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ... මෙසේ ද මහණෙහි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් නො පිළිගත් අහරක් ගලබ්ලයට ගන්නේ නම් පවිති වෙ” යයි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්ඡේදන

2. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු උදකදන්තපොනෙ කුකකුච්චායනාති. හගචතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. අථ ඛො හගවා එතස්මිං නිදනො එතස්මිං පකරණෙ ධමමිං. කථං කඤ්ඤා භික්ඛු ආමනෙතාසි. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ අදින්නං උදකදන්තපොනං සාමං ගහෙතා පරිභුඤ්ඤං.” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිසංඛාපදං උදදියෙය්‍යාථ :

“යො පන භික්ඛු අදින්නං මුඛදාරං ආහාරං ආහරෙය්‍යා අඤ්ඤා උදකදන්තපොනා පාචිත්තිය”නති.

3 යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අපෙ අධිපෙතො භික්ඛුති.

අදින්නං නාම: අපච්ඡග්ගිතකං වුච්චති. දින්නං නාම: කායෙන වා කායපච්චිඤ්ඤාන වා නිසසංඝියෙයන වා දෙනෙන හත්ථපාසෙ ධීතො කායෙන වා කායපච්චිඤ්ඤාන වා පතිගණහාති එතං. දින්නං නාම.

ආහාරො නාම: උදකදන්තපොනං යපෙතා යං කිඤ්චි අපෙකාහරණියං එසො ආහාරො නාම.

අඤ්ඤා උදකදන්තපොනාති: යපෙතා උදකදන්තපොනං බාදිසසාමි භුඤ්ඤාමිති පතිගණහාති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා, අපෙකාහාරෙ අපෙකාහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියසස.

අපච්ඡග්ගිතකෙ අපච්ඡග්ගිතකසඤ්ඤා අදින්නං මුඛදාරං ආහාරං ආහරති¹ අඤ්ඤා උදකදන්තපොනා ආපත්ති පාචිත්තියසස. අපච්ඡග්ගිතකෙ වෙමතිකො අදින්නං මුඛදාරං ආහාරං ආහරති අඤ්ඤා උදකදන්තපොනා ආපත්ති පාචිත්තියසස. අපච්ඡග්ගිතකෙ පච්ඡග්ගිතකසඤ්ඤා අදින්නං මුඛදාරං ආහාරං ආහරති අඤ්ඤා උදකදන්තපොනා ආපත්ති පාචිත්තියසස.

පච්ඡග්ගිතකෙ අපච්ඡග්ගිතකසඤ්ඤා ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා. පච්ඡග්ගිතකෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා. පච්ඡග්ගිතකෙ පච්ඡග්ගිතකසඤ්ඤා අනාපත්ති.

අනාපත්ති: උදකදන්තපොනෙ වත්තාරි මහාවිකට්ඨාති² සති පච්චයෙ අසති කපපියකාරකෙ සාමං ගහෙතා පරිභු ඤ්ඤාති, උමමතකසස ආදිකමමිකසසාති.

දන්තපොනසිකඛාපදං දසමං.

හොජනවග්ගො වතුකො.

කඤ්ඤාදානං:

පිණ්ඩො ගණං පරං පුච්චං ඉච්ච ව චුත්තො පචාරණා විකාලෙ සන්ධිධි වීරං දන්තපොනෙන තෙ දසාති.

1. ආහාරෙති - ඡපසං. 2. මහාවිකතාති - ඡපසං.

2. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු දූහැටු පැන්හි කුකුස් කරති. භාග්‍යවත්භට මෙකරුණ දැන්වූහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දූහැමි කපා කොට භික්ෂුන් ඇමැතු- සේක. “මහණෙනි, නො පිළිගන්වන ලද දූහැටුපැන් තෙමේ මැ ගෙනැ වළඳන්නට අනුදැනිමි”. මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් දූහැටු පැන් තබා නො පිළි ගන්වන ලද අහරක් ගලබ්ලයට ගන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

3. යො පන: යම්, යම්බදු ... භික්ෂු ... මේ තෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

අදින්න නම්: නො පිළිගන්වනලද්ද යි කියනු ලැබේ. දින්න නම්: කයින් හෝ කය පිළිබද්දෙන් හෝ නිසැඟියෙන් හෝ දෙන කල්හි අත්පසැ යිටියේ කයින් හෝ කය පිළිබද්දෙන් හෝ පිළිගනී නම් තෙලෙ දෙනලද්ද නම් වේ.

ආහාර නම්: දූහැටු පැන් තබා යම් කිසි පරගලා කළයුතු දූයෙකි, මේ යැ ආහාර නම්.

අඤ්ඤා උදකදන්ත පොනා: දූහැටු පැන් තබා කන්තෙමි බුදින්තෙමි යි පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරගලායෙහි පරගලායෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

නො පිළිගන් දූයෙහි නො පිළිගත්සන් ඇතියේ දූහැටු පැන් තබා නොදුන් අහරක් ගලබ්ලයට ගනී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නො පිළිගන් දූයෙහි විමති ඇතියේ දූහැටු පැන් තබා නො දුන් අහරක් ගලබ්ලයට ගනී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නො පිළිගන් දූයෙහි පිළිගත්සන් ඇතියේ දූහැටු පැන් තබා නො දුන් අහරක් ගලබ්ලයට ගනී නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පිළිගන් දූයෙහි නො පිළිගත්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පිළිගන් දූයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පිළිගන් දූයෙහි පිළිගත්සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

දූහැටු පැන්හි, සතර මහාවිකටයන් කැපකරුවකු නැති සද කරුණක් ඇති කල්හි තෙමේ මැ ගෙනැ වළඳා නම් ඇවැත් නැත. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

දසවැනි දත්තපොත ශික්ෂාපද යි.

වතුර්ථ භොජනවර්ග යි.

එහි උදනය:

ආවසරපිණ්ඩ යැ ගණභොජන යැ පරම්පරභොජන යැ කාණමාකු යැ පඨමපචාරණ දුතියපචාරණ දෙක යැ විකාලභොජන යැ සන්නිධි- කාරක යැ පණ්ණිකභොජන යැ දන්තපොතය සමඟ වදුළ ඒ සිකපද දගයෙකි.

6. 5. 1

අවෙලකසිකධාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුලාගාරසාලායං තෙන ඛො පන සමයෙන සඛකස්ස බාදනීයං උසස්නං හොති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසි තෙනභානන්ද චිසාසාදනං පුචං දෙභීති. එවං භනෙතති ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො පටිසසුඤ්ඤා චිසාසාදෙ පටිපාටියා නිසීදපඤ්ඤා එකෙකං පුචං දෙනෙතා අඤ්ඤතරීඤ්ඤා පරිබ්බාජිකාය එකං මඤ්ඤමානො දො පුචෙ අදසි. සාමන්තා පරිබ්බාජිකායො තං පරිබ්බාජිකං එතදවොචුං. “ජාරො තෙ එසො සමඤ්ඤො”ති. න මෙ සො සමඤ්ඤො ජාරො එකං මඤ්ඤමානො දො පුචෙ අදසිති දුතියමි ඛො ... තතියමි ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ එකෙකං පුචං දෙනෙතා තස්සායෙව පරිබ්බාජිකාය එකං මඤ්ඤමානො දො පුචෙ අදසි. සාමන්තා පරිබ්බාජිකායො තං පරිබ්බාජිකං එතදවොචුං. “ජාරො තෙ එසො සමඤ්ඤො”ති. න මෙසො සමඤ්ඤො ජාරො එකං මඤ්ඤමානො දො පුචෙ අදසිති. ජාරො න ජාරොති භණ්ඩිංසු.

2. අඤ්ඤතරොපි ආච්චිකො පරිවෙසනං අගමාසි. අඤ්ඤතරො භික්ඛු පහුතෙන සපපිනා ඔදනං මදදිඤ්ඤා තස්ස ආච්චිකස්ස මහන්තං පිණ්ඩං අදසි. අථ ඛො සො ආච්චිකො තං පිණ්ඩං අදය අගමාසි. අඤ්ඤතරො ආච්චිකො තං ආච්චිකං එතදවොච. “කුතො තයා ආචුසො පිණ්ඩො ලද්ධො”ති තස්සාචුසො සමණස්ස ගොතමස්ස මුණ්ඩගභපතිකස්ස පරිවෙසනාය ලද්ධාති. අජේසාසුං ඛො උපාසකා තෙසං ආච්චිකානං ඉමං කථාසලලාපං අථ ඛො තෙ උපාසකා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු, උපසඛකමිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නීසික්ඛා ඛො තෙ උපාසකා භගවන්තං එතදවොචුං. “ඉමෙ භනෙත තීත්ථියා අචණ්ණකාමා බුද්ධස්ස අචණ්ණකාමා ධම්මස්ස අචණ්ණකාමා සඛකස්ස, සාධු භනෙත අයාතා තීත්ථියානං සභඤ්ඤා න දදෙය්සුතති. අථ ඛො භගවා තෙ උපාසකෙ ධම්මියා කථාය සන්දෙසස්ස සමාදපෙසි සමුත්තෙපෙසි සමපභංසෙසි. අථ ඛො තෙ උපාසකා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දෙසස්ස සමාදපිතා සමුත්තෙපිතා සමපභංසිතා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඛිණං කඤ්ඤා පසකමිංසු.

6. 5. 1

අවෙලක ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු විසල් පුර මහවෙතෙහි කුළාර හල්හි වැඩැවෙසෙති, එසමයෙහි වනාහි සහනට කැවිලි බහුල වූයේ වෙයි, එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ. එසේ වී නම් ආනන්දයෙනි, ඉඳුල් කන්තවුනට කැවුම් දෙව යි. එසේ යැ වහන්සැ යි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන්ට පිළිවදන් දී ඉඳුල් කන්තවුන් පිළිවෙළින් හිඳුවා එක් එක් කැවුමක් දෙන්නාහු එක්තරා පිරිවැජිය කට එකෙකු යි හඟිමින් දෙකැවුමක් දුන්හ. අවට පිරිවැජිනියෝ එපිරිවැජිනියට මෙය කීහු. “තෙල මහණ තිගේ සොර සැමි ද”යි තෙල මහණ මාගේ සොර සැමි නො වෙයි, එකෙකු යි හඟිමින් දෙ කැවුමක් දුන් වනැ යි. දෙවනවට ද... තෙවනවට ද ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ එක් එක් කැවුමක් දෙන්නෝ එ මැ පිරිවැජිනියට එකෙකු යි හඟිමින් දෙ කැවුමක් දුන්හ, අවට පිරිවැජිනියෝ එපිරිවැජි නියට මෙය කීහු; “තෙල මහණ තිගේ සොරසැමි”ද යි තෙල මහණ මාගේ සොරසැමි නො වෙයි, එකෙකු යි හඟිමින් දෙ කැවුමක් දුන් වනැ යි. සොරසැමි යැ නො සොරසැමි” යැ යි ධබර කළහ.

2. එක්තරා ආජීවකයෙක් ද දන් වළඳන තැනට ගියේ ය. එක්තරා මහණෙක් බොහෝ වූ ගිතෙලින් බත් හනා මහත් පිඳුවක් ඒ ආජීවකයාට දුන්නේ යැ. එකල්හි ඒ ආජීවක තෙමේ ඒ බත් පිඳුව රැගෙන ගියේ යි. එක්තරා ආජීවකයෙක් ඒ ආජීවකයාට මෙය කී යැ. “ඇවැත්නි, තා විසින් පිඳු කොසින් ලබන ලද” ද යි ඇවැත්නි, ඒ මුඳුගැහැවි මහණගොයුම්හුගේ දන් වළඳනා තෙතින් ලදිම්, උවසුවෝ ඒ ආජීවකයන්ගේ මේ කථාසලාපය ඇසුහු; එකල්හි ඒ උවසුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වැඳ එකත් පසෙකු හුන්හ, එකත් පසෙකු හුන් ඒ උවසුවෝ භාග්‍යවතුන්හට මෙය කීහු. “සාමිනි, මේ අන්තොටුවෝ බුදුනට ගරහනු කැමැතියෝ දහමට ගරහනු කැමැතියෝ සහනට ගරහනු කැමැතියෝ යි, සාමිනි, ආර්යයෝ අන්තොටුවනට සියතීන් යමක් නො දෙන්නහු නම් මැනැවැ යි. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහැමි කථායෙන් ඒ උවසුවනට (දෙලෝවැඩ) මොනවට දක්වූ සේක. (කුසල්දහමිහි) සමාදන් කරවූ සේක. මොනවට තෙද ගැන්වූ සේක, මොනවට සතුටු කරවූ සේකි. එකල්හි ඒ උවසුවෝ භාග්‍යවතුන් විසින් දහැමි කථායෙන් මොනවට දක්වන ලදුවෝ මොනවට සමාදන් කරවන ලදුවෝ මොනවට තෙද ගන්වන ලදුවෝ මොනවට සතුටු කරවන ලදුවෝ හුනස්නෙන් නැඟිට භාග්‍යවතුන් සකසා වැඳ පැදකුණු කොට ගියහ.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්චහබෙහා

3. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුනො එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කථා භික්ඛු ආමනොතසි. තෙන භි භික්ඛවො භික්ඛුනං සිසුඛාපදං පඤ්ඤාපෙසසාමී, දස අත්ථවසෙ පච්චිච සංඝසුච්චිතාය -පෙ- සඤ්චමට්ඨිතියා චිතයානුගහතාය. එවඤ්ච පන භික්ඛවො ඉමං සිසුඛාපදං උදදියෙයාථ :

“යො පන භික්ඛු අවෙලකස්ස වා පරිබ්බාජකස්ස වා පරිබ්බාජකාය වා සහස්ථා බාදනීයං වා භොජනීයං වා දදෙයාං පාචිත්තිය”න්ති.

4. යො පනාති : යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අසෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති. අවෙලකො නාම : යො කොච්චි පරිබ්බාජක සමාපනො නග්ගො. පරිබ්බාජකො නාම : භික්ඛුඤ්ච සාමණෙරඤ්ච ධපෙථා යො කොච්චි පරිබ්බාජකසමාපනො. පරිබ්බාජකා නාම ; භික්ඛුනිඤ්ච සිසුඛානඤ්ච සාමනෙරිඤ්ච ධපෙථා යා කාච්චි පරිබ්බාජක සමාපනො. බාදනීයං නාම : පඤ්චභොජනානි උදකදන්තපොනං ධපෙථා අවසෙසං බාදනීයං නාම භොජනීයං නාම : පඤ්චභොජනානි ඔදනො කුමමාසො සත්ථු මචෙජා මංසං. දදෙයාංති : කායෙන වා කායපච්චිඤ්චෙන වා නිසස්සග්ගියෙන වා දෙති ආපත්ත පාචිත්තියස්ස.

තිත්ථියෙ තිත්ථියසඤ්ඤා සහස්ථා බාදනීයං වා භොජනීයං වා දෙති ආපත්ත පාචිත්තියස්ස. තිත්ථියෙ වෙමතිකො සහස්ථා බාදනීයං වා භොජනීයං වා දෙති ආපත්ත පාචිත්තියස්ස. තිත්ථියෙ අතිත්ථියසඤ්ඤා සහස්ථා බාදනීයං වා භොජනීයං වා දෙති ආපත්ත පාචිත්තියස්ස.

උදකදන්තපොනං දෙති ආපත්ත දුක්ඛට්ඨස්ස. අතිත්ථියෙ තිත්ථියසඤ්ඤා ආපත්ත දුක්ඛට්ඨස්ස. අතිත්ථියෙ වෙමතිකො ආපත්ත දුක්ඛට්ඨස්ස අතිත්ථියෙ අතිත්ථියසඤ්ඤා අනාපත්ත.

අනාපත්තී : දුපෙති න දෙති උපනිකඛිපිඨා දෙති බාභිරාලෙපං දෙති උමග්ගකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

අවෙලක සිකඛාපදං පඨමං.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දූහැමි කපා කොට මහණුන් ඇමැතුයේක. එසේ වී නම් මහණෙනි, කරුණු දසයක් පිණිස මහණුන්හට සිකපද පනවන්නෙමි. සඟුන්ගේ මනා පිළිගැනුම, සඟුන්ගේ පහසුව ... සසුන් පැවැත්ම, විනයට රුකුල් දීම පිණිස යැ. මෙසේත් මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු :

“යම් මහණෙක් නිවටක්හට හෝ පිරිවැජියකට හෝ පිරිවැජියකට හෝ සියතින් කැයුතු දෑයක් හෝ බිදියයුතු දෑයක් හෝ දෙන්තේ නම් පවිති වේ” යයි.

4. යො පන: යම්, යම්බඳු ... හිකු ... මෙතෙම මේ අරියෙහි ලා, අදහස් කරනලද හික්ෂු යි; අවෙලක නම: යම් කිසි පිරිවැජිබවට පැමිණි නිරිවතෙකි. පරිබ්බාජික නම් මහණ ද හෙරණ ද තබා යම් කිසි පිරිවැජිබවට පැමිණියෙකි. පරිබ්බාජිකා නම්: මෙහෙණ ද සික්මනුව ද හෙරණය ද තබා යම් කිසි පිරිවැජිබවට පැමිණියකි. බ්‍රදනීය නම්; පස් බොජුන් දහැටු පැන් තබා අවශෙෂය බාදනීය නම් වෙයි.

හොජනීය නම්; බන් යැ කොමුපිටුයැ අත්සුණු යැ දියමස් යැ ගොඩ මස් යැ යන පස්බොජුනි. දදෙයා: කයින් හෝ කයපිළිබද්දෙන් හෝ නිසැඟියෙන් හෝ දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

තීරිකයා කෙරෙහි තීරිකසංඥා ඇතියේ සියතින් කැයුතු දෑයක් හෝ බිදියයුතු දෑයක් හෝ දේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. තීරිකයා කෙරෙහි විමති ඇතියේ සියතින් කැයුතු දෑයක් හෝ බිදිය යුතු දෑයක් හෝ දේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. තීරිකයා කෙරෙහි අතීරිකසංඥා ඇතියේ සියතින් කැයුතු දෑයක් හෝ බිදියයුතු දෑයක් හෝ දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

දහැටු පැන් දේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අතීරිකයා කෙරෙහි තීරිකසංඥා ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අතීරිකයා කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අතීරිකයා කෙරෙහි අතීරිකසංඥා ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

දෙවා නම් නො දේ නම් වෙතැ තබා දේ නම් බැහැරි ගැල්වීමක් දේ නම් ඇවැත් නැත, උමමක්කයහට ආදිකමමිකයහට ඇවැත් නැති.

අවෙලක ශික්ෂාපදය නිමි.

6. 5. 2

උයොපනසිකධාපදං

1 තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවකීයං චිහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ඤා උපනඤ්ඤා සකාපුකො භාතුතො සද්ධිච්චාරිකං භික්ඛුං එතදවොච: “එභාවුසො ගාමං පිණ්ඩාය පච්චිසාසාමා”ති. තස්ස අදපෙඤ්ඤා උයොපෙඤ්ඤා “ගච්චාවුසො න මෙ තයා සද්ධිං කථා වා නිසජ්ජා වා එභස්ස භොති. එකකස්ස මෙ කථා වා නිසජ්ජා වා එභස්ස භොති”ති. අථ ඛො සො භික්ඛු උපකට්ඨ කාලෙ නාසකච්චි පිණ්ඩාය වරිතුං පච්චිකමනෙපි භතච්චිසාසාමං න සමභාවෙයි. ජිනාභතො අහොයි.

2. අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගතඤ්ඤා භික්ඛුනං එතමඤ්ඤා ආරොචෙයි. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනික ධීයනික, චිපාවෙක: “කථං හි නාම ආයඤ්ඤා උපනඤ්ඤා සකාපුකො භික්ඛුං එභාවුසො ගාමං පිණ්ඩාය පච්චිසාසාමාති තස්ස අදපෙඤ්ඤා උයොපෙඤ්ඤාති”ති -පෙ- සච්චං කිර ඤ්ඤා උපනඤ්ඤා භික්ඛුං එභාවුසො ගාමං පිණ්ඩාය පච්චිසාසාමාති තස්ස අදපෙඤ්ඤා උයොපෙඤ්ඤාති”ති සච්චං භගවා, චිහරති බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම ඤ්ඤා මොසපුරිස භික්ඛුං එභාවුසො ගාමං පිණ්ඩාය පච්චිසාසාමාති තස්ස අදපෙඤ්ඤා උයොපෙඤ්ඤාති. තෙන මොසපුරිස අපසසනානං වා පසාදය -පෙ- එවකඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුං එභාවුසො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පච්චිසාසාමාති තස්ස අදපෙඤ්ඤා වා අදපෙඤ්ඤා වා උයොපෙඤ්ඤා ගච්චාවුසො න මෙ තයා සද්ධිං කථා වා නිසජ්ජා වා එභස්ස භොති එකකස්ස මෙ කථා වා නිසජ්ජා වා එභස්ස භොති ති. එතදෙව පච්චං කච්චා අනඤ්ඤා පාච්චනිය”නති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමසම් අපෙ අධිපෙතො භික්ඛුති. භික්ඛුනාති: අඤ්ඤා භික්ඛු. එභාවුසො ගාමං වා නිගමං වාති: ගාමොපි නිගමොපි නගරමපි ගාමො වෙච නිගමොච.

6. 5. 2

උයොජන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි හගවත් බුදුහු සැවැතැ ජේතවන නම් අනේපිඬු සිවුහුගේ අරමහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ආකාරපුත්‍ර බැයාගේ සද්ධිවිහාරික භික්ෂුහට මෙය කී යැ. “එව ඇවැත්නි, ගමට පිඬු පිණිස පිවිසෙමහ”යි, ඔහුට නො දෙවා නහා යැවී යැ: “යා ඇවැත්නි, තොප සමඟ බිණීම හෝ හිඳීම හෝ මට පහසු නො වෙයි, එකලා වූ මට බිණීම හෝ හිඳීම හෝ පහසු වේ”යි. එකල්හි ඒ මහණ වළඳන වේලා එළඹූ සිටි කල්හි පිඬු පිණිස හැසිරෙන්නට නො හැකි වූයේ යැ. අසුන්හලෙහි දු බන්ධිස නො හඹා ගත්තේ යැ සුන්බන් විය.

2. ඉක්බිති ඒ මහණ ආරාමයට ගොස් මහණුන්ට තෙල කරුණ දැන්වී යැ. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවාහු ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ආකාරපුත්‍ර “එව ඇවැත්නි, ගමට පිඬු පිණිස පිවිසෙමහ”යි මහණක්හට කියා ඔහුට (යමක්) නො දෙවා නහා යැවී”ද යි ... සැබෑ ද උපනඤ්ඤායෙහි, තෙපි “එව ඇවැත්නි, ගමට පිඬු පිණිස පිවිසෙමහ යි මහණක්හට කියා ඔහුට නො දෙවා නහා යැවූ ද”යි, සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු නොයෙක් අයුරින් ගැරහූ ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය; තෙපි “එව ඇවැත්නි, ගමට පිඬු පිණිස පිවිසෙමහ”යි කියා ඔහුට නො දෙවා නහා යැවූහුද? හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ... මෙසේ ද මහණෙහි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් මහණක්හට “එව ඇවැත්නි, ගමට හෝ නියමගමට හෝ පිඬු පිණිස පිවිසෙමහ”යි බැණ ඔහුට දෙවා හෝ නො දෙවා හෝ “යා ඇවැත්නි, තොප සමඟ බිණීම හෝ හිඳීම හෝ මට පහසු නො වෙයි, එකලා වූ මට බිණීම හෝ හිඳීම හෝ පහසු වේ” යයි අන් කරුණක් නො වූ මෙය මැ කරුණු කොට ගෙන නහා යවන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

3. යො පන: යම් යම්බදු ... භික්ඛු: ... මෙ තෙමෙ මේ අභියෝගී ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි. භික්ඛු: අන් මහණක්හු. එහාටුසො ගාමං වා නිගමං වා: ගම ද නියමගම ද නගරය ද ගමක් වේ නියමගමක් වේ.

පාවිච්චිය පාළු හිතකු වීභවෙයා

තසා දූපෙතාති: යාඥං වා භක්තං වා බාදනීයං වා හොජනීයං වා දූපෙතා.

අදූපෙතාති: න කිඤ්ච දූපෙතා.

උදෙසාපෙයාති: මාතුගාමෙන සද්ධිං හසිතුකාමො කීළිතුකාමො රහො නිසිදිතුකාමො අනාවාරං ආචරිතුකාමො එවං වදෙති: “ගවජාච්චසො න මෙ තයා සද්ධිං කථා වා නිසජ්ජා වා එඤ්ඤා හොති. එකකසස මෙ කථා වා නිසජ්ජා වා එඤ්ඤා හොති” ති, උදෙසාපෙති ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස දසස්නුපචාරං වා සචනුපචාරං වා විජහනාකසස ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස. විජහිතෙ ආපත්ති පාවිච්චියසස.

එතදෙව පචචයං කරිතො අනඤ්ඤානති: න අඤ්ඤාදාකොචි පචචයො හොති උදෙසාපෙතං.

උපසම්පනෙහ උපසම්පන්නසඤ්ඤී උදෙසාපෙති ආපත්ති පාවිච්චියසස. උපසම්පනෙහ වෙමතිකො උදෙසාපෙති ආපත්ති පාවිච්චියසස. උපසම්පනෙහ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී උදෙසාපෙති ආපත්ති පාවිච්චියසස.

කලිසාසනං අරොපෙති ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස. අනුපසම්පනං උදෙසාපෙති ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස කලිසාසනං අරොපෙති ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස.

අනුපසම්පනෙහ උපසම්පන්නසඤ්ඤී ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස. අනුපසම්පනෙහ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස. අනුපසම්පනෙහ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී ආපත්ති දුක්ඛකට්ඨස්ස.

අනාපත්ති: උහො එකතො න යාපෙසාමාති උදෙසාපෙති, මහගං භණ්ඩං පසයිතො ලොභධම්මං උප්පාදෙසසතීති උදෙසාපෙති, මාතුගාමං පසයිතො අනභිරතීං උප්පාදෙසසතීති උදෙසාපෙති, ගීලානසස වා ඔභීයකසස වා විහාරපාලසස වා යාඥං වා භක්තං වා බාදනීයං වා හොජනීයං වා නීභරාති උදෙසාපෙති, න අනාවාරං ආචරිතුකාමො සති කරණියෙ උදෙසාපෙති උමමත්තකසස ආදිකම්මකසසාති.

උදෙසාපනසිකඛාපදං දුතියං

තසස දපෙකා; හඹු හෝ බන් හෝ කැයුතු දයක් හෝ බිදිය යුතු දයක් හෝ දෙවා,

අදපෙකා; කිසිවක් නො දෙවා,

උයොපෙයා: මාගමක සමඟ සෙනු කැමැත්තේ කෙළිනු කැමැත්තේ නොරඹුරෙහි හිඳිනු කැමැත්තේ නොසිරිත්හි හැසිරෙනු කැමැත්තේ මෙසේ කියා: “යා ඇවැත්නි! තොප සමඟ බිඳීම හෝ හිඳීම හෝ මට පහසු නො වෙයි, එකලා වූ මට බිඳීම හෝ හිඳීම හෝ පහසු වේ” යැයි නභා යවා නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි; දසුන් උවසර හෝ සවන් උවසර හෝ හරිත්තනුට දුකුලා ඇවැත් වෙයි. හළ කල්හි පවිති ඇවැත් වේ.

එකදෙවපවවයං කරිකා අනඤ්ඤා: නභා යවන්තට අන් කිසිදු කරුණෙක් නො වේ.

උපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපනෙකැයි සංඥා ඇතියේ නභා යවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නභා යවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපන්තක්හු කෙරෙහි අනුපසපනෙකැයි සංඥා ඇතියේ නභා යවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

එරෙහි බස් නභා නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු නභා යවා නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. එරෙහි බස් නභා නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි.

අනුපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපනෙකැයි සංඥා ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි, අනුපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපන්සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි.

දෙදෙන එක් වැ නො යැපෙත්තම්හ යි නභා යවා නම් මාඇභි බඩුවක් දකැ ශිඡ්කම උපදවන්නේ යයි නභා යවා නම්, මාගමක දකැ උකටළිය උපදවන්නේ යැයි නභා යවා නම්, ගිලනුතට හෝ නැවතී සිටිත්තනුට හෝ වෙහෙර රක්තනුට හෝ හඹු හෝ බන් හෝ කැයුතු දයක් හෝ බිදියයුතු දයක් හෝ ගෙන යව යි නභා යවා නම්, නො සිරිත්හි නො හැසිරෙනු කැමැත්තේ කරුණක් ඇති කල්හි නභා යවා නම් ඇවැත්නැති, උමමිතකයහට ආදිකමිකයහට ඇවැත් නැති.

දෙවැනි උයොපන ශික්ෂාපද යි

6. 5. 3

සභොජන සිකඛාපදං

1 තෙන සමයෙන බුද්දො හගවා සාවකීය- විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්චා උපනඤ්චා සකාපුත්තො සභායස්ස සරං ගන්තවා තස්ස පජාපතියා සද්ධිං සයනිසරෙ නිසජ්ජං කප්පෙසි. අථ ඛො සො පුරිසො යෙනායඤ්චා උපනඤ්චා සකාපුත්තො තෙනුපසඛාමි. උපසඛාමීතො ආයඤ්චානං උපනඤ්චා සකාපුත්තං අභිවාදෙතො එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසිනො ඛො සො පුරිසො පජාපතීං එතදවොච. “දෙභයාස්ස¹ භික්ඛ”නතී. අථ ඛො සා ඉතී ආයඤ්චානං උපනඤ්චා සකාපුත්තස්ස භික්ඛං අද්දසි අථ ඛො සො පුරිසො ආයඤ්චානං උපනඤ්චා සකාපුත්තං එතදවොච: “ගච්ඡථ හතොත යතො අයාස්ස භික්ඛා දිනො”ති. අථ ඛො සා ඉතී සලලෙකෙතො පරියුට්ඨිනො අයං පුරිසොති ආයඤ්චානං උපනඤ්චා සකාපුත්තං එතදවොච. “නිසීදථ හතොත මා අගමීජා”ති දුතියමි ඛො සො පුරිසො -පෙ- තතියමි ඛො සො පුරිසො ආයඤ්චානං උපනඤ්චා සකාපුත්තං එතදවොච: “ගච්ඡථ හතොත යතො අයාස්ස භික්ඛා දිනො”ති. තතියමි ඛො සා ඉතී ආයඤ්චානං උපනඤ්චා සකාපුත්තං එතදවොච: “නිසීදථ හතොත මා අගමීජා”ති.

2 අථ ඛො සො පුරිසො නික්ඛමීතො භික්ඛු උජ්ඣාපෙසි. “අයං හතොත අයො උපනඤ්චා මඤ්ඤං පජාපතියා සද්ධිං සයනිසරෙ නිසිනො සො මයා උයොජීයමානො න ඉච්ඡති. ගඤ්ඤං බහුකිච්චා මයං බහුකරණියා”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිට්ඨා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති ඛියභනි විපාවෙතති: “කථං හි නාම ආයඤ්චා උපනඤ්චා සකාපුත්තො සභොජනෙ කුලෙ අනුපට්ඨජ්ජ නිසජ්ජං කප්පෙස්සතී”ති -පෙ- සචං කීර තං උපනඤ්චා සභොජනෙ කුලෙ අනුපට්ඨජ්ජ නිසජ්ජං කප්පෙසිති සචං හගවා. විගරහි බුද්දො හගවා -පෙ- කථං හි නාම තං මොසපුරිස සභොජනෙ කුලෙ අනුපට්ඨජ්ජ නිසජ්ජං කප්පෙස්සසි, තෙනං මොසපුරිස අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්චා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

යො පන භික්ඛු සභොජනෙ කුලෙ අනුපට්ඨජ්ජ නිසජ්ජං කප්පෙය්‍ය පාවිතියනතී.

1. දදෙභායාස්ස-මජ්ඣ.

6. 5. 3

සහෝජන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැතැ අනේපිඬු සිටුහුගේ ජෙතවන නම් අරමිහි වැඩූ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර යහළුවන්ගේ ගෙට ගොස් ඔහුගේ අඹුව සමඟ යහන්ගෙයි හිඳීම කෙළේයැ. එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍ය පුත්‍රයා වෙත එළැඹියේයැ, එළැඹ ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයා සකසා වැද එකත්පසෙකැ හුන්තේ යැ, එකත් පසෙකැ හුන් ඒ පුරුෂ තෙමේ ‘ආර්යයහට (වහන්දට) භික්ෂාව දෙව’ යි අඹුවට කී යැ. ඉක්බිති ඒ ස්ත්‍රී තොමෝ ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයහට භික්ෂාව දුන්නී යැ, එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයහට මෙය කී ය. “ආර්යයහට භික්ෂාව දෙනලද හෙයින් වහන්ස, වඩින්නැ”යි. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රීතොමෝ “මේ පුරුෂ රාගපර්යාප්තථීන” යැයි සලකා ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයහට මෙය කිවුය; “වැඩ හිඳින්න වහන්ස, නහමක් වඩින්නැ”යි. දෙවනවටදු ඒ පුරුෂ තෙමේ..... තෙවනවටදු ඒ පුරුෂ තෙමේ ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයහට මෙය කී ය: “ආර්යහට භික්ෂාව දෙන ලද හෙයින් වහන්ස, වඩින්නැ”යි, තෙවනවටදු ඒ ස්ත්‍රී තොමෝ ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයහට මෙය කිවු ය: “වැඩ හිඳින්න වහන්ස, නහමක් වඩින්නැ”යි.

2. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ නික්මැ මහණුන් (හමුයෙහි) දෙස් පැවැරී යැ: “සඛාමිනි, මේ ආර්ය උපනඤ්ඤා තෙමේ මාගේ අඹුව සමඟ යහන්ගෙයි හුන්තේ යැ, හේ මා විසින් නභා යවනු ලබන්නේ යන්නට නො කැමැති වෙයි, ඇපි බොහෝ කිය ඇතියමහ. බොහෝ කරණි ඇතියමහ”යි. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්චුවාහු.....ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්, “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ අඹුසැමියුවල සහිත කුලයෙකැ ඇතුළට වැද හිඳීම කෙළේ ද යි.....සැබැද උපනඤ්ඤා, තෝ අඹුසැමියුවල සහිත කුලයෙකැ ඇතුළට වැද හිඳීම කෙළෙහි ද යි. සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු නොයෙක් අයුරින් ගැරහුහ.....කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයා තෝ අඹුසැමියුවල සහිත කුලයෙකැ ඇතුළට වැද හිඳීම කෙළෙහි ද? හිස් පුරුෂය මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නොවෙයි.....මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු.

යම් මහණෙක් අඹුසැමියුවල සහිත කුලයෙකැ ඇතුළට වැද හිඳීම කරන්නේ නම් පවිති වෙ යැයි.

පාවිත්‍යය පාළු හික්කු විභවය

3. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- හික්කුති: -පෙ- අයං ඉමස්සං අපෙ අධිපෙතො හික්කුති.

සහොජනං නාම කුලං; ඉතී වෙව හොති පුරියො ච ඉතී ච පුරියො ච උහො අතිකඛන්තා හොහති උහො අචීතරාගා,

අනුපබජනාති: අනුපවිසිනා.

නිසජ්ජං කපෙසයාති: මහලලකෙ සරෙ පිට්ඨසංසාට්ඨස්ස හත්ථපාසං විජහිනා නිසීදති ආපත්තං පාවිත්‍යයස්ස, බුද්දකෙ සරෙ පිට්ඨිවංසං අතිකමිනා නිසීදති ආපත්තං පාවිත්‍යයස්ස.

සයනිසරෙ සයනිසරසඤ්ඤී සහොජනෙ කුලෙ අනුපබජන නිසජ්ජං කපෙසති ආපත්තං පාවිත්‍යයස්ස සයනිසරෙ වෙමතිකො සහොජනෙ කුලෙ අනුපබජන නිසජ්ජං කපෙසති ආපත්තං පාවිත්‍යයස්ස සයනිසරෙ න සයනිසරසඤ්ඤී සහොජනෙ කුලෙ අනුපබජන නිසජ්ජං කපෙසති ආපත්තං පාවිත්‍යයස්ස.

න සයනිසරෙ සයනිසරසඤ්ඤී ආපත්තං දුක්ඛට්ඨස්ස. න සයනිසරෙ වෙමතිකො ආපත්තං දුක්ඛට්ඨස්ස න සයනිසරෙ න සයනිසරසඤ්ඤී අනාපත්තං.

අනාපත්තාති: මහලලකෙ සරෙ පිට්ඨසංසාට්ඨස්ස හත්ථපාසං අවිජහිනා නිසීදති, බුද්දකෙ සරෙ පිට්ඨිවංසං අනතිකමිනා නිසීදති, හික්කු දුතියො හොති උහො නිකඛන්තා හොහති, උහො චීතරාගා න සයනිසරෙ, උමානතකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

සහොජන සිකඛාපදං තතියං

6. 5. 4

පට්ඨමරහොනිසජ්ජ සිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්දො භගවා සාවතීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනාදෙ සකාපුරොඤා සභායස්ස¹ සරං ගන්තවා තස්ස පජාපතියා සද්ධිං රහො පට්ඨිජ්ජෙතො ආසනෙ නිසජ්ජං කපෙසි². අථ ඛො යො පුරියො උජ්ඣායති ඛීයති විපාවෙති. “කථං හි නාම අයොගා උපනාදෙ මයභං පජාපතියා සද්ධිං රහො පට්ඨිජ්ජෙතො ආසනෙ නිසජ්ජං කපෙසස්සතී”ති.

1. සභායකස්ස-මජ්ඣං.
2. කපෙසති-සී සිඉච්චි

3. යො පන: යම් යම්බඳු.....හිකචු.....මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහී ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

සහොජන කුල නම: ස්ත්‍රී නොමොක් වෙයි. පුරුෂ තෙමේත් වෙයි. ස්ත්‍රිය ද පුරුෂයා දැයි දෙදෙන (ගෙයිත්) නො නික්වුණෝ වෙති. දෙදෙන නො පහකළ රාගඇතියෝ ද වෙත්.

අනුපට්ඨය: ඇතුළට පිවිසැ,

නිසජ්ඣ කපපයා: මහත් යහන්ගෙයකැ දෙරබාවෙහි (දෙරියන්වියන්) අත්පස හැරපියා හිඳි නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. කුඩා යහන්ගෙයකැ ගෙමැද ඉක්මවා හිඳි නම් පවිති ඇවැත් වේ.

යහන්ගෙයි යහන්ගෙයෙකැ යන සන් ඇතියේ අඹුසැමියුවල සහිත කුලයෙකැ ඇතුළට වැදහිඳීම කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි යහන්ගෙයි විමනි ඇතියේ අඹුසැමියුවල සහිත කුලයෙකැ ඇතුළට වැද හිඳීම කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. යහන්ගෙයි යහන්ගෙයෙකැ යන සන් නැතියේ අඹුසැමියුවල සහිත කුලයෙකැ ඇතුළට වැද හිඳීම කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

නො යහන්ගෙයි යහන්ගෙයෙකැ යන සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො යහන්ගෙයි විමනිඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො යහන්ගෙයි නො යහන්ගෙයෙකැ යන සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

මහත් යහන්ගෙයි දෙරබාවෙහි අත්පස නො හැරපියා හිඳි නම්, කුඩා යහන්ගෙයි ගෙමැද නො ඉක්මවා හිඳි නම්, මහණක්හු දෙවැනි කොට ඇතියේ වේ නම්, දෙදෙන නික්වුණාහු වෙත් නම්, දෙදෙන පහකළ රාගඇතියෝ නම්, නො යහන්ගෙයි නම්, ඇවැත්නැති උසංඝ-කයහට ආදිකමමිකයහට ඇවැත් නැති.

තෙවැනි සහොජනශික්ෂාපදයි

6. 5. 4

පයමරහොනිසජ්ඣ ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැතැ අනේපිඬු සිටුහුගේ ජෙතවන නම් අරමහි වැඩැ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ධාම්‍යපුත්‍ර යහඵවාගේ ගෙට ගොස් ඔහුගේ ඇඟිණිය සමඟ නොරඹුරෙහි පිළිසන් අස්නෙකැ හුන්නේ යැ. එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ ලටු කොට සිතයි, නුගුණ පවසයි, දෙස් පතුරුවයි. “කෙසේ නම් ආර්යා උපනඤ්ඤා මාගේ ඇඟිණිය සමඟ නොරඹුරෙහි පිළිසන් අස්නෙකැ හිඳීම කරන්නේ” දැයි.

පාචිකතියපාළු හිකඩුවිභවෙහා

2 අසෙසාසුං බො හිකඩු තසස පුරිසසස උරුකායනතසස බියනතසස විපාවෙනතසස. යෙ තෙ හිකඩු අපපිච්ඡා -පෙ- තෙ උරුකායකතී බියනතී විපාවෙනතී. “කථං හි නාම ආයයමා උපනඤ්ඤ සකසපුතො මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො පටිච්ඡනො ආසනෙ නිසජ්ජං කපෙසසතී” තී -පෙ- සචං කිර කිං උපනඤ්ඤ මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො පටිච්ඡනො ආසනෙ නිසජ්ජං කපෙසසතී. සචං භගවා, විගරහී ඛුදො භගවා -පෙ- කථං හි නාම කිං මොසපුරිස මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො පටිච්ඡනො ආසනෙ නිසජ්ජං කපෙසසසසි. නෙතං මොසපුරිස අපසකතානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පන හිකඩුවෙ ඉමං සිසංඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

යො පන හිකඩු මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො පටිච්ඡනෙන ආසනෙ නිසජ්ජං කපෙසය්‍ය පාචිකතියනතී.

3. යො පනාතී: යො යාදිසො-පෙ- හිකඩුතී: -පෙ- අයං ඉමසථී. අඤ්ඤ අධිපෙතො හිකඩුතී.

මාතුගාමො නාම; මනුසස්සී න යකඤ්ඤ න පෙතී න තීරච්ඡානගතා අනතමසො තදහුජාතාපි දුරිකා, පගෙව මහතතරී. සද්ධිනතී: එකතො.

රහො නාම: වසඤ්ඤ රහො යොතසස රහො. වකඩුසරහො නාම; න සකසා හොතී. අකඤ්ඤ වා නිබන්ධිමානො භමුඛං වා උකඤ්ඤිමානො සීසං වා උකඤ්ඤිමානො පසස්සිතුං. යොතසස රහො නාම: න සකසා හොතී පකතී කථා යොතුං.

පටිච්ඡනනං නාම; ආසනං කුඛ්ඛින¹ වා කවාටෙන වා කීලඤ්ඤන වා සාඤ්ඤිපාකාරෙන වා රුඤ්ඤන වා ඵලෙන වා කොසලිකා² වා යෙන කෙනවි පටිච්ඡනනං හොතී.

නිසජ්ජං කපෙසය්‍යාතී: මාතුගාමෙ නිසිනො හිකඩු උපනිසිනො වා හොතී උපනිසිනො වා ආපතතී පාචිකතියසස, හිකඩු නිසිනො මාතුගාමො උපනිසිනො වා හොතී උපනිසිනො වා ආපතතී පාචිකතියසස. උහො වා නිසිනො හොතතී උහො වා නිසිනො ආපතතී පාචිකතියසස.

මාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී රහො පටිච්ඡනො ආසනෙ නිසජ්ජං කපෙසතී ආපතතී පාචිකතියසස. මාතුගාමෙ වෙමතීකො රහො පටිච්ඡනො ආසනෙ නිසජ්ජං කපෙසතී ආපතතී පාචිකතියසස. මාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී රහො පටිච්ඡනො ආසනෙ නිසජ්ජං කපෙසතී ආපතතී පාචිකතියසස.

1. කුඛ්ඛින වා - මජ්ඣ.
2. කොසලිකාය - මජ්ඣ.

2. භික්ෂුහු ලමුකොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ පුරුෂ-යාගේ (අකීර්තිශබ්දය) ඇසුහු. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපියවුවෝ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් උපනාඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර මාගමක සමඟ තොරඹුරෙහි පිළිසන් අස්නෙකැ හිඳීම කෙළේ” දැයි ... සැබෑ ද උපනාඤ්ඤායෙනි, තෙපි මාගමක සමඟ තොරඹුරෙහි පිළිසන් අස්නෙකැ නිසද්‍යා කළවු දැයි, සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරඹුහ ... කෙසේ නම් භික්ෂු පුරුෂයා! තෙපි මාගමක සමඟ තොරඹුරෙහි පිළිසන් අස්නෙකැ හුන්නහු ද? භික්ෂු පුරුෂයා, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි..... මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි, මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු.

යම් මහණෙක් මාගමක සමඟ තොරඹුරෙහි පිළිසන් අස්නෙකැ නිසද්‍යා කරන්නේ නම් පවිත්‍රී වේ යයි.

3. යො පන: යම් යම්බදු...භික්ෂු...මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

මාතුගාම නම්: මිනිස්මාගම යි. යකිනි නො වෙයි. ප්‍රෙතී නො වෙයි. තිරිසන්ගිය මාගම නො වෙයි. යටත් පිරිසෙයින් එදවස උපන්නා වූ ද දැරිය යි. වැඩිහිටියක ගැන කියනුම කවරේ ද?

සද්ධිං: එක්වැ;

රහො නම්: ඇසට නො හමු යැ, කනට නො හමු යැ, ඇසට නො හමුව නම්; ඇස හෝ කසනු ලබන කල්හි බැම හෝ නහනු ලබන කල්හි හිස හෝ ඔසවනු ලබන කල්හි බලන්නට නො හැකි වෙයි. කනට නො හමුව නම්: පියවිබස් අසන්නට නො හැකි වෙයි.

පටිච්ඡන්ත නම්: අසුන භික්තියෙන් හෝ කවුළයෙන් දෙරපියනින් හෝ කළාල යෙන් හෝ කඩකුරායෙන් හෝ රුකින් හෝ ටැඹෙන් හෝ කොකැලියෙන් හෝ යම් කිසිවෙකින් පිළිසන් වූයේ වෙයි.

නිසප්පං කපෙපයා: මාගම හුන් කල්හි මහණ වෙතැ හුන්තේ හෝ වෙතැ හොත්තේ හෝ වේ නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. මහණ හුන් කල්හි මාගම වෙතැ හුන්තේ හෝ වෙතැ හොත්තේ හෝ වේ නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. දෙදෙන මැ හුන්නාහු වෙත් නම් හෝ දෙදෙන මැ හොත්තාහු වෙත් නම් හෝ පවිත්‍රී ඇවැත් වේ.

මාගම කෙරෙහි මාගමක යන සන් ඇතියේ තොරඹුරෙහි පිළිසන් අස්නෙකැ හිඳී නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. මාගම කෙරෙහි විමති ඇතියේ තොරඹුරෙහි පිළිසන් අස්නෙකැ හිඳී නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. මාගම කෙරෙහි නො මාගමකයන සන් ඇතියේ තොරඹුරෙහි පිළිසන් අස්නෙකැ නිසද්‍යා කෙරේ නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වේ.

පාවිච්චිය පාළු හිතවූවිහබෙයා

යකඩියා වා පෙතියා වා පණ්ඩකෙන වා තිරව්ජානගත¹ මනුසුස-
විග්ගහිතියා වා සද්ධිං රහො පටිච්චකෙත ආසනෙ නිසජ්ජං කපෙතති
ආපනති දුක්ඛංසස.

අමාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී ආපනති දුක්ඛංසස. අමාතුගාමෙ
වෙමතිකො ආපනති දුක්ඛංසස. අමාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී
අනාපනති.

අනාපනති: යො කොච්චි විඤ්ඤපුරියො දුතියො හොති තිට්ඨති
න නිසීදති, අරහොපෙබෙබ්බො අඤ්ඤවිභිතො නිසීදති, උලභ්භකස්ස
ආදිකමමිකස්සාති.

පයමරහොනිසජ්ජ සිකඛාපදං² චතුසං.

6. 5. 5

දුතිය රහොනිසජ්ජ සිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවස්සියං විහරති ජෙතවනෙ
අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා
උපනන්තෙ සකායපුග්ගො සභායස්ස සරං ගන්තො තස්ස පජාපතියා සද්ධිං
ඵකො ඵකාය රහො නිසජ්ජං කපෙසසි. අථ ඛො යො පුරියො
උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙති. “කථං හි නාම අයොසා උපනන්තෙ මග්ගං
පජාපතියා සද්ධිං ඵකො ඵකාය රහො නිසජ්ජං කපෙසසසතී”ති.

2. අසෙසාසුං ඛො හිතවූ නස්ස පුරියස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛියන්තස්ස
විපාවෙන්තස්ස. යෙ තෙ හිතවූ අපට්ච්ජා-පෙ- තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති
විපාවෙන්ති “කථං හි නාම ආයසමා උපනන්තෙ සකායපුග්ගො මාතුගාමෙන
සද්ධිං ඵකො ඵකාය රහො නිසජ්ජං කපෙසසසතීති. -පෙ- සච්චං කීර තං.
උපනන්තෙ මාතුගාමෙන සද්ධිං ඵකො ඵකාය රහො නිසජ්ජං කපෙසසිති. සච්චං
හගවා, විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ- කථං හි නාම තං මොසපුරිය
මාතුගාමෙන සද්ධිං ඵකො ඵකාය රහො නිසජ්ජං කපෙසසසසි, තෙනං
මොස පුරිය අපසසන්තානං. වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤි පන හිතබ්බෙව ඉමං
සිතබ්බපදං උද්දියෙය්‍යාථ.

යො පන හිතවූ මාතුගාමෙන සද්ධිං ඵකො ඵකාය රහො
නිසජ්ජං කපෙසය්‍ය පාවිකතියන්ති.

1. තිරව්ජානගතය වා-ඉජසං.
2. රහොනිසජ්ජසිකඛාපදං-ඉජසං.

යකින්නක සමඟ හෝ ප්‍රෙතියක සමඟ හෝ පණ්ඩකයක්හු සමඟ හෝ තිරිසන්ගිය මිනිස්සිරි දරන ඉතිරියක සමඟ හෝ නොරඹුරෙහි පිළිසන් අස්නෙකැ නිසද්‍යා කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො මාගම කෙරෙහි මාගමක යන සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නොමාගම කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි නොමාගම කෙරෙහි නොමාගමක යන සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

යම් කිසිදු දැනුමැති පිරිමි දෙවැන්නෙක් වේ නම්, සිටී නම් නො හිඳී නම්, නොරඹුරෙහි, ලොකාස්වාදරුකි නැතියේ නම්; අනෙකක් කරනුයේ හිඳී නම් ඇවැත් නැති උම්මත්තකය හට ආදිකම්මිකය හට ඇවැත් නැති.

සිව්වැනි පයමරහොනිසජ්ජ ශික්ෂාපදයි.

6. 5. 5

දුතියරහො නිසජ්ජ ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර අනේපිඬු සිටුහුගේ ජේතවන නම් අරමිති වැඩූ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍ර එකලා වූයේ යහඵවාගේ ගෙට ගොස් ඔහුගේ එකලා වූ ඇරෙණිය සමඟ නොරඹුරෙහි නිසද්‍යා කෙළේ යැ. එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ ලමු කොට සිතයි, නුගුණ පවසයි, දෙස් පතුරුවයි; “කෙසේ නම් ආර්ය උපනන්ද එකලා වූයේ මාගේ එකලා වූ ඇරෙණිය සමඟ නොරඹුරෙහි නිසද්‍යා කෙළේ” දැයි.

2. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ පුරුෂයාගේ (අකීර්තකී ශබ්දය) ඇසුහ. යම් භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවාහු ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍ර එකලා වූයේ එකලා වූ මාගමක සමඟ නොරඹුරෙහි නිසද්‍යා කෙළේ” දැයි ... සැබෑ ද උපනන්දයෙහි, තෙපි එකලා වූ එකලා වූ මාගමක සමඟ නොරඹුරෙහි නිසද්‍යා කළහු දැයි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු සේක ... කෙසේ නම් භිස් පුරුෂය, තෙපි එකලා වූ එකලා වූ මාගමක සමඟ නොරඹුරෙහි නිසද්‍යා කළහු ද? භිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන් ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මෙසේ ද මහණෙකි; මේ සිකපදය උදෙසවූ.

යම් මහණෙක් එකලා වූයේ එකලා වූ මාගමක සමඟ නොරඹුරෙහි නිසද්‍යා කරන්නේ නම් පවිති වේ යැයි.

පාචිකියපාළි භික්ඛුච්චබෙගා

3. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුති; -පෙ- අයං ඉමසමීං අපෙ අධිපෙතො භික්ඛුති

මාතුගාමො නාම: මනුසයිකී න යකඤ්ඤානං පෙනී න තිරච්ඡානගතා විඤ්ඤා පටිච්චා සුභාසිතදුඛාසිතං දුච්චිථ්ථාදුච්චිථ්ථං ආජානිතුං.

සද්ධිනාති: එකතො.

එකො එකායාති: භික්ඛු වෙච භොති මාතුගාමො ච.

රහො නාම: වක්ඛුක්ඛි රහො යොතක්ඛි රහො චක්ඛුස්ස රහො නාම: න සක්ඛා භොති අකඤ්ඤා වා නිබ්බන්ධනානෙ භමුකං වා උක්ඛිපියමානෙ සීසං වා උක්ඛිපියමානෙ පසයිතුං. යොතක්ඛිරහො නාම: න සක්ඛා භොති පකති කථා යොතුං.

ත්‍රිසජ්ජං කපෙපයානාති: මාතුගාමෙ නිසිංහෙ භික්ඛු උපනිසිංහො වා භොති උපනිපිංහො වා ආපක්ඛි පාචිකියස්ස. භික්ඛු නිසිංහො මාතුගාමො උපනිසිංහො වා භොති උපනිපිංහො වා ආපක්ඛි පාචිකියස්ස. උහො වා නිසිංහො භොතති උහො වා නිපිංහො ආපක්ඛි පාචිකියස්ස.

මාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤාදී එකො එකාය රහො ත්‍රිසජ්ජං කපෙති ආපක්ඛි පාචිකියස්ස. මාතුගාමෙ වෙමතිකො එකො එකාය රහො ත්‍රිසජ්ජං කපෙති ආපක්ඛි පාචිකියස්ස. මාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤාදී එකො එකාය රහො ත්‍රිසජ්ජං කපෙති ආපක්ඛි පාචිකියස්ස.

යකඤ්ඤා වා පෙනියා වා පණ්ඩකෙන වා තිරච්ඡානගතමනුස්ස-විඤ්ඤාසීයා වා සද්ධිං එකො එකාය රහො ත්‍රිසජ්ජං කපෙති ආපක්ඛි දුක්ඛච්චස්ස.

අමාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤාදී ආපක්ඛි දුක්ඛච්චස්ස. අමාතුගාමෙ වෙමතිකො ආපක්ඛි දුක්ඛච්චස්ස. අමාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤාදී අනාපක්ඛි.

අනාපක්ඛි: යො කොචි විඤ්ඤාපුරියො දුතියො භොති තිට්ඨති න නිසීදති අරහො පෙකෙඛා අඤ්ඤාචිතො නිසීදති. උමභතකස්ස ආදිකමමීකස්සාති.

දුතිය රහොනිසජ්ජ සිකධාපදං පඤ්චමං.

3. යො පන: යම යමබදු...භික්ඛු...මෙනෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ඛු යි.

මානුශාම නම: මිනිස්මාගම යි, යකිනි නො වෙයි, ප්‍රෙති නො වෙයි, තිරිසන්ගිය මාගම නො වෙයි. සුබ්බෙ යුබ්බෙ දුළුල් නො දුළුල් තෙපුල් දන්තට ප්‍රතිබල දැනුමැත්තී යි.

සද්ධිං: එක් වැ

එකො එකාය: මහණ ද වෙයි, මාගම ද වෙයි.

රහො නම: ඇසට නො හමු යැ, කනට නො හමු යැ. ඇසට නො හමුව නම: ඇස හෝ කසනු ලබන කල්හි බැම හෝ නහනු ලබන කල්හි හිස හෝ ඔසවනු ලබන කල්හි බලන්නට නො හැකි වෙයි. කනට නො හමුව නම: පියවිබස් අසන්නට නො හැකි වෙයි.

නිසජ්ජං කපෙපයා: මාගම හුන් කල්හි මහණ වෙතැ හුන්නේ හෝ වෙතැ හොත්තේ හෝ වේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මහණ හුන් කල්හි මාගම වෙතැ හුන්නී හෝ වෙතැ හොත්තී හෝ වේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දෙදෙන මැ හුන්නා හු හෝ දෙදෙන මැ හොත්තාහු හෝ වෙත් නම් පවිති ඇවැත් වේ.

මාගමකෙරෙහි මාගමක යන සන් ඇතියේ එකලා වූයේ එකලා වූවක සමඟ නොරඹුරෙහි හිඳී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මාගම කෙරෙහි විමති ඇතියේ එකලා වූයේ එකලා වූවක සමඟ නොරඹුරෙහි හිඳී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මාගමක කෙරෙහි නොමාගමී සන් ඇතියේ එකලා වූයේ එකලා වූවක සමඟ නොරඹුරෙහි හිඳීම කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

එකලා වූයේ එකලා වූ යකින්තක හෝ ප්‍රෙතියක හෝ පණ්ඩක-යක්හු හෝ තිරිසන්ගිය මිනිස් සිරිටි දරන ඉතිරියක හෝ සමඟ නොරඹුරෙහි හිඳී නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.

නොමාගම කෙරෙහි මාගමක යන සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. නොමාගම කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. නො මාගම කෙරෙහි නොමාගමක යන සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

7. යම කිසිදු දැනුමැති පිරිමි දෙවැන්නෙක් වේ නම්, සිටී නම්, නො හිඳී නම්, නොරඹුරෙහි, ලොකාස්වාදරුතියක් නැතියේ නම්, අනෙකක් කරනුයේ හිඳී නම් ඇවැත් නැත. උමමත්තකයහට ආදිකමමිකයහට ඇවැත් නැති.

පස්වැනි දුතිය රහොනිසජ්ජ ධික්ඛාපද යි.

6. 5. 6.

වාරිතන සිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළවනෙ කලඤ්ඤනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ඤනො උපනඤ්ඤා සකාපුත්තස්ස උපට්ඨාකකුලං ආයඤ්ඤනං උපනඤ්ඤා සකාපුත්තං භවෙතන නිමනොසි. අඤ්ඤපි භික්ඛු භවෙතන නිමනොසි, තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ඤා උපනඤ්ඤා සකාපුත්තො පුරෙභව්ණං කුලානි පඨිරුපාසති. අප් ඛො තෙ භික්ඛු තෙ මනුස්සෙ එතදවොට්ඨං; “දෙථාට්ඨසො භව්ණං” භව්ණං. ආගමෙප් භවෙතන යාව අයො උපනඤ්ඤා ආගච්ඡති, දුතියමපි ඛො තෙ භික්ඛු -පෙ- තතියමපි ඛො තෙ භික්ඛු තෙ මනුස්සෙ එතදවොට්ඨං; “දෙථාට්ඨසො භව්ණං පුරෙ කාලො අනිකමති” ති. යමපි මයං භවෙතන භව්ණං කථිතො අයාසස්ස උපනඤ්ඤා කාරණං ආගමෙප් භවෙතන යාව අයො උපනඤ්ඤා ආගච්ඡති.

2. අප් ඛො ආයඤ්ඤා උපනඤ්ඤා සකාපුත්තො පුරෙභව්ණං කුලානි පඨිරුපාසිතො දිවා ආගඤ්ඤි. භික්ඛු න විහරුපං භුඤ්ඤංසු. යෙ තෙ භික්ඛු අපිච්ඡා -පෙ- තෙ උඤ්ඤාසනං වියභව්ණං විපාවෙභව්ණං. කපං හි නාම ආයඤ්ඤා උපනඤ්ඤා සකාපුත්තො නිමනෙතො සභවෙතො සමානො පුරෙභව්ණං කුලෙසු වාරිතනං ආපච්ඡස්සති -පෙ- සච්චං කිර තිං. උපනඤ්ඤා නිමනෙතො සභවෙතො සමානො පුරෙභව්ණං කුලෙසු වාරිතනං ආපච්ඡස්සති. සාචං භගවා විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කපං හි නාම තිං මොසපුරිස නිමනෙතො සභවෙතො සමානො පුරෙභව්ණං කුලෙසු වාරිතනං ආපච්ඡස්සති. තෙනං මොසපුරිස අනුසන්තො වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උදදිසෙය්‍යාප්.

යො පන භික්ඛු නිමනෙතො සභවෙතො සමානො පුරෙභව්ණං කුලෙසු වාරිතනං ආපච්ඡස්සා පාච්ඤාසනති.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුතං සිකඛාපදං පඤ්ඤන්තං භොති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ඤනො උපනඤ්ඤා සකාපුත්තස්ස උපට්ඨාකකුලං සඛස්ස අත්ථාය ඛාදනීයං පාභෙසි. “අයාසස්ස උපනඤ්ඤා දොසෙතො සංඝස්ස දුතඛං” භව්ණං. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ඤා උපනඤ්ඤා සකාපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පච්චෙට්ඨා භොති. අප් ඛො තෙ මනුස්සො ආරාමං ගතො භික්ඛු පුච්ඡංසු; “කභං භවෙතන අයො උපනඤ්ඤා” ති. එසාට්ඨසො ආයඤ්ඤා උපනඤ්ඤා සකාපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පච්චෙට්ඨාති. ඉදං භවෙතන ඛාදනීයං අයාසස්ස උපනඤ්ඤා දොසෙතො සංඝස්ස දුතඛං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං¹ තෙන හි භික්ඛවෙ පට්ඨෙතෙතො නිකඛිපප් යාව උපනඤ්ඤා ආගච්ඡති.

1. ආගච්ඡති මඡසං.
2. “අප් ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මො කපං කතො භික්ඛු ආමනෙතෙසි.” -මඡසං.

6 . 5 . 6

වාරිතක ශික්ෂාපදය

ප 1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහ නුවර කලන්දක නිවා නම් වූ වෙළඳවනයෙහි වැඩූ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍රයාගේ උපස්ථායක කුලය ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍ය පුත්‍රයාගට බිත්ත පැවැරී යෑ. අන්‍ය භික්ෂුන්‍රුද බිත්ත පැවැරී යෑ. එසම-යෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍ර පෙරබත්ති කුලයන් ඇසිරි කෙරෙයි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ඒ මිනිසුනට මෙය කීහු; ‘ඇවැත්නි, බත් දෙව’යි. ස්වාමීනි, ආයඹ උපනන්ද වහන්දෑ පැමිණෙන තාක් පොරොත්තු වනු මැනැවැ යි. දෙවන වටදු ඒ භික්ෂුහු ... තෙවන වටදු ඒ භික්ෂුහු ඒ මිනිසුනට මෙය කීහු. ‘‘ඇවැත්නි! බත් දෙවු, පෙරවරු ඉක්මැ යේ යෑ යි ස්වාමීනි, ඇපි යම හෙයෙකින් ආයඹ උපනන්ද භිමීහු කරුණු කොට ගෙන බත කළමෝ ද? එහෙයින් ආයඹ උපනන්ද වහන්දෑ පැමිණෙන තාක් වහන්ස, පොරොත්තුවනු මැනැවැයි.

2. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍ර පෙරබත්ති කුලයන් ඇසිරි කොට දහවල්හි පැමිණියේ යෑ. භික්ෂුහු සිත්සේ නො වැළඳුහු. යම ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවාහු...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුඟුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්; ‘‘කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍ර නිමතන ලදුයේ බොජුන් සහිත වූයේ මැ පෙරබත්ති කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණියේ’’ ද යි...සැබෑද උපනන්දයෙනි, තෙපි නිමතන ලදුයෙහි බොජුන් සහිත වූයෙහි මැ පෙරබත්ති කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණියෙහි ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු සේක...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය! තෙපි නිමතන ලදුයෙහි බොජුන් සහිත වූයෙහි මැ පෙරබත්ති කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණියෙහි ද? හිස් පුරුෂය! මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි.... මෙසේ ද මහණෙනි! මේ සිකපදය උදෙසවු.

යම මහණෙක් පවරන ලදුයේ බොජුන් සහිත වූයේ මැ පෙරබත්ති කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණෙන්නේ නම් පවිති වෙ ය යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

3. එසමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍රයාගේ උපස්ථා-යකකුලයෙක් සභිසයාගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස ‘‘ආයඹ උපනන්ද තෙරුනට දක්වා සහනට දියයුතු’’ යැයි කෑ යුතු දය එවී යෑ. එසමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍ය පුත්‍ර ගමට පිඩු පිණිස පිවිසියේ වෙයි. එකල්හි ඒ මිනිස්සු ආරාමයට ගොස් ‘‘ස්වාමීනි, ආයඹ උපනන්ද වහන්දෑ කොහි’’ ද යි මහණුන් පිළිවිසියහ. ඇවැත්නි, තෙලෙ ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍ර ගමට පිඩු පිණිස පිවිසියේ යි. ස්වාමීනි, මේ කෑයුතු දය ආයඹ උපනන්ද වහන්දෑහට දක්වා සහනට දිය යුතු යි. තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන්හට දන්වූහ. එසේ නම් මහණෙනි, උපනන්ද පැමිණෙන තුරු පිළිගෙන තැන්පත් කොට තබවු.

පාච්ඛිකයාපාළි භික්ඛුච්චගඛො

4. අථ ඛො ආයඤ්ඤා උපනඤ්ඤා සකායපුඤ්ඤා භගවතා පච්චිකඛිතං පුරෙහතතං කුලෙසු වාරිතතං ආපජ්ජිතං. පච්චාහතතං කුලානි පඤ්චරූපාසිකා දිවා පකාමී, බාදනීයං උසසාදිධිකා¹. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චිතා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති ඛීයනති විපාවෙනති: කථං භි නාම ආයඤ්ඤා උපනඤ්ඤා සකායපුඤ්ඤා පච්චාහතතං කුලෙසු වාරිතතං ආපජ්ජිතං -පෙ- සචං කීර කං උපනඤ්ඤා පච්චාහතතං කුලෙසු වාරිතතං ආපජ්ජිතං. සචං භගවා, විගරහී චුඤ්ඤා භගවා -පෙ- කථං භි නාම කං මොසපුරිස පච්චාහතතං කුලෙසු වාරිතතං ආපජ්ජිතං. නෙතං මොසපුරිස අපසකානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

යො පන භික්ඛු නිමනතිතො සහතො සමානො පුරෙහතතං වා පච්චාහතතං වා කුලෙසු වාරිතතං ආපජ්ජය්‍යා පාච්චිකිනති.

එවඤ්ඤා භගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු විචරදනසමයෙ කුකකුච්චායනතා කුලානි න පඤ්චරූපාසනති. විචරං පරිතං උපපජ්ජති භගවතො එතමකං ආරොචෙසුං -පෙ- අනුජානාමී භික්ඛවෙ විචරදනසමයෙ කුලානි පඤ්චරූපාසිකං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

යො පන භික්ඛු නිමනතිතො සහතො සමානො පුරෙහතතං වා පච්චාහතතං වා කුලෙසු වාරිතතං ආපජ්ජය්‍යා අඤ්ඤානු සමයා පාච්චිකියං. තකායං සමයො විචරදනසමයො අයං තකං සමයොති.

එවඤ්ඤා භගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු විචරකමචං කරොනති. අඤ්ඤා ව භොති සුචියාපි සුඤ්ඤානපි සකංකෙනපි. භික්ඛු කුකකුච්චායනතා කුලානි න පඤ්චරූපාසනති. භගවතො එතමකං ආරොචෙසුං -පෙ- අනුජානාමී භික්ඛවෙ විචරකාරසමයෙ කුලානි පඤ්චරූපාසිකං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

යො පන භික්ඛු නිමනතිතො සහතො සමානො පුරෙහතතං වා පච්චාහතතං වා කුලෙසු වාරිතතං ආපජ්ජය්‍යා අඤ්ඤානු සමයා පාච්චිකියං. තකායං සමයො විචරදනසමයො විචරකාරසමයො අයං තකං සමයොති.

එවඤ්ඤා භගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

1. උසසාදිධිකං-මඡසං.

4. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාකාපුත්‍ර පෙරබත්ති කුලයන්හි හැසිරීම භාග්‍යවතුන් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද යි පසුබත්ති කුලයන් ඇසිරි කොට දහවල්හි පෙරළා පැමිණියේ යි. කැ යුතු දය පෙරළා ගෙන ගියහ. යම් එ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවාහු...ඔහු ලබු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාකාපුත්‍ර පසුබත්ති කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණියේ” ද යි...සැබෑ උපනන්ද, තෙපි පසුබත්ති කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණියවු ද යි, සැබෑ භාග්‍යවතුන් වහන්සා භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය, තෝ පසුබත්ති කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණියෙහි ද? හිස් පුරුෂයා මෙය අප්‍රසන්නයන් ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මෙසේ ද මහණෙනි! මේ සිකපදය උදෙසවු.

යම් මහණෙක් නිමනන ලද්දේ බොජුන් සහිත වූයේ මැ පෙරබත්ති හෝ පසු බත්ති හෝ කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණේ නම් පවිති වේ යැ යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් මේ සිකපදය භික්ෂුන්හට පනවන ලද්දේ වෙයි.

5. එසමයෙහි භික්ෂුහු සිවුරු දෙන සමයෙහි කුකුස් කරන්තාහු කුලයන් ඇසිරි නො කෙරෙති. මද සිවුරෙක් උපදී. තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන්හට දන්වූහ...“මහණෙනි! සිවුරු දෙන සමයෙහි කුලයන් ඇසිරි කරන්තට අනුදනිමි.” මෙසේ ද මහණෙනි! මේ සිකපදය උදෙසවු.

යම් මහණෙක් නිමන්ත්‍රණ ලද්දේ බොජුන් සහිත වූයේ මැ සුදුසු සමය තබා පෙරබත්ති හෝ පසුබත්ති හෝ කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණේ නම් පවිති වේ. එහි මේ සුදුසු සමය යි, සිවුරු දෙන සමය යැ, මේ එහි සුදුසු සමය යි.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් විසින් මේ සිකපදය භික්ෂුන්හට පනවන ලද්දේ වෙයි.

6. එසමයෙහි භික්ෂුහු සිවුරුකම් කෙරෙති. හිදියෙකුදු හුයෙකුදු සැතිකුදු ප්‍රයෝජන වෙයි. භික්ෂුහු කුකුස්තුවෝ කුලයන් ඇසිරි නො කෙරෙති. තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන්හට දන්වූහ... මහණෙනි! සිවුරු කරන සමයෙහි කුලයන් ඇසිරි කරන්තට අනුදනිමි.” මෙසේ ද මහණෙනි! මේ සිකපදය උදෙසවු.

යම් මහණෙක් නිමන්ත්‍රණ ලද්දේ බොජුන් සහිත වූයේ මැ සුදුසු සමය තබා පෙර බත්ති හෝ පසුබත්ති හෝ කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණේ නම් පවිති වේ. එහි මේ සුදුසු සමය යි. සිවුරු දෙන සමය යැ සිවුරු කරන සමය යැ. මේ එහි සුදුසු සමය යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් මේ සිකපදය භික්ෂුන්හට පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාවිතයපාළි භික්ඛුච්ඡේදනා

7. තෙන නො පන සමයෙන භික්ඛු ගිලානා භොගානි අපොච්ච භොගි භෙසජෙජභි. භික්ඛු කුකකුච්චායනා කුලානි න පඨිරුපාසනාහි භගවතො එතමන්. ආරොචෙසු. -පෙ- අනුජානාමී භික්ඛවෙ සනතං භික්ඛුං ආපුච්චා කුලානි පඨිරුපාසිතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිසඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

යො පන භික්ඛු නිමනනිතො සහනො සමානො සනතං භික්ඛුං අනාපුච්චා පුරෙහතං වා පච්චාහතං වා කුලෙසු වාරිතං ආපජෙජයා අඤ්ඤත්‍ර සමයා පාවිතයං, තත්ථායං සමයො; විචරදනසමයො විචරකාර සමයො, අයං තත්ථ සමයොති.

8. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමසමී. අනෙ අධිපෙඨතො භික්ඛුති.

නිමනනිතො නාම: පඤ්චනං භොජනානං අඤ්ඤනරෙන භොජනෙන නිමනනිතො.

සහනො නාම: යෙන නිමනනිතො තෙන සහනො.

සනතං නාම: භික්ඛුං සකඛා භොගී ආපුච්චා පච්චිතුං. අසනතං නාම භික්ඛුං න සකඛා භොගී ආපුච්චා පච්චිතුං.

පුරෙහතං නාම: යෙන නිමනනිතො තං අභුතතාචී.

පච්චාහතං නාම: යෙන නිමනනිතො අනිතමසො අරුණුග්ගමනෙඨී භුතං භොගී.

කුලං නාම: වසතාරි කුලානි ඛත්ඨයකුලං බ්‍රාහ්මණකුලං චෙසසකුලං සුද්දකුලං.

කුලෙසු වාරිතං ආපජෙජයාති: අඤ්ඤසීස සරුපචාරං ඔසක මනිසස ආපකති දුක්ඛටසීස. පඨමං පාදං උමමාරං අතිකකාමෙති ආපකති දුක්ඛටසීස. දුතියං පාදං අතිකකාමෙති ආපකති පාවිත්ඨයසීස.

අඤ්ඤත්‍ර සමයාති: යපෙනවා සමයං.

විචරදනසමයො නාම: අනත්තෙ කඨිනෙ වසසානස පච්චිමො මාසො. අත්තෙ කඨිනෙ පඤ්චමාසා.

විචරකාරසමයො නාම: විචරෙ කඨිරමානෙ.

1. තං අනතමසො කුසලෙහෙති - මජ්ඣං,

7. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු ශිලන්වූවෝ වෙති. බෙහෙදින් ප්‍රයෝජන වෙයි. භික්ෂුහු කුකුස්කරනුවෝ කුලයන් ඇසිරි නො කෙරෙති. තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන් හට දැන්වූහ....“මහණෙනි, ඇති මහණක්හු පිළිවිසැ කුලයන් ඇසිරි කරන්නට අනුදනිමි.” මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු.

යම් මහණෙක් නිමන්තන ලද්දේ බොජුන් සහිත වූයේ මැ සුදුසු සමය තබා ඇති මහණක්හු නො පිළිවිසැ පෙරබන්හි හෝ පසුබන්හි හෝ කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණේ නම් පවිති වේ. එහි මේ සුදුසු සමය යි: සිවුරු දෙන සමය යැ සිවුරු කරන සමය යැ, මේ එහි සුදුසු සමය යි.

8. යො පන: යම් යම්බදු...භික්ෂු... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

නිමන්තන නම: පස් බොජුනෙන් එක්තරා බොජුනෙකින් නිමන්තන ලද්දේ;

සහක නම: යමකින් නිමන්තන ලද්දේ නම් එයින් බොජුන් සහිත වූයේ;

සන්ත භික්ෂු නම: පිළිවිසැ පිවිසෙන්නට හැකියේ වෙයි. අසන්ත භික්ෂු නම: පිළිවිසැ පිවිසෙන්නට නො හැකියේ වෙයි.

පුරෙහක නම: යමකින් නිමන්තන කරන ලද්දේ නම් එය නො-වැළද්දේ,

පව්‍යාහක නම: යමකින් නිමන්තන කරන ලද්දේ නම් යටත් පිරිසෙයින් අරුණ නැඟීමෙහිද වළදන ලද්දේ වෙයි.

කුල නම: ක්ෂත්‍රීයකුල යැ බ්‍රාහ්මණකුල යැ චෛත්‍යකුල යැ ශුද්‍ර කුල යැයි කුල සතරෙකි.

කුලෙසු වාරිකං ආපජේජයා යනු: අනෙකක්හුගේ ගෘහොප-වාරයට බස්නාහට දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පළමු පය එළිපත ඉක්මවා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දෙවන පය ඉක්මවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

අඤ්ඤත්‍ර සමයා; සුදුසු සමය තබා,

වීචරදන සමය නම: කෙළින් නො අකුළ කල්හි වසන්හි පැසුළු මස යි, කෙළින් අකුළ කල්හි පස් මස යි.

වීචරකාර සමය නම: සිවුරක් කරනු ලබන කල්හි.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්ඡායා

නිමග්ගිනෙ නිමග්ගිනසංඝොදී සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පුරෙහන්තං වා පච්ඡාහන්තං වා කුලෙසු වාරිත්තං ආපජ්ජති, අඤ්ඤානු සමයා ආපත්ති පාචිත්තියසීස. නිමග්ගිනෙ වෙමතිකො සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පුරෙහන්තං වා පච්ඡාහන්තං වා කුලෙසු වාරිත්තං ආපජ්ජති අඤ්ඤානු සමයා ආපත්ති පාචිත්තියසීස. නිමග්ගිනෙ අනිමග්ගිනසංඝොදී සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පුරෙහන්තං වා පච්ඡාහන්තං වා කුලෙසු වාරිත්තං ආපජ්ජති අඤ්ඤානු සමයා ආපත්ති පාචිත්තියසීස.

අනිමග්ගිනෙ නිමග්ගිනසංඝොදී ආපත්ති දුක්ඛංසීස. අනිමග්ගිනෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛංසීස. අනිමග්ගිනෙ අනිමග්ගිනසංඝොදී අනාපත්ති.

අනාපත්ති: සමයෙ සන්තං භික්ඛුං ආපුච්ඡා පච්චති, අසන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පච්චති, අඤ්ඤාසීස සරන්ත මග්ගො හොති, සරුපවාරන්ත මග්ගො හොති, අන්තරාරාමං ගච්ඡති, භික්ඛුනුපසීසයං ගච්ඡති, තිත්ථියසෙයාං ගච්ඡති, පටිකකමන්තං ගච්ඡති, හත්තියසරං ගච්ඡති, ආපදසු උලච්චන්තසීස ආදිකමච්චසීසාති.

වාරිත්තසිකඛාපදං ඡධං.

6 . 5 . 7

මහානාමසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සකෙකසු චිහරති කපිලවතපුසථී. නිග්‍රොධාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන මහානාමසීස සකසීස හෙසජ්ජං උසීසන්තං හොති. අප ඛො මහානාමො සකෙකා යෙන භගවා තෙනුපසඛිථී. උපසඛිථීචා භගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීනෙතා ඛො මහානාමො සකෙකා භගවන්තං එතදවොච: “ඉච්ඡාමහ භනෙත සඛ්ඤං වාතුමාසං¹ හෙසජ්ජන්ත පවාරෙතුන්ති. සාධු සාධු මහානාම තෙන භි ඤං මහානාම සඛ්ඤං වාතුමාසං. හෙසජ්ජන්ත පවාරෙභීති. භික්ඛු කුකුකුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති. භගවතො එතමඤං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ වාතුමාසපච්චියපචාරණං² සාදිධිතු:“හති.³

1. වතුමාසං - මජ්ඣං,
2. වතුමාසං හෙසජ්ජපච්චියපචාරණං - මජ්ඣං,
3. සාදිතුන්ති - මජ්ඣං.

නිමනන ලද්දෙහි නිමනනලද සන් ඇතියේ විද්‍යාමාන මහණක්හු නො පිළිවිසෑ සුදුසු සමය තබා පෙරබත්ති හෝ පසුබත්ති හෝ කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණේ නම් පවිත් ඇවැත් වෙයි. නිමනන ලද්දෙහි විමති ඇතියේ විද්‍යාමාන මහණක්හු නො පිළිවිසෑ සුදුසු සමය තබා පෙරබත්ති හෝ පසු බත්ති හෝ කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණේ නම් පවිත් ඇවැත් වෙයි. නිමනන ලද්දෙහි නො නිමනනලද සන් ඇතියේ විද්‍යාමාන මහණක්හු නො පිළිවිසෑ සුදුසු සමය තබා පෙරබත්ති හෝ පසුබත්ති හෝ කුලයන්හි හැසිරීමට පැමිණේ නම් පවිත් ඇවැත් වේ.

නො නිමනන ලද්දෙහි නිමනනලද සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො නිමනන ලද්දෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො නිමනන ලද්දෙහි නො නිමනනලද සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

සුදුසු සමයෙහි ඇති මහණක්හු පිළිවිසෑ පිවිසේ නම්, නැති මහණක් හු නො පිළිවිසෑ පිවිසේ නම් අනෙකක්හුගේ ගෙයින් මග වේ නම්; ගෙහි උවසරින් මග වේ නම්, අන් අරමකට යේ නම්; මෙහෙණ-වරකට යේ නම්; තීරන්ථක සෙනසුනකට යේ නම්, අසුන්හලට යේ නම්, බොජුන් දෙන ගෙට යේ නම්, ආපදවෙහි ඇවැත් නොවේ, උම්මත්තකය හට ආදිකම්මකය හට ඇවැත් නැති.

සවැනි වාරිකශික්ෂාපද යි.

6. 5. 7

මහානාම ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු ශාක්‍යජනපදයෙහි කිඹුල්වත් නුවර නුගඅරමිහි වැඩූ වෙසෙති. එසමයෙහි මහානාම ශාක්‍යයනට බෙහෙත් බහුල වෙයි. එකල්හි මහානාම ශාක්‍ය තෙමේ භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළැඹියේ යැ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත් පසෙකු හුන්නේ යැ. එකත් පසෙකු හුන්නා වූ මහානාම ශාක්‍ය තෙමේ භාග්‍යවතුන්හට මෙය කීයැ: “ස්වාමීනි, මම සභනට සිවුමස මුළුල්ලෙහි බෙහෙදින් පවරන්නට කැමැත්තෙමි”යි මැනැව් මැනැව් මහානාම, එසේ නම් මහානාම තෙපි සභනට සිවුමස මුළුල්ලෙහි බෙහෙදින් පවරව යි හික්ෂුහු කුකුස්ඇතියාහු නො ඉවසන්. භාග්‍යවතුන් හට තෙල කරුණ දන්වූහ... “මහණෙනි, සිවුමසකට ගිලන්පස පැවැරීම ඉවසන්නට අනුදනිමි”යි

පාචීක්ඛියපාළි භික්ඛුච්ඡවෙඛ්‍යා

2. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු මහානාමං සක්කං පරික්ඛං හෙසජ්ජං වීඤ්ඤපෙහති. තථෙව මහානාමස්ස සක්කස්ස හෙසජ්ජං උසස්සන්තං හොති. දුතියමි ඛො මහානාමො සකෙක්ඛා යෙන හගවා තෙනුපසඛ්‍යමී. උපසඛ්‍යමීඤ්ඤා හගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීදෙක්ඛා ඛො මහානාමො සකෙක්ඛා හගවන්තං එතදචොව: “ඉට්ඨාමහං හන්තෙ සඛ්ඤං අපරමි චාතුමාසං හෙසජ්ජන පචාරෙතු”ති. සාධු සාධු මහානාම තෙන භි කං මහානාම, සඛ්ඤං අපරමි චාතුමාසං හෙසජ්ජන පචාරෙහීති. භික්ඛු කුක්ඛුච්චායන්තා නාධිවාසෙහති. හගවන්තො එකමක්ඛං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ චුන පචාරණමි සාදිධිතු”ති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු මහානාමං සක්කං පරික්ඛංගෙඤ්ඤව හෙසජ්ජං වීඤ්ඤපෙහති. තථෙව මහානාමස්ස සක්කස්ස හෙසජ්ජං උසස්සන්තං හොති. තතියමි ඛො මහානාමො සකෙක්ඛා යෙන හගවා තෙනුපසඛ්‍යමී උපසඛ්‍යමීඤ්ඤා හගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීදෙක්ඛා ඛො මහානාමො සකෙක්ඛා හගවන්තං එතදචොව: “ඉට්ඨාමහං හන්තෙ සඛ්ඤං යාවචීවං හෙසජ්ජන පචාරෙතු”ති. සාධු සාධු මහානාම තෙන භි කං මහානාම සඛ්ඤං යාවචීවං හෙසජ්ජන පචාරෙහීති. භික්ඛු කුක්ඛුච්චායන්තා නාධිවාසෙහති. හගවන්තො එකමක්ඛං අරොචෙසුං -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ නිච්චපචාරනමි සාදිධිතු”ති.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බඤ්ඤියා භික්ඛු දුඤ්ඤිච්ඤා හොහති දුප්පාරුතා අනාකප්පසමප්පන්තා. මහානාමො සකෙක්ඛා චක්ඛා හොති. “කිස්ස කුමෙහ හන්තෙ දුඤ්ඤිච්ඤා දුප්පාරුතා අනාකප්පසමාපන්තා නනු නාම පබ්බජිතෙන සුනිච්ඤෙන හචිතබ්බං සුපාරුතෙන ආකප්පසමප්පන්තො”ති. ඡබ්බඤ්ඤියා භික්ඛු මහානාමෙ සකෙක්ඛා උපනන්ධංසු. අථ ඛො ඡබ්බඤ්ඤියානං භික්ඛුනං එතදභොසී. කෙන නුඛො මයං උපායෙන මහානාමං සක්කං මච්ඤ්ඤරොයාමාති. අථ ඛො ඡබ්බඤ්ඤියානං භික්ඛුනං එතදභොසී: “මහානාමෙන ඛො ආචුසො සකෙක්ඛන සඛෙක්ඛා හෙසජ්ජන පචාරිතො. හඤ මයං ආචුසො මහානාමං සක්කං සජ්ජං වීඤ්ඤපෙමා”ති.

5. අථ ඛො ඡබ්බඤ්ඤියා භික්ඛු යෙන මහානාමො සකෙක්ඛා තෙනුපසඛ්‍යමීංසු. උපසඛ්‍යමීඤ්ඤා මහානාමං සක්කං එතදචොචු: “දෙණෙන ආචුසො සජ්ජනා අඤ්ඤා”ති අජ්ජනෙහා හන්තෙ ආගමෙථ. මනුස්සා චජං ගතා සජ්ජං ආහරිතුං. කාලං¹ හරිස්සථාති.²

1. කාලෙ - සහ
2. ආහරිස්සථාති - මජ්ඣ.

2. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු මහානාම ශාක්‍යයන්ගෙන් මද බෙහෙදක් විනවත්. එපරිද්දෙන් මැ මහානාම ශාක්‍යයහට බෙහෙත් බහුල වෙයි. දෙවනවටදු මහානාම ශාක්‍ය තෙමේ භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළැඹියේ යැ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත් පසෙකැ හුන්තේ යැ. එකත් පසෙකැ හුන් මහානාම ශාක්‍ය තෙමේ භාග්‍යවතුන් හට මෙය කී යැ: “ස්වාමීනි, මම අනෙකුදු සිවුමසක් මුළුල්ලෙහි සහහු බෙහෙදින් පවරන්නට කැමැත්තෙමි”යි මැනැව් මැනැව් මහානාමයෙනි! එසේ වී නම් මහානාමයෙනි, තෙපි අනෙකුදු සිවුමසක් මුළුල්ලෙහි සහහු බෙහෙදින් පවරව යි. භික්ෂුහු කුකුස්කරනුවෝ නො ඉවසත්. භාග්‍යවතුන් හට තෙල කරුණු දැන්වූහ...“මහණෙනි! වටාලා පැවරීමකුදු ඉවසන්නට අනුදනිමි”යි.

3. එසමයෙහි භික්ෂුහු මහානාම ශාක්‍යයාගෙන් මද වූ ම බෙහෙත් විනවත්. එපරිද්දෙන් මැ මහානාම ශාක්‍යයහට බෙහෙත් බහුල වෙයි. තෙවනවටදු මහානාම ශාක්‍ය තෙමේ භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළැඹියේ යැ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත් පසෙකැ හුන්තේ යැ. එකත් පසෙකැ හුන් මහානාම ශාක්‍ය තෙමේ භාග්‍යවතුන් හට මෙය කී යැ. “ස්වාමීනි, මම දිවිහිමියෙන් සහහු බෙහෙදින් පවරන්නට කැමැත්තෙමි”යි මැනැව් මැනැව් මහානාමයෙනි, එසේ වී නම් මහානාමයෙනි, තෙපි දිවිහිමියෙන් සහහු බෙහෙදින් පවරව යි. භික්ෂුහු කුකුස්ආත්තෝ නො ඉවසත්. භාග්‍යවතුන් හට තෙල කරුණු දැන්වූහ... “මහණෙනි! නිකි පැවරීම ද ඉවසන්නට අනුදනිමි”යි.

4. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු නොසකස් කොට හැදූ පෙරෙවියාහු නො සරිලන පැවැතුම් ආකියාහු වෙති. මහානාම ශාක්‍ය තෙමේ මෙසේ දෙස් නභා කියන්නේ වෙයි:” “වහන්ස, කුමට නුඹවහන්දෑ නො මනා වැ හැදූ පෙරෙවියාහු නො සරිලන පැවැතුම් ආකියාහු වූ දෑද? පැවිද්දහු විසින් මොනවට හැදූ පෙරෙවි-ආකල්ප සම්පන්න වියයුතු නොවේ ද”යි. සවග මහණහු මහානාම ශාක්‍යයන් කෙරෙහි වෙර බැදියහ. එකල්හි සවග මහණුන්හට මෙයික විය: “ආපි කිනම් උපායයෙකින් මහානාම ශාක්‍යයන් මතු කරන්නමෝ ද”යි. එකල්හි සවග මහණුන්හට මෙයික විය: “ආවැන්නි, මහානාම ශාක්‍යයන් විසින් බෙහෙදින් සඩසයා පවරනලද්දේ යැ, එබැවින් ආවැන්නි, ආපි මහානාම ශාක්‍යයන්ගෙන් ගිතෙල් විනවමහ”යි.

5. ඉක්බිති සවග මහණහු මහානාම ශාක්‍යයන් වෙතැ එළැඹියහ. එළැඹූ මහානාම ශාක්‍යයන්ට මෙය කීහු: “ආවැන්නි, ගිතෙල් ද්‍රෝණයකින් ප්‍රයෝජන වේ”යයි. ස්වාමීනි, අද දවස පොරොත්තු වනු මැනැව්, මිනිස්සු ගිතෙල් ගෙනැ එන්නට ගොවුදට ගියහ. කල් ගනු මැනැවැයි.

පාවිතකරන පාළු හිකුටිහැටිය

දුතියමයි බො -පෙ- තනියමයි බො ජබබ්බියා හිකුටි මහනාම. සකකා එතදවොටු: “දෙණෙන ආටුසො සප්පිනා අසො”ති අජ්ජනෙනා හනොන ආගමෙට මනුසුසා වජං ගතා සප්පිං ආහරිතුං කාලං හරිසුසාති. කිං පන කයා ආටුසො අදතුකාමෙන පවාරිතෙන යං සං පවාරෙසා න දෙසී”ති.

6. අට බො මහනාමො සකකා උජ්ඣායති බියති විපාවෙති: කථං හි නාම හදනො අජ්ජනෙනා හනොන ආගමෙටාති වුවවිමානා නාගමෙසසනතීති. අසොසාසුං බො හිකුටි මහනාමසස සකකසස උජ්ඣායනසස බියනනසස විපාවෙනසස. යෙ තෙ හිකුටි අජ්ජවජා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ජබබ්බියා හිකුටි මහනාමෙන සකකන අජ්ජනෙනා හනොන ආගමෙටාති වුවවිමානා නාගමෙසසනතීති -පෙ- සවිං කිර තුමෙහ හිසබ්බෙ මහනාමෙන සකකන අජ්ජනෙනා හනොන ආගමෙටාති වුවවිමානා නාගමෙටාති. සවිං හගවා, විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරිසා මහනාමෙන සකකන අජ්ජනෙනා හනොන ආගමෙටාති වුවවිමානා නාගමෙසසට. තෙතං මොසපුරිසා අපසසනනානං වා පසාදය -පෙ- එවසෙ පන හිකුටිවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාට.

අභිලානෙන හිකුටිනා වාතුමාසපවවයපවාරණා සාදිතබ්බා අඤ්ඤත්‍ර පුන පවාරණාය අඤ්ඤත්‍ර නිවවපවාරණාය තතො වෙ උතතරිං සාදිසෙය්‍යා පාවිතකරනතී.

7. අභිලානෙන හිකුටිනා වාතුමාසපවවයපවාරණා සාදිතබ්බාති:, ගිලානපවවයපවාරණා සාදිතබ්බා.

පුනපවාරණාපි සාදිතබ්බාති: යද ගිලානො හවිසසාමි, තද විඤ්ඤාපෙසසාමිති.

නිවවපවාරණාපි සාදිතබ්බාති: යද ගිලානො හවිසසාමි, තද විඤ්ඤාපෙසසාමිති.

තතො වෙ උතතරිං සාදිසෙය්‍යාති: අසී පවාරණා හෙසජ්ජපරියනො න රක්ඛපරියනො, අසී පවාරණා රක්ඛපරියනො න හෙසජ්ජපරියනො, අසී පවාරණා හෙසජ්ජපරියනො ව රක්ඛපරියනො ව, අසී පවාරණා නෙව හෙසජ්ජපරියනො න රක්ඛපරියනො.

දෙවනවටදු ... තෙවනවටදු සවග මහණහු මහානාම ශාක්‍යයන්ට මෙය කීහු: “ඇවැත්නි, ගිතෙල් දොණයකින් ප්‍රයෝජන වේ” යැයි ස්වාමීනි, අද දවස පොරොත්තු වනු මැනැවි, මිනිස්සු ගිතෙල් ගෙන එන්නට ගොවුදට ගියහ. කල් ගනු මැනැවැයි. ඇවැත්නි, තෙපි යමක් පවරා නො දෙවු නම් නො දෙනු කැමැති තොප විසින් පවරන ලද්දෙන් කවර වැඩෙක් වේ දැයි.

6. ඉක්බිති මහානාම ශාක්‍ය ලමු කොට සිතයි. නුගුණ පවසයි. දෙස් පතුරුවයි. “කෙසේ නම් හිමිවරු ස්වාමීනි, අද දවස පොරොත්තුවනු මැනැවැයි කියනු ලබන්නාහු පොරොත්තු නො වූහු” දැයි. හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන මහානාම ශාක්‍යයන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහු යම් හික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වූවාහු ... ඔහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවති. “කෙසේ නම් සවග මහණහු මහානාම ශාක්‍යයන් විසින් “ස්වාමීනි, අද දවස පොරොත්තු වනු මැනැවැ”යි කියනු ලබන්නාහු පොරොත්තු නො වූහුදැ”යි.... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි මහානාම ශාක්‍යයන් විසින් “ස්වාමීනි, අද දවස පොරොත්තු වනු මැනැවැ”යි කියනු ලබන්නාහු පොරොත්තු නොවූවුදැයි සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි තෙපි මහානාම ශාක්‍යයන් විසින් “ස්වාමීනි, අද දවස පොරොත්තු වනු මැනැවැ”යි කියනු ලබන්නාහු පොරොත්තු නො වූවහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන් ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු.

නො ගිලන් මහණහු විසින් සිවුමසකට ගිලන්පසයෙන් පැවරීම ඉවසිය යුතු යි. වටාලා සිවුමසකට පැවරීම තබා නිති පැවරීම තබා ඉදින් ඉන් මක්කෙහි ඉවසන්නේ නම් පවිති වේ යැයි.

7. අභිලානෙන හික්ෂුනා වාතුමාසපවවයපවාරණා සාදිතබ්බා; ගිලන්පසයෙන් පැවරීම ඉවසිය යුතු යි.

පුන පවාරණාපි සාදිතබ්බා: යම් දිනෙකැ ගිලනෙකිම් වන්නෙම් නම් එදිනැ විනවන්නෙමි යි;

නිව්වපවාරණාපි සාදිතබ්බා: යම් දිනෙක ගිලනෙකිම් වන්නෙම් නම් එදිනැ විනවන්නෙමැයි:

තතො වෙ උත්තරිං සාදියෙයා; බෙහෙත් පිරියත් කොට ඇති රෑ පිරියත් කොට නැති පැවැරීමෙක් ඇත; රෑ පිරියත් කොට ඇති බෙහෙත් පිරියත් කොට නැති පැවැරීමෙක් ඇත, බෙහෙතත් පිරියත් කොට ඇති රෑත් පිරියත් කොට ඇති පැවැරීමෙක් ඇත, බෙහෙතත් පිරියත් කොට නො මැති රෑත් පිරියත් කොට නැති පැවැරීමෙක් ඇති.

පාචිකතියපාළු හි නඩුවිභවෙනා

හෙසජපරියනතා නාම: හෙසජපානි පරිගනහිතානි භොහනි එතතකෙහි හෙසජෙජහි පවාරෙමීති. **රතතිපරියනතා නාම:** රතතියො පරිගනහිතායො භොහනි එතතකාසු¹ රතතිසු පවාරෙමීති. **හෙසජපරියනතා ව රතතිපරියනතාව නාම:** හෙසජපානි ව පරිගනහිතානි භොහනි රතතියො ව පරිගනහිතායො භොහනි. එතතකෙහි හෙසජෙජහි එතතකාසු රතතිසු පවාරෙමීති. **නෙව හෙසජපරියනතා න රතතිපරියනතා නාම:** හෙසජපානි ව අපරිගනහිතානි භොහනි, රතතියො ව අපරිගනහිතායො භොහනි.

හෙසජපරියනතො යෙහි හෙසජෙජහි පවාරිතො භොති, තානි හෙසජපානි යපෙඤා අඤ්ඤානි හෙසජපානි විඤ්ඤාපෙති ආපතනි පාචිකතියසීස. රතතිපරියනතො යාසු රතතිසු පවාරිතො භොති තා රතතියො යපෙඤා අඤ්ඤාසු රතතිසු විඤ්ඤාපෙති ආපතනි පාචිකතියසීස. හෙසජපරියනතො ව රතතිපරියනතො යෙහි හෙසජෙජහි පවාරිතො භොති. තානි හෙසජපානි යපෙඤා යාසු රතතිසු පවාරිතො භොති තා රතතියො යපෙඤා අඤ්ඤානි හෙසජපානි අඤ්ඤාසු රතතිසු විඤ්ඤාපෙති ආපතනි පාචිකතියසීස. නෙව හෙසජපරියනතො න රතති පරියනතො අනාපතනි.

න හෙසජෙජන කරණියො² හෙසජං විඤ්ඤාපෙති ආපතනි පාචිකතියසීස. අඤ්ඤාන හෙසජෙජන කරණියො අඤ්ඤං හෙසජං විඤ්ඤාපෙති ආපතනි පාචිකතියසීස.

තතුහනරිං තතුහනරිය ඤ්ඤි හෙසජං විඤ්ඤාපෙති ආපතනි පාචිකතියසීස. තතුහනරිං වෙමතිකො හෙසජං විඤ්ඤාපෙති ආපතනි පාචිකතියසීස. තතුහනරිං න තතුහනරිය ඤ්ඤි හෙසජං විඤ්ඤාපෙති ආපතනි පාචිකතියසීස.

න තතුහනරිං තතුහනරිය ඤ්ඤි ආපතනි දුකකටසීස. න තතුහනරිං වෙමතිකො ආපතනි දුකකටසීස. න තතුහනරිං න තතුහනරිය ඤ්ඤි අනාපතනි.

13. **අනාපතනි:** යෙහි හෙසජෙජහි පවාරිතො භොති තානි හෙසජපානි විඤ්ඤාපෙති යාසු රතතිසු පවාරිතො භොති තාසු රතතිසු විඤ්ඤාපෙති ඉමෙහි තයා හෙසජෙජහි පවාරිතමහා අමනාකඤ්ඤා ඉමීනා ව ඉමීනා ව හෙසජෙජන අපොති ආචිකඛිඤා විඤ්ඤාපෙති, යාසු රතතිසු තයා පවාරිතමහා තායො ව රතතියො අචිතිවහනා³ අමනාකඤ්ඤා හෙසජෙජන අපොති ආචිකඛිඤා විඤ්ඤාපෙති, ඤාතකානං පවාරිතානං අඤ්ඤාසීසඤාය අතතො ධනෙන උච්චතකසීස ආදිකමීකසීසානි.

මහානාම සිකධාපදං සතකමං.

1. එතතකාසු - මජ්ඣ. 3. විභිවතතා - මජ්ඣ.
2. කරණියෙන - මජ්ඣ.

භෙසජ්ජ පරියන්ත නම: මෙතෙක් බෙහෙදින් පවරමැයි බෙහෙත්හු සලකා ගන්නා ලද්දහු වෙති. රක්ඛිපරියන්ත නම: මෙතෙක් රාත්‍රීන්හි පවරමැයි රාත්‍රීහු සලකා ගන්නා ලද්දහු වෙති. භෙසජ්ජපරියන්ත හා රක්ඛිපරියන්ත නම: මෙතෙක් බෙහෙදින් මෙතෙක් රාත්‍රීන්හි පවරමැයි බෙහෙතුන් සලකා ගන්නා ලද්දහු වෙති. රාත්‍රීහුත් සලකා ගන්නා ලද්දහු වෙති. නොව භෙසජ්ජපරියන්ත න රක්ඛිපරියන්ත නම: බෙහෙතුන් නො සලකා ගන්නා ලද්දහු වෙති, රාත්‍රීහුත් නො සලකා ගන්නා ලද්දහු වෙති.

බෙහෙත් පිරියත්ති: යම් බෙහෙතකින් පවරන ලද්දේ වේ නම් ඒ බෙහෙත් තබා අන් බෙහෙත් විනවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. රූපිරියත්ති: යම් රාත්‍රීන්හි පවරන ලද්දේ වේ නම් ඒ රාත්‍රීන් තබා අන් රාත්‍රීන්හි විනවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. බෙහෙත් පිරියත්ති හා රූපිරියත්ති; යම් බෙහෙතකින් පවරන ලද්දේ වේ නම් ඒ බෙහෙත් තබා යම් රාත්‍රීන්හි පවරන ලද්දේ වේ නම් ඒ රාත්‍රීන් තබා අන් බෙහෙත් අන් රාත්‍රීන්හි විනවා නම් පවිති ඇවැත් වේ. බෙහෙත් පිරියතක් නො මැති කල්හි රූ පිරියතක් නැති කල්හි ඇවැත් නැති.

බෙහෙතින් කරණි නැති කල්හි බෙහෙත් විනවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. අන් බෙහෙතකින් කරණි ඇති කල්හි අන් බෙහෙතක් විනවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

ඉන් මත්තෙහි ඉන් මතු සන් ඇතියේ බෙහෙත් විනවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. ඉන් මත්තෙහි විමති ඇතියේ බෙහෙත් විනවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. ඉන් මත්තෙහි ඉන් මතු සන් නැතියේ බෙහෙත් විනවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

ඉන් මතු නො වූයෙහි ඉන් මතු සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ඉන් මතු නො වූයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ඉන් මතු නො වූයෙහි ඉන්මතු සන් නැතියේ නම් ඇවැත් නැති.

යම් බෙහෙතකින් පවරන ලද්දේ වේ නම් ඒ බෙහෙත් විනවා නම්, යම් රාත්‍රීන්හි පවරන ලද්දේ වේ නම් ඒ රාත්‍රීන්හි විනවා නම්, තොප විසින් මේ බෙහෙතින් පවරන ලදු වමහ අපට ද මේ මේ බෙහෙතින් ප්‍රයෝජන යැයි කියා විනවා නම්, තොප විසින් යම් රාත්‍රීන්හි පවරන ලදුමෝ නම් ඒ රාත්‍රීහුත් නො ඉක්මැ ගියෝ නම් අපට ද බෙහෙතින් ප්‍රයෝජන යැයි කියා විනවා නම්, නැයන්ගෙන් නම්, පැවැරුවන්ගෙන් නම්, අනෙකක්හු සඳහා නම්; තමාගේ ධනයෙන් නම් ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

සත්වැනි මහානාම ශික්ෂාපදයි.

උයුත්තසෙනාසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා හගවා සාවඤ්චයං විහරති ජෙතවනෙ අනාර්පිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා පසෙනදි කොසලො සෙනාය අබ්බුද්ධානො හොති. ජබ්බකේයා භික්ඛු උයුත්තං සෙනං දස්සනාය අගමංසු. අඤ්ඤා ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො ජබ්බකේයෙ භික්ඛු දුරතොච ආගච්ඡන්තො දිස්වාන පසෙකාසාපෙඤ්චා එතදවොච: “කිස්ස තුමේහ හන්තො ආගතස්සා”ති මහාරාජානං මයං දච්ඡිකාමාති. “කිං හන්තො මං දිට්ඨොන සුද්ධාභිනඤ්ඤා¹, නත්තු හගවා පසිතඛෙඛා”ති.

2. මත්ඛුස්සා උජ්ඣායකං වියකං විචාරෙතං; “කථං හි නාම සමණා සකාසුකස්සා උයුත්තං සෙනං දස්සනාය ආගච්ඡන්තං අමනාකම්බි අලාභා අමනාකම්බි දුලොඛං යෙ මයං ආර්ථස්ස හෙතු පුත්තදුරස්ස කාරණං සෙනාය ආගච්ඡාමා”ති. අනෙසාසු ඛො භික්ඛු තෙසං මත්ඛුස්සානං උජ්ඣායනානං වියනානං විචාරෙතානං. යෙ තෙ භික්ඛු ආච්ච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායකං වියකං විචාරෙතං: “කථං හි නාම ජබ්බකේයා භික්ඛු උයුත්තං සෙනං දස්සනාය ගච්ඡන්තං”ති. -පෙ- සච්චං කීර තුමේහ භික්ඛවෙ උයුත්තං සෙනං දස්සනාය ගච්ඡන්තං සච්චං. හගවා විහරති බුද්ධා හගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමේහ මොසපුරිසා උයුත්තං සෙනං දස්සනාය ගච්ඡන්තං නෙතං මොසපුරිසා අපසකන්තානං චා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිද්ධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

යො පන භික්ඛු උයුත්තං සෙනං දස්සනාය ගච්ඡන්තං පාවිකස්සන්ති.

එවඤ්චදං හගවතා භික්ඛුනං සිද්ධාපදං පඤ්ඤන්තං හොති.

1. සුද්ධාභිනඤ්ඤා - ජෙසං.

උයනුතනයෙනා ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත්තුවර අනේපිබුසිවුහුගේ ජෙත-
වන නම් අරමිහි වැඩෑ වෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි ප්‍රසෙනජීත් කොශල
රජ තෙමේ (රිපුසෙන් ඉදිරියට යන්නෙමැයි කුවරින්) සෙන් සමඟ
නික්මුණේ වෙයි. සවග මහණහු යුදයට නික්මුණු සෙන් දකිනු පිණිස
ගියහ. ප්‍රසෙනජීත් කොශල රජ එන්නා වූ සවග මහණුන් දුරැදී මැ
දුටුයේ යි. දකැ කැඳවා මෙය කී යැ: “කුමකට ස්වාමීනි, නුඹවහන්දා
ආදා දැයි. ඇපි මහරජහු දකිනු කැමැතියමහ යි. “ස්වාමීනි, යුදයට රිසි
දක්වන මා දැකීමෙන් කවර වැඩෙක් ද? භාගාවතුන් වහන්සේ දැකිය
යුතු සේක් නො වෙත්”දැයි.

2. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්.
“කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාකාපුත්‍රයෝ යුදයට නික්මුණු සෙන් දකිනු පිණිස
පැමිණියෝ ද? යම්බදු ඇපි දිවෙල් හෙතෙයෙන් අඹුදරුවන්ගේ කාරණ-
යෙන් සෙන් හමුවට යන්නමෝ නම් එබදු අපට ද අලාභයෙකැ එබදු
අප විසිනුදු දුකසේ ලැබිය යුත්තෙකැ”යි. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන
නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහ.
යම් භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවාහු... ඔහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ
පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු යුදයට නික්මුණු
සෙන් දකිනු පිණිස පැමිණියෝ දැ යි... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි යුදයට
නික්මුණු සෙන් දකිනු පිණිස යවු දැයි. සැබෑවෑ භාගාවතුන් වහන්ස,
භාගාවත් බුදුහු ගැරහුහ....කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි යුදයට
නික්මුණු සෙන් දකිනු පිණිස පැමිණියහු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍ර-
සන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ ද මහණෙනි,
මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම් මහණෙක් යුදයට නික්මුණු සෙන් දකිනු පිණිස යන්නේ නම්
පවිතී වෙ යයි.

මෙසේත් භාගාවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන
ලද්දේ වෙයි.

පාචිතියපාළි භික්ෂුවීභවෙයා

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤකරස්ස භික්ෂුනො මාතුලො සෙනාය ගීලානො හොති. සො තස්ස භික්ෂුනො සතකකෙ දුතං පාහෙයි: “අහං හි සෙනාය ගීලානො ආගච්ඡතු හදනොතා ඉච්ඡාමී හදන්තස්ස ආගත”න්. අථ ඛො තස්ස භික්ෂුනො එතදහොයි. “හගචතා භික්ෂුනා¹ සිසඛාපදං පඤ්ඤතං හොති² න උය්‍යතං සෙනං දස්සනාය ගන්තඛබ්බ”න්. අයඤ්ඤ මෙ මාතුලො සෙනාය ගීලානො කථන්තු ඛො මයා පථිපච්ඡිකඛබ්බන් හගචතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙයි. අථ ඛො හගවා එතස්මීං නිදනෙ එතස්මීං පකරණෙ ධම්මීං කථං කඤ්ඤා ආමනොයි. “අනුජානාමී භික්ඛවෙ තථාරූපපච්චයා සෙනං ගඤ්ඤං.” එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිසඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

යො පන භික්ෂු උය්‍යතං සෙනං දස්සනාය ගච්ඡෙය්‍යා අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපපච්චයා පාචිතියනති.

4. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-භික්ෂුති -පෙ- අයං ඉම්ඤ්ඤං අසෙ අධිපෙපතො භික්ෂුති.

උය්‍යතා නාම: සෙනා ගාමනො නිකඛමීඤ්ඤා නිවිට්ඨා වා ඡොති. පයාතා වා.

සෙනා නාම: හඤ්ඤ අස්සා රථා පතී. ද්වාදසපුරිසො හඤ්ඤ නිපුරිසො අනෙසා චතුපුරිසො රථො චක්කාරො පුරිසා සරහඤ්ඤා පතී. දස්සනාය ගච්ඡති ආපතී දුක්ඛංසස්ස. යඤ්ඤං යිතො පස්සති ආපතී පාචිතියස්ස. දස්සනුපචාරං චිච්ඡිතා පුනපුනං පස්සති ආපතී පාචිතියස්ස.

අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපපච්චයාති; යපෙඤ්ඤා තථාරූපපච්චයං.

උය්‍යතෙහ උය්‍යතස ඤ්ඤා දස්සනාය ගච්ඡති. අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපපච්චයා ආපතී පාචිතියස්ස. උය්‍යතෙහ වෙමනීකො දස්සනාය ගච්ඡති අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපපච්චයා ආපතී පාචිතියස්ස. උය්‍යතෙහ අනුය්‍යතස ඤ්ඤා දස්සනාය ගච්ඡති අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපපච්චයා ආපතී පාචිතියස්ස.

එකමෙකං දස්සනාය ගච්ඡති ආපතී දුක්ඛංසස්ස. යඤ්ඤං යිතො පස්සති ආපතී දුක්ඛංසස්ස. දස්සනුපචාරං චිච්ඡිතා පුනපුනං පස්සති ආපතී දුක්ඛංසස්ස.

1. භික්ෂුනං ඉතිපි.
2. ඡොති ඉතිපි මෙවෙවංසං-භික්ෂිට්ඨොකෙ න දිසෙතෙ.

3. එයමයෙහි වනාහි එක්තරා මහණක්හු ගේ මයිලුණු කෙනෙක් සෙනායෙහි ගිලන් වූවාහු වෙති. හේ එමහණහු වෙතැ දුතයකු එවී යැ. “මම වනාහි සෙනායෙහි ගිලන්වීමී, වහන්සේ වඩනා සේක්වා, ඔබගේ පැමිණීම කැමැත්තෙමැ”යි. එකල්හි එමහණහට මෙ සිත විය: “යුදයට නික්මුණු සෙන් දැකීමට නො යායුතු යැයි භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට සිකපද පනවන ලද්දේ වෙයි. මේ මාගේ මයිලුණුවෝ ද සෙනායෙහි ගිලන් වූවාහු වෙති. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු දෝ හෝ”යි. භාග්‍යවතුන් හට තෙල කරුණ දන්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දහැමී කථා කොට මහණුන් ඇමැතු සේකැ. “මහණෙනි! එබඳු කරුණක් ඇති කල්හි සෙන් හමුවට යන්නට අනුදැනීමී.” මෙසේ ද මහණෙනි! මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම මහණෙක් එබඳු කරුණක් තබා යුදයට නික්මුණු සෙන් දැකුනු පිණිස යේ නම් පවිති වෙ යයි.

4. යො පන; යම යම්බඳු... භික්ඛු... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

උයුද්ධතා නම: සෙන් ගමීන් නික්ම කඳවුරු බැඳ සිටියා හෝ ගියා හෝ වෙයි.

සේනා නම: ඇත් අස්ඊය පාබලයැ, දෙළොස් පුරුෂ කෙනකුත් ඇති ඇතෙකැ. තුන් පුරුෂ කෙනකුත් ඇති අසෙකැ. සිව් පුරුෂ කෙනකුත් ඇති ඊයෙකැ දුනු භී ගත් අත් ඇති පුරුෂයෝ සතර දෙනෙකැ යන මේ පත්ති (පාබළ) නමු. දැකීමට යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. යම තැනෙකැ සිටියේ බලා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දසුන් උවසර හැරපියා පුන පුනා බලා නම් පවිති ඇවැත් වෙ.

අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපපච්චයා: එබඳු කරුණක් තබා; හැරපියා යුදයට නික්මුණු සෙන්හි යුදයට නික්මුණු සන් ඇතියේ එබඳු කරුණක් තබා දැකීමට යේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. යුදයට නික්මුණු සෙන්හි විමති ඇතියේ එබඳු කරුණක් තබා දැකීමට යේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. යුදයට නික්මුණු සෙන්හි යුදයට නො නික්මුණු සන් ඇතියේ එබඳු කරුණක් තබා දැකීමට යේ නම් පවිති ඇවැත් වෙ.

එකක් එකක්හු දැකීමට යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. යම තැනෙකැ සිටියේ බලා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දසුන් උවසර හැරපියා පුනපුනා බලා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙ.

පාවිතය පාළු හිතවූ විභවය

6 අනුයුතෙහි උයුතන සඳහාදී ආපත්ති දුකකට සිසි. අනුයුතෙහි වෙමතිකො ආපත්ති දුකකට සිසි. අනුයුතෙහි අනුයුතන සඳහාදී අනාපත්ති.

අනාපත්ති: ආරාමෙ යිනො පසසති, හිතවූ සස යිනොකාසං වා නිසිනොකාසං වා නිපනොකාසං වා ආගච්ඡති පච්චං ගච්ඡනො පසසති තථාරූපපච්චයා ආපදසු උමනකසස ආදිකමිකසසාති.

උයුතන සෙනාසිකධාපදං අධයමං.

6. 5. 9

සෙනාවාස සිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බකේයා හිතවූ සතිකරණීයෙ සෙනං ගනාසා අතිරෙකතිරනං සෙනාය වසනති. මනුසසා උරුකියහති ඛීයහති විපාවෙහති: “කථං හි නාම සමණා සකාපුත්තියා සෙනාය වසිසසහති අමනාකමපි අලාභා අමනාකමපි දුලලද්ධං යෙ මයං ආච්චසස හෙතු පුතතදරසස කාරණා සෙනාය පච්චසාමා”ති.

2. අසෙසාසුං ඛො හිතවූ තෙසං මනුසසානං උරුකියනානං ඛීයනානං විපාවෙනානං යෙ තෙ හිතවූ අපච්චා -පෙ- තෙ උරුකියහති ඛීයහති විපාවෙහති “කථං හි නාම ජබ්බකේයා හිතවූ අතිරෙකතිරනං සෙනාය වසිසසහති”ති -පෙ- සච්චං කිර තුමෙහ හිකඛවෙ අතිරෙකතිරනං සෙනාය වසථාති සච්චං භගවා විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරීසා අතිරෙකතිරනං සෙනාය වසිසසථ තෙන මොසපුරීසා අපපසනානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන හිකඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

සියා ව තසස හිකඛනො කොච්චෙව පච්චයො සෙනං ගමනාය දිරතතතිරතතං තෙන හිකඛනා සෙනාය වසිතබ්බං තතො මෙ උතතරි වසෙය්‍ය පාවිතියනති.

සුදයට නො නික්මුණු සෙන්හි සුදයට නික්මුණු සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. සුදයට නො නික්මුණු සෙන්හි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. සුදයට නො නික්මුණු සෙන්හි සුදයට නොනික්මුණු සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

අරමහි සිටියේ බලා නම්, මහණක්හු සිටි හැනට හෝ හුන් හැනට හෝ හොත් තැනට හෝ පැමිණේ නම්, පෙරමගට යන්නේ දැකී නම්, එබඳු කරුණකින් නම්; ඇවැත් නැති ආපදවෙහි, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

අටවැනි උයුක්තසෙනා ශික්ෂාපද යි.

6 . 5 . 9

සෙනාවාස ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැතෑ ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමහි වැඩෑ වෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු කරුණි ඇති කල්හි සෙනාවට ගොස් අධිරා තුන් රැයක් සෙනායෙහි වසති. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්. “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍ය පුත්‍රයෝ සෙනායෙහි වුසුහු ද? යම්බඳු ඇපි දිවෙල් හෙතෙසෙන් අඹුදරුවන්ගේ කාරණයෙන් සෙනායෙහි වසමු නම් එබඳු අපට ද අලාභයෙකැ, එබඳු අප විසිනුදු දුකසේ ලැබිය යුත්තෙකැ”යි.

2. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහු යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිය වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්. “කෙසේ නම් සවග මහණහු අධිරා තුන් රැයක් සෙනායෙහි වුසුහු”දැයි... සැබෑ ද මහණෙහි තෙපි අධිරා තුන් රැයක් සෙනායෙහි වසමු දැ යි සැබෑ වෑ භාගාවතුන් වහන්ස, භාගාවත් බුදුහු විගැරහු...කෙසේ නම් හිය පුරුෂයෙහි, තෙපි අධිරා තුන් රැයක් සෙනායෙහි වුසුවහු ද? හිය පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නොවෙයි...මෙසේ ද මහණෙහි! මේ සිකපදය උදෙසමු:

යම් ඒ මහණක්හට සෙනාවට යාම පිණිස කිසියම් කරුණක් වන්නේ නම් ඒ මහණහු විසින් දෙතුන් රැයක් සෙනායෙහි විසිය යුතුයි. ඉදින් ඉන් මත්තෙහි වෙසේ නම් පවිතී වේ යැයි.

පාචිත්තිය පාළු භික්ෂුවීභවෙහා

3. සියා ව කසා භික්ෂුනො කොච්ඡෙව පච්චයො ගමනායාති; සියා පච්චයො සියා කරණීයං.

දිරන්තතිරන්තං තෙන භික්ෂුනා සෙනාය වසිතබ්බන්ති; දෙව තිස්සො රත්තියො වසිතබ්බං.

කතො වෙ උත්තරිං වසෙය්‍යාති; වතුසො දිවසෙ අත්ථබ්බතෙ සුච්චියෙ සෙනාය වසති ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකතිරන්තෙ අතිරෙකසඤ්ඤි සෙනාය වසති ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකතිරන්තෙ වෙමතිකො සෙනාය වසති ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකතිරන්තෙ උනකසඤ්ඤි සෙනාය වසති ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

4. උනකතිරන්තෙ අතිරෙකසඤ්ඤි ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. උනකතිරන්තෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. උනකතිරන්තෙ උනකසඤ්ඤි අනාපත්ති.

5. අනාපත්ති; දෙව තිස්සො රත්තියො වසති උනක දෙව තිස්සො රත්තියො වසති දෙව රත්තියො වසිත්වා තතියාය රත්තියා පුරාරුණා නිකම්ඵ්ඵා පුන වසති, ගිලානො වසති, ගිලානාස්ස කරණීයෙන වසති, සෙනාය වා පච්චෙනා රුද්ධා¹ භොති, කෙනචි පිළිබ්බදො භොති, ආපදසු, උච්චන්තකස්ස ආදිකම්ඵ්ඵකස්සාති.

සෙනාවාස සිකංචාපදං නිට්ඨිතං.

6. 5. 10

උයොයාධිකසිකංචාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්තියං චිහරති ජෙතවනෙ අනාර්ථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු දිරන්තතිරන්තං සෙනාය වසමානා උයොයාධිකමි බලග්ගමි සෙනාබ්බුභමි අනීකදස්සනමි ගවජති. අඤ්ඤතරොපි ජබ්බග්ගියො භික්ඛු උයොයාධිකං ගන්ත්වා කණේඛන පච්චිදො භොති. මනුස්සා තං භික්ඛුං පස්සිත්වා² උඤ්ඤේඛසුං කච්චි භනොත සුසුඤ්ඤං අභොසි කති තෙ උද්ධානි උද්ධානීති. යො භික්ඛු තෙහි මනුස්සෙහි උපපණ්ඩියමානො මධ්ඛු අභොසි.

1. සෙනා වා පච්චෙනාය රුද්ධා-මඡසං සා.
2. පස්සිත්වා-ඉති මරමම ජට්ඨසඤ්ඤිති පිටකෙ න දිස්සතෙ.

3. සියා ව තසස භික්ඛුනො කොච්ඡෙවපච්චයො සෙනං ගමිතාය; කරුණෙක් වන්නේ යැ කළයුත්තෙක් වන්නේ යි.

දිරතතතිරතතං තෙන භික්ඛුනා සෙනාය වසිතබ්බං; දෙතුන් රැයෙක් විසිය යුතු යි.

තතො වෙ උතතථිං වසෙයා; සතරවන දිනයෙහි හිරු අත්ගල් ගිය කලා සෙනායෙහි වෙසේ නම් පවිත්ති ඇවැත් වෙයි. වැඩි තුන් රැයෙහි අධිරා සන් ඇතියේ සෙනායෙහි වෙසේ නම් පවිත්ති ඇවැත් වෙයි. අධිරා තුන් රැයෙහි විමති ඇතියේ සෙනායෙහි වෙසේ නම් පවිත්ති ඇවැත් වෙයි. වැඩි තුන් රැයෙහි අඩුය යන සංඥා ඇතියේ සෙනායෙහි වෙසේ නම් පවිත්ති ඇවැත් වේ.

4. උනුතුන්රැයෙහි අධිරා සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. උනුතුන්රැයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. උනුතුන්රැයෙහි උනුසන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

5. දෙතුන් රැයක් වෙසේ නම්, උනු දෙතුන්රැයක් වෙසේ නම්, දෙරැයක් වැස තෙවන රැය අරුණට පළමු නික්මැ යළි වෙසේ නම්, ගිලන් වැ වෙසේ නම්, ගිලනක්හුගේ කළයුත්තෙකින් වෙසේ නම්, සෙනාව විසින් ප්‍රතිවිරුද්ධ සෙනාව වළහන ලද්දී හෝ වේ නම්, කිසිවකු විසිනුදු වළහන ලද්දේ වේ නම්, ආපදවෙහි උම්මන්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

නවවැනි සෙනාවාස ශික්ෂාපද යි.

6 . 5 . 10

උයොයාධික ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැතැ ජෙතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැ වෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ දෙතුන් රැයක් සෙනායෙහි වසනුවෝ රණබ්මට ද බලසෙන් ගණනා තැනට ද සෙන් කදවුරු බැඳී තැනට ද ඇණි දකුමට ද යෙති. එක්තරා සවග මහණෙක් රණබ්මට ගොස් ඊයෙන් විදින ලදුයේ වෙයි. මිනිස්සු එ මහණ දකැ වෙළසුහ. "කිමෙක් ද? ස්වාමීනි! මනා යුද්ධයෙක් වී ද? නුඹ වහන්දැ විසින් කෙතෙක් ලක්හු ලබන ලදහු ද යි හේ මහණ තෙමේ ඒ මිනිසුන් විසින් වෙළපනු ලබන්නේ මකු විය.

පාචිතියපාළි භික්ෂුවිභවෙනා

2. මනුෂ්‍යා උපකායනති වියනති විපාලෙතති. “කථං හි නාම සමණා සන්‍යාපුත්තියා උයොධිකං දස්සනාය ආගච්ඡිත්තනති අමහාකමි අලාභා අමහාකමි දුට්ඨං යෙ මයං ආච්චස්ස හෙතු පුත්තදරස්ස කාරණා උයොධිකං ආගච්ඡාමා”ති. අසෙසාසුං ඛො භික්ෂු තෙසං මනුස්සානං උපකායනානං වියනානං විපාලෙනානං. යෙ තෙ භික්ෂු අපච්ඡා -පෙ- තෙ උපකායනති වියනති විපාලෙතති “කථං හි නාම ඡබ්බණියා භික්ෂු උයොධිකං දස්සනාය ගච්ඡිත්තනති”ති -පෙ- සච්චං කීර තුමෙහ භික්ෂුවෙ උයොධිකං දස්සනාය ගච්ඡතී. සච්චං හගවා විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරියා උයොධිකං දස්සනාය ගච්ඡන්තී, නෙතං මොසපුරියා අපපසනානං වා පසාදය -පෙ- එච්ඡටි පන භික්ෂුවෙ ඉමං සිංඛාපදං උද්දිපෙය්‍යාථ.

දිරතතිරතතං වෙ භික්ෂු සෙනාය වසමානො උයොධිකං වා බලගං වා සෙනාබ්‍යුහං වා අතීකදස්සනං වා ගච්ඡය්‍ය පාචිතියනති.

3. දිරතතිරතතං වෙ භික්ෂු සෙනාය වසමානොති දෙතිරසෙසා රත්තයො වසමානො.

උයොධිකං නාම: යඤ්ඤ සමපභාරො දීයාති.¹

බලගං නාම: එතතකා හත්ථි එතතකා අස්සා එතතකා රථා එතතකා පනාති.

සෙනාබ්‍යුහං නාම: ඉතො හත්ථි භොසතු ඉතො අස්සා භොසතු ඉතො රථා භොසතු ඉතො පනාති භොසතු.

අතීකං නාම: හඤ්ඤානිකං අස්සානිකං රථානිකං පනානිකං තයො හත්ථි පච්ඡිමං හඤ්ඤානිකං තයො අස්සා පච්ඡිමං අස්සානිකං තයො රථා පච්ඡිමං රථානිකං වනභාරො පුරියා සරහඤ්ඤා පච්ඡිමං පනානිකං.

දස්සනාය ගච්ඡති ආපත්ත දුක්ඛටස්ස. යඤ්ඤං ධීතො පස්සති ආපත්ත පාචිතියස්ස. දස්සනුපචාරං විඡහිතො පුත්තපුත්තං පස්සති පාචිතියස්ස.

1. දිසානි - මෙසං.
2. පත්තියා - පිඬු මෙසං.

2. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්. "කෙසේ නම් ශ්‍රවණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ රණබීම බැලීම පිණිස ආවෝ ද? යම් බදු ඇපි දිවෙල් හෙතෙසෙන් අඹුදරුවන්ගේ කාරණයෙන් රණබීමට යමු නම් එබදු අපට ද අලාභයෙකැ, එබදු අප විසිනුදු දුකසේ ලැබිය යුත්තෙකැ"යි. හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්ති ශබ්දය) ඇසුහු මැ යි. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක්. අපිස් වූවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවත්. "කෙසේ නම් සවග මහණෝ රණබීම දැකීම පිණිස ගියෝ" ද යි...සැබෑ ද මහණෙනි! තෙපි රණබීම දැකීම පිණිස යවු දැයි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස! භාග්‍යවත් බුදුහු විගැරහු...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි! තෙපි රණබීම දැකීම පිණිස ගියහු ද? හිස් පුරුෂයෙනි! මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි! මේ සිතපදය උදෙසවු.

ඉදින් මහණෙක් දෙතුන්දයක් සෙනායෙහි වසන්නේ රණබීමට හෝ බලසෙන් ගණින තැනට හෝ සෙන් කදවුරු බැඳි තැනට හෝ ඇණි දකුමට හෝ යන්නේ නම් පවිති වේ යැයි.

3. දිරකතතිරහතං වෙ හික්ඛු සෙනාය වසමානො; දෙතුන් දයක් වසන්නේ;

උයොහායික නම් : යම් තැනෙකැ සම්ප්‍රභාරය දෙනු ලැබේ ද?

බලග්ග නම් : මෙතෙක් ඇත්තු යැ, මෙතෙක් අස්හු යැ, මෙතෙක් රියහු යැ මෙතෙක් පාබල යැ.

සෙනාබ්‍යුහ නම් : මෙහි ඇත්තු වෙන්වා, මෙහි අස්හු වෙන්වා, මෙහි රියහු වෙන්වා මෙහි පාබලහු වෙන්වා.

අණික නම් : ඇත් ඇණි යැ අස් ඇණි යැ රිය ඇණි යැ පාබල ඇණි යැ තුන් ඇත්හු පැසුළු ඇත් ඇණි යැ තුන් අස්හු පැසුළු අස් ඇණි යැ තුන් රියහු පැසුළු රිය ඇණි යැ අවි ගත් අත් ඇති සිවු පුරිස්සු පැසුළු පාබල ඇණි යි.

දැකීම පිණිස යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. යම් තැනෙකැ සිටියේ බලා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දසුන් උවසර හැරැපියා සුන සුනා බලා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

භාවිතය පාළු භික්ෂුවිභවය

5. එකමෙක. දක්ෂනාය ගව්නි ආපනති දුක්ඛට්ඨස. යඤ්චිතො පසසති ආපනති දුක්ඛට්ඨස. දක්ෂනුපචාරං විජභිචා පුනපුනං පසසති ආපනති දුක්ඛට්ඨස.

6. අනාපනති: ආරාමෙ ධීතො පසසති භික්ෂුස්ස ධීතොකාසං වා නිසීනොකාසං වා නිපනොකාසං වා ආගන්ථවා සම්පභාරො දීයති, පට්ඨපථං ගව්නනො පසසති, සති කරණියෙ ගන්ථවා පසසති, ආපදසු උච්චන්තස්ස ආදිකම්චස්සාති.

උයොයාධිකසිකඛාපදං නිවසීතං.

අචෙලකචග්ගො පඤ්චමො.

ආස්සද්දනං:

අචෙලකං උයොයාජඤ්ච සභොජනං දුචෙ රභො සහන්තකඤ්ච හෙසජ්ඣං උයස්සන්තං සෙත්ථෙයොයාධිකන්ථී.³

3. පුච්චං කතොපනදායා — තසං පට්ඨාකමේචච
මහානාමො සෙසනදී — සෙහාවිච්චො ඉමෙ දසාණ්-මසජ්.

5. එකක් එකක්හු දැකීම පිණිස යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. යම් නැනෙකැ සිටියේ බලා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දසුන් උවසර හැරපියා පුන පුනා බලා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

6. අරමිහි සිටියේ දැකී නම්, මහණක්හු සිටී තැනට හෝ හුන් තැනට හෝ භොත් තැනට හෝ අවුත් පහර දෙනු ලැබේ නම්, පෙර මහට යන්නේ දැකී නම්, කරණී ඇති කල්හි ගොස් බලා නම්, ආපදයෙහි, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

දසවැනි උයොයිකශික්ෂාපද යි.

පඤ්චම අවෙලකවර්ග යි.

එහි උද්දනය:

අවෙලක යැ උයොප්පන යැ සභොප්පන යැ පට්ඨම-දුතිය රහො ක්විසජ්ඣ දෙක යැ බොජුන් සහිත වාරිත්ත යැ බෙහෙත් නිසා පැන වූ මහානාම සිඛ යැ උයාසුක්ඛ සෙනා යැ සෙනා වාස යැ උයොයික සිඛපදය ද වේ.

සුරාපානසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා වෙතියෙසු වාරිකං වරමානො යෙන හදුවතිකා තෙන පායාසි. අද්දසංසු ටො ගොපාලකා පසුපාලකා කසසකා පරාවිනො හගවන්තං දුරතොව ආගව්ජන්තං, දිස්වාන හගවන්තං එතදවොචුං. මා ටො හතොන හගවා අමබතිත්ථං අගමාසි, අමබතිත්ථෙ හතොන ජට්ටසස අසසමෙ නාගො පට්ටසති ඉද්ධිමා ආසිවියො සොරවියො. සො හගවන්තං මා විහෙයෙසි''ති, එවං චුන්නො හගවා තුණ්හි අහොසි. දුතියමෙ ටො -පෙ- තතියමෙ ටො ගොපාලකා පසුපාලකා කසසකා පරාවිනො හගවන්තං එතදවොචුං; 'මා ටො හතොන හගවා අමබතිත්ථං අගමාසි, අමබතිත්ථෙ හතොන ජට්ටසස අසසමෙ නාගො පට්ටසති ඉද්ධිමා ආසිවියො සොරවියො. සො හගවන්තං මා විහෙයෙසි''ති. තතියමෙ ටො හගවා තුණ්හි අහොසි.

2. අථ ටො හගවා අනුසුඛෙන වාරිකං වරමානො යෙන හදුවතිකා තදවසරී, තනුසුදං හගවා හදුවතිකායං විහරති. අථ ටො ආයඝමා සාගතො යෙන අමබතිත්ථකසස¹. ජට්ටසස අසසමො තෙනුපසඛකම් උපසඛකම්චා අග්ගාගාරං පට්ටසිචා තිණසකාරකං පඤ්ඤාපෙචා නිසීදි පලලඛං ආභුජිචා උජුංකායං පණ්ඩාය පට්ටචං සතිං උපට්ඨපෙචා. අථ ටො² සො නාගො ආයඝමානං සාගතං පට්ටචං දිස්වාන දුකඛි³ දුමමනො පඬුපාසි. ආයඝමාපි සාගතො පඬුපාසි. අථ ටො සො නාගො මකඛා අසහමානො පජජලි. ආයඝමාපි සාගතො තෙජොධාතුං සමාපජ්චා පජජලි. අථ ටො ආයඝමා සාගතො තසස නාගසස තෙජසා තෙජං පට්ටසාදිචා යෙන හදුවතිකා තෙනුපසඛකම්. අථ ටො හගවා හදුවතිකායං යථාභිරන්තං විහරිචා යෙන කොසමිනි තෙන වාරිකං පඤ්ඤාමි. අපෙසාසුං ටො කොසමිනිකා උපාසකා අයොගා කීර සාගතො අමබතිත්ථකෙන නාගෙන සද්ධිං සඛනාමෙසිති.

1. අමබතිත්ථසා - මජ්ඣ. අමබතිත්ථකං - ස්‍යා.
 2. අද්දසා ටො - මජ්ඣ.
 3. දුකඛි ඉති මජ්ඣිමනිකායෙහි පිටකෙ නදියතෙ.

සුරාපාන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු වෙතිය දනවුහි සැරි සරනුවෝ හද්දවතිකා නම් ග්‍රාමයට වැඩවදලෝ. ගවපාලකයෝ පශුපාලකයෝ කර්ෂකයෝ මාර්ගිකයෝ වඩනා භාග්‍යවතුන් දුරු දී ම දුටුහ. දැක භාග්‍යවතුන්හට තෙල කීහු. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අමිබ්බිර්ථයට නහමක් වඩනා සේක්වා. වහන්ස! අමිබ්බිර්ථයෙහි ජට්ටියාගේ අසපුවෙහි සෘද්ධිමත් වූ ආශීව්ෂ ඇති සොරව්ෂ ඇති නාගයෙක් වෙසෙයි. ඉහ භාග්‍යවතුන් නහමක් වෙහෙසාව”යි. මෙසේ කී කල්හි බුදුහු නිහඬ වූහු. දෙවනවටදු ... තෙවනවටදු ගවපාලකයෝ පශුපාලකයෝ කර්ෂකයෝ මාර්ගිකයෝ භාග්‍යවතුන්හට මෙය කීහු. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අමිබ්බිර්ථයට නහමක් වඩනා සේක්වා, වහන්ස, අමිබ්බිර්ථයෙහි ජට්ටියාගේ අසපුවෙහි සෘද්ධිමත් වූ ආශීව්ෂ ඇති සොරව්ෂ ඇති නාගයෙක් වෙසෙයි. ඉහ භාග්‍යවතුන් නහමක් වෙහෙසාව”යි. තෙවනවටදු බුදුහු නිහඬ වූහු.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවත් බුදුහු පිළිවෙළින් සැරි සරනුවෝ හද්දවතිකා නම් ග්‍රාමයට වැඩමකළහ. බුදුහු ඒ හද්දවතිකායෙහි වැඩැවෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් සාගත ස්ථවිර තෙමේ අමිබ්බිර්ථයෙහි ජට්ටියාගේ අසපුවට එළැඹියේ යැ. එළැඹූ ගිනිහල්ගෙට පිවිස තණ ඇතිරියක් පනවා පලග බැඳ උඩුකය ඉදිව තබා කමටහනට අඹිවූව කොට සිහි එළවා හුන්තෝ යි. එකල්හි ඒ නාගයා පිවිසි ආයුෂ්මත් සාගත තෙරුන් දැක දුකට පැමිණියේ නො සතුටු වූයේ දුමාලී යැ. ආයුෂ්මත් සාගත ස්ථවිර තෙමේත් දුමාලී යැ. එකල්හි ඒ නාගයා ක්‍රොධය නො ඉවසන්නේ දිලිහී ගියේ යැ. ආයුෂ්මත් සාගත ස්ථවිර තෙමේත් තෙජොධාතුවට සමවැද දිලිහී ගියේ යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සාගත ස්ථවිර තෙමේ ඒ නාගයාගේ තෙද (තමාගේ) තෙදින් මැඩැගෙන හද්දවතිකා ග්‍රාමයට එළැඹියේ යි. ඉක්බිති භාග්‍යවත් බුදුහු හද්දවතිකායෙහි කැමැතිතාක් විහරණය කොට කොසඹැනුවර බලා සැරි සැරූහු කොසඹැනුවර වූ උචසුවෝ “ආයබ්බ සාගතස්ථවිර තෙමේ අඹිතොටු නාගයා හා සමඟ යුද කෙළේ යැ”යි ඇසූහ.

පාර්ශ්වකර්මාදි භික්ෂුවිභවෙහි

3. අප් ඛො භගවා අනුපුට්ඨන වාරිකං වරමානො යෙන කොසලිනි තදවසරී. අප් ඛො කොසලිනිකා උපාසකා භගවතො පච්චුග්ගමනං කරිඤ්ඤා යෙනායමො සාගතො තෙනුපසඬකමීංසු. උපසඬකමීඤ්ඤා ආයඤ්ඤානං සාගතං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනතං අට්ඨංසු. එකමනතං ධීතා ඛො කොසලිනිකා උපාසකා ආයඤ්ඤානං සාගතං එතදවොචුං; ‘‘කිං භනෙත ආයානං දුලලභඤ්ඤා මනාපඤ්ඤා කිං පටීයාදෙමා’’ති. එවං චුතො ජබ්බකේයා භික්ෂු කොසලිනිකෙ උපාසකෙ එතදවොචුං: ‘‘අඤ්ඤාචුසො කාපොතිකා නාම පසන්නා භික්ෂුතං දුලලභා ව මනාපා ව තං පටීයාදෙමා’’ති. අප් ඛො කොසලිනිකා උපාසකා සරෙ සරෙ කාපොතිකං පසන්නං පටීයාදෙඤ්ඤා ආයඤ්ඤානං සාගතං පිණ්ඩාය වරනතං¹ දිසවාන ආයඤ්ඤානං සාගතං එතදවොචුං: ‘‘පිචතු භනෙත අයොසා සාගතො කාපොතිකං පසන්නං, පිචතු භනෙත අයොසා සාගතො කාපොතිකං පසන්නං’’නති. අප් ඛො ආයඤ්ඤා සාගතො සරෙ සරෙ කාපොතිකං පසන්නං පිටීඤ්ඤා නගරමහා නික්ඛමනො නගරඤ්ඤා පරිපතී.

4. අප් ඛො භගවා සම්භුලෙහි භික්ෂුහි සද්ධිං නගරමහා නික්ඛමනො අද්දස ආයඤ්ඤානං සාගතං නගරඤ්ඤා පරිපතීතං² දිසවාන භික්ෂු ආමනෙතයි: ‘‘ගණථ භික්ඛවෙ සාගත’’නති. ‘‘එවං භනෙතති ඛො තෙ භික්ෂු භගවතො පටීසුඤ්ඤා ආයඤ්ඤානං සාගතං ආරාමං තෙඤ්ඤා යෙන භගවා තෙන සීසං කඤ්ඤා නිපාතෙසුං. අප් ඛො ආයඤ්ඤා සාගතො පරිවක්ඤ්ඤා යෙන භගවා තෙන පාදෙ කරිඤ්ඤා ජෙය්‍යං කපෙයි. අප් ඛො භගවා භික්ෂු ආමනෙතයි: ‘‘නනු භික්ඛවෙ පුට්ඨං සාගතො තථාගතෙ සගාරවො අභොසි සපතීසෙසා’’ති.

එවං භනෙත.

‘‘අපි නු ඛො භික්ඛවෙ සාගතො එතරහි තථාගතෙ සගාරවො සපතීසෙසා’’ති.

නොභෙතං භනෙත.

න නු භික්ඛවෙ සාගතො අමුතිඤ්ඤා නාගෙන සද්ධිං සඬභාමෙසීති.

එවං භනෙත.

1. පටීයං - මජ්ඣං.
2. පරිපතනං - මජ්ඣං.

3. ඉක්බිති බුදුහු පිළිවෙළින් සැරි සරනුවෝ කොසඹූ නුවරට වැඩම කළහ. එකල්හි කොසඹූ නුවර උවසුවෝ භාග්‍යවතුන්හට පෙරැගමන් කොට ආයුෂ්මත් සාගත තෙරුන් වෙත එළැඹියහ. එළැඹූ ආයුෂ්මත් සාගත තෙරුන් සකසා වැඳ එකත්පසෙකැ සිටියහ. එකත්පසෙකැ සිටියා වූ කොසඹූනුවර උවසුවෝ ආයුෂ්මත් සාගත තෙරුන්ට තෙල කීහු: “වහන්ස, ආයඹියන්හට කීමෙක් දුර්ලභත් වේ ද? මනව්‍යධන් නේත් වේ ද? කුමක් පිළියෙළ කරමෝ” දැයි. මෙසේ කී කල්හි සවග මහණුහු කොසඹූ නුවර උවසුවනට තෙල කීහු: “ඇවැත්නි, මහණුන්හට දුර්ලභ වූත් මනව්‍යධන්තා වූත් කාපොතිකා නම් සුරාමණ්ඩයෙක් ඇති, එය පිළියෙළ කරව” යි. එකල්හි කොසඹූනුවර උවසුවෝ ගෙයක් පාසා කාපොතිකා සුරා මණ්ඩය පිළියෙළ කොට ආයුෂ්මත් සාගත තෙරුන් පිටු පිණිස හැසිරෙන්නවුන් දැක ආයුෂ්මත් සාගත තෙරුනට මෙය කීහු: “වහන්ස, ආයඹි සාගත තෙමේ කාපොතිකාසුරාමණ්ඩය පානය කෙරේවා” වහන්ස, සාගත ආයඹියන් වහන්සේ කාපොතිකාසුරාමණ්ඩය පානය කෙරෙත්වා” යි. එකල්හි ආයුෂ්මත් සාගත තෙමේ ගෙයක් පාසා කාපොතිකා සුරාමණ්ඩය පානය කොට නුවරින් නික්මෙනුයේ නුවර දෙරැ වැටුණේ යි.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවත් බුදුහු බොහෝ භික්ෂුන් සමඟ නුවරින් නික්මෙනුවෝ නුවරදෙරැ වැටුණු ආයුෂ්මත් සාගත තෙරුන් දුටුහ. දැකූ වදුරා “මහණෙනි, සාගතයා ගනුව” යි මහණුන් ඇමැතුහ. එසේ යෑ වහන්සැ යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්හට පිළිවදන් දී ආයුෂ්මත් සාගත තෙරුන් ආරාමයට ගෙන ගොස් භාග්‍යවතුන් දෙයට හිස කොට හොවා තැබූහ. එකල්හි ආයුෂ්මත් සාගත පෙරැළි භාග්‍යවතුන් දිසාවට පාදිගු කොට ශයනය කෙළේ යැ. එකල්හි බුදුහු මහණුන් ඇමැතුහ: “මහණෙනි, සාගත මහණ තථාගතයන් කෙරෙහි ගරු සහිත වූයේ බුහුමන් සහිත වූයේ නො වේ” දැයි.

එසේ යෑ වහන්ස,

මහණෙනි, සාගත මහණ දැන් වූ කලී තථාගතයන් කෙරෙහි ගරු සහිත වූයේ බුහුමන් සහිත වූයේ වේ දැයි.

තෙල කරුණ නො වේ මැ යි වහන්ස,

මහණෙනි, සාගත මහණ අමිබ්බිඵයෙහි වැසී නාගයා සමඟ යුද කෙළේ නො වේ දැයි.

එසේ යෑ වහන්ස,

පාච්ඤ්ඤා පාළි භික්ෂුවිභවෙසා

අපි නු ඛො භික්ඛවෙ සාගතො එතරභි පහොති දෙධිසුභෙනාපි සද්ධිං සබ්බාමෙකුභති.

නොභෙතං හනෙතං.

අපි නු ඛො භික්ඛවෙ නං පානංසං යං පිට්ඨො වීසඤ්ඤී අසාසාති

නොභෙතං හනෙතාති.

අනනුවච්චියං භික්ඛවෙ සාගතස්ස අනනුලොචීතං අපඤ්ඤිතං අසාසාමණකං අකප්පියං අකරණීයං: කථං හි නාම භික්ඛවෙ සාගතො මජ්ඣං පිට්ඨසාති. නෙතං භික්ඛවෙ අපපසන්නානං වා පසාදයං -ප-ඵවඤ්ඤි පන භික්ඛවෙ ඉමං සිත්ඛාපදං උද්දියෙසයාතං:

සුරාමෙරසපානෙ පාච්ඤ්ඤියතාති.

5. සුරා නාම; පිට්ඨසුරා පුච්ඡුරා ඔදනියසුරා¹ කි ඡුඡුඡුපකඤ්ඤිතා සමභාරසංසුතතා.

මෙරසො නාම: පුප්ඵාසවො ඵලාසවො මධ්වාසවො ගුලාසවො සමභාරසංසුතතා.

පිට්ඨෙයාසාති: අනාමසො කුසඤ්ඤනාපි පිට්ඨි, ආපත්ති පාච්ඤ්ඤියස්ස.

6. මජ්ඣං මජ්ඣසඤ්ඤී පිට්ඨි ආපත්ති පාච්ඤ්ඤියස්ස. මජ්ඣං වෙමතිකො පිට්ඨි ආපත්ති පාච්ඤ්ඤියස්ස. මජ්ඣං අමජ්ඣසඤ්ඤී පිට්ඨි ආපත්ති පාච්ඤ්ඤියස්ස.

7. අමජ්ඣං මජ්ඣසඤ්ඤී ආපත්ති දුක්ඛංසං. අමජ්ඣං වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛංසං. අමජ්ඣං අමජ්ඣසඤ්ඤී අනාපත්ති.

8. අනාපත්ති: අමජ්ඣං භොති මජ්ඣං ඡුඡුඡු මජ්ඣංසං. මජ්ඣංසං තං පිට්ඨි, සුපසම්පාකෙ මංසසම්පාකෙ තෙලසම්පාකෙ ආමලකඵාණිතෙ අමජ්ඣං අරිට්ඨං පිට්ඨි උම්මනනකස්ස ආදිකමච්ඤ්ඤියාති.

සුරාපානසිත්ඛාපදං පට්ඨං.

1. නානෙත - මජ්ඣං.
2. ඔදනසුරා - මජ්ඣං.

දැන් වූ කලී මහණෙනි, සාගතමගණ දියබරණක්හු සමඟ වත් යුද කරනට සමර්ථ වේ ද යි.

තෙල කරුණ නො වේ මැ යි වහන්ස,

මහණෙනි, යමක් පානය කොට විසංඥ වේ නම් එය පානය කළයුතු වේ ද යි.

තෙල කරුණ නො වේ මැ යි වහන්ස,

මහණෙනි, සාගත මහණහට මෙය නො සිහෙන්තොකැ, නො අනුලොමෙකැ නො සුදුස්සෙකැ, නො මහණකමෙකැ, නො කැපයෙකැ නො කළයුත්තෙකි. කෙසේ නම් මහණෙනි, සාගත මහණ මත්පැන් පානය කෙළේ ද? මහණෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු;

රහමෙර බීමෙහි පවිත්‍රී වේ යැ යි.

5. සුරා නම්: පිට්ඨසුරා යැ සුවසුරා යැ ඔදනියසුරා යැ කිණ්ණ පක්ඛිත්තසුරා යැ සම්භාරසංයුත්තසුරා යි.

මෙරය නම්: පුප්ඵාසව යැ ඵලාසව යැ මධ්වාසව යැ ගුලාසව යැ සම්භාර සංයුත්ත යි.

පිවෙයා: යටත් පිරිසෙයින් කුසනණගිනුදු පානය කෙරේ නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වේ.

6. මද්‍යයෙහි මද්‍යසංඥා ඇතියේ පානය කෙරේ නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. මද්‍යයෙහි වීමති ඇතියේ පානය කෙරේ නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. මද්‍යයෙහි අමද්‍ය සංඥා ඇතියේ පානය කෙරේ නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වේ.

අමද්‍යයෙහි මද්‍යසංඥා ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අමද්‍යයෙහි වීමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අමද්‍යයෙහි අමද්‍ය සංඥා ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

මද්‍යවර්ණය ඇති මද්‍යගන්ධය ඇති මද්‍යරසය ඇති (යම්) අමද්‍යයෙක් වේ ද එය පානය කෙරේ නම්, සුපසම්පාකයෙහි මංසසම්පාකයෙහි තෙලසම්පාකයෙහි ඇඹුල්පැණියෙහි මද්‍ය නො වූ අරිෂ්ටය පානය කෙරේ නම්, ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

පළමුවැනි සුරාපාන ශික්ෂාපද යි

6. 6. 2.

අධ්‍යුලිපතොදක සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවකීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්තරසවග්ගියං භික්ඛුං අධ්‍යුලිපතොදකෙන භාසෙසුං. සො භික්ඛු උත්සන්නො අනස්සාසකො කාලමකාසි. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු භික්ඛුං අධ්‍යුලිපතොදකෙන භාසෙස්සනති” -පෙ- සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ භික්ඛුං අධ්‍යුලිපතොදකෙන භාසෙථා’ති. සච්චං භගවා. විගරහී බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරීසා භික්ඛුං අධ්‍යුලිපතොදකෙන භාසෙස්සථ. තෙතං මොසපුරීසා අප්පසකතානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

අධ්‍යුලිපතොදකෙ පාච්ඤානියනති.

2. අධ්‍යුලිපතොදකො නාම:¹ උපසම්පනෙහා උපසම්පන්නං භස්සාධිප්පායො² කායෙන කායං ආමසති. ආපනති පාච්ඤානියස්ස. උපසම්පනෙහ උපසම්පන්නසඤ්ඤී අධ්‍යුලිපතොදකෙන භාසෙති ආපනති පාච්ඤානියස්ස. උපසම්පනෙහ වෙමතිකො අධ්‍යුලිපතොදකෙන භාසෙති, ආපනති පාච්ඤානියස්ස. උපසම්පනෙහ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී අධ්‍යුලිපතොදකෙන භාසෙති, ආපනති පාච්ඤානියස්ස.

කායෙන කායපච්චිද්ධං ආමසති ආපනති දුක්ඛටස්ස. කායපච්චිද්ධෙන කායං ආමසති, ආපනති දුක්ඛටස්ස. කායපච්චිද්ධෙන කායපච්චිද්ධං ආමසති ආපනති දුක්ඛටස්ස. නිසංඝියෙන කායං ආමසති ආපනති දුක්ඛටස්ස. නිස්සංඝියෙන කායපච්චිද්ධං ආමසති ආපනති දුක්ඛටස්ස. නිස්සංඝියෙන නිස්සංඝියං ආමසති, ආපනති දුක්ඛටස්ස.

අනුපසම්පන්නං කායෙන කායං ආමසති ආපනති දුක්ඛටස්ස.³ අනුපසම්පනෙහ උපසම්පන්නසඤ්ඤී ආපනති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පනෙහ වෙමතිකො ආපනති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පනෙහ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී ආපනති දුක්ඛටස්ස.

අනාපනති: න භස්සාධිප්පායො, සති කරුණියෙ ආමසති උමමත්තකස්ස ආදිකමචීකස්සාති.

අධ්‍යුලිපතොදක සිකඛාපදං දුතියං.

1. අධ්‍යුලියාපි ඉදනති-සා.
2. භසාධිප්පායො-මඡසං.
3. කායෙන කායපච්චිද්ධං ආමසති ආපනති දුක්ඛටස්ස. කායපච්චිද්ධෙන කායං අමාසති ආපනති දුක්ඛටස්ස, කායපච්චිද්ධෙන කායපච්චිද්ධං ආමසති ආපනති දුක්ඛටස්ස, නිසංඝියෙන කායං ආමසති ආපනති දුක්ඛටස්ස. නිසංඝියෙන කායපච්චිද්ධං ආමසති ආපනති දුක්ඛටස්ස නිසංඝියෙන නිසංඝියං ආමසති ආපනති දුක්ඛටස්ස. -මඡසං.

6 . 6 . 2

අධ්‍යාපනමය අධ්‍යයන මට්ටම

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්නුවර අනේ පිඩුපිටුහුගේ ජෙනවන නම්වූ අරමිහි වැඩැවෙසෙකි. එසමයෙහි සවග මහණහු සතළොස් වගෑ මහණක්හු ඇඟිල්ලෙන් ගිරිකි කැවීමෙන් සිනා ගැන්වූහ. ඒ මහණ මහ සිනායෙන් මිරිකුණේ හුස්ම හිර වූයේ කලුරිය කෙළේ යැ. යම් ඒ හික්සු කෙනෙක් අපියේ වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතකි, නුගුණ පවසකි, දෙස් පතුරුවත්: ‘කෙසේ නම් සවග මහණහු මහණක්හු ඇඟිල්ලෙන් ගිරිකි කැවීමෙන් සිනා ගැන්වූහු’ දැ යි....සැබැද මහණෙනි, තෙපි මහණක්හු ඇඟිල්ලෙන් ගිරිකි කැවීමෙන් සිනා ගන්වවූ දැ යි. සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ ...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි තෙපි මහණක්හු ඇඟිල්ලෙන් ගිරිකි කැවීමෙන් සිනා ගැන්වූවහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි.... තවද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවූ:

ඇඟිල්ලෙන් ගිරිකි කැවීම නිමිතිකොට පවිති වෙ යයි.

2. අධ්‍යාපනමය අධ්‍යයන මට්ටම: උපසපනෙක් උපසපනක්හු කෙළිරිසි ඇති වැ කයින් කය පහසා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපනක්හු ඇතියේ ඇඟිල්ලෙන් ගිරිකි කැවීමෙන් සිනහ දනවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි විමකි ඇතියේ ඇඟිල්ලෙන් ගිරිකි කැවීමෙන් සිනහ දනවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපනක්හු ඇතියේ ඇඟිල්ලෙන් ගිරිකි කැවීමෙන් සිනහ දනවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

කයින් කයපිළිබැඳියක් පහසා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. කය පිළි බද්දෙන් කය පහසා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. කය පිළිබද්දෙන් කය පිළිබැඳියක් පහසා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නිසැඟියෙන් කය පහසා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නිසැඟියෙන් කය පිළිබැඳියක් පහසා නම් දුකුළා ඇවැත්වෙයි. නිසැඟියෙන් නිසැඟියක් පහසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්හු කයින් කය පහසා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපනක්හු ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි විමකි ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපනක්හු ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

කෙළනා රිසි නැතියේ නම්, කරණි ඇති කල්හි පහසා නම්, ඇවැත් නැති. උම්මත්තකහට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

දෙවැනි අධ්‍යාපනමය අධ්‍යයන මට්ටම යි

6. 6. 3

හසසධමමසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවකීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාටපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සත්තරසවග්ගියා භික්ෂු අවීරවතියා නදියා උදකෙ කීළනතී. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා පසෙනදි කොසලො මලලිකාය දෙවියා සද්ධිං උපරිපාසාදවරගතො හොති, අද්දසා ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො සත්තරසවග්ගියෙ භික්ෂු අවීරවතියා නදියා උදකෙ කීළනොන දිස්වාන මලලිකං දෙවීං එතදවොච: “එතෙ තෙ මලලිකෙ අරහතොනා උදකෙ කීළනතී”ති. නිසසංසයං ඛො මහාරාජ භගවතා සිකඛාපදං අපඤ්ඤානං තෙ වා භික්ෂු අපසකත.ඤ්ඤෙනොති.

2. අථ ඛො රඤ්ඤො පසෙනදිසස කොසලසස¹ එතදභොසි; කෙන ඤු ඛො අභං උපායෙන භගවතො ච න ආරොචෙයාං භගවා ච ජානෙයා ඉමෙ භික්ෂු උදකෙ කීළිතාති. අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො සත්තරසවග්ගියෙ භික්ෂු පසෙකාසාපෙචා තෙසං² මහනතං ගුළපිණ්ඩං අද්ධි “ඉමං හතොන ගුළපිණ්ඩං භගවතො දෙථා”ති. සත්තරසවග්ගියා භික්ෂු තං ගුළපිණ්ඩං ආදය යෙන භගවා තෙත්තපසඛකමීංසු උපසඛකමීචා භගවනං එතදවොචු: “ඉමං හතොන ගුළපිණ්ඩං රාජා පසෙනදි කොසලො භගවතො දෙති”ති. කභං පන තුමෙහ භික්ඛවෙ රාජා අද්දසාති. අවීරවතියා නදියා භගවා උදකෙ කීළනොනතී. විගර්හි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථා හි නාම තුමෙහ මොසපුරීසා උදකෙ කීළිසසථ. තෙන. මොසපුරීසා අපසසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤි පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උදදිසෙයාතථ;

උදකෙ හසසධමමො³ පාවිතතීයනති.

3. උදකෙ හසසධමමො නාම: උපරිගොථකෙ උදකෙ හසසධපසායො නිමුජ්ජති වා උමමුජ්ජති වා පලවති⁴ වා ආපත්ති පාවිතතීයසස.

උදකෙ හසසධමමෙ හසසධමමසඤ්ඤී ආපත්ති පාවිතතීයසස. උදකෙ හසසධමමෙ වෙමතිකො ආපත්ති පාවිතතීයසස. උදකෙ හසසධමමෙ අහසසධමමසඤ්ඤී ආපත්ති පාවිතතීයසස.

1. පසෙනදිකොසලසස - මඡසං.
2. තෙසං ඉති - මඡසං නතී.
3. හසධමමෙ - මඡසං.
4. පලවති - මඡසං.

6 . 6 . 3

හසසධමම ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්නුවර අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවිරම වෙහෙර වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සතළොස් වග මහණහු අවිරවකී නදියෙහි දිය කෙළිති. එසමයෙහි පසෙනදි කොසොල් රජ මල්ලිකා දෙවිය සමඟ මතුමහලට ගියේ වෙයි. පසෙනදි කොසොල් රජ අවිරවකී නදියෙහි දිය කෙළින සතළොස් වග මහණුන් දුටුවේ ය. දැකූ මල්ලිකා දෙවියට තෙල කී යැ: “මල්ලිකාවෙනි, තොපගේ තෙල රහන්හු ජලක්‍රීඩා කෙරෙති යි. මහරජ, නිසැකයෙන් මැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද නො පනවන ලද්දේ වන. ඒ භික්ෂුහු ද සිකපද පනවන ලද බව නො දන්නෝ හෝ වෙතැ යි.

2. ඉක්බිති පසෙනදි කොසොල් රජහට තෙල සිත විය. “මම මේ මහණුන් දිය කෙළියෙහි යෙදුණු බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නො දන්වන්නෙමි කවර නම් උපායෙකින් උන්වහන්සේත් මෙය දැනගන්නා සේක” දූ යි. එකල්හි පසෙනදි කොසොල් රජ තෙමේ සතළොස් වග මහණුන් කැඳවා “වහන්ස, මේ ගුළපිඩ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙනු මැනැවැ” යි ඔවුනට මහත් ගුළපිඩක් දුන්නේ යි. සතළොස්වග මහණහු ඒ ගුළපිඩ රැගෙන භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හෙල කීහු: “වහන්ස, මේ ගුළපිඩ පසෙනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දේ” යැ යි. මහණෙනි, රජ තෙමේ තොප කොහි දී දිව් දූ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස: අවිරවකී නදියෙහි දිය කෙළනා කල්හි යැ. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි දිය කෙළියහු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

දියෙහි කෙළෙනා සැහැවියෙහි පවිති වෙ ය යි.

3. උදකෙ හසසධමම නම: ගොප් ඇටයෙන් මතු දියෙහි කෙළනා පිසි ඇති වැ ගැලේ නම් හෝ නැහේ නම් හෝ පිහිනා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙ.

දිය කෙළනා සැහැවියෙහි කෙළනා සැහැවි සන් ඇතියේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දිය කෙළනා සැහැවියෙහි විමකි ඇතියේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දිය කෙළනා සැහැවියෙහි නො කෙළනා සැහැවි-සන් ඇතියේ නම් පවිති ඇවැත් වෙ.

පාචිකය පාළු හිකුට්භබෙහා

හෙට්ඨා ගොථකෙ උදකෙ කීළති ආපනති දුක්ඛට්ඨස. උදකෙ නාවාය කීළති ආපනති දුක්ඛට්ඨස. හතෙත්ත වා පාදෙන වා කට්ඨන්ත වා කඨ්ඨ්ඨාය වා උදකං පහරති¹ ආපනති දුක්ඛට්ඨස. භාජනගතං උදකං වා කඤ්ඤං වා ඛීරං වා තක්කං වා රජනං වා පසසාවං වා වීක්ඛලලං වා කීළති ආපනති දුක්ඛට්ඨස.

උදකෙ අභස්සධමෙම භස්සධමමයඤ්ඤී ආපනති දුක්ඛට්ඨස. උදකෙ අභස්සධමෙම වෙමතිකො ආපනති දුක්ඛට්ඨස. උදකෙ අභස්සධමෙම අභස්සධමමයඤ්ඤී අනාපනති.

අනාපනති: න භස්සාධිපපායො, සති කරුණියෙ උදකං ඔතරීත්වා ක්වුජ්ජති වා උමුජ්ජති වා පලවති වා, පාරං ගච්ඡන්තො නිමුජ්ජති වා උමුජ්ජති වා පලවති වා ආපදසු උමුත්තකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

භස්සධමම සික්ඛාපදං තතියං.

6. 6. 4

අනාදරිය සික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසමඛියං වීහරති සොසිතාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ඤා ජනෙනා අනාවාරං ආවරති. හික්ඛු ඵවමාහංසු; “මා ආවුසො ජනන ඵවරුපං අකාසි තෙනං කප්පති”¹ති. සො අනාදරියං පටිච්ච කරොතියෙව යෙ තෙ හික්ඛු අපිච්චා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනං ඛීයනං වීපාවෙනි “කථං භි නාම ආයඤ්ඤා ජනෙනා අනාදරියං කරිස්සති”¹ති -පෙ- සච්චං කීර තං ජනන අනාදරියං කරොසීති. සච්චං භගවා; වීගරති බුද්ධො භගවා -පෙ- “කථං භි නාම තං මොසපුරිස අනාදරියං කරිස්සසි, තෙනං මොසපුරිස අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන හික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දීසෙය්‍යාථ;

අනාදරියෙ පාචිකයනති.

1. උදකෙ භසඤ්ඤා භි භි

ගොස්ඇටයෙන් යටැ දියෙහි කෙළනේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දියෙහි නැවෙකැ කෙළනේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අතින් හෝ පයින් හෝ කැටින් හෝ කැබ්ලින්තෙන් හෝ දියට පහරදෙන්නේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. බඳුනෙහි වූ දිය හෝ කැඳ හෝ කිරි හෝ මෝරු හෝ රදන් හෝ මු හෝ මඩ හෝ කෙළනේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

දියෙහි නො කෙළනා සැහැවියෙහි කෙළනා සැහැවියන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දියෙහි නො කෙළනා සැහැවියෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දියෙහි නො කෙළනා සැහැවියෙහි නො කෙළනා සැහැවියන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

නො කෙළනා රිසි ඇතියේ නම්, කරණි ඇති කල්හි දියට බැස ගැලේ නම් හෝ නැගේ නම් හෝ පිහිනා නම් හෝ, පරතොරට යමින් ගැලේ නම් හෝ නැගේ නම් හෝ පිහිනා නම් හෝ, ආපදවෙහි ඇවැත් නොවේ, උම්මත්තක හට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

කෙවැනි හසසධමම ශික්ෂාපද යි.

6 . 6 . 4

අනාදරිය ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු කොසබැ නුවර සෝමිකාරාමයෙහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් ඡන්තස්ඵවිර තෙමේ පනත් වීකුම් කෙරෙයි භික්ෂුහු මෙසේ කීහු: “ඇවැත් ඡන්තයෙනි, මෙබන් දක් නහමක් කරන්නැ, තෙල නො කැප යැ”යි. හෙ අනදර බව පිණිස කෙරේ මැ යි. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් ඡන්තස්ඵවිර තෙමේ අනදරබව කෙළේ දැ”යි...සැබැඳ ඡන්ත, තෙපි අනදර බව කරවු දැ යි. සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරුහු... කෙසේ නම් භිස් පුරුෂය, තෙපි අනදර බව කළහු ද? භිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු;

අනදරබව කිරීමෙහි පවිති වෙ යයි.

පාචිත්තිය පාළු හිතවුන්ට හිතවුන්ට

2. අනාදරිය. නාම: දෙව අනාදරියානි: පුග්ගලානාදරියඤ්චි ධම්මානාදරියඤ්චි,

පුග්ගලානාදරිය. නාම: උපසම්පන්නෙත පඤ්ඤානෙතන වුවවමානො “අයං උක්ඛිතො වා වච්චිතො වා ගර්භිතො වා ඉමසස් වචනං අකතං හවිසස්ති” ති අනාදරියං කරොති ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ධම්මානාදරිය. නාම: උපසම්පන්නෙත පඤ්ඤානෙතන වුවවමානො “කථායං නසේසයා වා විනසේසයා වා අනිකරධායෙයා වා” තං වා න සික්ඛිතුකාමො අනාදරියං කරොති ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤි අනාදරියං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්න වෙමතිකො අනාදරියං කරොති ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්න අනුපසම්පන්නසඤ්ඤි අනාදරියං කරොති ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො අපඤ්ඤානෙතන වුවවමානො ඉදං න සලෙලධාය න ධුතාය න පාසාදිකතාය න අපවයාය න වීරියාරම්භාය සංවත්තනීති අනාදරියං කරොති ආපත්ති දුක්ඛචස්ස.

අනුපසම්පන්නෙත පඤ්ඤානෙතන වා අපඤ්ඤානෙතන වා වුවවමානො ඉදං න සලෙලධාය න ධුතාය න පාසාදිකතාය න අපවයාය න වීරියාරම්භාය සංවත්තනීති අනාදරියං කරොති ආපත්ති දුක්ඛචස්ස.

අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤි ආපත්ති දුක්ඛචස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛචස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤි ආපත්ති දුක්ඛචස්ස.

අනාපත්ති: එවං අමුතාකං ආවරියානං උග්ගහො පරිපුච්ඡාති හණති, උච්චත්තකස්ස ආදිකම්මිකස්සාති.

අනාදරියසික්ඛාපදං වතුස්.

-
- 1. උක්ඛිතො වා-මිඡසං.
 - 2. උපසම්පන්නෙත - ඉති මිඡසං නන්දී.
 - 3. න ධුතාය-මිඡසං.

2. අනාදරිය නම: අනාදරිය දෙකෙකි: පුද්ගලානාදරිය ද ධර්මානාදරිය ද යි.

පුග්ගලානාදරිය නම: “උපසපනක්ඛු, විසින් පනවන ලද සිකපද-යෙකින් කියනු ලබන්නේ “මෙනෙම උක්ඛිත්තයෙකැ යි හෝ අවමන් ලද්දෙකැ යි හෝ ගැරඹුම ලද්දෙකැ යි හෝ වෙයි. මොහුගේ විවනය නො කළයුතු වන්නේ” ය යි අනදරබව කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

ධර්මානාදරිය නම: උපසපනක්ඛු, විසින් පනවන ලද සිකපදයෙකින් කියනු ලබන්නේ “මේ ධර්මය කෙසේ නැසෙන්නේ හෝ වැනසෙන්නේ හෝ අතුරුධන් වන්නේ හෝ වේ” ද යි ඒ පනවන ලද්දෙහි නො හික්මෙනු කැමැත්තේ අනදරබව කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

උපසපනක්ඛු කෙරෙහි උපසපන් සන් ඇතියේ අනදරබව කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්ඛු කෙරෙහි විමති ඇතියේ අනදරබව කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්ඛු කෙරෙහි අනුපසපන් සන් ඇතියේ අනදරබව කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

උපසපනක්ඛු විසින් නො පනවන ලද්දෙකින් (සූත්‍රයෙහි හෝ අභිධර්මයෙහි හෝ ආයෙකින්) කියනු ලබන්නේ “මෙය සලේපැවැත්මට කෙලෙස් කැපීමට පැහැදුම් එළවීමට නිවනට වැර ඇරඹුමට නො පවති” ය යි අනදරබව කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්ඛු විසින් පනවන ලද්දෙකින් හෝ නොපනවන ලද්දෙකින් හෝ කියනු ලබන්නේ “මෙය සලේපැවැත්මට කෙලෙස් කැපීමට පැහැදුම් එළවීමට නිවනට වැර ඇරඹුමට නො පවති” ය යි අනදරබව කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්ඛු කෙරෙහි උපසපන්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්ඛු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්ඛු කෙරෙහි අනුපසපන් සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

අපගේ ගුරුවරුන්ගේ උගැන්ම අර්ථකථනය මෙසේ යැ යි බෙණේ නම් ඇවැත් නො වේ. උම්මත්තකභට ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැති.

සිවුවැනි අනාදරිය ශික්ෂාපද යි.

6. 6. 5

භිංසාපනක සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවතීයං චිහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගගියා භික්ඛු සත්තරසවණියෙ භික්ඛු භිංසාපෙහන්. තෙ භිංසාපියමානා රොදහති. භික්ඛු ඵවමාහංසු; “කිංස තුමෙහ ආවුසො රොදථා”ති. ඉමෙ ආවුසො ජබ්බණියා භික්ඛු අමෙහ භිංසාපෙහන්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායහති වියහති චිපාවෙහති; “කථං හි නාම ජබ්බණියා භික්ඛු භික්ඛුං භිංසාපෙහන්ති.” -පෙ- සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛුවෙ භික්ඛුං භිංසාපෙථාති. සච්චං භගවා. චිගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- “කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරියා භික්ඛුං භිංසාපෙහන්ති. තෙනං මොසපුරියා අපපසකානං වා පසාදය -පෙ- ඵවණ්ඨි පන භික්ඛුවෙ ඉමං සිකඛාපදං උදදිසෙය්‍යාථ;

යො පන භික්ඛු භික්ඛුං භිංසාපෙය්‍ය පාචිකියන්ති.

2. යො පනාති, යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්ථි අපෙඨ අධිපෙට්ඨො භික්ඛුති. භික්ඛුනාති අහංසං භික්ඛුං.

භිංසාපෙය්‍යාති: උපසම්පනෙහො උපසම්පනං. භිංසාපෙතුකාමො රූපං වා සඤ්ඤං වා ගඤ්ඤං වා රසං වා ඵොච්ඡන්ධිං වා උපසංහරති, භායෙය්‍ය වා ඤානං වා භායෙය්‍ය ආපකන් පාචිකියස්ස. චොරකන්තාරං වා වාලකන්තාරං වා පිසාවකන්තාරං වා ආචිකඛිති, භායෙය්‍ය වා ඤානං වා භායෙය්‍ය ආපකන් පාචිකියස්ස.

උපසම්පනෙහො උපසම්පනසංඝ්ඤාදී භිංසාපෙති ආපකන් පාචිකියස්ස. උපසම්පනෙහො වෙමතිකො භිංසාපෙති ආපකන් පාචිකියස්ස. උපසම්පනෙහො අනුපසම්පනසංඝ්ඤාදී භිංසාපෙති ආපකන් පාචිකියස්ස.

අනුපසම්පනෙහො භිංසාපෙතුකාමො රූපං වා සඤ්ඤං වා රසං වා ඵොච්ඡන්ධිං වා උපසංහරති භායෙය්‍ය වා ඤානං වා භායෙය්‍ය ආපකන් දුක්ඛංස්ස. චොරකන්තාරං වා වාලකන්තාරං වා පිසාවකන්තාරං වා ආචිකඛිති භායෙය්‍ය වා ඤානං වා භායෙය්‍ය ආපකන් දුක්ඛංස්ස.

6 . 6 . 5

භිංසාපනක ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්නුවර ජෙනවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිභි වැඩුවෙසෙකි. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු සතලොස්වග මහණුන් බිය ගන්වති. ඔහු බිය ගන්වනු ලබන්නාහු හඬති. භික්ෂුහු මෙසේ කීහු: “කුමකට ඇවැත්නි, තෙපි හඬවු” දැයි. ඇවැත්නි, මේ සවග මහණහු අප බිය ගන්වති යි. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණෝ මහණක්හු බිය ගැන්වූහු” දැයි...සැබැද? මහණෙනි, තෙපි මහණක්හු බිය ගන්වනු දැයි සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් භිස් පුරුෂයෙනි තෙපි මහණක්හු, බිය ගැන්වූවහු ද, භිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේත් මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම් මහණෙක් මහණක්හු බිය ගන්වා නම් පවිති වේ ය යි

2. යො පන: යම්, යම්බදු ... භික්ෂු... මෙතෙම මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි. භික්ෂු: අන් මහණක්හු;

භිංසාපෙයා; උපසපනෙක් උපසපනක්හු බිය ගන්වනු කැමැත්තේ රූපයක් හෝ ශබ්දයක් හෝ ගන්ධයක් හෝ රසයක් හෝ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයක් හෝ එළවයි. හේ බිය වේ නම් හෝ නො බිය වේ නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. සොරකතරක් හෝ වල්කතරක් හෝ නොමිනිස් කතරක් හෝ කියයි. හේ බිය වේ නම් හෝ නො බිය වේ නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

උපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපන් සන් ඇතියේ බියගන්වා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි වීමහි ඇතියේ බියගන්වා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපන් සන් ඇතියේ බියගන්වා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්හු බියගන්වනු කැමැත්තේ රූපයක් හෝ ශබ්දයක් හෝ ගන්ධයක් හෝ රසයක් හෝ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයක් හෝ එළවයි. හේ බිය වේ නම් හෝ නො බිය වේ නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. සොරකතරක් හෝ වල් කතරක් හෝ නොමිනිස් කතරක් හෝ කියා ද හේ බිය වේ නම් හෝ නො බිය වේ නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වේ.

පාචිතනී යපාළි භික්ඛුච්ඡවේණ

අනුපසම්පනෙන උපසම්පන්නසඤ්ඤී ආපනත් දුක්ඛටසස.
අනුපසම්පනෙන වෙමනිකො ආපනත් දුක්ඛටසස. අනුපසම්පනෙන
අනුපසම්පනසඤ්ඤී ආපනත් දුක්ඛටසස.

6. අනාපතනී: න භිංසාපෙතූකාමො රූපං වා සඤ්ඤං වා ගන්ධං
වා රසං වා චොට්ඨබ්බං වා උපසංහරතී, වොරකනිතාරං වා වාලකනිතාරං
වා පිසාවකනිතාරං වා ආචීකඛති උමුච්චතකසස ආදිකමමීකස්සාති.

භිංසාපනකසිකඛාපදං පඤ්චමං.

6. 6. 6.

ජොතිසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා භගෙගසු චිහරතී සුංසුමාරගිරෙර
භෙසකලාවතෙ මීගදයෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු
භෙමනනිකෙ කාලෙ අඤ්ඤතරං මහනතං සුසිරකට්ඨං ජොතිං සමාදහිතො
විසිඛෙබ්බසුං. තස්මිං ච සුසිරෙර කණ්ඨසපෙසා අග්ගිනා සනිතනො
නිකඛමීතො භික්ඛු පරිපාතෙසි, භික්ඛු තභං තභං උපධාවිංසු. යෙ තෙ
භික්ඛු අපච්චජා-පෙ-තෙ උජ්ඣායගති ඛියගති විපාවෙනස්: “කථං භි
නාම භික්ඛු ජොතිං සමාදහිතො විසිඛෙබ්බසසනති”ති. -පෙ- සච්චං කිර
භික්ඛවෙ භික්ඛු ජොතිං සමාදහිතො විසිඛෙබ්බසසනති”ති, සච්චං භගවා
චිගරහි බුද්ධො භගවා-පෙ- “කථං භි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරීසා
ජොතිං සමාදහිතො විසිඛෙබ්බසසනති”, නෙතං භික්ඛවෙ අපසනනානා
වා පසාදයා -පෙ- ඵවඤ්ඤී පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දීසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ඛු විසිඛිතාපෙඛො ජොතිං සමාදහෙය්‍යා වා
සමාදහාපෙය්‍යා වා පාචිතනීයනති.

ඵවඤ්ඤීදං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤතං භොති.

අනුපසපනක්ෂු කෙරෙහි උපසපන සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්ෂු කෙරෙහි වීමනි ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්ෂු කෙරෙහි අනුපසපන් සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.

6. නො බියගන්වනු කැමැත්තේ රූපයක් හෝ ශබ්දයක් හෝ ගන්ධයක් හෝ රසයක් හෝ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයක් හෝ ඵලවා ශාමි, සොර-කතරක් හෝ වල් කතරක් හෝ නො මිනිස් කතරක් හෝ කියා නම්, ඇවැත් නො වේ. උම්මත්තකහට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

පස්වැනි භිංසාපනකගික්ෂාපද යි

6. 6. 6

ජොති ගික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු හත්ග ජනවියෙහි සුංසුමාරගිරි නම් තුවර මිඟ්‍රය නම් වූ හෙසකලාවනයෙහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි භික්ෂුහු භිමත්කල්හි එක්තරා මහත් බෙණය සහිත දරකඩකට ගිනි දල්වා තැපුහු. ඒ බෙණෙහි දු කඵනයෙක් ගින්නෙන් තැවුණේ නික්මෑ මහණුන් ලුහුබැඳී යෑ. භික්ෂුහු තත්හි තත්හි දිවුහු. යම් ඒ භික්ෂු කෙතෙක් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: “කෙසේ නම් භික්ෂුහු ගිනි දල්වා තැපුහු” ද යි...සැබැද මහණෙනි, භික්ෂුහු ගිනි දල්වා තපින් ද යි, සැබැවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් මහණෙනි ඒ හිස් පුරුෂයෝ ගිනි දල්වා තැපුහු ද, මහණෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම් මහණෙක් තපිනු කැමැත්තේ ගිනි දල්වා නම් හෝ දල්වවා නම් හෝ පවිති වෙ ය යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් වීසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාචිකතියපාළු හිතවු වීභවෙහා

2. තෙත බො පන සමයෙන හිතවු ගිලානා භොතති, ගිලානපුච්ඡකා හිතවු ගිලානෙ හිතවු එතදවොවුං: “කව්චාචුසො බමනීයං කව්චියාපනීය”න්, පුබ්බෙ මයං ආචුසො ජොතීං සමාදහිතො විසිබ්බෙම, තෙත නො එසු භොතී, ඉදනි පන හගවතා පටිකඛිත්තනති කුකකුච්චියනතා න විසිබ්බෙම තෙත නො න එසු භොතී”ති. හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං -පෙ- අනුජානාමී හිතබ්බෙව ගිලානෙන හිතවුනා ජොතීං සමාදහිතො වා සමාදහාපෙතො වා විසිබ්බෙතං”

එවඤ්ඤා පන හිතබ්බෙව ඉමං සිංඛාපදං උදදීසෙය්‍යාථ:

යො පන හිතවු අගිලානො විසිබ්බනාපෙබො ජොතීං සමාදහෙය්‍ය වා සමාදහාපෙය්‍ය වා පාචිකතියනති.

එවඤ්ඤාදං හගවතා හිතවුනං සිංඛාපදං පඤ්ඤනතං භොතී.

3. තෙත බො පන සමයෙන හිතවු පදීපෙපි ජොතීකෙපි ජනතාසරෙපි කුකකුච්චියනති, හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනුජානාමී හිතබ්බෙව තරාරුපසච්චියා ජොතීං සමාදහිතං සමාදහාපෙතං,” එවඤ්ඤා පන හිතබ්බෙව ඉමං සිංඛාපදං උදදීසෙය්‍යාථ:

යො පන හිතවු අගිලානො විසිබ්බනාපෙබො ජොතීං සමාදහෙය්‍ය වා සමාදහාපෙය්‍ය වා අඤ්ඤත්‍ර තරාරුපසච්චියා පාචිකතියනති.

4. යොපනාතී: යො යාදිසො -පෙ-හිතවුතී-පෙ- අයං ඉමඤ්ඤං අපෙ අධිපෙතො හිතවුතී.

අගිලානො නාම: යඤ්ඤා වීනා අඤ්ඤා එසු භොතී.

ගිලානො නාම: යඤ්ඤා වීනා අඤ්ඤා න එසු භොතී.

විසිබ්බනාපෙබොති තපපිතුකාමො.

ජොතී නාම: අඤ්ඤා වුච්චතී.

සමාදහෙය්‍යාතී: සයං සමාදහති ආපත්ති පාචිකතියඤ්ඤා.

සමාදහාපෙය්‍යාතී: අඤ්ඤං ආණාපෙති ආපත්ති පාචිකතියඤ්ඤා, සඤ්ඤා ආණාපෙතො බහුකමපි සමාදහති ආපත්ති පාචිකතියඤ්ඤා.

අඤ්ඤත්‍ර තරාරුපසච්චියාතී; ධපෙතො තරාරුපසච්චියං.

2. එසමයෙහි භික්ෂුහු ගිලන්වූවහු වෙති. ගිලනුන් පුළුවස්නා මහණහු ගිලන් මහණුන්ට මෙය කීහු: "කීම ඇවැත්නි, සිතිය හැකි ද? කීම යැපිය හැකි" දැ යි ඇවැත්නි, පෙර ඇපි ගිනි දල්වා තපිමු. එයින් අපට පහසු වෙයි. දැන් වූ කලී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රතික්ෂිප්ත යැ යි කුකුස් කරන්නමෝ නො තපිමහ, එයින් අපට පහසු නො වෙයි. භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දැන්වූහ... "මහණෙනි, ගිලන් මහණහු විසින් ගිනි දල්වා හෝ දල්වවා හෝ තපින්නට අනුදනිමි." මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම් මහණෙක් නො ගිලන් වූ තප්නාකැමැත්තේ ගිනි දල්වා නම් හෝ දල්වවා නම් හෝ පවිති වේ ය යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

3. එසමයෙහි භික්ෂුහු පහන් දැල්වීමෙහි දු ගිනිදැල්වීමෙහි දු ගිනිහල් ගෙහි දු කුකුස් නකරෙත්. භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දැන්වූහ... "මහණෙනි, එබඳු කරුණක් ඇති කල්හි ගිනි දල්වන්නට දල්වවන්නට අනුදනිමි." තවද මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

යම් මහණෙක් නො ගිලන් වූ එබඳු කරුණක් තබා තප්නා කැමැත්තේ ගිනි දල්වා නම් හෝ දල්වවා නම් හෝ පවිති වේ ය යි.

4. යො පන: යම්, යම්බඳු...භික්ෂු...මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

අභිලාෂ නම්: යමක්හට ගින්නෙන් තොර වූ පහසු වේ නම් හේ යැ.

ගිලාෂ නම්: යමක්හට ගින්නෙන් තොර වූ පහසු නො වේ නම් හේ යැ.

විසිබ්බනාපෙබො; තපිනු කැමැත්තේ,

ජොති නම්: ගිනි යැ යි කියනු ලැබේ.

සමාදහෙයා; තෙමේ දල්වා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

සමාදහාපෙයා; අනෙකක්හු අණවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. වරක් අණවන ලද්දේ බොහෝ වරකුදු දල්වා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

අක්කඤ්ඤ තථාරූපපච්චයා; එබඳු කරුණක් තබා.

පාච්ඤායපාළි භික්ඛුච්ඡවෙසා

අභිලානො අභිලානසඤ්ඤා වීසිඛබ්බනාපෙට්ඨො ජොතිං සමාදහති වා සමාදහාපෙති වා අඤ්ඤානු තරාරූපපච්චයා ආපත්ති පාච්ඤායසීස. අභිලානො වෙමතිකො වීසිඛබ්බනාපෙට්ඨො ජොතිං සමාදහති වා සමාදහාපෙති වා අඤ්ඤානු තරාරූපපච්චයා ආපත්ති පාච්ඤායසීස. අභිලානො භිලානසඤ්ඤා වීසිඛබ්බනාපෙට්ඨො ජොතිං සමාදහති වා සමාදහාපෙති වා අඤ්ඤානු තරාරූපපච්චයා ආපත්ති පාච්ඤායසීස.

පට්ටානං උකඛ්ඵති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං, භිලානො අභිලානසඤ්ඤා ආමෙත්ති දුක්ඛට්ඨං, භිලානො වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං. භිලානො භිලානසඤ්ඤා අනාපත්ති.

අනාපත්ති: භිලානසඤ්ඤා අඤ්ඤානු කතං වීසිඛබ්බති චිත්චිත්ඛරා. වීසිඛබ්බති පදීපෙ ජොතිකෙ ජනනාසරෙ තරාරූපපච්චයා ආපදසු උමමනාකං ආදිකමච්ඡිකංඤාති.

ජොතිසික්ඛාපදං ඡධං.

6. 6. 7.

නභානාසික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා රාජගහෙ චිහරති වෙච්චනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු තපොදෙ නභායනති. අථ ඛො¹ රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සිසං නභාසික්ඛාමීති තපොදං ගතත්වා යාව අය්‍යා නභායනතීති එකමන්තං පතිමානෙසි. භික්ඛු යාව සමඤ්ඤාරා නභාසිංසු. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො වීකාලෙ සිසං නභාසිත්වා නගරද්දාරෙ එකිනෙ ඛනි නගරෙ වසිත්වා කාලංසෙව අසඤ්ඤානු චිලෙපනෙන යෙන හගවා තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමීත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසික්ඛං ඛො රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං හගවා එතදචොච: “කීංසු තං මහරාජ කාලංසෙව ආගතො අසඤ්ඤානු චිලෙපනෙනා”ති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසි.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන- මජ්ඣ.

නො ගිලනෙක් නො ගිලන් සන් ඇති වූ තපිනු කැමැත්තේ එබඳු කරුණක් තබා ගිනි දල්වා නම් හෝ දල්වවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. නො ගිලනෙක් වීමකි ඇති වූ තපිනු කැමැත්තේ එබඳු කරුණක් තබා ගිනි දල්වා නම් හෝ දල්වවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. නො ගිලනෙක් ගිලන් සන් ඇති වූ තපිනු කැමැත්තේ එබඳු කරුණක් තබා ගිනි දල්වා නම් හෝ දල්වවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

දව් වැටුණු ගිනි පෙනෙලි ඔසවා තබා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ගිලනෙක් නො ගිලන් සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. ගිලනෙක් වීමකි ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. ගිලනෙක් ගිලන් සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

ගිලනාහට, අනෙකක්හු විසින් කළ ගින්නක් තපි නම්, ගිනිදලින් තොර අතුරු තපි නම්, පහන් දැල්වීමෙහි නම්, (පාත්‍රපවනාදියට) දැල් වීමෙහි නම්, ගිනිහල්ගෙහි නම්, එබඳු අන් කරුණක් ඇති කල්හි නම්, ඇවැත් නො වේ. ආපදාවෙහි උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

සවැනි ජොති ශික්ෂාපද යි

6. 6. 7

නභාන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහ නුවර කල්පන්දකනිවාප නම් වූ වෙළුමනෙහි වැඩුවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි හික්ෂුහු තපොදයෙහි ස්නාන කෙරෙත්. එකල්හි මගධෙස්වර වූ ශ්‍රේණිය බිම්බිසාර රජතෙමේ හිස සොධා නහන්තොමැ යි තපොදයට ගොස් ආයතියන් සනභා නිමාවන තෙක් එකත් පසෙකැ සාපෙක්ෂක වූ සිටියේ ය. හික්ෂුහු අඳුරු වැටෙන තුරු ස්නානය කළහ. එකල්හි මගධෙස්වර වූ ශ්‍රේණිය බිම්බිසාර රජ විකල්හි හිස්සොධා නභා නුවර දෙර වැසූ කල්හි බිහිනුවර වැසූ උදෑසන මෑ නො මැකිඵලෙටුනෙන් යුතු වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ එළඹියේ යි. එළඹූ බුදුන් වැඳ එකත් පසෙකැ හුන්තේ යෑ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එකත් පසෙකැ හුන් මගධෙස්වර වූ ශ්‍රේණිය බිම්බිසාර රජහට තෙල වදළ සේක: “මහරජ, තෙපි උදසන මෑ නොමැකි ඵලෙටුනෙන් යුතු වූ කුමකට අවු”ද යි. එකල්හි මගධෙස්වර වූ ශ්‍රේණිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ භාග්‍ය වතුන්හට තෙල කරුණ සැලකෙළේ යැ.

පාච්ඤායාපාදි භික්ෂුවිභවෙහි

2. අප්‍ර පටං බො හගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිලීසාරං ධම්මියා කපාය සන්දසෙසසි සමාදපෙසි සමුනෙතපෙසි සමපහංසෙසි. අප්‍ර බො රාජා මාගධො සෙනියො බිලීසාරො හගවතා ධම්මියා කපාය සන්දසිතො සමාදපිතො සමුනෙතපිතො සමපහංසිතො උට්ඨායාසනා හගවනතං අභිවාදෙතා පදකඤ්ඤං කතා පකකාමී. අප්‍රබො හගවා එතස්මිං ත්‍රිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ෂුසඛ්ඛං සහනිපාතෙතා භික්ෂු පටීපුඤ්ඤි. සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ෂු රාජානමපි පසිසිතා න මහතං ජාතිතා නහායහනීති. සච්චං හගවා. චීගරභි බුද්ධො හගවා -පෙ- කපං භි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරීසා රාජානමපි පසිසිතා න මහතං ජාතිතා නහායහනීති, නෙතං භික්ඛවෙ අපසසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤි පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ෂු ඔරෙනදධමාසං නහායෙය්‍යා පාච්ඤායානති.

එවඤ්ඤිදං හගවතා භික්ෂුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං හොති.

3. තෙන බො පන සමයෙන භික්ෂු උණකසමයෙ පරිලාභසමයෙ කුකකුච්චායනතා න නහායනති සෙදගතෙන ගනෙන සයහනී චීවරමපි සෙනාසනමපි දුසසනී. හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ උණකසමයෙ පරිලාභසමයෙ ඔරෙනදධමාසං නහායිතුං” එවඤ්ඤි පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ෂු ඔරෙනදධමාසං නහායෙය්‍යා අඤ්ඤානු සමයං පාච්ඤායං. තතායං සමයො දියධෙය්‍යා මාසො සෙසො ගිමහානහනී වසයානසු පඨමො මාසො ඉච්චතෙ අධ්ඨතෙය්‍යා මාසා උණකසමයෙ පරිලාභසමයො, අයං තත් සමයොති.

එවඤ්ඤිදං හගවතා භික්ෂුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං හොති,

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධෙශ්වර වූ ශ්‍රේණිය බිම්බිසාර රජහු දැහැමි කථායෙන් මොනවට කරුණු දක්වූ සේක. මොනවට කරුණු ගැන්වූ සේක. මොනවට තෙද ගැන්වූ සේක. මොනවට සතුටු කරවූ සේකි. එකල්හි මගධෙශ්වර වූ ශ්‍රේණිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැහැමි කථායෙන් මොනවට කරුණු දක්වන ලද්දේ මොනවට කරුණු ගන්වන ලද්දේ මොනවට තෙද ගන්වන ලද්දේ මොනවට සතුටු කරවන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැගූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණෙහි ලා මේ අවසරයෙහි ලා බික්සහන රැස් කරවා මහණුන් පුළුවන්සේක. සැබෑ ද මහණෙනි, භික්ෂුහු රජහු ද දක පමණ නො දනූ සනහද්ද යි, සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයෝ රජහු ද දක පමණ නො දනූ සනහු ද? මහණෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවූ:

යම් මහණෙක් නෑ දින පටන් අඩමසක් නො පිරුණු සඳ සනහා නම් පවිති වෙ ය යි.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

3. එසමයෙහි භික්ෂුහු උෂ්ණසමයෙහි පරිදහසමයෙහි කුකුස් කරන්නාහු නො සනහත්. ධහවැකුණු සිරුරෙන් යුතු වැ හොවිත්. සිවුර ද සෙනසුන ද කිලිටි වෙයි. භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ සැලකළහ.“මහණෙනි, උෂ්ණසමයෙහි පරිදහසමයෙහි අඩමසකින් මෙපිට නහන්නට අනුදනිමි” මහණෙනි, මෙසේත් මේ සිකපදය උදෙසවූ:

යම් මහණෙක් සුදුසුසමය තබා අඩමසකින් මොබ නහන්නේ නම් පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යි: ශ්‍රීෂ්ම මාසයන් අතුරින් ඉතිරිවැ සිටි යෙළුමස යැ, වස්සාන යාතුව පිළිබඳ පළමු මස යැ යි මෙසේ මේ අඩුතුන් මසෙකි, උෂ්ණසමය යැ පරිදහ සමය යි. මේ එහි සුදුසු සමය යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාවිතකීයපාළි භික්ඛුච්ඡබ්බෙයා

4. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු ගීලානා භොඤ්ඤා ගීලානපුච්ඡකා භික්ඛු ගීලානෙ භික්ඛු එතදවොචුං: “කච්චොචුසො ඛමනීයං කච්චී යාපනීය”ණ්ණි. චුසො මයං ආචුසො ඔරොනඤ්චමාසං නභායාම තෙන නො එසු භොති. ඉදනී පන භගවතා පච්චිකම්මෙණ්ණි කුක්ඛච්චායනතා න නභායාම තෙන නො න එසු භොති”ති. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ ගීලානෙන භික්ඛුනා ඔරොනඤ්චමාසං නභාසීතුං.” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උදදීසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ඛු ඔරොනඤ්චමාසං නභායෙය්‍යා අඤ්ඤා සමයා පාවිතකීයං. තජ්ඣායං සමයො දීයධෙව්‍යා මාසො සෙසො ගීලානනතී වසානසය පඨමො මාසො ඉච්චතෙ අධ්වනෙය්‍යා මාසා උඤ්ඤාසමයො පරිලාභසමයො ගීලානසමයො, අයං තඤ්ඤා සමයොති.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං භොති.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු නවකමමං කඤ්ඤා කුක්ඛච්චායනතා න නභායාම සෙදගතෙන ගතෙන සයනනී වීචරෙච්චි සෙනාසනමච්චි දුස්සනී භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ කමමසමයෙ ඔරොනඤ්චමාසං නභාසීතුං.”, එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උදදීසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ඛු ඔරොනඤ්චමාසං නභායෙය්‍යා අඤ්ඤා සමයා පාවිතකීයං. තජ්ඣායං සමයො දීයධෙව්‍යා මාසො සෙසො ගීලානනතී වසානසය පඨමො මාසො ඉච්චතෙ අධ්වනෙය්‍යා මාසා උඤ්ඤාසමයො පරිලාභසමයො ගීලානසමයො කමමසමයො, අයං තඤ්ඤා සමයොති.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං භොති.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු අඤ්ඤාතං ගන්තවා කුක්ඛච්චායනතා න නභායාම සෙදගතෙන ගතෙන සයනනී වීචරෙච්චි සෙනාසනමච්චි දුස්සනී, භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනුජානාමී භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතමමසමයෙ ඔරොනඤ්චමාසං නභාසීතුං.” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උදදීසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ඛු ඔරොනඤ්චමාසං නභායෙය්‍යා අඤ්ඤා සමයා පාවිතකීයං. තජ්ඣායං සමයො දීයධෙව්‍යා මාසො සෙසො ගීලානනතී වසානසය පඨමො මාසො ඉච්චතෙ අධ්වනෙය්‍යා මාසා උඤ්ඤාසමයො පරිලාභසමයො ගීලානසමයො කමමසමයො අඤ්ඤාතමමසමයො, අයං තඤ්ඤා සමයොති.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං භොති.

4. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු ගිලන් වූවාහු වෙති. ගිලනුන් පුළු වූය්නා භික්ෂුහු ගිලන් මහණන්ට මෙය කීහු: “කිම ඇවැත්ති, සිහිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද යි. ඇවැත්ති, පෙර ඇපි අධිමසකින් මොබ සනහමහ. එයින් අපට පහසු වෙයි. දැන් වනාහි භාග්‍යවතුන් විසින් ප්‍රතික්ෂිප්ත යැයි කුකුස් කරන්නමෝ නො සනහමහ. එයින් අපට පහසු නො වේ යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ. “මහණෙනි, ගිලන් මහණහු විසින් අධිමසෙකින් මොබ නහන්නට අනුදැනිමි.” මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

යම් මහණෙක් සුදුසු සමය තබා අධිමසෙකින් මොබ සනහා නම් පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යි; ගිමන් සිවු මස අතුරින් ඉතිරිව සිටී යෙළ මස යැ වසන් සෙමෙහි පළමු මස යැයි මෙසේ තෙල අඩු තුන් මස උෂ්ණසමය යැ පරිදහසමය යැ. ගිලානසමය යි. මේ එහි සුදුසු සමය යි.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

5. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු නවාම් කොට කුකුස් කරන්නාහු නො සනහන්. ධහවැකුණු සිරුරෙන් යුතු වැ හොචිත්. සිවුර ද සෙනසුන ද කිලිටි වෙයි. භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ සැලකළහ... “මහණෙනි, කම්පාන්තසමයෙහි අධිමසෙකින් මොබ සනහන්නට අනුදැනිමි” මෙසේ මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම් මහණෙක් සුදුසු සමය තබා අධිමසෙකින් මොබ සනහා නම් පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යි; ගිමන් සිවුමසින් ඉතිරි වැ සිටී යෙළමස යැ වසන් සිවුමස පළමු මස යැ, මෙසේ තෙල දෙමස් අධි මස උෂ්ණසමය යැ පරිදහසමය යැ ගිලානසමය යැ කම් සමය යි මේ එහි සුදුසු සමය යි.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

6. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු දුරුමහ ගොස් කුකුස් කරන්නාහු නො සනහති. ධහවැකුණු කයින් යුතු වැ හොචිත්. සිවුර ද සෙනසුන ද කිලිටි වෙයි. භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ සැලකළහ... “මහණෙනි, දුරුමහ යන කල්හි අධිමසෙකින් මොබ සනහන්නට අනුදැනිමි” මහණෙනි මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

යම් මහණෙක් සුදුසු සමය තබා අධිමසෙකින් මොබ සනහා නම් පවිති වෙ. එහි මේ සුදුසු සමය යි. ගිමන් සිවු මස පිළිබඳ වූ සෙසු එක්මස් අධිමස යැ වසන් සිවුමස පිළිබඳ වූ පළමු මස යැ. මෙසේ මේ දෙමස් අධිමස උෂ්ණසමය යැ පරිදහසමය යැ, ගිලානසමය යැ කම්සමය යැ අද්ධාන ගමන සමය යි. මේ එහි සුදුසු සමය යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාවිත්තිය පාළු හිතකු වීභවෙනා

7. තෙන ධො පන සමයෙන සම්බහුලා හිතකු අපේක්ෂාකායෙ විවරකමම. කරොජනා සරජෙන වාතෙන ඔකි ඡණ්ණා භොතනී දෙවො ව ථොක ථොක. චුසායනී හිතකු කුකකුච්චායජනා න නභායනනී කීලිසෙනන ගඤෙන සයනනී. විවරමපි සෙනාසනලපි දුසසනී, භගවතො එකමසු. ආරොවෙසු. -පෙ- "අනුජානාමී හිතකවෙ වාතවුට්ඨිසමයෙ ඔරෙනඤාමාසං නභාධිතං." එවඤ්ඤා පන හිතකවෙ ඉමං සිකඛාපදං උදදිසෙය්‍යාථ:

"යො පන හිතකු ඔරෙනඤාමාසං නභායෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර සමයා පාවිත්තියං. තසායං සමයො: දියඛේඨා මාසො සෙසො ගිම්භානනනී වසානසු පඨමො මාසො ඉවෙවතෙ අඛිඤ්ඤාමාසා උණ්භසමයො පරිලාභසමයො ගිලානසමයො කමමසමයො අදානගමනසමයො වාතවුට්ඨිසමයො අයං තසු සමයො"ති.

8. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- හිතකුති -පෙ- අයං ඉමසමී. අපෙ අධිපෙපතො හිතකුති.

ඔරෙනඤාමාසනනී: උඤ්ඤාමාසං.

නභායෙය්‍යනනී: වුචෙ ඡණ්ණෙන වා මතතිකාය වා නභායනී පයොගෙ¹ දුකංචං, නභානපරියොසානෙ ආපකති පාවිත්තියසස.

අඤ්ඤත්‍රසමයනනී: ධපෙඤා සමයං.

උණ්භසමයො නාම; දියඛේඨා මාසො සෙසො ගිම්භානන²

පරිලාභසමයො නාම; වසානසු පඨමො මාසො. ඉවෙවතෙ අඛිඤ්ඤාමාසා උණ්භසමයො පරිලාභසමයොති නභාධිතඛං.

ගිලානසමයො නාම: යසු වීනා නභානෙන එසු භොති. ගිලානසමයොති නභාධිතඛං.

කමමසමයො නාම; අනාමසො පරිවෙනමපි සලලධං. භොඨී කමමසමයොති නභාධිතඛං.

අදානගමනසමයො නාම; අඤ්ඤාපනං ගච්ඡිසාමීති නභාධිතඛං. ගච්ඡෙනෙන නභාධිතඛං. ගතෙන නභාධිතඛං.

වාතවුට්ඨිසමයො නාම; හිතකු සරජෙන වාතෙන ඔකි ඡණ්ණා භොතනී දෙව වා තීණි වා උදකච්ඡිතානී කායෙ නිපතිතානී භොතනී වාතවුට්ඨිසමයොති නභාධිතඛං.

1. පයොගෙ පයොගෙ - මජ්ඣං. 2. ගිම්භානනනී - ඝී ඝිච්චි ඝිච්චි

7. එයමයෙහි වනාහි බොහෝ භික්ෂුහු එළිමහනෙහි සිටුවූකම් කරන්නාහු දුහුවිලි සහිත සුළඟින් වැකුණාහු වෙති. වැස්ස ද මදින් මද වැටෙයි. භික්ෂුහු කුකුස්කරන්නාහු නො සනහත්, තෙත් වූ කයින් යුතු වැහොවින්. සිටුවූ ද සෙනසුන ද කිලිටි වෙයි. භාගාවතුන්හට තෙල කරුණ සැලකළහ. ... “මහණෙනි, වැසි සුළං සමයෙහි අධිමසෙකින් මොබ සනහන්නට අනුදනිමි.” මෙසේ මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් සුදුසු සමය තබා අධිමසින් මොබ සනහා නම් පවිත් වේ. එහි මේ සුදුසු සමය යි: ගිමන් සිවුමසින් ඉතිරි වැ සිටි යෙළ මස යැ. වසන් සිවුමසේහි පළමු මස යැ, මෙසේ මේ දෙමස් අධිමස උෂ්ණසම යැ පරිදහසමය යැ, ගිලානසමය යැ කම්මසමය යැ අද්ධාන ගමන සමය යැ වාතවුට්ඨිසමය යි. මේ එහි සුදුසු සමය යි.

8. යො පන යම් යම්බදු ... භික්ඛු ... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහිලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

ඔරෙනදාමාසං: යනු උතු අධිමසක්,

නභායෙයා යනු සුන්නෙන් හෝ මැටියෙන් හෝ සනහා නම් පියෝහි දුකුළා වෙයි. සනහන අවසන්හි පවිති ඇවැත් වේ.

අඤ්ඤා සමයා; සුදුසු සමය තබා,

උණසමය නම්: ගිමන් සිවුමස අතුරින් ඉතිරිවැ සිටි යෙළ මස යැ, පරිලාහසමය නම්: වැසි සිවුමස පිළිබඳ පළමු මස යැ, මෙසේ තෙල දෙමස් අධිමස උෂ්ණසමයැ පරිදහසමයැ යි ස්නාන කළ යුතු යි.

ගිලානසමය නම්: යමක්හට නැමෙන් තොර වැ පහසු නො වේ නම් ගිලානසමයැ යි සැනහිය යුතු යි.

කම්මසමය නම්: යටත් පිරිසෙයින් පිරිවෙන ද හමදනා ලද්දේ වේ නම් කම්මසමයැ යි සැනහිය යුතු යි.

අද්ධානගමනසමය නම්: අධියොත්තක් යෙමි යි සැනහිය යුතු, යන්නහු විසින් සැනහිය යුතු, ගියහු විසින් සැනහිය යුතු යි.

වාතවුට්ඨිසමය නම්: භික්ෂුහු දුහුවිලි සහිත සුළඟින් වැකුණාහු වෙද්ද, දෙතුන් දිය පොදෙක් සිරුරෙහි වැටුණේ හෝ වේ ද, වාතවුට්ඨිසම යැ යි සැනහිය යුතු යි.

පාච්ඤාය පාළි භික්ඛුච්චරෙයා

උනකඤ්ඤාමාසෙ උනකසඤ්ඤා අඤ්ඤානු සමයා නභායති ආපනති පාච්ඤායසස. උනකඤ්ඤාමාසෙ වෙමතිකො අඤ්ඤානුසමයා නභායති ආපනති පාච්ඤායසස, උනකඤ්ඤාමාසෙ අතිරෙකසඤ්ඤා අඤ්ඤානු සමයා නභායති ආපනති පාච්ඤායසස.

අතිරෙකඤ්ඤාමාසෙ උනකසඤ්ඤා අපනති දුක්ඛාපසස. අතිරෙකඤ්ඤාමාසෙ වෙමතිකො ආපනති දුක්ඛාපසස. අතිරෙකඤ්ඤාමාසෙ අතිරෙකසඤ්ඤා අනාපනති.

අනාපනති: සමයෙ අඤ්ඤාමාසං නභායති, අතිරෙකඤ්ඤාමාසං නභායති, සති කරුණෙයෙ උදකං ඔතරීතො නභායති, පාරං ගච්ඡන්තො නභායති, සබ්බපච්චිකතීමෙසු ජනපදෙසු ආපදසු උම්චන්තකසස ආදිකමමිකසසාති.

නභානසිකඛාපදං සත්තමං.

6. 6. 8

දුබ්බණ්ණකරණසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං චිහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්භුතො භික්ඛු ච පරිබ්බාජකා ඛ සාකෙතා සාවඤ්ඤාං අඤ්ඤානමග්ගපට්ඨපනා භොනති. අනුරාමගෙන වොරා නිසබ්බිතො තෙ අඤ්ඤානං සු. සාවඤ්ඤා රාජභවා නිසබ්බිතො තෙ වොරෙ සභණ්ණං ගහෙතො භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පාහෙසු: “ආගච්ඡන්තු හදන්තා සකං සකං චීවරං සඤ්ඤානිතො ගණන්තු”ති භික්ඛු න සඤ්ඤානන්ති තෙ උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙනති: “කථං භි නාම හදන්තා අත්තනො අත්තනො චීවරං න සඤ්ඤානන්ති. අසෙසාසු ඛො භික්ඛු තෙසං මත්ඤ්ඤානං උජ්ඣායන්තානං බීයන්තානං විපාවෙන්තානං අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඤ්ඤා ආරොචෙසු.

2. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඛකං සනතිපානෙතො භික්ඛුනං තදනුච්චිකං තදනුලොමිකං ධරෙමිං කථං කතො භික්ඛු ආමන්තෙසි: තෙන භි භික්ඛුවෙ භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාපෙක්ඤාමී දස අත්ථවසෙ පට්ඨව, සඛකසුඛ්භ්භාය, සඛකචාසුභ්භාය -පෙ- සඤ්ඤාමිතිතියා, විනායානුග්ගභාය. එවඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

නවං පන භික්ඛුනා චීවරලාභෙන තිණණං දුබ්බණ්ණකරණානං අඤ්ඤාතරං දුබ්බණ්ණකරණං ආදුතඛිං නීලං වා කදදමං වා කාලසාමං වා, අනාදු වෙ භික්ඛු තිණණං දුබ්බණ්ණකරණානං අඤ්ඤාතරං දුබ්බණ්ණකරණං නවං චීවරං පරිභුඤ්ඤෙය්‍යා පාච්ඤායන්ති.

උනු අඩමස්භි උනු සන් ඇතියේ සුදුසු සමය තබා සනහා නම් පවිති ඇවුන් වෙයි. උනු අඩමස්භි විමති ඇතියේ සුදුසු සමය තබා සනහා නම් පවිති ඇවුන් වෙයි. උනු අඩමස්භි අයිරා සන් ඇතියේ සුදුසු සමය තබා සනහා නම් පවිති ඇවුන් වේ.

අයිරා අඩමස්භි උනු සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවුන් වෙයි. අයිරා අඩමස්භි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවුන් වෙයි, අයිරා අඩමස්භි අයිරා සන් ඇතියේ නම් ඇවුන් නැති.

සුදුසු සමයෙහි නම්, අඩමසකට වරක් සනහා නම්, අයිරා අඩමසෙකින් සනහා නම්, කරුණු ඇති කල්හි දියට බැස සනහා නම්, පරතෙරට යෙමින් සනහා නම් ඇවුන් නො වේ. සියලු පසල්දනවහි, ආපදයෙහි, උම්මත්තකභට, ආදිකම්මිකභට ඇවුන් නැති.

සත්වැනි නභාන ශික්ෂාපද යි.

6. 6. 8

දුබ්බණ්ණකරණ ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැතැ ජේතවන නම් වූ, අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙකි. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු ද පරිව්‍රාජකයෝ ද සාකෙතයෙන් සැවැතට යන අදන්මගට පිළිපන්නාහු වෙති. අතර මහා සොරු නික්මා ඔවුන් ඇසිදගත්හ. රාජපුරුෂයෝ සැවැතින් නික්මා ගොස් බඩු සහිත ඒ සොරුන් අල්වා ගෙන භික්ෂුන් වෙතැ දුතයකු යැවුහු: "පින්වතුන් වහන්සේ එන්වා, තමන් තමන් සතු සිවුරු හැඳිනැ ගනිත්වා,"යි. භික්ෂුහු නො හඳුනති. ඔහු ලමු කොට සිතති, තුඟුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්. "කෙසේ නම් වහන්ද තමන් තමන් සතු සිවුරු නො හඳුනාදද"යි භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන තුඟුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්ත්ති ශබ්දය) ඇසුහු. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාගාවතුන් වහන්සේහට තෙල කරුණ සැලකළාහු ය.

2. එකල්හි භාගාවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණෙහි ලා තෙල අවසරයෙහි ලා බික්සභන රැස් කරවා මහණුන්හට එයට සරිලන එයට අනුලොම වන දඹැම් කපා කොට මහණුන් ඇමැතුසේක. එහෙයින් මහණෙහි, කරුණු දසයක් පිණිස මහණුන්හට සිකපද පනවන්නෙමි. (එනම්) සධසයාගේ මනා පිළිගැනුම පිණිස සඳසයාගේ පහසුබව පිණිස... සසුන් පැවැත්ම පිණිස විනයට රුකුල් දීම පිණිස යි. මහණෙහි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

"අලුත් සිවුරක් ලත් මහණහු විසින් නිල් හෝ මධ හෝ කළු හෝ යන තෙවැදෑරුම් දුර්වර්ණ කිරීම අතුරෙන් එක්තරා දුර්වර්ණ කිරීමක් ගත යුත්තේ යි. ඉදින් මහණ තෙවැදෑරුම් දුර්වර්ණ කිරීම අතුරෙන් එක්තරා දුර්වර්ණ කිරීමක් නොගෙන අළුත් සිවුරක් පරිභොග කෙරේ නම් පවිති වේ"යි.

පාචිත්තිය පාළු භික්ෂුවිභවෙහා

3. නවං නාම; අකතකපං වුච්චති.

වීචරං නාම; ඡන්තං වීචරානං අඤ්ඤතරං වීචරං.

තිණණං දුබ්බණණකරණානං අඤ්ඤතරං දුබ්බණණකරණං ආදතබ්බනති; අනතමසො කුසගෙහනපි ආදතබ්බං.

නීලං නාම; දෙව නීලානි කංසනීලං පලාසනීලං.

කඤ්ජමා නාම; ඔදකො වුච්චති.

කාලසාමං නාම; යං කි ඤ්ඤි කාලකං.

අනාද වෙ භික්ෂු දුබ්බණණකරණානං අඤ්ඤතරං දුබ්බණණකරණනති; අනතමසො කුසගෙහනපි අනාදිසිඤා තිණණං දුබ්බණණකරණානං අඤ්ඤතරං දුබ්බණණකරණං නවං වීචරං පරිභුඤ්ජති ආපත්ති පාචිත්තියසස.

අනාදිනෙහ අනාදිනෙහස ඤ්ඤි පරිභු ඤ්ජති ආපත්ති පාචිත්තියසස අනාදිනෙහ වෙමතිකො පරිභුඤ්ජති ආපත්ති පාචිත්තියසස, අනාදිනෙහ ආදිනෙහස ඤ්ඤි පරිභු ඤ්ජති ආපත්ති පාචිත්තියසස. ආදිනෙහ අනාදිනෙහස ඤ්ඤි ආපත්ති දුක්ඛකමසස ආදිනෙහ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛකමසස. ආදිනෙහ ආදිනෙහස ඤ්ඤි අනාපත්ති.

අනාපත්ති: ආදිසිඤා පරිභුඤ්ජති, කපපො නට්ඨො හොති කපපකතොකාපො ජීවණණො හොති, කපපකතෙන අකපපකතං සංසිඛබ්බිතං හොති, අග්ගලො¹ අනුචාතෙ පරිභවණං උම්මිනෙකසස ආදිකමමිකසසාති.

දුබ්බණණකරණසිකධාපදං අට්ඨමං.

1. අග්ග ලෙ - මජ්ඣං.

3 නව නම: කප්ඛිඳු නො තැබූ සිවුර කියනු ලැබෙයි.

විවර නම: සවැදෑරුම් සිවුරු අතුරෙන් එක්තරා සිවුරෙකි.

තිණ්ණං දුබ්බණ්ණකරණානං අඤ්ඤතරං දුබ්බණ්ණකරණං ආදි තබ්බං; යටත් පිරිසෙයින් කුසතණ්හිනුදු (කප්ඛිඳු) තැබීම කළ යුතු.

නීල නම: කංසනීල (යමල) යැ පලාසනීල (කොළපැහැ) යැයි දෙතිලෙකි.

කද්දම නම: දියමඩැ යි කියනු ලැබෙයි.

කාළසාම නම: යම් කිසි කළු පැහැයක්:

අනාද වෙ භික්ෂු දුබ්බණ්ණ කරණානං අඤ්ඤතරං දුබ්බණ්ණකරණං යනු යටත් පිරිසෙයින් කුසතණ්හිනුදු තෙ වැදෑරුම් දුර්වර්ණ කිරීම අතුරෙන් එක්තරා දුර්වර්ණ කිරීමක් නො කොට අලුත් සිවුරක් පරිභොග කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

කප්ඛිඳු නො දුන් කල්හි නුදුන් සන් ඇතිවැ පරිභොග කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. කප්ඛිඳු නුදුන් කල්හි විමති ඇතිවැ පරිභොග කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. කප්ඛිඳු නො දුන් කල්හි දුන් සන් ඇතිවැ පරිභොග කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ. කප්ඛිඳු දුන් කල්හි නො දුන්සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. කප්ඛිඳු දුන් කල්හි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. කප්ඛිඳු දුන් කල්හි දුන් සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

කප්ඛිඳු ගෙන පරිභොග කෙරේ නම්; කප්ඛිඳු නැසුණේ වී නම්, කප්ඛිඳු කළ තැන දිරා ගියේ වී නම්, කප්ඛිඳු තබන ලද්ද හා කප්ඛිඳු නො තබන ලද්දක් හිචන ලද්දේ වී නම් අවැත් නො වේ. මැඩිල්ලෙහි දිගනුවායෙහි සරසනුවායෙහි උම්මත්තකහට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

අවවැනි දුබ්බණ්ණකරණ ශික්ෂාපද යි.

විකපපනසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවතීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාර්පිණධීක්ඛසස ආරාමෙ. තෙන ටො පන සමයෙන ආයඨො උපනඤ්ඤ සක්ඛාපුත්තො භාතුතො සද්ධිච්චාරිකස්ස භික්ඛුතො සාමං. චීවරං විකපෙපඤ්ඤ අපච්චුද්ධාරකං¹ පරිභුඤ්ජති අඵ ටො සො භික්ඛු භික්ඛුනං එතමඤ්ඤ ආරොචෙයි: "අයං ආටුසො ආයඨො උපනඤ්ඤ සක්ඛාපුත්තො මඤ්ඤං සාමං චීවරං² විකපෙපඤ්ඤ අපච්චුද්ධාරකං පරිභුඤ්ජති"ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති වීයඤ්ඤ විපාචෙතභි: කඵං හි නාම ආයඨො උපනඤ්ඤ සක්ඛාපුත්තො භික්ඛුස්ස සාමං චීවරං විකපෙපඤ්ඤ අපච්චුද්ධාරකං පරිභුඤ්ජස්සතීති -පෙ- සඵචං කීර තං උපනඤ්ඤ භික්ඛුස්ස සාමං චීවරං විකපෙපඤ්ඤ අපච්චුද්ධාරකං පරිභුඤ්ජති. සඵචං භගවා විහරති බුද්ධො භගවා -පෙ- කඵං හි නාම තං මොසපුරිස භික්ඛුස්ස සාමං චීවරං විකපෙපඤ්ඤ අපච්චුද්ධාරකං පරිභුඤ්ජස්සයි. තෙනං මොසපුරිස අපසසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පන භික්ඛචෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාඵ:

"යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුතීයා වා සිකඛමානාය වා සාමඤ්ඤෙරස්ස වා සාමඤ්ඤෙරියා වා සාමං චීවරං විකපෙපඤ්ඤ අපච්චුද්ධාරකං පරිභුඤ්ජෙය්‍ය පාවිතතීය"තති.

2. යො පනාතී: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුතී: -පෙ- අයං ඉමස්ථි. අඤ්ඤ අධිපෙපතො භික්ඛුතී.

භික්ඛුඤ්ජාතී: අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස,

භික්ඛුතී නාම: උභතොසඤ්ඤ උපසමපන්නා.

සිකඛමානා නාම: දෙච වස්සාති ජසු ධම්මෙසු සිකඛිත සිසුඛා,

සාමඤ්ඤෙරා නාම: දසසිකඛාපදිකො.

සාමඤ්ඤෙරී නාම: දසසිකඛාපදිකා.

සාමනතී: සයං විකපෙපඤ්ඤ.

චීවරං නාම: ජන්නං චීවරානං අඤ්ඤතරං චීවරං විකපපනුපග පච්චිමං.

1. අපච්චුද්ධාරකං - මජ්ඣං.
 2. මඤ්ඤං චීවරං සාමං - මජ්ඣං.
 3. විකපපනුපගං පච්චිමං - සී මජ්ඣං.

විකපන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත් තුවර ඡේතනික නම්වූ අනේ පිඬු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාකාපුත්‍ර බෑයාගේ සද්ධිවිහාරික භික්ෂුහට තමා මැ සිවුරක් විකපා නොපසුදුරා පරිභෝග කෙරෙයි. එකල්හි ඒ මහණ මහණුන්හට තෙල කාරුණ දන්වී සැ: “ඇවැත්නි, මේ ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාකාපුත්‍ර මාහට තමා මැ සිවුරක් විකපා නො පසුදුරා පරිභෝග කෙරේ” යයි. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති. නුඟුණ පවසති. දෙස් පතුරු වත්. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාකාපුත්‍ර මහණක්හට තමා මැ සිවුරක් විකපා නො පසුදුරා පරිභෝග කෙළේ” දැයි ... සැබෑ ද උපනන්දු තෙපි මහණක්හට තමා මැ සිවුරක් විකපා නො පසුදුරා පරිභෝග කරවූ දැයි. සැබෑවැ භාගාවතුන් වහන්ස, භාගාවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය තෙපි මහණක්හට තමා මැ සිවුරක් විකපා නො පසුදුරා පරිභෝග කළහු ද? හිස් පුරුෂය මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසා:

“යම් මහණෙක් මහණක්හට හෝ මෙහෙණක්හට හෝ සික්මතුවක්හට හෝ හෙරණකුහට හෝ හෙරණකහට හෝ තෙමේ සිවුරක් විකපා නො පසුදුරා පරිභෝග කෙරේ නම් පවිත්‍රී වේ” යයි.

2. යො පන: යම් යම්බදු...හිකු...මෙ තෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

හිතබුසා; අත් මහණක්හට.

හිතබුනී නම්: දෙසතුන් කෙරෙහි උපසපන් වුවා.

සිකමානා නම්: දෙවසක් සඳහාමිහි භික්ෂුණු සික ඇත්ති.

සාමණේර නම්: දස සිකපද ඇතියේ.

සාමණේරී නම්: දස සිකපද ඇත්ති.

සාමං; තෙමේ විකපා

විවර නම්: ස වැදෑරුම් සිවුරු අතුරෙන් එක්තරා විකපුන් පොහෝනා පැසුළු සිවුරක්.

පාච්ඤානියපාළි භික්ෂුවිභවෙතො

විකපපනා නාම දෙව විකපපනා: සමමුඛා විකපපනා ච පරමමුඛා විකපපනා ච.

සමමුඛා විකපපනා නාම: ඉමං වීචරං තුඤ්ඤං විකපෙතී ඉක්කමංසා චාති.

පරමමුඛා විකපපනා නාම: ඉමං වීචරං විකපපනාඤාය තුඤ්ඤං දමමීති... තෙන වත්තඤ්ඤා කො තෙ මිත්තො චා සන්දිට්ඨො චාති. ඉක්කමංසාමො ච ඉක්කමංසාමො චාති තෙන වත්තඤ්ඤා. අභං තෙසං දමමී, තෙසං සන්තානං පරිභුඤ්ඤා චා විසංසෙජ්ඣ චා යථාපට්ඨං චා කරොමීති.

අපච්ඡද්ධාරකං නාම: තස්ස චා අදින්නං, තස්ස චා අවිසංසයෙන පරිභුඤ්ඤා ආපත්ති පාච්ඤානියස්ස. අපච්ඡද්ධාරකෙ අපච්ඡද්ධාරකසඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤා ආපත්ති පාච්ඤානියස්ස. අපච්ඡද්ධාරකෙ වෙමතිකො පරිභුඤ්ඤා ආපත්ති පාච්ඤානියස්ස. අපච්ඡද්ධාරකෙ පච්ඡද්ධාරකසඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤා ආපත්ති පාච්ඤානියස්ස.

අධිට්ඨති චා විසංසෙජ්ඣ චා ආත්ති දුක්ඛංසං. පච්ඡද්ධාරකෙ අපච්ඡද්ධාරකසඤ්ඤා ආපත්ති දුක්ඛංසං. පච්ඡද්ධාරකෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛංසං. පච්ඡද්ධාරකෙ පච්ඡද්ධාරකසඤ්ඤා අනාපත්ති.

අනාපත්ති: සො චා දෙති තස්ස චා විසංසයෙනො පරිභුඤ්ඤා, උමමත්තකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

විකපපන සිකඛාපදං නවමං.

6. 6. 10

වීචරාපනිධාන සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන මුද්දො භගවා සාවඤ්ඤං වීචරති ජෙතවනෙ අනාපට්ඨිකස්ස ආරාමෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු අසඤ්ඤිත පරිකාරකා¹ භොතති. ජබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්තරසවග්ගියානං භික්ඛුනං පත්තමපි වීචරමපි අපනිට්ඨෙති, සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු ජබ්බග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොචුං: "දෙථාචුසො අමොකං පත්තමපි වීචරමපි"ති, ජබ්බග්ගියා භික්ඛු භසතති. තෙ රොදහති. භික්ඛු එවමාභංසු; "කිස්ස තුමෙභ ආචුසො රොදථාති". ඉමෙ ආචුසො ජබ්බග්ගියා භික්ඛු අමොකං පත්තමපි වීචරමපි අපනිට්ඨෙති"ති.

1. අසනීභිතපරිකාරා-මජ්ඣං.

විකපපනා නම: හමුදයෙහි විකපපනා යැ, ඉනාහමුදයෙහි විකපපනා යි විකපපනා දෙකෙකි.

සමුදා විකපපනා නම: මේ සිවුර නොපට හෝ මෙනම් ඇතියහුට හෝ විකපමි.

පරමමුදා විකපපනා නම: මේ සිවුර විකපුන් සඳහා නොපට දෙමැයි. කවරෙක් තාගේ මිතුරු හෝ දුටුමිතුරු හෝ වෙ ද යි ඔහු විසින් කිය යුත්තේ යි. මෙනම් ඇතියේ ද මෙනම් ඇතියේ ද යි ඔහු විසින් කිය යුත්තේ යි. මම ඔවුනට දෙමි, ඔවුන් සතු වුව පරිභොග හෝ කරව, දීම හෝ කරව, රිසියෙන්තක් හෝ කරව යි.

අපවටුදායක නම: ඔහුට නො දෙන ලද්ද හෝ ඔහුට අවිස්වසින් හෝ පරිභොග කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නො කළ පසුදුරුණෙහි නො කළ පසුදුරුණු සන් ඇතියේ පරිභොග කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නො කළ පසුදුරුණෙහි විමති ඇතියේ පරිභොග කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නො කළ පසුදුරුණෙහි කළ පසුදුරුණු සන් ඇතියේ පරිභොග කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි.

ඉටා නම් හෝ වියදා නම් හෝ දුකුලා ඇවැත් වෙයි. කළ පසු-
දුරුණෙහි නො කළ පසුදුරුණු සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. කළ පසුදුරුණෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. කළ පසුදුරු-
ණෙහි කළ පසුදුරුණු සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

හෙතෙමේ දෙයි හෝ, ඔහු කෙරෙහි විස්වස් කරමින් පරිභොග කෙරෙයි හෝ ඇවැත් නො වේ. උම්මත්තකහට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

නවවැනි විකපපනශික්ෂාපද යි

6.6.10

විවරාපනිධාන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත්නුවර ජෙතවන නම්වූ, අන්තර්වූ සිටුහුගේ අරමිච්චි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි සතළොස් වග මහණහු නො තැන්පත් කළ පිරිකර ඇතියෝ වෙති. සවග මහණහු සතළොස්වග මහණුන්ගේ පා ද සිවුරු ද සහවති. සතළොස් වග මහණහු සවග මහණුන්ට තෙල කීහු : “ඇවැත්නි, අපගේ පාත්‍ර ද සිවුරු ද දෙව”යි සවග මහණෝ සිනා සෙති. ඔහු හඬන්. භික්ෂුහු මෙසේ කීහු : “ඇවැත්නි, තෙපි කුමකට හඬවු” ද යි ඇවැත්නි, මේ සවග මහණෝ අපගේ පාත්‍ර ද සිවුරු ද සහවති යයි.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්ඡවේතා

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනභී තීයනභි චිපාවෙතභී; ‘කථං හි නාම ජබ්බෙතියා භික්ඛු භික්ඛුනං පත්තමිච්චි වීචරමිච්චි අපනිඨෙසසනං’ති -පෙ- සචචං කිර තුලෙහ භික්ඛුවෙ භික්ඛුනං පත්තමිච්චි වීචරමිච්චි අපනිඨෙධාති. සචචං හගවා. චිගරභී බුඤ්ඤා හගවා -පෙ- කථං හි නාම තුලෙහ මොසපුරියා භික්ඛුනං පත්තමිච්චි වීචරමිච්චි අපනිඨෙසසනං. නෙතං මොසපුරියා අප්පසනනානං වා පසාදයා -පෙ- ඵඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙසයාථ:

‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුසය පත්තං වා වීචරං වා නිසීදනං වා සුච්ඡරං වා කායබන්ධනං වා අපනිඨෙසයා වා අපනිධාපෙසයා වා අනන්තමයො හස්සාපෙට්ඨො පි¹ පාචිත්තිය’නති.

3. යො පනාති; යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමසමීං අපෙඤ්ඤා අධිපෙපතො භික්ඛුති.

භික්ඛුසයාති: අඤ්ඤාසස භික්ඛුසස.

පතෙතා නාම: ඉඤ්ඤා පත්තා අයොපතෙතා මත්තිකා පඡන්තා.

චීචරං නාම: ජන්තං චීචරානං අඤ්ඤානරං චීචරං චීකඤ්ඤාපගපච්ඡම.

නිසීදනං නාම: සදසං චුච්චති.

සුච්ඡරං නාම: සසුච්ඡිකං වා අසුච්ඡිකං වා.

කායබන්ධනං නාම: ඉඤ්ඤා කායබන්ධනාති පටචීකා සුකරානකං.

අපනිඨෙසයාති²: සයං අපනිඨෙති ආපත්ති පාචිත්තියසස.

අපනිධාපෙසයාති³: අඤ්ඤා ආනාපෙති ආපත්ති පාචිත්තියසස. සකිං ආණ්ඩෙතො බහුකමිච්චි අපනිඨෙති ආපත්ති පාචිත්තියසස.

අනන්තමයො හස්සාපෙට්ඨොති: කිලාධිපපායො.

උපසමපනෙහ උපසමපනාසඤ්ඤා පත්තං වා වීචරං වා නිසීදනං වා සුච්ඡරං වා කායබන්ධනං වා අපනිඨෙති වා අපනිධාපෙති වා අනන්තමයො හස්සාපෙට්ඨොති ආපත්ති පාචිත්තියසස. උපසමපනෙහ වෙමතිතො -පෙ- උපසමපනෙහ අනුපසමපනාසඤ්ඤා පත්තං වා වීචරං වා නිසීදනං වා සුච්ඡරං වා කායබන්ධනං වා අපනිඨෙති වා අපනිධාපෙති වා අනන්තමයො හස්සාපෙට්ඨොති ආපත්ති පාචිත්තියසස.

1. හසාපෙට්ඨො පි - මජ්ඣං.
2. අපනිඨෙසයා වාති - මජ්ඣං.
3. අපනිධාපෙසයා වාති - මජ්ඣං.

2. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වුවෝ...ඔහු ලුමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණනු මහණන්ගේ පාත්‍ර ද සිවුරු ද සැඟවුණු” දැ යි...සැබැද මහණෙනි, තෙපි මහණන්ගේ පාත්‍ර ද සිවුරු ද සඟවවු දැ යි. සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් භිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි මහණන්ගේ පාත්‍ර ද සිවුරු ද සැඟවුවහු ද? භිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් යටත් පිරිසෙයින් කෙළිරිසියේ නමුදු මහණක්හුගේ පයක් හෝ සිවුරක් හෝ නිසිදනයක් හෝ හිදිගුළාවක් හෝ කාබානක් හෝ සඟවන්නේ නම් හෝ සඟවවන්නේ නම් හෝ පවිති වේ” යයි.

3. යො පන: යම්, යම්බදු...භික්ෂු...මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

භික්ෂුසා; අන් මහණක්හුගේ;

පත්ත නම්: යපයැ මැටිපයැ යි දෙපයෙකි.

වීචර නම්: සවැදැරුම් සිවුරු අතුරෙන් එක්තරා විකපුන් පොහොනා පැසුළු සිවුරක්;

නිසිදන නම්: දවලු සහිත නිසිදන යැ යි කියනු ලැබේ.

සුවිසර නම්: හිදි සහිත වූ හෝ හිදි රහිත වූ හෝ,

කායබනධන නම්: පට්ටිකා යැ සුකරන්තක යැ යි දෙ කාබානෙකි.

අපනිධෙයා; තෙමේ සඟවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි.

අපනිධාපෙයා: අනෙකක්හු අණවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. වරක් අණවන ලදුයේ බොහෝ වරකුදු සඟවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

අත්තමසො හසාපෙධො යනු කෙළිරිසි ඇතියේ.

උපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපන් සන් ඇතියේ යටත් පිරිසෙයින් කෙළිරිසි ඇතියේ නමුදු පාත්‍රයක් හෝ සිවුරක් හෝ නිසිදනයක් හෝ හිදිගුළාවක් හෝ කාබානක් හෝ සඟවා නම් හෝ සඟවවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ...උපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපන් සන් ඇතියේ යටත් පිරිසෙයින් කෙළිරිසි ඇතියේ නමුදු පාත්‍රයක් හෝ සිවුරක් හෝ නිසිදනයක් හෝ හිදිගුළාවක් හෝ කාබානක් හෝ සඟවා නම් හෝ සඟවවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

පාචිකියපාළි හිනවුච්භවෙයා

**අඤ්ඤං පරික්ඛාරං අපනිඤ්ඤි වා අපනිධාපෙති වා අනතමසො
භසිසාපෙට්ඨොපි ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස. අනුපසම්පන්නස්ස පතතං වා වීචරං වා
අඤ්ඤං වා පරික්ඛාරං අපනිඤ්ඤි වා අපනිධාපෙති වා අනතමසො
භසිසාපෙට්ඨොපි ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.**

**අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස
අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස. අනුපසම්පන්නෙ
අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.**

**අනාපතති: න භසිසාධිප්පායො දුන්නිකඛිතං පට්ඨාමෙති ධම්ම
කථං¹ කථෙඤ්ඤා දැක්කාමිති පට්ඨාමෙති උම්මත්තකස්ස ආදිකම්මිකස්සාති.**

වීචරාපනිධානසිකඛාපදං දසමං.

සුරාපානවග්ගො ඡට්ඨො.

තසුදුදනං:

**සුරා අධිගුලී භාසො ව අනාදරියඤ්ඤා හිංසනං
ජොති නභාන දුබ්බිණ්ණං සාමං අපනිඤ්ඤන වාති.**

1. ධම්මකථං - මජ්ඣ. ඥානං.

යටත් පිරිසෙයින් කෙළිරිසි ඇතියේ නමුදු අන් පිරිකරක් සභවා නම් හෝ සභවවා නම් හෝ දුකුලා ඇවැත් වෙයි. යටත්පිරිසෙයින් කෙළිරිසි ඇතියේ නමුදු අනුපසපනක්හුගේ පයක් හෝ සිවුරක් හෝ අන් පිරිකරක් හෝ සභවා නම් හෝ සභවවා නම් හෝ දුකුලා ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපන්සන් ඇතියේ නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි වීමකි ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපන්සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.

කෙළිඅදහස් නැතියේ නම්, නො මනායේ තබන උද්දක් තැන්පත් කෙරේ නම්; දූහැමි කථා කොට දෙන්නෙමැ යි තැන්පත් කෙරේ නම් ඇවැත් නො වේ. උම්මත්තකභට ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැති.

දසවැනි විවරාපනිධාන ශික්ෂාපද යි

සවැනි සුරාපාන වර්ග යි

එහි උද්දනය:

සුරාපාන යැ අභිගුලිපතොදක යැ, භසසධම්ම යැ, අනාදරිය යැ, භිංසාපනක යැ, ජොති යැ, නභාන යැ, දුබ්බණ්ණකරණ යැ, විවරාපනිධාන සිකපදය සමඟ චිකප්පනය ද වෙයි.

6. 7. 1

සඤ්චිව්වපාණසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්චියං චිහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයුධො උද්ධි ඉය්සාසො භොති. කාකා වය්ස අමනාපා භොතති සො කාමෙක විජ්ඣතිඤ්චා විජ්ඣතිඤ්චා සීසං ජීඤ්චිඤ්චා සුඵල පටිපාටියා යපෙසි. භික්ඛු ඵවමාහංසු: කෙතිමෙ ආවුසො කාකා ජීවිතා වොරොපෙතිති. මයා ආවුසො අමනාපා මෙ කාකාති. යෙ තෙ භික්ඛු අඤ්චරා -පෙ- තෙ උජ්ඣායතති වියතති විපාවෙතති. කථං හි නාම උද්ධි සඤ්චිව්ව පාණං ජීවිතා වොරොපෙසසතිති -පෙ- සව්වං කීර තිං උද්ධි සඤ්චිව්ව පාණං ජීවිතා වොරොපෙසීති. සඵලං භගවා චිහරති බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තිං මොසපුරිස සඤ්චිව්ව පාණං ජීවිතා වොරොපෙසසයි. තෙනං මොසපුරිස අප්පසකානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්සාථ:

“යො පන භික්ඛු සඤ්චිව්ව පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්සා පාවිතියි”නති.

2. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමස්මිං අපෙ අධිපෙතො භික්ඛුති.

සඤ්චිව්වාති: ජාතනොතා සඤ්චානනොතො වොච අභිචිතරිඤ්චා වීතිකමො.

පාණො නාම: කීරච්ඡානගතභණො වුච්චති.

ජීවිතා වොරොපෙය්සාති: ජීවිතිනදියං උපඤ්චිඤ්චා උපරොධෙති සනතතිං විකොපෙති ආපත්ති පාවිතියෙසස.

පාණෙ පාණසඤ්චි ජීවිතා වොරොපෙති ආපත්ති පාවිතියෙසස. පාණෙ වෙමතිකො ජීවිතා වොරොපෙති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසස. පාණෙ අප්පාණසඤ්චි ජීවිතා වොරොපෙති¹ අනාපත්ති.

4. අප්පාණෙ පාණසඤ්චි ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසස. අප්පාණෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසස. අප්පාණෙ අප්පාණසඤ්චි අනාපත්ති.

5. අනාපත්ති: අසඤ්චිව්ව, අසතියා, අජානනාසස, න මරණාධිප්පායසස උමචනකසස, ආදිකම්මකසසාති.

සඤ්චිව්වපාණ සිකධාපදං² පයමං

1. ජීවිතා වොරොපෙති, - මජ්ඣං නිකායං.
2. සඤ්චිව්ව සිකධාපදං - මජ්ඣං.

සඤ්ච්චපාණ ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් අනේ මිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උදයි දුනුවායෙක් වෙයි. කපුටුවෝ ඔහුට අමනාප වෙති. හේ කපුටුවන් විද විද හිස සිද හුලෙහි පිළිවෙළින් තැබී යෑ. භික්ෂුහු මෙසේ කීහු: ඇවැත්නි කවරක්හු විසින් මේ කපුටුවෝ දිවියෙන් තොර කරන ලද්දහු දැයි. ඇවැත්නි, මා විසින් මට කපුටුවෝ අමනාපයෝ යි. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවාහු ... ඔහු ලමු කොට සිතකි, නුගුණ පවසකි, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් උදයි තෙරණුවෝ දනෑ දනෑ සතක්හු දිවියෙන් තොර කළෝ" දැයි. ... සැබෑ ද උදයි, තෙපි දනෑදනෑ සතක්හු දිවියෙන් තොර කළහු දැයි. සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ. ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය, තෙපි දනෑදනෑ සතක්හු දිවියෙන් තොර කළහු ද? හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි.... මහණෙනි මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් දනදන සතක්හු දිවියෙන් තොර කරන්නේ නම් පවිත්‍ර වෙ” යි.

2. යො පනා: යම්, යම්බදු...භිකඩු...මෙ තෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

සඤ්ච්ච; දන්නේ මැනවින් දන්නේ සිතා මෙහෙයා විකුම් කිරීම යි.

පාණ නම්: තිරිසන් ගීය සතෙකු යි කියනු ලැබෙයි.

ජීවිතා වොරොපෙසා; ජීවිතෙන්දියය සිදලා නම් වළභා නම් සන්තතිය විකොපනය කෙරේ නම් පවිත්‍ර ඇවැත් වෙ.

සතක්හු කෙරෙහි සතෙකු යි සන් ඇතියේ දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් පවිත්‍ර ඇවැත් වෙයි. සතක්හු කෙරෙහි විමකි ඇතියේ දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. සතක්හු කෙරෙහි සතෙකු යි සන් නැතියේ දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් ඇවැත් නැති.

නො සතක්හු කෙරෙහි සතෙකුයි සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො සතක්හු කෙරෙහි විමකි ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො සතක්හු කෙරෙහි නො සතෙකු යි සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට මරණ අදහස් නැතියහුට, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

පළමුවැනි සඤ්ච්චපාණ ශික්ෂාපද යි.

සප්පාණක සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු ජානං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ජතී. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනාති ඛියතති විපාවෙනා: “කථං හි නාම ජබ්බග්ගියා භික්ඛු ජානං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ජසීතී”ති -පෙ- සව්වා කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ ජානං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ජරාතී. සව්වා භගවා, විගර්හි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරිසා ජානං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ජසීතං. තෙනා මොසපුරිසා අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤි පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“ යො පන භික්ඛු ජානං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ජය්‍යා පාවිතතියතී.”

2. යො පනාතී: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුතී: -පෙ- අයං ඉමසුඤ්ඤි අප්පෙ අධිපොතො භික්ඛුතී. ජානාතී නාම: සාමං වා ජානාතී අප්පෙඤ්ඤ වා තස්ස ආරොවෙතී. සප්පාණකතී ජානනො පරිභොගෙන මරිසීතතීති ජානනො පරිභුඤ්ජති ආපත්ති පාවිතතියස්ස.

සප්පාණකෙ සප්පාණකසඤ්ඤි පරිභුඤ්ජති ආපත්ති පාවිතතියස්ස. සප්පාණකෙ වෙමතීකො පරිභුඤ්ජති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. සප්පාණකෙ අප්පාණක සඤ්ඤි පරිභුඤ්ජති අනාපත්ති.

අප්පාණකෙ සප්පාණකසඤ්ඤි ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අප්පාණකෙ වෙමතීකො ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අප්පාණකෙ අප්පාණකසඤ්ඤි අනාපත්ති.

අනාපත්ති: අප්පාණකතී ජානනො¹, පරිභොගෙන න මරිසීතතීති ජානනො පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

සප්පාණක සිකඛාපදං දුතියං

1. සප්පාණකතී අජානනො, අප්පාණකතී ජානනො-මජ්ඣං,

සපාණක ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්නුවර ජෙතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු දැනදැන පණුවන් සහිත ජලය පරිභෝග කෙරෙති යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවාහු...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් සවග මහණහු දැනදැන පණුවන් සහිත ජලය පරිභෝග කළාහු දැ යි... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි දැනදැන පණුවන් සහිත ජලය පරිභෝග කරවු දැ යි. සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු නොයෙක් අයුරින් ගැරහුහ...කෙසේ නම් භික්ෂු පුරුෂයෙනි, තෙපි දැනදැන පණුවන් සහිත ජලය පරිභෝග කළහු ද? භික්ෂු පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් දැනදැන පණුවන් සහිත ජලය පරිභෝග කරන්නේ නම් පවිති වේ" යි.

2. යො පන: යම්, යම්බදු...භික්ෂු...මෙ තෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි. ජානාති නම්: තෙමේ හෝ දනී. අන්හු හෝ ඔහුට ඇරොජත්. පණුවන් සහිත යැ යි දන්නේ පරිභෝගයෙන් මැරෙති යි දන්නේ පරිභෝග කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පණුවන් සහිතයෙහි පණුවන් සහිතය යන සන් ඇතියේ පරිභෝග කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. පණුවන් සහිතයෙහි විමති ඇතියේ පරිභෝග කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පණුවන් සහිතයෙහි පණුවන් රහිතය යන සන් ඇතියේ පරිභෝග කෙරේ නම් ඇවැත් නැති.

පණුවන් රහිතයෙහි පණුවන් සහිතය යන සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පණුවන් රහිතයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පණුවන් රහිතයෙහි පණුවන් රහිතය යන සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

පණුවන් රහිත යැ යි දන්නේ නම්, පරිභෝගයෙන් නො මැරෙති යි දන්නේ නම්, ඇවැත් නො වේ. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

දෙවැනි සපාණක ශික්ෂාපද යි.

උකෙකාටන සිකබාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවාසීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගභීයා භික්ඛු ජානං යථාධම්මං නිභතාධිකරණං පුනකම්මාය උකෙකාටෙහි, අකතං කම්මං දුක්ඛතං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්මං අනිභතං දුක්ඛිභතං පුන නිභනිතබ්බතති, යෙ තෙ භික්ඛු අජීව්ජා -පෙ- නෙ උජ්ඣායනති වීයනති විපාවෙනති : “කථං හි නාම ජබ්බගභීයා භික්ඛු ජානං යථාධම්මං නිභතාධිකරණං පුනකම්මාය උකෙකාටෙසුහතති”ති -පෙ-සථං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ ජානං යථාධම්මං නිභතාධිකරණං පුනකම්මාය උකෙකාටෙථාති. සච්චං භගවා. විහරති බුද්ධො භගවා -පෙ-කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරිසා ජානං යථාධම්මං නිභතාධිකරණං පුනකම්මාය උකෙකාටෙසුථ නෙතං මොසපුරිසා අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ-ඵවඤ්ඤි පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකබාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු ජානං යථාධම්මං නිභතාධිකරණං පුන කම්මාය උකෙකාටෙයා පාවිතතිය”නති.

2. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ-අයං ඉමංසීං අඤ්ඤෙ අධිපෙපනො භික්ඛුති.

ජානාති නාම: සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤෙ වා තසස ආරොචෙතති, සො වා ආරොචෙති.

යථාධම්මං නාම: ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන කතං, එතං යථාධම්මං නාම.

අධිකරණං නාම: වත්තාරි අධිකරණාති විවාදධිකරණං අනුවාදධිකරණං ආපන්නාධිකරණං කිච්චාධිකරණං.

පුනකම්මාය උකෙකාටෙයාති: අකතං කම්මං දුක්ඛතං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්මං අනිභතං දුක්ඛිභතං පුන නිභනිතබ්බතති ජානාභොග්ගා උකෙකාටෙති ආපත්ති පාවිතතියසස.

1. ජානනෙකා - මජ්ඣිමනිකායෙ

උකෙකාටන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් අනේ පිඬු පිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු ධම් වූ පරිද්දෙන් සන්තිද්‍රවන ලද අධිකරණය දැනදැනැ යළි කරනු පිණිස මතු කරලැති. “කර්මය නො කරන ලද යැ, කම්ය නපුරු කොට කරන ලද යැ, කම්ය යළි කළයුතු යැ, නො සන් හිදුවන ලද යැ, නපුරු කොට සන්හිදුවන ලද යැ, යළි සන්හිදවිය යුතු” යැ යි. යම් ඒ හික්ෂු කෙතෙක් අපිස් වූවාහු ... ඔහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු ධම් වූ පරිද්දෙන් සන්තිද්‍රවන ලද අධිකරණය දැනදැනැ යළි කරනු පිණිස මතු කොළෝ” ද යි.....සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි ධම් වූ පරිද්දෙන් සන්තිද්‍රවන ලද අධිකරණය දැනදැනැ යළි කරනු පිණිස මතු කරනු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු නොයෙක් අයුරින් ගැරහුහ....කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි ධම් වූ පරිද්දෙන් සන්තිද්‍රවන ලද අධිකරණය දැනදැනැ යළි කරනු පිණිස මතු කළහු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් ධම් වූ පරිද්දෙන් සන්තිද්‍රවන ලද අධිකරණයක් දැන දැනැ යළි කරනු පිණිස මතු කරලැන්නේ නම් පවිති වෙ” යි.

2. යො පන: යම්, යම්බදු හික්ෂු...මෙ තෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

ජානාඤ්ඤි නම්: තෙමේ හෝ දැනී, අන්හු හෝ ඔහුට ඇරොජත් හෙතෙමේ හෝ ඇරොජයි.

යථාධම්මි නම්: ධම්යෙන් විනයයෙන් ශාස්තෘශාසනයෙන් කරන ලද්ද යැ. මේ යැ යථාධම්ම නම්;

අධිකරණ නම්: විවාදාධිකරණ යැ අනුවාදාධිකරණ යැ ආපත්තාධිකරණයැ කිව්වාධිකරණ යැ යි අධිකරණ සතරෙකි.

සුනකච්ඡාය උකෙකාටෙයා: කම්ය නො කරන ලද යැ කම්ය නපුරු කොට කරන ලද යැ කම්ය යළි කළ යුතු යැ නො සන්හිදු වන ලද යැ නපුරු කොට සන්හිදුවන ලද යැ යළි සන්හිදවිය යුතු යැ යි දැනීමත් මතුකරා නම් පවිති ඇවැත් වෙ.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්ඡෙදයා

ධම්මකම්මං ධම්මකම්මෙස ඤාදී උකෙතොටෙති ආපත්ති පාචිත්තියසස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො උකෙතොටෙති ආපත්ති දුක්ඛටසස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මෙස ඤාදී උකෙතොටෙති අනාපත්ති.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මෙස ඤාදී ආපත්ති දුක්ඛටසස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛටසස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මෙස ඤාදී අනාපත්ති.

අනාපත්ති: අධම්මෙත වා වග්ගෙත වා න කම්මාරභසස වා කම්මකතතති ජානනෙතා උකෙතොටෙති, උම්මතකසස ආදිකම්මිකසසාති.

උකෙතොටනසිකධාපදං තතියං

6. 7. 4

දුට්ඨලාසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා හගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා උපනඤ්ඤා සකාපුට්ඨො සංඝොතනිකං සුක්ඛච්ඡෙදී. ආපත්තිං ආපජ්ඣතා භාතූනො සද්ධිච්ඡාරිකසස භික්ඛුනො ආරොචෙයි: අහං ආවුසො සංඝොතනිකං සුක්ඛච්ඡෙදී. ආපත්තිං ආපනො මා කසසච්චි ආරොචෙහීති. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සංඝොතනිකං සුක්ඛච්ඡෙදී. ආපත්තිං ආපජ්ඣතා සධසං තසසා ආපත්තියා පරිවාසං යාචි. තසස සඛෙතා තසසා ආපත්තියා පරිවාසං අදයි. සො පරිවසනො තං භික්ඛුං පස්සිතා එතදචොච: “අහං ආවුසො සංඝොතනිකං සුක්ඛච්ඡෙදී. ආපත්තිං ආපජ්ඣතා සධසං තසසා ආපත්තියා පරිවාසං යාචි, තසස මෙ සඛෙතා තසසා ආපත්තියා පරිවාසං අදයි සොහං පරිවසාමි. චෙදියාමහං ආවුසො චෙදියතීති මං ආයසමා ධාරෙතු”ති.

2. කිනත්ථු ඛො ආවුසො යො අඤ්ඤාපි ඉමං ආපත්තිං ආපජ්ඣති සොපි එවං කරොතීති. එවමාවුසොති. අයං ආවුසො ආයසමා උපනඤ්ඤා සකාපුට්ඨො සංඝොතනිකං සුක්ඛච්ඡෙදී. ආපත්තිං ආපජ්ඣතා සො මෙ ආරොචෙයි මා කසසච්චි ආරොචෙහීති. කිම්පන ජං ආවුසො පට්ච්ඡාදෙසීති එවමාවුසොති. අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛුනං එතමඤ්ඤං ආරොචෙයි. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති ධියනති විපාවෙනති:

දැනුම්කම්හි දැනුම්කමෙක යන සන් ඇතියේ මතු කරලා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දැනුම්කම්හි විමති ඇතියේ මතු කරලා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දැනුම්කම්හි නො දැනුම්කමෙක යන සන් ඇතියේ මතු කරලා නම් ඇවැත් නැති.

නො දැනුම්කම්හි දැනුම්කමෙක යන සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො දැනුම්කම්හි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො දැනුම්කම්හි නො දැනුම්කමෙක යන සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

අධම්යෙන් හෝ ව්‍යග්‍රයෙන් හෝ කම්භර්හ නොවනුවක්භට හෝ කම් කරන ලද්ද යි දන්නේ මතුකරලා නම් ඇවැත් නො වේ. උමත්තකභට ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැති.

තුන්වැනි උනෙකාටනශික්ෂාපද යි.

6. 7. 4

දුටුපුද්ගල ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත් නුවර අනේපිඩු සිටුහුගේ ජෙතවන නම් අරමිහි වැඩූ වෙසෙත්. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාකාසුත්‍ර දැනූ දැනූ සුක්ච්ඡැටි ඇවැත්කට පැමිණ බැයාගේ සද්ධිවිහාරික හික්ෂුභට ඇරොජී යෑ: ඇවැත්නි මම දැනූ දැනූ සුක්ච්ඡැටි ඇවැත්කට පැමිණියෙමි, කිසිවක්භට නහමක් ඇරොජ යි. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා මහණෙක් දැනූ දැනූ සුක්ච්ඡැටි ඇවැත්කට පැමිණ සඨසයාගෙන් ඒ ඇවැත්කට පිරිවෙස් යැදී යෑ. සඨස තෙමේ ඔහුට ඒ ඇවැත්කට පිරිවෙස් දුන්නේ යෑ. හේ පිරිවසනුයේ එමහණහු දැකූ මෙය කී යෑ: "ඇවැත්නි, මම දැනූ දැනූ සුක්ච්ඡැටි ඇවැත්කට පැමිණ සඨසයාගෙන් ඒ ඇවැත්කට පිරිවෙස් යැදිමි. සඨස තෙමේ ඒ මාහට ඒ ඇවැත්කට පිරිවෙස් දුන්නේ යෑ. හේ මම පිරිවසමි. ඇවැත්නි, මම දනිමි. මා දනී යෑ යි ආයුෂ්මත් තෙමේ දරාව යි.

2. කිමෙක් ද? ඇවැත්නි, අන් යමෙකුත් මේ ඇවැත්කට පැමිණේ නම් හෙතෙමේත් මෙසේ කෙරේ ද යි. ඇවැත්නි, එසේ යෑ. ඇවැත්නි, මේ ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාකාසුත්‍ර දැනූ දැනූ සුක්ච්ඡැටි ඇවැත්කට පැමිණ හේ කිසිවක්භට නහමක් ඇරොජ යි මට දන්වී යෑ. කිමෙක් ද? ඇවැත්නි, තෙපි පිළිසත් කරවු ද යි. ඇවැත්නි, එසේ යෑ. එකල්හි ඒ මහණ මහණුන්හට තෙල කරුණ දන්වී යෑ. යම ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවාහු...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්:

පාචිකතිය පාළු හික්කු විභවය

“කථං හි නාම හික්කු හික්කු සස ජානං දුටුලං ආපතනං පටිච්ඡාදෙසසනි” ති -ප- සචං කිරි කුං හික්කු හික්කු සස ජානං දුටුලං ආපතනං පටිච්ඡාදෙසිති. සචං හඟවා. වීගරහි බුද්ධො හඟවා. -ප- කථං හි නාම කුං මොසපුරිස හික්කු සස ජානං දුටුලං ආපතනං පටිච්ඡාදෙසසනි. නෙතං මොසපුරිස අපසසනානං වා පසාදය -ප- ඵවඤ්ඤා පන හික්කවෙ ඉමං සික්කපදං උද්දිසෙසයාථ:

“යො පන හික්කු හික්කු සස ජානං දුටුලං ආපතනං පටිච්ඡාදෙයා පාචිකතිය” නති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො -ප- හික්කුති -ප- අයං ඉමඤ්ඤං අපෙ අධිපෙපතො හික්කුති. හික්කුසානි: අඤ්ඤෙස හික්කු සස. ජානාති නාම: සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤ වා තසස ආරොචෙනා, යො වා ආරොචෙති. දුටුලො නාම: ආපතනි වනනාරි ව පාරාජිකාති තෙරස ව සඛ්ඤාදිසෙසා. පටිච්ඡාදෙයානි: ඉමං ජානිතො වොදෙසසනාති සාරෙසසනාති බුංසෙසසනාති වමෙහසසනාති මධකුකරිසසනාති නාරොචෙසසාමිති ධුරං නිකඛිතමනෙහ ආපතනි පාචිකතියසස.

දුටුලොය ආපතනියා දුටුලොපතනියඤ්ඤි පටිච්ඡාදෙති ආපතනි පාචිකතියසස. දුටුලොය ආපතනියා වෙමතිකො පටිච්ඡාදෙති ආපතනි දුක්කචසස. දුටුලොය ආපතනියා අදුටුලොපතනියඤ්ඤි පටිච්ඡාදෙති ආපතනි දුක්කචසස.

අදුටුලො ආපතනං පටිච්ඡාදෙති ආපතනි දුක්කචසස, අනුපසම්ප- නාසස දුටුලො වා අදුටුලො වා අඤ්ඤාචාරං පටිච්ඡාදෙති ආපතනි දුක්කචසස.

අදුටුලොය ආපතනියා දුටුලොපතනියඤ්ඤි ආපතනි දුක්කචසස. අදුටුලොය ආපතනියා වෙමතිකො ආපතනි දුක්කචසස. අදුටුලොය ආපතනියා අදුටුලොපතනියඤ්ඤි ආපතනි දුක්කචසස.

අනාපතනි: සඛ්ඤසස හණ්ඤනං වා කලහො වා වීගහො වා විවාදෙ වා හවිසසනිති නාරොචෙති, සඛ්ඤහෙදෙ වා සඛ්ඤරාජී වා හවිසසනිති නාරොචෙති, අයං කසබලො ඵරුසො ජීවිතනාරායං වා බුග්ගවරියනාරායං වා කරිසසනිති නාරොචෙති. අඤ්ඤෙ පතිරුපෙ හික්කු අපසසනෙහ නාරොචෙති; නච්ඡාදෙකුකාමො නාරොචෙති, පඤ්ඤාදියසනි සකෙන කමෙමනාති නාරොචෙති, උමිනකසස ආදිකල්මසසනාති.

දුටුලොසික්කපදං වතුපං.

“කෙසේ නම් මහණෙක් මහණක්හුගේ දුළුල් ඇවැතක් දැනදැන පිළිසන් කෙළේ” දැ යි ... සැබෑ ද මහණ, තෙපි මහණක්හුගේ දුළුල් ඇවැතක් දැන දැන පිළිසන් කරවූ දැ යි, සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවන් බුදුහු ගැරහුහු ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය. තෙපි මහණක්හුගේ දුළුල් ඇවැතක් දැන දැන පිළිසන් කළහු ද? හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවූ :

“යම් මහණෙක් මහණක්හුගේ දුළුල් ඇවැතක් දැන දැන පිළිසන් කරන්නේ නම් පවිති වෙ” ය යි.

3. යො පන; යම්, යම්බදු... හිකු... මෙනෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි. හික්ෂුසා: අන් මහණක්හුගේ, ජානාති නම්: තෙමේ හෝ දනී, අන්හු හෝ ඔහුට ඇරොජන්. හෙනෙමේ හෝ ඇරොජයි. දුටුල්ල නම්: සතර පරිච්ඡි හා තෙලෙස් සහ වෙසෙස් හා ඇවැති. පට්ච්ඡාදෙයා; මේ කරුණ දැන සොයන්නාහ සිහිකරවන්නාහ හෙළා දක්නාහ, ගරහන්නාහ, මකුකරන්නාහ, නො ඇරොජන්නෙමැ යි ධුරය බහා තැබූ කෙණෙහි පවිති ඇවැත් වෙ.

දුළුල් ඇවැතෙහි දුළුල් ඇවැත් යන් ඇතියේ පිළිසන් කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දුළුල් ඇවැතෙහි විමති ඇතියේ පිළිසන් කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දුළුල් ඇවැතෙහි නො දුළුල් ඇවැත්සන් ඇතියේ පිළිසන් කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙ.

නො දුළුල් ඇවැතක් පිළිසන් කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හුගේ දුළුල් වූ හෝ නො දුළුල් වූ හෝ අධ්‍යාචාරයක් පිළිසන් කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙ.

නො දුළුල් ඇවැතෙහි දුළුල් ඇවැත්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො දුළුල් ඇවැතෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො දුළුල් ඇවැතෙහි නො දුළුල් ඇවැත්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙ.

සඨසයාගේ හණ්ඩනයෙක් හෝ කලහයෙක් හෝ විග්‍රහයෙක් හෝ විවාදයෙක් හෝ වන්නේ යැ යි නො ඇරොජා නම්, සඨසහෙදය හෝ සඨසරාජිය හෝ වන්නේ යැ යි නො ඇරොජා නම්, මෙනෙමේ කර්කඟ යැ පරුෂ යැ දීවියට අනතුරු හෝ බඹසරට අනතුරු හෝ කරන්නේ යැ යි නො ඇරොජා නම් අන් සුදුසු මහණුන් නො දක්නේ නො ඇරොජා නම්, නො වසනු කැමැත්තේ නො ඇරොජා නම්, සිය කැමින් පැනෙන්නේ යැයි නො ඇරොජා නම් ඇවැත් නො වෙ. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

සතරවැනි දුටුල්ල ශික්ෂාපද යි.

උනවිසතිවසාසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඵවනෙ කලඤ්ඤතිවාපෙ. තෙන ටො පන සමයෙන රාජගහෙ සත්තරසවග්ගියා දරකා සභායකා භොන්ති. උපාලිදරකො තෙසං පාමොකෙඛා භොතිං අථ ටො උපාලිස්ස මාතාපිතුඤ්ඤං එතදභොසි; “කෙන ණු ටො උපායෙන උපාලි අමහාකං අවචයෙන සුඛඤ්ඤි ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා”ති. අථ ටො උපාලිස්ස මාතාපිතුඤ්ඤං එතදභොසි; “සචෙ ටො උපාලි ලෙඛං සිකෙඛිය්‍ය එවං ටො උපාලි අමහාකං අවචයෙන සුඛඤ්ඤි ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා”ති. අථ ටො උපාලිස්ස මාතාපිතුඤ්ඤං එතදභොසි: “සචෙ ටො උපාලි ලෙඛං සිකෙඛිය්‍ය ආකුලියො දුක්ඛා භවිස්සන්ති. සචෙ ටො උපාලි ගණනං සිකෙඛිය්‍ය එවං ටො උපාලි අමහාකං අවචයෙන සුඛඤ්ඤි ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා”ති. අථ ටො උපාලිස්ස මාතාපිතුඤ්ඤං එතදභොසි: “සචෙ ටො උපාලි ගණනං සිකෙඛිය්‍ය උරස්ස දුක්ඛා භවිස්සන්ති. සචෙ ටො උපාලි රූපං සිකෙඛිය්‍ය එවං ටො උපාලි අමහාකං අවචයෙන සුඛඤ්ඤි ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා”ති. අථ ටො උපාලිස්ස මාතාපිතුඤ්ඤං එතදභොසි; “සචෙ ටො උපාලි රූපං සිකෙඛිය්‍ය ආකුලියො දුක්ඛා භවිස්සන්ති.

2. ඉමෙ ටො සමණා සක්ඛාපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා සුභොජනානි භුඤ්ඤානි නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති. සචෙ ටො උපාලි සමණෙසු සක්ඛාපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍ය එවං ටො උපාලි අමහාකං අවචයෙන සුඛඤ්ඤි ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යාති. අනෙසාසි ටො උපාලිදරකො මාතාපිතුඤ්ඤං ඉමං කථාසලලාපං. අථ ටො උපාලි දරකො යෙන තෙ දරකා තෙත්‍රපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඤා තෙ දරකෙ එතදචොච: “එථ මයං අය්‍යා සමණෙසු සක්ඛාපුත්තියෙසු පබ්බජිස්සාමා”ති. සචෙ ටො ඤා අය්‍ය පබ්බජිස්සසි එවං මයමි පබ්බජිස්සාමාති.

උනවිසතිවසය ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහ නුවර කලන්දක නිවාප නම් වෙළවනයෙහි වැඩුවෙසෙකි. එසමයෙහි වනාහි රජගහ නුවර සතළොස්වග දරුවෝ යහළුවෝ වෙති. උපාලි දරු ඔවුන්ගේ ප්‍රමුඛයා වෙයි. එකල්හි උපාලිහුගේ මාපියනට මෙ සිත විය : “කි නම් උපායෙකින් උපාලි තෙමේ අපගේ ඇවෑමෙන් සැපයේ දිවි වටන්තේත් නො මිරිකෙන්නේත් වේ ද යි. එකල්හි උපාලිහුගේ මාපියනට මෙ සිත විය : ඉදින් උපාලි තෙමේ ලෙඛනයෙහි හික්මෙන්නේ නම් මෙසේ උපාලි තෙමේ අපගේ ඇවෑමෙන් සැපයේ දිවි වටන්තේත් නො මිරිකෙන්නේත් වෙයි. එකල්හි උපාලිහුගේ මාපියනට මෙ සිත විය : ඉදින් උපාලි තෙමේ ලෙඛනයෙහි හික්මෙන්නේ නම් ඇඟිලි රිදෙයි. ඉදින් උපාලි තෙමේ ගණිතයෙහි හික්මෙන්නේ නම් මෙසේ උපාලි තෙමේ අපගේ ඇවෑමෙන් සැපයේ දිවි වටන්තේත් නො මිරිකෙන්නේත් වෙයි. ඉක්බිති උපාලිහුගේ මාපියනට මෙ සිත විය : ඉදින් උපාලි තෙමේ ගණිතයෙහි හික්මෙන්නේ නම් ළයට දුක් වන්නේයැ. ඉදින් උපාලි තෙමේ රූපසූත්‍රයෙහි හික්මෙන්නේ නම් මෙසේ උපාලි තෙමේ අපගේ ඇවෑමෙන් සැපයේ දිවි වටන්තේත් නො මිරිකෙන්නේත් වෙයි. එකල්හි උපාලිහුගේ මාපියනට මෙසිත විය : ඉදින් උපාලි තෙමේ රූපසූත්‍රයෙහි හික්මෙන්නේ නම් ඇස් රිදෙයි.

2. මේ ශ්‍රමණශාකාපුත්‍රයෝ වනාහි සුවසැහැවි ඇතියෝ සැප පැවතුම් ඇතියෝ මනා බොජුන් වළඳා සිසිල් යහන්හි සැතැපෙත්. ඉදින් උපාලි තෙමේ ශ්‍රමණ ශාකා පුත්‍රයන් කෙරෙහි පැවිදි වන්නේ නම් මෙසේ උපාලි තෙමේ අපගේ ඇවෑමෙන් සැපයේ දිවි වටන්තේත් නො මිරිකෙන්නේත් වෙයි. උපාලි දරු තෙමේ මාපියන්ගේ මේ කතාබහ ඇසුයේ යි. ඉක්බිති උපාලි දරු තෙමේ ඒ (යහළු) දරුවන් වෙතැ එළඹියේ යැ. එළැඹූ ඒ දරුවනට මෙය කී යැ : “එව සගයෙහි ඇපි ශ්‍රමණශාකාපුත්‍රයන් කෙරෙහි පැවිදි වම්හ” යි. ඉදින් සගය තෙපි පැවිදි වන්නහු නම් මෙසේ ඇපිදු පැවිදි වම්හ යි.

පාච්ඤායපාළි භික්ඛුච්ඡෙදනා

3. අප්‍ර පට්‍යා තෙ දුරකා එකමෙකසස මාතාපිතරො උපසඛනමීචා එතදවොචුං; “අනුජානාප්‍ර මං අගාරසමා අනගාරියං පඛචජායා”ති අප්‍ර පට්‍යා තෙසං දුරකානං මාතාපිතරො සඛෙඛපි මෙ දුරකා සමානචජන්දු කල්‍යාණාධිප්‍යායා”ති අනුජානිංසු. තෙ භික්ඛු උපසඛනමීචා පඛචජං යාචිංසු. තෙ භික්ඛු පඛඛාචෙසුං උපසමපාදෙසුං. තෙ රත්තයා පච්චස සමයං පච්චුඛාය රොදනති: යාගුං දෙප්‍ර හත්තං දෙප්‍ර ඛාදනීයං දෙප්‍රාති, භික්ඛු එවමාහංසු. ආගමෙප්‍ර ආචුසො යාච වීභායති.¹ සවෙ යාගු හවීසසති පිච්චසප්‍ර සවෙ හත්තං හවීසසති භුඤ්ඤිංසප්‍ර. සවෙ ඛාදනීයං හවීසසති ඛාදීසප්‍ර. නො වෙ හවීසසති යාගුං වා හත්තං වා ඛාදනීයං වා පිණ්ණාය වරීචා භුඤ්ඤිංසප්‍රාති. එවමෙ පට්‍යා තෙ භික්ඛු භික්ඛුභි චුචචමානා රොදනෙතව: යාගුං දෙප්‍ර හත්තං දෙප්‍ර ඛාදනීයං දෙප්‍රාති. චෙතාසනං උභෙදහතිපි උමච්ඡෙතතිපි. අචෙසසාධි පට්‍යා හගවා රත්තයා පච්චසසමයං පච්චුඛාය දුරකසද්දං සුචාන ආයසමනතං ආනන්දං ආමනෙතති: “තිනනුචො සො ආනන්ද දුරකසද්දො”ති. අප්‍ර චෙස ආයසමා ආනන්දෙ හගවතො එතමසං ආරොචෙසි.

4. අප්‍ර පට්‍යා හගවා එතසමී නිදනෙ එතසමී පකරචෙ භික්ඛු සඛං සනච්චපාතෙචා භික්ඛු පච්චුච්ඡි. සච්චං කිර භික්ඛුවෙ භික්ඛු ජානං උභෙච්ඡතිචසං පුග්ගලං උපසමපාදෙහති. සච්චං හගවා, වීගරභී චුචෙඛා හගවා -චෙ- කප්‍ර භී නාම තෙ භික්ඛුවෙ මොසපුච්චා ජානං උභෙච්ඡතිචසං පුග්ගලං උපසමපාදෙසුංහති. උභෙච්ඡති චෙසසා භික්ඛුවෙ පුග්ගලො අසඛමො හොති සීතසස උභෙච්ඡති ජීසච්චාය පිපාසාය ඛංචමකසවාතාතපසිරිංසප සච්චසසානං දුරාසනානං දුරාගතානං වචනපචානං උපසකානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුසඛානං තීප්‍යානං ඛරානං කචුකානං අසානානං අමනාපානං පාණහරාණං අනධිවාසක ජාතිකො හොති. වීසතිචෙසසා ව පට්‍යා භික්ඛුවෙ පුග්ගලො ඛමො හොති සීතසස උභෙච්ඡති -චෙ- පාණහරානං අධිවාසකජාතිකො හොති. නතං භික්ඛුවෙ අපසසකානං වා පසාදය -චෙ- එචඤ්ච ජන භික්ඛුවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උඤ්චෙසෙයාප්‍ර:

“සො පන භික්ඛු ජානං උභෙච්ඡතිචසං පුග්ගලං උපසමපාදෙයා සො ව පුග්ගලො අනුපසමපනෙතා තෙ ව භික්ඛු ගාරයා ඉදං තසමී පාච්ඤායජාති.”

1. යාච රත්ත වීභායෙ - චෙසං.
2. රොදනකියෙච - චෙසං.

3. ඉක්බිති ඒ දරුවෝ එකිනෙකාගේ මාපියන් වෙතැ එළැඹූ මෙය කීහු: “ගීතීගෙයින් නික්මා සස්නෙහි පැවිදිවීමට මට අනුදනුව”යි එකල්හි ඒ දරුවන්ගේ මාපියෝ මේ හැම දරුවෝ මැ සමසඳැකියෝ කලණ අදහස්ඇතියෝ යැ යි අනුදන්හ. ඔහු මහණුන් වෙතැ එළැඹූ පැවිද්ද යැදූහ. භික්ෂුහු ඔවුන් ඒවිදි කළහ, උපසපත් කළහ. ඔහු රෑ පසොස්සල්හි (අලුයම) නැඟිට හඬන්: “හඹු දෙව, බත් දෙව, කැයුතුදුය දෙව”යි. භික්ෂුහු මෙසේ කීහු: ඇවැත්නි, පහන් වන තෙක් පොරොත්තු වවු, ඉදින් හඹුවන්නේ නම් පානය කරන්නහු යැ, ඉදින් බත් වන්නේ නම් වළඳන්නහු යැ, ඉදින් කැයුතුදුය වන්නේ නම් කන්නහු යැ. ඉදින් හඹු හෝ බත් හෝ කැයුතුදුය හෝ නො වන්නේ නම් පිටු පිණිස හැසිඳ වළඳන්නහු යැ යි. මෙසේ මහණුන් විසින් කියනු ලබන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු “හඹු දෙව බත් දෙව කැයුතුදුය දෙව”යි හඬන් මැ යි. සෙනසුනැ මල පැහැරීම ද කෙරෙති. පුලුදිය පහකිරීම ද කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රෑ පසොස්සල්හි නැඟිට දරුහඬ අසා ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන් ඇමැතුසේකැ කිමෙක් ද ආනන්ද, ඒ දරුහඬැ යි. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්දස්ථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් හට තෙල කරුණ දන්වී යැ.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙඅවසරයෙහි ලා බික්සහන රෑස් කරවා මහණුන් පුළුවන් සේකැ: සැබෑ ද මහණෙනි, භික්ෂුහු දැනැ දැනැ උනුවිසිවස් ඇති පුභුලක්හු උපසපත් කරවද්ද යි. සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරඹූහ ... කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයෝ දැනැදැනැ උනුවිසිවස් ඇති පුභුලක්හු උපසපත් කොළෝ ද යි. මහණෙනි, උනුවිසිවස් ඇති පුභුල් තෙමේ සිහිලස උණුසුම සාගිති පවස නො ඉවසන්නෙක් වෙයි. ඩැහැමැයි මදුරු වා හිරුරෑස් දිග්දැ පහස ද දුබැයි දුචදනා වදන්මහ ද සිරිඊ පිළිබැදි උපත් නො සිහිස හැකි බහල තියුණු රළු නො මිහිඊ නො මනවඩන දීවි හරන වෙයිනුදු නො ඉවසන සැහැවී ඇති වෙයි මහණෙනි, විසිවස් ඇති පුභුල් තෙමේ වනාහි සිහිලස උණුසුම ... ඉවසන්නෙක් වෙයි. ... දීවිහරන වෙයිනුදු ඉවසන සැහැවී වෙයි. මහණෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු :

“යම මහණෙක් දැනැ දැනැ උනු විසිවස් පුභුලක්හු උපසපත් කරවා නම් ඒ පුද්ගල ද අනුපසපත් වූයේ වෙයි. ඒ භික්ෂුහු ද ගැරහිස යුත්තෝ යැ, ඒ උපාධියායයා කෙරෙහි මේ පවිතී ඇවැත් වේ” යි.

පාචිත්තය පාළි භික්ඛුච්ඡාය

5. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුච්ඡි-පෙ- අයං ඉමසමි. අපෙ අධිපෙපතො භික්ඛුච්ඡි. ජානාති නාම: සාමං වා ජානාති අසෙසො වා තස්ස ආරොචෙතති, යො වා ආරොචෙති. උනව්සතිවසො නාම: අපපතව්සතිවසො.

උපසමපාදෙසසාමීති ගණං වා ආචරියං වා පතං වා වීචරං වා පරියෙසති සීමං වා සමමනනති, ආපත්ත දුක්ඛටස්ස. ඤාත්තයා දුක්ඛටං දව්භි කමමවාචාභි දුක්ඛටං. කමමවාචාපරියොසානො උපජ්ඣායස්ස ආපත්ත පාචිත්තයස්ස. ගණස්ස ච ආචරියස්ස ච ආපත්ත දුක්ඛටස්ස.

උනව්සතිවසො උනව්සතිවසසසඤ්ඤි උපසමපාදෙති ආපත්ත පාචිත්තයස්ස. උනව්සතිවසො වෙමතිකො උපසමපාදෙති ආපත්ත දුක්ඛටස්ස. උනව්සතිවසො පරිපුණ්ණව්සතිවසසසඤ්ඤි උපසමපාදෙති අනාපත්තී.

පරිපුණ්ණව්සතිවසො උනව්සතිවසසසඤ්ඤි ආපත්ත දුක්ඛටස්ස පරිපුණ්ණව්සතිවසො වෙමතිකො ආපත්ත දුක්ඛටස්ස. පරිපුණ්ණව්සතිවසො පරිපුණ්ණව්සතිවසසසඤ්ඤි අනාපත්තී.

අනාපත්තී: උනව්සතිවසො. පරිපුණ්ණව්සතිවසසසඤ්ඤි උපසමපාදෙති, පරිපුණ්ණව්සතිවසො. පරිපුණ්ණව්සතිවසසසඤ්ඤි උපසමපාදෙති, උමනකස්ස ආදිකමීකස්සාති

උනව්සතිවසසසඤ්ඤි පඤ්චමං.

6. 7. 6

ථෙය්‍යසත්ථසිකතාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො සපො රාජගහා පටියාලොකං ගහොකාමො භොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙ මනුසෙස එතදවොච: “අභමායඤ්ඤොති සද්ධං ගමිස්සාමී”ති. මයං ඛො භතොත සුඛං පරිහරිස්සාමාති. පජානාථාච්චියොති. අයෙසානුං ඛො කමමිකා සපො කිර සුඛං පරිහරිස්සතිති. තෙ මග්ගෙ පරිසුට්ඨිංසු. අථ ඛො තෙ කමමිකා තං සත්ථං ගහොතො අච්ඡිද්දිතො තං භික්ඛුං එතදවොච්ච; “කිස්ස තං භතොත ජානං ථෙය්‍යසත්ථෙන සද්ධං ගට්ඨසිති පළිබුද්ධිතො මුඤ්චිංසු. අථ ඛො යො භික්ඛු සාවත්ථිං ගතො භික්ඛුනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛු අත්ථව්සා -පෙ- තෙ උජ්ඣායන්ති වීයන්ති විපාචෙතන්ති;

1. ගව්සසති - සිච්චි සිච්චි
2. පරිබුද්ධො - මඤ්ඤ.

5. යො පනා: යම යමබ්දු.... හික්ඛු.... මෙතෙමෙ මෙ අඵයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ඛු යි. ජානාති නම: තෙමෙ හෝ දැනී. අන්ත්‍ර හෝ ඔහුට ඇරොජත්. හෙතෙමෙ හෝ ඇරොජයි. උනවිසතිවසස නම: නො පත් විසිවස් ඇතියේ යි.

උපසපන් කරවන්තෙමීයි ගණයා හෝ ඇජරක්ත්‍ර හෝ පයක් හෝ සිවුරක් හෝ සොයා නම සීමාව හෝ සම්මත කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. ඥප්තියෙහි දුකුලායෙක් වෙයි. දෙකම වදනින් දෙ දුකුලායෙක් වෙයි. කම්වදන් අවසන්ති වත්තිමිහට පවිති ඇවැත් වෙයි. ගණයාහට ද ඇජරහටද දුකුලා ඇවැත් වේ.

උනුවිසිවස් ඇතියහු කෙරෙහි උනුවිසිවසැයි සන් ඇතියේ උපසපන් කරවා නම පවිති ඇවැත් වෙයි. උණුවිසිවස් ඇතියහු කෙරෙහි විමති ඇතියේ උපසපන් කරවා නම දුකුලා ඇවැත් වෙයි. උනු විසිවස් ඇතියහු කෙරෙහි පිරිපුන් විසිවසැයි සන් ඇතියේ උපසපන් කරවා නම ඇවැත් නැති.

පිරිපුන් විසිවස් ඇතියහු කෙරෙහි උනුවිසිවසැයි සන් ඇතියේ නම දුකුලා ඇවැත් වෙයි. පිරිපුන් විසිවස් ඇතියහු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම දුකුලා ඇවැත් වෙයි. පිරිපුන් විසිවස් ඇතියහු කෙරෙහි පිරිපුන් විසිවසැයි සන් ඇතියේ නම ඇවැත් නැති.

උනු විසිවස් ඇතියක්ත්‍ර පිරිපුන් විසිවසැයි සන් ඇතියේ උපසපන් කරවා නම, පිරිපුන්විසිවස් ඇතියක්ත්‍ර පිරිපුන් විසිවසැයි සන් ඇතියේ උපසපන් කරවා නම ඇවැත් නො වේ. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

පස් වැනි උනවිසතිවසස ශික්ෂාපද යි

6. 7. 6

ටෙයාසතථ ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම අනේ-පිඩු සිටුහුගේ අරමිති වැඩැවෙවෙසනි. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා ගැල් සාත්තුවෙක් රජගහ නුවරින් පැසුරදිගට යනු කැමැත්තේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ මිනිසුන්හට මෙය කී යැ. “මමද ඇවතුන් සමඟ යන්නෙමැ”යි. ස්වාමීනි, ඇපි වනාහි සුංචත් වළභා යන්නම්හ, ඇවැත්නි, දනුවයි. අයකැමියෝ වනාහි සාත්තුවෙක් සුංචත් වළභා යන්නේ යැ යි ඇසුහු. ඔවුහු මගෙහි නැඟී සිටියහ. ඉක්බිති ඒ කැමියෝ ඒ සාත්තුව ගෙනැ අසිද එමහණහට මෙය කීහු: “කුමකට ස්වාමීනි, නුඹ වහන්ද දුනැදුනැ සොරසාත්තුවක් සමඟ යනදැ දැ යි වද දී මුදුහළහ. ඉක්බිති ඒ මහණ සැවැතට ගොස් මහණුන්හට තෙල කරුණ දන්වී යැ. යම ඒ හික්ඛු කෙතෙක් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්:

පාවිතය පාළු හිතවු විභවයෝ

“කථාං හි නාම හිතවු ජානං ඵෙයාසසෙන්න සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජසීති” ති. -පෙ- සචං කිර තිං හිතවු ජානං ඵෙයාසසෙන්න සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජසීති. සචං හගවා. විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ- කථං හි නාම තිං මොසපුරිස ජානං ඵෙයාසසෙන්න සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජසීති. නෙතං මොසපුරිස අපසසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන හිතවු ඉමං සිකිඛාපදං උදදිසෙය්‍යාථ :

“යො පන හිතවු ජානං ඵෙයාසසෙන්න සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජසීති අනාමසො ගාමනතරමපි පාවිතිය” ති.

2. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- හිතවුති -පෙ- අයං ඉමසමී. අපෙ අධිපෙපතො හිතවුති. ජානාති නාම: සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤ වා තසස ආරොචෙතී, සො වා ආරොචෙති. ඵෙයාසසෙන්නා නාම: චොරා කතකමිචා වා භොහති අකතකමිචා වා, රාජානං වා ඵෙයාස ගච්ඡති සුඛං වා පරිහරතී. සද්ධිතී; එකතො. සංවිධායාති; ගච්ඡාම ආචුසො ගච්ඡාම හනො, ගච්ඡාම හනො ගච්ඡාම ආචුසො. අජ්ජ වා හීයො වා පරෙ වා ගච්ඡාමාති සංවිදහති ආපත්ති දුක්ඛංසස. අනාමසො ගාමනතරමපිති: කුකකුටසමපාදෙ ගාමෙ ගාමනතරෙ ආපත්ති පාවිතියසස. අගාමකෙ අරඤ්ඤ අද්ධියොජනෙ අද්ධියොජනෙ ආපත්ති පාවිතියසස.

ඵෙයාසසෙන්නා ඵෙයාසසෙන්නා සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති අනාමසො ගාමනතරමපි ආපත්ති පාවිතියසස. ඵෙයාසසෙන්නා චෙමතිකො සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති අනාමසො ගාමනතරමපි ආපත්ති දුක්ඛංසස. ඵෙයාසසෙන්නා අඵෙයාසසෙන්නා සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති අනාමසො ගාමනතරමපි අනාමසති.

හිතවු සංවිදහති න සංවිදහති ආපත්ති දුක්ඛංසස. අඵෙයාසසෙන්නා ඵෙයාසසෙන්නා සද්ධිං ආපත්ති දුක්ඛංසස. අඵෙයාසසෙන්නා චෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛංසස. අඵෙයාසසෙන්නා අඵෙයාසසෙන්නා සද්ධිං අනාමසති.

අනාමසති: අසංවිදහිතො ගච්ඡති මනුසො සංවිදහති හීනවු න සංවිදහති, විසංඛ්‍යානෙන ගච්ඡති, ආපදසු උමමනකසස ආදීකමීකසසාති.

ඵෙයාසසෙන්නා සිකිඛාපදං ජට්ඨං.

“කෙසේ නම් මහණෙක් දැන දැන සොරසාක්කුවක් සමඟ බැණ ගෙන එක් වූ අදන්මඟට පිළිපත්තේ” ද යි... සැබෑ ද මහණ, තෙපි දැන දැන සොරසාක්කුවක් සමඟ බැණගෙන එක් වූ අදන්මඟට පිළිපත්තූ ද යි සැබෑවූ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ. කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය, තෙපි දැන දැන සොරසාක්කුවක් සමඟ බැණගෙන එක් වූ අදන්මඟට පිළිපත්තූ ද? හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ පිකපදය උදෙසා:

“යම් මහණෙක් දැන දැන සොරසාක්කුවක් සමඟ බැණගෙන එක් වූ අදන්මඟට-යටත් පිරිසෙයින් අන් ගමකටදු පිළිපදනේ නම් පවිති වේ” ය යි.

2. යො පන; යම් යම්බදු... හිකු... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි. ජානාති නම්: තෙමේ හෝ දැනී අන්තූ හෝ මුහුටි ඇරොචත්, හෙතෙමේ හෝ ඇරොචයි. ටෙයාසසඬ නම්. කළසොරකම් ඇත්තා වූ හෝ නො කළ සොරකම් ඇත්තා වූ හෝ සොරු වෙති. සොරකමට රජහු වෙතැ හෝ යෙති. පුංචත් හෝ පිළහා යෙත්. සද්ධිං: එක් වූ. සංවිධාය: යවු ඇවැත්නි, යම්ඟ ස්වාමීනී, ෂම්ඟ ස්වාමීනී, යම්ඟ ඇවැත්නි, අද හෝ හෙට හෝ අනිද්ද හෝ සම්ඟ යි සංවිධාන කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. අනාමසො ගාමනාකමපි: කුකුඵගමන් ඇති ගමෙහි නම් ගමතුරෙහි ගමතුරෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි. ගමක් නො වන ආරණ්‍යයෙහි නම් අධියොදුනෙහි අධියොදුනෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

සොරසාක්කුවෙහි සොරසාක්කුසන් ඇතියේ බැණගෙන එක් වූ අදන්මඟට යටත්පිරිසෙයින් අන් ගමකටදු පිළිපදනේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. සොරසාක්කුවෙහි වීමහි ඇතියේ බැණගෙන එක් වූ අදන් මඟට යටත් පිරිසෙයින් අන්ගමකටදු පිළිපදනේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. සොර සාක්කුවෙහි නො සොරසාක්කුසන් ඇතියේ බැණගෙන එක් වූ අදන්මඟට යටත් පිරිසෙයින් අන්ගමකටදු පිළිපදනේ නම් ඇවැත් නැති.

මහණ සංවිධාන කෙරේ නම් මිනිස්සු සංවිධාන නො කෙරෙත් නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො සොරසාක්කුයෙහි සොරසාක්කුයෙක යන සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො සොරසාක්කුයෙහි වීමහි ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො සොරසාක්කුයෙහි නො සොරසාක්කුයෙක යන සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

සංවිධාන නො කොට යේ නම්, මිනිස්සු සංවිධාන කෙරෙත් නම් මහණ සංවිධාන නො කෙරේ නම්, කාලවිසඬකෙතයෙන් යේ නම් ඇවැත් නො වේ. ආපදවෙහි, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

සවුනී ටෙයාසසඬ ශික්ෂාපද යි.

6. 7. 7

සංවිධානසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවස්ඨං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකයා ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු සාවස්ඨං ගව්ඨන්තො අඤ්ඤතරෙන ගාමදායානෙ අතිකකමති. අඤ්ඤතරා ඉස්සී සාමිකෙන සභ භණ්ඩිතා ගාමනො නිකඛිමිතා තං භික්ඛුං පසයිතා එතදවොච; “කභං භනෙන, අයො ගම්ඤ්ඤි”ති. සාවස්ඨං ඛො අභං භගිනි ගම්ඤ්ඤාමිති. අභමපයොන සද්ධිං ගම්ඤ්ඤාමිති. එයායි භගිනිති. අථ ඛො තසො ඉස්සීයා සාමිකො ගාමනො නිකඛිමිතා මනුසෙසපුඤ්ඤි, “අපයො,¹ එවරුපිං ඉස්සීං පසෙසයායාථා”ති. එසා අයා, පඛඛිච්ඡෙන සභ ගව්ඨනිති. අථ ඛො සො පුරිසො අනුබන්ධිතා තං භික්ඛුං ගභෙතා ආකොටෙතා මුඤ්ඤී. අථ ඛො සො භික්ඛු අඤ්ඤතරණී රුකඛමුලෙ පඬුභෙතො නිසීදී. අථ ඛො සා ඉස්සී තං පුරිසං එතදවොච; “නායොසා සො භික්ඛු මං නිපයානෙයි. අපි ච අභමෙව තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං ගව්ඨාමි. අකාරකො සො භික්ඛු ගව්ඨ නා ඛමාපෙභීති.” අථ ඛො සො පුරිසො තං භික්ඛුං ඛමාපෙයි.

2. අථ ඛො සො භික්ඛු සාවස්ඨං ගතො භික්ඛුනං එතමන්ථ ආරොවෙයි. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨනා -පෙ- තෙ උඤ්ඤායනා වියනා විපාවෙතති. “කථං හි නාම භික්ඛු මාතුගාමෙන සද්ධිං සංවිධාය එකදානමග්ගං පට්ඨපජ්ඤති”ති. -පෙ- සචං කිර තං භික්ඛු මාතුගාමෙන සද්ධිං සංවිධාය එකදානමග්ගං පට්ඨපජ්ඤති. සචං භගවා. විහරති බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම නං මොසපුරිස මාතුගාමෙන සද්ධිං සංවිධාය එකදානමග්ගං පට්ඨපජ්ඤති. නොතං මොසපුරිස අපභසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිභෙයාථ:

“යො පන භික්ඛු මාතුගාමෙන සද්ධිං සංවිධාය එකදානමග්ගං පට්ඨපජ්ඤා අනතමයො ගාමනතරමි පාච්ඤාසාදි”තාති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො... භික්ඛුති:...අයං ඉමස්ස අපෙ අභිපෙට්ඨො භික්ඛුති.

1. අපයො-මඡං.

6. 7. 7

සංවිධාන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙනවන නම් අනේ පිඩුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩුවෙයෙකි. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි සිටැ සැවැතට යන්නේ එක්තරා ගම්දෙරක් ඉක්මවයි. එක්තරා ස්ත්‍රියක් තොමෝ සැමියා සමඟ ධබර කොට ගමින් නික්මැ එමහණ දැකූ මෙය කිවු යැ. "ස්වාමීනි, ආයතියෝ කොහි වඩිත්" දැ යි, බුහුන, මම වනාහි සැවැතට යන්නෙමි"යි. "මම ද ආයතියන් සමඟ යන්නෙමැ"යි. "එන්නැ බුහුනැ"යි. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රියගේ සැමියා ගමින් නික්මැ මිනිසුන් පිළිවිසි යැ. සගයෙකි, මෙබදු ස්ත්‍රියක දක්නාහු දැයි. ආයතිය, තෙල මාගම පැවිද්දකු සමඟ යේ යැ යි. එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ ලුහුබැඳ එමහණ ගෙනැ අකොළා මුදලි යැ. ඉක්බිති ඒ මහණ එක්තරා රුක්මුලෙකැ (තමාට මැ) අවමන් කරමින් හුන්නේ යැ. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රී තොමෝ ඒ පුරුෂයාට මෙය කිවු යැ. "ආයතී වූ මේ හික්ෂු තෙමේ මා ගෙනැ නො ආයේ යැ, වැළිදු මම මැ ඒ මහණහු සමඟ යමි. ඒ මේ මහණ අකාරක යැ. යා, එ මහණහු කමාකරව යි. එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ එමහණහු කමා කැරැවි.

2. ඉක්බිති ඒ මහණ සැවැතට ගොස් තෙල කරුණ මහණුන්හට දන්වී යැ. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවත්; "කෙසේ නම් මහණෙක් මාගමක සමඟ බැණ ගෙනැ එක් වැ අදන්මහට පිළිපන්නේ" දැ යි... සැබැ දැ මහණ, තෙපි මාගමක සමඟ බැණගෙනැ එක් වැ අදන්මහට පිළිපන්නු දැ යි. සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ. ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය, තෙපි මාගමක සමඟ බැණගෙනැ එක් වැ අදන්මහට පිළි පන්නහු ද? හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිය හෝ නො වෙයි. ... මෙසේ ද මහණෙකි මේ සිකපදය උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් මාගමක සමඟ බැණ ගෙනැ එක්වැ අදන්මහට-යටක් පිරිසෙයින් අන්ගමකට දු-පිළිපදනේ නම් පවිති වේ" යයි.

3. යො ජන: යම්, යම්බදු ... හිකඩු ... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

පාවිච්චිය පාළු හිතවූ විභවයකි

මාතුගාමො නාම: මනුසස්සී න යකඛී න පෙතී න තිරව්ජානගතා විඤ්ඤ පටිබලා සුභාසිතදුබ්බාසිතං දුබ්බප්ප්ලාදුබ්බප්ප්ලං ආජානිතුං.

සද්ධිනතී: එකතො.

සංවිධායානී: ගමජාම හගීනී, ගවජාම අයා, ගවජාම අයා, ගවජාම භගීනී. අප්ප වා භීයො වා පරෙ වා ගවජාමානි සංවිදහනී ආපනනී දුක්ඛට්ඨස්ස.

අනතමසො ගාමනතරමපීති: කුකකුට්ඨමපාදෙ ගාමෙ ගාමනතරෙ ගාමනතරෙ ආපනනී පාවිච්චියස්ස. අගාමකෙ අරඤ්ඤෙ අද්ධියොජනෙ අද්ධියොජනෙ ආපනනී පාවිච්චියස්ස.

මාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී සංවිධාය එකද්ධානමඤ්ඤං පටිපජ්ජනී අනතමසො ගාමනතරමපී ආපනනී පාවිච්චියස්ස. මාතුගාමෙ වෙමතිකො සංවිධාය එකද්ධානමඤ්ඤං පටිපජ්ජනී අනතමසො ගාමනතරමපී ආපනනී පාවිච්චියස්ස. මාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී සංවිධාය එකද්ධානමඤ්ඤං පටිපජ්ජනී අනතමසො ගාමනතරමපී ආපනනී පාවිච්චියස්ස.

භික්ඛු සංවිදහනී මාතුගාමො න සංවිදහනී ආපනනී දුක්ඛට්ඨස්ස. යකඛියා වා පෙතියා වා පණ්ඩකෙන වා තිරව්ජානගතමනුස්සවීඤ්ඤානිකා වා සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමඤ්ඤං පටිපජ්ජනී අනතමසො ගාමනතරමපී ආපනනී දුක්ඛට්ඨස්ස.

අමාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී ආපනනී දුක්ඛට්ඨස්ස. අමාතුගාමෙ වෙමතිකො ආපනනී දුක්ඛට්ඨස්ස. අමාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී අනාපනතී.

අනාපකතී: අසංවිදහිකා ගවජනී, මාතුගාමො සංවිදහනී භික්ඛු න සංවිදහනී, විසංඛිතතෙන ගවජනී, ආපදසු උමචනකස්ස ආදිකමමිකස්සානී.

සංවිධානසිකධාපදං සත්තමං.

මාකුගාම නම: ටීනිය ඉතිරි යැ. යකින්නක් නො වෙයි. ප්‍රතියක් නො වෙයි. කිරිසන් ගිය මාගමක් නො වේ. සුබැයි දුබැයි දුළුල් නො දුළුල් තෙළුල් දූන ගන්නට පිළිවත් දැනුමැකියා යි.

සඳිං: එක් වැ.

සංවිධාය: යම්හ බුහුන, යම්හ ආයතිය, යම්හ ආයතිය, යම්හ බුහුන, අද හෝ හෙට හෝ අනිද්ද හෝ යම්හ යි සංවිධාන කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

අතකමහො භාමනකරමි; කුකුළුගමන් ඇති ගමෙහි නම් ගමකුරෙහි ගමකුරෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි. ගමක් නො වන අරන්හි නම් අධි යොදුනෙහි අධි යොදුනෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

මාගම කෙරෙහි මාගමක යන සන් ඇතියේ බැණ ගෙනැ එක් වැ අදන් මහට යටත් පිරිසෙයින් අන්ගමකට දු-පිළිපදනේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මාගම කෙරෙහි විමති ඇතියේ බැණගෙනැ එක් වැ අදන්මහට-යටතින් අන්ගමකට දු-පිළිපදනේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මාගම කෙරෙහි නො මාගම සන් ඇතියේ බැණගෙනැ එක් වැ අදන්මහට, යටතින් අන්ගමකට දු, පිළිපදනේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

මහණ සංවිධාන කෙරේ නම් මාගම සංවිධාන නො කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. යකින්නක හෝ ප්‍රතියක හෝ පණ්ඩකයකු හෝ කිරිසන්ගිය මිනිය සිරිටි දරන ඉතිරියක හෝ සමහ බැණගෙනැ එක් වැ අදන්මහට-යටත්පිරිසෙයින් අන්ගමකට දු-පිළිපදනේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො මාගමහි මාගමසන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො මාගමහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො මාගමහි නො මාගමසන් ඇති යේ නම් ඇවැත් නැති.

සංවිධාන නො කොට යේ නම්, මාගම සංවිධාන කෙරේ නම් මහණ සංවිධාන නො කෙරේ නම්, කාලවිසඬකෙනෙයන් යේ නම්, ආපදවෙහි, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

සත්වැනි සංවිධාන ශික්ෂාපද යි

6. 7. 8

අරිට්ඨසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවක්ඛිං චිහරති ජෙතවනෙ අනාරාධිතං භික්ඛුනා ආරාමෙ. තෙන ටො පන සමයෙන අරිට්ඨසස නාම භික්ඛුනො ගඤ්ඤාධිපුබ්බසස ඵවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං භොති, "තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යථා යෙමෙ අනතරාධිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පච්චෙවනො නාලං අනතරායායාති". අසෙසාසු ටො සම්බහුලා භික්ඛු "අරිට්ඨසස කීර නාම භික්ඛුනො ගඤ්ඤාධිපුබ්බසස ඵවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යථා යෙමෙ අනතරාධිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පච්චෙවනො නාලං අනතරායායා"ති.

2. අථ ටො තෙ භික්ඛු යෙන අරිට්ඨො භික්ඛු ගඤ්ඤාධිපුබ්බො තෙතුවසඛිකමීසු. උපසඛිකමීචා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගඤ්ඤාධිපුබ්බං ඵතදථොවුං; "සඵචිං කීර තෙ ආවුසො අරිට්ඨ, ඵවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං, තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යථා යෙමෙ අනතරාධිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පච්චෙවනො නාලං අනතරායායා"ති. ඵචං බ්‍යා ටො අහං ආවුසො, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී "යථා යෙමෙ අනතරාධිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පච්චෙවනො නාලං අනතරායායා"ති. මා ආවුසො අරිට්ඨ, ඵචං අවචං. මා භගවතා අබ්බාචිකමී. න භි සාධු භගවතො අබ්බකමානං¹. න භි භගවා ඵචං ඵදෙය්‍ය, අනෙකපරියායෙන ආවුසො අරිට්ඨ, අනතරාධිකා ධම්මො අනතරාධිකා වුත්තා භගවතා අලංකාරි පන තෙ පච්චෙවනො අනතරායාය; අප්පසාද, කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුකමා බහුපායාසා ආදීනථො ඵත්ථ භියොයා, අට්ඨකඛලුපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුකමා බහුපායාසා ආදීනථො ඵත්ථ භියොයා, මංසපෙසුපමා කාමා වුත්තා භගවතා—පෙ— තීණ්ණකුපමා කාමා වුත්තා භගවතා— අඛ්ඤාකාසුපමා කාමා වුත්තා භගවතා— සුපිනකුපමා කාමා වුත්තා භගවතා— යාචිතකුපමා කාමා වුත්තා භගවතා— රුකඛඵලුපමා කාමා වුත්තා භගවතා— අසිසුකුපමා කාමා වුත්තා භගවතා— සන්ඤ්ඤුපමා කාමා වුත්තා භගවතා— සප්පඨිරූපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුකමා බහුපායාසා ආදීනථො ඵත්ථ භියොයාති.

1. අබ්බාචිකමා, (කපඵචි)

6. 7. 8

අර්ථය ගිණනාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙනවන නම් අනේ පිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි ගිජුලිහිණියන් මැරූ කුලෙහි උපන් අර්ථය නම් මහණහට මෙබඳු ලමු දිවහසෙක් උපන්නේ වෙයි. "භාග්‍යවතුන් වීසින් යම් මේ අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අනතුරු පිණිස යම්යේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදල ධර්මය මම දනිමි"යි. බොහෝ භික්ෂුහු ගිජුලිහිණියන් මැරූ කුලෙහි උපන් අර්ථය නම් මහණහට භාග්‍යවතුන් වීසින් යම් මේ අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අනතුරු පිණිස යම්යේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදල ධර්මය මම දනිමැ යි මෙබඳු ලමු දිවහසෙක් උපනැයි ඇසුහු.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ගද්ධබාධිපුබ්බ (ගිජු ලිහිණියන් මැරූ කුලෙහි උපන්) අර්ථය නම් මහණහු වෙතැ එළැඹියහ. එළැඹූ ගද්ධබාධිපුබ්බ අර්ථය නම් මහණහට මෙය කීහු. සැබෑද ඇවැත්නි අර්ථයයෙනි, භාග්‍යවතුන් වීසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අනතුරු පිණිස යම්යේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදල ධර්මය මම දනිමැ යි මෙබඳු ලාමක දෘෂ්ටියක් කොපට උපන්නේ ද? භාග්‍යවතුන් වීසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අනතුරු පිණිස යම්යේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසෙයින් ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වදල ධර්මය මම දනිමි, ඇවැත්නි අර්ථයයෙනි, මෙසේ නඟමක් කියව, භාග්‍යවතුන්හට නඟමක් නුඟුණ කියව, භාග්‍යවතුන් හට නුඟුණකීම නො මනා මැ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො වදරන සේක් මැ යි. ඇවැත්නි අර්ථයයෙනි, භාග්‍යවතුන් වීසින් නොයෙක් කරුණෙන් අන්තරායකර ධර්මයෝ අන්තරායකරහ යි වදරන ලද යැ. තව ද ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අනතුරු පිණිස සමර්ථ වෙත් මැ යි. කාමයෝ අල්පාස්වාද ඇතියහ බොහෝ දුක් ඇතියහ බොහෝ දුඛි ආයාස ඇතියහ. මෙහි ආදීනවය බෙහෙවැ යි භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. බොහෝ දුක් ඇති බොහෝ දුඛි ආයාස ඇති කාමයෝ ඇටසැකිලි බන්දහ මෙහි ආදීනවය බෙහෙවැ යි භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. කාමයෝ මස් වැදෑලි බන්දහ...භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. කාමයෝ තණහුලක් බන්දහ...භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. කාමයෝ අඟුරුවලක් බන්දහ...භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. කාමයෝ සිහිනයක් බන්දහ ... භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. කාමයෝ පිරුළින් අළදයක් බන්දහ...භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. කාමයෝ රුක්පල බන්දහ...භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලදහ. කාමයෝ අසිසුනා බන්දහ... භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. කාමයෝ ශක්තිශුල බන්දහ ... භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. බොහෝ දුක් ඇති බොහෝ දුඛි ආයාස ඇති කාමයෝ සර්ප ශීර්ෂ බන්දහ. මෙහි ආදීනවය බෙහෙවැ යි භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද්දේ යැ.

පාච්ඡායාසොත්‍රී භික්ඛුච්ඡෝධොකා

3. එවමයි මො අරිටො භික්ඛු ගඤ්ඛාධිපුටොකො තෙහි භික්ඛුහි වුච්චමානො තථෙච තං පාපකං දිට්ඨිගතං ථාමසා පරාමසස¹ අභිනිච්ඡන්තො භරති. එවං ව්‍යාමො අභං ආවුසො, හගචතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යථා යෙ මෙ අනතරාසිකා ධම්මො වුන්තා හගචතා තෙ පටිසෙවනො නාලං අනතරාසායාති. යනො ච මො තෙ භික්ඛු නාසකඤ්චු අරිටො භික්ඛුං ගඤ්ඛාධිපුටොකො එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුං. අථ මො තෙ භික්ඛු යෙන හගවා තෙනුපසංකම්චු. උපසංකම්චා හගචනො එතමස්සං ආරොචෙසුං.

4. අථ මො හගවා එතස්මී. නිදනෙ එතස්මී. පකරණෙ භික්ඛු-සංඝං සන්භීපානෙතො අරිටො භික්ඛුං ගඤ්ඛාධිපුටොකො පටිපුළ්ඡී. සන්ධං කීර තෙ අරිටො, එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උඤ්ඤං, තථාහං හගචතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී, යථා යෙමෙ අනතරාසිකා ධම්මො වුන්තා හගචතා තෙ පටිසෙවනො නාලං අනතරාසායාති. එවං ව්‍යාමො අභං හනෙත, හගචතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී, යථා යෙමෙ අනතරාසිකා ධම්මො වුන්තා හගචතා තෙ පටිසෙවනො නාලං අනතරාසායාති. කසන්ත ඤ්චු මො භාම සං මොසපුරීස, මයා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී, නන්ත මයා මොසපුරීස අනෙකපරියායෙන අනතරාසිකා ධම්මො අනතරාසිකා වුන්තා, අලඤ්චි පන තෙ පටිසෙවනො අනතරාසාය. අපඤ්ඤාද කාමා වුන්තා මයා ඔහුසංඛා ඔහුපායාසා ආදීනවො එස්ච භීශො, අට්ඨකඛිඛුපමා කාමා වුන්තා මයා -පෙ- මංසපෙසුපමා කාමා වුන්තා මයා- තිණ්ණකුපමා කාමා වුන්තා මයා- අභිකාරකාසුපමා කාමා වුන්තා මයා- සුපිනකුපමා කාමා වුන්තා මයා- යාචිතකුපමා කාමා වුන්තා මයා- රුකඛඵලපමා කාමා වුන්තා මයා- අසිසුහුපමා කාමා වුන්තා මයා- සන්තසුලුපමා කාමා වුන්තා මයා- සපඨිරුපමා කාමා වුන්තා මයා ඔහුසංඛා ඔහුපායාසා ආදීනවො එස්ච භීශො.

1. පරාමාසා - මජ්ඣ.

3. මෙසේ ද වනාහි ගද්ධබාධිපුතීඛ අරිච්ඡ මහණ ඒ භික්ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ මැ ඒ ලාමකදෘෂ්ටිය දැවීමේ අල්පා ගෙනැ (එයට) බැසැගෙනැ බැවහර කෙරෙයි. “භාග්‍යවතුන් විසින් යම් මේ අන්තරායකර ධර්ම කෙතෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වදළ ධර්මය මම දනිමැ”යි. ඒ භික්ෂුහු වනාහි ගිජුලිනිණියන් මැරූ කුලෙහි උපන් අරිච්ඡ මහණහු තෙල ලමු දිවහයෙන් වෙන් කරන්නට යම් භයයකින් නොහැකිවුහු ද එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළැඹියහ, එළැඹ භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දන්වුහ.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා බික්සහන රැස්කරවා ගිජුලිනිණියන් මැරූ කුලෙහි උපන් අරිච්ඡ මහණහු පිළිවුහු සේකැ. සැබෑ ද අරිච්ඡය, භාග්‍යවතුන් විසින් යම් මේ අන්තරාය කර ධර්ම කෙතෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදළ ධර්මය මම දනිමැ යි මෙබඳු ලමු දිවහයෙක් තාහට උපන්නේ ද යි. භාග්‍යවතුන් විසින් යම් මේ අන්තරායකර ධර්ම කෙතෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසෙයින් ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වදළ ධර්මය මම දනිමි. හිස් පුරුෂය, තෙපි මා විසින් කවරක්හට නම් එසේ ධර්මය දෙසන ලදු යි දනිනු ද? හිස් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් කරුණන් අන්තරායකර ධර්මයෝ අන්තරාය කරහ යි වදරන ලද්දහු නො වෙද්ද? තවද ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස සමර්ථ නො වෙද්ද? කාමයෝ අල්පාස්වාදයහ. බොහෝ දුක් ඇතියහ. බොහෝ දුඩි ආයාස ඇතියහ. මෙහි ආදී නවය බෙහෙවැ යි මා විසින් වදරන ලද. කාමයෝ ඇටසැකිල්ලක් බන්දහ ... මා විසින් වදරන ලද. කාමයෝ මස් වැදුල්ලක් බන්දහ... මා විසින් වදරන ලද. කාමයෝ තණහුලක් බන්දහ ... මා විසින් වදරන ලද. කාමයෝ අඟුරුවලක් බන්දහ ... මා විසින් වදරන ලද. කාමයෝ සිහිනායක් බන්දහ මා විසින් වදරන ලද. කාමයෝ පිරුළු අළදයක් බන්දහ... මා විසින් වදරන ලද. කාමයෝ රුක්පල බන්දහ ... මා විසින් වදරන ලද. කාමයෝ අසිසුනා බන්දහ...මා විසින් වදරන ලද. කාමයෝ ඝක්තිගුල බන්දහ ... මා විසින් වදරන ලද. බොහෝ දුක් ඇති බොහෝ දුඩි ආයාස ඇති කාමයෝ සර්පශීර්ෂ බන්දහ මෙහි ආදීනවය බෙහෙවැ යි මා විසින් වදරන ලද්දේ ය.

පාචිකතියපාළු හිකඩුවහබොධා

5. අප ව පන නිං මොසපුරිය, අත්තනා දුග්ගහිතෙන අමෙහ වෙව අබ්බාවිකෙසි, අත්තනාඤ්ඤි බණ්ඩි, බහුඤ්ඤ අපුඤ්ඤං පසවසි, තං හි තෙ මොසපුරිය, හවිසසති දීභරත්තං අභිතාය දුක්ඛාය, නෙතං මොසපුරිය, අත්තසත්තනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤි පන හිකඩුවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන හිකඩු එවං වදෙය්‍යා, තථාහං හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යථා යෙමෙ අනතරායිකා ධම්මා චුක්ඛා හගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අනතරායායාති, යො හිකඩු හිකඩුහි එවමස්ස වචනීයො, මා ආයස්මා එවං අවච, මා හගවතං අබ්බාවිකම්, නහි සාධු හගවතො අබ්බකඛානං, නහි හගවා එවං වදෙය්‍යා, අනෙකපරියායෙන ආචුසො, අනතරායිකා ධම්මා අනතරායිකා චුක්ඛා හගවතා අලඤ්ඤි පන තෙ පටිසෙවතො අනතරායායාති. එවඤ්ඤි පන යො හිකඩු හිකඩුහි චුච්චමානො තපෙව පගගණෙහය්‍යා යො හිකඩු හිකඩුහි යාවතතියං සමනුභාසිතබොධා තස්ස පටිනිසසග්ගාය, යාවතතියං වෙ සමනුභාසිතමානො තචපටිනිසසජෙජය්‍යා ඉවෙචතං කුසලං, නො වෙ පටිනිසසජෙජය්‍යා පාචිකතිය”න්ති.

6. යො පනාති: යො යාදීසො -පෙ- හිකඩුහි -පෙ- අයං ඉමස්මිං අපෙඤ්ඤි අබ්බෙචතො හිකඩුහි.

එවං වදෙය්‍යාති: තථාහං හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී, යථා යෙමෙ අනතරායිකා ධම්මා චුක්ඛා හගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අනතරායායාති.

යො හිකඩුහි: යො යො එවං වාදී හිකඩු;

හිකඩුහිති: අපෙඤ්ඤි හිකඩුහි; යෙ පසස්සනති යෙ සුඤ්ඤනති තෙහි වත්තබොධා මා ආයස්මා එවං අවච මා හගවතං අබ්බාවිකම්, නහි සාධු හගවතො අබ්බකඛානං නහි හගවා එවං වදෙය්‍යා, අනෙකපරියායෙන ආචුසො අනතරායිකා ධම්මා අනතරායිකා චුක්ඛා හගවතා, අලඤ්ඤි පන තෙ පටිසෙවතො අනතරායායාති. දුක්ඛියෙපි වත්තබොධා තතියෙපි වත්තබොධා. සථෙ පටිනිසසජෙජති ඉවෙචතං කුසලං නො වෙ පටිනිසසජෙජති ආපත්ති දුක්ඛවස්ස. සුඤ්ඤා න වදනාහි ආපත්ති දුක්ඛවස්ස.

5. එතෙකුදු වුවත් හිස් පුරුෂය, තෙපි තමා විසින් නපුරු කොට ගන්නා ලද දිවහයෙන් අපට ද නුගුණ කියව, තමා ද සැරු ගුණ ඇතියව, බොහෝ අකුසල් ද රැස් කරව, හිස් පුරුෂය, එය බලත් තාහට දිගුරැස් අහිත පිණිස දුක් පිණිස වන්නේ යැ, හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු.

“භාග්‍යවතුන් විසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙතෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදල ධර්මය මම දනිමැ යි යම් මහණෙක් මෙසේ කියන්නේ නම් ඒ මහණ මහණුන් විසින් ඇවැත්නි, මෙසේ නහමක් කියව, භාග්‍යවතුන්හට නහමක් නුගුණකියව භාග්‍යවතුන් හට නුගුණ කීම නො මැනැව්, භාග්‍යවත් තෙමේ මෙසේ නො මැ වදරන්නේ යැ, ඇවැත්නි නොයෙක් කරුණෙන් අන්තරායකර ධර්මයෝ අන්තරායකරහ යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදරන ලද. ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස සමර්ථ වෙත් මැ යි මෙසේ කිය යුත්තෙක් වන්නේ යැ. මෙසේ ද වනාහි ඒ මහණ මහණුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ මැ දඩි වැ ගන්නේ නම් ඒ මහණ මහණුන් විසින් ඒ දිවහය හැරැපිම පිණිස තුන්සල තෙක් සමනුභාසනා කම් කළ යුත්තෙක් වෙයි. ඉදින් තුන්සල තෙක් සමනුභාසනා කම් කරනු ලබන්නේ ඒ දිවහය හැරැපියන්නේ නම් මෙසේ තෙල හැරැපිම මැනැව්. ඉදින් නො හැරැපියන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

6. යො පනා: යම්, යම්බදු ... හිකඛු ... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

එවං වදෙය්‍යා: භාග්‍යවතුන් විසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙතෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදල ධර්මය මම දනිමැ යි.

යො හිකඛු: යමෙක් මෙසේ කියන යුදු නම් ඒ මහණ තෙමේ;

හිකඛුහි: අන් මහණුන් විසින්; යම් කෙතෙක් දකිත් නම් යම් කෙතෙක් අසත් නම් ඔවුන් විසින් ඇවැත්නි, මෙසේ නහමක් කියව, භාග්‍යවතුන්හට නහමක් නුගුණ කියව, භාග්‍යවතුන්හට නුගුණ කීම නො මැනැව්. භාග්‍යවත් තෙමේ මෙසේ නො වදරන්නේ යැ, ඇවැත්නි, නොයෙක් කරුණෙන් අන්තරායකර ධර්මයෝ අන්තරායකරහ යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදරන ලද. ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස සමර්ථ වෙත් මැ යි කියයුත්තේ යැ. දෙවනවටදු කියයුත්තේ යැ. තෙවන වටදු කිය යුත්තේ යි. ඉදින් හැරැ පියා නම් මෙසේ තෙල හැරැපිම මැනැව්. ඉදින් නො හැරැපියා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අසා නො කියත් නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

පාවිත්‍යය පාළු හිත බුද්ධිමය වෙත:

7. සො හිත බුද්ධි සමතුභාසිතයෙකුට, ආකාරයට වචනවේදනා මා ආසන්නයෙන් එව. අවට, මා හඟවනා. අභිප්‍රාප්තිය, න හි සාධු හඟවනො අභිප්‍රාප්තිය. න හි හඟවන එව. වදෙය. අනෙකපරිශායෙන ආවුසො අනතරාසිකා ධම්මා අනතරාසිකා වුඤ්ඤා හඟවන, අලංකාර පන තෙ පටිසෙවනො අනතරාසියායාති. දුතියමි වචනවේදනා තතියමි වචනවේදනා, සචෙ පටිතිසසජනි ඉචෙවදං. කො වෙ පටිතිසසජනි ආපනා දුඤ්ඤාය.

8. සො හිත බුද්ධි සමතුභාසිතයෙකුට, එවකේ පන හිතබවෙ සමතුභාසිතයෙකුට. බාහෙතන හිතබුනා පටිබලෙන සචෙතො ඤාපෙතවේදනා.

“සුඤ්ඤා මෙ හතෙත සචෙතො ඉඤ්ඤාමයස හිතබුනො එවරුප. පාපකං දිට්ඨිගතං උපපන්නං තරාභං හඟවනා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යථා යෙ මෙ අනතරාසිකා ධම්මා වුඤ්ඤා හඟවනා තෙ පටිසෙවනො නාලං අනතරාසියායාති. සො තං දිට්ඨිං නපටිතිසසජනි, සදි සඤ්ඤා පඤ්ඤාලං සචෙතො ඉඤ්ඤාමං හිතබුං සමතුභාසියා තසසා දිට්ඨියා පටිතිසසඤ්ඤාය, එයා ඤාති.

සුඤ්ඤා මෙ හතෙත සචෙතො ඉඤ්ඤාමයස හිතබුනො එවරුප. පාපකං දිට්ඨිගතං උපපන්නං තරාභං හඟවනා ධම්මා දෙසිතං ආජානාමී යථා යෙ මෙ අනතරාසිකා ධම්මා වුඤ්ඤා හඟවනා තෙ පටිසෙවනො නාලං අනතරාසියායාති. සො තං දිට්ඨිං නපටිතිසසජනි, සචෙතො ඉඤ්ඤාමං හිතබුං සමතුභාසියා තසසා දිට්ඨියා පටිතිසසඤ්ඤාය. යසසායඤ්ඤා මමති ඉඤ්ඤාමයස හිතබුනො සමතුභාසනා තසසා දිට්ඨියා පටිතිසසඤ්ඤාය, සො කුණ්ඩසස යසස නඤ්ඤාමති සො භාසෙයස, දුතියමි එතමඤ්ඤා වදෙමී -පෙ- තතියමි එතමඤ්ඤා වදෙමී. සුඤ්ඤා මෙ හතෙත සචෙතො ඉඤ්ඤාමයස හිතබුනො එවරුප. පාපකං දිට්ඨිගතං උපපන්නං තරාභං හඟවනා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී, යථා යෙමෙ අනතරාසිකා ධම්මා වුඤ්ඤා හඟවනා තෙ පටිසෙවනො නාලං අනතරාසියායාති. සො තං දිට්ඨිං නපටිතිසසජනි, සචෙතො ඉඤ්ඤාමං හිතබුං සමතුභාසියා තසසා දිට්ඨියා පටිතිසසඤ්ඤාය. යසසායඤ්ඤා මමති ඉඤ්ඤාමයස හිතබුනො සමතුභාසනා තසසා දිට්ඨියා පටිතිසසඤ්ඤාය සො කුණ්ඩසස යසස නඤ්ඤාමති සො භාසෙයස.

සමතුභවෙයා සචෙතන ඉඤ්ඤාමො හිතබු තසසා දිට්ඨියා පටිතිසසඤ්ඤාය. මමති සඤ්ඤා තඤ්ඤා කුණ්ඩ එවමෙතං ධාරයාමී”ති.

1. සො හිත බුද්ධි සමතුභාසිතයෙකුට -- මජ්ඣ.

7. ඒ මහණ සහමුද්‍රව බහා ගෙන ඇවැත්නි, මෙසේ නහමක් කියව භාග්‍යවතුන්හට නහමක් නුගුණ කියව, භාග්‍යවතුන්හට නුගුණ කීම නො මැනැවි. භාග්‍යවත් තෙමේ මෙසේ නො මැ වදරන්තො යැ, ඇවැත්නි, නොයෙක් කරුණෙන් අන්තරායකර ධර්මයේ අන්තරායකරහ යි භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. ඒ ධර්මයක් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස සමර්ථ වෙන් මැ යි කිය යුත්තේ යැ, දෙවනවට දු කිය යුත්තේ යැ, තෙවනවට දු කිය යුත්තේ යි. ඉදින් හැරපියා නම් මෙසේ තෙල හැරපීම මැනැවි. ඉදින් නො හැරපියා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

8. ඒ මහණ මහණුන් වීසින් සමනුභාසන කම් කළයුත්තේ යැ. මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි, සමනුභාසන කම් කළයුත්තේ යැ, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු වීසින් සධසයා දන්විය යුත්තේ යි.

ස්වාමීනි, සධසයා මවදන් අසාවා. මෙනම් ඇති මහණහට මෙබදු ලාමක දෘෂ්ටියෙක් උපන. "භාග්‍යවතුන් වීසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදළ ධර්මය මම දනිමැ"යි. හෙ ඒ දෘෂ්ටි නො හැරපියයි. ඉදින් සධසයාහට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සධසයා මෙනම් ඇති මහණහට ඒ දෘෂ්ටි හැරපීම පිණිස සමනුභාසන කර්ම කරන්නො යැ. මේ ඥප්තිය යි.

ස්වාමීනි, සධසයා මවදන් අසාවා. මෙනම් ඇති මහණහට මෙබදු ලාමක දෘෂ්ටියෙක් උපන, "භාග්‍යවතුන් වීසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදළ ධර්මය මම දනිමැ යි. හෙ ඒ දෘෂ්ටි නො හැරපිය යි. සධසයා මෙනම් ඇති මහණහට ඒ දෘෂ්ටි හැරපීම පිණිස සමනුභාසන කම් කරයි. මෙනම් ඇති මහණහුගේ ඒ දෘෂ්ටි හැරපීම පිණිස සමනුභාසන කම් යම් ආයුෂ්මත් නමක්හට රුස්නේ නම් හේ නිහඬ වන්නේ යැ, යමක්හට නො රුස්නේ නම් හේ කියන්නේ යි. දෙවනවට දු තෙල කරුණ කියමි ... තෙවනවට දු තෙල කරුණ කියමි. වහන්ස, සධසයා මවදන් අසාවා. මෙනම් ඇති මහණහට මෙබදු ලාමක දෘෂ්ටියෙක් උපන. "භාග්‍යවතුන් වීසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදළ ධර්මය මම දනිමැ"යි. හෙ ඒ දෘෂ්ටි නො හැරපියයි. සධසයා මෙනම් ඇති මහණහට ඒ දෘෂ්ටි හැරපීම පිණිස සමනුභාසන කම් කරයි. මෙනම් ඇති මහණහුගේ ඒ දෘෂ්ටි හැරපීම පිණිස සමනුභාසන කම් යම් ආයුෂ්මත් නමක්හට රුස්නේ නම් හේ නිහඬ වන්නො යැ, යමක්හට නො රුස්නේ නම් හේ කියන්නේ යි.

සධසයා වීසින් මෙනම් ඇති මහණ ඒ දෘෂ්ටි හැරපීම පිණිස සමනුභාසන කම් කරන ලද්දේ යැ. සධසයාට රුස්නේ යැ. එහෙයින් නිහඬ වන්නේ යි. මෙසේ මෙය දරමි.

පාච්ඤායපාළි භික්ෂුවිභවෙකා

9. ඤාණයා දුක්ඛං. ධීඛි කල්ච්චාචාභි ජෙඛ දුක්ඛං, කම්මචාචා පච්චියොසානො ආපඤ්ඤා පාච්ඤායසං.

ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මෙස ඤාඤී නපට්ඨිත්ඤාජජති ආපඤ්ඤා පාච්ඤායසං. ධම්මකම්මෙ චෙමතිකො නපට්ඨිත්ඤාජජති ආපඤ්ඤා පාච්ඤායසං. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මෙස ඤාඤී නපට්ඨිත්ඤාජජති ආපඤ්ඤා පාච්ඤායසං.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මෙස ඤාඤී ආපඤ්ඤා දුක්ඛං. අධම්මකම්මෙ චෙමතිකො ආපඤ්ඤා දුක්ඛං. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මෙස ඤාඤී ආපඤ්ඤා දුක්ඛං.

අනාපඤ්ඤා: අසමනුභාසනසං පට්ඨිත්ඤාජජනසං, උම්මනකසං, ආදිකම්මකසාති.¹

අරිට්ඨසිකාපදං අට්ඨමං.

6. 7. 9

උකඤ්ඤායමොගසිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං වීභරති ජෙතවනො අනාච්ඤිකසා ආරාමෙ. තෙන මො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු ජානං තරාචාදීනා අරිට්ඨොන භික්ඛුනා අකචානුධම්මෙන තං දිට්ඨිං අපට්ඨිත්ඤාජජන සද්ධිං සමුඤ්ඤාසංඝි සංවසංඝි සභාපි සෙයාං කප්පෙහි. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිත්ඤාජජන උඤ්ඤායෙහි වියහති වීපාචෙහි: "කචං හි නාම ජබ්බග්ගියා භික්ඛු ජානං තරාචාදීනා අරිට්ඨොන භික්ඛුනා අකචානුධම්මෙන තං දිට්ඨිං අපට්ඨිත්ඤාජජන සද්ධිං සමුඤ්ඤාසංඝි සංවසංඝි සභාපි සෙයාං කප්පෙහි"ති -පෙ- සචං කීර තුමො භික්ඛවෙ, ජානං තරාචාදීනා අරිට්ඨොන භික්ඛුනා අකචානුධම්මෙන තං දිට්ඨිං අපට්ඨිත්ඤාජජන සද්ධිං සමුඤ්ඤාසංඝි සංවසංඝි සභාපි සෙයාං කප්පෙහි. සචං භගවා. ඒගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කචං හි නාම තුමො මොසපුරියා, ජානං තරාචාදීනා අරිට්ඨොන භික්ඛුනා අකචානුධම්මෙන තං දිට්ඨිං අපට්ඨිත්ඤාජජන සද්ධිං සමුඤ්ඤාසංඝි සංවසංඝි සභාපි සෙයාං කප්පෙහි. තෙන මොසපුරියා, අපසංඝානං වා පසාදය -පෙ- ඵලඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, ඉමං සිකාපදං උද්දිසෙයාමං.

"මො පන භික්ඛු ජානං තරාචාදීනා භික්ඛුනා අකචානුධම්මෙන තං දිට්ඨිං අපට්ඨිත්ඤාජජන සද්ධිං සමුඤ්ඤාසංඝි සංවසංඝි සභාපි සෙයාං කප්පෙහි පාච්ඤායසං"නති.

1. ආදිකම්මකසාති පදං මුලමුච්චෙසඤ්ඤිවිච්චෙන න දියංතෙ.

9. ඥප්තියෙහි දුකුළායෙකි. ඉද කම් වදනින් ඉද දුකුළායෙකි. කම්වදන් අවසන්හි පවිති ඇවැත් වේ.

දහැමිකම්හි දහැමිකම්සන් ඇතියේ නො හැරියා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දහැමිකම්හි වීමහි ඇතියේ නො හැරියා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දහැමිකම්හි නො දහැමිකම්සන් ඇතියේ නො හැරියා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

නො දහැමිකම්හි දහැමිකම්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො දහැමිකම්හි වීමහි ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො දහැමිකම්හි නො දහැමිකම්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

සමනුභාසන කම් නො කළහුට, (ලබ්ධිය) හැරියන්නහුට උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

අටවැනි අර්ථය ශික්ෂාපද යි.

6. 7. 9

උකස්තනසමෙහාග ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් අනේ පිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු එසේ මැ කියන ඒ ලබ්ධිය නො හළ ඔසාරණය නො කළ අර්ථය මහණහු සමග දනැ දනැ සම්භොග ද කෙරෙහි, විනයකම් ද කෙරෙහි, එක් වැ ගයනය ද කෙරෙත්. යම් භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුභුණු පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් සවග මහණහු දනැ දනැ එසේ මැ කියන ඒ ලබ්ධිය නො හළ ඔසාරණය නො කළ අර්ථය මහණහු සමග සම්භොගත් කොළෝ ද විනයකම්ත් කොළෝ ද එක් වැ ගයනයත් කොළෝ" ද යි ... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි දනැදනැ එසේ මැ කියන ඒ ලබ්ධිය නො හළ ඔසාරණය නො කළ අර්ථය මහණහු සමග සම්භොගත් කරවු ද විනයකම්ත් කරවු ද එක් වැ ගයනයත් කරවු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි දනැ දනැ එසේ මැ කියන ඒ ලබ්ධිය නො හළ ඔසාරණය නො කළ අර්ථය මහණහු සමග සම්භොගත් කළහු ද විනයකම්ත් කළහු ද එක් වැ ගයනයත් කළහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ... මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසා:

"යම් මහණෙක් දනැ දනැ එසේ මැ කියන ඒ දෘෂ්ටි නො හළ ඔසාරණය නො කළ මහණෙක්හු සමග සම්භොග කරන්නේ නම් හෝ විනයකම් කරන්නේ නම් හෝ එක් වැ ගයනය කරන්නේ නම් හෝ පවිති වේ" යයි.

පාචිත්තය පාළු හිතවු වහමෙහි

2. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- හිතවුති -පෙ- අයං ඉමයම් අපෙ අධිපෙතො හිතවුති.

පනාති නාම; සාමං වා ජානාති, අශෙඤ්ඤ වා තස්ස ආරොචෙහති. යො වා ආරොචෙති.

කරාචාදිනාති: කරාභං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යරා යෙ මෙ අනතරාසිකා ධම්මා වුක්ඛා භගවතා තෙ පච්චෙදෙතො නාලං අනතරායායාති එවං වාදිනා.

අකවානුධම්මො නාම; උක්ඛිතො අනොසාරිතො,

තං දිට්ඨිං අපච්චිනික්ඛාමෙවන සද්ධිහති එතං දිට්ඨිං අපච්චිනික්ඛාමෙවන සද්ධිං.

සමනුඤ්ජයා වාති: සමෙහාගො නාම දෙව සමෙහාගා ආමීස- සමෙහාගො ව ධම්මසමෙහාගො ව. ආමීසසමෙහාගො නාම: ආමීසං දෙති වා පතිගණ්ඨාති වා ආපත්ති පාචිත්තයස්ස. ධම්මසමෙහාගො නාම: උද්දිසති වා උද්දිසාපෙති වා, පදෙන උද්දිසති වා උද්දිසාපෙති වා පදෙ පදෙ ආපත්ති පාචිත්තයස්ස. අසබ්බරාය උද්දිසති වා උද්දිසාපෙති වා අසබ්බරාය ආපත්ති පාචිත්තයස්ස.

සංවසෙයා වාති: උක්ඛිතාමෙවන සද්ධිං උපොසරං වා පචාරණං වා සබ්බකම්මං වා කරොති ආපත්ති පාචිත්තයස්ස.

සහ වා සෙයාං කපෙසයාති: එකච්චෙනෙ උක්ඛිතාමෙවන නිපජෙන හිතවු නිපජති ආපත්ති පාචිත්තයස්ස. හිතවු නිපජෙන උක්ඛිතාමෙවන නිපජති ආපත්ති පාචිත්තයස්ස. උභො වා නිපජති ආපත්ති පාචිත්තයස්ස. උච්චභිත්තා සුතපසුතං නිපජති ආපත්ති පාචිත්තයස්ස.

උක්ඛිතාමෙවන උක්ඛිතාකසඤ්ඤි සමනුඤ්ජති වා සංවසති වා සහ වා සෙයාං කපෙසති ආපත්ති පාචිත්තයස්ස. උක්ඛිතාමෙවන චෙමතිකො භමනුඤ්ජති වා සංවසති වා සහ වා සෙයාං කපෙසති ආපත්ති දුක්ඛාමසං. උක්ඛිතාමෙවන අනුක්ඛිතාකසඤ්ඤි සමනුඤ්ජති වා සංවසති වා සහ වා සෙයාං කපෙසති අනාපත්ති.

2. යො පන; යම, යමබදු ... හිකවු ... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහිලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

ජානාති නම: තෙමේ හෝ දනී. අන්හු හෝ ඔහුට ඇරොජත් හෙතෙමේ හෝ ඇරොජයි.

කථාවාදිනා: භාග්‍යවතුන් විසින් යම අන්තරායකර ධම් කෙතෙක් වදරන ලදහු නම ඒ ධම්යන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යමසේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදළ ධර්මය මම දනිමැ යි මෙසේ කියන්නාවූ;

අකථානුධම්ම නම; උකෙවතීකම් කරන ලදුයේ-ඔසාරණය නො කරන ලදුයේ යි.

කං දිට්ඨිං අපපච්චිසසධෙධන සද්ධිං; තෙල දෘෂ්ථි නො හැරපියන ලදහු සමභ;

සමභුඤ්ජයා වා සම්භොග නම; සම්භොගයෝ දෙදෙනෙකි, ආචීස සම්භොගය ද ධම්ම සම්භොගය ද යි. ආචීසසම්භොග නම: ආචීස-යක් දේ නම හෝ පිළිගනී නම හෝ පවිති ඇවැත් වේ. ධම්මසම්භොග නම: උදෙසා නම හෝ උදෙසවා නම හෝ, පදයෙන් උදෙසා නම හෝ උදෙසවා නම හෝ පෙදෙහි පෙදෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි. අක්ෂරයෙන් උදෙසා නම හෝ උදෙසවා නම හෝ අකුරෙහි අකුරෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

සංවසෙයා වා: උකෙවතීකම් කරන ලද්දක්හු සමභ පොභොය හෝ පවුරුණු හෝ සභකම් හෝ කෙරේ නම පවිති ඇවැත් වේ.

සභ වා සෙයාං කප්පෙයා: එක් සෙවින්නෙහි උක්ඛිත්තකයා හොත් කල්හි මභණ භොවී නම පවිති ඇවැත් වෙයි. මභණ භොත් කල්හි උක්ඛිත්තකයා භොවී නම පවිති ඇවැත් වෙයි. දෙදෙන ම හෝ භොවිත් නම පවිති ඇවැත් වෙයි. නැඟිට පුන පුනා භොවිත් නම පවිති ඇවැත් වේ.

උක්ඛිත්තකයා කෙරෙහි උකෙවතීකම් කළ සන් ඇතියේ සම්භොග කෙරේ නම හෝ විනයකම් කෙරේ නම හෝ එක් වැ ගයනය කෙරේ නම හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. උක්ඛිත්තකයා කෙරෙහි වීමති ඇතියේ සම්භොග කෙරේ නම හෝ විනයකම් කෙරේ නම හෝ එක් වැ ගයනය කෙරේ නම හෝ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. උක්ඛිත්තකයා කෙරෙහි උකෙවතීකම් නො කළ සන් ඇතියේ සම්භොග කෙරේ නම හෝ විනයකම් කෙරේ නම හෝ එක් වැ ගයනය කෙරේ නම හෝ ඇවැත් නැති.

පාචිත්තය පාළු හි කඩුවිහරයෙහි

අනුකම්බනකෙ උකම්බනකස ඤාදී ආපත්ත දුක්ඛකපසස.
අනුකම්බනකෙ වෙමතිකො ආපත්ත දුක්ඛකපසස. අනුකම්බනකෙ
අනුකම්බනකස ඤාදී අනාපත්ත.

අනාපත්තී: අනුකම්බනොති ජානාති, උකම්බනො ඔසාරිතොති
ජානාති, තං දිට්ඨිං පටිනිසසට්ඨොති ජානාති, උමමනකසස, ආදිකමමිකසසාති.

උකම්බනසමෙහාගසිකවාපදං නවමං.

6. 7. 10

කණ්ඩකසිකවාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙතවනෙ
අනාපටිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන කණ්ඩකසස
නාම සමණුද්දෙසසස ඵවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං භොති,
“තථාහං හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යථා යෙමෙ අත්තරායිකා
ධම්මො චුක්ඛා හගවතා තෙ පටීසෙවතො නාලං අත්තරායායා”ති.
අප්පෙසාසු ඛො සමෙහුලා හික්ඛු කණ්ඩකසස නාම කීර සමණුද්දෙසසස
ඵවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං තථාහං හගවතා ධම්මං දෙසිතං
ආජානාමී යථා යෙමෙ අත්තරායිකා ධම්මො චුක්ඛා හගවතා තෙ
පටීසෙවතො නාලං අත්තරායායා”ති. අථ ඛො තෙ හික්ඛු යෙන කණ්ඩකො
සමණුද්දෙසො තෙනුපසසධාමීසු, උපසසධාමීඤ්ඤා කණ්ඩකං සමණුද්දෙස-
ඵතදවොචු; “සඵවං කීර තෙ ආචුසො කණ්ඩක ඵවරූපං පාපකං
දිට්ඨිගතං උප්පන්නං තථාහං හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යථා
යෙ මෙ අත්තරායිකා ධම්මො චුක්ඛා හගවතා තෙ පටීසෙවතො නාලං
අත්තරායායා”ති. ඵවංඛායාඛො අහං හතෙත, හගවතා ධම්මං දෙසිතං
ආජානාමී යථා යෙ මෙ අත්තරායිකා ධම්මො චුක්ඛා හගවතා තෙ
පටීසෙවතො නාලං අත්තරායායා”ති.

2. මා ආචුසො කණ්ඩක, ඵවං අඵව මා හගවතං අඛතාවිකම් න හි
සාධු හගවතො අඛතසොනං. න හි හගවා ඵවං වදෙය්‍ය අනෙකපරියොයෙන
ආචුසො කණ්ඩක, අත්තරායිකා ධම්මො අත්තරායිකා චුක්ඛා හගවතා
අලඤ්ඤා පන තෙ පටීසෙවතො අත්තරායාය, අප්පෙසාද කාමා චුක්ඛා හගවතා
බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො ඵඤ්ඤා හිගෙය්‍යා, අට්ඨිකඛිඛුපමා
කාමා චුක්ඛා හගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො ඵඤ්ඤා හිගෙය්‍යා -පෙ-

උකෙවනීකම් නො කළහු කෙරෙහි උකෙවනීකම් කළ සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. උකෙවනී කම් නො කළහු කෙරෙහි විමනී ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. උකෙවනීකම් නො කළහු කෙරෙහි උකෙවනීකම් නො කළ සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

උකෙවනීකම් නො කෙළෙකැ යි දනී නම්, උකෙවනීකම් කරන ලදු වැ ඔසාරණය කරන ලද්දෙකැයි දනී නම්, ඒ දෘෂ්ටි හැරැපියන ලද්දෙකැ යි දනී නම්, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට, ඇවැත් නැති.

නවවැනි උක්ඛිත්තසම්භොග ශික්ෂාපද යි.

6.7.10

කණ්ඩක ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි කණ්ඩක නම් භෙරණහට මෙබඳු ලාමකදෘෂ්ටියෙක් උපන්නේ වෙයි. “භාග්‍යවතුන් විසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යමයේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදල ධර්මය මම දනිමැ”යි. බොහෝ හික්ෂුහු කණ්ඩක නම් භෙරණහට මෙබඳු ලාමකදෘෂ්ටියෙක් උපනැ යි ඇසුහු “භාග්‍යවතුන් විසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යමයේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදල ධර්මය මම දනිමැ”යි. එකල්හි ඒ හික්ෂුහු කණ්ඩක භෙරණහු වෙත එළැඹීයහ. එළැඹූ කණ්ඩක භෙරණහට මෙය කීහු. සැබෑ ද ඇවැත් කණ්ඩකය, තොපට මෙබඳු ලාමක දෘෂ්ටියෙක් උපන්නේ ද? “භාග්‍යවතුන් විසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යමයේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදල ධර්මය මම දනිමි”යි. භාග්‍යවතුන් විසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යමයේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසෙයින් ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වදල ධර්මය මම දනිමි.

2. ඇවැත් කණ්ඩකය, මෙසේ නහමක් කියව, භාග්‍යවතුන්හට නහමක් නුගුණ කියව, භාග්‍යවතුන්හට නුගුණ කීම නො මැනැවි. භාග්‍යවත් තෙමේ මෙසේ නො මැ වදරන්නේ යැ. ඇවැත්නි කණ්ඩකය, නොයෙක් කරුණෙන් අන්තරායකර ධර්මයෝ අන්තරායකරහ යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදරන ලදහ. ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස සමර්ථ වෙත් මැයි. කාමයෝ අල්පාස්වාද ඇතියහ. බොහෝ දුක් ඇතියහ. බොහෝ දුඛි ආයාස ඇතියහ, මෙහි ආදීනවය බෙහෙවැ යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදරන ලද. බොහෝ දුක් ඇති බොහෝ දුඛි ආයාස ඇති කාමයෝ ඇට සැකිල්ලක් බන්දහ මෙහි ආදීනවය බෙහෙවැ යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදරන ලද...

පාවිත්තිය පාළු හිතකු විභවය

සපයිරුපමා කාමා වුන්තා හගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා ආදීනවො එසු හියොනා. එවමයි මො කණකො සමණුදෙදසො තෙහි හිකුහි වුවමනො තරෙව තං පාපකං දිට්ඨිගතං ටාමසා පරාමසස අහිනිවිසස වොහරති, එවං ව්‍යාමො අභං හනෙන, හගවතො ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී ‘‘යථා යෙ මෙ අනතරායිකා ධම්මා වුන්තා හගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අනතරායායා’’ති.

3. යතො ව මො තෙ හිකු වු නාසකඛිංසු කණකං සමණුදෙදසං එතසො පාපකා දිට්ඨිගතා විචෙවෙතුං. අථ මො තෙ හිකු යෙන හගවා තෙත්තපසධකමිංසු. උපසංකමිත්වා හගවතො එතමසං ආරොවෙසුං, අථ මො හගවා එතණ්ණං නිදනො එතණ්ණං පකරණෙ හිකුසඛ්ඤා සන්තිපාතෙත්වා කණකං සමණුදෙදසං පටිපුජිඪි. සච්චං කිර තෙ කණකං, එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපසන්නං, ‘‘තථං හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යථා යෙමෙ අනතරායිකා ධම්මා වුන්තා හගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අනතරායායා’’ති. එවං ව්‍යා මො අභමහනෙන, හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී. ‘‘යථා යෙමෙ අනතරායිකා ධම්මා වුන්තා හගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අනතරායායා’’ති.

4. කසු තුමො නාම තිං මොසපුරිස, මයා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි? නත්තු මයා මොසපුරිස, අනෙකපරියායෙන අනතරායිකා ධම්මා අනතරායිකා වුන්තා. අලඝ්ඤා පන තෙ පටිසෙවතො අනතරායාය, අපසංසාද කාමා වුන්තා මයා බහුදුකඛා බහුපායාසා ආදීනවො එසු හියොනා, අධිකඛිඛුපමා කාමා වුන්තා මයා -පෙ-සපයිරුපමා කාමා වුන්තා මයා බහුදුකඛා බහුපායාසා ආදීනවො එසු හියොනා, අථ ව පන තිං මොසපුරිස, අත්තනා දුග්ගහිතෙන අමෙහ චෙව අඛ්ඤාචිකඛි අත්තනඝ්ඤා ඛණ්ඩි බහුඝ්ඤා අපුඝ්ඤා පසවසි, තංහි තෙ මොසපුරිස, හවිසසති දීසරතං අභිතාය දුකඛාය. තෙනං මොසපුරිස අපසසන්නානා වා පසාදය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මං කථං කත්වා හිකු ආමනෙතසි, තෙන හි හිකුඛෙව සඛෙකා කණකං සමණුදෙදසං නාසෙතු එවඝ්ඤා පන හිකුඛෙව නාසෙතඛෙඛා. ‘‘අජ්ජතග්ගෙ තෙ ආවුසො කණකං, න චෙව සො හගවා සසා අපදීසිතඛෙඛා. යමි වඝ්ඤා සමණුදෙදසා උභහණි හිකුඛි සද්ධිං දිරතතතිරතං සහසෙයාං සාපි තෙ නත්ථී වර පරො විනසානාති. අථ මො සඛෙකා කණකං සමණුදෙදසං නාසෙසි.

1. වුන්තානිපදං මරග්ගෙචසංඛිතිවිචිතෙ න දියුතෙ.
2. ව්‍යපිරෙ-මඡසං.

බොහෝ දුක් ඇති බොහෝ දුඛි ආයාස ඇති කාමයෝ සර්ප ශීර්ෂ බන්දන. මෙහි ආදීනවය බෙහෙවැ යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදරන ලද. මෙසේ ද වනාහි කණ්ඩක හෙරණ ඒ භික්ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ මැ ඒ ලාමක දෘෂ්ටිය දුඛියේ අල්වාගෙනැ (එයට) බැසගෙනැ බැවහර කෙරෙයි. "භාග්‍යවතුන් විසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලද්දු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වදළ ධර්මය මම දනිමැ"යි.

3. ඒ භික්ෂුහු කණ්ඩක හෙරණහු තෙල ලාමකදෘෂ්ටියෙන් වෙන් කරන්නට යම් හෙයකින් නො හැකිවුහු ද, එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළැඹියහ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දැන්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා බික්සහන රැස් කරවා කණ්ඩක හෙරණහු පුළුවන් සේකැ. සැබෑ ද කණ්ඩකය තොපට මෙබඳු ලාමකදෘෂ්ටියක් උපන්නේ ද? "භාග්‍යවතුන් විසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලද්දු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනා හට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදළ ධර්මය දනිමැ"යි. භාග්‍යවතුන් විසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලද්දු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද එසෙයින් ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වදළ ධර්මය මම දනිමි.

4. හිස් පුරුෂය, තෙපි මා විසින් කවරක්හට නම් එසේ ධර්මය දෙසන ලද යි දනිවු ද? හිස් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් කරුණෙන් අන්තරායකරධර්මයෝ අන්තරායකරහ යි දෙසන ලද්දහු නො වෙද්ද? තව ද ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස සමර්ථ නො වෙද්ද? කාමයෝ අල්පාස්වාද ඇතියහ. බොහෝ දුක් ඇතියහ. බොහෝ දුඛි ආයාස ඇතියහ. මෙහි ආදීනවය බෙහෙවැ යි මා විසින් දෙසන ලද යැ. කාමයෝ ඇටසැකිල්ලක් බන්දන යි මා විසින් දෙසන ලද... බොහෝ දුක් ඇති බොහෝ දුඛි ආයාස ඇති කාමයෝ සර්පශීර්ෂ බන්දන. මෙහි ආදීනවය බෙහෙවැ යි මා විසින් දෙසන ලද. එතෙකුදු වුවත් හිස් පුරුෂය, තෙපි තමා විසින් නපුරු කොට ගන්නා ලද දෘෂ්ටියෙන් අපට ද නුගුණ කියව, තමා ද සැරු ගුණ ඇතියව. බොහෝ පව ද රැස් කරහි. හිස් පුරුෂය, එය බලත් තොපට දිගුරැස් අභිත පිණිස දුක් පිණිස වන්නේ යැ. හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... ...ගරහා දහැමි කථා කොට මහණුන් ඇමැතු සේකැ. එකරුණෙන් මැ මහණෙනි, සඩ්සතෙමේ කණ්ඩක හෙරණහු (දණ්ඩකම්මායසනායෙන්) නසාවා. මෙසේ ද මහණෙනි, නැසිය යුත්තේ යි. "ඇවැත්නි කණ්ඩකය, අද පටන් කොට ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ තෙප සාස්තෘ යැ යි නොම කිය යුත්තේ යැ. අන් හෙරණහු මහණුන් සමඟ යම් දෙකුන්රැස් එක් වැ ශයනය ලබන් නම් ඒ එක් වැ ශයනද තට නැති, මමතා නැත්තව, බැහැර යා, නො දක්මට යව"යි. ඉක්බිති සඩ්ස තෙමේ කණ්ඩක හෙරණහු නැයි යැ.

පාච්ඤායපාළි භික්ඛවිභවෙනා

5. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බණ්ණියා භික්ඛු ජානං තථා නාසිතං කණටකං සමණුද්දෙසං උපලාපෙතතිපි උපට්ඨාපෙතතිපි සම්මුඤ්ජන්තිපි සභාපි සෙයාං කප්පෙතති. යෙ තෙ භික්ඛු අපිච්ඡා-පෙ- තෙ උරුකායනති ධීයනති විපාවෙනති, “කථං හි නාම ඡබ්බණ්ණියා භික්ඛු ජානං තථා නාසිතං කණටකං සමණුද්දෙසං උපලාපෙසසතතිපි උපට්ඨාපෙසසතතිපි සම්මුඤ්ජන්තිපි සභාපි සෙයාං කප්පෙසසතති”ති-පෙ- සාදං කීර තුමුත භික්ඛවෙ, ජානං තථා නාසිතං කණටකං සමණුද්දෙසං උපලාපෙථාපි උපට්ඨාපෙථාපි සම්මුඤ්ජන්තාපි සභාපි සෙයාං කප්පෙථාති. සච්චං හගවා. විගරහි බුද්ධො හගවා-පෙ-කථං හි නාම තුමුත මොසපුරීසා, ජානං තථා නාසිතං කණටකං සමණුද්දෙසං උපලාපෙසසථාපි උපට්ඨාපෙසසථාපි සම්මුඤ්ජන්සථාපි සභාපි සෙයාං කප්පෙසසථ. තෙනං මොසපුරීසා, අපපසනනානං වා පසාදය -පෙ-ඵවණ්ණි පන භික්ඛවෙ, ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙයාතථ :

“සමණුද්දෙසොපි වෙ ඵවං වදෙයා, තථාහං හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යථා යෙමෙ අනතරාසිකා ධම්මා චුක්ඛා හගවතා තෙ පටිසෙචතො නාලං අනතරායායාති. සො සමණුද්දෙසො භික්ඛුහි ඵවමස්ස වචනීයො, මා ආචුසො සමණුද්දෙස, ඵවං අච්ච මා හගවතං අඛොච්ඤති න හි සාචු හගවතො අබහකඛානං. න හි හගවා ඵවං වදෙයා. අනෙකපරියායෙන ආචුසො සමණුද්දෙස, අනතරාසිකා ධම්මා අනතරාසිකා චුක්ඛා හගවතා අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙචතො අනතරායායාති. ඵවඤ්ච පන සො සමණුද්දෙසො භික්ඛුහි චුච්චමානො තථෙච පගගණෙයා, සො සමණුද්දෙසො භික්ඛුහි ඵවමස්ස වචනීයො. අප්පකග්ගෙ තෙ ආචුසො සමණුද්දෙස, න වෙච සො හගවා සත්ථා අපදිසිතබ්බො. යමපි වඤ්ඤාදු සමණුද්දෙසා ලහන්ති භික්ඛුහි සද්ධිං දිරිසාතිරතතං සහසෙයාං. සාපි තෙ නත්ථී වර පරෙ විනායසාති. යො පන භික්ඛු ජානං තථා නාසිතං සමණුද්දෙසං උපලාපෙයා වා උපට්ඨාපෙයා වා සම්මුඤ්ජෙයා වා සහ වා සෙයාං කප්පෙයා පාච්ඤාය”ති.

5. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු දැනූ දැනූ එසේ නසන ලද කණ්ඩක හෙරණහු නැළවීම ද කෙරෙති. උවටැන් කරවා ගැනීම ද කෙරෙති. සම්භොග ද කෙරෙති, එක් වැ ශයනය ද කෙරෙති. යම් භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ...ඔහු ලමු කොට සිහති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු දැනූ දැනූ එසේ නසන ලද කණ්ඩක හෙරණහු නැළවීමත් කොළෝ ද උවටැන් කරවා ගැනීමත් කොළෝ ද සම්භොගත් කොළෝ ද එක් වැ ශයනයත් කොළෝ” දැ යි... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි දැනූ දැනූ එසේ නසන ලද කණ්ඩක හෙරණහු නැළවීමත් කරවූ ද උවටැන් කරවා ගැනීමත් කරවූ ද සම්භොගත් කරවූ ද එක් වැ ශයනයත් කරවූ දැ යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් භිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි දැනූ දැනූ එසේ නසන ලද කණ්ඩක හෙරණහු නැළවීමත් කළහු ද උවටැන් කරවා ගැනීමත් කළහු ද සම්භොගත් කළහු ද එක් වැ ශයනයත් කළහු ද? භිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“හෙරණකුදු “භාග්‍යවතුන් විසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අනතුරු පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදළ ධර්ම මම දනිමැ”යි මෙසේ කියන්නේ නම් ඒ හෙරණ මහණුන් විසින් “ඇවැත් හෙරණ, මෙසේ නහමක් කියව, භාග්‍යවතුන්හට නහමක් නුගුණ කියව, භාග්‍යවතුන්හට නුගුණකීම නො මැනැවී, භාග්‍යවත් තෙමේ මෙසේ නො මැ වදරන්නෙ යැ, ඇවැත් හෙරණ, නොයෙක් කරුණෙන් අන්තරායකර ධර්මයෝ අන්තරායකරහ යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදරන ලද. ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අනතුරු පිණිස සමර්ථ වෙත් මැ යි, මෙසේ කියයුත්තෙක් වන්නේ යැ. මෙසේ ද වනාහි ඒ හෙරණ මහණුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ මැ දැඩි වැ ගන්නේ නම් ඒ හෙරන මේ මහණුන් විසින් “ඇවැත්, හෙරණ, අද පටන් කොට ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ තාගේ ශාස්තෘ යැ යි නො මැ කිය යුත්තේ යැ, අන් හෙරණෝ මහණුන් සමඟ යම් දෙනුන් රැයකුදු එක් වැ ශයනය ලබත් නම් ඒ එක් වැ ශයනය ද කොපට නැති. මමතා නැත්තව, බැහැර යා, නො දක්මට යව යි මෙසේ කියයුත්තෙක් වන්නේ යැ. යම් මහණෙක් දැනූ දැනූ එසේ නසන ලද හෙරණක්හු නළවන්නේ නම් හෝ උවටැන් කරවා ගන්නේ නම් හෝ සම්භොග කරන්නේ නම් හෝ එක් වැ ශයනය කරන්නේ නම් හෝ පවිති වේ” යයි.

පාචිකිය පාළු හිකවුච්භබෙයා

6. සමඡුදෙදසො නාම: සාමඡෙරො වුච්චති.

එවං වදෙයායාති: තථාහං හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමී යථා
යෙමෙ අනතරායිකා ධම්මා වුතා හගවතා තෙ පච්ඡෙවතො
නාලං අනතරායායාති. සො සමඡුදෙදසොති: යො සො එවං වාදී
සමඡුදෙදසො;

හිකවුච්චි: අඤ්ඤාහි හිකවුච්චි. යෙ පසස්සනි යෙ සුඡනනි තෙහි
වතතබ්බො මා ආවුසො සමඡුදෙදස, එවං අච්ච මා හගවතා
අබ්භාවිකම් න හි සාධු හගවතො අබ්භකඛානං න හි හගවා එවං
වදෙයා, අනෙකපරියායෙන ආවුසො සමඡුදෙදස, අනතරායිකා ධම්මා
අනතරායිකා වුතා හගවතා අලඤ්ඤා පන තෙ පච්ඡෙවතො
අනතරායායාති. දුතියමිච්චි වතතබ්බො, තතියමිච්චි වතතබ්බො. -පෙ-සච්ච
පච්චිකස්සනි ඉච්චෙතං කුසලං, නො වෙ පච්චිකස්සනි සො
සමඡුදෙදසො හිකවුච්චි එවමස්ස වචනියො: "අස්සතඤ්ඤා තෙ ආවුසො
සමඡුදෙදස, න වෙච්ච සො හගවා සත්ථා අපදිසිතබ්බො යමිච්චි වඤ්ඤා
සමඡුදෙදසා ලභහාහි හිකවුච්චි සද්ධිං දිරන්තනිරන්තං සභසෙයා.
සාපි තෙ නත්ථි වර පරෙ විතස්සාති.

යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- හිකවුච්චි: -පෙ- අයං ඉමස්ථි.
අඤ්ඤා අධිපෙපතො හිකවුච්චි.

ජානාති නාම: සාමං වා ජානාති අඤ්ඤා වා තස්ස ආරොචෙහාහි.
සො වා ආරොචෙති.

තථා නාසිකනති: එවං නාසිතං.

සමඡුදෙදසො නාම: සාමඡෙරො වුච්චති,

උපලාපෙයා වාති: තස්ස පන්තං වා වීචරං වා උදෙදසං වා පරිපුච්චං
වා දස්සාමීති උපලාපෙති ආපත්ති පාචිකියස්ස.

උපධ්യാපෙයා වාති: තස්ස වුඡ්ඡං වා මහ්නිකං වා දන්තකච්චං වා
මුඛොදකං වා යාදියති ආපත්ති පාචිකියස්ස.

6. සමණුද්දෙස නම්: හෙරණු ධි කියනු ලැබේ.

එවං වදෙයා; භාග්‍යවතුන් විසින් යම් අන්තරායකර ධර්ම කෙනෙක් වදරන ලදහු නම් ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස යම්සේ සමර්ථ නො වෙද්ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වදල ධර්මය මම දනිමැ යි.

සො සමණුද්දෙසො: යමෙක් මෙසේ කියන සුලු නම් ඒ හෙරණු නෙමේ;

භික්ෂුහි; අන් මහණුන් විසින්. යම් කෙනෙක් දකිත් නම් යම් කෙනෙක් අසත් නම් ඔවුන් විසින් “ඇවැත් හෙරණු, මෙසේ නහමක් කියව, භාග්‍යවතුන්හට නහමක් නුගුණකියව, භාග්‍යවතුන්හට නුගුණ කීම නො මැනැවි. භාග්‍යවත් නෙමේ මෙසේ නො මැ වදරන්නේ යැ. ඇවැත් හෙරණු, නොයෙක් කරුණෙන් භාග්‍යවතුන් විසින් අන්තරාය කරධර්මයෝ අන්තරායකරහ යි වදරන ලද. ඒ ධර්මයන් සෙවුනාහට අන්තරාය පිණිස සමර්ථ වෙන් මැ යි කියයුත්තේ යැ. දෙවනවට දු කියයුත්තේ යැ, තෙවනවට දු කිය යුත්තේ යි.....ඉදින් හැරපියා නම් මෙසේ තෙල හැරපිම මැනැවි. ඉදින් නො හැරපියා නම් ඒ හෙරණු මහණුන් විසින් “ඇවැත් හෙරණු, අද පටන් කොට ඒ භාග්‍යවත් නෙමේ නොපගේ ශාස්තෘ යැ යි නො මැ කිය යුත්තේ ය, අන් හෙරණහු මහණුන් සමඟ යම් දෙකුන් රැයකුදු එක් වැ ශයනය ලබත් නම් ඒ එක් වැ ශයනය ද නොපට නැති, මමතා නැත්තව, බැහැරැ යා, නො දක්මට යව යි.

සො පන; යම්, යම්බදු ...භික්ෂු...මේ නෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

ජානාති නම්: නෙමේ හෝ දනී. අන්හු හෝ ඔහුට ඇරොජත්. හෙතෙමේ හෝ ඇරොජයි.

තථානාසිතං; එසේ නසන ලද;

සමණුද්දෙස නම්: හෙරණු ධි කියනු ලැබේ.

උපලාපෙයා වා; ඔහට පාත්‍රයක් හෝ සිවුරක් මහෝ උදෙසීමක් හෝ පිළිවිසීමක් හෝ දෙන්නෙමැ යි නළවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

උපට්ඨාපෙයා වා; ඔහුගේ සුණු හෝ මැටි හෝ දහැටු හෝ මුඛ දෝනාදිය හෝ ඉවසා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පාච්ඤානියපාළි භික්ෂුවහලොගා

සමගුඤ්ජයා වානී: සමෙහාගො නාම: දො සමෙහාගා ආචීස සමෙහාගො ව ධමමසමෙහාගො ව. ආචීසසමෙහාගො නාම: ආචීසං දෙනි වා පතීගණාති වා ආපතති පාච්ඤානියසං. ධමමසමෙහාගො නාම: උද්දිසති වා උද්දිසාපෙනි වා, පදෙන උද්දිසති වා උද්දිසාපෙනි වා පදෙ පදෙ ආපතති පාච්ඤානියසං. අකඛරාය උද්දිසති වා උද්දිසාපෙනි වා අකඛරකඛරාය ආපතති පාච්ඤානියසං.

සහ වා සෙයාං කපෙපයානී: එකවජනෙ නාසිතකෙ සමඤ්ඤාදොසෙ නිපනෙ භික්ෂු නිපජ්ජති ආපතති පාච්ඤානියසං. භික්ෂු නිපනෙ නාසිතකො සමඤ්ඤාදොසො නිපජ්ජති ආපතති පාච්ඤානියසං. උභො වා නිපජ්ජති ආපතති පාච්ඤානියසං. උට්ඨභිඤ්ඤා නිපජ්ජති ආපතති පාච්ඤානියසං.

නාසිතකෙ නාසිතකසඤ්ඤී උපලාපෙනි වා උපට්ඨාපෙනි වා සමගුඤ්ජති වා සහ වා සෙයාං කපෙති ආපතති පාච්ඤානියසං. නාසිතකෙ වෙමතිකො උපලාපෙනි වා උපට්ඨාපෙනි වා සමගුඤ්ජති වා සහ වා සෙයාං කපෙති ආපතති දුක්ඛංසං. නාසිතකෙ අනාසිතකසඤ්ඤී උපලාපෙනි වා උපට්ඨාපෙනි වා සමගුඤ්ජති වා සහ වා සෙයාං කපෙති අනාපතති.

අනාසිතකෙ නාසිතකසඤ්ඤී ආපතති දුක්ඛංසං. අනාසිතකෙ වෙමතිකො ආපතති දුක්ඛංසං. අනාසිතකෙ අනාසිතකසඤ්ඤී අනාපතති.

අනාපතතී: අනාසිතකොති ජානාති, තං දිට්ඨිං පච්චිකමොධාති ජානාති, උමමනකසං ආදිකමමකසානී.

කණ්ටකසිකඛාපදං දසමං.

සප්පාණකවග්ගො සතතමො

තසසුඤ්ජනං:-

- සඤ්චිච්චධසප්පාණං — උකෙකාටං දුට්ඨිත්‍රප්පාදනං,
- උභනචීසතිසසුඤ්ජනං¹ — සංචිධානං අරිට්ඨකං,
- උකඤ්ඤනං කණ්ටකං වෙච — දසසිකඛාපදං ඉමෙති.

1. වසංඤා - 89

සම්පූර්ණය වා: සම්භොග නම්; සම්භොගයෝ දෙදෙනෙකි. ආමිස සම්භොගය ද ධම්ම සම්භොගය ද යි. ආමිසසම්භොග නම්: ආමිසයක් දේ නම් හෝ පිළිගනී නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ. ධම්ම සම්භොග නම් උදෙසා නම් හෝ උදෙසවා නම් හෝ පදයෙන් උදෙසා නම් හෝ උදෙසවා නම් හෝ පෙදෙහි පෙදෙහි පවිති ඇවැත් වෙයි. අක්ෂරයෙන් උදෙසා නම් හෝ උදෙසවා නම් හෝ අකුරෙහි අකුරෙහි පවිති ඇවැත් වේ.

සහ වා සෙය්‍යාං කප්පෙය්‍යා: එක් සෙවින්තෙහි නැසූ හෙරණක්ෂු හොත් කල්හි මහණ හෝ වී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මහණහු හොත් කල්හි නැසූ හෙරණ හොචී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දෙදෙන මැ හෝ හොචීත් නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නැතිට පුන පුනා හොචීත් නම් පවිති ඇවැත් වේ.

නැසූවහු කෙරෙහි නැසුණු සන් ඇතියේ නළවා නම් හෝ උවටැත් කරවා ගනී නම් හෝ සම්භොග කෙරේ නම් හෝ එක් වැ ගයනය. කෙරේ නම් හෝ පවිති ඇවැත් වෙයි. නැසූවහු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නළවා නම් හෝ උවටැත් කරවා ගනී නම් හෝ සම්භොග කෙරේ නම් හෝ එක් වැ ගයනය කෙරේ නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නැසූවහු කෙරෙහි නො නැසුණු සන් ඇතියේ නළවා නම් හෝ උවටැත් කරවා ගනී නම් හෝ සම්භොග කෙරේ නම් හෝ එක් වැ ගයනය කෙරේ නම් හෝ ඇවැත් නැති.

නො නැසූවහු කෙරෙහි නැසුණු සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො නැසූවහු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො නැසූවහු කෙරෙහි නො නැසුණු සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

නො නැසූවෙකැ යි දනී නම්, ඒ දෘෂ්ටි හැරැපුවෙකැ යි දනී නම්, උම්මත්තකයහට ආදීකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

දසවැනි කණ්ටකශික්ෂාපද යි
සප්තම සප්පාණක වර්ග යි.

එහි උදනය:

සඤ්චිච්චපාණ යැ සප්පාණක යැ උක්කොටන යැ දුටුසුල්ල යැ උනාවීසතිවස්ස යැ ටෙය්‍යසත්ථ යැ සංචිධාන යැ අරිට්ඨ යැ උක්ඛිත්තසම්භොග යැ කණ්ටක ය දෑ යි මේ සිකපදයෝ දස දෙනෙකි.

6. 8. 1

සහධමමිකසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසමනීයං විහරති සොසිතාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඝො ඡනෙනා අනාවාරං ආවරති. භික්ඛු එවමාභංසු. “මා ආවුසො ඡන්ත, එවරුපං අකාසි තෙනං කප්පති”ති. යො එවං වදෙති. “න තාවාභං ආවුසො, එතස්මිං සිකඛාපදෙ සිකඛිසාමී යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං ව්‍යන්තං විනයධරං පරිපුච්ඡාමී”ති.

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ඡා -පෙ- තෙ උඡ්ඤායන්ත ඛියන්ත විපාවෙනති. “කථං හි නාම ආයඝො ඡනෙනා භික්ඛුහි සහධමමිකං වුච්චමානො එවං වකඛති, න තාවාභං ආවුසො එතස්මිං සිකඛාපදෙ සිකඛිසාමී යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං ව්‍යන්තං විනයධරං පරිපුච්ඡාමී”ති. -පෙ- සච්චං කීර ඤං ඡන්ත, භික්ඛුහි සහධමමිකං වුච්චමානො එවං වදෙසි. “න තාවාභං ආවුසො, එතස්මිං සිකඛාපදෙ සිකඛිසාමී යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං ව්‍යන්තං විනයධරං පරිපුච්ඡාමී”ති. සච්චං භගවා. විහරති බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම ඤං මොසපුරිස, භික්ඛුහි සහධමමිකං වුච්චමානො එවං වකඛති, “න තාවාභං ආවුසො, එතස්මිං සිකඛාපදෙ සිකඛිසාමී යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං ව්‍යන්තං විනයධරං පරිපුච්ඡාමී”ති. තෙනං මොසපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුහි සහධමමිකං වුච්චමානො එවං වදෙය්‍ය න තාවාභං ආවුසො, එතස්මිං සිකඛාපදෙ සිකඛිසාමී යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං ව්‍යන්තං විනයධරං පරිපුච්ඡාමීති පාචිකියං. සිකඛමානෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා අඤ්ඤාතඛං පරිපුච්ඡිතඛං පරිපඤ්ඤිතඛං අයං තස්ස සාමීචී”ති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අප්පෙ අධිප්පෙතො භික්ඛුති.

භික්ඛුහීති: අඤ්ඤෙහි භික්ඛුහි.

සහධමමිකං නාම: යං භගවතා පඤ්ඤන්තං සිකඛාපදං එතං සහධමමිකං නාම. තෙන වුච්චමානො.

6. 8. 1

සහධම්මික ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු කොසඹූ තුච්ච භෞමිකාරාමයෙහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහී ආයුෂ්මත් ඡන්තයෝ අනාවාරයෙහි හැසිරෙති. භික්ෂුහු මෙසේ කීහු. “ඇවැත්නි ඡන්තයෙනි, මෙබන්දක් නභමක් කරව, මෙය නො කැප” යැ යි. හේ මෙසේ කියයි. “ඇවැත්නි, මම යම්තාක් ව්‍යක්ත වූ විනයධර වූ අන් මහණක්හු පිළිවිසිම ද, ඒ තාක් තෙල සිකපදයෙහි නො භික්මෙන්නෙමි” යි.

2. යම ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් ඡන්තයෝ භික්ෂූන් විසින් පැනවූ සිකපදයෙන් කියනු ලබන්නෝ මෙසේ කීහු ද “ඇවැත්නි, මම යම් තාක් ව්‍යක්ත විනයධර අන් මහණක්හු පිළිවිසිම ද, ඒ තාක් තෙල සිකපදයෙහි නො භික්මෙන්නෙමැ” යි...සැබෑ ද ඡන්තයෙනි, තෙපි භික්ෂූන් විසින් පැනවූ සිකපදයෙන් කියනු ලබන්නහු මෙසේ කියා ද, “ඇවැත්නි, මම යම් තාක් ව්‍යක්ත විනයධර අන් මහණක්හු පිළිවිසිම ද, ඒ තාක් තෙල සිකපදයෙහි නො භික්මෙන්නෙමැ” යි. සැබෑවැභාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් භිස් පුරුෂය, තෙපි භික්ෂූන් විසින් පැනවූ සිකපදයෙන් කියනු ලබන්නහු මෙසේ කීහු ද? “ඇවැත්නි, මම යම් තාක් ව්‍යක්ත විනයධර අන් මහණක්හු පිළිවිසිම ද, ඒ තාක් තෙල සිකපදයෙහි නො භික්මෙන්නෙමැ” යි. භිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම මහණෙක් භික්ෂූන් විසින් පැනවූ සිකපදයෙන් කියනු ලබන්නෝ ඇවැත්නි, මම යම් තාක් ව්‍යක්ත විනයධර අන්‍ය මහණක්හු පිළිවිසිම ද, ඒ තාක් තෙල සිකපදයෙහි නො භික්මෙන්නෙමැ” යි මෙසේ කියන්නෝ නම් පවිත්‍රී වෙ. මහණෙනි, භික්මෙන මහණහු විසින් දතයුතු යැ පිළිවිසිය යුතු යැ සිතිය යුතු යි. මේ එහි අනුධම්මිකා යි.”

3. යො පන: යම, යමබ්‍ර... භික්ඛු... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

භික්ඛුහි; අන්‍ය භික්ෂූන් විසින්;

සහධම්මික නම්: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පනවන ලද යම් සිකපදයෙක් වේ නම් මෙය සහධම්මික නම් වේ. එයින් කියනු ලබන්නෝ;

පාචිත්තයපාළි භික්ඛුච්චගඛණ

එවං වදෙය්‍යාති:¹ න තාවාහං ආවුසො, එතස්මිං සික්ඛාපදෙ සික්ඛස්සාමී යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං ව්‍යත්තං චිත්තයධරං පරිපුච්ඡාමීති පණ්ඩිතං ව්‍යත්තං මෙධාවිං බහුසුත්තං ධම්මකථීකං පරිපුච්ඡාමීති භණති ආපත්ති පාචිත්තයස්ස.

උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නස ඤේදී එවං වදෙති ආපත්ති පාචිත්තයස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො එවං වදෙති ආපත්ති පාචිත්තයස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නස ඤේදී එවං වදෙති ආපත්ති පාචිත්තයස්ස.

අපඤ්ඤානෙන්න වුච්චමානො ඉදං න සලලොඛාය න ධුතාය² න පාසාදිකතාය න අපවයාය න චිරියාරම්භාය සංවත්තනීති එවං වදෙති “න තාවාහං ආවුසො, එතස්මිං සික්ඛාපදෙ සික්ඛස්සාමී යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං ව්‍යත්තං චිත්තයධරං පණ්ඩිතං මෙධාවිං බහුසුත්තං ධම්මකථීකං පරිපුච්ඡාමී”ති භණති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

අනුපසම්පන්නෙ පඤ්ඤානෙන්න වා අපඤ්ඤානෙන්න වා වුච්චමානො ඉදං න සලලොඛාය න ධුතාය න පාසාදිකතාය න අපවයාය න චිරියාරම්භාය සංවත්තනීති එවං වදෙති, “න තාවාහං ආවුසො, එතස්මිං සික්ඛාපදෙ සික්ඛස්සාමී යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං ව්‍යත්තං චිත්තයධරං පණ්ඩිතං මෙධාවිං බහුසුත්තං ධම්මකථීකං පරිපුච්ඡාමී”ති භණති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නස ඤේදී ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නස ඤේදී ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

- සික්ඛමානෙන්නාති: සික්ඛිතුකාමෙන.
- අඤ්ඤාතබ්බනාති: ජානිතබ්බං.
- පරිපුච්ඡිතබ්බනාති: ඉදං භනෙන කථං ඉමස්ස කථෙය්‍යාති.
- පරිපඤ්ඤිතබ්බනාති: චිත්තතබ්බං තුලසිතබ්බං.
- අයං තස්ස සාමීචිති: අයං තස්ස අනුධම්මතා.
- අනාපතති: ජානියාමී සික්ඛස්සාමීති භණති උමමත්තකස්ස ආදිකමීකස්සාති.

සහධම්මිකසික්ඛාපදං පයමං.

1. තෙන වුච්චමානො එවං වදෙය්‍ය - මජ්ඣ.
 2. න ධුතායාය - මජ්ඣ.

එවං වදෙයා: ඇවුත්ති, මම යම් තාක් ව්‍යක්ත වූ විනයධර වූ අන්‍ය භික්ෂුනමක් පිළිවිසිම ද, ඒ තාක් තෙල සිකපදයෙහි නො භික්මෙන්නෙ මැ යි. පණ්ඩිත වූ ව්‍යක්ත වූ නුවණැති වූ බහුශ්‍රැත වූ ධර්මකර්මකයක්හු පිළිවිසිමැ යි බෙණේ නම් පවිති ඇවුත් වේ.

උපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපන් සන් ඇතියේ මෙසේ කියා නම් පවිති ඇවුත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ මෙසේ කියා නම් පවිති ඇවුත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපන් සන් ඇතියේ මෙසේ කියා නම් පවිති ඇවුත් වේ.

(ප්‍රඥ්ජන ශික්ෂාපද නබා) සුත්‍රාභිධර්මයෙන් කියනු ලබන්නේ මෙය සලේ පැවුත්මට කෙලෙස් කැපීමට පැහැදුම් එළවීමට නිවනට වැරඳැඹුමට නො පවති යැ යි මෙසේ කියයි. ඇවුත්ති, මම යම් තාක් ව්‍යක්ත වූ විනයධර වූ පණ්ඩිත වූ නුවණැති වූ බහුශ්‍රැත ධර්මකර්ම අන්‍ය භික්ෂුනමක් පිළිවිසිම ද, ඒ තාක් තෙල සිකපදයෙහි නො භික්මෙන්නෙ මැ යි බෙණේ නම් දුකුළා ඇවුත් වේ.

අනුපසපනක්හු විසින් පනවන ලද සිකපදයෙන් හෝ සුත්‍රාභි-ධර්මයෙන් හෝ කියනු ලබන්නේ මෙය සලේ පැවුත්මට කෙලෙස් කැපීමට පැහැදුම් එළවීමට නිවනට වැර ඳැඹුමට නො පවති යැ යි මෙසේ කියයි. "ඇවුත්ති, මම යම් තාක් ව්‍යක්ත වූ විනයධර වූ පණ්ඩිත වූ නුවණැති බහුශ්‍රැත ධර්මකර්ම අන්‍ය භික්ෂුනමක් පිළිවිසිම ද, ඒ තාක් තෙල සිකපද-යෙහි නො භික්මෙන්නෙමැ"යි බෙණේ නම් දුකුළා ඇවුත් වේ.

අනුපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපන් සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවුත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවුත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපන් සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවුත් වේ.

සිකධමානෙන යනු: භික්මෙනු කැමැත්තහු විසින්;

අඤ්ඤාතබ්බං: දතයුතු යැ;

පරිපුච්ඡිතබ්බං යනු වහන්ස මෙය කෙසේ ද? මෙහි අර්ථය කුමක් ද යි.

පරිපඤ්ඤිතබ්බං යනු සිතිය යුතු යැ, තුලනය කළ යුතු යි,

අයං තඤ්ඤා සාමීචි යනු මේ එහි අනුධර්මය යි.

දන්තෙමී භික්මෙන්නෙමැ යි බෙණේ නම් ඇවුත් නැත. උමමන්තක භට, ආදිකම්මිකභට ඇවුත් නැති.

පළමුවැනි සහධර්මික ශික්ෂාපද යි.

6. 8. 2

විලෝම සිකාපද

1. තෙත සමයෙන් බුද්ධා හඟවා සාවකියා. ඒ හරහි ජනවනෙන් අනාපිණ්ඩකයා ආරාමේ. තෙත බො පන සමයෙන් හඟවා හිසබුනා. අනෙක පරියායෙන් විනයකථා කළේ විනයසූචි වණණ. භාසනි. විනයපරියායනි වණණ. භාසනි ආදිය ආදිය ආයඤ්ඤා උපාලිය වණණ. භාසනි. හිසබු “හඟවා බො අනෙක පරියායෙන් විනයකථා කළේ විනයසූචි වණණ. භාසනි විනයපරියායනි වණණ. භාසනි ආදිය ආදිය ආයඤ්ඤා උපාලිය වණණ. භාසනි හඤ්ඤා මය. ආවුසො ආයඤ්ඤා උපාලිය සනතිකේ විනය. පරියාපුණ්ණා” ති තෙත බු හිසබු ථෙරා ව නවා ව මජ්ඣිමා ව ආයඤ්ඤා උපාලිය සනතිකේ විනය. පරියාපුණ්ණා.

2. අථ බො ජබ්බෙසියානං හිසබුනං එතදහොසි: “එතරහි බො ආවුසො බු හිසබු ථෙරා ව නවා ව මජ්ඣිමා ව ආයඤ්ඤා උපාලිය සනතිකේ විනය. පරියාපුණ්ණා සචෙ ඉමෙ විනයෙ පකතඤ්ඤානො හවිසසනා අමෙඤ්ඤා යෙනිච්ඡකං යදිච්ඡකං යාවනිච්ඡකං¹ ආකඩ්ඪිසසනා පරිකඩ්ඪිසසනා, හඤ්ඤා මය. ආවුසො විනය. විවණණ්ණා” ති. අථ බො ජබ්බෙසියා හිසබු හිසබු උපසංකම්පා එවං වදෙහි: “කිං පනිමෙහි බුද්ධානුද්දකෙහි සිකාපදෙහි උද්දෙව්ඨි යාවදෙව කුකුළුචාය විභෙසාය විලෝමය සංවතනනි” ති.

3. යෙ තෙ හිසබු අපච්චා -පෙ- තෙ උපකායනා වියනා විපාවෙනා “කථං හි නාම ජබ්බෙසියා හිසබු විනය. විවණණ්ණානා” ති -පෙ- සච්චං කිර කුමෙහි හිසබුවෙ, විනය. විවණණ්ණානා. සච්චං හඟවා, විගරහි බුද්ධා හඟවා -පෙ- කථං හි නාම කුමෙහි මොසපුරියා විනය. විවණණ්ණානා. තෙතං මොසපුරියා, අපසසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන හිසබුවෙ, ඉමං සිකාපදං උද්දෙව්ඨානා:

“යො පන හිසබු පනිමොකෙච උද්දෙව්ඨානො එවං වදෙයා කිං පනිමෙහි බුද්ධානුද්දකෙහි සිකාපදෙහි උද්දෙව්ඨි යාවදෙව කුකුළුචාය විභෙසාය විලෝමය සංවතනනි සිකාපදවිවණණ්ණො පාවිතනි” ති.

1. ඉමෙස වා - මජ්ඣං.

6. 8. 2

විලෙඛන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමහි වැඩුවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි භාගාවත්හු නොයෙක් අයුරින් විනයකරා කෙරෙති, විනයෙහි ගුණ පවසති, විනය වනපොත් කිරීමෙහි අනුසස් පවසති, පුනපුනා ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරුන්ගේ ගුණ පවසත්. භික්ෂුහු “භාගාවතුන් වහන්සේ නන් අයුරින් විනයකරාව කරන සේක, විනයෙහි ගුණ පවසන සේක, විනය වනපොත් කිරීමෙහි අනුසස් දෙසන සේක, පුනපුනා ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරුන්ගේ ගුණ පවසන සේක, එබැවින් ඇවැත්නි, ඇපි ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරුන්ගේ සමීපයෙහි විනය පිරිවහමහ’ යි කීහු. ස්ථවීර නවක මධ්‍යම ඒ බොහෝ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරුන් සමීපයෙහි විනය පිරිවහති.

2. එකල්හි සවග මහණුන්හට තෙල සිත විය: මෙකල්හි ඇවැත්නි, ස්ථවීර නවක මධ්‍යම බොහෝ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරුන් සමීපයෙහි විනය පිරිවහති. ඉදින් මොහු විනයෙහි දැනුමැතියෝ වන්නාහු නම් අප රිසිතෙනකට රිසියේ රිසිතාක් අදනාහ, ඔබ මොබ අදනාහ. එබැවින් ඇවැත්නි, ඇපි විනය ගරහමහ යි. එකල්හි සවග මහණුහු මහණුන් වෙතැ එළැඹූ මෙසේ කියත්: “මේ කුඩා ඉතා කුඩා සිකපද උදෙසීමෙන් කවර වැඩෙක් ද? හුදෙක් කුකුස් පිණිය වෙහෙස පිණිය සැක පිණිය වැටෙති යි.

3. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණුහු විනය ගරහත් ද යි...සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි විනය ගරහවු ද යි. සැබෑවැ භාගාවතුන් වහන්ස. භාගාවත් බුදුහු ගැරහු” ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි විනය ගරහවු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, තෙල අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිය හෝ නො වෙයි...මෙසේද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි යම් මහණෙක් “මේ කුඩා අනුකුඩා සිකපද උදෙසීමෙන් කවර වැඩෙක් ද හුදෙක් කුකුස් පිණිය වෙහෙස පිණිය සැක පිණිය වැටෙති” යි මෙසේ කියන්නේ නම් සිකපද ගැරහීමෙහි පවිති වේ” යි.

පාවිතය පාළු හි කටුවිභවය

4. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- හිකුති: -පෙ- අයං ඉමස්සං අසෙ අධිපෙතො හිකුති.

පාතිමොකෙට උද්දියසමානෙති: උද්දියනෙත වා උද්දියාපෙනෙත වා සජ්ඣායං වා කරොනෙත.

එවං වදෙයානාති: කිං පනිමෙහි බුද්දනුබුද්දකෙහි සිකාපදෙහි උද්දෙට්ඨති යාවදෙව කුකකුච්චාය විභෙසාය විලෙඛාය සංවත්තනාන යෙ ඉමං පරියාපුණනානි තෙසං කුකකුච්චං හොති විභෙසා හොති විලෙඛා හොති. “යෙ ඉමං න පරියාපුණනානි තෙසං කුකකුච්චං න හොති විභෙසා න හොති විලෙඛා න හොති, අනුද්දිට්ඨං ඉදං වරං අනුඤ්ඤානං ඉදං වරං අපරියාපුණ්ණං¹ ඉදං වරං, අධාරිතං ඉදං වරං විනයො වා අනුරධායකු, ඉමෙ වා හිංශු අපසකතඤ්ඤෙනො හොනතු”ති උපසමපනාසස් විනයං විචණණති ආපනති පාවිතයසස්.

5. උපසමපනෙත උපසමපනාසඤ්ඤී විනයං විචණණති ආපනති පාවිතයසස්. උපසමපනෙත වෙමතිකො විනයං විචණණති ආපනති පාවිතයසස්. උපසමපනෙත අනුපසමපනාසඤ්ඤී විනයං විචණණති ආපනති පාවිතයසස්.

6. අඤ්ඤං ධමමං විචණණති ආපනති දුක්ඛට්ඨස්. අනුපසමපනාසස් විනයං වා අඤ්ඤං වා ධමමං විචණණති ආපනති දුක්ඛට්ඨස්.

7. අනුපසමපනෙත උපසමපනාසඤ්ඤී ආපනති දුක්ඛට්ඨස්. අනුපසමපනෙත වෙමතිකො ආපනති දුක්ඛට්ඨස්. අනුපසමපනො අනුපසමපනාසඤ්ඤී ආපනති දුක්ඛට්ඨස්.

8. අනාපනති: න විචණණතුකාමො ඉඛන් තාව² සුත්තනෙත වා ගාරායො වා අභිධමමං වා පරියාපුණ්ණු පච්ඡාපි විනයං පරියාපුණ්ණසසිති භණති උමචතකසස් ආදිකමමිකසසාති.

විලෙඛනසිකාපදං දුතියං.

1. අපරියාපුටං - මජ්ඣං.
2. කං - මජ්ඣං.

4. යො පන යනු යම්; යම්බඳු ... හිකමු යනු ... මෙතෙමේ මේ අර්ථ යෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

පාතිමොකෙට උද්දියසමානෙ යනු උදෙසන කල්හි හෝ උදෙසවන කල්හි හෝ හැදෑරීම කරන කල්හි හෝ,

එවා වදෙයා යනු උදෙසන ලද මේ කුඩා අනුකුඩා සිකපදවලින් කවර වැටෙක් ද? හුදෙක් කුකුස් පිණිස වෙහෙස පිණිස සැක පිණිස වැටෙති. යම් කෙනෙක් මෙය පිරිවහන් නම් ඔවුනට කුකුස් වෙයි. වෙහෙස වෙයි. සැක වෙයි. යම් කෙනෙක් මෙය නො පිරිවහන් නම් ඔවුනට කුකුස් නො වෙයි. වෙහෙස නො වෙයි. සැක නො වෙයි. මෙය නො උදෙසන ලද නම් මැනැවැ. මෙය නො ඉගෙන ගනු ලද නම් මැනැවැ, මෙය නො පිරිවහන ලද නම් මැනැවැ, මෙය නො දරන ලද නම් මැනැවි. විනය හෝ අකුරුධන් වේවා. මේ හික්ෂුහු හෝ නො දැනුමැතියෝ වෙන්ව යි උපසපනක්භට විනය ගරභා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

උපසපනක්භු කෙරෙහි උපසපන්සන් ඇතියේ විනය ගරභා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්භු කෙරෙහි විමති ඇතියේ විනය ගරභා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්භු කෙරෙහි අනුපසපන්සන් ඇතියේ විනය ගරභා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

අන් දහමක් ගරභා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්භට විනය හෝ අන් දහමක් හෝ ගරභා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්භු කෙරෙහි උපසපන්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්භු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්භු කෙරෙහි අනුපසපන්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො ගරභනු කැමැත්තේ දැන් පළමු කොට සුත්‍රාන්තයන් හෝ ගාථා හෝ අභිධම්මය හෝ හදරව පසු වැ විනය ද හදරවයි බෙණේ නම් ඇවැත් නො වේ. උම්මත්තකභට ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැති.

දෙවැනි විලෝමන ශික්ෂාපද යි.

මොහන්තසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවස්ථීයං චිහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජ්ඛබ්බෙසියා භික්ඛු අනාවාරං ආචරිත්වා අඤ්ඤාණකෙන ආපන්නාති ජානනතුති පාතිමොකෙඛ උද්දිස්සමානෙ එවං වදෙහති. “ඉදනෙව ඛො මයං ජානාම අයමපි කීර ධම්මො සුඤ්ඤාගතො සුඤ්ඤාපරියාපන්නො අනවද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතී”ති.

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨප්පා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනාති ඛියනාති විපාවෙනති. “කථං හි නාම ජ්ඛබ්බෙසියා භික්ඛු පාතිමොකෙඛ උද්දිස්සමානෙ එවං වකඛන්ති: ‘ඉදනෙව ඛො මයං ජානාම අයමපි කීර ධම්මො සුඤ්ඤාගතො සුඤ්ඤාපරියාපන්නො අනවද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතී’ති. -පෙ- සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ පාතිමොකෙඛ උද්දිස්සමානෙ එවං වදෙථ. ඉදනෙව ඛො මයං ජානාම අයමපි කීර ධම්මො සුඤ්ඤාගතො සුඤ්ඤාපරියාපන්නො අනවද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතී’ති. සච්චං භගවා. චිහරති බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරියා පාතිමොකෙඛ උද්දිස්සමානෙ එවං වකඛථ. ‘ඉදනෙව ඛො මයං ජානාම අයමපි කීර ධම්මො සුඤ්ඤාගතො සුඤ්ඤාපරියාපන්නො අනවද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතී’ති. නෙතං මොසපුරියා අපසයන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිස්සෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අනවද්ධමාසං පාතිමොකෙඛ උද්දිස්සමානෙ එවං වදෙය්‍ය ඉදනෙව ඛො අහං ජානාමි අයමපි කීර ධම්මො සුඤ්ඤාගතො සුඤ්ඤාපරියාපන්නො අනවද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතීති. තඤ්ඤෙව භික්ඛුං අඤ්ඤෙඤ භික්ඛු ජානෙය්‍යුං නිසින්නපුබ්බං ඉමිනා භික්ඛුනා දච්ඡන්තිකඛතතුං පාතිමොකෙඛ උද්දිස්සමානෙ කො පන වාදෙ භියෙය්‍යා න ව තස්‍ය භික්ඛුනො අඤ්ඤාණකෙන මුත්ති අතට්ඨි යඤ්ච තස්‍ය ආපන්නං ආපන්නො තඤ්ච යථාධම්මො කාරෙතඛෙබ්බා උත්තරිං වස්‍ය මොහො ආරොපෙතඛෙබ්බා තස්‍ය තෙ ආවුසො අලාභා තස්‍ය තෙ දුලලද්ධං යං ත්‍යං පාතිමොකෙඛ උද්දිස්සමානෙ න සාධුකං අධිකස්වා මනසිකරොසිති. ඉදං තස්මිං මොහන්තසෙ පාවිතනිය”න්ති.

1. අට්ඨිකස්වා - මඡසං.

මොහන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර අනේපිඬු සිටුහුගේ ජෙනවන අරමිති වැඩුවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු පනත් විකුම් කොට නො දැනීමෙන් අවන්ත යි දැනිත්වා යි පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි මෙසේ කියත්; “මේ ශික්ෂාපදධම්මය ද විනය ශික්ෂායෙහි ආයේ යැ විනය ශික්ෂායෙහි ඇතුළත් යැ අධිමසක් පාසා උදෙසීමට පැමිණේ යි මෙ දැන් මැ ඇපි දනුම්හ”යි.

2. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, කුඟුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි මේ ශික්ෂාපදධම්මය ද විනය ශික්ෂායෙහි ආයේ යැ විනය ශික්ෂායෙහි ඇතුළත් යැ අධිමසක් පාසා උදෙසීමට පැමිණෙයැ යි මෙ දැන් මැ ඇපි දනුම්හ යි මෙසේ කීහු”ද?...සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි මේ ශික්ෂාපද ධම්මය ද විනය ශික්ෂායෙහි ආයේ යැ විනය ශික්ෂායෙහි ඇතුළත් යැ අධිමසක් පාසා උදෙසීමට පැමිණෙයැ යි මෙ දැන් මැ ඇපි දනුම්හ යි මෙසේ කියවු ද? සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි මේ ශික්ෂාපද ධම්මය ද විනය ශික්ෂායෙහි ආයේ යැ විනය ශික්ෂායෙහි ඇතුළත් යැ අධිමසක් පාසා උදෙසීමට පැමිණෙයැ යි මෙ දැන් මැ ඇපි දනුම්හ යි මෙසේ කියන්නහු ද හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද මහණෙනි , මේ සිකපදය උදෙසවු;

“යම් මහණෙක් අධිමසක් පාසා පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි මෙසේ කියා නම්; “මෙ දහම ද විනයෙහි ආයේ විනයෙහි ඇතුළු වූයේ අධිමසක් පාසා උදෙසීමට ඒ ලැ යි මම දැන් මැ දනිමි”යි ඉදින් ඒ මහණ “මේ මහණහු දෙකුන් වරක් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි හුන්විරු”යයි අන් මහණහු දන්නාහු නම් ඒ මහණහට නො දන්නමන් මිදීමක් නැති, බොහෝ වුව කවර කථා යැ? එහි ලා යම් මැ ඇවැතකට අවනේ නම් ඒ ඇවතින් ධර්ම වූ පරිද්දෙන් කැරැවිය යුතු යැ. මත්තෙහි දු ඔහුට ඇවැත, යම් හෙයෙකින් තෙපි පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි මොනවට වැඩ ඇති කොට මෙනෙහි නො කරවු ද (එහෙයින්) ඒ තොපට අලාභයහ. ඒ තොපට දුක් පිණිස ලද්දෙකැයි මෙසේ මොහය ආරොපණය කළ යුතු යැ, මොහනය කරන ඔහු කෙරෙහි මේ පවිති වේ” යයි.

පාචිත්තය පාළි භික්ෂුවිභවෙයා

3. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමස්මිං අපෙ අධිපෙතො භික්ඛුති.

අනවදාමාසනති: අනුපොසථිකං.

පාතිමොකෙඛ උද්දියමානෙති: උද්දියතෙත.

එවං වදෙය්‍යාති: අනාවාරං ආචරිතා අඤ්ඤාණකෙන ආපනෙතාති ජානනතුති. පාතිමොකෙඛ උද්දියමානෙ එවං වදෙති “ඉදුනෙව මො අභං ජානාමි අයමපි කිර ධමො ධුතොගතො සුතතපරියාපනො අනවදාමාසං උදෙදසං ආගච්ඡති”ති ආපනති දුක්ඛටස්ස.

4. තඤ්ඤෙති: මොහෙතුකාමං භික්ඛුං අඤ්ඤා භික්ඛු ජානෙය්‍යං නිසික්ඛපුඛං ඉමිනා භික්ඛුනා දචන්ති කඛතතුං පාතිමොකෙඛ උද්දියමානෙ කො පන වාදෙ භියො. න ච තස්ස භික්ඛුනො අඤ්ඤාණකෙන මුක්ඛි අස්ථි. යඤ්ඤි තඡ ආපනන්. ආපනො තඤ්ඤි යථාධමෙමො කාරෙතඛෙඛා. උතතරිං ව්‍ය්‍ය මොහො ආරොපෙතඛෙඛා. එවඤ්ඤි පන භික්ඛුවෙ ආරොපෙතඛෙඛා. ව්‍යතෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙතා ඤාපෙතඛෙඛා:

සුඤ්ඤාතු මෙ භතෙන සඛෙතා අයං ඉක්ඛාමො භික්ඛු පාතිමොකෙඛ උද්දියමානෙ න සාධුකං අට්ඨිකතවා මනසි කරොති යදි සඛ්ඛස්ස පනතකලුං සඛෙතා ඉක්ඛාමස්ස භික්ඛුනො මොහං ආරොපෙය්‍යා එසා ඤාත්ති.

සුඤ්ඤාතු මෙ භතෙන සඛෙතා අයං ඉක්ඛාමො භික්ඛු පාතිමොකෙඛ උද්දියමානෙ න සාධුකං අට්ඨිකතවා මනසිකරොති සඛෙතා ඉක්ඛාමස්ස භික්ඛුනො මොහං ආරොපෙති, යස්සායඤ්ඤො ඛමති ඉක්ඛාමස්ස භික්ඛුනො මොහස්ස ආරොපනා යො තුඤ්ඤස්ස යස්ස නකම්මති යො භාසෙය්‍යා.

ආරොපිතො සඛෙතන ඉක්ඛාමස්ස භික්ඛුනො මොහො, ඛමති සඛ්ඛස්ස තස්මා තුඤ්ඤි එවමෙතං ධාරයාමිති.

අනාරොපිතෙ මොහෙ මොහෙති ආපනති දුක්ඛටස්ස. ආරොපිතෙ මොහෙ මොහෙති ආපනති පාචිත්තයස්ස.

3. යො පන යනු; යම්, යම්බදු...හිකඩු යනු... මෙතෙමේ මේ අර්ථ-
යෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

අනවධාමාසං යනු: පොහොකිරීමක් (පාමොක් උදෙසීමක්) පාසා
පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සම නෙ යනු; උදෙසන කල්හි;

එවං වදෙයා යනු: පනත් විකුම් කොට නො දැනීමෙන් අවනැ යි
දැනිත්ව යි පාමොක් උදෙසන කල්හි “මේ ධම්මය ද විනයෙහි ආයේ යැ
විනයෙහි ඇතුළත් යැ අධිමසක් පාසා උදෙසීමට පැමිණෙයැයි මෙ දැන් මැ
මම දැනිමි” යි මෙසේ කියා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

තඤ්ඤා යනු: මුළා කරනු කැමැති මහණහු - දෙකුන් වරක්
පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි මේ මහණ හුන් විරු යයි” අන් මහණහු
දන්නාහු නම් ඒ මහණහට නො දැනීමෙන් මිදීමක් නැත, බොහෝ
වරෙකැ වුව කවර කථා යැ. එහි ලා යම් ඇවතකට අවනේ නම් එද
ධම් වූ පරිද්දෙන් කැරැවිය යුතු, මත්තෙහි දු ඔහට මොහය ආරොපණය
කළ යුත්තේ යි. මහණෙහි මෙසේ ආරොපණය කළ යුතු යැ, ව්‍යක්ත
වූ ප්‍රතිබල වූ මහණහු විසින් සධ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුත්තේ යි.

වහන්ස, සධ්‍ය තෙමේ මවදන් අසාවා, මේ මෙනම් ඇති මහණ
පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි මොනවට අර්ථවත් කොට මෙනෙහි
නො කෙරෙයි. ඉදින් සධ්‍යයාහට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සධ්‍ය
තෙමේ මෙනම් මහණහට මොහය ආරොපණය කරන්නේ යැ තෙල
භූජ්ඣ යි.

වහන්ස, සධ්‍ය තෙමේ මවදන් අසාවා මේ මෙනම් මහණ පාමොක්
උදෙසනු ලබන කල්හි මොනොවට අර්ථවත් කොට මෙනෙහි නො-
කෙරෙයි. සධ්‍ය තෙමේ මෙනම් මහණහට මොහය ආරොපණය කරයි.
යම් ආයුෂ්මත්තමක්හට මෙනම් මහණහට මොහය ආරොපණය කිරීම
රුස්තේ නම් හේ නිහඩි චින්තේ යැ, යමක්හට නො රුස්තේ නම් හේ
කියන්නේ යැ.

සධ්‍යයා විසින් මෙනම් ඇති මහණහට මොහය ආරොපණය කරන
ලද්දේ යැ සංඝයාහට රුස්තේ යැ එහෙයින් නිහඩි යැ, තෙල මෙසේ
දරමි යි.

මොහය ආරොපණය නො කළ කල්හි මුළා කෙරේ නම්
දුකුළා ඇවැත් වෙයි. මොහය ආරොපණය කළ කල්හි මුළා කෙරේ නම්
පවිති ඇවැත් වේ.

පාචිකයපාළි භික්ඛුච්චරියා

ධම්මකමෙව ධම්මකමෙවස ඤාදී මොහෙති ආපත්ත පාචිකයසස. අධම්මකමෙව වෙමතිකො මොහෙති ආපත්ත පාචිකයසස. ධම්මකමෙව අධම්මකමෙවස ඤාදී මොහෙති ආපත්ත පාචිකයසස.

අධම්මකමෙව ධම්මකමෙවස ඤාදී මොහෙති ආපත්ත දුක්ඛකමසස. අධම්මකමෙව වෙමතිකො මොහෙති ආපත්ත දුක්ඛකමසස. අධම්මකමෙව අධම්මකමෙවස ඤාදී ආපත්ත දුක්ඛකමසස.

අනාපතති: න විජාරොන සුතං හොති, උනකඤ්චිකංකඛකං විජාරොන සුතං හොති, න මොහෙතුකාමසස උමමනකසස ආදිකමමිකසසාති.

මොහනසිකඛාපදං තතියං

6. 8. 4

පහාරසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවතීයං විහරති ජෙතවනො අනාථපිණ්ඩකසස ආරාමෙ. තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බණියා භික්ඛු කුපිතා අනත්තමනා සත්තරසවණියානං භික්ඛුනං පහාරං දෙහති. තෙ රොදහති. භික්ඛු එවමාහංසු: “කිංස තුමෙහ ආවුසො රොදථා”ති. ඉමෙ ආවුසො ජබ්බණියා භික්ඛු කුපිතා අනත්තමනා අමනාකං පහාරං දෙහතිති.

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨා -පෙ- තෙ උච්ඤායනං වියනං විපාවෙහි. “කථං හි නාම ජබ්බණියා භික්ඛු කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛුනං පහාරං දසසතති -පෙ- සචං කිර තුමෙහ භික්ඛවෙ කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛුනං පහාරං දෙථාති. සචං හගවා. විහරති බුද්ධො හගවා-පෙ- “කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරියා කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛුනං පහාරං දසසථ. තෙනං මොසපුරියා අපසසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුසස කුපිතො අනත්තමනො පහාරං දදෙය්‍ය පාචිකතිය”නති.

දැනුම්කම්හි දැනුම්කම්සන් ඇති යේ මුළා කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දැනුම්කම්හි විමති ඇතියේ මුළා කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දැනුම්කම්හි නොදැනුම්කම් සන් ඇතියේ මුළා කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

නො දැනුම්කම්හි දැනුම්කම්සන් ඇතියේ මුළා කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො දැනුම්කම්හි විමති ඇතියේ මුළා කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො දැනුම්කම්හි නො දැනුම්කම්සන් ඇතියේ මුළා කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

විස්තර විසින් (පාමොක්) නො අසන ලද නම්, උනු දෙකුන් යළක් විස්තර විසින් අසන ලද නම් (ඇවැත් නො වේ) මුළා නො කරනු කැමැත්තහුට උම්මත්තකහට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

තෙවැනි මොහන ශික්ෂාපද යි.

6. 8. 4

පහාර ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු කිපියෝ නොසියමන් ඇත්තෝ සතළොස්වගැ මහණුන්හට පහර දෙති. ඔහු හඬත්, හික්ෂුහු මෙසේ කීහු; “ඇවැත්නි, තෙපි කුමකට හඬවු”ද යි ඇවැත්නි, මේ සවග මහණෝ කිපි නොසියමන් වැ අපහට පහර දෙති යි.

2. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු කිපියෝ නොසියමන් වුවෝ මහණුන්හට පහර දුන්හු”ද යි.. සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි කිපියාහු නොසියමන් වුවාහු මහණුන්හට පහර දෙවු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි කිපියෝ නොසියමන් වුවෝ මහණුන්හට පහර දුන්නහු ද, හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් මහණක්හට කිපියේ නොසියමන් වූයේ පහර දෙන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

පාච්ඡන්ද්‍යපාළි භික්ඛුච්චගඛෙහා

3. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අපෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

භික්ඛුසයාති: අඤ්ඤසස භික්ඛුසස.

කුපිතො අනතතමනොති: අනභිරඥො ආහතචිත්තො ඛිලජාතො.

පභාරං දදෙයාති: කායෙන වා කායපච්චිඤ්ඤාන වා නිසසඤ්ඤාන වා අනතමයො උපලපඤ්ඤානපි පභාරං දෙති ආපනති පාච්ඡන්ද්‍යසස.

උපසමපනෙහ උපසමපනසඤ්ඤාදී කුපිතො අනතතමනො පභාරං දෙති ආපනති පාච්ඡන්ද්‍යසස. උපසමපනෙහ වෙමතිකො කුපිතො අනතතමනො පභාරං දෙති ආපනති පාච්ඡන්ද්‍යසස. උපසමපනෙහ අනුපසමපනසඤ්ඤාදී කුපිතො අනතතමනො පභාරං දෙති ආපනති පාච්ඡන්ද්‍යසස.

අනුපසමපනසස කුපිතො අනතතමනො පභාරං දෙති ආපනති දුක්ඛටසස. අනුපසමපනෙහ උපසමපනසඤ්ඤාදී ආපනති දුක්ඛටසස. අනුපසමපනෙහ වෙමතිකො ආපනති දුක්ඛටසස. අනුපසමපනෙහ අනුපසමපනසඤ්ඤාදී ආපනති දුක්ඛටසස.

අනාපතති: කෙනචි විහෙධීයමානො මොක්ඛාධිජායො පභාරං දෙති, උමමතතකසස ආදිකමමිකස්සාති.

පභාරසිකඛාපදං චතුසං

6. 8. 5

තලසතතිකසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුඥො හගවා සාවස්ථීයං චිහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්ඤ්ඤායා භික්ඛු කුපිතා අනතතමනා සතතරසවඤ්ඤානං භික්ඛුනං තලසතතිකං උඤ්ඤානං. තෙ පභාරසමුඤ්ඤානං රොදනං. භික්ඛු ඵවමාහංසු: "කිංසු තුමෙහ ආච්චියො රොදතා"ති. ඉමෙ ආච්චියො ජබ්ඤ්ඤායා භික්ඛු කුපිතා අනතතමනා අමභාතං තලසතතිකං උඤ්ඤානං.

1. පභාරසමුඤ්ඤානං - මජ්ඣ.

3. යො පන යනු යම්, යම්බඳු... භික්ෂු යනු... මෙතෙමේ මේ අර්ථ-
යෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

භික්ෂුසය යනු අන් මහණක්හට,

කුපිනො අනන්තමනො යනු නොසතුටු වූයේ ප්‍රතිසයෙන් ගැටුණු
සිත් ඇතියේ හටගත් පිළිසුහුල් ඇතියේ,

පහාරං දදෙයා යනු කයින් හෝ කය පිළිබඳදෙන් හෝ නිසැඟි
යෙන් හෝ යටත් පිරිසෙයින් උපුල් පතිනුදු පහර දේ නම් පවිති ඇවැත්
වේ.

උපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපන්සන් ඇතියේ කීපියේ නො
සියමන් වූයේ පහර දේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි
විමති ඇතියේ කීපියේ නොසියමන් වූයේ පහරදේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි.
උපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපන්සන් ඇතියේ කීපියේ නොසියමන්
වූයේ පහර දේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

5. අනුපසපනක්හට කීපියේ නොසියමන් වූයේ පහර දේ නම්
දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපන්සන් ඇතියේ
නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම්
දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපන්සන් ඇතියේ
නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

6. කිසිවකු විසිනුදු වෙහෙසනු ලබන්නේ මිඳෙනු කැමැති වූ පහර
දේ නම් ඇවැත් නැත උම්මත්තකහට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

සිවුවැනි පහාරශික්ෂාපද යි.

6. 8. 5

තලසන්නික ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් වූ අනේ
පිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙත්. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු
කීපියෝ නොසියමන්වූවෝ සතළොස්වගැ මහණුන්හට තලසැත් නහා
දක්වති. ඔහු පුරුදු පහර එතීසි හඟනාහු හඬති. භික්ෂුහු මෙසේ කීහු;
“ඇවැත්නි, තෙපි කුමකට හඬවු” දූ යි ඇවැත්නි, මේ සවග මහණෝ
කීපියෝ නොසියමන්වූවෝ අපහට තලසැත් නහා දක්වන්නාහ යි.

පාච්ඤායාමය භික්ෂුවහඬෙයා

2. යෙ තෙ භික්ෂු අපට්ඨජා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනං වීයනං විපාචෙතභි. “කථං හි නාම ජබ්බඤ්ඤා භික්ෂු කුපිතා අනත්තමනා භික්ෂුනා¹ තලසත්ථකං උඤ්චිස්සනං”ති -පෙ- සච්චං කීර තුච්චෙ භික්ඛට්ඨෙ කුපිතා අනත්තමනා භික්ෂුනං තලසත්ථකං උඤ්චරා’ති සච්චං භගවා. විගර්භි චුද්දා භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුච්චෙ මොසපුරිසා කුපිතා අනත්තමනා භික්ෂුනං තලසත්ථකං උඤ්චිස්සට්. නොතං මොසපුරිසා අඤ්ඤානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛට්ඨෙ ඉමං සික්ඛාපදං උඤ්චෙය්‍යාට්:

“යො පන භික්ෂු භික්ෂුසු කුපිතො අනත්තමනො තලසත්ථකං උඤ්චිරෙය්‍ය පාච්ඤායාම”නති.

3. යොපනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ෂුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අපෙ අධිපොතො භික්ෂුති.

භික්ෂුසුසාති: අඤ්ඤාසු භික්ෂුසුසා.

කුපිතො අනත්තමනොති: අනභිරද්දා අභතචිතො ඛිලජාතො.

තලසත්ථකං උඤ්චිරෙය්‍යාති: කායං වා කායපට්ඨිඤ්ඤං වා අනත්තමයො උඤ්චපනෙච්ච උච්චාරෙති ආපත්ති පාච්ඤායාමසු.

උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නස ඤ්ඤි කුපිතො අනත්තමනො තලසත්ථකං උඤ්චරති ආපත්ති පාච්ඤායාමසු. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො කුපිතො අනත්තමනො තලසත්ථකං උඤ්චරති ආපත්ති පාච්ඤායාමසු. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නස ඤ්ඤි කුපිතො අනත්තමනො තලසත්ථකං උඤ්චරති ආපත්ති පාච්ඤායාමසු.

අනුපසම්පන්නස කුපිතො අනත්තමනො තලසත්ථකං උඤ්චරති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසු. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නස ඤ්ඤි ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසු. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසු. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නස ඤ්ඤි ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසු.

අනාපත්ති: කෙනචි විභෙදීයමානො මොක්ඛාධිප්පායො තලසත්ථකං උඤ්චරති, උච්චතනසු ආදිකම්මකසාති.

තලසත්ථකසික්ඛාපදං පඤ්චමං.

1. ඤ්ඤාපට්ඨිඤ්ඤානං භික්ෂුනං - මජ්ඣං.

2. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්චුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිත්කී, නුගුණ පවසනී, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු කිපියෝ නො සියමන් වූවෝ මහණුන්හට තලසැත් නහා දක්වුහු” දැයි...සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි කිපියාහු නො සියමන් වූවාහු මහණුන්හට තලසැත් නහා දක්වවු දැ යි. සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු... කෙසේ නම් භිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි කිපියාහු නොසියමන්වූවාහු මහණුන්හට තලසැත් නහා දක්වුවහු ද? භිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි....මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් කිපියේ නො සියමන් වූයේ මහණක්හට තලසැත් නහන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

3. යො පන: යම්, යම්බඳු...භික්ඛු...වෙනෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

භික්ඛුස්ස: අන් මහණක්හට,

කුපිතො අනත්තමනො: නො සතුටු වූයේ ප්‍රතිසයෙන් හැපුණු සිත් ඇතියේ හටගත් පිළිසුහුල් ඇතියේ,

තලසත්තිකං උග්ගිරොයා: කය හෝ කය පිළිබද්දක් හෝ යටත් පිරිසෙයින් උපුල්පතකුදු නහා දක්වා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

උපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපන්සන් ඇතියේ කිපියේ නො සියමන් වූයේ තලසැත් නහා දක්වා නම් පවිති ඇවැත් වේ උපසපනක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ කිපියේ නොසියමන් වූයේ තලසැත් නහා දක්වා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපන්සන් ඇතියේ කිපියේ නොසියමන් වූයේ තලසැත් නහා දක්වා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්හට කිපියේ නොසියමන්වූයේ තලසැත් නහා දක්වා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපන්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි අනුපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපන්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

කිසිවකු විසිනුදු වෙහෙසනු ලබන්නේ මීදෙනු කැමැති වෑ තල සැත් නහා දක්වා නම් ඇවැත් නැහ, උම්මත්තකහට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

පස්වැනි තලසත්තික ශික්ෂාපද යි.

6. 8. 6

අමුලකයිකතාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවතීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩකයා ආරාමෙ. තෙන ධො පන සමයෙන ජබ්බකයා භික්ඛු භික්ඛුං අමුලකෙන සඤ්ඤාදියෙසෙන අනුදාංසෙසති.

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපිට්ඨා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති ධීයනති විපාවෙනති. "කථං හි නාම ජබ්බකයා භික්ඛු භික්ඛුං අමුලකෙන සඤ්ඤාදියෙසෙන අනුදාංසෙසති"ති. -පෙ- සඤ්චං කිර තුමෙහ භික්ඛවෙ භික්ඛුං අමුලකෙන සඤ්ඤාදියෙසෙන අනුදාංසෙටා"ති. සඤ්චං හගවා. විගර්භී බුද්ධො හගවා -පෙ- "කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුට්ඨා භික්ඛුං අමුලකෙන සඤ්ඤාදියෙසෙන අනුදාංසෙසථ. තෙනං මොසපුට්ඨා අපපසනනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දියෙසාථ:

"යො පන භික්ඛු භික්ඛුං අමුලකෙන සඤ්ඤාදියෙසෙන අනුදාංසෙසා පාවිතතිය"නති.

3. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමී අපෙඤ්ඤා අධිපෙතො භික්ඛුති.

භික්ඛුනති: අඤ්ඤං භික්ඛුං.

අමුලකං නාම: අදිට්ඨං අසුතං අපරිසඬකිතං.

සඤ්ඤාදියෙසනාති: තෙරසනං අඤ්ඤාතරෙන.

අනුදාංසෙසාති: වොදෙති වා වොදපෙති වා ආපත්ති පාවිතතියසස.

උපසමපනෙහ උපසමපනසඤ්ඤා අමුලකෙන සඤ්ඤාදියෙසෙන අනුදාංසෙති ආපත්ති පාවිතතියසස. උපසමපනෙහ වෙමතිකො අමුලකෙන සඤ්ඤාදියෙසෙන අනුදාංසෙති ආපත්ති පාවිතතියසස. උපසමපනෙහ අනුපසමපනසඤ්ඤා අමුලකෙන සඤ්ඤාදියෙසෙන අනුදාංසෙති ආපත්ති පාවිතතියසස.

6.8.6

අමුලක ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් තුවඳු ජෙතවන නම් අනේ පිඩු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු මහණක්හට අමුලක සධ්‍යාදියෙසෙකින් වොදනා කරති.

2. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වුවාහු...ඔහු ලමු කොට සිතති, තුඟුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්; “කෙසේ නම් සවග මහණහු මහණක් හට අමුලක සධ්‍යාදියෙසෙකින් වොදනා කොළෝ”දැ යි...සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි මහණක්හට අමුලක සධ්‍යාදියෙසෙකින් වොදනා කරවු දැ යි, සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ... කෙසේ නම් භිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි මහණක්හට අමුලක සධ්‍යාදියෙසෙකින් වොදනා කළහු ද? භිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් මහණක්හට අමුල් සභවෙසෙසකින් වොදනා කරන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

3. යො පන: යම්, යම්බදු...භික්ෂු...මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහිලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

භික්ෂු: අන් මහණක්හු,

අමුලක නම්: නො දක්නා ලද්ද යැ නො අසන ලද්ද යැ සැක නො කරන ලද්ද යි.

සධ්‍යාදියෙසෙන: තෙළෙස් සභවෙසෙසුන් අතුරෙන් එක්තරයෙකින්,

අනුද්ධංසෙයා: වොදනා කෙරේ නම් හෝ වොදනා කරවා නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

උපසපනක්හු කෙරෙහි උපසපනස්න් ඇතියේ අමුල් සභවෙසෙසෙකින් වොදනා කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි විමිති ඇතියේ අමුල් සභවෙසෙසෙකින් වොදනා කරයි නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්හු කෙරෙහි අනුපසපනස්න් ඇතියේ අමුල් සභවෙසෙසෙකින් වොදනා කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වේ.

පාචිත්තයපාළි භික්ෂුවිභවෙතා

ආචාරවිපත්තියා වා දිට්ඨිවිපත්තියා වා අනුඤ්ඤාසෙති ආපත්ති දුක්ඛංසස. අනුපසම්පන්නං අනුඤ්ඤාසෙති ආපත්ති දුක්ඛංසස.

අනුපසම්පන්නො උපසම්පන්නසංඤ්ඤි ආපත්ති දුක්ඛංසස. අනුපසම්පන්නො වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛංසස. අනුපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නසංඤ්ඤි ආපත්ති දුක්ඛංසස.

අනාපත්ති: තථාසංඤ්ඤි වොදෙති වා වොදුපෙති වා, උච්චන්තකස්ස වා ආදිකම්මකස්සාති.

අමුලකසිකඛාපදං ඡට්ඨමං.

6. 8. 7

සඤ්චිච්චසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවකීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බෙසියා භික්ඛු සත්තරසවණියානං භියංඛුනං සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහන්ති: “භගවතා ආවුසො සිකඛාපදං පඤ්ඤන්තං ‘න උනච්චසතිවසෙසා පුග්ගලො උපසම්පාදෙනඛො’ති තුමො ව උනච්චසතිවසො උපසම්පන්නා කච්චි නො තුමො අනුපසම්පන්නා’ති. තෙ රොදන්ති, භික්ඛු එවමාහංසු “කිස්ස තුමො ආවුසො රොදතා’ති. ඉමෙ ආවුසො ඡබ්බෙසියා භික්ඛු අමනාකං සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහන්තිති.

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති ඛීයනති විපාලෙනති, “කථං භි නාම ඡබ්බෙසියා භික්ඛු භික්ඛුනං සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහිස්සන්ති”ති -පෙ- සච්චං කිර තුමො භික්ඛවෙ භික්ඛුනං සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහතාති. සච්චං භගවා. විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං භි නාම තුමො මොසපුරියා භික්ඛුනං සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහිස්සත්, නෙතං මොසපුරියා අපසන්තානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුසා සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහෙය්‍යා ඉතිස්ස මුත්තාමපි අථාසු භවිස්සාතිති එතදෙව පච්චයං කරිස්වා අනඤ්ඤා පාචිත්තිය”නති.

ආචාරවිපත්තියෙකින් හෝ දෘෂ්ටිවිපත්තියෙකින් හෝ වොදනා කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්භට වොදනා කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්භු කෙරෙහි උපසපන්යන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්භු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්භු කෙරෙහි අනුපසපන්යන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.

එසේ සභවෙසෙස් සන් ඇතියේ වොදනා කෙරේ නම් හෝ වොදනා කරවා නම් හෝ ඇවැත් නැත, උම්මත්තකයභට ආදීකම්මිකයභට ඇවැත් නැති.

සවැති අමුලකශික්ෂාපද යි.

6. 8. 7

සඤ්චිච්ච ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් තුවඳු ජෙතවන නම් අනේ පිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩෑ වෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු සතළොස් වග මහණුන්භට දනෑ දනෑ කුකුස් උපදවති. “ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් විසින් උනුවිසිවස් ඇති පුඟුල් තෙමේ උපසපන් නො කැරැවිය යුතු යැ යි සිකපදයෙක් පනවන ලදී. තෙපි දු උනුවිසිවස් ඇතියවිභු උපසපන් වූවහු යැ. කිම, තෙපි අනුපසපන්හු” ද යි. ඔහු හඬත්. හික්ෂුහු මෙසේ කීහු; “කුමකට ඇවැත්නි, තෙපි හඬවු” ද යි. ඇවැත්නි, මේ සවග මහණහු අපට දනදනෑ කුකුස් උපදවතෑ යි.

2. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවාහු...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතරුවන්; “කෙසේ නම් සවග මහණහු මහණුන්භට දනෑ දනෑ කුකුස් ඉපැදවුහු” ද යි...සැබෑද මහණෙහි, තෙපි මහණුන්භට දනෑ දනෑ කුකුස් උපදවවු ද යි, සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි මහණුන්භට දනෑ දනෑ කුකුස් ඉපැදවුවහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රයාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ ද මහණෙහි, මේ සිකපදය උදෙසවු;

“යම් මහණෙක් මහණක්භට ‘මෙයින් මොහුට ඇසිල්ලකුදු නො පහසුවෙක් වන්නේ’ යැ යි දැන දැනෑ අනෙකක් නො වෑ මෙය මෑ කැරුණු කොට කුකුස් උපදවන්නේ නම් පවිති වේ” යයි.

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්ඡෙතා

3. යො පන්තී: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුතී -පෙ- අයං ඉමස්මිං අපෙ අධිපෙපනො භික්ඛුතී.

භික්ඛුසයාතී: අඤ්ඤාසීය භික්ඛුසස.

සඤ්චිචාතී: ජානනො සඤ්ජානනො වෙච්ච අභිච්ඡරීච්චා චිතීකකමො.

කුකකුච්චං උපදහෙයාතී: උනච්ඡිසතිවසෙසා මඤ්ඤා ඤී. උපසමපනො. චිකාලෙ මඤ්ඤා තයා භුක්තං මජ්ජං මඤ්ඤා තයා පිතං මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො මඤ්ඤා තයා නිසින්නානී කුකකුච්චං උපදහති ආපත්තී පාචිත්තියසීය.

ඵතදෙවපච්චයං කරීච්චා අනඤ්ඤානතී: න අඤ්ඤා කොච්ච පච්චයො භොති කුකකුච්චං උපදහීතුං.

උපසමපනෙ උපසමපනසඤ්ඤී සඤ්චිච කුකකුච්චං උපදහති ආපත්තී පාචිත්තියසීය. උපසමපනෙ වෙමතිකො සඤ්චිච කුකකුච්චං උපදහති ආපත්තී පාචිත්තියසීය. උපසමපනෙ අනුපසමපනසඤ්ඤී සඤ්චිච කුකකුච්චං උපදහති ආපත්තී පාචිත්තියසීය.

අනුපසමපනසීය සඤ්චිච කුකකුච්චං උපදහති ආපත්තී දුක්ඛටසීය. අනුපසමපනෙ උපසමපනසඤ්ඤී ආපත්තී දුක්ඛටසීය. අනුපසමපනෙ වෙමතිකො ආපත්තී දුක්ඛටසීය. අනුපසමපනෙ අනුපසමපනසඤ්ඤී ආපත්තී දුක්ඛටසීය.

අනාපත්තී: න කුකකුච්චං උපදහීතුකාමො උනච්ඡිසතිවසෙසා මඤ්ඤා ඤී. උපසමපනො චිකාලෙ මඤ්ඤා තයා භුක්තං මජ්ජං මඤ්ඤා තයා පිතං මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො මඤ්ඤා තයා නිසින්නා ඉඛ්ඪ ජානාහි මා තෙ පච්ජා කුකකුච්චං අභොසීති භණ්ඨි උමමන්තකසීය ආදිකමචීකසීයාතී.

සඤ්චිච්චිකඛාපදං සත්තමං.

3. යො පන: යම්, යම්බදු ..හික්ඛු...මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ඛු යි.

හික්ඛුසය: අන් මහණක්භංග,

සඤ්චිත; දන්නේ මැනැවින් දන්නේ සිතා මෙහෙයා විකුම් කිරීම යි.

කුකකුචං උපදහෙයා: තෙපි උනුවිසිවස් ඇති වැ උපසපන් චුහු යි හභිමි. තොප විකල්හි වළදන ලදු යි හභිමි. තොප මත්පැන් බොන ලදු යි හභිමි. තොප නොරඹුරෙහි මාගමක හා හිනැ යි හභිමැ යි කුකුස් උපදවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

එතදෙව පව්වං කවිතා අනඤ්ඤා: කුකුස් උපදවන්තට අන් කිසිදු කරුණෙක් නැති.

උපසපනක්ඛු කෙරෙහි උපසපන් සන් ඇතියේ දැන දැන කුකුස් උපදවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්ඛු කෙරෙහි විමති ඇතියේ දැන දැන කුකුස් උපදවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්ඛු කෙරෙහි අනුපසපන් සන් ඇතියේ දැන දැන කුකුස් උපදවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්ඛට දැන දැන කුකුස් උපදවා නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්ඛු කෙරෙහි උපසපන් සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්ඛු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්ඛු කෙරෙහි අනුපසපන් සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.

කුකුස් නො උපදවනු කැමැත්තේ “තෙපි උනු විසි වස් ඇති වැ උපසපන් චුහු යි හභිමි, තොප විකල්හි වළදන ලදු යි හභිමි, තොප මත් පැන් බොන ලදු යි හභිමි, තොප නොරඹුරෙහි මාගමක සමග හිනැ යි හභිමි, එබැවින් දනුව, තොපට පසුවැ කුකුසෙක් නහමක් වේව යි බෙණේ නම් ඇවැත් නැත, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

සත්වැනි සඤ්චිත ශික්ෂාපද යි.

උපසුනිසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකසු ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බණ්ඩො භික්ඛු පෙසලෙහි භික්ඛුහි සද්ධං භණ්ඩකති.¹ පෙසලා භික්ඛු එවං වදෙහති: අලස්තො ඉමෙ ආවුසො ජබ්බණ්ඩො භික්ඛු න සක්ඛා ඉමෙහි සභ භණ්ඩකති. ජබ්බණ්ඩො භික්ඛු එවං වදෙහති. “කිසං තුමෙහ ආවුසො අමෙහ අලස්ථවාදෙන පාපෙථා”ති. කභං පන තුමෙහ ආවුසො අසුඤ්ඤාති. මයං ආයසමන්තානං උපසුනිං තිට්ඨමහාති.

2. යෙ තෙ භික්ඛු අප්ච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති “කථං හි නාම ජබ්බණ්ඩො භික්ඛු භික්ඛුනං භණ්ඩනඡාතානං කලභඡාතානං විවාදපක්ඛානං උපසුනිං තිට්ඨසුනති”ති -පෙ- සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛුවෙ භික්ඛුනං භණ්ඩනඡාතානං කලභඡාතානං විවාදපක්ඛානං උපසුනිං තිට්ඨමාති. සච්චං භගවා. විගර්හි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරියා භික්ඛුනං භණ්ඩනඡාතානං කලභඡාතානං විවාදපක්ඛානං උපසුනිං තිට්ඨසුනං. තෙනං මොසපුරියා අප්පසක්ඛානං වා පසාදය -පෙ- එවිඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුනං භණ්ඩනඡාතානං කලභඡාතානං විවාදපක්ඛානං උපසුනිං තිට්ඨමා යං ඉමෙ භණ්ඩනඡාතං කං සොසාමීති එතදෙව පච්චයං කරිතො අනඤ්ඤං පාවිතිය”නති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමස්මි අපෙ අධිපෙතො භික්ඛුති.

භික්ඛුනඡාතී: අඤ්ඤසං භික්ඛුනං.

භණ්ඩනඡාතානං කලභඡාතානං විවාදපක්ඛානඡාතානං අධිකරණඡාතානං

උපසුනිං තිට්ඨමායාති: ඉමෙසං සුඤ්ඤා වොදෙසසාමී සාරෙසසාමී පටිච්චොදෙසසාමී පටිසාරෙසසාමී මඛකුකරිසසාමීති ගච්ඡති ආපක්ඛි දුක්ඛචසං. යඤ්ඤං ධීතො සුඤ්ඤාති ආපක්ඛි පාවිතියසං. පච්ඡතො ගච්ඡතො තුරිතො ගච්ඡති සොසසාමීති ආපක්ඛි දුක්ඛචසං. යඤ්ඤං ධීතො සුඤ්ඤාති ආපක්ඛි පාවිතියසං. පුරතො ගච්ඡතො ඔභීයති සොසසාමීති ආපක්ඛි දුක්ඛචසං. යඤ්ඤං ධීතො සුඤ්ඤාති ආපක්ඛි පාවිතියසං. භික්ඛුසං ධීතොකාසං වා නිසිනොකාසං වා නිපනොකාසං වා ආගභො මනෙතන්තං උසාසාසිතඛං විඡානාපෙතඛං නො වෙ උසාසෙය්‍ය වා විඡානාපෙය්‍ය වා ආපක්ඛි පාවිතියසං.

1. භණ්ඩනඡාතං - මඡසං.

උපසයුතී ගික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු ප්‍රියශීලී භික්ෂුන් සමඟ ධබර කෙරෙති. ප්‍රියශීලී භික්ෂුහු මෙසේ කියත්: “ඇවැත්නි මේ සවග මහණහු අලප්ථිහු යැ, මොවුන් සමඟ ධබර කරන්නට නොහැකි” යැ යි සවග මහණහු මෙසේ කියත්: “කුමකට ඇවැත්නි, තෙපි අප අලප්ථවාදයෙන් පමුණුවවු” ද යි ඇවැත්නි, තෙපි කොබ සිටැ ඇසුවහ ද යි. ඇපි ආයුෂ්මතුන්ගේ බස් ඇසෙන තන්හි සිටියමහ යි.

2. යම ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවාහු...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්; “කෙසේ නම් සවග මහණහු හටගත් ධබර ඇති හටගත් කලහ ඇති විරුද්ධවාදයට බැස ගත් මහණුන්ගේ බස් ඇසෙන තන්හි සිටියෝ” ද යි ...සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි හටගත් ධබර ඇති හටගත් කලහ ඇති විරුද්ධවාදයට බැසගත් මහණුන්ගේ බස් ඇසෙන තන්හි සිටීවු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ. කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි. තෙපි හටගත් ධබර ඇති හටගත් කලහ ඇති විවාදයට බැසගත් මහණුන්ගේ බස් ඇසෙන තන්හි සිටියහු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම මහණෙක් හටගත් ධබර ඇති හටගත් කලහ ඇති විරුද්ධ-වාදයට පැමිණි මහණුන්ගේ බස් ඇසෙන තන්හි මොහු යමක් බෙණෙත් නම් එය අසන්නෙමැ’යි අනෙකක් නො වැ මෙය මැ කරුණු කොට සිටින්නේ නම් පවිති වෙ” යයි.

3. යො පන: යම, යමබදු...භික්ෂු...මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

භික්ෂුනාං: අන් මහණුන්ගේ.

හණධනජාතානං කලහජාතානං විවාදපන්නානාං: හටගත් අධි-කරණ ඇතිවුන්ගේ.

උපසයුතීං තිටෙය්‍යා: මොවුන්ගේ බස් අසා වොදනා කරන්නෙමි සිහි කරවන්නෙමි නැවැතැ වොදනා කරන්නෙමි නැවැතැ සිහි කරවන්නෙමි මකු කරන්නෙමැ යි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. යම නැතෙකැ සිටියේ අසා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. පසු වැ යන්නේ අසන්නෙමැ යි යුහු වැ යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. යම නැතෙක සිටියේ අසා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. පෙරටු වැ යන්නේ අසන්නෙමැ යි පසුබසිමින් එලිඑලි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. යම නැතෙකැ සිටියේ අසා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මහණක්හුගේ සිටි තැනට හෝ හුන් තැනට හෝ හොත් තැනට හෝ අවුත් මන්ත්‍රණය කරන්නහුට කැරිය යුතු යැ දැන්විය යුතු යැ. ඉදින් නොකාරන්නේ නම් හෝ නො දැන්වන්නේ නම් හෝ පවිති ඇවැත් වේ.

පාච්ඤායපාළි භික්ෂුවිභවෙයා

එකදෙව පවටයං කථිතා අනාඤ්ඤානාති: න අදෙඤ්ඤා කොච්ච පඤ්ඤායා හොති උපසංගතිං තිට්ඨිතුං.

උපසමපනෙහ උපසමපනාසංඤ්ඤා උපසංගතිං තිට්ඨති ආපනති පාච්ඤායසං. උපසමපනෙහ වෙමතිකො උපසංගතිං තිට්ඨති ආපනති පාච්ඤායසං. උපසමපනෙහ අනුපසමපනාසංඤ්ඤා උපසංගතිං තිට්ඨති ආපනති පාච්ඤායසං.

අනුපසමපනාසං උපසංගතිං තිට්ඨති ආපනති දුක්ඛට්ඨාසං. අනුපසමපනෙහ උපසමපනාසංඤ්ඤා ආපනති දුක්ඛට්ඨාසං. අනුපසමපනෙහ වෙමතිකො ආපනති දුක්ඛට්ඨාසං. අනුපසමපනෙහ අනුපසමපනාසංඤ්ඤා ආපනති දුක්ඛට්ඨාසං.

අනාපනාති: ඉමෙසං සුඤ්ඤා ඔරමිඤ්ඤාමි චිරමිඤ්ඤාමි චූපසමිඤ්ඤාමි අනනානං පරිමොචෙඤ්ඤාමිති ගච්ඡති උම්මතකසංසං ආදිකමමිකසංසාති.

උපසංගතිසිකඛාපදං අට්ඨමං.

6. 8. 9

කමමපට්ඨාහනසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං චිහරති ජෙතවනෙ අනාච්චිණ්ඩිකසා ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බඤ්ඤායා භික්ඛු අනාචාරං ආචරිතො එකමෙකසංසං කමමෙ කඨිරමානෙ පටිකෙකාසනාති තෙන ඛො පන සමයෙන සඛෙඤ්ඤා සනාතිපතිතො හොති කෙනච්චදෙව කරණියෙන. ජබ්බඤ්ඤායා භික්ඛු චිවරකමමං කරොන්තා එකසංසං ජන්දං අදංසු. අථ ඛො සඛෙඤ්ඤා අයං ආචුසො ජබ්බඤ්ඤායා භික්ඛු එකකො ආගතො හන්දසංසං මයං කමමං කරොමාති තසං කමමං අකාසි. අථ ඛො සො භික්ඛු යෙන ජබ්බඤ්ඤායා භික්ඛු තෙනුපසමිකමි. ජබ්බඤ්ඤායා භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදචොචුං. “කිං ආචුසො සඛෙඤ්ඤා අකාසි”ති. සඛෙඤ්ඤා මෙ ආචුසො කමමං අකාසිති. න මයං ආචුසො එතදන්දාය ජන්දං අදමං තුඤ්ඤාං කමමං කරිංසනිති. සචෙ ව මයං ජානෙයාම තුඤ්ඤාං කමමං කරිංසනිති න මයං ජන්දං දදෙයාමාති.

1. චූපසමෙඤ්ඤාමි - සී 833

එතදෙව පවටයං කරිඛා අනඤ්ඤා; ඛස් ඇසෙන තන්ති සිටින්තට අන් කිසිදු කරුණෙක් නැත.

උපසපනක්භු කෙරෙහි උපසපන්සන් ඇතියේ ඛස් ඇසෙන තන්ති සිටි නම් පටිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්භු කෙරෙහි විමති ඇතියේ ඛස් ඇසෙන තන්ති සිටි නම් පටිති ඇවැත් වෙයි. උපසපනක්භු කෙරෙහි අනුපසපන්සන් ඇතියේ ඛස් ඇසෙන තන්ති සිටි නම් පටිති ඇවැත් වේ.

අනුපසපනක්භුගේ ඛස් ඇසෙන තන්ති සිටි නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්භු කෙරෙහි උපසපන් සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්භු කෙරෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපනක්භු කෙරෙහි අනුපසපන් සන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.

මොවුන්ගේ ඛස් අසා මීදෙන්තෙමී වළකින්තෙමී සන්තිදින්තෙමී තමා භාත්පසින් මීදෙන්තෙමැ යි යේ නම් ඇවැත් නැත, උම්මත්තකයභට අඳිකම්මිකයභට ඇවැත් නැති.

අටවැනි උපස්සුති ශික්ෂාපද යි.

6. 8. 9

කම්මපට්ඨානන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් චුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් අනෝපිචු සිටුහුගේ අරමිති වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු පනත් විකුම් කොට එකක් එකක්භට කම් කරනු ලබන කල්හි වළඟත්. එසමයෙහි වනාහි කිසියම් කරුණෙකින් සධිසයා රැස්වූයේ වෙයි. සවග මහණහු සිවුරුකම් කරන්නෝ එකක්භට ඡන්දය දුන්හු. එකල්හි සධිසයා ඇවැත්ති, මේ සවග මහණ එකලා වැ පැමිණියේ යැ. එබැවින් ඇපි මොහුට කම් කරමහ යි ඔහට කර්ම කෙළේ යැ. එකල්හි එ මහණ සවග මහණුන් වෙතැ එළැඹියේ යැ. සවග මහණහු එ මහණභට මෙය කීහු. ඇවැත්ති, සධිසයා කුමක් කෙළේ දැයි. ඇවැත්ති, සධිසයා මාභට කම් කෙළේ යැ යි. ඇවැත්ති, ඇපි නොපට කම් කරන්නෝ යැ යි තෙල කරුණ සඳහා ඡන්දය නුදුම්භ. ඉදින් නොපට කම් කරන්නෝ යැයි ඇපි දන්තමෝ නම් ඇපි ඡන්දය නො දෙමහ යි.

පාවිච්චියපාළි භික්ෂුවිභවෙයා

2. යො තෙ භික්ඛු අපච්චා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති වියනති විපාවෙනති “කථං හි නාම ජබ්බඤ්ඤා භික්ඛු ධම්මිකානං කම්මානං ඡන්දං දන්වා පච්ඡා වියනධම්මං ආපච්චාසනති”ති-පෙ- සච්චං කිර තුමෙහ. භික්ඛවෙ ධම්මිකානං කම්මානං ඡන්දං දන්වා පච්ඡා වියනධම්මං ආපච්චාසනති. සච්චං හගවා. විගරහි බුද්ධො හගවා-පෙ-කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරියා ධම්මිකානං කම්මානං ඡන්දං දන්වා පච්ඡා වියනධම්මං ආපච්චාසනති. නෙතං මොසපුරියා අපච්චාසනානං වා පසාදය-පෙ-ඵවණ්ණි පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු ධම්මිකානං කම්මානං ඡන්දං දන්වා පච්ඡා වියනධම්මං ආපච්චාසනා පාවිච්චිය”න්ති.

3. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමඤ්චි අපෙඤ්ච අධිපෙපතො භික්ඛුති.

ධම්මිකං නාම කම්මං: අපලොකනකම්මං ඤාණකම්මං ඤාණදුතිය කම්මං ඤාණවතුසුකම්මං ධම්මෙන විනයෙන සතප්පසාසනෙන කතං එතං ධම්මිකං නාම කම්මං, ඡන්දං දන්වා වියති ආපච්චාසනා පාවිච්චියසං.

ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසංඤ්ඤි ඡන්දං දන්වා වියති ආපච්චාසනා පාවිච්චියසං. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො ඡන්දං දන්වා වියති ආපච්චාසනා දුක්ඛටසං. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසංඤ්ඤි ඡන්දං දන්වා වියති අනාපච්චාසනා.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසංඤ්ඤි ආපච්චාසනා දුක්ඛටසං. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො ආපච්චාසනා දුක්ඛටසං. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසංඤ්ඤි අනාපච්චාසනා.

අනාපච්චාසනා: අධම්මෙන වා වග්ගෙන වා න කම්මාරහස්ස වා කතං ජානෙතො වියති උමට්ඨකස්ස ආදිකම්මකස්සාති.

කම්මපට්ඨානාසික්ඛාපදං නවමං.

2. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවාහු...ඔහු ලමු කොට සිතකි, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: "කෙසේ නම් සවග මහණහු දහුම් කම්මනට ඡන්දය දී පසු වැ ගරහන බවට පැමිණියේ" දැ යි...සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි දහුම් කම්මනට ඡන්දය දී පසු වැ ගරහන බවට පැමිණෙවු දැ යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ... කෙසේ නම් භිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි දහුම් කම්මනට ඡන්දය දී පසු වැ ගරහන බවට පැමිණියහු ද? භිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් දහුම් කම්මනට ඡන්දය දී පසු වැ ගරහන බවට පැමිණෙන්නේ නම් පවිති වෙ” යයි.

3. යො පන: යම්, යම්බදු.. භික්ෂු...මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

ධම්මික කම්ම නම්: අපලොකන කම් යැ දෙපති කම් යැ දෙපතිඤ්චිතිය කම් යැ, දෙපතිවතුර්ථ කම් යි. ධම්මයෙන් විනයෙන් ශාස්තෘශාසනයෙන් කරන ලද තෙල කම්මය ධම්මික නම් වෙයි. ඡන්දය දී ගරහා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

දහුම්කම්මි දහුම්කම්මසන් ඇතියේ ඡන්දය දී ගරහා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. දහුම්කම්මි විමති ඇතියේ ඡන්දය දී ගරහා නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. දහුම්කම්මි නො දහුම් කම්මසන් ඇතියේ ඡන්දය දී ගරහා නම් ඇවැත් නැති.

නො දහුම්කම්මි දහුම්කම්මසන් ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. නො දහුම්කම්මි විමති ඇතියේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. නො දහුම්කම්මි නො දහුම්කම්මසන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

අධර්මයෙන් හෝ වාග්‍රයෙන් හෝ කම්මාර්ථ නොවනුවක්භව කම් කරන ලද යි දන්නේ ගරහා නම් (ඇවැත් නොවේ), උම්මත්තකයභව ආදිකම්මිකයභව ඇවැත් නැති.

නවවැනි කම්මපට්ඨානන ශික්ෂාපද යි.

ජන්දං අද්දකාගමනසිකඛාපදං

1. නෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙනවනො අනාපච්ඡිණ්ඩකසස ආරාමෙ. නෙන ඛො පන සමයෙන සඛෙණා සහන්පතීතො හොති කෙනවීදෙව කරණියෙන. ජබ්බග්ගියා භික්ඛු වීචරකමමං කරොන්ත්‍යා එකසස ජන්දං අදංසු. අථ ඛො සඛෙණා යසසකාය සහන්පතීතො නං කමමං කරිසසාමීති ඤාතං යපෙසි. අථ ඛො සො භික්ඛු එවමෙවීමෙ එකමෙකසස කමමං කරොහති. කසස තුමෙහ කමමං කරිසසාමාති ජන්දං අද්දකා උට්ඨායාසනා පකකාමී.

2. යෙ නෙ භික්ඛු අපීච්ඡා -පෙ- නෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති “කථං භි නාම භික්ඛු සඛෙක විනිච්ඡයකථාය වත්තමානාය ජන්දං අද්දකා උට්ඨායාසනා පකකමීසසති”ති -පෙ- සච්චං කිර භික්ඛු සඛෙක විනිච්ඡයකථාය වත්තමානාය ජන්දං අද්දකා උට්ඨායාසනා පකකමසීති, සච්චං භගවා. විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං භි නාම කුං මොසපුරිස සඛෙක විනිච්ඡයකථාය වත්තමානාය ජන්දං අද්දකා උට්ඨායාසනා පකකමීසසසි. නෙනං මොසපුරිස අපසසන්ත්‍යානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤි පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු සඛෙස විනිච්ඡයකථාය වත්තමානාය ජන්දං අද්දකා උට්ඨායාසනා පකකමෙය්‍යා පාවිත්තිය”න්ති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමී අසෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

සඛෙස විනිච්ඡයකථා නාම; ව්‍යුච්ච වා ආරොචිතං හොති අචිතිච්ඡතං, ඤාතං වා යපිතා හොති කමමවාවා වා විපකකා.¹

ජන්දං අද්දකා උට්ඨායාසනා පකකමෙය්‍යාති: කථං ඉදං කමමං කුප්‍යං අසිස වග්ගං අසිස න කරෙය්‍යාති ගච්ඡති ආපත්ති දුකකචසස. පරිසාය භක්ඛපාසං විජභන්තසස ආපත්ති දුකකචසස. විජභිනෙ ආපත්ති පාවිත්තියසස.

ධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤී ජන්දං අද්දකා උට්ඨායාසනා පකකමති ආපත්ති පාවිත්තියසස. ධම්මකමෙම වෙමතිකො ජන්දං අද්දකා උට්ඨායාසනා පකකමති ආපත්ති දුකකචසස. ධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤී ජන්දං අද්දකා උට්ඨායාසනා පකකමති අනාපත්ති.

1. විපකකා හොති - මජ්ඣ.

ජෛං අදකාගමන ගික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවද ජෙනවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සඩ්‍යයා කිසියම් කරුණෙකින් රැස් වූයේ වෙයි. සවග මහණහු සිවුරුකම් කරන්නෝ එකක්හට ඡන්දය දුන්හ. එකල්හි සඩ්‍යයා යමක්හු සඳහා රැස් වූයේ නම් ඒ කමිය කරන්නෙමැ යි ඥප්තිය තැබී යැ. එකල්හි එ මහණ මෙපරිද්දෙන් මැ මොහු එකක් එකක්හට කම් කෙරෙති. තෙපි කවරක්හට කම් කරන්නහු දැයි ඡන්දය නො දී හුනස්නෙන් නැඟිට ගියේ යි.

2. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිය වූවාහු...ඔහු උමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් මහණෙක් සහමැද විනිශ්චය කථාවක් පවත්නා කල්හි ඡන්දය නො දී හුනස්නෙන් නැඟිට ගියේ" දැ යි...සැබෑ ද මහණ තෝ සහමැද විනිශ්චයකථාවක් පවත්නා කල්හි ඡන්දය නො දී හුනස්නෙන් නැඟිට යෙහි දැ යි. සැබෑවැ භාග්‍යවකුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂය, තෙපි සහ මැද විනිශ්චය කථාවක් පවත්නා කල්හි ඡන්දය නො දී හුනස්නෙන් නැඟිට ගියහු ද? හිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන් ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් සහමැද විනිශ්චය කථාවක් පවත්නා කල්හි ඡන්දය නො දී හුනස්නෙන් නැඟිට බැහැර යන්නේ නම් පවිත්‍රී වේ" යැ යි.

3. යො පන: යම්, යම්බදු...හික්ෂු...මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

සංඛ්‍යා විනිවිජයකථා නම: වස්තුව ආරොවනය කරන ලද්දේ හෝ විනිශ්චය නො කරන ලද්දේ හෝ වෙයි. ඥප්තිය තබන ලද හෝ කම්වදන් නො ක්‍රමියේ හෝ වෙයි.

ජෛං අදකා උට්ඨායාසනා පකකමෙයා: කෙසේ මේ කමිය කොප්‍ය වන්නේ ද ව්‍යග්‍ර වන්නේ ද නො කරන්නේ දැ යි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පිරිසෙන් අත්පස හරනාහට දුකුළා ඇවැත් වෙයි. හළ කල්හි පවිත්‍රී ඇවැත් වේ.

දුහැමිකමිහි දුහැමිකමසන් ඇතියේ ඡන්දය නො දී හුනස්නෙන් නැඟිට බැහැර යේ නම් පවිත්‍රී ඇවැත් වෙයි. දුහැමිකමිහි විමති ඇතියේ ඡන්දය නො දී හුනස්නෙන් නැඟිට බැහැර යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දුහැමිකමිහි නො දුහැමිකමසන් ඇතියේ ඡන්දය නො දී හුනස්නෙන් නැඟිට බැහැර යේ නම් ඇවැත් නැති.

පාවිතය පාළු හිසකුටි හරහා

5. අධිමතයෙන් ධර්මකම්මය ආපනති දුකකට සහ. අධිමත-කමෙන් වෙමතිකො ආපනති දුකකට සහ. අධිමතයෙන් අධිමතකම්මය ආපනති.

6. අනාපනති: සඛ්‍යසහ භණ්ඩනං වා කලහො වා විග්‍රහො වා විවාදො වා හවිසසනීති ගවජනී. සඛ්‍යගෙයො වා සඛ්‍යරාජී වා හවිසසනීති ගවජනී අධිමතො වා වග්‍ගෙන වා න කමාරහසස වා කමමං කරිසසනීති ගවජනී, ගිලානො වා ගවජනී, ගිලානසස කරණියෙන වා ගවජනී උච්චාරෙන වා පසසාවෙන වා පිළිනො ගවජනී, න කමමං කොපෙතුකාමො ජුත පච්චාගමිසසාමීති ගවජනී, උමමන:කසස ආදිකමිකසසානී.

ජන්දං අද්දවාගමනසිකඛාපදං දසමං

6. 8. 11

දබ්බසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඵවනෙ කලන්දකඛිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා දබ්බසා මලලපුනෙතා සඛ්‍යසහ සෙනාසනකඛි පසසකුපෙති භනනානි ව උද්දිසති. ජො වායසමා දබ්බලච්චරො හොති. තෙන ඛො පන සමයෙන සඛ්‍යසහ එකං චීවරං උපසනං හොති. අඵ ඛො සඛෙතා තං චීවරං ආයසමතො දබ්බසහ මලලපුනසහ අද්ධි. ජබ්බසනියා හිකඛු උජ්ඣායනති වියහති විපාවෙහති. “යරාසනචුතං හිකඛු සඛ්ඛිකං ලාභං පරිණාමෙනානී”ති.

2. යෙ තෙ හිකඛු අපච්ච්චා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති වියහති විපාවෙහති කඵං හි නාම ජබ්බසනියා හිකඛු සමගෙනන සඛෙතන චීවරං දන්වා පච්චා වියනධමමං ආපජ්ජසසනානී”ති -පෙ- සච්චං කිර තුමෙහ හිකඛවෙ සමගෙනන සඛෙතන චීවරං දන්වා පච්චා වියනධමමං ආපජ්ජඵ”ති. සච්චං භගවා විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- කඵං හි නාම තුමෙහ මොසපුරිසා සමගෙනන සඛෙතන චීවරං දන්වා පච්චා වියනධමමං ආපජ්ජසසඵ. තෙන මොසපුරිසා අපසසනනානං වා පසාදය -පෙ- එවකඛි පන හිකඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙයාරඵ:

“යො පන හිකඛු සමගෙනන සඛෙතන චීවරං දන්වා පච්චා වියනධමමං ආපජ්ජෙයාර යරාසනචුතං හිකඛු සඛ්ඛිකං ලාභං පරිණාමෙනානීති පාවිතය”නති,

නො දූහැමිකමිහි දූහැමිකම සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො දූහැමිකමිහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො දූහැමිකමිහි නො දූහැමිකම සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

සධ්‍යයාගේ භණ්ඩනයෙක් හෝ කලහයෙක් හෝ විග්‍රහයෙක් හෝ විරුද්ධවාදයෙක් හෝ වන්නේ යැ යි යේ නම්, සධ්‍යයෙදය හෝ සධ්‍යරාජිය හෝ වන්නේ යැ යි යේ නම්, අධම්මයෙන් හෝ ව්‍යග්‍රයෙන් හෝ කම්මාර්භ නොවනුවක්භට කම් කරන්නේ යැ යි හෝ යේ නම්, ගිලන් වැ හෝ යේ නම්, ගිලනක්භ්‍රගේ කළයුත්තෙකින් හෝ යේ නම්, මහවටනින් හෝ සුඵවටනින් හෝ පෙළෙනුයේ යේ නම් කම්ම කොප්‍ය කරනු කැමැත්තක් නැතියේ යළි පෙරළා එන්නොමැයි යේ නම් (ඇවැත් නොවේ), උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

දසවැනි ඡන්දං අද්දාංගමන ශික්ෂාපද යි.

6. 8. 11

දබ්බ ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුහුදු රජගහ නුවරැ කලන්දකතිවාස නම් වෙළවන අරමිහි වැඩැ වෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් දබ්බ-මලලපුත්‍ර සධ්‍යයාහට සෙනසුනුදු පනවයි. බතුදු උදෙසයි. ඒ ආයුෂ්මත් තෙමේත් දුබල සිවුරු ඇතියේ වෙයි. එසමයෙහි වනාහි සධ්‍යයාහට එක් සිවුරක් උපන්නේ වෙයි. එකල්හි සධ්‍යයා ඒ සිවුර ආයුෂ්මත් දබ්බ-මල්ල පුත්‍රයහට දුන්නේ යැ. එකල්හි සවග මහණහු ලමු කොට සිතති නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවත්: "භික්ෂුහු විශ්වස්ත පරිද්දෙන් සධ්‍යික ලාභය පිරිනමති යි.

2. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපියවුවාහු...ඔහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් සවග මහණහු සමග්‍ර සධ්‍යයා හා එක්වැ සිවුරු දී පසු වැ ගරහන බවට පැමිණියෝ ද"යි... සැබෑ ද මහණෙකි, තෙපි සමග්‍ර සධ්‍යයා හා එක්වැ සිවුරු දී පසු වැ ගරහන බවට පැමිණෙවු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුහුදු ගැරඹුහ. ...කෙසේ නම් භිස් පුරුෂයෙකි, තෙපි සමග්‍ර සධ්‍යයා හා එක් වැ සිවුරු දී පසු වැ ගරහන බවට පැමිණියහු ද? භිස් පුරුෂයෙකි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි.... මහණෙකි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් සමග්‍ර සධ්‍යයා හා එක් වැ සිවුරු දී භික්ෂුහු විශ්වස්තපරිද්දෙන් සධ්‍යිකලාභය පිරිණමත් යයි පසු වැ ගරහන බවට පැමිණේ නම් පවිති වේ"යයි.

පාවිතියපාළි භික්ෂුවිභවෙඨා

3. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ෂුති: -පෙ- අයං ඉමස්මිං අපෙ අධිපෙපනො භික්ෂුති.

සමග්ගො නාම: සඛෙඤා සමානසංචාසකො සමානසීමායං යීතො.

වීචරං නාම: ඡනං වීචරානං අඤ්ඤතරං වීචරං විකප්පනුපග පඡ්ඡමං.

අඤ්ඤාති: සයං අඤ්ඤා.

යථාසන්ඤා නාම: යථාමිත්තතා යථාසන්ධිඛණ්ඩතා යථාසමුත්තතා යථාසමානුපජ්ඣායකතා යථාසමානාවරියකතා.

සධිසිකං නාම; සධිසසස දිනනං භොති පරිච්චිත්තං.

ලාභො නාම: වීචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනභිලානපච්චයභෙසජ්ජ- පරිකඛාරා අත්තමසො චුණ්ණපිණ්ඩොපි දත්තකච්චමපි දසිකසුත්තමපි¹,

පච්ඡා ඛියනධම්මං ආපජේය්‍යාති: උපසම්පන්නස්ස සඛෙඤන සම්මතස්ස සෙනාසනපඤ්ඤපකස්ස චා භතතුඤ්ඤසකස්ස චා යාගුභාජකස්ස චා ඵලභාජකස්ස චා ඛජ්ජකභාජකස්ස චා අපමනකච්චිසජ්ජකස්ස චා වීචරං දිනෙත ඛියති ආපත්ති පාවිතියස්ස.

ධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤී වීචරං දිනෙත ඛියති ආපත්ති පාවිතියස්ස. ධම්මකමෙම චෙමතිකො වීචරං දිනෙත ඛියති ආපත්ති පාවිතියස්ස. ධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤී වීචරං දිනෙත ඛියති ආපත්ති පාවිතියස්ස.

අඤ්ඤං පරිකාරං දිනෙත ඛියති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. උපසම්පන්නස්ස සඛෙඤන අසම්මතස්ස සෙනාසනපඤ්ඤපකස්ස චා භතතුඤ්ඤසකස්ස චා යාගුභාජකස්ස චා ඵලභාජකස්ස චා ඛජ්ජකභාජකස්ස චා අපමනකච්චිසජ්ජකස්ස චා වීචරං චා අඤ්ඤං චා පරිකාරං දිනෙත ඛියති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

1. දසිකසුත්තමපි - 81

3. යො පන; යම්, යම්බඳු... හිකුටු... -මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

සමග්ග නම: සමානසංවාසක වූ සමාන සීමායෙහි සිටි සභිස තෙමේ යි.

චීවර නම: සවැදෑරුම් සිවුරු අතුරෙන් එක්තරා විකපුන් පොහෝනා පැසුර සිවුරක්.

දක්වා; තෙමේ දී.

යථාසනථුත නම: මිතුරුබව ඇති පරිදි දුටු මිතුරුබව ඇති පරිදි දැඩි මිතුරු බව ඇති පරිදි සමාන උපාධ්‍යාය බව ඇති පරිදි සමාන ඇදුරු බව ඇති පරිදි.

සභිසික නම: සහනට දෙන ලද්දෙක් පරිත්‍යක්තයෙක් වෙයි.

ලාභ නම: චීවර යැ පිණ්ඩපාන යැ ශයනාසන යැ ග්ලානප්‍රත්‍යය ගෞරවපරිඡිකාර යැ, යටත් පිරිසෙයින් සුණු පිඩු ද දැහැවු ද දහවලුහුය ද.

පච්ඡා ඛියනධම්මං ආපජෙජයා; සභිසයා විසින් සම්මත වූ උපසපන් වූ සෙනසුන් පනවන්තකුහට හෝ බත් උදෙසන්තකුහට හෝ හඹු බෙදන්තකුහට හෝ පලතුරු බෙදන්තකුහට හෝ කැවිලි බෙදන්තකුහට හෝ මදදයක් බෙද ලන්තකුහට හෝ සිවුරක් දුන් කල්හි ගරභා නම පවති ඇවැත් වේ.

දුහුමිකම්හි දුහුමිකම්සන් ඇතියේ සිවුරක් දුන් කල්හි ගරභා නම පවති ඇවැත් වෙයි. දුහුමිකම්හි විමති ඇතියේ සිවුරක් දුන් කල්හි ගරභා නම පවති ඇවැත් වෙයි. දුහුමිකම්හි නො දුහුමිකම්සන් ඇතියේ සිවුරක් දුන් කල්හි ගරභා නම පවති ඇවැත් වේ.

අන් පිරිකරක් දුන් කල්හි ගරභා නම දුකුලා ඇවැත් වෙයි. සභිසයා විසින් සම්මත නො වූ උපසපන් වූ සෙනසුන් පනවන්තකුහට හෝ බත් උදෙසන්තකුහට හෝ හඹු බෙදන්තකුහට හෝ පලතුරු බෙදන්තකුහට හෝ කැවිලි බෙදන්තකුහට හෝ මද දයක් බෙදලන්තකුහට හෝ සිවුරක් හෝ අන් පිරිකරක් හෝ දුන් කල්හි ගරභා නම දුකුලා ඇවැත් වේ.

පාවිච්චියපාළි භික්ඛුවිභවෙනා

අනුපසම්පන්නස්ස සඛෙතන සමමතස්ස වා අසමමතස්ස වා සෙනාසනපඤ්ඤපකස්ස වා භන්තූදෙදසකස්ස වා යාගුභාජකස්ස වා ඵලභාජකස්ස වා ඛජ්ජකභාජකස්ස වා අඤ්ඤාමනකවිසසජ්ජකස්ස වා වීචරං වා අඤ්ඤං වා පරිකුඛාරං දිනෙත වීයති ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤී ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකමෙම වෙමතිකො ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකමෙම අධම්ම කම්මසඤ්ඤී අනාපත්ති.

අනාපත්ති: පකතියා ඡන්ද දෙසා මොභා භයා කරොතනං කවජො, තස්ස දිනෙතන ලද්ධාපි විනිපාතෙසසති න සමො උපනෙසසතීති වීයති, උම්මතකස්ස ආදිකමමකස්සාති.

දබ්බසිකඛාපදං¹ ඵකාදසමං.

6. 8. 12

පරිණාමනසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවඤ්ඤං අඤ්ඤන්තරස්ස පුගස්ස සඛක්ඛස්ස සච්චරභක්ඛං පටියන්තං භොතී, භොජෙතො වීචරෙන අච්ඡාදෙසයාමාති. අථ ඛො ඡබ්බඤ්ඤියා භික්ඛු යෙන සො පුගො තෙනුපසඤ්ඤාමිංසු. උපසඤ්ඤාමිතො තං පුගං ඵතදවොචුං: “දෙථාචුසො ඉමානි වීචරානි ඉමෙසං භික්ඛුන”තති. න මයං භනෙත දසකාම අමනාකං සඛක්ඛස්ස අනුචස්සං² සච්චරභික්ඛා පඤ්ඤන්තාති. ඛහු ආචුසො සඛක්ඛස්ස දයකා ඛහු සඛක්ඛස්ස භද්දානි³ ඉමෙ තුමෙභ නිසසාය තුමෙභ සමපසන්තො ඉධ විහරන්ති. තුමෙභ වෙ ඉමෙයං න දස්සට අථ කො වරභි ඉමෙසං දස්සති. දෙථාචුසො ඉමානි වීචරානි ඉමෙසං භික්ඛුනන්ති. අථ ඛො සො පුගො ඡබ්බඤ්ඤියෙහි භික්ඛුනී නිජීළියමානො යථාපටියන්තං වීචරං ඡබ්බඤ්ඤියානං භික්ඛුනං දන්තා සඛං භනෙතන පරිච්ඡි. යෙ තෙ භික්ඛු ජානන්ති සඛක්ඛස්ස සච්චරභක්ඛං පටියන්තං න ච ජානන්ති ඡබ්බඤ්ඤියානං භික්ඛුනං දින්නන්ති. තෙ ඵචමාභංසු “ඔණොජෙථාචුසො සඛක්ඛස්ස වීචර”තති. නඤ්ඤී භනෙත යථාපටියන්තං වීචරං. අය්සා ඡබ්බඤ්ඤියා අය්සානං ඡබ්බඤ්ඤියානං පරිණාමෙසුන්තී.

1. දුක්ඛසිකඛාපදං - මජ්ඣ. 2. අනුචස්සන්තං - පි. 3. භක්ඛා - මජ්ඣ.

සඨසයා වීසින් සම්මත වූ හෝ සම්මත නොවූ හෝ අනුප-
සභනක් වූ සෙනසුන් පනවන්නකුහට හෝ බත් උදෙසන්නකුහට හෝ හඹු
බෙදන්නකුහට හෝ පලතුරු බෙදන්නකුහට හෝ කැවිලි බෙදන්නකුහට
හෝ මද දෑසක් බෙදා ලන්නකුහට හෝ සිවුරක් හෝ අන් පිරිකරක් හෝ
දුන් කල්හි ගරභා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො දඹැම්කමහි දඹැම්කම සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත්
වෙයි. නොදඹැම්කමහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො
දඹැම්කමහි නොදඹැම්කම සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

ප්‍රකෘතියෙන් ජන්දයෙන් ද්වේෂයෙන් මොහයෙන් හයෙන්
කරන්නහුට, ඔහුට දුන් දැයින් කවර වැඩෙක්ද, ලැබ ද නසාපියන්නේ යැ,
මොනවට නො එළවන්නේ යැ යි ගරභා නම් ඇවැත් නො වේ.
උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

එකොළොස්වැනි දඬ ශික්ෂාපද යි.

6. 8. 12

පරිණාමන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් අනේපිඬු
සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සැවැතෑ එක්තරා
මුළුවක් වීසින් සහනට සිවුරු සහිත බතෙක් පිළියෙළ කරන ලද්දේ වෙයි.
වළඳවා සිවුරු පුදමහ යි. එකල්හි සවග මහණහු ඒ මුළුව වෙතෑ
එළැඹියහ. එළැඹෑ එ මුළුවට මෙය කීහු: ඇවැත්නි, මේ සිවුරු මේ
මහණුන්හට දෙවයි. ස්වාමීනි, ඇපි නො දෙමහ. අප වීසින් අවුරුද්දක්
පාසා සහනට සිවුරු සහිත බතෙක් පනවන ලද්දේ වෙයි. ඇවැත්නි,
සහනට දයකයෝ බොහෝ යැ, සහනට ලාහමුබයෝ බොහෝ යැ, මොහු
තොප නිසා තොප බලමින් මෙහි වෙසෙති ඉදින් තෙපි මොවුනට නො
දෙන්නහු නම් වැළි කවරෙක් මොවුනට දෙන්නේ ද? ඇවැත්නි, මේ
සිවුරු මේ මහණුන්හට දෙවු. එකල්හි ඒ මුළුව සවග මහණුන් වීසින්
පෙළනු ලබන්නේ පිළියෙළ කළ තාක් සිවුරු සවග මහණුන්හට දී සඨසයා
බකින් වැළඳවී යැ. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් සහනට සිවුරු සහිත බතෙක්
පිළියෙළ කරන ලද යි දනිද්ද, සවග මහණුන්හට දෙන ලද යි නො ද
දනිද්ද, ඔහු ඇවැත්නි, සහනට සිවුරු පුදව යි මෙසේ කීහු. නැත ස්වාමීනි,
සවග හිමිවරු පිළියෙළ කළ තාක් සිවුරු සවග හිමිවරුනට පිරිනැමවුහු යි.

පාච්ඡනියපාළි භික්ඛුච්ඡව්භවෙනා

2. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිට්ඨා -පෙ- තෙ උජ්ඣායකාණී ධීයකාණී විපාචෙතති “කථං හී නාම ජබ්බඝට්ඨා භික්ඛු ජානං සඛ්ඛිකං ලාභං පරිණතං පුග්ගලස්ස පරිණාමෙසසකාණී” -පෙ- සච්චං කීර තුමො භික්ඛවො ජානං සඛ්ඛිකං ලාභං පරිණතං පුග්ගලස්ස පරිණාමොථානී. සච්චං භගවා. විගරහී චුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හී නාම තුමෙහ මොසපුරිසා ජානං සඛ්ඛිකං ලාභං පරිණතං පුග්ගලස්ස පරිණාමෙසසථ. තෙනං මොසපුරිසා අප්පසකානං වා පසාදස්ස -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවො ඉමං සිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“යො පන භික්ඛු ජානං සඛ්ඛිකං ලාභං පරිණතං පුග්ගලස්ස පරිණාමෙය්‍ය පාච්ඡනිය”නති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අඤ්ඤෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

ජානාති නාම: සාමං වා ජානාති අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙතති යො වා ආරොචෙති.

සඛ්ඛිකං නාම: සඛ්ඛස්ස දික්ඛං භොති පරිච්චිතං.

ලාභො නාම: විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජ. පරිසාඛාරා අනුමයො චුණ්ණපිණ්ණොපි දන්තකට්ඨමපි දසිකසුත්තමපි.

පරිණතං නාම: දස්සාම කරියාමාති වාචා භික්ඛා භොති තං පුග්ගලස්ස පරිණාමෙති ආපනති පාච්ඡනියස්ස. පරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤී පුග්ගලස්ස පරිණාමෙති ආපනති පාච්ඡනියස්ස. පරිණතෙ චෙමතිකො පුග්ගලස්ස පරිණාමෙති ආපනති දුක්ඛට්ඨස්ස. පරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤී පුග්ගලස්ස පරිණාමෙති අනාපනති.

සඛ්ඛස්ස පරිණතං අඤ්ඤෙසඛ්ඛස්ස වා චෙතියස්ස වා පරිණාමෙති ආපනති දුක්ඛට්ඨස්ස. චෙතියස්ස පරිණතං අඤ්ඤෙචෙතියස්ස වා සඛ්ඛස්ස වා ගණස්ස වා¹ පුග්ගලස්ස වා පරිණාමෙති ආපනති දුක්ඛට්ඨස්ස. පුග්ගලස්ස පරිණතං අඤ්ඤෙපුග්ගලස්ස වා සඛ්ඛස්ස වා ගණස්ස වා චෙතියස්ස වා පරිණාමෙති ආපනති දුක්ඛට්ඨස්ස. අපරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤී ආපනති දුක්ඛට්ඨස්ස. අපරිණතෙ චෙමතිකො ආපනති දුක්ඛට්ඨස්ස. අපරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤී අනාපනති.

1. ගණස්සවාහි පදං ම.ඡ. සං. නදියසතෙ.

2. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවාහු...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් සවග මහණහු පිරි නමන ලද සධ්දික ලාභය දැනැදැනැ පුහුලක්භට පිරිනැමුහු" ද යි...සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි පිරිනමන ලද සධ්දික ලාභය දැනැදැනැ පුහුලක්භට පිරිනමවු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ... කෙසේ නම් භිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි පිරිනමන ලද සධ්දික ලාභය දැන දැනැ පුහුලක්භට පිරිනැමුවහු ද? භිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්න යන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ මහණෙනි. මේ සිකපදය උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් පිරිනමන ලද සධ්දික ලාභය දැනැ දැනැ පුහුලක්භට පිරිනමන්නේ නම් පවිති වෙ" යයි

3. යො පන: යම්, යම්බදු... භික්ඛු... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

ජාතාති නම: තෙමේ හෝ දනී. අන්හු හෝ ඔහුට ඇරොජන්-හෙතෙමේ හෝ ඇරොජයි.

සධ්දික නම: සහනට දෙන ලද්දෙක් පරිත්‍යක්තයෙක් වෙයි.

ලාභ නම: වීචර යැ පිණ්ඩපාත යැ ශයනාසන යැ ග්ලානප්‍රත්‍යය හෙමජ්‍යාපරිෂකාර යැ. යටත් පිරිසෙයින් සුණුපිටු ද දහැබු ද දහටලුහුය ද,

පරිණත නම: දෙමහ කරමහ යි වාක් බිඳින ලද වෙයි. එය පුහුලක්භට පිරිනමා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. පිරිනැමුණෙහි පිරිනැමුණු සන් ඇතියේ පුහුලක්භට පිරිනමා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. පිරිනැමුණෙහි විමති ඇතියේ පුහුලක්භට පිරිනමා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පිරිනැමුණෙහි නො පිරිනැමුණු සන් ඇතියේ පුහුලක්භට පිරිනමා නම් ඇවැත් නැති.

සහනට පිරිනැමුණක් අන් සහනට හෝ සැයට හෝ පිරිනමා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. සැයට පිරිනැමුණක් අන්සැයකට හෝ සහනට හෝ ගණයට හෝ පුහුලක්භට හෝ පිරිනමා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පුහුලක්භට පිරිනැමුණක් අන් පුහුලක්භට හෝ සහනට හෝ ගණයට හෝ සැයට හෝ පිරිනමා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො පිරිනැමුණෙහි පිරිනැමුණු සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො පිරිනැමුණෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නො පිරිනැමුණෙහි නො පිරි නැමුණු සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

පාච්ඡතිකපාළි භික්ඛුචිහණේසා

අනාපතී: කඤ්ඤාදි පුළුල්යමානො යඤ්ඤාකං දෙයාධමො
පරිභොගං වා ලභයා පටිසඛිඛාරං වා ලභයා වීරධිකිකො
වා අසා යඤ්ඤා පන කුමාකං විහං පසිදති තඤ්ඤාදි භණ්ඨි
උමඤ්ඤාසා ආදිකමේකසාති.

පරිණාමනසිකාපදං ආදසමං

සහධමම්කවගො අධධමො

සප්පාදානං :

- සහධමම් වීච ණණ්ණො - මොහාපනං පහාරකං
- තලසත්ඤ්ඤා - සඤ්ඤාචම් ව උපසඤ්ඤා
- පටිබාහනඤ්ඤා - දධණ්ණො පරිණාමනසාති.

6.8.12 පරිණාමන ශික්ෂාපදය

කොයට දෙමු ද යි පුළුල්වීයන ලබන්නේ යම් තැනෙකැ තොපගේ දිය යුතු වත් පරිභොග හෝ ලබන්නේ නම් පිළිසකර හෝ ලබන්නේ නම් කීරකල් පැවැත්මෙක් හෝ වන්නේ නම් යම් කුණෙකැ වනාහි තොපගේ සිත පහදී නම් හෝ එයට දෙව යි බෙණේ නම් ඇවැත් නො වේ, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

දෙළොස්වැනි පරිණාමන ශික්ෂාපද යි.

අෂටම සහධම්මික වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

සහධම්මික යැ විවර්ණ සංඛ්‍යාත විලේඛන යැ මොහන යැ පහාර යැ තලසත්තික යැ අමුලක යැ සඤ්චිච්ච යැ උපස්සුති යැ කම්ම පටිබාහන යැ ඡන්දං අදත්ථා ගමන යැ දබ්බ යැ පරිණාමන සිබය ද යි.

රාජනේතපුරයකිකවපද

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං වීභරතී ජෙතතිනො අනාඨ පිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා පසෙනදී කොසලො උයානපාලං ආණාපෙසි ගව්ඨ භණෙ උයානං සොධෙහි උයානං ගමීසකාමාති.¹ එවං දෙවාති ඛො සො උයානපාලො රඤ්ඤෙ පසෙනදීසක කොසලස පටිසසුඤ්ඤා උයානං සොධෙතො අද්දස භගවතො අඤ්ඤතරසමි රුකබ්බුලෙ නිසිනො, දිසවාන යෙන රාජා පසෙනදී කොසලො තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිඤ්ඤා රාජානං පසෙනදී කොසලං එතදවොච: “සුඤ්ඤා ඤො උයානං අපි ච භගවා තඤ්ඤා නිසිනො”ති. හොතු භණෙ මයං භගවතො පටිච්චාසකාමාති.

2. අථ ඛො රාජා පසෙනදී කොසලො උයානං ගතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො උපාසකො භගවතො පටිච්චාසතො නිසිනො හොති. අද්දසා ඛො රාජා පසෙනදී කොසලො තං උපාසකං භගවතො පටිච්චාසතො නිසිනො, දිසවාන භිතො අට්ඨාසි. අථ ඛො රඤ්ඤෙ පසෙනදීසක කොසලස එතදහොසි, නාරභතායං පුට්ඨො පාපො හොතුං යථාභගවතො පටිච්චාසතීති. යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි උපසඛකමිඤ්ඤා භගවතො අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනො නිසීදි. අථ ඛො සො උපාසකො භගවතො ගාරවෙන රාජානං පසෙනදී කොසලං තෙව අභිවාදෙසි න පච්චුට්ඨාසි. අථ ඛො රාජා පසෙනදී කොසලො අනත්තමනො අහොසි, “කථං හි නාමායං පුට්ඨො මධි ආගතෙ තෙව අභිවාදෙසකති න පච්චුට්ඨාසතී”ති. අථ ඛො භගවා රාජානං පසෙනදී කොසලං අනත්තමනං විදිඤ්ඤා රාජානං පසෙනදී කොසලං එතදවොච, “එසො ඛො මහාරාජ උපාසකො බහුසුතො ආගතාගමො කාමෙසු වීතරාගො”ති.

3. අථ ඛො රඤ්ඤෙ පසෙනදීසක කොසලස එතදහොසි, නාරභතායං උපාසකො ඔරකො හොතුං, භගවාපි ඉමස වණං භාසතීති. තං උපාසකං එතදවොච: “වදෙයාසි උපාසක යෙන අඤ්ඤා”ති. සුච්ඡු දෙවාති. අථ ඛො භගවා රාජානං පසෙනදී කොසලං ධම්මො කථාය සඤ්ඤෙසසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සච්චහංසෙසි, අථ ඛො රාජා පසෙනදී කොසලො භගවතා ධම්මො කථාය සඤ්ඤෙසසි සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සමච්චහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවතො අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඤ්ඤා කඤ්ඤා පකකාමි.

1. ගමීසකාමිති, සීඉ.

රාජනෙත්‍ර ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් කුච්ච ජෙනවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩැවෙසෙකි. එසමයෙහි වනාහි ප්‍රසෙනජීත් කොශල රාජ තෙමේ උයන්පල්ලාට 'යව කොලෙනි, උයනට යන්නෙමි උයන ශොධනය කරව'යි අණ කෙළේ යැ. 'එසේ යැ දෙවයෙනි'යි ඒ උයන්පල් තෙමේ ප්‍රසෙනජීත් කොශල රාජයාහට පිළිවදන් දී උයන ශොධනය කරන්නේ එක්තරා රුක්වුලෙකැ වැඩැහුන් භාග්‍යවතුන් දිවි. දැකූ ප්‍රසෙනජීත් කොශල රාජයා වෙතැ එළැඹියේ යැ. එළැඹූ ප්‍රසෙනජීත් කොශලරාජයාට මෙය කී යැ. දෙවයෙනි, උයන ශොධනය කරන ලදී. තවද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි වැඩැහුන් සෙයෙකැ යි. වේවා, බල, ඇපි භාග්‍යවතුන් පර්යුපාසන කරමිහ යි.

2. ඉක්බිති ප්‍රසෙනජීත් කොශල රාජ තෙමේ උයනට ගොස් භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළැඹියේ යැ. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා උච්ඡුවෙක් භාග්‍යවතුන් පර්යුපාසන කරමින් හුන්නේ වෙයි. ප්‍රසෙනජීත් කොශල රාජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් ඇසිරිකරමින් හුන් ඒ උච්ඡුවා දිවි. දැකූ බියපත් වැ සිටියේ යි. එකල්හි ප්‍රසෙනජීත් කොශල රජහට මෙ සිත විය: මේ පුරුෂ තෙමේ යම් භයයකින් භාග්‍යවතුන් ඇසිරි කෙරේ ද, එහෙයින් ලාමක වන්නට නො සුදුස්සෙකැ යි භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළැඹියේ යැ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත් පසෙකැ හුන්නේ යැ. එකල්හි ඒ උච්ඡු තෙමේ භාග්‍යවතුන්හට ගෞරවයෙන් ප්‍රසෙනජීත් කොශල රාජයා නො මැ වැන්දේ යැ. හුනස්නෙන් නො නැඟ සිටියේ යැ. එකල්හි ප්‍රසෙනජීත් කොශල රාජ තෙමේ නො සතුටු විය: "කෙසේ නම් මේ පුරුෂ තෙමේ මා ආ කල්හි නො මැ වැන්දේ ද? නො නැඟ සිටියේ"ද යි. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රසෙනජීත් කොශල රාජයා නො සතුටුවූවහු දනූ ප්‍රසෙනජීත් කොශල රාජයාහට මෙය වදළුසේ කැ. මහරජ තෙල උච්ඡු බහුශ්‍රැතයෙකැ ආගතාගමයෙකැ කාමයෙහි චිතරාගයෙකැ යි.

3. ඉක්බිති ප්‍රසෙනජීත් කොශල රාජයාහට මෙ සිත විය: මේ උච්ඡු ලාමක වන්නට නො නිසි යැ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් මොහුගේ ගුණ වනන සේකැ යි ඒ උච්ඡුවාට මෙය කී යැ: උච්ඡුව, යමෙකින් වැඩෙක් වේ නම් කියන්නෙහි යැ යි යහපති දෙවයෙනි යි (හේ කීය) එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රසෙනජීත් කොශල රාජයාට දඟුම් කථායෙන් මොනවට කරුණු දක්වූ සේකැ, මොනවට කරුණු ගැන්වූ සේකැ, මොන වට තෙද ගැන්වූ සේකැ, මොනවට සතුටු කැරවූ සේකි. එකල්හි ප්‍රසෙනජීත් කොශලරාජ ගෙමේ භාග්‍යවතුන් විසින් දඟුම් කථායෙන් මොනවට කරුණු දක්වන ලද්දේ මොනවට කරුණු ගන්වන ලද්දේ මොනවට තෙද ගන්වන ලද්දේ මොනවට සතුටු කරවන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැඟිට භාග්‍යවතුන් සකසා වැද පැදකුණු කොට ඉවත් වැ ගියේ යි.

පාරික්ෂකයාගේ භීෂණවේදනාව

4. තෙත බො පන සමයෙන් රාජා පසෙන්නදි කොසලො උපරිපාසාද වරගතො භොති. අද්දසා බො රාජා පසෙන්නදි කොසලො තං උපාසකං රජීකාය ජනනපාණිං ගච්ඡන්තා. දිස්වාන පකෙකාසාපෙච්චා එතදවොච: “චං කීර උපාසක ඛුභුභුතො ආගතාගමො, සාධු උපාසක අමොකං ඉඤ්ඤාගාරං ධම්මං වාචෙහී” ති. යමිංසාහං¹ දෙව ජානාමී අයතානං වාහසා, අයතාව දෙවස ඉඤ්ඤාගාරං ධම්මං වාචෙවසනති. අප් බො රාජා පසෙන්නදි කොසලො සච්චං බො උපාසකො ආහාති යෙන හගවා තෙනුපසඛිකම්, උපසඛිකම්චා හගවන්තං අභිවාදෙච්චා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීනො බො රාජා පසෙන්නදි කොසලො හගවන්තං එතදවොච: “සාධු හතෙන හගවා එකං භීෂණං ආණාපෙතු, යො අමොකං ඉඤ්ඤාගාරං ධම්මං වාචෙවසනති” ති. අප් බො හගවා රාජානං පසෙන්නදිං කොසලං ධම්මයා කපාය සන්දසෙසයි -පෙ-. පදකම්ණං කච්චා පසභාමී.

5. අප් බො හගවා ආයඤ්ඤා ආනන්දං ආමනෙසයි, තෙන භා'නන්ද රඤ්ඤා ඉඤ්ඤාගාරං ධම්මං වාචෙහීති. එවං හතෙනති බො ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ හගවතො පටිභුභුච්චා² කාලෙන කාලං පටිසීච්චා රඤ්ඤා ඉඤ්ඤාගාරං ධම්මං වාචෙහී. අප් බො ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ පුබ්බතභසමයං නිවාසෙච්චා පඤ්චවරං ආදය යෙන රඤ්ඤා පසෙන්නදික කොසලස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකම්. තෙත බො පන සමයෙන් රාජා පසෙන්නදි කොසලො මලලිකාය දෙවියා සද්ධිං සයනගතො භොති. අද්දසා බො මලලිකා දෙවී ආයඤ්ඤා ආනන්දං දුරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන සභසා වුට්ඨායි. පිතකමසා³ දුසං පහසීච්චා. අප් බො ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ තතොව පටිත්ථිකඤ්චා ආරාමං ගන්චා භීෂණං එතමච්චා ආරොචෙයි.

6. යෙ තෙ භීෂණ දඬුවමා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති වියනති වීපාවෙහති. “කපං හි නාම ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ පුබ්බ අපට්ඨංචීදිතො රඤ්ඤා අනෙඤ්ඤා පටිසීච්චා” ති -පෙ-. සච්චං කීර චං ආනන්ද පුබ්බ අපට්ඨංචීදිතො රඤ්ඤා අනෙඤ්ඤා පටිසීච්චා. සච්චං හගවා. වීගරහි බුද්ධො හගවා. -පෙ- කපං හි නාම චං ආනන්ද පුබ්බ අපට්ඨංචීදිතො රඤ්ඤා අනෙඤ්ඤා පටිසීච්චා. තෙන ආනන්ද අපසඤ්ඤානං වා පසාදය -පෙ- වීගරහිච්චා ධම්මං කපං කච්චා භීෂණ ආමනෙසයි.

1. යමිංසාහං - මරණ.
 2. පටිභුභුච්චා - බිඳු.
 3. පිතකමසා - මරණ.

4. එසමයෙහි වනාහි ප්‍රසෙනරීන් කොඹලරාජ තෙමේ මතු මහල් තලයට පැමිණියේ වෙයි. ප්‍රසෙනරීන් කොඹල රාජ තෙමේ විවිසෙහි කුඩගන් අත් ඇති වැ යන්නා වූ ඒ උවසුවා දීවී. දකැ කැඳවා මෙය කී යැ. උවසුව, තෙපි බහුශ්‍රැත වව ආගතාගම ඇත්තව, මැනැවැ උවසුව; අපගේ ඇතොවුරට බණ උගන්වව යි. දෙවයෙනි, මම යමක් දනිමි නම් එය ද ආයායන් කරුණු කොට ගෙන වෙයි. ආයායෝ මැ දෙවයන්ගේ ඇතොවුරට බණ උගන්වන්නාහ යි. එකල්හි ප්‍රසෙනරීන් කොඹල රාජ තෙමේ 'සැබැවක් මැ උවසු කියා යැ යි භාගාවතුන් වෙතැ එළැඹියේ යැ. එළැඹි භාගාවතුන් සකසා වැද එකක්පසෙකැ හුන්නේ යැ. එකක් පසෙකැ හුන්නා මැ වූ ප්‍රසෙනරීන් කොඹලරාජ තෙමේ භාගාවතුන්හට මෙය කී යැ: ස්වාමීනි, යමෙක් අපගේ ඇතොවුරට ධර්මය උගන්වන්නේ නම් භාගාවතුන් වහන්සේ එබඳු එක් මහණක්හු අණවන සේක් නම් මැනැවැයි. එකල්හි භාගාවතුන් වහන්සේ ප්‍රසෙනරීන් කොඹල රාජයා දැහැමි කථායෙන් මොනවට කරුණු දක්වූසේකැ...පදකුණු කොට ඉවත් වැ ගියේ යි.

5. ඉක්බිති භාගාවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන් ඇමතු සේකැ. එසේ නම් ආනන්දයෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට බණ උගන්වවයි. එසේ යැ වහන්සැ යි ආයුෂ්මත් අනද තෙරණුවෝ භාගාවතුන් හට පිළිවදන් දී කලින් කල පිවිස රජහුගේ ඇතොවුරට බණ උගන්වති. එකල්හි ආයුෂ්මත් අනද තෙරණුවෝ පෙරවරු හැද පෙරෙවැ පායිවුරු ගෙනැ ප්‍රසෙනරීන් කොඹල රාජයාගේ මැදුරට එළැඹියහ. එසමයෙහි වනාහි පසේනදී කොසොල් රජ මල්ලිකා දෙවිය සමඟ ශයනගත වූයේ වෙයි. මල්ලිකා දෙවී ආයුෂ්මත් අනද තෙරුන් දුරින් ම එනුවන් දකැ යුහු වැ නැගී සිටියා යැ. ඇයගේ රන්වන් සඵව ගිලිහිණ, එකල්හි ආයුෂ්මත් අනද තෙරණුවෝ එයින් මැ නැවැති ආරාමයට ගොස් මහණුනහට තෙල කරුණ දන්වූහ.

6. යම් මහණ කෙනෙක් අපිය වූවාහු... ඔහු ලමු කොට සිතති, තුඟුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: "කෙසේ නම් පෙර. නො දන්වාලූ ආයුෂ්මත් අනද තෙරණුවෝ රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසියාහු" ද යි... සැබෑ ද ආනන්දයෙනි, තෙපි පෙර. නො දන්වන ලද්දහු රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසියහු ද යි. සැබෑවැ භාගාවතුන් වහන්ස, භාගාවත් බුදුහු ගැරහුහ...කෙසේ නම් ආනන්දයෙනි, තෙපි පෙර. නො දන්වන ලද්දහු රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසියහු ද? ආනන්දයෙනි, මෙය අප්‍රසන්න යන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...ගරහා දැහැමි කථා කොට මහණුන් ඇමතුහු.

පාච්ඡන්දියපාළි භික්ඛුවිභවෙයා

7. දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා රාජනෙතපුරපවෙසනෙ, කතමෙ දස: ඉධ භික්ඛවෙ රාජා මහෙසියා සද්ධිං නිපකොඤ්ඤා¹ හොති, තස් භික්ඛු පච්ඡන්ති, මහෙසී වා භික්ඛුං දිඤ්චා සිතං පාතුකරොති, භික්ඛු වා මහෙසීං දිඤ්චා සිතං පාතුකරොති. තස් රඤ්ඤෙ ඵලං හොති. “අද්ධා ඉමෙසං කතං වා කරියසනහි වා”ති. අයං භික්ඛවෙ පටමො ආදීනවො රාජනෙතපුරපවෙසනෙ.

පුනවපරං භික්ඛවෙ රාජා බහුකිච්චො බහුකරණියො අඤ්ඤතරං ඉඤ්ඤං ගහොවා නසකරති, සා තෙන ගබ්භං ගණකාති², තස් රඤ්ඤෙ ඵලං හොති. “න ඛො ඉධ අඤ්ඤෙ කොච්චි පච්ඡන්ති, අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන. සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කමම”හති, අයං භික්ඛවෙ දුතියො ආදීනවො රාජනෙතපුරපවෙසනෙ.

පුනවපරං භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ අනෙතපුරෙ අඤ්ඤතරං රතනං නසකති. තස් රඤ්ඤෙ ඵලං හොති. “න ඛො ඉධ අඤ්ඤෙ කොච්චි පච්ඡන්ති, අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන. සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කමම”හති, අයං භික්ඛවෙ තතියො ආදීනවො රාජනෙතපුරපවෙසනෙ.

පුනවපරං භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ අනෙතපුරෙ අබ්භන්තරා ගුඤ්ඤමන්තා බ්භිද්ධා සමෙභදං ගවජනහි. තස් රඤ්ඤෙ ඵලං හොති. “න ඛො ඉධ අඤ්ඤෙ කොච්චි පච්ඡන්ති, අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන. සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කමම”හති, අයං භික්ඛවෙ චතුසො ආදීනවො රාජනෙතපුරපවෙසනෙ.

පුනවපරං භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ අනෙතපුරෙ පුනො වා පිතරං පසෙති, පිතා වා පුතං පසෙති; තෙසං ඵලං හොති. “න ඛො ඉධ අඤ්ඤෙ කොච්චි පච්ඡන්ති, අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කමම”හති, අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආදීනවො රාජනෙතපුරපවෙසනෙ.

පුනවපරං භික්ඛවෙ රාජා නීවට්ඨානියං උච්චො යානෙ යපෙති, යෙසං තං අමනාපං තෙසං ඵලං හොති. “රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසලෙඨා, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කමම”හති. අයං භික්ඛවෙ ජලෙඨා ආදීනවො රාජනෙතපුරපවෙසනෙ.

පුනවපරං භික්ඛවෙ රාජා උච්චට්ඨානියං නීචෙ යානෙ යපෙති. යෙසං තං අමනාපං තෙසං ඵලං හොති. “රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසලෙඨා, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කමම”හති. අයං භික්ඛවෙ සකමො ආදීනවො රාජනෙතපුරපවෙසනෙ.

1. නිසිකොඤ්ඤා - මජ්ඣ. 2. ගණනී - මජ්ඣ.

7. මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි මේ ආදීනවයෝ දස දෙනෙකි. කවර දස දෙනෙක් ද යත්: මෙහි මහණෙනි, රජ තෙමේ මෙහෙසිය සමඟ භෝගත්තේ වෙයි. එහි ඉහණෙක් පිවිසෙයි. මෙහෙසිය හෝ මහණහු දකු සිනා පහළ කෙරෙයි. මහණ හෝ මෙහෙසිය දකු සිනා පහළ කෙරෙයි. එහි ලා රජහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි. එකැනින් මොවුන් විසින් ව්‍යතික්‍රම කරන ලදා යි හෝ කරන්නහු හෝ වෙති යි. මහණෙනි, මේ රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි පළමුවන ආදීනව යි.

තවද මහණෙනි, බොහෝ කිස ඇති බොහෝ කරණි ඇති රජ තෙමේ එක්තරා ස්ත්‍රියක වෙතැ ගොස් නො සිති කෙරෙයි ඔ නොමෝ ඔහු කරණ කොට ගෙනැ ගැබ ගනී. එහි ලා රජහට මෙසේ සිත් වෙයි. මෙහි පැවිද්දකු තබා අන් කිසිවෙක් නො පිවිසෙයි. පැවිද්දගේ කම්යෙක් වන්නේ හො යි. මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි මේ දෙවන ආදීනව යි.

තවද මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරෙහි එක්තරා මිණිරුවනෙක් තස්සි. එහිලා රජහට ඉමෂේ සිත් වෙයි. මෙහි පැවිද්දකු තබා අන් කිසිවෙක් නො පිවිසෙයි, පැවිද්දගේ කර්මයෙක් වන්නේ හො යි. මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි මේ තෙවන ආදීනව යි.

තවද මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරෙහි ඇතුළත්හි වූ සැහැවුණු රහස්සු පිටත්හි සම්භෙදයට යෙකි. එහි ලා රජහට මෙසේ සිත් වෙයි. මෙහි පැවිද්දකු තබා අන් කිසිවෙක් නො පිවිසෙයි. පැවිද්දගේ කම්යෙක් වන්නේ හො යි. මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි මේ සතරවන ආදීනව යි.

තවද මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරෙහි පුත්‍රයා හෝ පියහු (නසන්-නට) කැමැති වෙයි. පියා හෝ පුත්‍ර (නසන්නට) කැමැති වෙයි. ඔවුනට මෙසේ සිත් වෙයි. මෙහි පැවිද්දකු තබා අන් කිසිවෙක් නො පිවිසෙයි. පැවිද්දගේ කර්මයෙක් වන්නේ හො යි. මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි මේ පස්වන ආදීනව යි.

තවද මහණෙනි, රජ තෙමේ පහත්තන්හි සිටියහු උසස් තන්හි තබයි. එය යම් කෙනකුන්හට නො මැනැවි නම් ඔවුන්ට මෙසේ සිත් වෙයි. රජ තෙමේ වනාහි පැවිද්දහු සමඟ හැනී සිටියේ යැ. පැවිද්දගේ කම්යෙක් වන්නේ හො යි. මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි මේ සවන ආදීනව යි.

තවද මහණෙනි, රජ තෙමේ උසස් තන්හි සිටියහු පහත් තන්හි තබයි. එය යම් කෙනකුන්හට නො මැනැවි නම් ඔවුනට මෙසේ සිත් වෙයි. රජ තෙමේ වනාහි පැවිද්දහු සමඟ හැනී සිටියේ යැ, පැවිද්දගේ කම්යෙක් වන්නේ හො යි. මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි මේ සත්වන ආදීනව යි.

පාච්ඡන්ද්‍යපාළි භික්ඛුවිභවේනා

පුනවපරං භික්ඛවෙ රාජා අකාලෙ සෙනං උයොයාචෙති. යෙසං තං අමනාපං තෙසං එවං භොති, “රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසට්ඨො සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්ම”හති. අයං භික්ඛවෙ අද්ධමො ආදීනවො රාජනෙත්ථරපවෙසනො.

පුනවපරං භික්ඛවෙ රාජා කාලෙ සෙනං උයොයාචෙත්වා අත්තරාමිභනො නිවත්තාපෙති, යෙසං තං අමනාපං තෙසං එවං භොති. ‘රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසට්ඨො, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්ම”හති. අයං භික්ඛවෙ නවමො ආදීනවො රාජනෙත්ථරපවෙසනො.

පුනවපරං භික්ඛවෙ රජෙඤ්ඤ රාජනෙත්ථරං හත්ථිසම්මද්දං අත්ත- සම්මද්දං රජසම්මද්දං රජනීයානි¹ රූපසද්දගඤ්ඤරසචොට්ඨබ්බානි යානී න පබ්බජිතස්ස සාරූප්පානි, අයං භික්ඛවෙ දසමො ආදීනවො රාජනෙත්ථරපවෙසනො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස ආදීනවා රාජනෙත්ථරපවෙසනෙති.

8. අඵ ඛො භගවා අයසේත්තං ආනන්දං අනෙකපරියායෙභ වීගරභීත්වා දුභරතාය -පෙ- එවන්ඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු රජෙඤ්ඤා ඛත්තියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස² අනික්ඛන්ත- රාජනෙ අනිභතරත්තනෙ³ පුබ්බෙ අපපට්ඨංචීදිතො ඉන්ද්‍රඛිලං අතික්කාමෙය්‍ය පාච්ඡන්ද්‍ය”හති.

9. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමස්මි අපෙඤ්ඤ අධිපෙතො භික්ඛුති.

ඛත්තියො නාම: උභතො සුජාතො භොති මාතීතො ච පිතීතො ච සංසුද්ධගභණිකො යාවසත්තමා පිතාමභස්සුගා අක්ඛීතො ආනුපක්කුට්ඨො ජාතීවාදෙන.

මුද්ධාවසිත්තො නාම: ඛන්ද්‍යාභිසෙකෙන අභිසිත්තො භොති.

1. රජජනීයානි - මෙසං.
2. මුද්ධාවසිත්තස්ස - භ්‍යා.
3. අනිභතරත්තනෙ - මෙසං.

තවද මහණෙනි, රජ තෙමේ නො කල්හි සෙන්. (සුදයට) නභා යවයි. එය යම් කෙනෙකුන්හට නො මැනැව් නම් ඔවුනට මෙසේ සිත් වෙයි: රජතෙමේ වනාහි පැවිද්දහු සමඟ හැනී සිටියේ යැ. පැවිද්දගේ කම්යෙක් වන්නේ හො යි. මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි මේ අටවැනි ආදීනව යි.

තවද මහණෙනි, රජතෙමේ කල්හි සෙන් නභා යවා අතරමහින් නවත්වාලයි. එය යම් කෙනෙකුන්හට නො මැනැව් නම් ඔවුනට මෙසේ සිත් වෙයි. රජ තෙමේ වනාහි පැවිද්දහු සමඟ හැනී සිටියේ යැ. පැවිද්දගේ කම්යෙක් වන්නේ හො යි. මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි මේ නවවන ආදීනව යි.

තවද මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරෙහි ඇත්ගැටුම් අස්ගැටුම් පිය ගැටුම් පැවිද්දහුට නො නිසි රාගයට කරුණු වූ රූ හඬ ගඳ රස පහස්සු වෙති. මහණෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි මේ දසවන ආදීනව යි. මහණෙනි, මොහු වනාහි රජහුගේ ඇතොවුරට පිවිසීමෙහි දස ආදීනවයෝ යි.

8. ඉත්බිකී භාගාවකුන් වහන්සේ නොයෙක් කරුණෙන් ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් ගරභා දුබරබව පිණිස...මෙසේ මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් පෙර නොදන්වන උද්දේ රජු නික්ම නොගිය කල්හි මෙහෙසිය නික්ම නො ගිය කල්හි මුදුනෙහි බියෙස් කළ ක්ෂේත්‍රය රජස්සුගේ යහන් ගෙයි එළිපත ඉක්මවා නම් පවිති වෙ” යැ යි.

9. යො පන: යම්, යම්බදු...හික්වු... මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද හික්ෂු යි.

බන්ධන නම්- මවුපසින් හා පියපසින් හා දෙපසින් මොනවට දුනුයේ ද පිරිසිදු මවුකුස ඇතියේ ද සත්වන කුලපරම්පරා තෙක් පානිවැදයෙන් බැහැර නො කරන ලද්දේ ද අවමන් නො කරන ලද්දේ ද වෙයි.

මුද්‍රාවසිසන නම්: ක්ෂේත්‍රියාහිමෙකයන් අභිෂික්ත වූයේ වෙයි.

පාවිතය පාළු හි කටුවිහරය

අනිකඛනාරාජකෙති: රාජා සයනිසරා අනිසබනො හොති.

අනිහතරතකෙති: මහෙසී සයනිසරා අනිසබනො හොති. උහො වා අනිසබනො හොති.

පුබ්බෙ අපපට්ඨං විදිතොති: පුබ්බෙ අනිමභන්තො.¹

ඉන්ද්‍රඛිලො නාම: සයනිසරං උමමාරො වුවති.

සයනිසරං නාම: යත් කත්ථි රඤ්ඤ සයනං පඤ්ඤන්තං හොති අන්තමයො සානිපාකාරපටීකඛිතමයි.

ඉන්ද්‍රඛිලං අතිකකාමෙයානි: පයමං පාදං උමමාරං අතිකකාමෙති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස. දුතියං පාදං අතිකකාමෙති ආපත්ති පාවිත්තයසස.

අපට්ඨං විදිතෙ අපට්ඨං විදිතස ඤ්ඤී ඉන්ද්‍රඛිලං අතිකකාමෙති ආපත්ති පාවිත්තයසස. අපට්ඨං විදිතෙ වෙමතිකො ඉන්ද්‍රඛිලං අතිකකාමෙති ආපත්ති පාවිත්තයසස. අපට්ඨං විදිතෙ පට්ඨං විදිතස ඤ්ඤී ඉන්ද්‍රඛිලං අතිකකාමෙති ආපත්ති පාවිත්තයසස.

පට්ඨං විදිතෙ අපට්ඨං විදිතස ඤ්ඤී ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස. පට්ඨං විදිතෙ වෙමතිකො ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස. පට්ඨං විදිතෙ පට්ඨං විදිතස ඤ්ඤී අනාපත්ති.

අනාපත්ති පට්ඨං විදිතෙ න ඛන්තො හොති; න ඛන්තොති-සෙකෙන අභිසිනො හොති, රාජා වා² සයනිසරා නිසබනො හොති-මහෙසී වා³ සයනිසරා නිසබනො හොති. උහො වා නිසබනො ව හොති, න සයනිසරෙ උමමන්තකස ආදිකමිකසාති.

රාජනෙතපුරසිකඛාපදං පයමි.³

1. අනාමනෙතො-මජ්ඣ.
2. වානී පදං - මජ්ඣ. නකථී
3. අනෙතපුර සිකඛාපදං - මජ්ඣ.

අනිකඛනාරාජකෙ: රජ තෙමේ යහන්ගෙයින් නො නික්මුණේ වෙයි.

අනිහතරතනකෙ: මෙහෙයි තොමෝ යහන් ගෙයින් නො නික්මුණී වෙයි. දෙදෙන මැ හෝ නො නික්මුණහු වෙත්.

පුබ්බ අපපට්ඨංචිදිනො: පෙඨ නිමන්ත්‍රණ නොකරන ලද්දේ,

ඉඤ්චිල නම: යහන් ගෙයි එළිපත කියනු ලැබෙයි.

සයනිසර නම: යම් කිසි තැනෙකැ රජහට යහනෙක් පනවන ලද වේ ද යටත්පිරිසෙයින් කඩතුරාවෙකින් වට කරන ලද්දෙකුත් වේ ද (එය යි).

ඉඤ්චිලං අභිකකාමෙයා: පළමු පිය එළිපත ඉක්මවා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දෙවන පිය ඉක්මවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

නො දන්වන ලද්දෙහි නො දන්වනලද සන් ඇතියේ එළිපත ඉක්මවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නො දන්වනලද්දෙහි විමති ඇතියේ එළිපත ඉක්මවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. නො දන්වන ලද්දෙහි දන්වන ලද සන් ඇතියේ එළිපත ඉක්මවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

දන්වන ලද්දෙහි නො දන්වන ලද සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දන්වන ලද්දෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. දන්වන ලද්දෙහි දන්වන ලද සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

දන්වන ලද්දෙහි, ක්ෂත්‍රියයෙක් නො වේ නම්, ක්ෂත්‍රියාභිෂෙක යෙන් අභිෂික්තයෙක් නො වේ නම්, රජතෙමේ හෝ යහන්ගෙයින් නික් මුණේ වේ නම්, මෙහෙයි තොමෝ හෝ යහන්ගෙයින් නික්මුණී වේ නම්, දෙදෙන මැ හෝ නික්මුණෝ වෙත් නම්, නො යහන්ගෙයි නම්, (ඇවැත්-නො වේ) උමමත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

පළමුවැනි රාජන්තෙපුර ශික්ෂාපදයි.

රත්නසිකඛාපදං

1. තෙත සමයෙන බුද්ධා භගවා සාවතීයං චිහරති ඡේතවනෙ අනාඨිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙත ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අචීරවතියා නදියා නභායති. අඤ්ඤතරොපි බ්‍රාහ්මණො පඤ්ඤසතානං ඵවිකං ඵලෙ නික්ඛිපිඤ්ඤා අචීරවතියා නදියා නභායිඤ්ඤා වික්ඛරිඤ්ඤා අගමාසි. අථ ඛො සො භික්ඛු තස්සායං බ්‍රාහ්මණස්ස ඵවිකා මා ඉධ නඤ්ඤිති අග්ගභෙසි. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො සරිඤ්ඤා කුරිතකුරිතො¹ ආධාවිඤ්ඤා තං භික්ඛුං ඵතදවොච: අපි මෙ භො ඵවිකං පසෙසයායාසිති. හඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණාති අදුසි. අථ ඛො තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ඵතදභොසි. තෙත නු ඛො අහං උපායෙන ඉමස්ස භික්ඛුනො පුණ්ණපතං න දදෙය්‍යතී. න මෙ භො පඤ්ඤසතාති සහස්සං මෙති පලිබුද්ධිඤ්ඤා වුඤ්ඤා.

2. අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගණවා භික්ඛුනං ඵතමසුං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛු අපිච්ඡා -පෙ-තෙ උරුකායතී ඛියතති විපාවෙනති, “කථං හි නාම භික්ඛු රත්නං උග්ගභෙසසී”ති -පෙ- සච්චං කීර ඤ්ඤං භික්ඛු රත්නං උග්ගභෙසිති. සච්චං භගවා. චිහරභි බුද්ධා භගවා -පෙ- කථං හි නාම ඤ්ඤං මොසපුරිස රත්නං උග්ගභෙසසී. තෙතං මොසපුරිස අපසසතානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු රත්නං වා රත්නසම්මතං වා උග්ගභෙසායා වා උග්ගභෙසාපෙයා වා පාවිතතිය”තී.

ඵවඤ්ඤාං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤතං භොති.

3. තෙත ඛො පන සමයෙන සාවතීයං උසසවො භොති, මනුසසා අලංකතපටියතො උයානං ගච්ඡතී. විසාඛාපි මිඟාරමාතා අලංකතපටියතො උයානං ගමිසාමීති ගාමතො නික්ඛමිඤ්ඤා “කාහං කරිසාමී උයානං ගණවා” යනතුනාහං භගවතං පඨිරුපාසෙය්‍ය”තී ආහරණං ඔවුඤ්ඤා උතරාසධෙගන හණ්ඩිකං බන්ධිඤ්ඤා දුසියා අදුසි, “හඤ්ඤ ඡේ ඉමං හණ්ඩිකං ගණ්ඤාමී”ති. අථ ඛො විසාඛා මිඟාරමාතා යෙන භගවා තෙනුපසඛසමී, උපසඛසමීඤ්ඤා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමතං නිසීදි. ඵකමතං නිසින්නං ඛො විසාඛං මිඟාරමාතරං භගවා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසසි, සමාදපෙසි. සමුනෙතපෙසි සමපභංසෙසි. අථ ඛො විසාඛා මිඟාරමාතා භගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤසිතා සමාදපිතා සමුනෙතපිතා සමපභංසිතා උච්චායාසනා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා පදක්ඛණං කඤ්ඤා පකකාමී. අථ ඛො සා දුසි තං හණ්ඩිකං විසරිඤ්ඤා අගමාසි. භික්ඛු පසිඤ්ඤා භගවතො ඵතමසුං ආරොචෙසුං. තෙත හි භික්ඛවෙ උග්ගභෙසවා නික්ඛිපථාති.

1. නභායනො - මඡසා.
2. කුරිතො - මඡසා.

රත්න ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් තුවර ජේතවන නම් අනෝපිච්ච සිටුහුගේ අරමිති වැඩැවෙයෙකි. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා මහණෙක් අවිරවකී නදියෙහි ස්නාන කෙරෙයි. එක්තරා බමුණෙකුදු පන්සියයෙකින් පිරි පියැල්ලක් ගොඩබිමැ බහා තබා අවිරවකී නදියෙහි නභා නොසිහි කොට ගියේ යැ. එකල්හි එ මහණ ඒ බමුණාගේ මේ පියැල්ල මෙහි නහමක් නසිව යි ගත්තේ යැ. එකල්හි ඒ බමුණා සිහි කොට වෙළෙච්ච වෙළෙච්ච වැ දිවැ අවුත් එමහණහට 'පින්වත, මාගේ පියැල්ල දක්නෙහි ද' යි මෙය කී යැ. ඉද බමණැයි දින. එකල්හි එ බමණහට මෙසිත විය; මම කිනම් උපායෙකින් මෙ මහණහට පූර්ණ පත්‍රය (සියයට පහ) නොදෙන්නෙමි ද යි. පින්වත, මාගේ පන්සියයෙක් නො වෙයි. මාගේ දහ සෙකැ යි වද දී මුදලී යැ.

2. ඉක්බිති ඒ මහණ ආරාමයට ගොස් මහණුන්හට තෙල කරුණ දන්වී යැ. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතකි, නුගුණ පවසකි, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් මහණෙක් රත්නයක් පිළිගත්තේ" ද යි ...සැබෑ ද මහණ, තෙපි රත්නයක් පිළි ගත්තු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු... කෙසේ නම් භිස් පුරුෂය, තෙපි රත්නයක් පිළිගත්තහු ද? භිස් පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු.

"යම් මහණෙක් රත්නයක් හෝ රත්න සම්මතයක් හෝ ගත්තේ නම් හෝ ගත්වත්තේ නම් හෝ පවිත්‍ර වේ" යයි.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

3. එසමයෙහි වනාහි සැවැතෙහි උත්සවයෙක් වෙයි. මිනිස්සු අබරණ ලා සැරසුණාහු උයනට යෙකි. විශාඛා මිඟාරමාතෘ තොමෝත් අබරණ ලා සැරසුණ උයනට යන්නෙමැ යි ගමින් කික්ම මම උයනට ගොස් කුමක් කෙරෙමි ද? යම් හෙයකින් මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පර්යයුපාසන කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ යි අබරණ මුද්‍රපියා උතුරු සඵවෙන් පොදියක් බැඳ "ඉද කෙල්ල! මේ පොදිය ගනුව" යි දැස්සට දින. ඉක්බිති විශාඛා මිඟාරමාතෘ තොමෝ භාග්‍යවතුන් වෙතැ එළැඹියා යැ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් සකසා වැඳ එකත්පසෙකැ හුන්නී යැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එකත් පසෙක හුන් මිඟාරමාතෘ වූ විසාඛාව දහැමි කථායෙන් මොනවට කරුණු දක්වූ සේකැ මොනවට කරුණු ගැන්වූ සේකැ, මොනවට තෙද ගැන්වූ සේකැ මොනවට සතුටු කැරවූ සේකි. ඉක්බිති මිඟාරමාතෘ විසාඛා තොමෝ භාග්‍යවතුන් විසින් මොනවට කරුණු දක්වන ලදුවා මොනවට කරුණු ගන්වන ලදුවා මොනවට තෙද ගන්වන ලදුවා මොනවට සතුටු කරවන ලදුවා හුන්සන්නේ නැඟී භාග්‍යවතුන් සකසා වැඳ පැදකුණු කොට ඉවත් වැ ගියා යැ. එකල්හි ඒ දැයි තොමෝ ඒ පොදිය නො සිහි කොට ගියා යැ. භික්ෂුහු දකැ භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දන්වූහු. එසේ නම් මහණෙනි, රැගෙනැ තැන්පත් කොට තබව යි.

පාවිච්චිය පාළි භික්ෂුවිභවේනා

4. අථ ඛො භගවා එතස්මීං නිදනෙ එතස්මීං පකරණෙ ධම්මීං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි. අනුජානාමී භික්ඛවෙ රතනං වා රතනසම්මතං වා අජ්ඣාරාමෙ වා අජ්ඣාවසථෙ වා, උග්ගහෙතා වා උග්ගහාපෙතා වා නික්ඛිපිතුං යසස භවිසසති සො හරිසසතීති. එවස්ඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිසංඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ඛු රතනං වා රතනසම්මතං වා අඤ්ඤත්‍ර අජ්ඣාරාමා වා, අජ්ඣාවසථා වා උග්ගණෙහායා වා උග්ගණාපෙයා වා පාවිතතියතති.

එවස්ඤ්ඤ භගවතා භික්ඛුනං සිසංඛාපදං පඤ්ඤතනං හොති.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන කාසීසු ජනපදෙසු අනාථපිණ්ඩකසස ගහපතීසස කම්මන්තගාමො හොති, තෙන ච ගහපතීනා අනෙකවාසී ආණ්ණෙනා හොති, සවෙ භදන්තා ආගච්ඡන්ති හත්තං කරෙය්‍යාසීති. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කාසීසු ජනපදෙසු වාරිකං චරමානා යෙන අනාථපිණ්ඩකසස ගහපතීසස කම්මන්තගාමො තෙනුපසඬාමීංසු. අද්දසා ඛො සො පුරිසො තෙ භික්ඛු දුරතොච ආගච්ඡනෙත, දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීතා තෙ භික්ඛු අභිවාදෙතා එතදවොච. අධිවාසෙහං භනෙත අය්‍යා ස්වාතනාය ගහපතීනො භත්තන්ති. අධිවාසෙසු ඛො තෙ භික්ඛු තුණ්ඨිභාවෙන. අථ ඛො සො පුරිසො තසසා රක්ඛයා අචයෙන පණ්ණං බාදනීයං හොජනීයං පටියාදපෙතා කාලං ආරොවාපෙතා අධ්‍යුලිමුද්දිකං ඔමුඤ්ඤිතා තෙ භික්ඛු භනෙත පටිවිසිතා අය්‍යා භුඤ්ඤිතා ගච්ඡන්තු, අභමි කම්මන්තං ගම්සසාමීති අධ්‍යුලිමුද්දිකං විසරිතා අගමාසි. භික්ඛු පසිතා සවෙ මයං ගම්සසාම නසීයතායං අධ්‍යුලිමුද්දිකාති තතෙච අච්ඡංසු. අථ ඛො සො පුරිසො කම්මන්තා ආගච්ඡනො තෙ භික්ඛු පසිතා එතදවොච: “කීසං භනෙත අය්‍යා ඉධෙච අච්ඡන්ති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු තසස පුරිසසස එතමඤ්ඤං ආරොවෙතා සාවතීං ගන්තා භික්ඛුනං එතමඤ්ඤං ආරොවෙසු. භික්ඛු භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසු.

6. අථ ඛො භගවා එතස්මීං නිදනෙ එතස්මීං පකරණෙ ධම්මීං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි. “අනුජානාමී භික්ඛවෙ රතනං වා රතනසම්මතං වා අජ්ඣාරාමෙ වා අජ්ඣාවසථෙ වා උග්ගහෙතා වා උග්ගහාපෙතා වා නික්ඛිපිතුං යසස භවිසසති සො හරිසසතී”ති. එවස්ඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිසංඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ඛු රතනං වා රතනසම්මතං වා අඤ්ඤත්‍ර අජ්ඣාරාමා වා අජ්ඣාවසථා වා උග්ගණෙහායා වා උග්ගණාපෙයා වා පාවිතතියං, රතනං වා පන භික්ඛුනා රතනසම්මතං වා අජ්ඣාරාමෙ වා අජ්ඣාවසථෙ වා උග්ගහෙතා වා උග්ගහාපෙතා¹ වා නික්ඛිපිතධං, යසස භවිසසති සො හරිසසතීති. අයං තඤ්ඤ සාමීවිති.

1. උග්ගණාපෙතා - සීඉ.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණෙහි ලා මෙ අවසර යෙහි ලා දූහැමි කථා කොට මහණුන් ඇමැතුයේකැ. “මහණෙනි රත්න-යක් හෝ රත්නසම්මතයක් හෝ ඇතුළු අරමෙහි හෝ ඇතුළු අවසෙහි හෝ රැගෙනා හෝ ගන්වා ගෙනා හෝ ‘මේ යමක්හුගේ වන්නේ නම් හේ ගෙනැයන්නේ යැ යි නභා තැබීමට අනුදනිමි.’” මෙසේ ද මහණෙනි මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම් මහණෙක් රත්නයක් හෝ රත්නසම්මතයක් හෝ ඇතුළු අරම හෝ අවස හෝ තබා ගන්නේ නම් හෝ ගන්වන්නේ නම් හෝ පවිති වෙ යැයි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

5. එසමයෙහි වනාහි කාසි ජනපදයෙහි අනේපිඬු ගැහැවිහුගේ කමාන්ත ග්‍රාමයෙක් වෙයි. ඒ ගැහැවි විසිනුදු අතැවැයි අණවන ලද්දේ වෙයි, ඉදින් හිමිවරු පැමිණෙත් නම් බත් (පිළියෙළ) කරන්නෙහි ය යි, එසමයෙහි වනාහි බොහෝ භික්ෂුහු කාසි ජනපදයෙහි සැරිසරනුවෝ අනේපිඬු ගැහැවිහුගේ කමත්ගමට එළැඹියහ. ඒ පුරුෂ තෙමේ දුර දී මැ එන්නා වූ ඒ මහණුන් දිට. දැකූ ඒ මහණුන් වෙතැ ඵළැඹියේ යැ. එළැඹූ ඒ මහණුන් සකසා වැද මෙය කී යැ. ස්වාමීනි, ආයාඨයෝ සෙට දවස පිණිස ගැහැවිහුගේ බත ඉවසන්වයි. ඒ භික්ෂුහු තුෂ්ණිම-භාවයෙන් ඉවසූහ. එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ එරැය ඇවැමෙන් කැ යුතු බුදිය යුතු පිණි දූය පිළියෙළ කරවා කල් දන්වා ඇභිලිවුදුව මුදපියා ඒ මහණුන් බනිත් වළඳවා ආයාඨයෝ වළඳා නිමවා යෙත්වා මම ද කමතට යන්නෙමි යි ඇභිලිවුදුව නො සිහි කොට ගියේ යැ. භික්ෂුහු දැක ඉදින් ඇපි යන්නෙමු නම් මේ ඇභිලිවුදුව නැසෙන්නේ යැ යි එහි මැ හුන්හු. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ කමතින් එන්නේ ඒ මහණුන් දැක මෙයකී යැ. කුමකට ස්වාමීනි” ආයාඨයෝ මෙහි මැ හිදිද්ද යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ඒ පුරුෂයහට තෙල කරුණ සැල කොට සැවැතට ගොස් මහණුන්හට තෙල කරුණ දන්වූහ. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දන්වූහ.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දූහැමි කථා කොට මහණුන් ඇමතු යේකැ. “මහණෙනි, ඇතුළු අරමෙහි හෝ ඇතුළුගෙහි හෝ රත්නයක් හෝ රත්න සම්මතයක් හෝ රැගෙනා හෝ ගන්වාගෙනා හෝ මේ යමක්හුගේ වන්නේ නම් හේ රැගෙන යන්නේ යැ යි නභා තැබීමට අනුදනිමි” මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම් මහණෙක් ඇතුළු අරම හෝ ඇතුළුගෙය හෝ හැර රත්නයක් හෝ රත්නසම්මතයක් හෝ ගන්නේ නම් හෝ ගන්වන්නේ නම් හෝ පවිති වෙ. මහණහු විසින් ඇතුළු අරමෙහි හෝ ඇතුළුගෙයි හෝ රත්නයක් හෝ රත්නසම්මතයක් හෝ රැගෙන හෝ ගන්වා ගෙනා හෝ යමක්හුගේ වන්නේ නම් හේ ගෙනැයන්නේ යැ යි නභා තැබිය යුතු යි මේ එහි අනුධර්මතා යි.

පාචිතියපාළි භික්ෂුවිභවෙයා

7. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- භික්ෂුති: -පෙ- අයං ඉමසුම් අපෙ අධිපොතො භික්ෂුති.

රතනං නාම: මුත්තං මණි වෙඵරියො සබ්බො සිලා පවාළං රජනං ජාතරූපං ලොභිතවෙයා මසාරගලලං.

රතනසමමතං නාම: යං මනුසානං උපහොගපරිහොගං එතං රතනසමමතං නාම.

අඤ්ඤානු අජ්ඣාරාමා වා අජ්ඣාවසථා වාති: යපෙඤා අජ්ඣාරාමං අජ්ඣාවසථං.

අජ්ඣාරාමො නාම: පරික්ඛින්නසා ආරාමසා අනෙතා ආරාමො. අපරික්ඛින්නසා උපවාරො.

අජ්ඣාවසථො නාම: පරික්ඛින්නසා ආවසථසා අනෙතා ආවසථො. අපරික්ඛින්නසා උපවාරො.

උග්ගභෙහයාති: සයං ගණනාති, ආපත්ති පාචිතියසා.

උග්ගභාපෙයාති: අඤ්ඤං ගණනාපෙති ආපත්ති පාචිතියසා.

8. රතනං වා පන භික්ෂුනා රතනසමමතං වා අජ්ඣාරාමෙ වා අජ්ඣාවසථෙ වා උග්ගභෙඤා වා උග්ගභාපෙඤා වා නික්ඛිපිතබ්බහතී, රූපෙන වා නිමිත්තෙන වා සඤ්ඤාණං තඤා නික්ඛිපිඤා ආචික්ඛිතබ්බං යසා භණ්ඩං නට්ඨං යො ආගඵ්ඤති. සචෙ තඤා ආගඵ්ඤති, යො වත්තබ්බොආච්චියො කීදිසං තෙ භණ්ඩහතී. සචෙ රූපෙන වා නිමිත්තෙන වා සමපාදෙති දතබ්බං. නො චෙ සමපාදෙති විචිනාහි ආච්චියොති වත්තබ්බො. තඤා ආවාසා පකකමනෙතන යෙ තඤා භොහතී භික්ෂු පතිරූපා තෙසං. හපෙ නික්ඛිපිඤා පකකමිතබ්බං. නො චෙ භොහතී භික්ෂු පතිරූපා, යෙ තඤා භොහතී ගහපතිකා පතිරූපා තෙසං. හපෙ නික්ඛිපිඤා පකකමිතබ්බං, අයං තඤා සාමීචිති අයං තඤා අනුධමමතා.

අයං තඤා සාමීචිති අයං තඤා අනුධමමතා.

අනාපතති: රතනං වා රතනසමමතං වා අජ්ඣාරාමෙ වා අජ්ඣාවසථෙ වා උග්ගභෙඤා වා උග්ගභාපෙඤා වා නික්ඛිපති යසා ඡවියාති යො හරියාතීති. රතනසමමතං විසාසං ගණනාති, තාවකාලිකං ඉණනාති, පංසුකුලසඤ්ඤිසා, උච්චිතකසා ආදිකමමිකසාති.

රතනසික්ඛාපදං දුතියං.

7. යො පත: යම්, යම්බදු...භික්ෂු...මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

රතන නම: මුතු යැ මිණි යැ වෙරළමිණි යැ සක් යැ මුවන්සල යැ පබළු යැ රිදී යැ රන් යැ පියුමිරාමිණි යැ මැසිරිගල් යැ.

රතනසම්මත නම: යම් වතෙක් මිනිසුන්ගේ උපහොග පරිභොග නම් තෙලෙ රතනසම්මත නම් වේ.

අඤ්ඤානු අප්ඤ්ඤාමා වා අප්ඤ්ඤාවසථා වා: අධ්‍යාරාමය අධ්‍යාවසථය තබා; අධ්‍යාරාමය නම් පරික්ෂිප්ත ආරාමයාගේ ඇතුළු අරම යැ, අපරික්ෂිප්තයාගේ උපවාරය යි. අධ්‍යාවසථය නම: පරික්ෂිප්ත ආවසථයාගේ ඇතුළු ආවාස යැ අපරික්ෂිප්තයාගේ උපවාරය යි.

උග්ගණ්භෙය්‍යා; තෙමේ ගනී නම් පවිති ඇවැත් වේ.

උග්ගණ්භාපෙය්‍යා; මෙරමා ලවා ගන්වා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

රතනං වා පන භික්ෂුතා රතනසම්මතං වා අප්ඤ්ඤාරාමෙ වා අප්ඤ්ඤාවසථෙ වා උග්ගහෙතවා වා උග්ගහාපෙතවා වා නිකඛිපිතබ්බං;

රූපයෙන් හෝ නිමිත්තෙන් හෝ සලකුණු කොට නඟා තබා කිය යුතු යි : යමක්හුගේ බඩුවෙක් නටුවෙක් නම් හේ පැමිණේව යි. ඉදින් එහි පැමිණේ නම් ඇවැත්නි, තොපගේ බඩුව කෙබඳු දැ යි හේ කියයුත්තේ යි. ඉදින් රූපයෙන් හෝ නිමිත්තෙන් හෝ සම කොට කියා නම් දිය යුතු යි. ඉදින් සම කොට නොකියා නම් “ඇවැත්නි” සොයයි කිය යුත්තේ යි. ඒ අවසින් ඉවත් වැයන්නහු විසින් එහි යම් සුදුසු මඟණ කෙතෙක් වෙත් නම් ඔවුන්ගේ අතෙහි නඟා තබා ඉවත් වැයා යුතු යි. ඉදින් සුදුසු මඟණ කෙතෙක් නො වෙත් නම් එහි සුදුසු යම් ගැහැවි කෙතෙක් වෙත් නම් ඔවුන්ගේ අතෙහි නඟා තබා ඉවත් වැයා යුතු යි.

අයං තත්ථ සාමීචී: මේ එහි අනුධම්මා යි.

ඇතුළු අරමෙහි හෝ ඇතුළුගෙයි හෝ රත්නයක් හෝ රත්න සම්මතයක් හෝ රැගෙනැ හෝ ගන්වාගෙනැ හෝ යමක්හුගේ වන්තේ නම් හේ රැගෙන යන්නේ යැයි නඟා තබා නම්, රත්න සම්මතයක් විස්වස් වැ ගනී නම් තවුකැලි වැ ගනී නම් ඇවැත් නැති, පංසුකුල සඤ්ඤියහට උමමත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

දෙවැනි රතන ශික්ෂාපද යි

විකාල ශාමපපවෙසනාසිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකාසා ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බණ්ඩා භික්ඛු විකාල ශාමං පච්ඤ්ඤා සභායං නිසීද්ධා අනෙකච්ඡිතං තිරච්ඡානකථං කථෙණ්ඤ්ඤා, සෙය්‍යථීදං? රාජකථං වොරකථං මහාමනනකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අනනකථං පානකථං වජ්ජකථං සයනකථං මාලාකථං ගඤ්ඤකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉක්ඛිකථං පුරිසකථං සුරකථං¹ විසිධාකථං කුමභට්ඨානකථං පුබ්බපෙතකථං නානාකථං ලොකකණ්ඩකං සමුද්දකණ්ඩකං ඉතිභවාභවකථං ඉති වා. මනුසා උජ්ඣායනාච්ඡි වියනාච්ඡි විපාවෙණ්ඤ්ඤා, “කථං භි නාම සමණා සකාපුකාසා විකාල ශාමං පච්ඤ්ඤා සභායං නිසීද්ධා අනෙකච්ඡිතං තිරච්ඡානකථං කථෙසුණ්ඤ්ඤා සෙය්‍යථීදං රාජකථං වොරකථං -පෙ-ඉතිභවාභවකථං ඉති වා. සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමණොගිනොති.

2. අපෙසාසු ඛො භික්ඛු තෙසං මනුසානං උජ්ඣායනානං වියනානං විපාවෙණ්ඤ්ඤා. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනාච්ඡි වියනාච්ඡි විපාවෙණ්ඤ්ඤා, කථං භි නාම ජබ්බණ්ඩා භික්ඛු විකාල ශාමං පච්ඤ්ඤා සභායං නිසීද්ධා අනෙකච්ඡිතං තිරච්ඡානකථං කථෙසුණ්ඤ්ඤා, සෙය්‍යථීදං රාජකථං වොරකථං -පෙ- ඉතිභවාභවකථං ඉතිවාති. -පෙ- සචං කිර තුලෙහ භික්ඛවෙ විකාල ශාමං පච්ඤ්ඤා සභායං නිසීද්ධා අනෙකච්ඡිතං තිරච්ඡානකථං කථෙථ, සෙය්‍යථීදං රාජකථං වොරකථං -පෙ- ඉතිභවාභවකථං ඉති වාති. සචං භගවා. විගර්භි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං භි නාම තුලෙහ මොසපුරිසා විකාල ශාමං පච්ඤ්ඤා සභායං නිසීද්ධා අනෙකච්ඡිතං තිරච්ඡානකථං කථෙසුණ්ඤ්ඤා, සෙය්‍යථීදං රාජකථං වොරකථං -පෙ- ඉතිභවාභවකථං ඉති වා. තෙන මොසපුරිසා අපසන්නානං වා පසාද්‍ය -පෙ- ඵවණ්ඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකාපදං උද්දෙසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ඛු විකාල ශාමං පච්ඤ්ඤා පාවිතනියනාති.

ඵවණ්ඤ්ඤා භගවතා භික්ඛනං සිකාපදං පණ්ණානං භොති.

1. සුරාකථං - සිච්චි සිච්චි

විකාල ශාමපපවෙසන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්නුවර ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩුවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු විකාලයෙහි ගමට පිවිස සභායෙහි හිඳ නානා ප්‍රකාර වූ තිරශ්චිතකරා කියති. හේ මෙසේ යැ: රාජකරා යැ වොරකරා යැ මහාමාත්‍රකරා යැ සේනාකරා යැ භයකරා යැ යුද්ධකරා යැ අන්තකරා යැ පානකරා යැ වස්ත්‍රකරා යැ ශයනකරා යැ මාලාකරා යැ ගන්ධකරා යැ ඥාතිකරා යැ යානකරා යැ ග්‍රාමකරා යැ නිගමකරා යැ නගරකරා යැ ජනපදකරා යැ ස්ත්‍රීකරා යැ පුරුෂකරා යැ සුරකරා යැ විශිඛකරා; යැ නූමභස්ථානකරා යැ පූර්වප්‍රෙනකරා යැ නානාත්වකරා යැ ලොකාධ්‍යායිකා යැ සමුද්‍රාධ්‍යායිකා යැ ඉතිභවාහවකරා යනාදී හු යැ. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවති: “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ විකාලයෙහි ගමට පිවිස සභායෙහි හිඳ කාමභොගීගිහියන් මෙන් නානාප්‍රකාර වූ තිරශ්චිතකරා කීහුද? ඔහු මෙසේ යැ: රාජකරා යැ වොරකරා යැ...ඉතිභවාහවකරා යැ යනාදීහු යි.

2. හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මනිසුන්ගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහු. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්:” කෙසේ නම් සවග මහණෝ විකාලයෙහි ගමට පිවිස සභායෙහි හිඳ නානා ප්‍රකාර වූ තිරශ්චිතකරා කීහු ද? හෙ මෙසේ යැ. රාජකරා යැ වොරකරා යැ ...ඉතිභවාහවකරා යැ යනාදීහු යැ. සැබෑ ද මහණෙනි. තෙපි විකාල-යෙහි ගමට පිවිස සභායෙහි හිඳ නානාප්‍රකාර වූ තිරශ්චිතකරා කියවූ ද? හෙ මෙසේ යැ. රාජකරා යැ වොරකරා යැ...ඉතිභවාහවකරා යැ යනාදීහු යැ. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි විකාලයෙහි ගමට පිවිස සභායෙහි හිඳ නානා ප්‍රකාර වූ තිරශ්චිත කරා කීවාහු ද? ඔහු මෙසේ යැ රාජකරා යැ වොරකරා යැ...ඉතිභවාහවකරා යැ යනාදීහු යැ. හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්න-යන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වේ යි.....මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසා වූ:

යම් මහණෙක් විකාලයෙහි ගම් වදනේ නම් පවිති වේ ය යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාචිත්තිය පාළු හික්කු විභවය

3. තෙත බො පන සමයෙන සමභුලා හික්කු කොසලෙසු ජනපදෙසු සාවතී ගව්ඡන්තා සායං අඤ්ඤතරං ගාමං උපගච්ඡිංසු මනුසසා තෙ හික්කු පසීචා එතදවොචු: “පවිසථ හතෙත” ති. අථ බො තෙ හික්කු හගවතා පච්ඡන්තං විකාලෙ ගාමං පවිසිතුහති කුකකුච්චායනො න පාවිසි. වොරා තෙ හික්කු අච්චිංසු. අථ බො තෙ හික්කු සාවතී ගඤ්ඤා හික්කුනං එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං හික්කු හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. අථ බො හගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කඤ්ඤා ආමනෙතසි. “අනුජානාමී හික්කවෙ ආපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසිතුං” එවඤ්ඤා පන හික්කවෙ ඉමං සික්කාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

යො පන හික්කු අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසෙය්‍ය පාචිත්තියනති.

එවඤ්ඤා හගවතා හික්කුනං සික්කාපදං පඤ්ඤන්තං භොති.

4. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො හික්කු කොසලෙසු ජනපදෙසු සාවතී ගව්ඡන්තො සායං අඤ්ඤතරං ගාමං උපගඤ්ඤි. මනුසසා තං හික්කුං පසීචා එතදවොචු: “පවිසථ හතෙත” ති. අථ බො සො හික්කු හගවතා පච්ඡන්තං අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසිතුහති කුකකුච්චායනො න පාවිසි. වොරා තං හික්කුං අච්චිංසු. අථ බො සො හික්කු සාවතී ගඤ්ඤා හික්කුනං එතමඤ්ඤං ආරොවෙසි. හික්කු හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. අථ බො හගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කඤ්ඤා ආමනෙතසි. “අනුජානාමී හික්කවෙ සන්තං හික්කුං ආපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසිතුං” එවඤ්ඤා පන හික්කවෙ ඉමං සික්කාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

යො පන හික්කු සන්තං හික්කුං අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසෙය්‍ය පාචිත්තියනති.

එවඤ්ඤා හගවතා හික්කුනං සික්කාපදං පඤ්ඤන්තං භොති.

5. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො හික්කු අභිනා දවෙඨා භොති. අඤ්ඤතරො හික්කු අභිං ආභට්ඨසාමීති ගාමං ගව්ඡති. අථ බො සො හික්කු හගවතා පච්ඡන්තං සන්තං හික්කුං අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසිතුහති කුකකුච්චායනො න පාවිසි. හගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. අථ බො හගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කඤ්ඤා ආමනෙතසි, “අනුජානාමී හික්කවෙ තථාරූපෙ අච්චාධිකෙ කරණියෙ සන්තං හික්කුං අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසිතුං” එවඤ්ඤා පන හික්කවෙ ඉමං සික්කාපදං උද්දියෙය්‍යාථ.

යො පන හික්කු සන්තං හික්කුං අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපා අච්චාධිකා කරණියා පාචිත්තියනති.

3. එසමයෙහි වනාහි බොහෝ භික්ෂුහු කොසොල් දනව්වෙහි සිට සැවැතට යන්නාහු සවසැ එක්තරා ගමක් වෙත පැමිණියහ. මිනිස්සු ඒ මහණුන් දකැ තෙල කීහු: “වහන්ස, පිවිසෙනු මැනැවැ”යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු විකාලයෙහි ගම් වදනට භාග්‍යවතුන් විසින් ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලදැ යි කුකුසනුවෝ නො පිවිසියහ. සොරු ඒ මහණුන් අසිදගන්හ. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු සැවැතට ගොස් මහණුන්හට තෙල කරුණු දන්වූහ. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණු දන්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දහැමි කරා කොට මහණුන් ඇමතුවේකැ. “මහණෙනි, පිළිවිසැ විකාලයෙහි ගම් වදනට අනුදනිමි” මෙසේ ද මහණෙනි මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම මහණෙක් නො පිළිවිසැ විකාලයෙහි ගම් වදනේ නම් පවිති වෙ යයි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

4. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි සිට සැවැතට යන්නේ සවසැ එක්තරා ගමකට පැමිණියේ යැ. මිනිස්සු එමහණ දක තෙල කීහු: “වහන්ස පිවිසෙන්නැ”යි එකල්හි ඒ මහණ නො පිළිවිසැ විකාලයෙහි ගම් වදනට භාග්‍යවතුන් විසින් ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලදැයි කුකුසනුවෝ නො පිවිසියේ යැ. සොරු එ මහණහු අසිදගන්හ. එකල්හි ඒ මහණ සැවැතට ගොස් මහණුන්හට තෙල කරුණු දන්වී යැ. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණු දන්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණෙහිලා මෙ අවසරයෙහි ලා දහැමි කරා කොට මහණුන් ඇමතුවේකැ. “මහණෙනි ඇති මහණක්හු පිළිවිසැ විකාලයෙහි ගම් වදනට අනුදනිමි” මෙසේ ද මහණෙනි මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම මහණෙක් ඇති මහණක්හු නො පිළිවිසැ විකාලයෙහි ගම් වදනේ නම් පවිති වෙ යයි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

5. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා මහණෙක් සර්පයකු විසින් දෂ්ට කරන ලද්දේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් ගිනි ගෙනැ එන්නෙමැ යි ගමට යෙයි. එකල්හි ඒ මහණ ඇති මහණක්හු නො පිළිවිසැ විකාලයෙහි ගමට පිවිසෙන්නට භාග්‍යවතුන් විසින් ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලදැ යි කුකුසනුවෝ නො පිවිසියේ යැ. භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණු දන්වූහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දහැමි කරා කොට මහණුන් ඇමතුවේකැ. “මහණෙනි, එබඳු අත්‍යායික කායඛියක් ඇති කල්හි ඇති මහණක්හු නො පිළිවිසැ විකාලයෙහි ගම් වදනට අනු දනිමි” මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු

යම මහණෙක් එබඳු අත්‍යායික කායඛියක් තබා ඇති මහණක්හු නො පිළි විසැ විකාලයෙහි ගම් වදනේ නම් පවිති වෙ යයි.

පාචිත්තිය පාළු හික්කුච්චිභවෙයා

6. යො පනාති: යො යාදියො -පෙ- හික්කුච්චි -පෙ- අයං ඉමස්මි අපෙක් අධිපෙපතො හික්කුච්චි.

සනෙතා නාම හික්කු: සකකා හොති ආපුච්චා පච්චිතුං.

අසනෙතා නාම හික්කු: න සකකා හොති ආපුච්චා පච්චිතුං.

චිකාලො නාම මල්කිනෙහිකෙ චිතිවනෙත යාව අරුණුග්ගමනා.

ගාමං පච්චෙසයායාති: පරිකබ්බන්තස්ස ගාමස්ස පරිදොඛපං අතිකමන්තස්ස ආපනති පාචිත්තියස්ස. අපරිකබ්බන්තස්ස ගාමස්ස උපචාරං ඔකකමන්තස්ස ආපනති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපා අච්චායිකා කරණියාති: යපෙඤ්ඤා තථාරූපං අච්චායිකං කරණියං.

චිකාලෙ චිකාලස ඤ්ඤි සන්තං හික්කුං අනාපුච්චා ගාමං පච්චිති අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපා අච්චායිකා කරණියා ආපනති පාචිත්තියස්ස. චිකාලෙ වෙමතිකො සන්තං හික්කුං අනාපුච්චා ගාමං පච්චිති අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපා අච්චායිකා කරණියා ආපනති පාචිත්තියස්ස. චිකාලෙ කාලස ඤ්ඤි සන්තං හික්කුං අනාපුච්චා ගාමං පච්චිති අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපා අච්චායිකා කරණියා ආපනති පාචිත්තියස්ස.

කාලෙ චිකාලස ඤ්ඤි ආපනති දුකකටස්ස. කාලෙ වෙමතිකො ආපනති දුකකටස්ස. කාලෙ කාලස ඤ්ඤි අනාපනති.

අනාපනති: තථාරූපෙ අච්චායිකෙ කරණියෙ සන්තං හික්කුං ආපුච්චා පච්චිති, අසන්තං හික්කුං අනාපුච්චා පච්චිති, අන්තරාරාමං ගච්චති, හික්කුත්‍රපසකයං ගච්චති, තිස්සියසෙයාං ගච්චති, පච්චිකමනං ගච්චති; ගාමෙන මග්ගො හොති, ආපදස්සු, උච්චන්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

චිකාලො ගාමපපචෙසනසිකධාපදං තතියං

1. චිකාල - මජ්ඣං.

6. යො පන: යම්, යම්බඳු...භික්ෂු...මෙනෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

සනතභික්ඛු නම: පිළිවිසෑ පිවියෙන්නට සමර්ථ වෙයි;

අසනත භික්ඛු නම: පිළිවිසෑ පිවියෙන්නට අසමර්ථ වෙයි;

විකාල නම: මද්දහන ඉක්මුණු කල්හි අරුණ නැඟීම දක්වා;

ගාමං පවියෙයා; පරික්ෂිප්ත ග්‍රාමයාගේ පරික්ෂෙපය ඉක්මවන්නාහට පවිති ඇවැත් වෙයි. අපරික්ෂිප්ත ග්‍රාමයාගේ උපචාරයට බස්නාහට පවිති ඇවැත් වේ.

අඤ්ඤත්‍රු තපාරූපා අවොයිකා කරණියා: එබඳු අත්‍යායික කායඛියක් තබා;

විකල්හි විකල්සන් ඇතියේ එබඳු ඉක්මන් කටයුත්තක් තබා විද්‍යමාන මහණක්හු නො පිළිවිසෑ ගම් වදී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. විකල්හි විමති ඇතියේ එබඳු ඉක්මන් කටයුත්තක් තබා ඇති මහණක්හු නො පිළිවිසෑ ගම් වදී නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. විකල්හි කල්සන් ඇතියේ එබඳු ඉක්මන් කටයුත්තක් තබා ඇති මහණක්හු නො පිළිවිසෑ ගම් වදී නම් පවිති ඇවැත් වේ.

කල්හි විකල්සන් ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි, කල්හි විමති ඇතියේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. කල්හි කල්සන් ඇතියේ නම් ඇවැත් නැති.

එබඳු ඉක්මන් කටයුත්තක් ඇති කල්හි නම්, විද්‍යමාන මහණක්හු පිළිවිසෑ පිවියේ නම්, නැති මහණක්හු නො පිළිවිසෑ පිවියේ නම්, අන් අරම කට යේ නම්, මෙහෙණවරට යේ නම්, අන් තොටු සෙනසුනකට යේ නම්, අන් වළඳන තැනට යේ නම්, ගමීන් මඟ වේ නම් ඇවැත් නැති. ආපදවෙහි, උම්මන්තකයහට ආදිකම්මීකයහට ඇවැත් නැති.

තුන්වැනි විකාල ගාමපවෙසන ශික්ෂාපද යි

සුවිසරසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සකෙකසු විහරති කපිලවත්ථසමී. නිශ්‍රොධාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන දන්තකාරෙන භික්ඛු පචාරිතා භොනාති යෙසං අය්‍යානං සුවිසරෙන අප්‍යො අභං සුවිසරෙනාති, තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු බහු සුවිසරෙ විඤ්ඤපෙහතී. යෙසං බුද්දකා සුවිසරා තෙ මහනෙක සුවිසරෙ විඤ්ඤපෙහතී, යෙසං මහන්තා සුවිසරා තෙ බුද්දකෙ සුවිසරෙ විඤ්ඤපෙහතී, අථ ඛො යො දන්තකාරො භික්ඛුනං බහු සුවිසරෙ කරොනෙහා න සකෙකාති අඤ්ඤං විකකායිකං හණ්ඨං කාතුං, අත්තනාපි න යාපෙති, පුත්තදුරාපිසස¹ කීලමනතී. මනුස්සා උජ්ඣායනතී වීයනතී විපාවෙනතී, “කථං හි නාම සමණා සකාපුත්තයා න මත්තං ජාතිජා බහු සුවිසරෙ විඤ්ඤපෙසනතී. අයං ඉමෙයං බහු සුවිසරෙ කරොනෙහා න සකෙකාති අඤ්ඤං විකකායිකං හණ්ඨං කාතුං අත්තනාපි න යාපෙති පුත්තදුරාපිසස කීලමනතීති.

2. අපෙසාසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං වීයන්තානං විපාවෙනනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අජීවජා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනතී වීයනතී විපාවෙනතී. “කථං හි නාම භික්ඛු න මත්තං ජාතිජා බහු සුවිසරෙ විඤ්ඤපෙසනතී”ති -පෙ- සචං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු න මත්තං ජාතිජා බහු සුවිසරෙ විඤ්ඤපෙහතීති. සචං හගවා විගරහි බුද්ධො හගවා-පෙ- කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරීසා න මත්තං ජාතිජා බහු සුවිසරෙ විඤ්ඤපෙසනතී, තෙනං භික්ඛවෙ අපසසන්තානං වා පසාදයං-පෙ- ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

යො පන භික්ඛු අට්ඨිමයං වා දන්තමයං වා විසානමයං වා සුවිසරං කාරාපෙය්‍ය හෙදන්තං පාවිතතීයනතී.

3. යො පනාතී; යො යාදිප්‍යො -පෙ- භික්ඛුතී; -පෙ- අයං ඉමස්මී අප්‍යෙ අධිපෙපතො භික්ඛුතී.

- අට්ඨි නාම: යං කිඤ්චි අට්ඨි.
- දන්තො නාම: හත්ඨිදන්තො වුච්චති.
- විසාණං නාම: යං කිඤ්චි විසාණං.

කාරාපෙය්‍යාතී: කරොති වා කාරාපයති වා පයොගෙ දුක්ඛං පටිලාභෙන භික්ඛිජා පාවිතතීයං දෙසෙතබ්බං

1. පුත්තදුරාපිසස කීලමනි -- 8, 045.

සුවසර ශික්ෂාපදය

1 එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු ශාක්‍ය ජනපදයෙහි කිබුල්වත්පුද කුහඟරමහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා දළකම්කරුවකු විසින් භික්ෂුහු පවරන ලද්දහු වෙති. යම් හිමි කෙනකුන්හට හිදිගුළායෙන් ප්‍රයෝජනයෙක් වේ නම් හිදිගුළායෙන් මම පවරමැ යි. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු බොහෝ හිදිගුළා විනවති. යම් කෙනකුන්හට කුඩා හිදිගුළා වෙන් නම් ඔහු මහත් හිදිගුළා විනවති. යම් කෙනකුන්හට මහත් හිදිගුළා වෙන් නම් ඔහු කුඩා හිදිගුළා විනවත්. එකල්හි ඒ දළකම්කරු තෙමේ මහණුන් හට බොහෝ හිදිගුළා කරනුයේ අන් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නො හැකි වෙයි. තෙමේත් නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝත් මිරිකෙත්. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ පමණ නො දනෑ බොහෝ හිදිගුළා විනවුහු'ද? මෙතෙමේ මොවුන්ට බොහෝ හිදිගුළා කරනුයේ අන් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නො හැකි වෙයි. තෙමේත් නො යැපෙයි. මොහුගේ අඹුදරුවෝත් මිරිකෙත්''යයි.

2. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තති ශබ්දය) ඇසුහු. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්'' කෙසේ නම් භික්ෂුහු පමණ නො දනෑ බොහෝ හිදිගුළා විනවුහු ද යි...සැබෑ ද මහණෙනි භික්ෂුහු පමණ නො දනෑ බොහෝ හිදිගුළා විනවද්ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ....කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයෝ පමණ නො දනෑ බොහෝ හිදිගුළා විනවුහු ද? මහණෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම් මහණෙක් ඇටමුවා හෝ දළමුවා හෝ අංමුවා හෝ හිදිගුළාවක් කරවා නම් හෙදනක පවිති ඇවැත් වේ යයි.

3. යො පන: යම්, යම්බදු...භික්ෂු...මෙතෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

අටයි නම: යම් කිසි ඇටයෙක්;

දන්ත නම: ඇත්දතැයි කියනු ලැබේ.

විසාණ නම: යම් කිසි හඟෙක්;

කාරාපෙයා: කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියෝහි දුකුළා වෙයි. ලැබීමෙන් බිඳ පියා පවිති ඇවැත් දෙසිය යුතු.

පාචිත්තිය පාළු හිත බුච්චබෙයා

අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙනි ආපත්ති පාචිත්තියංසං.
අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙනි ආපත්ති පාචිත්තියංසං
පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙනි ආපත්ති පාචිත්තියංසං.
පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙනි ආපත්ති පාචිත්තියංසං.

අඤ්ඤාසිසස්සාය කරොති වා කාරාපෙනි වා ආපත්ති දුක්ඛංසං.
අඤ්ඤාන කතං පටිලභිස්වා පරිභුඤ්ඤති ආපත්ති දුක්ඛංසං.

අනාපතති ගණධිකාය¹ අරණිකෙ, වීඨෙ², අඤ්ඤතියා,
අඤ්ඤතියලාකාය, වාසිප්ථෙ, උදකපුඤ්ඤතියා, උම්මත්තකස්ස,
ආදිකම්මකස්සාති.

සුවිසරසිකඛාපදං වතුස්සං.

6. 9. 5

මඤ්චසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවස්සියං විහරති ජෙතවනෙන
අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දෙ
සක්ඛාපුත්තො උදෙව මඤ්ඤා සයති. අථ ඛො හගවා සම්බුද්ධෙහි හික්ඛුහි
සද්ධිං සෙනාසනවාටිකං ආභිණ්ඩනො යෙනායස්මෙනො උපනන්දස්ස
සක්ඛාපුත්තස්ස විහාරො තෙනුපසඛාමී. අද්දසා ඛො ආයස්මා උපනන්දෙ
සක්ඛාපුත්තො හගවන්තං දුරතොව ආගච්ඡන්තං, දිඤ්චාන හගවන්තං
ඵතදවොච: ආගච්ඡතු මෙ හතෙන සයනං පසෙතුති. අථ ඛො හගවා
තතො ව පටීතිවත්තස්වාහික්ඛු ආමනෙතසි, ආසයතො හික්ඛවෙ මොසපුට්ටියො
වෙදිතඛෙඛාති, අථ ඛො හගවා ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්ඛාපුත්තං.
අනෙකපරියායෙන විගරහිස්වා දුග්ගතාය -පෙ- ඵචඤ්ඤා පන හික්ඛවෙ
ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

නවං පන හික්ඛුනා මඤ්චං වා පියං වා කාරයමානෙන අට්ඨංගුලපාදකං
කාරෙතඛං සුගතංගුලෙන අඤ්ඤානු භෙට්ඨිමාය අට්ඨතියා. තං
අතිකතාමයතො ජෙදනකං පාචිත්තියනති.

1. ගණධිකාය--සා.
2. වීඨෙ-මජ්ඣ, වීඨෙ, සා.

තමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම් කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. තමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම් කරවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම් කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම් කරවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

මෙරමා සඳහා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ දුකුලා ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් කරන ලද්ද ලැබ පරිභොග කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.

ගණ්ඨියෙහි අරණියෙහි (ගිනිගානාදධුයෙහි) කාබාන් විටුයෙහි අඳුන් නලයෙහි, අඳුන් ලහයෙහි, වෑදඬියෙහි, දියපිස්නෙහි ඇවැත් නැති. උම්මන්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති

සතරවැනි සුවිසර ශික්ෂාපද යි.

6. 9. 5

මඤ්ච ශික්ෂාපදය

1 එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩුවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍ය පුත්‍ර උස් හැදෙකැ හොචී. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ මහණුන් සමඟ සෙනාසන වාරිකායෙහි ඇවිදිනා සේක් ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍රගේ වෙහෙර වෙතැ එළැඹිසේකි. ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍ය පුත්‍ර දුර දී මැ වඩනා වූ භාග්‍යවතුන් දුටුවේ යි. දැකූ භාග්‍යවතුන්හට මෙය කී යැ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනා සේක්වා මාගේ යහන බලන සේක්ව යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එතැනින් මැ පෙරළා වැඩ මහණුන් ඇමැතු සේකැ. මහණෙනි ආශ්‍රයස්ථානයෙන් හිස් පුරුෂයා දක යුත්තේ යි. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් උපනන්ද ශාක්‍ය-පුත්‍රයහට නොයෙක් කරුණෙන් ගරභා දුබරබැව් පිණිස ...මෙසේ ද මහණෙනි මේ සිකපදය උදෙසවු,

“අළුත් හැඳක් හෝ පුටුවක් හෝ කරවන මහණහු විසින් හැඳවතෙහි යවැ කොටස තබා සුගත් අභුලෙන් අවභුල් පා ඇති සේ කැරවිය යුතු යි. එය ඉක්මවන්නාහට ජෙදනක පවිති ඇවැත් වේ”යයි.

පාවිච්චිය පාළු හිතකුච්චනෙයා

2. නවං නාම: කරණං උපාදය වුච්චති.

මඤ්ඤා නාම: ව්‍යාගරො මඤ්ඤා මසාරකො බුද්ධිකාබද්ධො කුලීරපාදකො ආභව්වපාදකො.

පියං නාම: ව්‍යාගරී පියානි මසාරකං බුද්ධිකාබද්ධං කුලීරපාදකං ආභව්වපාදකං.

කාරයමානෙනානි: කරොනෙතා වා කාරාපෙනෙතා වා.

අට්ඨධ්මලපාදකං කාරෙතඛං සුගතධ්මලෙන අඤ්ඤානු භෙට්ඨිමාය අට්ඨිමානි යපෙනා භෙට්ඨිමං අට්ඨිං. තං අතිකතාමෙතා කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛටං. පටිලාභෙන ජිජ්ඣා පාවිච්චියං දෙසෙතඛං.

අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිච්චියසීස. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිච්චියසීස. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිච්චියසීස. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිච්චියසීස.

අඤ්ඤාසීසත්වාය කරොති වා කාරාපෙති වා ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අඤ්ඤාන කතං පටිලභිත්වා පරිභුඤ්ජති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

අනාපතී: පමාණිකං කරොති, උනකං කරොති, අඤ්ඤාන කතං පමාණාතිකනනං පටිලභිත්වා ජිජ්ඣා පරිභුඤ්ජති, උමමතකසීස, ආදිකමමකසීසානි.

මඤ්චසිකඛාපදං පඤ්චමං¹

6. 9. 6

තුලොනදධසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්චියං විහරති ජෙතවනෙ අනාට්ඨිකසීස ආරාමෙ තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බභේයා හික්ඛ මඤ්චමි පියමි තුලොනදධං කාරාපෙතති. මනුසීසා විහාරවාරිකං ආභිණ්ඩනනා පසීත්වා උජ්ඣායනති ඛො විපාවෙනති “කථං හි නාම සමණා සකාපුත්තියා මඤ්චමි පියමි තුලොනදධං කාරාපෙසනති, සෙය්‍යරාපි හිහි කාමභොගිනොති.

1. මඤ්චසිකඛාපදං - මජ්. 1.

2 නව නම: කිරීම නිසා කියනු ලැබේ

මඤ්ච නම: මසාරක යැ බුන්දිකාබද්ධ යැ කුළිරපාදක යැ ආභවව පාදක යැ යි සතර හැඳෙකි

පිය නම: මසාරක යැ බුන්දිකාබද්ධ යැ කුළිරපාදක යැ ආභවවපාදක යැ යි සතර පුටුවෙකි.

කාරයමානෙන්; කරන්නේ හෝ කරවන්නේ හෝ;

අධ්‍යාධිකුලපාදකං කාරෙතබ්බං සුගතධ්‍යුලෙන අඤ්ඤත්‍ර හෙට්ඨි-මාස අවනිසා: යට හැදවන තබා; එය ඉක්මවා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියෝභි දුකුළා වේ. ලැබීමෙන් සිදු පවිනි ඇවැත් දෙසිය යුතු

තමා විසින් නිමාම නොකරන ලද්ද තෙමේ නිමාම කෙරේ නම් පවිනි ඇවැත් වෙයි. තමා විසින් නිමාම නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම කරවා නම් පවිනි ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම කෙරේ නම් පවිනි ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම නොකරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම කරවා නම් පවිනි ඇවැත් වේ.

මෙරමා සඳහා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් කරන ලද්දක් ලැබ පිරිබෝ කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ

පමණින් යුතු කොට කෙරේ නම්, උතු කොට කෙරේ නම්, මෙරමා විසින් කරන ලද පමණ ඉක්මවුවක් ලැබ සිදු පිරිබෝ කෙරේ නම්, ඇවැත් නැති. උමමත්තකයහට, ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

පස්වැනි මඤ්ච ශික්ෂාපද යි.

6. 9. 6

තුලෝනධා ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩුවෙසෙකි. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු හැඳ ද පුටුව ද පුළුන් බහා වළඳනා ලද්දක් කොට කරවති. මිනිස්සු විහාරවාදිකායෙහි ඇවිදිනාහු දැකූ ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාකාපුත්‍රීයයෝ කාමභෝගී ගිහියන් මෙන් හැඳ ද පුටුව ද පුළුන් බහා වළඳනා ලද්දක් කොට කැරවුහු ද යි.

පාවිත්තිය පාළු හිතවූ විභවය

2. අසෞඝ්‍යං ඛො හිතවු තෙසං මනුසසානං උරුකායනානං වියනකානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ හිතවු අපිච්ඡා -පෙ- තෙ උරුකායනහි වියනහි විපාවෙනාති, කරං හි නාම ඡඛ්ඛණියා හිතවු මඤ්චයි පියච්චි තුලොනඤ්චං කාරාපෙසසනාති -පෙ- සච්චං කිර තුමෙහ හිතවෙව මඤ්චයි පියච්චි තුලොනඤ්චං කාරාපෙපාති. සච්චං හගවා. විගරහි බුද්ධො හගවා - පෙ - කරං හි නාම තුමෙහ මොසපුරිසා මඤ්චයි පියච්චි තුලොනඤ්චං කාරාපෙසසරං, නෙතං මොසපුරිසා අප්ප- සනානං වා පසාදය - පෙ - ඵවඤ්ච පන හිතවෙව ඉමං සිසුඛාපදං උදදිසෙය්‍යාථ:

යො පන හිතවු මඤ්චං වා පියං වා තුලොනඤ්චං කාරාපෙය්‍ය උද්දලනකං පාවිත්තියනති.

3. යො පනාති: යො යාදිසො - පෙ - හිතවුති: - පෙ - අයං ඉමස්මිං අපෙඤ්ච අධිපෙතො හිතවුති.

මඤ්චවා නාම: වත්තාරො මඤ්චා මසාරකො බුද්ධිකාබ්ද්ධො කුළීරපාදකො ආභවච්චපාදකො.

පියං නාම: වත්තාරි පියාති මසාරකං බුද්ධිකාබ්ද්ධං කුළීරපාදකං ආභවච්චපාදකං.

තුලං නාම: තීණිතුලාති රුක්ඛතුලං ලතාතුලං පොටකීතුලං. කාරාපෙය්‍යාති කරොති වා කාරාපෙති වා පයොගෙ දුක්ඛං. පච්චලාහෙන උද්දලෙතො පාවිත්තියං දෙසෙතබ්බං.

අත්තනා විපකතං අත්තනා පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිත්තියසීස, අත්තනා විපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිත්තියසීස. පරෙහි විපකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාවිත්තියසීස. පරෙහි විපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිත්තියසීස.

අඤ්ඤාසීසකාය කරොති වා කාරාපෙති වා ආපත්ති දුක්ඛංචසීස, අඤ්ඤාන කතං පච්චලිතො පරිභුඤ්චති ආපත්ති දුක්ඛංචසීස.

අනාපත්ති: ආයොගෙ කායබ්ච්චනෙ අංසවච්චකො¹ පත්තජ්චිකාය පරිසුසාවනෙ බිඤ්ඤාහනං² කරොති, අඤ්ඤාන කතං පච්චලිතො උද්දලෙතො පරිභුඤ්චති, උමමනකසීස ආදිකමමකසීසාති.

තුලොනඤ්චසිසුඛාපදං ඡචං.

1 අංසබ්දධකෙ - මජ්ඣං
2 බිබ්බාහනං - මජ්ඣං

2. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තනී ගබ්ඳය) ඇසුහු. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ...ඔහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවන්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු හැඳ ද පුටුව ද පුළුන් බහා වළඳනා ලද්දක් කොට කැරැවුහු ද? සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි හැඳ ද පුටුව ද පුළුන් බහා වළඳනා ලද්දක් කොට කරවවු ද? සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු නොයෙක් අයුරින් ගැරහු ... කෙසේ නම් භිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි හැඳ ද පුටුව ද පුළුන් බහා වළඳනා ලද්දක් කොට කැරැවුහු ද? භිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම් මහණෙක් හැඳක් හෝ පුටුවක් හෝ පුළුන් බහා වළඳනා ලද්දක් කොට කරවන්නේ නම් විදූභීම් ඇති පවිති වේ යයි.

3. යො පන: යම්, යම්බදු ... භිකචු ... මෙනෙමේ මේ අර්ථයෙහි ලා අදහස් කරන ලද භික්ෂු යි.

මඤ්ච නම්: මසාරක යැ බුන්දිකාබද්ධ යැ කුළීරපාදක යැ ආභව්ව පාදක යැ යි සතර හැඳෙකි.

පිය නම්: මසාරක යැ බුන්ධිකාබද්ධ යැ කුළීරපාදක යැ ආභව්ව පාදක යැ යි සතර පුටුවෙකි.

තුල නම්: රුක් පුළුනැ ලියපුළුනැ තණපුළුනැ යි තුන් පුළුනෙකි.

කාරාපෙය්‍යා: කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියෝහි දුකුළා වේ. ලැබීමෙන් විදූ හෙළා පවිති දෙසිය යුතු යි.

තමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම් කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. තමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම් කරවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම් කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම් කරවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

මෙරමා සඳහා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් කරන ලද්දක් ලැබ පිරිබෝ කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

ආයොගපට්ටයෙහි, කාබානෙහි, අංසවට්ටකයෙහි, පාත්‍රඵලිකා යෙහි, පෙරහනෙහි, මාචුලාවක් කෙරේ නම්, මෙරමා විසින් කරන ලද්දක් ලැබූ විදූ හෙළා පිරිබෝ කෙරේ නම් ඇවැත් නැත, උම්මත්තකයහට ආදි කම්මකයහට ඇවැත් නැති.

සවැනි තුලොනඤ්ඤා ශික්ෂාපද යි.

නිසිදනසිකබාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙන අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන හගවතා භික්ඛුනං නිසිදනං අනුඤ්ඤතං භොති. ජබ්බඤ්ඤා භික්ඛු හගවතා නිසිදනං අනුඤ්ඤාතභාණී අපමාණිකානි නිසිදනානි ධාරොනානී මඤ්ඤාසපි පියඤ්ඤාසපි පුරතොසි පච්ඡතොසි ඔලඛනානී. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චජා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනානී ථීයනානී විපාවෙනානී, කථං හි නාම ජබ්බඤ්ඤා භික්ඛු අපමාණිකානි නිසිදනානි ධාරොසසනානි -පෙ- සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ අපමාණිකානි නිසිදනානි ධාරොථානි. සච්චං හගවා. විගර්භී බුද්ධො හගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරියා අපමාණිකානි නිසිදනානි ධාරොසසථං. නෙතං මොසපුරියා අපසසනනානං වා පසාදාය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකබාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

නිසිදනං පන භික්ඛුනා කාරයමානෙන පමාණිකං කාරෙතබ්බං තඡ්ඡිදං පමාණං දීසයො දො වීදඤ්ඤාසො සුගතවීදඤ්ඤාසො තිරියං දියඤ්ඤාසො. තං අතිකතාමයතො ජෙදනකං පාවිතනියනති.

ඵවඤ්ඤාං හගවතා භික්ඛුනං සිකබාපදං පඤ්ඤාතං භොති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා උද්ධි මහාකායො භොති. යො හගවතො පුරතො නිසිදනං පඤ්ඤාපෙඤා සමනතතො සමඤ්ඤා-මානො නිසිද්දී. අථ ඛො හගවා ආයසමනං උද්ධි ඵතදවොච: කිසස ඤ්ඤා උද්ධි නිසිදනං පඤ්ඤාපෙඤා සමනතතො සමඤ්ඤාසි සෙය්‍යාථාපි පුරාණාසිකොට්ඨානී. තථා හි පන හනෙත හගවතා භික්ඛුනං අතිබුද්ධකං නිසිදනං අනුඤ්ඤතනානී. අථ ඛො හගවා ඵතඤ්ඤා නිදනෙ ඵතඤ්ඤා පකරණෙ ධම්මෙ. කථං කඤ්ඤා ආමනෙතසි “අනුජානාමී භික්ඛවෙ නිසිදනස්ස දසං වීදඤ්ඤා” ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකබාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

නිසිදනං පන භික්ඛුනා කාරයමානෙන පමාණිකං කාරෙතබ්බං තඡ්ඡිදං පමාණං, දීසයො දො වීදඤ්ඤාසො සුගතවීදඤ්ඤාසො. තිරියං දියඤ්ඤාසො, දසා වීදඤ්ඤා, තං අතිකතාමයතො ජෙදනකං පාවිතනියනති.

1. නිසිදනං - මජ්ඣිම
2. දසා - සී ඩච්චි

නිසිදන සිකපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේෂ්වන නම් අනේ ඔවු සිටුහුගේ අරමහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි භාග්‍යවතුන් විසින් මහණුන්හට නිසිදනයෙක් අනුදන්නා ලද්දේ වෙයි. සවග මහණහු භාග්‍යවතුන් විසින් නිසිදනය අනුදන්නා ලද යි පමණ ඉක්මවූ නිසිදනයන් ධරත්. හැදෙහි දු පුටුවෙහි දු ඉදිරියෙනුදු පස්සෙනුදු එල්ලෙත්, යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් සවග මහණහු පමණ ඉක්මවූ නිසිදනයන් ධරුවහු ද යි ... සැබැ ද මහණෙනි, තෙපි පමණ ඉක්මවූ නිසිදනයන් ධරවූ ද යි. සැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුණ. ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි පමණ ඉක්මවූ නිසිදනයන් දැරුවහු ද? හිස් පුරුෂයෙනි මෙය අප්‍රයත්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස භෞතො වෙයි...මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

නිසිදනයක් කරවනු කැමැති මහණහු විසින් පමණින් යුතු කොට කැරැවිය යුතු යි. එහි මේ පමණ යැ: දිගින් සුගත් වියකින් දෙවියනෙකැ සරසින් යෙළවියනෙකි. එය ඉක්මවන්නාහට ඡේදනක පාවිත්තිය ඇවැත් වේ යයි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

2. එසමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් උදයි මහත් සිරිටි ඇතියේ වෙයි. හේ භාග්‍යවතුන් පෙරටුයෙහි නිසිදනය පනවා භාත්පසින් අදිමින් හුන්නේ යැ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් උදයිහට මෙය වදළ සේකැ. කුමකට තෙපි උදයි, නිසිදනය පනවා පැරැණි සොමමරකු මෙන් භාත්පසින් අදනෙහි දැ?යි. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් විසින් මහණුන්හට එබඳු ඉතා කුඩා නිසිදනයෙක් අනුදන්නා ලද්දේ මැ නු? ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙඅවසරයෙහි ලා දහැමි කපා කොට මහණුන් ඇමැතු සේකැ. "මහණෙනි, නිසිදනයාගේ දහවලු වියතක් අනුදනිඒ." මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

නිසිදනයක් කරවනු කැමැති මහණහු විසින් පමණින් යුතු කොට කැරැවිය යුතු යි. එහි මේ පමණ යැ දිගින් සුගත් වියකින් දෙවියනෙකැ සරසින් යෙළ වියනෙකැ, දහවලුව වියනෙකි. එය ඉක්මවන්නාහට ඡේදනක පවිති වේ යයි.

පාවිත්‍රියපාළු භික්‍ෂුවිභවෙයා

3. නිසිදනං නාම: සදසං වුච්චති.

කාරයමානෙතනාති: කරොනෙතා වා කාරාපෙනෙතා වා. පමාණිකං කාරෙතධං. තත්‍රිදං පමාණං දීසමසා ඥෙඤ චිදකීයො සුගතචිදකීයා තිරියං. දියධිං, දසා චිදකී නං අතිකකාමෙචා කරොති වා කාරාපෙති වා පයොගෙ ඉකකං. පටිලාභෙන ඡිද්දිචා පාවිත්‍රියං දෙසෙතධං.

අත්තනා විපසකතං අත්තනා පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිත්‍රියසස අත්තනා විපසකතං පරෙහි පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිත්‍රියසස, පරෙහි විපසකතං අත්තනා පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිත්‍රියසස, පරෙහි විපසකතං පරෙහි පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිත්‍රියසස.

අඤ්ඤසසචාය කරොති වා කාරාපෙති වා ආපත්ති ඉකකංසස. අඤ්ඤන කතං පටිලභිචා පරිභුඤ්ඤති ආපත්ති ඉකකංසස.

අනාපතති: පමාණිකං කරොති, ඌනකං කරොති, අඤ්ඤන කතං පමාණාතිකනනං පටිලභිචා ඡිද්දිචා පරිභුඤ්ඤති, විතානං වා භුච්ඤ්ඤරණං වා සාණිපාකාරං වා හිසිං වා බිලෙබාහනං වා කරොති, උච්චතකසස, ආදිකමේකසසාති.

නිසිදනාසිකඛාපදං සතතමං.

6. 9. 8

කණ්ඩුපට්ඨජාදිසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවකීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛුනං කණ්ඩුපට්ඨජාදි අනුඤ්ඤතා භොති. ඡබ්බකේයා භික්ඛු භගවතා කණ්ඩුපට්ඨජාදි අනුඤ්ඤතාති අපමාණිකායො කණ්ඩුපට්ඨජාදියො ධාරෙතති, පුරතොපි පච්ඡතොපි ආකඩ්ඪනතා ආභිණ්ඩනති. යෙ තෙ භික්ඛු අජීව්ජා-පෙ- තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති.

3. නිසිදන නම: දහවලු සහිතය කියනු ලැබේ.

කාරයමානෙනා: කරන්නේ හෝ කරවන්නේ හෝ, පමණින් යුතු කොට කැරවිය යුතු යි. එහි මේ පමණ යැ. දිගින් සුගත් වියකින් දෙවියනෙකැ, සරසින් යෙළ විය නෙකැ, දහවලුව වියනෙකි. එය ඉක්මවා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියෝහි දුකුළා වේ. ලැබීමෙන් සිදලා පවති දෙසිය යුතු යි.

තමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම් කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. තමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම් කරවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම් කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම් කරවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

මෙරමා සඳහා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් කරන ලද්දක් ලැබ පිරිබෝ කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

පමණින් යුතු කොට කෙරේ නම් උනු කොට කෙරේ නම් මෙරමා විසින් කරන ලද පමණ ඉක්මවුවක් ලැබ සිදලා පිරිබෝ කෙරේ නම්, වියනක් හෝ බුමුතුරුණක් හෝ කඩතුරාවක් හෝ බිස්සක් හෝ මාවුලාවක් හෝ කෙරේ නම්, ඇවැත් නැත. උමමත්තකයහට ආදි කමමිකයහට ඇවැත් නැති.

සත්වැනි නිසිදන ශික්ෂාපද යි.

6. 9. 8

කණ්ඩුපට්ඨාදි ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි භාග්‍යවතුන් විසින් මහණුන්හට කස්පිළිසනෙක් අනුදන්නා ලද්දේ වෙයි. සවග මහණහු භාග්‍යවතුන් විසින් කස්පිළිසනෙක් අනුදන්නා ලදී යි පමණ ඉක්මවූ කස් පිළිසන් දරති. ඉදිරියෙනු පස්සෙනු අදිමින් ඇවිදිත්. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වූවෝ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්:

පාචිත්තියපාළි භික්ඛුච්ඡවෙසා

“කථං භි නාම ජබ්බස්සයා භික්ඛු අප්පමාණිකායො කණ්ඩුපට්ඨජාදියො ධාරොක්ඛනනීති” -පෙ- සචං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ අප්පමාණිකායො කණ්ඩුපට්ඨජාදියො ධාරොති. සචං හගවා, වීගරභි බුද්දො හගවා. -පෙ- කථං භි නාම තුමෙහ මොසපුරිසා අප්පමාණිකායො කණ්ඩුපට්ඨජාදියො ධාරොක්ඛරං. නෙතං මොසපුරිසා අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවණ්ඨ පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිභොයාගාරං:

කණ්ඩුපට්ඨජාදිං පන භික්ඛුනා කාරයමානෙන පමාණිකා කාරෙතබ්බා තත්ථිදං පමාණං, දීඝසො වතඝොසා වීදඤ්චියො සුගතවීදඤ්චියා තිරියං දෙව වීදඤ්චියො තං අතිකකාමයතො ඡෙදනකං පාචිත්තියනති.

2. කණ්ඩුපට්ඨජාදි නාම: යස්ස අධොනාභි උබ්බජාණුමණ්ඤලං කණ්ඩු වා පිලකා¹ වා අසභාවො² වා පුලලකච්ඡු වා ආබාධො තස්ස පට්ඨජාදනස්ථය.

කාරයමානෙනාති: කරොනෙතා වා කාරාපෙනෙතා වා. පමාණිකා කාරෙතබ්බා: තත්ථිදං පමාණං දීඝසො වතඝොසා වීදඤ්චියො සුගත වීදඤ්චියා තිරියං දෙව වීදඤ්චියො, තං අතිකකාමෙත්වා කරොති වා කාරාපෙති වා පයොගෙ දුක්ඛං. පට්ඨාගෙන ඡිද්දිත්වා පාචිත්තියං දෙසෙතබ්බං.

අනනනා විප්පකතං අනනනා පරියොසාපෙති ආපතති පාචිත්තියස්ස. අනනනා විප්පකතං පරෙභි පරියොසාපෙති ආපතති පාචිත්තියස්ස. පරෙභි විප්පකතං අනනනා පරියොසාපෙති ආපතති පාචිත්තියස්ස. පරෙභි විප්පකතං පරෙභි පරියොසාපෙති ආපතති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤාස්සස්ථය කරොති වා කාරාපෙති වා ආපතති දුක්ඛංස්ස. අඤ්ඤාන කතං පට්ඨෙතිත්වා පරිභුඤ්ජති ආපතති දුක්ඛංස්ස.

අනාපතති: පමාණිකං කරොති, උභනකං කරොති, අඤ්ඤාන කතං පමාණාතිකකනතං පට්ඨෙතිත්වා ඡිද්දිත්වා පරිභුඤ්ජති, විතානං වා භුමමඤ්ජරණං වා සාණිපාකාරං වා භිසිං වා බිමබොගනං වා කරොති උමමතකස්ස, ආදිකමමකස්සාති.

කණ්ඩුපට්ඨජාදිසික්ඛාපදං අට්ඨමං.

1. පිලකා - මජ්ඣං
2. අසභාවා - සීඝ්

“කෙසේ නම් සවග මහණහු පමණ ඉක්මවූ කස් පිළිසන් දරුහු ද යි ...සැබෑද මහණෙනි, තෙපි පමණ ඉක්මවූ කස් පිළිසන් දරවූ ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු නොයෙක් අයුරින් ගැරඹූහ. ...කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි පමණ ඉක්මවූ කස් පිළිසන් දරුවහු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි...මෙසේ ද මහණෙනි මේ සිකපදය උදෙසවු:

කස්පිළිසනක් කරවනු කැමැති මහණහු විසින් පමණින් යුතු කොට කැරැටිය යුතු යැ. එහි මේ පමණ යැ දිගින් සුගත වියකින් සිටුවියනෙකැ. සරසින් දෙවියනෙකි. එය ඉක්මවන්නාහට ඡේදනක පවතිවෙ යයි.

2. කණ්ඩුපට්ඨ ඡාදි නම්: යමක්හුගේ නැබෙන් යට දණමඩලෙන් උඩ කැසිල්ලෙක් හෝ පොළෙක් හෝ මලවැහීමක් හෝ මහත් කස් ආබාධයෙක් හෝ වෙ නම් ඒ ආබාධයාගේ වැසීම පිණිස.

කාරයමානෙන: කරන්නේ හෝ කරවන්නේ හෝ; පමණින් යුතු කොට කැරැටිය යුතු යි. එහි මේ පමණ යැ දිගින් සුගත වියකින් සිටුවියනෙකැ. සරසින් දෙවියනෙකි. එය ඉක්මවා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියෝගි දුකුළා වෙ. ලැබීමෙන් සිදුලා පවති දෙසිය යුතු යි.

තමා විසින් නිමාම නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. තමා විසින් නිමාම නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම කරවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම කරවා නම් පවිති ඇවැත් වෙ.

මෙරමා සඳහා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් කරන ලද්දක් ලැබ පරිභොග කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වෙ.

පමණින් යුතු කොට කෙරේ නම් උතු කොට කෙරේ නම් මෙරමා විසින් කරන ලද පමණ ඉක්මවූවක් ලැබ සිදුලා පරිභොග කෙරේ නම් වියනක් හෝ බුමුතුරුණක් හෝ කඩතුරාවක් හෝ බිස්සක් හෝ මාටුලාවක් හෝ කෙරේ නම් ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

අටවැනි කණ්ඩුපට්ඨාදි ශික්ෂාපද යි.

වසයිකසාටිකසිකිඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවකීයං චිහරති ජෙතවනෙ අනාඨිණධිකසස ආරාමෙ. තෙන ධො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛුනං වසයිකසාටිකා අනුඤ්ඤතා හොති. ඡබ්බෙභියා භික්ඛු භගවතා වසයිකසාටිකා අනුඤ්ඤතාති අපමාණිකායො වසයිකසාටිකායො ධාරොනති පුරතොපි පච්ඡතොපි ආකඩ්ඨන්තා ආභිණ්ඛන්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති, “කථං හි නාම ඡබ්බෙභියා භික්ඛු අපමාණිකායො වසයිකසාටිකායො ධාරොසන්ති”ති -පෙ- සචං කීර තුලෙන භික්ඛවෙ අපමාණිකායො වසයිකසාටිකායො ධාරොථාති. සචචං භගවා. විගර්හි බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුලෙන මොසපුරියා අපමාණිකායො වසයිකසාටිකායො ධාරොසථ. තෙනං මොසපුරියා අපසසන්තානං වා පසාදය -පෙ- ඵවිඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:

වසයිකසාටිකං පන භික්ඛුනා කාරයමානෙන පමාණිකා කාරෙතබ්බා. තනුදං පමාණං දීසසො ඡවිද්ඤීයො සුගතචිද්ඤීයා තිරියං අධිධිතෙය්‍යා. තං අතිකකාමයතො ඡෙදනකං පාවිතතියන්ති.

2. වසයිකසාටිකා නාම: වසානසස වාතුමාසඤාස.

කාරයමානෙනාති: කරොනෙනා වා කාරාපෙතෙහා වා. පමාණිකා කාරෙතබ්බා. තනුදං පමාණං දීසසො ඡවිද්ඤීයො සුගතචිද්ඤීයා. තිරියං අධිධිතෙය්‍යා. තං අතිකකාමෙඤා කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛං. පටිලාභෙන ඡිද්දිඤා පාවිතතියං දෙසෙතබ්බං.

අන්තනා විප්පකතං අන්තනා පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිතතියසං. අන්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිතතියසං පරෙහි විප්පකතං අන්තනා පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිතතියසං. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති ආපත්ති පාවිතතියසං.

අඤ්ඤසඤාය කරොති වා කාරාපෙති වා ආපත්ති දුක්ඛංසං. අඤ්ඤන කතං පටිලභිඤා පරිභුඤ්ඤති ආපත්ති දුක්ඛංසං.

වස්සිකසාවික ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යාටක් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් අනේපිඬු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි භාග්‍යවතුන් විසින් මහණුන්හට වැසියළු අනුදන්තා ලද වෙයි. සවග මහණහු භාග්‍යවතුන් විසින් වැසියළු අනුදන්තා ලද යි පමණ ඉක්මවූ වැසියළු දරති. ඉදිරියෙනුදු පස්සෙනුදු අදිමින් ඇවිදිත්, යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වූවෝ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු පමණ ඉක්මවූ වැසියළු දරාහු ද යි... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි පමණ ඉක්මවූ වැසියළු දරවු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි පමණ ඉක්මවූ වැසියළු දරුවහු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි.... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු;

වැසියළුවක් කරවනු කැමැති මහණහු විසින් පමණින් යුතු කොට කැරැවිය යුතු යි. එහි මේ පමණ යැ, දිගින් සුගත්වියකින් සවියතෙකැ, සරසින් යෙළ තුන්වියතෙකි. එය ඉක්මවන්නාහට සිඳැලීම ඇති පවිති වෙ යයි.

2. වස්සිකසාවිකා නම: වසන්හි සිවුමස පිරිබෝ පිණිස යැ,

කාරයමානෙන: කරන්නෝ හෝ කරවන්නෝ හෝ; පමණින් යුතු කොට කැරැවිය යුතු යි. එහි මේ පමණ යැ: දිගින් සුගත්වියකින් සවියතෙකැ, සරසින් යෙළ තුන්වියතෙකි. එය ඉක්මවා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියෝහි දුකුළා වේ. ලැබීමෙන් සිඳැලා පවිති දෙසිය යුතු යි.

තමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම් කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. තමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම් කරවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, මෙරමා විසින් නිමාම් නොකරන ලද්ද තෙමේ නිමාම් කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි, මෙරමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම් කරවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

මෙරමා සඳහා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් කරන ලද්දක් ලැබ පිරිබෝ කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

පාචිකයපාළි හිතවූවිගබොහෝ

අනාපතනී: පමාණිකං කරොති, උනකං කරොති අඤ්ඤාන කතං පමාණාතිකකතං පටිලහිතො ඡිද්දිතො පරිභුඤ්ජති, විතානං වා භුමමිසුරණං වා සාණිපාකාරං වා හිසිං වා බිලොභනං වා කරොති, උමමතසය, ආදිකමේකසාති.

වසිකසාචිකසිකාපදං නවමං

6. 9. 10

නන්දකෝරසිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවතීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාපමිණ්ඩකසස ආරාමෙ. තෙන ටො පන සමයෙන ආයඤ්ඤා නන්ද හගවතො මාතුව්ඡාපුඤ්ඤා අභිරුපො හොති දසනීයො පාසාදිකො වතුරධගුලොමකො හගවතො.¹ සො සුගතච්චරපමාණං චිවරං ධාරෙති: අද්දසංසු ටො ටෙරා හිසබ්බ ආයඤ්ඤා නන්දං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිසවා හගවා ආගච්ඡති ආසනා උටඨහිතො² තෙ උපගතෙ සඤ්ජාතිතො උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවන්ති. “කථං හි නාම ආයඤ්ඤා නන්දෙ සුගතච්චරපමාණං චිවරං ධාරෙසති”ති. හගවතො එතමසං ආරොවෙසුං. අථ ටො හගවා ආයඤ්ඤා නන්දං පටිපුඤ්ඤි, සච්චං කිරි තං නන්දෙ සුගතච්චරපමාණං චිවරං ධාරෙසිති, සච්චං හගවා. විගරහි බුද්ධො හගවා. -පෙ- කථං හි නාම තං නන්දෙ සුගතච්චරපමාණං චිවරං ධාරෙසසි තෙනං නන්දෙ අපසසන්තානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන හිකබ්බෙ ඉමං සිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

යො පන හිකබ්බෙ සුගතච්චරපමාණං චිවරං කාරාපෙය්‍යා අතිරෙකං වා ජෙදනකං පාචිකියං. තඤ්ඤං සුගතස්ස සුගතච්චරපමාණං, දීසසො නවච්චදසීයො සුගතච්චදසීයා කිරියං ඡච්චදසීයො ඉදං සුගතස්ස සුගතච්චරපමාණනති.

2. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- හිසබ්බති -පෙ- අයං ඉමසං අසෙ අධිසෙතො හිසබ්බති.

සුගතච්චරං නාම: දීසසො නව ච්චදසීයො සුගතච්චදසීයා කිරියං ඡච්චදසීයො. කාරාපෙය්‍යාති: කරොති වා කාරාපෙති වා පයොගෙ ඤ්ඤාපටං පටිලාගෙන ඡිද්දිතො පාචිකියං දෙසෙතංඛං.

1. හගවතා - මජ්ඣං,
2. උටඨහනති - මජ්ඣං,
3. සුගතච්චරපමාණං - මජ්ඣං.

පමණින් යුතු කොට කෙරේ නම්, උනු කොට කෙරේ නම්, මෙරමා විසින් කරන ලද පමණ ඉක්මවූවක් ලැබ සිඳැලා පිරිබෝ කෙරේ නම්, වියනක් හෝ බුච්චුරුණක් හෝ කඩතුරාවක් හෝ බියසක් හෝ මාවුලාවක් හෝ කෙරේ නම් ඇවැත් නැති, උමමනකයහට ආදිකමමකයහට ඇවැත් නැති.

නවවැනි වයසිකසාටික ශික්ෂාපද යි

6. 9. 10

නන්දසෝර ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්තුවර ජෙනවන නම් අනේ පිඩු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි භාග්‍යවතුන් ගේ සුඵමවගේ පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් නන්දසෝර තෙමේ විශිෂ්ටරූප ඇතියේ දකුම්කලු වූයේ පැහැයුම් එළවනුයේ භාග්‍යවතුන්හට සතරඟලෙකින් මිටි වූයේ වෙයි. හේ සුගත්සිවුරූපමණ සිවුරක් දරයි. සඵවර භික්ෂුහු දුර දී මැ එන්නා වූ ආයුෂමත් නන්දසෝරහු දුටුහු දකු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනායේකැ යි හුනස්නෙන් නැඟිට මිහු-වෙතැ එළැඹි කල්හි හැදිනැ ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ආයුෂමත් නන්දසෝර තෙමේ සුගත්-සිවුරූපමණ සිවුරක් දරී ද යි. භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දැන්වූහු. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් නන්දසෝරහු පුඵවුත් යේකැ. සැබෑ ද නන්දසෙති, තෙපි සුගත්සිවුරූපමණ සිවුරක් දරවු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැඹුහ.... කෙසේ නම් නන්දසෙති, තෙපි සුගත්සිවුරූපමණ සිවුරක් දරුවහු ද? නන්දසෙති මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි.... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

යම් මහණෙක් සුගත්සිවුරූපමණ හෝ අධිරා කොට හෝ සිවුරක් කරවන්නේ නම් ජෙදනක පවිති ඇවැත් වෙයි. එහි මේ සුගත්හුගේ සුගත්සිවුරෙහි පමණ යැ, දිගින් සුගත්වියතින් නවවිය-තෙකැ, සරසින් සවියතෙකි. මේ සුගතයන්ගේ සුගත්සිවුරෙහි පමණ යි.

2. යො පන: යම්, යම්බදු... හිකඬු: මෙතෙමේ මේ අරියෙහි ලා අදහස් කරන ලද හිකඬු යි.

සුගතඵවර නම්: දිගින් සුගත්වියතින් නවවියතෙකැ, සරසින් සවියතෙකි.

කාරාපෙය්‍ය: කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියෝභී දුකුලා වේ. ලැබීමෙන් සිඳැලා පවිති දෙසිය යුතු යි.

පාචිකියපාළි හි තබුවිහරෙහි

අත්තනා විපසකතං අත්තනා පරියොසාපෙනි ආපත්ති පාචිකියසස. අත්තනා විපසකතං පරෙහි පරියොසාපෙනි ආපත්ති පාචිකියසස. පරෙහි විපසකතං අත්තනා පරියොසාපෙනි ආපත්ති පාචිකියසස. පරෙහි විපසකතං පරෙහි පරියොසාපෙනි ආපත්ති පාචිකියසස.

අඤ්ඤාසකථාය කරොති වා කුරාපෙනි වා ආපත්ති දුක්කටසස. අඤ්ඤාන කතං පටිලභිතවා පරිභුඤ්ඤති ආපත්ති දුක්කටසස.

අනාපතති: උෞතකං කරොති. අඤ්ඤාන කතං පටිලභිතවා ජිඤ්ඤිතවා පරිභුඤ්ඤති, විතානං වා භුමමඤ්ඤං වා සාණිපාකාරං වා හිසිං වා බිලොහනං වා කරොති, උමමනකසස, ආදිකමෙකසසාති.

නන්දසෝරසිකධාපදං දසමං.

රාජවග්ගො නවමො.

තප්පද්දන:

රඤ්ඤා ව රතනං සහං සුචිං මඤ්ඤති තුලිකං නිසිදනඤ්ඤා කමඤ්ඤා ව වසිකං සුගතෙන වාති.

වග්ගද්දන :

මුසා භුතඤ්ඤා ඔවාදො භොජනං වෙලකෙන ව සුරා සංඤ්ඤාකා ධම්මා රාජවග්ගෙන තෙ නව

උද්දිට්ඨා මො ආයඤ්ඤානො දෙවනවුති පාචිකියා ධම්මො, තසායඤ්ඤානො පුච්ඡාමී, කවචිසු පරිසුද්ධා, දුතියමපි පුච්ඡාමී කවචිසු පරිසුද්ධා, තතියමපි පුච්ඡාමී කවචිසු පරිසුද්ධා. පරිසුද්ධොසායඤ්ඤානො තසාමා තුඤ්ඤි, එවමෙතං ධාරයාමීති.

බුද්දකං සමතං.

1. රතනවග්ගො - මජ්ඣ, 2. පාචිකිය කණ්ඩො නිවර්තනං - මජ්ඣ

තමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම් කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. තමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම් කරවා නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමාම් කෙරේ නම් පවිති ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් නිමාම් නො කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමාම් කරවා නම් පවිති ඇවැත් වේ.

මෙරමා සඳහා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් කරන ලද්දක් ලැබ පිරිබෝ කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

උනු කොට කෙරේ නම්, මෙරමා විසින් කරන ලද්දක් ලැබ සිඳැලා පිරිබෝ කෙරේ නම්, වියනක් හෝ බුමුතුරුණක් හෝ කඩතුරාවක් හෝ බිස්සක් හෝ මාවුලාවක් හෝ කෙරේ නම් ඇවැත් නැති, උමමඤ්ඤකයහට ආදිකමේකයහට ඇවැත් නැති.

දස වැනි නන්දසෞරශික්ෂාපද යි.

නවවන රාජවර්ගය යි.

එහි උදනය :

රාජනොපුර යැ රතන යැ (සන්ත) විකාලෙ ගාමජපවෙසන යැ සුවිසර යැ මණ්ඩ යැ තුලොනද්ධ යැ නිසීදන යැ කණ්ඩුපට්ඨජාදි යැ වස්සිකසාට්ඨික යැ [සුගතච්චරය නිසා පැන වූ] නන්දසෞර-සිබයෙන් ද යි. වර්ගය වේ.

වර්ගෝද්දනය :

මුසාවාද යැ භූතගාම යැ භීක්ෂුනොවාද යැ භොජන යැ අවෙ-ලකය සමඟ සුරාපාන යැ සපාණක යැ සහධමේක යැ රාජවර්ගය සමඟ ඒ වර්ග නවයෙකි.

ආයුෂමත්ති, දෙඅනු පාවික්ඛයධම්මෝ උදෙසනලද්දු මැ යි. එහි ලා ආයුෂමතුන් පුළුවුස්මි, කිම පිරිසුදුවහු ද? දෙවනවට දු පුළුවුස්මි, කිම පිරිසුදුවහු ද? තෙවනවට දු පුළුවුස්මි. කිම පිරිසුදුවහු ද? මෙහි ලා ආයුෂමත්තු පිරිසුදුහ. එහෙයින් නිභඩයහ. මෙසේ මෙය දරමි.

බුද්දකය සමාපත යි.

පාට්‍රිදෙසනීයකණෙධා

ඉමෙ ටො පනායඤ්ඤතො වක්ඛාරො පාට්‍රිදෙසනීයා ධම්මො උදෙසං ආගච්ඡන්ති.

7. 1

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා. සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ටො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී සාවඤ්ඤාං පිණ්ඩාය වරිත්වා පටික්ඛමනකාලෙ අඤ්ඤතරං භික්ඛුං පසීච්ඤා එතදවොච හන්දයා භික්ඛං පතිගණහාතීති¹. සුච්ඡ භගීනීති සදෙබ්ච අග්ගහෙසි. සා උපකට්ඨ කාලෙ නාසක්ඛි පිණ්ඩාය වරිතුං ජීනනහත්තා අහොසි. අථ ටො සා භික්ඛුනී දුතියමපි දිවසං. -පෙ- තනිඤ්ඤි දිවසං සාවඤ්ඤාං පිණ්ඩාය වරිත්වා පටික්ඛමනකාලෙ නං භික්ඛුං පසීච්ඤා එතදවොච හන්දයා භික්ඛං පතිගණහාතීති. සුච්ඡ භගීනීති සදෙබ්ච අග්ගහෙසි. සා උපකට්ඨ කාලෙ නාසක්ඛි පිණ්ඩාය වරිතුං ජීනනහත්තා අහොසි.

2. අථ ටො සා භික්ඛුනී චතුසෝ දිවසෙ රථීකාය පචෙධෙනති ගච්ඡති. සෙට්ඨි ගහපති රථෙන පටිපථං ආගච්ඡන්තො තං භික්ඛුනිං එතදවොච අපෙහයොති. සා ඔක්ඛමනාති² තසෝච පරිපති. සෙට්ඨි ගහපති තං භික්ඛුනිං බමාපෙසි බමාහයො මයා නිපාතිතාති.³ නාහං ගහපති තයා නිපාතිතා අපි ච අහමෙච දුබ්බලාති. කිංඤ්ඤ පන තුං අයො දුබ්බලාති. අථ ටො සා භික්ඛුනී සෙට්ඨිංඤ්ඤා ගහපතිංඤ්ඤා එතමත්ථං ආරොචෙසි. සෙට්ඨි ගහපති තං භික්ඛුනිං. සරං නොත්වා හොජෙත්වා උරුකායති ඛියතී විපාවෙති “කථං හි නාම හදන්තා භික්ඛුනීයා හත්ථො ආමීසං පටිග්ගහෙසස්සති කිච්ඡලාහො මාතුගාමොති.”

3. අසොසාසු ටො භික්ඛු තස්ස සෙට්ඨිංඤ්ඤා ගහපතිංඤ්ඤා උරුකායනස්ස ඛියනතස්ස විපාවෙනස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චාරා -පෙ- තෙ උරුකායනති ඛියනති විපාවෙන්ති “කථං හි නාම භික්ඛු භික්ඛුනීයා හත්ථො ආමීසං පටිග්ගහෙසස්සති”ති -පෙ- සච්චං කිර තුං භික්ඛු භික්ඛුනීයා හත්ථො ආමීසං පටිග්ගහෙසිති. සච්චං හගවා. ඤාතිකා තෙ භික්ඛු අඤ්ඤතිකාති. අඤ්ඤතිකා හගවාති. අඤ්ඤතකො මොසපුරිස අඤ්ඤතිකාය න ජානාති පතිරුපං වා අපතිරුපං වා සන්තං වා අසන්තං වා. කථං හි නාම තුං මොසපුරිස අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුනීයා හත්ථො ආමීසං පටිග්ගහෙසස්සි තෙන මොසපුරිස අපසන්තානං වා පසාදය -පෙ- එච්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

1. පටිග්ගහෙසස්සි - ඡජසං.
2. වොක්ඛමනාති - ඡජසං.
3. මයාමි පාතිකාති - ඡජසං.

පාච්චේදයනීය කාණ්ඩය

ආයුෂ්මත්ති, මේ සතර පාච්චේදයනීය ධර්මයෝ උදෙසීමට පැමිණෙත්.

7. 1

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්නුවර 'ජේතවන' නම්වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩූ වෙසෙති. එසමයෙහි එක්තරා මෙහෙණක් සැවැත්නුවර පිඬුසිභා ඇවිද පෙරළා එන කල්හි එක්තරා මහණක්හු දක මෙසේ කීව. "ආයතීයෙනි, භික්ෂාව පිළිගනු මැනැවැ"යි "මැනැවැ නැහැණියනි" යි සියල්ල මැ ගත්තේ යැ. ඔ වෙලා ආසන්න කල්හි පිඬුසිභා යන්නට නො හැකි වූ, එහෙයින් මැ සුන්බත් වූ යැ. එකල්හි ඒ මෙහෙණ දෙවන දවස්හි දු තුන්වන දවස්හි දු සැවැත්නුවර පිඬුසිභා ඇවිද පෙරළා එන කල්හි ඒ මහණහු දක තෙල කීව: "ආයතීයෙනි භික්ෂාව පිළිගනුමැනැවැ"යි "මැනැවැ නැහැණියනි" යි සියල්ල මැ පිළිගත. ඔ වෙලා ආසන්න කල්හි පිඬුසිභා යන්නට නොහැකි වූවා සුන්බත් වූ යැ.

2. එසඳ ඒ මෙහෙණ සතරවන දවස්හි වීරියෙහි වෙවුළුමින් යෙයි. සිටුගැහැවියෙක් රථයෙකින් පෙරමහට එන්නේ ඒ මෙහෙණට මෙය කී: "පහව යා ආයතීයෙනි"යි. ඔ බැහැරවන්නී එහි මැ ඇදවැටුණා යැ. සිටුගැහැවි ඒ මෙහෙණ ක්ෂමා කරවී: "කමන්නැ ආයතීයෙනි, මා විසින් හෙළනලදු යැ"යි "ගැහැවියෙනි, මම නොප විසින් නො හෙළන ලදුමු. වැළින් මම මැ දුබලයමු"යි. "ආයතීයෙනි, තෙපි කවර හෙයින් දුර්වල වූ දැ"යි. එකල්හි ඒ මෙහෙණ සිටු ගැහැවියහට තෙල කරුණ දැන්වූ. සිටුගැහැවි ඒ මෙහෙණ ගෙට පමුණුවා වළඳවා "කෙසේ නම් වහන්දැවරු මෙහෙණ අතින් ආමිෂ පිළිගන්නාහු ද, මාගම දුකසේ ආමිෂ ලබන්නී යැ"යි අවමන් කරයි. අගුණ කියයි, නුගුණ පතුරුවයි.

3. භික්ෂුහු අවමන් කරන අගුණ කියන නුගුණ පතුරුවන ඒ ගැහැවි සිටුහුගේ බස් ඇසුහ. යම් අල්පෙව්ඡ., භික්ෂු කෙනෙක් ඇද්ද ඔහු "කෙසේ නම් මහණ මෙහෙණක අතින් ආමිෂ පිළිගත්තේ ද" යි අවමන් කෙරෙහි අයුණු කියති නුගුණ පතුරුවති. සැබැව ද මහණ, තෙපි මෙහෙණක අතින් ආමිෂ පිළිගත්තේ ද" යි. සැබැව භාග්‍යවතුන් වහන්සැ"යි. "මහණ, නොපගේ නැ මෙහෙණක්ද? නොනැමෙහෙණක් ද? යි "නොනැමෙහෙණක භාග්‍යවතුන් වහන්සැ"යි. තුවඡ පුරුෂය, නොනැ මහණෙක් නොනැමෙහෙණකගේ නිසි බව හෝ නොනිසි බව හෝ ඇති බව හෝ නැති බව හෝ නො දනියි. තුවඡ පුරුෂය, කෙසේ නම් තෙපි නොනැ මෙහෙණක අතින් ආමිෂ පිළිගන්නහු ද? තුවඡ පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ .. නො වෙයි. මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

පාවිච්චිය පාළු හික්කු විභවෙනා

“යො පන හික්කු අඤ්ඤාතිකාය හික්කුනියා අනතරසරං පච්චාය හත්තො බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහස්වා පච්ඤාගෙහස්වා බාදෙය්‍යා වා භුඤ්ජෙය්‍යා වා පච්චෙදෙසෙතඛබ්බං තෙන හික්කුනා, ගාරය්‍යං ආවුසො ධම්මං ආපජජිං අයපපායං පාච්චෙදෙසනීයං තං පච්චෙදෙසමී”ති.

4. යො පනාති: යො යාදිසො -පෙ- හික්කුති: -පෙ- අයං ඉමස්ථිං අප්ඤ්ඤා අධිපෙපතො හික්කුති.

අඤ්ඤාතිකා නාම: මානිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමා පිත්තමහස්සුගා අසම්බද්ධා.

හික්කුනී නාම: උභතො සඛෙඤ්ඤ උපසම්පනනා.

අනතරසරං නාම: රථිකා බ්‍රහ්මං සිංසාටකං සරං.

බාදනීයං නාම: පඤ්ඤා භොජනානි යාමකාලිකං සත්තාහ කාලිකං යාවච්චිකං යපෙස්වා අවිසෙසං බාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම: පඤ්ඤා භොජනානි ඔදනො කුම්මාසො සත්තා මච්චා මංසං, බාදිසසාමි භුඤ්ජිසසාමිති පතිගණනාති ආපත්ති දුක්කට්ඨස්ස, අපෙක්ඛාභාතර අපෙක්ඛාභාතර ආපත්ති පාච්චෙදෙසනීයස්ස.

අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී අනතරසරං පච්චාය හත්තො බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහස්වා පච්ඤාගෙහස්වා බාදනී වා භුඤ්ජනී වා ආපත්ති පාච්චෙදෙසනීයස්ස. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිතො අනතරසරං පච්චාය හත්තො බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහස්වා පච්ඤාගෙහස්වා බාදනී වා භුඤ්ජනී වා ආපත්ති පාච්චෙදෙසනීයස්ස. අඤ්ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤී අනතරසරං පච්චාය හත්තො බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහස්වා පච්ඤාගෙහස්වා බාදනී වා භුඤ්ජනී වා ආපත්ති පාච්චෙදෙසනීයස්ස.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවච්චිකං ආභාරජාය පතිගණනාති ආපත්ති දුක්කට්ඨස්ස. අපෙක්ඛාභාතර අපෙක්ඛාභාතර ආපත්ති දුක්කට්ඨස්ස එකතො උපසම්පනනාය හත්තො බාදනීයං වා භොජනීයං වා බාදිසසාමි භුඤ්ජිසසාමිති පතිගණනාති ආපත්ති දුක්කට්ඨස්ස. අපෙක්ඛාභාතර අපෙක්ඛාභාතර ආපත්ති දුක්කට්ඨස්ස.

“යම් මහණෙක් ඇතුළුගමට පිවිසි නොනැමෙහෙණක අතින් බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කන්තේ නම් හෝ බුද්ධිතේ නම් හෝ ඒ මහණහු වසින්: ඇවැත්නි, අසත්ප්‍රාය වූ පාච්චේදසනීය වූ ගර්හනීය වූ ඇවැත්කට පැමිණියෙමි. එය පෙරළා දෙසමි”යි පෙරළා දෙසියයුතු,

4. යො පන යනු: යමෙක්, යම් බද්ධයෙක් ... භික්ෂු යනු: ... මේ තෙම මේ අස්ථියෙහි ‘භික්ෂු’යි අභිප්‍රේතයි.

අඤ්ඤාතිකා නම: මව්පසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්මුතු යුගය තෙක් අසම්බද්ධ වූවා යි.

භික්ෂුනී නම: උභතොසබ්‍රහ්මයා කෙරෙහි උපසපත් වූවා ය.

අනතරසර නම: වීථි යැවිනිවිද නොගිය වීථි යැ සතරමංසන්ධි යැ කුලගේ යි.

බාදනීය නම: පස්බොජුන: යාමකාලික යැ සත්තාහකාලික යැ යාවච්චික යැ යන මේ හැර සෙස්ස බාදනීය නම.

භොජනීය නම: පස්බොජුන; ඔදන යැ කොමු යැ අත්සුණු යැ දියමස් යැ, ගොඩමස් යැ. ‘කම්’ යි ‘බුද්ධි’යි පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරහලායෙහි පරහලායෙහි පිළිදෙස්නී ඇවැත් වේ.

නොනැමෙහෙණක යන සංඥා ඇති වැ ඇතුළුගමට වත් නොනැමෙහෙණක අතින් බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කා නම් හෝ බුද්ධි නම් හෝ ‘පාච්චේදසනීය’ ඇවැත් වෙයි. විමති ඇති වැ ඇතුළුගමට වත් නොනැමෙහෙණක අතින් කැයුතු හෝ බිදියයුතු දෑයක් සියතින් පිළිගෙන කා නම් හෝ බුද්ධි නම් ‘පාච්චේදසනීය’ ඇවැත් වෙයි. නැමෙහෙණක යන සංඥා ඇති වැ ඇතුළුගමට වත් නොනැමෙහෙණක අතින් බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කා නම් හෝ බුද්ධි නම් හෝ ‘පාච්චේදසනීය’ ඇවැත් වේ.

යාමකාලිකය සත්තාහකාලිකය යාවච්චිකය ආහාර පිණිස පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරහලායෙහි පරහලායෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි. භික්ෂුණින් කෙරෙහි උපසපත්මෙහෙණක අතින් බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ ‘කම්’ යි ‘බුද්ධි’ යි පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරහලායෙහි පරහලායෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි.

පාවිතයට පාත්‍ර භික්ෂුවිභවය

ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසංඤ්ඤී ආපනති දුක්ඛටසස. ඤාතිකාය වෙමනිකො ආපනති දුක්ඛටසස ඤාතිකාය ඤාතිකසංඤ්ඤී අනාපනති.

අනාපනති: ඤාතිකාය, දූපෙති න දෙති උපනිකම්පිතා දෙති; අනකරා-රාමෙ, භික්ෂු නුපසසයෙ, නිකීයපෙයරාය, පටිකකමනෙ, ගාමතො නිහරිතා දෙති, යාමකාලිකං සත්තංහකාලිකං යාවච්චිකං සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජාති දෙති, සි කම්මානාය, සාමඤ්ජරාය උමමනකසස ආදිකමමකසසාති.

පටමපාවිදෙසනීය සිකධාපදං.

7. 2

දුතියපාවිදෙසනීය සිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඵවනෙ කලඤ්ඤනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ෂු කුලෙසු නිමනනීතා භුඤ්ජති. ඡබ්බෙණියා භික්ෂුනියො ඡබ්බෙණියානං භික්ෂුනං වොසාසනනීයො ධීතා භොනති. ඉධ සුපං දෙඵ ඉධ ඔදනං දෙඵාති ඡබ්බෙණියා භික්ෂු යාවදස්ථං භුඤ්ජති. අඤ්ඤ භික්ෂු න විත්තරූපං ලභනති¹ යෙ තෙ භික්ෂු අපිච්ඡා -පෙ- නෙ උජ්ඣායනති චීයනති විපාවෙනති, “කථං හි නාම ඡබ්බෙණියා භික්ෂු භික්ෂුනියො වොසාසනනීයො න නිවාරොසසභ්භි”ති -පෙ- සච්චං කිර තුමෙභ භික්ඛවෙ භික්ෂුනියො වොසාසනනීයො න නිවාරොථාති සච්චං භගවා විගරහි- බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙභ මොසපුරිසා භික්ෂුනියො වොසාසනනීයො න නිවාරොසසථං. තෙනං මොසපුරිසා අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤි පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ෂු පනෙව කුලෙසු නිමනනීතා භුඤ්ජනති තත්‍ර වෙ සා භික්ෂුනී වොසාසමානරූපා ධීතා භොති “ඉධ සුපං දෙඵ ඉධ ඔදනං දෙඵා”ති. තෙහි භික්ෂුහි සා භික්ෂුනී අපසාදෙතඛො. අපසකක තාව භගීනී, යාව භික්ෂු භුඤ්ජනති. එකසසපි වෙ¹ භික්ෂුනො නප්පටිභාසෙය්‍ය තං භික්ෂුනී. අපසාදෙකුං-- අපසකක තාව භගීනී, යාව භික්ෂු භුඤ්ජනති”ති. පටිදෙසෙතඛො. තෙහි භික්ෂුහි ගාරඤ්ඤං ආචුසො ධමමං ආපච්චිතො අසප්පායං පාවිදෙසනීයං තං පටි-දෙසෙමාති.

1. උත්තම චෙට්ඨි - මජ්ඣමං.

නැමෙහෙණක අතින් නොනැමෙහෙණක යන සංඥා ඇති වූ පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නැමෙහෙණක අතින් විමති ඇත්තේ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. නැමෙහෙණක අතින් නැමෙහෙණක යන සංඥා ඇත්තේ අනාපනති වේ.

අනාපනති: නැමෙහෙණක අතින් නම්, අනෙකකු ලවා දෙවවා නම් (නොමෝ) නොදේ නම්, සමීපයෙහි තබා දේ නම්, ආරාමය කුළදී, මෙහෙණවරෙහි, තීර්ථක අරමෙහි, පෙරළා ඊමෙහි, ගමන් බැහැර කොට දේ නම්, යාමකාලිකය සත්තාහකාලිකය යාවච්චිකය ප්‍රත්‍යය ඇති කල්හි වළදා යයි දේ නම් සික්ඛමානාවක භෙරණක අතින් ගනී නම් ඇවැත් නො වෙයි. උමතුච්චට ආදිකාර්මිකභට ඇවැත් නැති.

පළමුවන පාට්දෙසනීය යි.

7. 2

දෙවන පාට්දෙසනීය ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර කලඤ්ඤකතිවාස නම් වූ වෙඵවන විහාරයෙහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි භික්ෂුහු කුලයෙහි නිමන්ත්‍රණ කරන ලද්දහු වළඳති. සවග මෙහෙණහු මෙහි සුප දෙව මෙහි බත් දෙව යි සවග මහණුනට වොසාසන (විධාන) කම් කරමින් සිටියාහු වෙති. සවග මහණහු ඇති තාක් වළඳති. අත්මහණහු සිත්සේ නො ලැබෙති. යම් අල්පෙවජ භික්ෂු කෙනෙක් ... ඔහු අවමන් කෙරෙති, නුගුණ කියති, නුගුණ පතුරුවති: ‘කෙසේ නම් සවගමහණහු වොසාසන කම් කරන මෙහෙණන් නො වළඟන්නාහු’ද යි. ... සැබෑද මහණෙහි, තෙපි වොසාසන කම් කරන මෙහෙණන් නො වළඟවු ලැ’යි සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුම. ... කෙසේ නම් මොසපුරුෂයෙහි, තෙපි වොසාසන කම් කරන මෙහෙණන් නො වළඟවු ද? භික්ෂුරුෂයෙහි, තෙල අප්‍රසක්කයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙහි මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

“මහණහු කුලයෙහි නිමන්ත්‍රණ කරනලද්දහු වළඳන් ද? ඉදින් එහි ඒ මෙහෙණ “මෙහි සුප දෙව මෙහි බත් දෙව”යි වොසාසන (විධාන) කම් කරන පියවින් සිටියා වේ ද, ඒ මහණුන් විසින් ඒ මෙහෙණ “නැගණියනි, භික්ෂුන් වළඳනා තාක් පහව යා”යි පහකළුයුත්තී යැ. ඉදිත් එක් මහණක්භට ද ‘නැගණියනි, භික්ෂුන් වළඳනා තාක් පහව යා’යි ඒ මෙහෙණ පහකරන්නට නො වැටහේ නම් ඒ මහණුන් විසින් “ඇවැත්නි, ගැඹියයුතු අසත්ප්‍රාය වූ පාට්දෙසනීය ඇවැත්කට පැමිණියමහ. එය යළි දෙසමහ”යි පිළිදෙසියයුතු”

පාච්ඤාය පාළි භික්ඛුච්ඡාය

2. භික්ඛු පනොව කුලෙසු නිමනනිතා භුඤ්ජනනීති:¹ කුලං නාම චක්ඛාරි කුලානි ඛන්ධකුලං බ්‍රාහ්මණකුලං වෙසසකුලං සුද්දකුලං

නිමනනිතා භුඤ්ජනනීති; පඤ්චනං භොජනානං අඤ්ඤනරෙන භොජනෙන නිමනනීතා භුඤ්ජනනී.

භික්ඛුනී නාම: උභතො සට්ඨෙස උපසම්පන්නා.

වොසාසනනී නාම: යථාචිත්තතා යථාසන්දිධුතා යථාසම්භත්තතා යථා සමානුපජ්ඣායකතා යථාසමානාවරියකතා “ඉධ සුපං දෙථ ඉධ ඔදනං දෙථා”ති එසා වොසාසනනී නාම.

තෙහි භික්ඛුනීති: භුඤ්ජමානෙහි භික්ඛුහි.

සා භික්ඛුනීති: යා සා වොසාසනනී භික්ඛුනී. තෙහි භික්ඛුහි සා භික්ඛුනී අපසාදෙනඛො. ‘අපසකක නාව හගිනී යාව භික්ඛු භුඤ්ජනනී’ති එකසසපි වෙ³ භික්ඛුතො අනපසාදිතෙ⁴ බාදිසසාමී භුඤ්ජිඤාමීති පතිගණකානි ආපක්ඛි දුක්ඛටසු. අජෙඤ්ඤාභාරෙ අජෙඤ්ඤාභාරෙ ආපක්ඛි පාට්ඨෙසනීයසු.

උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤී වොසාසනනීයා න නිවාරෙති ආපක්ඛි පාට්ඨෙසනීයසු. උපසම්පන්නාය වෙමතිකො වොසාසනනීයා න නිවාරෙති ආපක්ඛි පාට්ඨෙසනීයසු. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්න සඤ්ඤී වොසාසනනීයා න නිවාරෙති ආපක්ඛි පාට්ඨෙසනීයසු.

එකතො උපසම්පන්නාය වොසාසනනීයා න නිවාරෙති ආපක්ඛි දුක්ඛටසු. අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤී ආපක්ඛි දුක්ඛටසු අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකො ආපක්ඛි දුක්ඛටසු. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී අනාපක්ඛි.

අනාපකනී: අත්තනො හත්තං දුපෙති න දෙති, අඤ්ඤසු⁵ හත්තං දෙති න දුපෙති, යං න දින්නං තං දුපෙති, යඤ්ඤ න දින්නං තඤ්ඤ දුපෙති, සඤ්ඤසං සමකං දුපෙති, සික්ඛමානාය⁶ වොසාසනී, සාමංඤ්ඤරාය⁷ වොසාසනී, පඤ්ච භොජනානි ධපෙඤා සඤ්ඤඤ අනාපක්ඛි උමඤ්ඤකසස ආදිකමමිකසසානි.

දුතිය පාට්ඨෙසනීය සික්ඛාපදං.

1. භුඤ්ජනනී සිලි-මඡස.
2. එකසස වෙපි-මඡස.
3. අනපසාදිතො-මඡස.
4. අඤ්ඤස-මඡස.
5. සික්ඛමානා-මඡස.
6. සාමංඤ්ඤරී-මඡස.

2 භික්ෂු පනෙව කුලෙසු නිමනනිකා භුඤ්ජනනී යනු: කුල නම් සතර කුලයෝ යි: ක්ෂත්‍රියකුල යැ බ්‍රාහ්මණකුල යැ වෛශ්‍යකුල යැ ඉද්දකුල යි.

නිමනනිකා භුඤ්ජනනී යනු: පස් බොජුන් අතුරෙන් එක්තරා බොජු-නෙකක් නිමන්ත්‍රණ කරනලද්දහු වළඳති.

භික්ෂුනී නම: උභතොසඛ්ඛයා කෙරෙහි උපසපන් වූවා යි.

වොසාසනනී නම: මිතුරු බව ඇති සේ දුටුමිතුරුබව ඇති සේ දැඩි මිතුරුබව ඇති සේ සමානෝපාධ්‍යායතා ඇති සේ සමානාවාසීතා ඇති සේ “මෙතන්ති සුප දෙව මෙතන්ති බත් දෙව” යි මෝ වොසාසනනී නම.

කෙහි භික්ෂුනී යනු: වළඳනා භික්ෂුන් විසින්.

සා භික්ෂුනී යනු: ඒ වොසාසන කම් කරන මෙහෙණ යි. ඒ මහණුන් විසින් ඒ මෙහෙණ අපසාදන කළයුත්තී යැ: “නැහැණියනි භික්ෂුන් වළඳනා තෘක් පභව යා” යි ඉදින් එකද මහණක්හු අප-සාදනා නො කළ කල්හි ‘කම්’ ‘බුද්ධි’ පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරහලායෙහි පරහලායෙහි පිළිදෙස්නී ඇවැත් වේ.

‘උපසපනක’ යන සංඥා ඇත්තේ උපසපන් මෙහෙණ විධාන කරන කල්හි නො වළභා නම් පාට්‍රියෝගීය ඇවැත් වෙයි. විමති ඇත්තේ උපසපන් මෙහෙණ විධාන කරන කල්හි නො වළභා නම් පාට්‍රියෝගීය ඇවැත් වෙයි. ‘අනුපසපනක’ යන සංඥා ඇත්තේ උපසපන් මෙහෙණ විධාන කරන කල්හි නො වළභා නම් පාට්‍රියෝගීය ඇවැත් වේ.

භික්ෂුණීසංඝයා කෙරෙහි උපසපන් මෙහෙණ විධාන කරන කල්හි නො වළභා නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපන ‘උපසපනක’ යන සංඥා ඇත්තේ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපන (විධාන කරන කල්හි) විමති ඇත්තේ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අනුපසපන (විධාන කරන කල්හි) ‘අනුපසපනක’ යන සංඥා ඇත්තේ ඇවැත් නැතී.

අනාපකනී: තමාගේ බත දෙවවා ද නො දේ ද, මෙරමාගේ බත දේ ද නො දෙවවා ද, යමක් නො දෙනලද නම් එය දෙවවා ද, යම් තැනක නො දෙන ලද නම් එහි දෙවවා ද, හැමට සම වැ දෙවවා ද, සිකං-මානාවට විධාන කෙරේ ද, හෙරණියට විධාන කෙරේ ද, පස්බොජුන් තබා හැමතන්හි ඇවැත් නැතී. උමතුටුටුටුටු ආදිකාර්මිකයාට ඇවැත් නැතී.

දෙවැනි පාට්‍රියෝගීය යි.

තනිය පාවිදෙසනිය සිකධාපද.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා හගවා සාවඤ්ඤා විහරති ජෙතවනෙ අනාර්යවිකල්පය ආරාමෙ. තෙන ටො පන සමයෙන සාවඤ්ඤා අඤ්ඤතරං කුලං උභතො පසන්නා හොති සද්ධාය වඩ්ඪති භොගෙන භායති. යං තස්මිං කුලෙ උපපජ්ඣති පුරොහතං බාදනියං වා හොජනියං වා තං සබ්බං භික්ඛුනං විසංජෙජ්ඣා අපෙකද අනසිතා අවජන්තී. මනුස්සා උරුකායන්තී වියන්තී විපාවෙන්තී. “කථං භි නාම සමණා සකාපුක්ඛියා න මහං ජානිත්වා පටිග්ගහෙස්සන්තී ඉමෙසං දත්වා අපෙකද අනසිතා අවජන්තී” ති අස්සොසුං ටො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උරුකායන්තානං වියන්තානං විපාවෙන්තානං. අථ ටො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමඤ්ඤං ආරො-
වෙසුං.

2. අථ ටො හගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මෙ. කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙසයි “අනුජානාමී භික්ඛවෙ යං තං කුලං¹ සද්ධාය වඩ්ඪති භොගෙන භායති, එවරුපසා කුලස්ස ඤ්ඤාදිත්තියෙන කමමන සෙබ්බම්ච්ඡිතිං දතුං” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ දුතබ්බා, ව්‍යානෙතන භික්ඛුනා පටිබලෙන සමෙඤ්ඤා ඤාපෙතබ්බා.

3. සුණාතු මෙ හතෙන සමෙඤ්ඤා ඉත්තනාමං කුලං සද්ධාය වඩ්ඪති භොගෙන භායති. යදි සමෙඤ්ඤා පන්තකලං සමෙඤ්ඤා ඉත්තනාමස්ස කුලස්ස සෙබ්බම්ච්ඡිතිං දදෙයා, එසා ඤ්ඤා.

සුණාතු මෙ හතෙන සමෙඤ්ඤා ඉත්තනාමං කුලං සද්ධාය වඩ්ඪති භොගෙන භායති. සමෙඤ්ඤා ඉත්තනාමස්ස කුලස්ස සෙබ්බම්ච්ඡිතිං දෙති. යස්සායස්මිනො ඛමති ඉත්තනාමස්ස කුලස්ස සෙබ්බම්ච්ඡිතියා දනං, සො තුණ්හස්ස, යසං නස්මිනි සො භාසෙයා.

දිනනා සමෙඤ්ඤා ඉත්තනාමස්ස කුලස්ස සෙබ්බම්ච්ඡිති. ඛමති සමෙඤ්ඤා, තස්මිං තුණ්හී එවමෙතං ධාරයාමීති.

එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

1. යං කුලං, මජ්ඣ.

තුන්වැනි පාට්‍රොයනිය ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් තුවර අනේපිඬුසිටුහු කරවා දුන් දෙවිරම්චෙහෙරෙහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි සැවැත් තුවර එක්තරා කුලයක් උවසු උවැසි දෙපසින් පහන් වූයේ වෙයි. සැදුහැයෙන් වැඩෙයි, භොගයෙන් පිරිහෙයි. ඒ කුලයෙහි පෙරබත් වේලෙහි යම් බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ උපදී ද එ හැම භික්ෂුනට ඊසදා (බෙද දී) ඇතැම් දවසෙක නිරාභාර වැ ද හිඳිති. මිනිස්සු අවමන් කෙරෙහි, නුගුණ කියති, නුගුණ පතුරුවති: "කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ පමණ නො දැනැ පිළිගන්නාහු ද මොවුනට දී ඇතැම් දවසෙක නිරාභාර වැ ද හිඳිති" යි. භික්ෂුහු අවමන් කරන නුගුණ කියන නුගුණ පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. එසඳ ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ දන්වූහ.

2. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල නිදනයෙහි තෙල කරුණෙහි දැහැමි කරා වදාරා භික්ෂුන් ඇමතු සේක: "මහණෙනි, යම් කුලයක් සැදුහැයෙන් වැඩෙද භොගයෙන් පිරිහේ ද මෙවන් කුලයට සැකතිදුනිය කම්යෙන් 'සෙබසම්මුති' දෙන්නට අනුදනිමි" මහණෙනි මෙසේ දියයුතු යැ, ප්‍රතිබල සමපන්න ව්‍යක්ත මහණක්හු වීසිත් සඹ්ඛයා ඥාපන කළ (දන්විය) යුත්තේ යැ.

3. "වහන්ස සඹ්ඛයා මාගේ වචන අසාවා. මෙ නම් කුලය සැදුහැයෙන් වැඩෙයි, භොගයෙන් පිරිහෙයි. ඉදින් සඹ්ඛයාට ප්‍රාජ්නකාල වී නම් සඹ්ඛයා මෙ නම් කුලයට 'සෙබසම්මුති' දෙන්නේ යැ. මෙ ඥප්ති යි.

වහන්ස, සඹ්ඛයා මාගේ වචන අසාවා. මෙ නම් කුලය සැදුහැයෙන් වැඩෙයි. භොගයෙන් පිරිහෙයි. සඹ්ඛයා මෙ නම් කුලයට 'සෙබසම්මුති' දෙයි. යම් ආයුෂ්මත් කෙනකුන්ට මෙ නම් කුලයට 'සෙබසම්මුති' දීම රිසියෙයි නම්, ඒ ආයුෂ්මත් තුෂ්ඨිමභුත වෙවා. යමක්හට නො රීයි යෙයි නම් හේ කියන්නේ යැ.

සඹ්ඛයා වීසිත් මෙ නම් කුලයට 'සෙබසම්මුති' දෙන ලදු. සඹ්ඛයාට රිසියෙයි. එහෙයින් තුෂ්ඨිමභුත වී. තෙල මෙසේ ධරමි" යි

මහණෙනි, මේ ශික්ෂාපදය මෙසේ උදෙසවු:

පාච්ඤානියාලි භික්ඛුට්ඨඛෙයා

“යානි ඛො පන තානි සෙඛසම්මතානි කුලානි යො පන භික්ඛු තථාරූපෙසු සෙඛසම්මතෙසු කුලෙසු බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහජා පටිග්ගහෙතො බාදෙයා වා භුඤ්ජෙයා වා පටිදෙසෙතඛං තෙන භික්ඛුනා: ගාරයාං ආවුසො ධම්මං ආපජජී අසපපායං පාටිදෙසනීයං තං පටිදෙසෙමී”ති.

එවඤ්චිදං හගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං හොති.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවඤ්ඤාං උසසවො හොති. මනුසා භික්ඛු නිමනෙතො භොජෙතො. තමෙ ඛො කුලං භික්ඛු නිමනෙතො. භික්ඛු කුසලවිචාරයනො නාධිවාසෙතො. පටිකඛිතං හගවතා සෙඛසම්මතෙසු කුලෙසු බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහජා පටිග්ගහෙතො බාදිතුං භුඤ්ජිතුං”නති. තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති “කිනඤ්චො නාම අභිභාකං ජීවිතෙන යං අයා අභිභාකං න පතිගණ්හතො”ති. අසේසාසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුසසානං උජ්ඣායනනානං ඛියනනානං විපාවෙනනානං අප ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමඤ්චං ආරොවෙසු.

5. අපඛො හගවා එතසමී නිදනෙ එතසමී පකරණෙ ධම්මං කපං කතො භික්ඛු ආමනෙතො. “අනුජානාමී භික්ඛවෙ නිමනතිතෙන සෙඛසම්මතෙසු කුලෙසු බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහජා පටිග්ගහෙතො බාදිතුං භුඤ්ජිතුං” එවඤ්චි පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාප:

“යානි ඛො පන තානි සෙඛසම්මතානි කුලානි. යො පන භික්ඛු තථාරූපෙසු සෙඛසම්මතෙසු කුලෙසු පුඛෙඛි අනිමනතිතො බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහජා පටිග්ගහෙතො බාදෙයා වා භුඤ්ජෙයා වා පටිදෙසෙතඛං තෙන භික්ඛුනා ගාරයාං ආවුසො ධම්මං ආපජජී අසපපායං පාටිදෙසනීයං තං පටිදෙසෙමී”ති.

එවඤ්චිදං හගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං හොති.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු තසස කුලසස කුලපගො හොති. අප ඛො සො භික්ඛු පුඛෙතහසමයං නිවාසෙතො පකච්චරං ආදය යෙන තං කුලං තෙනුපසඛිතමී. උපඛිතමීතො පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ නිසීදි තෙන ඛො පන සමයෙන සො භික්ඛු ගීලානො හොති. අප ඛො තෙ මනුසසා තං භික්ඛුං එතදවොචුං භුඤ්ජප් හනෙතො. අප ඛො සො භික්ඛු හගවතා “පටිකඛිතං අනිමනතිතෙන සෙඛසම්මතෙසු කුලෙසු බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහජා පටිග්ගහෙතො බාදිතුං භුඤ්ජිතුං”නති. කුසලවිචාරයනො න පටිග්ගහෙසි. නාසකඛි පිණ්ඩාය වරිතුං ජීනනහතො අහොසි. අප ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගතො භික්ඛුනං එතමඤ්චං ආරොවෙසි භික්ඛු හගවතො එතමඤ්චං ආරොවෙසු.

“යම් ‘සෙධසම්මත’ කුල කෙනෙක් ඇද්ද, යම් මහණෙක් එබඳු සෙධසම්මත කුලයෙහි බාද්‍යයක් හෝ භොජ්‍යයක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කන්නේ නම් හෝ බුද්ධිනේ නම් හෝ ඒ මහණහු විසින් ඇවැත්නි, නොසරුප වූ පිළිදෙස්නී වූ ගැරුණිය යුතු ඇවැත්කට අවන්ථි. එය පිළිදෙසමි’යි පිළිදෙසියැ යුතු’

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පනවන ලදී.

4. එසමයෙහි සැවැත්නුවර උත්සවයෙක් වෙයි. මිනිස්සු භික්ෂූන් නිමන්ත්‍රණ කොට වළඳවති. ඒ (සෙධසම්මත) කුලය ද භික්ෂූන් නිමන්ත්‍රණ කෙළේ යැ. භික්ෂූහු කුකුස් කරන්නාහු “භාග්‍යවතුන් විසින් සෙධසම්මත කුලයෙහි බාද්‍යයක් හෝ භොජ්‍යයක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කන්නට බුද්ධිනට ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද්ද’යි නො ඉවසනී ඔහු අවමන් කෙරෙති, නුගුණ කියති, නුගුණ පතුරුවති: “යම් භෙයෙකින් ආයඛියෝ අපගේ නිමන්ත්‍රණ නො පිළිගනින් නම් අපගේ ජීවිතයෙන් කවර අර්ථයක් ද’යි. භික්ෂූහු ඒ මිනිස්සුන් අවමන් කරනුවන් නුගුණ කියනුවන්, නුගුණ පතුරුවන්නගේ බස් ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ.

5. එසඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල නිදනයෙහි තෙල කරුණෙහි ලා දහමි කපා කොට භික්ෂූන් ඇමැතූයේක: “මහණෙනි, නිමන්ත්‍රණ කරන ලදුවහු විසින් සෙධසම්මත කුලයෙහි බාද්‍යයක් හෝ භොජ්‍යයක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කන්නට බුද්ධිනට අනුදනිමි” මහණෙනි මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවූ:

“යම් ඒ සෙධසම්මත කුල කෙනෙක් ඇද්ද යම් මහණෙක් එබඳු සෙධසම්මත කුලයෙහි පෙර නිමන්ත්‍රණ නො කරන ලද්දේ බාද්‍යයක් හෝ භොජ්‍යයක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කා නම් හෝ බුද්ධි නම් හෝ ඒ මහණහු විසින්;” ඇවැත්නි, ගැරුණියැයුතු අසත්ප්‍රාය වූ පාච්චේදය ඇවැත්කට පැමිණියෙමි. එය වෙන් කොට දෙසමි’යි. පාච්චේද්‍යනා කළ යුතු.

6. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ඒ කුලයට කුලුපග වෙයි. එසඳ ඒ මහණ පෙරවරුයෙහි හැදෑපෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන ඒ කුලය කරා එළැඹියේ යැ, එළැඹූ පැනවූ අස්තෙහි හින. එසමයෙහි ඒ මහණ ගිලන් වෙයි. එසඳ ඒ මිනිස්සු ඒ මහණහට තෙල කීහ: “වහන්ස ‘වළඳව’යි එසඳ එ මහණ භාග්‍යවතුන් විසින් “නිමන්ත්‍රණ නො කරන ලදහු විසින් සෙධසම්මත කුලයෙහි බාද්‍යයක් හෝ භොජ්‍යයක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කනු බුද්ධි ප්‍රතික්ෂේපන යැ’යි කුකුස් කරනුයේ නො පිළිගත. පිඩුසිඟා යන්නට නො හැකි වී. සුන්බන් වී. ඉක්බිති එ මහණ අරමට ගොස් භික්ෂූන්ට තෙල කරුණ දුන්වී. භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ.

පාච්ඤායපාළි භික්ෂුචිතවේදයා

7. අප්ඵ වො භගවා එතස්මී නිදනෙ එතස්මී පකරණෙ ධම්මං කප්ඵං කඤ්ඤා ආමනෙතස්සි. “අනුජානාමී භික්ඛුවො ගිලානෙන භික්ඛුනා සෙවසම්මතෙසු කුලෙසු ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහස්වා පටිගගභෙස්වා ඩාදිතුං භුඤ්ඤිතුං”

එවඤ්ඤා පන භික්ඛුවො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යානී වො පන තානී සෙවසම්මතානී කුලානී, යො පන භික්ඛු තථාරුපෙසු සෙවසම්මතෙසු කුලෙසු පුබ්බො අනිමනනීතො අගිලානො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහස්වා පටිගගභෙස්වා ඛාදෙය්‍යා වා භුඤ්ඤප්පයා වා පටිදෙසෙතස්මිං තෙන භික්ඛුනා: ශාරය්‍යං ආච්ඡියො ධම්මං ආපජ්ජිං අභ්‍යපායං පාච්දෙසනීයං තං පටිදෙසෙමී”ති.

8. යානී වො පන තානී සෙවසම්මතානී කුලානීති: සෙවසම්මතං නාම කුලං යං කුලං සද්ධංය වඩ්ඪති භෙ:ගෙන භායති එවරුපඤ්ඤා කුසලඤ්ඤා ඤාතස්සුතියෙන කලෙවන සෙවසම්මතී දින්නා භොති.

යො පනානී: යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුනී: -පෙ- අයං ඉමස්මී අඤ්ඤා අධිපෙතො භික්ඛුනී.

තථාරුපෙසු සෙවසම්මතෙසු කුලෙසුනී: එවරුපෙසු සෙවසම්මතෙසු කුලෙසු.

අනිමනනීතො නාම: අජ්ජතනාය වා ස්වාතනාය වා අනිමනනීතො සරුපවාරං ඛක්ඛතෙත නිමග්ගතනනී, එසො අනිමනනීතො නාම.

නිමග්ගතනො නාම: අජ්ජතනාය වා ස්වාතනාය වා නිමග්ගතනො සරුපවාරං අනොක්ඛතෙත නිමග්ගතනනී, එසො නිමග්ගතනො නාම.

අගිලානො නාම: සකෙකාති පිණ්ඩාය වරිතුං.

ගිලානො නාම: න සකෙකාති පිණ්ඩාය වරිතුං.

1. ඛක්ඛතෙත නිමග්ගතනී - ධම්මං ඉදං.

7. එසඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල නිදනායෙහි තෙල කරුණෙහි දහැමි කථා කොට මහණුන් ඇමැතුපේක: "මහණෙනි, ගීලන් මහණහු විසින් සෙබසමමත කුලයෙහි බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ සියනින් පිළිගෙන කන්නට බුදින්නට අනුදනිමි." මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

"යම ඒ සෙබසමමත කුල කෙනෙක් ඇද්ද, යම මහණෙක් එබඳු සෙබසමමත කුලයෙහි පෙර නිමන්ත්‍රණ නො කරන ලද්දේ නො ගීලන් වූයේ බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ සියනින් පිළිගෙන කා නම් හෝ බුදි නම් හෝ ඒ මහණහු විසින් 'ඇවැත්නි, ගැඹිහියැයුතු අසක්-ප්‍රාය වූ පාට්දෙසනීය ඇවැතකට පැමිණියෙමි. එය වෙන් කොට දෙසමි"යි පට්දෙසනා කළයුතු.

8. යානි බො පන සෙබසමමකානි කුලානි යනු: සෙබසමමත කුල නම්: යම කුලයක් ශ්‍රද්ධායෙන් වැටෙයි ද, භොගයෙන් පිරිහේ ද, එබඳු කුලයට 'ඤ්ඤානික' කම්යෙන් සෙබසමමුති දෙන ලද වෙයි.

'යො පන' යනු: යමෙක් යම බඳුයෙක් ... 'හිකචු' යනු: ... මේ තෙම මේ අතීයෙහි 'හිකචු' යයි අදහස් කරනලද්දේ යැ.

තථාරූපෙසු සෙබසමමතෙසු කුලෙසු යනු: මෙබඳු වූ සෙබසමමත කුලයෙහි.

අනිමනතික නම්: අද දවසට හෝ සෙට දවසට නිමන්ත්‍රණ නො කරන ලද්දේ යැ. ගෘහොපචාරයට බස්නා කල්හි නිමන්ත්‍රණ කෙරෙද්ද තෙල තැනැත්තේ අනිමනතික නම් වෙයි.

නිමනතික නම්: අද දවසට හෝ සෙට දවසට හෝ නිමන්ත්‍රණ කරන ලද්දේ යැ. ගෘහොපචාරයට නො පැමිණි කල්හි නිමන්ත්‍රණ කෙරෙද්ද තෙල තැනැත්තේ නිමනතික නම් වේ.

අභිලාන නම්: පිඬුසිභා යන්නට හැකි වූයේ වෙයි.

භිලාන නම්: පිඬු සිභා යන්නට නො හැකි වූයේ ය.

පාවිතය පාළු හිතවූවිහඬෙයා

බාදනීය නාම: පඤ්ච භොජනානි යාමකාලිකං සත්තාහ කාලිකං යාවච්චිකං යථෙතො අවසෙයං බාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම: පඤ්ච භොජනානි ඔදනො කුම්මාසො සත්තු මචෙජා මංසං. අනිමන්තිනො අගිලානො බාදනීයං වා භොජනීයං වා බාදිසසාමි භුඤ්ජසසාමිති පතිගණ්ඨානි ආපතති දුක්කටසස. අජෙක්ඛාභාථෙ අජෙක්ඛාභාථෙ ආපතති පාවිදෙසනීයසස-

සෙබසමමනෙ සෙබසමමතසඤ්ඤී අනිමන්තිනො අගිලානො බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහජා පටිග්ගහෙතො බාදති වා භුඤ්ජති වා ආපතති පාවිදෙසනීයසස. සෙබසමමනෙ වෙමතිකො අනිමන්තිනො අගිලානො බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහජා පටිග්ගහෙතො බාදති වා භුඤ්ජති වා ආපතති පාවිදෙසනීයසස. සෙබසමමනෙ අසෙබසමමතසඤ්ඤී අනිමන්තිනො අගිලානො බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහජා පටිග්ගහෙතො බාදති වා භුඤ්ජති වා ආපතති පාවිදෙසනීයසස.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවච්චිකං ආභාරජාය පතිගණ්ඨානි ආපතති දුක්කටසස. අජෙක්ඛාභාථෙ අජෙක්ඛාභාථෙ ආපතති දුක්කටසස.

අසෙබසමමනෙ සෙබසමමතසඤ්ඤී ආපතති දුක්කටසස. අසෙබසමමනෙ වෙමතිකො ආපතති දුක්කටසස. අසෙබසමමනෙ අසෙබසමමතසඤ්ඤී අනාපතති.

අනාපතති: නිමන්තිතසස, ගිලානසස, නිමන්තිතසස වා ගිලානසස වා, සෙසකං භුඤ්ජති. අඤ්ඤසං භික්ඛා තඤ්ඤ පඤ්ඤතො භොති, සරතො නිහරිතො දෙනති, නිවච්චනෙන, පක්ඛිකෙ, උපොසථිකෙ, පාවිපදිකෙ, යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවච්චිකං සති පච්චෙයෙ පරිභුඤ්ජති දෙනති, උමමන්තකසස ආදිකමමිකසසාති.

තනිය පාවිදෙසනීයං.

බාදනීය නම: පඤ්ඤාභොජනයෝ යි. යාමකාලිකය සත්තාභකාලිකය යාච්චිකය තබා සෙස්ස බාදනීය නම.

භොජනීය නම: පඤ්ඤාභොජනයෝ යැ. බන් යැ, කොමු යැ. අත්සුණු යැ. දියමස් යැ. ගොඩමස් යැ. නිමන්ත්රණ නො කරන ලද්දේ නො ගිලන් වූයේ බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ 'කම්'යි 'බුද්ධි'යි පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරභලායෙහි පරභලායෙහි පාච්ඤානීය ඇවැත් වේ.

සෙබසමමන කුලයෙහි සෙබසමමන යැ යන සංඥා ඇතිවේ නිමන්ත්රණ නො කරන ලදු වූ නො ගිලන් වූ බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කන්තේ නම් හෝ බුද්ධිත්තේ නම් හෝ පාච්ඤානීය ඇවැත් වෙයි. සෙබසමමනයෙහි විමති ඇතිවේ නිමන්ත්රණ නො කරන ලදු වූ නො ගිලන් වූ බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කන්තේ නම් හෝ බුද්ධිත්තේ නම් හෝ පාච්ඤානීය ඇවැත් වෙයි. සෙබසමමනයෙහි සෙබසමමනසංඥා නැතිවේ නිමන්ත්රණ නො කරන ලදු වූ නො ගිලන් වූ බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කන්තේ නම් හෝ බුද්ධිත්තේ නම් හෝ පාච්ඤානීය ඇවැත් වේ.

යාමකාලිකය සත්තාභකාලිකය යාච්චිකය ආභාර පිණිස පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරභලායෙහි පරභලායෙහි දුකුළා ඇවැත් වේ.

අසෙබසමමනයෙහි සෙබසමමනසංඥා ඇතිවේ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අසෙබසමමනයෙහි විමති ඇතිවේ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. අසෙබසමමනයෙහි අසෙබසමමනසංඥා ඇතිවේ ඇවැත් නැති.

අනාපතභි: නිමන්ත්රිතයාහට, ගිලනාහට, නිමන්ත්රිතයාගේ හෝ ගිලනාගේ හෝ ශෛෂය වළඳනුයේ නම් ඔහුට, එහි අන්‍යයන්ට භික්ෂා පනවන ලද වේ ද, ගෘහයෙන් බැහැර කොට දෙත් ද එහි නිතිබන්හි, ලභබන්හි, පක්ෂයට වරක් දෙන බන්හි, පොහෝබන්හි, පැළවියදවස් දෙන බන්හි, යාමකාලිකය සත්තාභකාලිකය යාච්චිකය ප්‍රත්‍යය ඇති කල්හි වළඳා නම් දේ නම් ඔහුට; උමතුදුවහුට ආදී කාර්මිකයාට ඇවැත් නැති.

තුන්වැනි පාච්ඤානීය යි.

වතුන්පාවිදේසනීයසිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා හගවා සකෙකසු විහරති කපිල-
 වතථුසමී නිග්‍රොධාරාමෙ තෙන ඛො පන සමයෙන සාකියදසකා
 අවරුද්ධා භොනතී. සාකියානියො ඉවජන්හි ආරක්‍ෂකෙසු සෙනාසනෙසු
 හන්තං කාතුං. අසෙසසු ඛො සාකියදසකා සාකියානියො කිර
 ආරක්‍ෂකෙසු සෙනාසනෙසු හන්තං කාතුකාමාති. තෙ මග්ගෙ පටිසුට්ඨිංසු.
 සාකියානියො පඤ්ඤං බාදනීයං භොජනීයං ආදය ආරක්‍ෂකං සෙනාසනං
 අගමංසු. සාකියදසකා නිකඛමීතා සාකියානියො අච්ඡිද්දංසු ව දුසෙසුං ව.
 සාකියා නිකඛමීතා තෙ වොරෙ සහණ්ණං¹ ගහෙතා උජ්ඣායන්හි
 වියන්ති විපාවෙනති “කථං හි නාම හදන්තා ආරාමෙ වොරෙ
 පටිවසනෙත නාරොවෙසකන්හි”ති. අසෙසසු ඛො හිකඛු තෙසං²
 සාකියානං උජ්ඣායන්තානං වියන්තානං විපාවෙන්තානං -පෙ- අථ ඛො
 තෙ හිකඛු හගවතො එතමස්ස ආරොවෙසුං.

2. අථ ඛො හගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණං ධම්මං
 කථං කතා හිකඛු ආමනෙසයි. තෙන හි හිකඛවෙ හිකඛුනං සිකා-
 පදං පඤ්ඤපෙසසමී දස අස්ථවසෙ පටිවච සඛකසුට්ඨුතාය -පෙ-
 සද්ධමමට්ඨිතියා විනයානුග්ගහාය. එවස්ඤ්ඤා පන හිකඛවෙ ඉමං සිකා-
 පදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යානි ඛො පන තානි ආරක්‍ෂකානි සෙනාසනානි සාසඬක
 සම්මතානි සපපට්ඨයානි. යො පන හිකඛු තථාරුපෙසු සෙනාස-
 නෙසු විහරන්තො පුබ්බෙ අපපට්ඨි-විදිතං බාදනීයං වා භොජනීයං වා
 අජ්ඣාරාමෙ සහස්සා පටිග්ගහෙතා බාදෙය්‍යා වා භුඤ්ජෙය්‍යා වා
 පටිදෙසෙතබ්බං තෙන හිකඛුනා ගාරයහං ආචුසො ධම්මං ආපජජී.
 අසප්පායං පාවිදේසනීයං තං පටිදෙසෙමී”ති.

එවස්ඤ්ඤා හගවතා හිකඛුනං සිකාපදං පඤ්ඤන්තං භොති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අක්‍ෂෙතරො හිකඛු ආරක්‍ෂක-
 කෙසු සෙනාසනෙසු ගීලානො භොති. මනුසසා බාදනීයං භොජනීයං
 ආදය ආරක්‍ෂකං සෙනාසනං අගමංසු. අථ ඛො තෙ මනුසසා
 තං හිකඛුං එතදවොචුං භුඤ්ජෙතං හනෙතති. අථ ඛො සො හිකඛු හගවතො
 පටිකඛ්ඤතං ආරක්‍ෂකෙසු සෙනාසනෙසු බාදනීයං වා භොජනීයං වා
 සහස්සා පටිග්ගහෙතා බාදිතුං භුඤ්ජිතුං³ හි කුකඛුවායනෙතා න
 පටිග්ගහෙසි නාසකඛි පිණ්ඩාය වරිතුං ජිනතහන්තො අභොසි. අථ ඛො
 සො හිකඛු හිකඛුනං එතමස්ස ආරොවෙසි. හිකඛු හගවතො
 එතමස්ස ආරොවෙසුං.

1. සහ හණ්ණෙන - මජ්ඣ.
 2. තෙසානි පදං මුලමුච්චිසඬ්ඨිසිවනෙ න දිසා තෙ,
 3. භුඤ්ජිතුං

සතරවැනි පාට්‍රියෝගීය ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ ශාක්‍යජනපදයෙහි කිඹුල්වත්පුර නිග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි ශාක්‍ය-දසයෝ විරුද්ධ වූවාහු වෙති. සැහැකුල කාන්තාවෝ වනසෙනසුන්හි දනක් දෙනනට රිසි වෙති. “සැහැකුල කාන්තාවෝ වනසෙනසුන්හි දන් දෙනු රිසිවූහ ල’යි ශාක්‍යදසයෝ ඇසූහ. ඔහු මහ අවුරාසිටියහ. සැහැකුල කාන්තාවෝ ප්‍රණීත වූ බාද්‍ය භෝජ්‍ය ගෙනූ වනසෙනසුනට ගියහ. සැහැකුල මෙහෙකරුවෝ නික්ම සැහැකුල කාන්තාවන් පැහැර ගත්හ. දූෂණ ද කළහ. ශාක්‍යයෝ නික්ම ඒ බඩු සහිත භොරුන් අල්වාගෙනූ අවමන් කෙරෙති, නුගුණ කියති, නුගුණ පතුරුවති: “කියේ නම් වහන්දුවරු ආරමයෙහි සොරකු වසනා කල්හි ආරොචන නො කෙරෙත් ද”යි. භික්ෂුහු ඒ අවමන් කරන නුගුණ කියන නුගුණ පතුරුවන ශාක්‍යයන්ගේ බස් ඇසූහ. ... එසඳ ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ.

2. එසඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල නිදනයෙහි තෙල කරුණෙහි දැහැමි කථා වදරා භික්ෂුන් ඇමතු සේක. එකරුණින් මහණෙනි, දසඅඬු විශෙෂයන් පිණිස භික්ෂුන්ට ශික්ෂාපද පනවන්නෙමි. සඤ්ඤායාගේ මනාබව පිණිස යැ ... සඤ්ඤාපීතිය පිණිස යැ විනයට උපසංචිත පිණිස යි. මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

“යම ඒ සැක සහිත යැ යි සම්මත වූ ප්‍රතිභය සහිත වූ වන සෙනසුන් කෙනෙක් ඇද්ද, යම් මහණෙක් එබඳු සෙනසුන්හි වාස කරන්නේ පළමු නොදන්වා ගෙනෙන ලද බාද්‍යයක් හෝ භෝජ්‍යයක් හෝ ඇතුළුඅරමහි දී සියතින් පිළිගෙන කා නම් හෝ බුද්ධි නම් හෝ ඒ මහණහු විසින්: ඇවැත්නි ගැඹුණියැසුතු අසත්ප්‍රාය වූ පාට්-රියෝගීය ඇවැත්කට පැමිණියෙමි. එය වෙන් කොට දෙසමි” යි

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පනවන ලද වේ.

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් වනසෙනසුන්හි ගිලන් වූයේ වෙයි. මිනිස්සු බාද්‍ය භෝජ්‍ය ගෙන වනසෙනසුනට ගියහ. එසඳ ඒ මිනිස්සු ඒ මහණහට තෙල කරුණ කීහ; “වහන්ස, වළඳව’යි. එසඳ ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් විසින් වනසෙනසුන්හි දී බාද්‍යයක් හෝ භෝජ්‍යයක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කනු බුද්ධි ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද්දේ කුකුස් කරන්නේ නොපිළිගත. පිඩුසිභායන්නට නොහැකි විය. සුන්බන් වී. ඉක්බිති ඒ මහණ, තෙල කරුණ මහණුන්ට ආරොචන කළේ. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ.

පාවිච්චියපාළි භික්ඛුච්චගබ්භා

4. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඤ්ඤා ආමනෙතසි. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ භිලානෙන භික්ඛුනා ආරඤ්ඤකෙසු සෙනාසනෙසු¹ බාදනීයං වා භොජනීයං වා සහජා පටිග්ගහෙතවා බාදිතුං භුඤ්ඤිතුං” එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යානි ඛො පන තානි ආරඤ්ඤකානි සෙනාසනානි සාසංක සමමතානි සපපච්චයානි, යො පන භික්ඛු තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසු විහරනොතා පුබ්බෙ අපපට්ඨංචිදිතං බාදනීයං වා භොජනීයං වා අජ්ඣාරාමෙ සහජා පටිග්ගහෙතවා අභිලානො බාදෙය්‍යා වා භුඤ්ඤපය්‍යා වා පටිදෙසෙතබ්බං තෙන භික්ඛුනා: ගාරයහං ආචුසො ධම්මං ආපජ්ඨං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං තං පටිදෙසෙමි”ති.

5. යානි ඛො පන තානි ආරඤ්ඤකානි සෙනාසනානීති: ආරඤ්ඤකං නාම: සෙනාසනං පඤ්ඤාධනුසතිකං පච්ඡමං.

සාසඛකං නාම: ආරාමෙ වා² ආරාමුපවාරෙ වා වොරානං නිච්චෙධාකාසො දිසසති භුතෙතාකාසො දිසසති ධීතොකාසො දිසසති නිසිනෙතාකාසො දිසසති නිපනෙතාකාසො දිසසති.

සපපච්චයං නාම: ආරාමෙ වා ආරාමුපවාරෙ වා වොරෙහි මනුසා හතා දිසසන්ති විලුතා දිසසන්ති ආකොට්ඨා දිසසන්ති.

යො පනාති; යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති: -පෙ- අයං ඉමස්මිං අපෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසුති: එවරූපෙසු සෙනාසනෙසු

අපපට්ඨංචිදිතං නාම: පඤ්ඤාතං පට්ඨංචිදිතං එතං අපපට්ඨංචිදිතං නාම. ආරාමං ආරාමුපවාරං යපෙතවා පට්ඨංචිදිතං එතස්මිං³ අපපට්ඨංචිදිතං නාම.

1. පුබ්බෙ අපපට්ඨංචිදිතං - මජ්ඣං,
2. වානි පදං මරමෙවධසඛනිසිට්ඨෙත න දිසසතෙ. 3. එතං - මජ්ඣං,

[7.4] සිවුවැනි පාච්චේදයේ ශික්ෂාපදය

4. එසඳු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල නිදනායෙහි තෙල කාරණයෙහි දැහැමි කපා වදරා මහණුන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, ගිලන් මහණහු විසින් වනසෙනසුන්හි දී කැයුතු දෑයක් හෝ බිදියයුතු දෑයක් හෝ සියතින් පිළිගෙන කනු බොනු අනුදනිමි” මහණෙනි මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

“යම ඒ සැක සහිත යැ යි සමමක වූ ප්‍රතිභය සහිත වූ වන සෙනසුන් කෙනෙක් ඇද්ද, යම මහණෙක් එබඳු සෙනසුන්හි වාස කරන්නේ නො ගිලන් වූ පළමු නො දන්වා ගෙනෙන ලද කැයුතු දෑයක් හෝ බිදියයුතු දෑයක් හෝ ඇතුළුඅරමිහි දී සියතින් පිළිගෙන කා නම හෝ බුද්දී නම හෝ ඒ මහණහු විසින් ඇවැත්නි, ගැරැහිය යුතු අසත්ප්‍රාය පාච්චේදයනී ඇවැත්කට පැමිණියෙමි. එය වෙන් කොට දෙසමි’යි පච්චේදයනා කළයුතු” යි.

5. යානි බො පන තානි ආරක්ඛකානි සෙනාසනානි යනු: ආරක්ඛක සෙනාසන නම: පශ්චිමය දුනු පන්සියයක් දුර වූයේ යි.

සාසධක නම: ආරාමයෙහි හෝ ආරාමොපවාරයෙහි හෝ සොරුන් පිවිසි තැන් පැනෙයි. බත් බිදිතැන් පැනෙයි. සිටි තැන් පැනෙයි හුන්තැන් පැනෙයි. වැදහොත් තැන් පැනේ.

සප්පට්ඨය නම: ආරාමයෙහි හෝ ආරාමොපවාරයෙහි හෝ සොරුන් විසින් මිනිස්සු නසනලද්දහු පැනෙති. වොලොගන්තාලද්දහු පැනෙති, පහර දෙන ලද්දහු පැනෙත්.

යොපන යනු: යමෙක් යම බඳුයෙක් ... හිතඛු යනු: ... මේ තෙම මේ අතීයෙහි ‘හිතඛු’ යයි අදහස් කරන ලද්දේ යි.

තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසු යනු: මෙබඳු සෙනසුන්හි.

අප්පට්ඨවිදිත නම: පස් සහදුමින් අතුරෙන් කිසිවකු යවා දන්වනලද්දේ යැ. තෙල අප්පට්ඨවිදිත නම. ආරාමය ආරාමොපවාරය තබා (හැරපියා) (අතරමග දුටු හෝ ගමට පැමිණි මහණහට) දන්වන ලද්දේ යැ. තෙල දන්වීම ද අප්පට්ඨවිදිත නම.

පාච්ඤානියාදි භික්ෂුවිභවෙයා

පට්ඨංචිදිතං නාම: යො කොච්චි ඉඤ්චි වා පුරිසො වා ආරාමං ආරාමුපවාරං ආභන්ධා ආරොචෙති ඉක්කන්තාමසං කුලසං¹ භනෙන බාදනීයං වා භොජනීයං වා ආභරිසකතීති². සචෙ යාසංසං භොති සාසකන්තී ආචිකන්තබ්බං. සචෙ සපට්ඨයං භොති සපට්ඨයකතී ආචිකන්තබ්බං සචෙ භොතු භනෙන ආභරිසකතීති භන්ති. චොරා වක්කබ්බා මනුසො ඉබ්බපචරන්ති අපසක්කපාති. යාගුයා පට්ඨංචිදිතෙ තසංසං පරිවාරො ආභරිසකතී එතං පට්ඨංචිදිතං නාම. භනෙන්න පට්ඨංචිදිතෙ තසංසං පරිවාරො ආභරිසකතී එතං පට්ඨංචිදිතං නාම. බාදනීයෙන පට්ඨංචිදිතෙ තසංසං පරිවාරො ආභරිසකතී එතං පට්ඨංචිදිතං නාම. කුලෙන පට්ඨංචිදිතෙ යො තසංසං කුලෙ මනුසෙසං බාදනීයං වා භොජනීයං වා ආභරති එතං පට්ඨංචිදිතං නාම. භාමෙන පට්ඨංචිදිතෙ යො තසංසං භාමෙ මනුසෙසං බාදනීයං වා භොජනීයං වා ආභරති එතං පට්ඨංචිදිතං නාම. පුගෙන පට්ඨංචිදිතෙ යො තසංසං පුගෙ මනුසෙසං බාදනීයං වා භොජනීයං වා ආභරති එතං පට්ඨංචිදිතං නාම.

7. බාදනීයං නාම: පඤ්ච භොජනාති යාමකාලිකං සන්තාහ-කාලිකං යාවච්චිකං ධපෙචා අවසෙසං බාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම: පඤ්ච භොජනාති ඔදනො කුමමාසො සත්තු මචෙජා මංසං.

අජ්ඣාරාමො නාම: පරිකන්ඛන්තසං ආරාමසං අනෙතා ආරාමො අපරිකන්ඛන්තසං උපවාරො.

අගිලානො නාම: සකෙකාති පිණ්ඩාය වරිතුං.

ගිලානො නාම: න සකෙකාති පිණ්ඩාය වරිතුං.

අපට්ඨංචිදිතං අගිලානො බාදිසංසම් භුඤ්ජිසංසම්ති පතිගණනාති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨෙ අරෙකුභාරෙ අරෙකුභාරෙ ආපත්ති පාට්ඨෙසනීයසං.

අපට්ඨංචිදිතෙ අපට්ඨංචිදිතසංඤ්ඤි බාදනීයං වා භොජනීයං වා අජ්ඣාරාමෙ සහස්වා පට්ඨන්තෙචා අගිලානො බාදති වා භුඤ්ජති වා ආපත්ති පාට්ඨෙසනීයසං, අපට්ඨංචිදිතෙ චෙමතිජො බාදනීයං වා භොජනීයං වා අජ්ඣාරාමෙ සහස්වා පට්ඨන්තෙචා අගිලානො බාදති වා භුඤ්ජති වා ආපත්ති පාට්ඨෙසනීයසං. අපට්ඨංචිදිතෙ පට්ඨංචිදිතසංඤ්ඤි බාදනීයං වා භොජනීයං වා අජ්ඣාරාමෙ සහස්වා පට්ඨන්තෙචා අගිලානො බාදති වා භුඤ්ජති වා ආපත්ති පාට්ඨෙසනීයසං.

1. කුලසංසං පදං මරණිකවංසනිපිටකෙ භද්දකතෙ,
2. ආභරිසකතීති - මජ්ඣ.

[7.4] සිවුවැනි පාච්ඤානීය ශික්ෂාපදය

පටිසංචිදිත නම: යම්කිසි ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ආරාමයට ආරාමොපචාරයට අවුත් වහන්ස, මෙනම් කුලයෙන් බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ ගෙන එන්නේ යයි ආරොචන කෙරේ ද ඉදින් [ආරාමය] සැක සහිත වේ නම් 'සැක සහිත යැ කිවයුතු යැ. ඉදින් ප්‍රතිභය සහිත වේ නම් 'ප්‍රතිභය සහිත යැ' යි කිව යුතු යැ. ඉදින් වහන්ස වේවා, 'ගෙනෙන්න' යැ යි කියා ද 'මිනිස්සු මෙහි අසල හැසිරෙහි 'පහව යව' යි සොරුනට කිවයුතු යැ. කැදින් ආරොචන කළ කල්හි එහි පරිවාර (කැවුම් බත් ආදිය) ගෙන එනු ලැබේ ද, තෙල පටිසංචිදිත නම. බාදායෙන් ආරොචන කළ කල්හි එහි පිරිවර ගෙන එනු ලැබේ ද, තෙල පටිසංචිදිත නම. කුලයක් විසින් ආරොචන කළ කල්හි එකුලයෙහි යම් මනුෂ්‍යයෙක් බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ ගෙන ඒ ද, තෙල පටිසංචිදිත නම. ගමෙකින් ප්‍රතිසංවේදන කළ කල්හි එගම යම් මිනිසෙක් බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ ගෙන ඒ ද, තෙල පටිසංචිදිත නම. සමාගමෙකින් ප්‍රතිසංචිදිත කල්හි එ සමාගමයෙහි යම් මිනිසෙක් බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ ගෙන ඒ ද තෙල පටිසංචිදිත නම් වේ.

7. බාදනීය නම: පඤ්ඤා භොජනයෝ යි. යාවකාලිකය සන්නාහකාලිකය යාවච්චිකය තබා (හැර) සෙස්ස බාදනීය නම.

භොජනීය නම: පඤ්ඤා භොජනයෝ යි. බත් යැ කොමු යැ අත්සුණු යැ දියමස් යැ ගොඩමයි.

අපකාරාම නම: පිරිකෙව් කරන ලද ආරාමයෙහි ඇතුළු අරම්. පිරිකෙව් නො කරනලද්දෙහි උපචාරය යි.

අභිලාන නම: පිඩුසිභා යන්නට හැකි වූයේ ය.

භිලාන නම: පිඩුසිභායන්නට නො හැකියේ ය.

නො ගිලන් වැ අපට්ඨසංචිදිතය කම් බුද්ධි පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරහලායෙහි පරහලායෙහි පාච්ඤානීය ඇවැත් වේ.

අපට්ඨසංචිදිතයෙහි අපට්ඨසංචිදිතසංඤා ඇති වැ බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ ආරාමය තුළ දී සියතින් පිළිගෙන නො ගිලන් වැ කා නම් හෝ බුද්ධි නම් හෝ පාච්ඤානීය ඇවැත් වෙයි. අපට්ඨසංචිදිතයෙහි වීමකි ඇති වැ බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ ආරාමය තුළ දී සියතින් පිළිගෙන නො ගිලන් වැ කා නම් හෝ බුද්ධි නම් හෝ පාච්ඤානීය ඇවැත් වෙයි. අපට්ඨසංචිදිතයෙහි පටිසංචිදිතසංඤා ඇති වැ බාදායක් හෝ භොජායක් හෝ ආරාමය තුළ දී සියතින් පිළිගෙන නොගිලන් වැ කා නම් හෝ බුද්ධි නම් හෝ පාච්ඤානීය ඇවැත් වේ.

පාච්ඤානියපාළි ගීතවුද්ගලෙහි

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවච්චිකං ආභාරජාය පතිගණනාති
ආපක්ඛි දුක්ඛටසං. අලෙඤ්ඤාභාරෙ අලෙඤ්ඤාභාරෙ ආපක්ඛි දුක්ඛටසං.

පටිසංවිදිනෙ අපපටිසංවිදිතසඤ්ඤි ආපක්ඛි දුක්ඛටසං පටිසංවිදිනෙ
වෙමතිකො ආපක්ඛි දුක්ඛටසං පටිසංවිදිනෙ පටිසංවිදිතසඤ්ඤි ආනාපක්ඛි.

අනාපක්ඛි: පටිසංවිදිනෙ, ගිලානසං පටිසංවිදිනෙ වා ගිලානසං වා
සෙසකං භුඤ්ඤති, බහාරාමෙ පටිගහභෙසා අනෙතා ආරාමෙ
පරිභුඤ්ඤති, තස්ථ ජාතකං මූලං වා තවං වා පතනං වා පුප්පං වා
ඵලං වා පරිභුඤ්ඤති, යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවච්චිකං සති
පච්චයෙ පරිභුඤ්ඤති උමමත්තකසං අදිකමමකසාති.

වතුපාටිදෙසනියං.

කසසුද්දානං;

- අඤ්ඤාතිකාය වොසාසං - සෙව ආරඤ්ඤාකෙත ව,
- පාටිදෙසනියා වත්තාරො - සමබ්බුද්ධෙත පකාසිතා,

උදදිට්ඨා ටො ආයසමනෙතා වත්තාරො පාටිදෙසනියා
ධම්මා. තජායසමනෙත පුච්ඡාමි කච්චිස්ථ පරිසුද්ධා දුතියමි පුච්ඡාමි
කච්චිස්ථ පරිසුද්ධා තතියමි පුච්ඡාමි කච්චිස්ථ පරිසුද්ධා පරිසුද්ධාජා
යසමනෙතා තසමා තුඤ්ඤි, ඵවමෙතං ධාරයාමිති.

පාටිදෙසනියා නිට්ඨිතා¹.

1. පාටිදෙසනියකඤ්ඤා නිට්ඨිතං - මජ්ඣ.

[7.4] සිවුවැනි පාට්‍රොසනීය ශික්ෂාපදය

යාමකාලිකය සත්‍යාහකාලිකය යාවච්චිකය ආහාර පිණිස පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පරහලායෙහි පරහලායෙහි දුකුළා ඇවැත් වේ.

පටිසංවිදිතයෙහි අපටිසංවිදිතසංඥා ඇත්තේ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පටිසංවිදිතයෙහි විමනි ඇතියේ දුකුළා ඇවැත් වෙයි. පටිසංවිදිතයෙහි පටිසංවිදිතසංඥා ඇතියේ ඇවැත් නැති.

අනාපකති: පටිසංවිදිතයෙහි, ගිලනාට පටිසංවිදිතයෙහි හෝ ගිලනාගේ හෝ අවශෙෂය වළඳා නම් අරමින් පිටත්හි පිළිගෙන ඇතුළු අරමිනි දී වළඳා නම්, ඒ අරමිනි උපන් මුල් හෝ පොකු හෝ පත් හෝ මල් හෝ පල හෝ වළඳා නම්, ප්‍රත්‍යය ඇති කල්හි යාමකාලිකය, සත්‍යාහකාලිකය යාවච්චිකය වළඳා නම් (ඔවුනට) උම්මත්තකයාට ආදිකාර්මිකහට ඇවැත් නැති.

සතරවැනි පාට්‍රොසනීය යි.

එහි උද්දනය:

නො නැ මෙහෙණක අතින් ඇතුළුගම දී සියතින් බොජුන් පිළිගැනීමෙන් වූ ඇවැත් යැ ඇතුළුගම මෙහෙණක මෙහෙයවද්දී වැළඳීමෙන් වූ ඇවැත් යැ. සෙබසමමකකුලයෙහි සියතින් බොජුන් පිළිගෙන වැළඳීමෙන් වූ ඇවැත් යැ. සාසභික සෙනසුන්හි සියතින් බොජුන් පිළිගෙන වැළඳීමෙන් වූ ඇවැත් යැ යන මේ සතර පාට්‍රොසනීය ශික්ෂාවෝ සම්බුදුරජුන් විසින් වදාරන ලදහ.

ඇවැත්නි, සතර පාට්‍රොසනීයධම්මයෝ උදෙසන ලදහ. එහි ලා ආයුෂ්මකුන් පුළුවුස්මි, කිම පිරිසුදු වවු ද? දෙවනවට ද පුළුවුස්මි කිම පිරිසුදු වවු ද? තෙවන වට ද පුළුවුස්මි. කිම පිරිසුදු වවු ද? මෙහි ලා ආයුෂ්මත්ත පරිශුද්ධයහ. එහෙයින් තුෂ්ණිමහුත වවු, තෙල කරුණ මෙසේ ධරමි'යි.

පාට්‍රොසනීය ශික්ෂා නිමි.

සෙබියකණෙඩා

ඉමෙ බො පනායකමනෝ සෙබියා ධර්මා උදෙසං ආගච්ඡති.

8.1.1

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨමනිකසස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බෙඤ්ඤා භික්ඛු පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලලෙඛනා නිවාසෙනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති වියනති විපාවෙනති. ‘කථං හි නාම සමණා සකාපුත්තියා පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලලෙඛනා නිවාසෙසසනති සෙයාථාපි ගිභීකාමහොගිනෝ’ති.

2. අපෙසාසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං වියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනති වියනති විපාවෙනති “කථං හි නාම ජබ්බෙඤ්ඤා භික්ඛු පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලලෙඛනා නිවාසෙසසනති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමස්සං ආරොවෙසුං. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මෙ කථං කතා¹ භික්ඛුසඤ්ඤං සන්ඤ්ජානෙතො ජබ්බෙඤ්ඤෙ භික්ඛු පටිපුජ්ජි. සච්චං කිර තුලෙභ භික්ඛුවෙ පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලලෙඛනා නිවාසෙථාති. සච්චං භගවා. විගරහී බුද්ධො භගවා-පෙ- කථං හි නාම තුලෙභ මොසපුරියා පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලලෙඛනා නිවාසෙසසථ, තෙතං මොසපුරියා අප්පසකානං වා පසාදය-පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දියෙයාථ;

“පරිමණධුලං නිවාසෙසසාමීති සිකඛා කරණියා”ති.

3. පරිමණධුලං නිවාසෙතඛං නාභිමණ්ඤලං ජාණුමණ්ඤලං පටිච්ඡාදෙතෙතන. යො අනාදරියං පටිච්ච පුරතො වා පච්ඡතො වා ඔලලෙඛනො නිවාසෙති, ආපක්ඛි පුකකට්ඨස.

අනාපක්ඛි: අසඤ්චිච්ච; අසතියා, අජානාතසස; ගිලානසස, ආපදසු උම්මතකසස ආදිකමමිකසසාති.

පයමසිකඛාපදං.

1. ධම්මං කථං කතා, පාඨොයං මරමිජවධ්වංගිභිජිටතෙ න දියසතෙ

සෙබිය කාණ්ඩය

ආයුෂ්මත්ති, මේ සෙබියධර්මයේ උදෙසීමට පැමිණෙත්.

8. 1. 1

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර පෙනවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු ඉදිරිපසිනුදු පසුපසිනුදු එල්වමින් හඳිත්. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාකාපුත්‍රීයයෝ කාමහොභී ගිහියන් මෙන් ඉදිරිපසිනුදු පසුපසිනිදු එල්වමින් හැන්දාහු''ද යි.

2. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තීශබ්දය) ඇසුහු, යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙත් අපිස් වූවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් සවග මහණහු ඉදිරිපසිනුදු පසුපසිනුදු එල්වනුවත් වැ හදනාහු''ද යි, එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දැන්වූහු. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙඅවසරයෙහි ලා දහමි කථා කොට භික්ෂුසඛකයා රැස් කරවා සවග මහණුන් පිළිවිසුයේකැ'' යැබැ ද මහණෙනි, තෙපි ඉදිරිපසිනුදු පසුපසිනුදු එල්වනුවත් වැ හඳිවූ ද''යි. යැබැවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... හිස් පුරුෂයෙනි, කෙසේ නම් තෙපි ඉදිරි පසිනුදු පසුපසිනුදු එල්වනුවත් වැ හැන්දහු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

“පිරිමඩුලු කොට හදින්නෙමි යි භික්ෂියැ යුතු” යි.

3. නැබමධල දණමධල වසන්තහු විසින් පිරිමඩුලු කොට හැන්දයුතු යි, යමෙක් අනාදරීය පිණිස ඉදිරිපසින් හෝ පසුපසින් හෝ එල්වමින් හඳි නම් දුකුළා ඇවැත් වෙ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගීලනහුට, ආපදයෙහි, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකය හට ඇවැත් නැති.

ප්‍රථම ශික්ෂාපද යි.

8. 1. 2

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගගියා භික්ඛු පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලලොකතො පාරුපතති -පෙ-

“පරිමණදලං පාරුපියසාමීති සිකඛා කරණියා”ති.

2. පරිමණදලං පාරුපිතඛං උභො කණ්ණෙණ සමං කඤ්ඤා පාරුපනෙනන¹ යො අනාදරියං පටිච්ච පුරතො වා පච්ඡතො වා ඔලලොකිනෙනා පාරුපති ආපත්ති දුක්ඛංසං.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනස්ස, ගිලානස්ස, ආපදසු, උමමත්තකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

දුතියසිකඛාපදං.

8. 1. 3

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගගියා භික්ඛු කායං විචරීතො අනතරස්සරෙ ගච්ඡන්ති-පෙ-

“සුපට්ඨජනෙනා අනතරස්සරෙ ගමීයසාමීති සිකඛා කරණියා”ති.

2. සුපට්ඨජනෙනා අනතරස්සරෙ ගතතඛං. යො අනාදරියං පට්ඨව කායං විචරීතො අනතරස්සරෙ ගච්ඡති ආපත්ති දුක්ඛංසං.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනස්ස, ගිලානස්ස, ආපදසු, උමමත්තකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

තතියසිකඛාපදං.

8. 1. 4

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගගියා භික්ඛු කායං විචරීතො අනතරස්සරෙ නිසීදන්ති-පෙ-

“සුපට්ඨජනෙනා අනතරස්සරෙ නිසීදියසාමීති සිකඛා කරණියා”ති.

2. සුපට්ඨජනෙනා අනතරස්සරෙ නිසීදිතඛං. යො අනාදරියං පට්ඨව කායං විචරීතො අනතරස්සරෙ නිසීදති ආපත්ති දුක්ඛංසං.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනස්ස, ගිලානස්ස, වාසුපගතස්ස, ආපදසු, උමමත්තකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

චතුස්සසිකඛාපදං.

1. පාරුපනෙනානිපදං. මරමෙරධස්සඛිතිවිච්චෙන න දීක්ඛතෙ.

8. 1. 2

1. එසමයෙහි භාගාවන් බුදුහු සැවැත් නුවර් අනේපිඬුසිටුහුගේ ජෙතවන නම් අරමහි වැඩුවෙසෙහි, එසමයෙහි සවග මහණහු ඉදිරිපසිනුදු පසුපසිනුදු එල්වමින් පොරවත්...

“පිරිමඬුලු කොට පොරවන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු”යි.

2. පොරවන්නහු විසින් දෙකොන සම කොට පිරිමඬුලු කොට පෙරවිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස ඉදිරිපසින් හෝ පසුපසින් හෝ එල්වමින් පොරවා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, ආපදයෙහි, උම්මත්තකහට, ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

ද්විතීය ශික්ෂාපද යි.

8. 1. 3

1. එසමයෙහි භාගාවන් බුදුහු සැවැත් නුවර් ජෙතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමහි වැඩුවෙසෙහි, එසමයෙහි සවග මහණහු කය විවර කොට ඇතුළුගමෙහි යෙත්...

“සුපිළියන් වැ ඇතුළුගමෙහි යන්නෙමි යි හික්මියැයුතු”යි.

2. සුපිළියන් වූවහු විසින් ඇතුළුගමෙහි යායුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස කය විවර කොට ඇතුළුගමෙහි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, ආපදයෙහි, උම්මත්තකයහට, ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

තෘතීය ශික්ෂාපද යි.

8. 1. 4

1. එසමයෙහි භාගාවන් බුදුහු සැවැත් නුවර් ජෙතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමහි වැඩුවෙසෙහි. එසමයෙහි සවග මහණහු කය විවර කොට ඇතුළුගමෙහි හිඳිත්...

“සුපිළියන් වැ ඇතුළුගමෙහි හිඳින්නෙමි යි හික්මියැ යුතු”යි.

2. සුපිළියන් වූවහු විසින් ඇතුළුගමෙහි හිඳියැ යුතු. යමෙක් අනදර නිසා කය විවර කොට ගෙනැ අතුරුගෙයෙහි හිඳී නම් දුකුළා වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, වාසුපගතයහට, ආපදවෙහි, උම්මත්තකහට, ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

චතුර්ථ ශික්ෂාපද යි.

8. 1. 5

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බෙහියා භික්ඛු හත්ථෙ පාදමෙ කීළාපෙතො අනරසරෙ ගච්ඡන්ති-පෙ-

“සුසංවුතො අනරසරෙ ගමීසාමීති සිකඛා කරණියා”ති.

2. සුසංවුතෙන අනරසරෙ ගතඛබ්බං. යො අනාදරීසං පටිච්ච හත්ථං වා පාදං වා කීළාපෙතො අනරසරෙ ගච්ඡති ආපත්ති දුක්ඛංසස.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසස, ගිලානසස, උමමනකසස, ආදිකමමිකසසාති.

පඤ්චම සිකඛාපදං.

8. 1. 6

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බෙහියා භික්ඛු හත්ථෙ පාදමෙ කීළාපෙතො අනරසරෙ නිසීදන්ති-පෙ-

“සුසංවුතො අනරසරෙ නිසීදන්තීති සිකඛා කරණියා”ති.

2. සුසංවුතෙන අනරසරෙ නිසීදනඛබ්බං. යො අනාදරීසං පටිච්ච හත්ථං වා පාදං වා කීළාපෙතො අනරසරෙ නිසීදති ආපත්ති දුක්ඛංසස.

3. අනාපතති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසස, ගිලානසස, උමමනකසස, ආදිකමමිකසසාති.

ජට්ඨ සිකඛාපදං.

8. 1. 7

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බෙහියා භික්ඛු තභං තභං ඔලොකෙතො අනරසරෙ ගච්ඡන්ති-පෙ-

“ඔක්ඛිතචකපු අනරසරෙ ගමීසාමීති සිකඛා කරණියා”ති.

2. ඔක්ඛිතචකපුනා අනරසරෙ ගතඛබ්බං යුගමනං පෙකමනෙන. යො අනාදරීසං පටිච්ච තභං තභං ඔලොකෙතො අනරසරෙ ගච්ඡති ආපත්ති දුක්ඛංසස.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසස, ගිලානසස, ආපදසු, උමමනකසස, ආදිකමමිකසසාති.

සත්තම සිකඛාපදං.

8. 1. 5

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු අත ද පා ද කෙළවමින් ඇතුළුගමෙහි යෙත් ...

“මොනවට සංවර වූ ඇතුළුගමෙහි යන්තෙමී යි හික්මියැ යුතු”යි.

2. මොනවට සංවර වූවහු විසින් ඇතුළුගමෙහි යායුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස අත හෝ පා හෝ කෙළවමින් ඇතුළු ගමෙහි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, උම්මත්තකභට, ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැති.

පඤ්චම ශික්ෂාපද යි.

8. 1. 6

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු අත ද පා ද කෙළවමින් ඇතුළුගමෙහි හිඳිත් ...

“මොනවට සංවර වූ ඇතුළුගමෙහි හිඳින්නෙමී යි හික්මියැ යුතු”යි.

2. මොනවට සංවර වූවහු විසින් ඇතුළුගමෙහි හිඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස අත හෝ පා හෝ කෙළවමින් ඇතුළු ගමෙහි හිඳී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, උම්මත්තකභට, ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැති.

ෂ්ඨ ශික්ෂාපද යි.

8. 1. 7

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු තැනෑ තැනෑ බලමින් ඇතුළුගමෙහි යෙත් ...

“යටෑ හෙළ ඇස් ඇති වූ ඇතුළුගමෙහි යන්තෙමී යි හික්මියැයුතු”යි.

2. වියදඬු පමණ බලන්නහු විසින් යටෑ හෙලු ඇස් ඇති වූ ඇතුළුගමෙහි යා යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස තැනෑ තැනෑ බලමින් ඇතුළුගමෙහි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට ගිලනහුට, ආපදයෙහි, උම්මත්තකභට, ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැති.

සප්තම ශික්ෂාපද යි.

8. 1. 8

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා භගවා සාවඤ්ඤාං චිහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඔබ්බා පන සමයෙන ජබ්බෙඤ්ඤාං භික්ඛු තභං තභං ඔලොකෙතනා අනතරසරෙ නිසීදන්තී -පෙ-

“ඔක්ඛිත්තවක්ඛු අනතරසරෙ නිසීද්දසාමීති සික්ඛා කරණියා”ති.

2. ඔක්ඛිත්තවක්ඛුනා අනතරසරෙ නිසීදිතබ්බං. සුගමන්තං පෙක්ඛෙතනන, යො අනාදරියං පච්චිච තභං තභං ඔලොකෙතනා අනතරසරෙ නිසීදති ආපක්ඛි දුක්ඛට්ඨය.

3. අනාපක්ඛි: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානන්තස්ස, භීලානස්ස, ආපදසු, උම්මන්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං.

8. 1. 9

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා භගවා සාවඤ්ඤාං චිහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඔබ්බා පන සමයෙන ජබ්බෙඤ්ඤාං භික්ඛු උක්ඛිත්තකාය අනතරසරෙ ගච්ඡන්තී -පෙ-

“න උක්ඛිත්තකාය අනතරසරෙ ගම්ඤ්ඤාමීති සික්ඛා කරණියා”ති.

2. න උක්ඛිත්තකාය අනතරසරෙ ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පච්චිච එකතො වා උභතො වා උක්ඛිපිත්වා අනතරසරෙ ගච්ඡති ආපක්ඛි දුක්ඛට්ඨය.

අනාපක්ඛි: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානන්තස්ස, භීලානස්ස, ආපදසු, උම්මන්තකස්ස ආදිකම්මකස්සාති.

නවමසික්ඛාපදං.

8. 1. 10

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා භගවා සාවඤ්ඤාං චිහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඔබ්බා පන සමයෙන ජබ්බෙඤ්ඤාං භික්ඛු උක්ඛිත්තකාය අනතරසරෙ නිසීදන්තී. -පෙ-

“න උක්ඛිත්තකාය අනතරසරෙ නිසීද්දසාමීති සික්ඛා කරණියා”ති.

2. න උක්ඛිත්තකාය අනතරසරෙ නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පච්චිච එකතො වා උභතො වා උක්ඛිපිත්වා අනතරසරෙ නිසීදති ආපක්ඛි දුක්ඛට්ඨය.

අනාපක්ඛි: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානන්තස්ස, භීලානස්ස, වාසුපගගස්ස, ආපදසු, උම්මන්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

දසමසික්ඛාපදං.

පරිමණිලවග්ගො පට්ඨමො.

8. 1. 8

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු තැනෑ තැනෑ බලමින් ඇතුළුගමෙහි හිඳිත්...

“යට හෙළ ඇස් ඇති වෑ ඇතුළුගමෙහි හිඳින්නෙමි යි හික්මියෑ යුතු”යි.

2. වියදඬු පමණ බලන්නහු විසින් යටෑ හෙළ ඇස් ඇති වෑ ඇතුළුගමෙහි හිඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස තැනෑ තැනෑ බලමින් ඇතුළුගමෙහි හිඳී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිතියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, ආපදයෙහි, උම්මත්තකභට, ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැති.

අෂ්ටම ශික්ෂාපද යි.

8. 1. 9

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු ඔසවන ලද සිටුරින් යුතු වෑ ඇතුළුගමෙහි යෙත්...

“ඔසවන ලද සිටුරෙන් යුතු වෑ ඇතුළුගමෙහි නො යන්නෙමි යි හික්මිය යුතු”යි.

2. ඔසවනලද සිටුරෙන් යුතු වෑ ඇතුළුගමෙහි නො යා යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස එක්පසින් හෝ දෙපසින් හෝ (සිටුර) ඔසවා ඇතුළුගමෙහි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිතියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, ආපදවෙහි, උම්මත්තකභට ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැති.

නවම ශික්ෂාපද යි.

8. 1. 10

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු ඔසවන ලද සිටුරෙන් යුතු වෑ ඇතුළුගමෙහි හිඳිත්...

“ඔසවනලද සිටුරෙන් යුතු වෑ ඇතුළුගමෙහි නො හිඳින්නෙමි යි හික්මියයුතු”යි.

2. ඔසවන ලද සිටුරෙන් යුතු වෑ ඇතුළුගමෙහි නො හිඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස එක්පසින් හෝ දෙපසින් හෝ (සිටුර) ඔසවා ඇතුළුගමෙහි හිඳී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, වාසු-පගතයභට, ආපදවෙහි, ඇවැත් නැත. උම්මත්තකභට ආදිකම්මිකභට ඇවැත් නැති.

දශම ශික්ෂාපද යි.

පළමුවන පරිමණ්ඩල වර්ග යි.

8. 2. 1

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං චිහරති ජෙතවනෙ අනාචපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බකේයා භික්ඛු මහාභසිතං භසන්තා අනතරසරෙ ගච්ඡන්ති -පෙ-

“න උජ්ජග්ගිකාය අනතරසරෙ ගමේසාමීති සික්ඛා කරණියා”ති.

2. න උජ්ජග්ගිකාය අනතරසරෙ ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පච්චිම මහාභසිතං භසන්තා අනතරසරෙ ගච්ඡති ආපක්ඛි දුක්ඛටස්ස.

අනාපක්ඛි: අසඤ්චිම, අසතියා, අජානනක්ඛස්ස, ගීලානස්ස, භසතියස්මිං චක්ඛුස්මිං මිහිතමන්තං කරොති, ආපදස්සු, උමමන්තකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

පට්ඨම සික්ඛාපදං.

8. 2. 2

1. සාවඤ්ඤානිදනං - තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බකේයා භික්ඛු මහාභසිතං භසන්තා අනතරසරෙ නිසීදන්ති -පෙ-

“න උජ්ජග්ගිකාය අනතරසරෙ නිසීදියසාමීති සික්ඛා කරණියා”ති.

2. න උජ්ජග්ගිකාය අනතරසරෙ නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පච්චිම මහාභසිතං භසන්තා අනතරසරෙ නිසීදති ආපක්ඛි දුක්ඛටස්ස.

අනාපක්ඛි: අසඤ්චිම, අසතියා, අජානනක්ඛස්ස, ගීලානස්ස, භසතියස්මිං චක්ඛුස්මිං මිහිතමන්තං කරොති, ආපදස්සු, උමමන්තකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

දුතිය සික්ඛාපදං.

8. 2. 3

1. සාවඤ්ඤානිදනං - තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බකේයා භික්ඛු උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොන්තා අනතරසරෙ ගච්ඡන්ති -පෙ-

“අපපසද්දෙ අනතරසරෙ ගමේසාමීති සික්ඛා කරණියා”ති.

2. අපපසද්දෙන අනතරසරෙ ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පච්චිම උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොන්තා අනතරසරෙ ගච්ඡති ආපක්ඛි දුක්ඛටස්ස.

අනාපක්ඛි: අසඤ්චිම, අසතියා, අජානනක්ඛස්ස, ගීලානස්ස, ආපදස්සු, උමමන්තකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

තතිය සික්ඛාපදං.

8. 2. 1

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජනවන නම් වූ අනෙපිඬු සිටුහුගේ අරමිච්චි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු මහසිනා සෙමින් ඇතුළුගමෙහි යෙත් ...

“මහසිනායෙන් යුතු වූ ඇතුළුගමෙහි නො යන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු”යි.

2. මහසිනායෙන් යුතු වූ ඇතුළුගමෙහි නො යායුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස මහසිනා සෙමින් ඇතුළුගමෙහි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිතියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට සිනාසිය යුතු වස්තුවෙහි මදසිනා පමණක් කරන්නහුට, ආපදවෙහි, උම්මත්තකහට, ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

ප්‍රථම ශික්ෂාපද යි.

8. 2. 2

1. ශ්‍රාවස්තීන්දන යි- එසමයෙහි සවග මහණහු මහසිනා සෙමින් ඇතුළුගමෙහි හිඳිත් ...

“මහසිනායෙන් යුතු වූ ඇතුළුගමෙහි නො හිඳින්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු යැ”යි.

2. මහසිනායෙන් යුතු වූ ඇතුළුගමෙහි නො හිඳියයුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස මහසිනා සෙමින් ඇතුළුගමෙහි හිඳි නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිතියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, සිනාසිය යුතු වස්තුවෙහි මදසිනා පමණක් කරන්නහුට, ආපදවෙහි, උම්මත්තකහට, ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

ද්විතීය ශික්ෂාපද යි.

8. 2. 3

1. ශ්‍රාවස්තීන්දන යි. එසමයෙහි සවග මහණහු උස්හඬ මහහඬ කෙරෙමින් ඇතුළුගමෙහි යෙත් ...

“අල්පශබ්ද ඇතියෙම ඇතුළුගමෙහි යන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු”යි.

2. අල්පශබ්දයෙන් යුතු වූ ඇතුළුගමෙහි යායුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස උස්හඬ මහහඬ කෙරෙමින් ඇතුළුගමෙහි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිතියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, ආපදවෙහි, උම්මත්තකහට, ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

තෘතීය ශික්ෂාපද යි.

8. 2. 4

සාවස්ථිතිදනං — තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බඤ්ඤා භික්ඛු උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොතො අනතරසරෙ නිසීදන්තී. —පෙ—

අපසසද්දෙ අනතරසරෙ නිසීද්දසාමීති සිකඛා කරණියා'ති

අපසසද්දන අනතරසරෙ නිසීදිතඛං, යො අනාදරියං පච්චිච උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොතො අනතරසරෙ නිසීදති ආපත්ති ප්‍රකකට්ඨං.

අනාපත්ති: අසඤ්චිච —පෙ— ආදිකමමිකසාති

චතුස් සිකඛාපදං.

8. 2. 5

සාවස්ථිතිදනං — තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බඤ්ඤා භික්ඛු කායපච්චාලකං අනතරසරෙ ගච්ඡන්ති කායං ඔලලෙඛනො —පෙ—

න කායපච්චාලකං අනතරසරෙ ගමීසාමීති සිකඛා කරණියා'ති

න කායපච්චාලකං අනතරසරෙ ගතඛං, කායං පඤ්ඤාභවො ගතඛං, යො අනාදරියං පච්චිච කායපච්චාලකං අනතරසරෙ ගච්ඡති කායං ඔලලෙඛනො ආපත්ති ප්‍රකකට්ඨං.

අනාපත්ති: අසඤ්චිච —පෙ— ආදිකමමිකසාති.

පඤ්චම සිකඛාපදං.

8. 2. 6

1. සාවස්ථිතිදනං.—තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බඤ්ඤා භික්ඛු කායපච්චාලකං අනතරසරෙ නිසීදන්ති කායං ඔලලෙඛනො —පෙ—

න කායපච්චාලකං අනතරසරෙ නිසීද්දසාමීති සිකඛා කරණියා'ති

න කායපච්චාලකං අනතරසරෙ නිසීදිතඛං, කායං පඤ්ඤාභවො නිසීදිතඛං, යො අනාදරියං පච්චිච කායපච්චාලකං අනතරසරෙ නිසීදති කායං ඔලලෙඛනො ආපත්ති ප්‍රකකට්ඨං.

අනාපත්ති: අසඤ්චිච අසතියා අජානනස්ස ගිලානස්ස වාසුපග්ගස්ස ආපදස්ස උමමනකස්ස ආදිකමමිකසාති.

ජට්ඨ සිකඛාපදං.

8. 2. 4

ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රන යි.— එසමයෙහි සවග මහණහු උස්හඩ මහහඩ කෙරෙමින් ඇතුළුගමෙහි හිඳිත් ...

අල්පශබ්ද ඇතියෙම ඇතුළුගමෙහි හිඳින්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

අල්පශබ්දයෙන් යුතු වූ ඇතුළුගමෙහි හිඳියයුතු යි. යමෙක් අනාදරීය පිණිස උස්හඩ මහහඩ කෙරෙමින් ඇතුළුගමෙහි හිඳී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

වතුර්ථ ශික්ෂාපද යි.

8. 2. 5

ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රන යි — එසමයෙහි සවග මහණහු කය ඵල්වමින් කය සල සලා ඇතුළුගමෙහි යෙත් ...

කය සලමින් ඇතුළුගමෙහි නො යන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

කය සලමින් ඇතුළුගමෙහි නො යා යුතු යි. කය නිසල කොට සෘජු වූ තබා යායුතු යි. යමෙක් අනාදරීය පිණිස කය ඵල්වමින් කය සල සලා ඇතුළුගමෙහි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

පඤ්චම ශික්ෂාපද යි.

8. 2. 6

ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රන යි.— එසමයෙහි සවග මහණහු කය ඵල්වමින් කය සල සලා ඇතුළුගමෙහි හිඳිත් ...

කය සල සලා ඇතුළුගමෙහි නො හිඳින්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

කය සලමින් ඇතුළුගමෙහි නො හිඳියයුතු යි. කය නිසල කොට සෘජු වූ තබා හිඳියයුතු යි. යමෙක් අනාදරීය පිණිස කය ඵල්වමින් කය සල සලා ඇතුළුගමෙහි හිඳී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගීලනහුට, වාසුපගතයහට, ආපදවෙහි, උම්මත්තකහට, ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

මණ්ඩ ශික්ෂාපද යි.

8. 2. 7

සාවතීනිදනං—තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බෙහියා හීතඛු බාහුසවාලකං අනතරසරෙ ගච්ඡති, බාහුං ඔලලෙඛනතා -පෙ-

න බාහුසවාලකං අනතරසරෙ ගමීසාමීති සිකඛා කරභියා'ති

න බාහුසවාලකං අනතරසරෙ ගතඛබ්බං. බාහුං පඤ්ඤාභේදා ගතඛබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච බාහුසවාලකං අනතරසරෙ ගච්ඡති බාහුං ඔලලෙඛනතා ආපත්ති දුක්ඛවසං.

අනාපත්ති: අසඤ්චිච -පෙ- ආදිකමමකසාති.

සත්තමසිකඛාපදං.

8. 2. 8

සාවතීනිදනං—තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බෙහියා හීතඛු බාහුසවාලකං අනතරසරෙ නිසිදිනති බාහුං ඔලලෙඛනතා -පෙ-

න බාහුසවාලකං අනතරසරෙ නිසිදිසාමීති සිකඛා කරභියා'ති

න බාහුසවාලකං අනතරසරෙ නිසිදිතඛබ්බං. බාහුං පඤ්ඤාභේදා නිසිදිතඛබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච බාහුසවාලකං අනතරසරෙ නිසිදිති බාහුං ඔලලෙඛනතා ආපත්ති දුක්ඛවසං.

අනාපත්ති: අසඤ්චිච, අසතියා, අජානනසංස, ගීලානසංස, වාසුපගතසංස, ආපදසු, උමමඤ්ඤාසංස ආදිකමමකසාති.

අධ්මමසිකඛාපදං.

8. 2. 9

1. සාවතීනිදනං—තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බෙහියා හීතඛු සිසපවාලකං අනතරසරෙ ගච්ඡති සිසං ඔලලෙඛනතා -පෙ-

න සිසපවාලකං අනතරසරෙ ගමීසාමීති සිකඛා කරභියා'ති

2. න සිසපවාලකං අනතරසරෙ ගතඛබ්බං. සිසං පඤ්ඤාභේදා ගතඛබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සිසපවාලකං අනතරසරෙ ගච්ඡති සිසං ඔලලෙඛනතා ආපත්ති දුක්ඛවසං.

3. අනාපත්ති: අසඤ්චිච -පෙ- ආදිකමමකසාති.

නවමසිකඛාපදං.

8. 2. 7

ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රිතා යි—එසමයෙහි සවග මහණහු බාහුව ඵල්වමින් බාහුව සල සලා ඇතුළුගමෙහි යෙත් ...

අත් සල සලා ඇතුළුගමෙහි නො යන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

බාහුව සලමින් ඇතුළුගමෙහි නො යායුතු යි. බාහුව නිසල කොට තබා යා යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස බාහුව ඵල්වමින් බාහුව සලමින් ඇතුළුගමෙහි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මකහට ඇවැත් නැති.

සජනම ශික්ෂාපද යි.

8. 2. 8

ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රිතා යි— එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු අත් ඵල්වමින් ඇතුළුගමෙහි හිදිත් ...

අත් සල සලා ඇතුළුගමෙහි නො හිදින්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

බාහුව සල සලා ඇතුළුගමෙහි නො හිදියයුතු යි. බාහුව නිසල කොට තබා හිදියයුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස බාහුව ඵල්වමින් බාහුව සලමින් ඇතුළුගමෙහි හිදී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගීලනහුට, වාසුපගතහට, ආපදාවෙහි, උම්මත්තකහට, ආදිකම්මකහට ඇවැත් නැති.

අෂටම ශික්ෂාපද යි.

8. 2. 9

ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රිතා යි—එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු හිස ඵල්වමින් හිස සල සලා ඇතුළුගමෙහි යෙත් ...

හිස සල සලා ඇතුළුගමෙහි නො යන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු.

හිස සලමින් ඇතුළුගමෙහි නො යායුතු යි. හිස නිසල කොට සෘජු වූ තබා යායුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස හිස ඵල්වමින් හිස සලමින් ඇතුළුගමෙහි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මකහට ඇවැත් නැති.

නවම ශික්ෂාපද යි.

8. 2. 10

සාවස්තීන්දුනං— නෙත ඛො පන සමයෙන ජබ්බකභියා ගිසඤ්ඤා
සියපච්චාලකං අනතරසරෙ නිසිදන්තී සියං ඔලමෙතතා -පෙ-

න සියපච්චාලකං අනතරසරෙ නිසිදස්සාමීති සිකධා කරණියා'ති.

න සියපච්චාලකං අනතරසරෙ නිසිදන්තබ්බං. සියං පග්ගහෙතො
නිසිදන්තබ්බං. යො අනාදරියං පට්ඨව සියපච්චාලකං අනතරසරෙ නිසිදන්තී
සියං ඔලමෙතතා ආපත්ති දුක්ඛංසං.

අනාපත්ති : අසංග්ගිච්ච අසතියා අජානනස්ස ගිලානස්ස වාසුපග්ගස්ස
ආපදස්ස උමමනතස්ස ආදිකමෙකස්සාති.

දසම සිකධාපදං.

උප්පත්තිකවග්ගො දුතියො.

8. 2. 10

ශ්‍රාවස්තීනිදනා යි— එසමයෙහි සවග මහණහු හිස එල්වමින් හිස සල සලා ඇතුළුගමෙහි හිඳිත් ...

හිස සල සලා ඇතුළුගමෙහි නො හිඳින්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

හිස සල සලා ඇතුළුගමෙහි නො හිඳියයුතු යි. හිස නිසල කොට සෘජු වැ තබා හිඳියයුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස හිස එල්වමින් හිස සලමින් ඇතුළුගමෙහි හිඳී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, හීලනහුට, වාසුපගතහට, ආපදාවෙහි, උම්මත්තකහට, ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

දහම ශික්ෂාපද යි.

දෙවන උප්පත්තික වර්ග යි.

8. 3. 1

තෙන සමයෙන චූඥො භගවා සාවස්ථියං චිහරති ජෙතවනෙ අනාර්ථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බෙඝ්ඤියා භික්ඛු ඛමෙකතො අනතරසරෙ ගච්ඡන්ති -පෙ-

න ඛමොකතො අනතරසරෙ ගමීසසාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

න ඛමෙකතෙන අනතරසරෙ ගතතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච එකතො වා උභතො වා ඛමං කතො අනතරසරෙ ගච්ඡති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස.

අනාපත්ති - අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකමේකස්සාති

පයමසිකඛාපදං.

8. 3. 2

සාවස්ථිතිදුතං- තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බෙඝ්ඤියා භික්ඛු ඛමෙකතො අනතරසරෙ නිසීදිතති -පෙ-

න ඛමොකතො අනතරසරෙ නිසීදිසසාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

න ඛමෙකතෙන අනතරසරෙ නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච එකතො වා උභතො වා ඛමං කතො අනතරසරෙ නිසීදිති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස.

අනාපත්ති: අසඤ්චිච්ච අසනියා අජානනකස්ස ගිලානස්ස වාසු-පගතස්ස ආපදස්ස උමමනතකස්ස ආදිකමේකස්සාති.

දුතියසිකඛාපදං.

8. 3. 3

සාවස්ථිතිදුතං- තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බෙඝ්ඤියා භික්ඛු සසීසං පාරුපිතො අනතරසරෙ ගච්ඡන්ති -පෙ-

න ඔගුණධීතො අනතරසරෙ ගමීසසාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

න ඔගුණධීතෙන අනතරසරෙ ගතතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සසීසං පාරුපිතො අනතරසරෙ ගච්ඡති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස.

අනාපත්ති: අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකමේකස්සාති

තතියසිකඛාපදං.

8. 3. 1

එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් වූ, අනෙපිඬු සිටුහුගේ අරමහි වැඩූ වෙසෙහි. එසමයෙහි සවග මහණහු උතුළෙහි තැබූ අත් ඇති වූ ඇතුළුගමෙහි යෙත් ...

උතුළෙහි තැබූ අත් ඇතියෙම ඇතුළුගමෙහි නො යන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

උතුළෙහි තැබූ අතින් යුතු වූ ඇතුළුගමෙහි නො යායුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස එක් පසින් හෝ දෙපසින් හෝ උතුළෙහි අත් තබා ඇතුළුගමෙහි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... උමමත්තකහට ආදිකමමිකහට ඇවැත් නැති.

ප්‍රථම ශික්ෂාපද යි.

8. 3. 2

ශ්‍රාවස්තිනිදන යි — එසමයෙහි සවග මහණහු උතුළෙහි තැබූ අත් ඇති වූ ඇතුළුගමෙහි හිඳිත්.....

උතුළෙහි තැබූ අත් ඇතියෙම ඇතුළුගමෙහි නො හිඳින්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

උතුළෙහි තැබූ අත් ඇති වූ ඇතුළුගමෙහි නො හිඳියයුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස එක් පසින් හෝ දෙ පසින් හෝ උතුළෙහි අත් තබා ඇතුළුගමෙහි හිඳි නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිතියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගීලනහුට වාසුපගතහට ආපදවෙහි, උමමතකහට ආදිකමමිකහට ඇවැත් නැති.

ද්විතීය ශික්ෂාපද යි.

8. 3. 3

ශ්‍රාවස්තිනිදන යි — එසමයෙහි සවග මහණහු හිස සහිත වූ පෙරෙවූ ඇතුළුගමෙහි යෙත්...

හිස වසා පෙරෙවූ ඇතුළුගමෙහි නො යන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

හිස වසා පෙරෙවූ ඇතුළුගමෙහි නො යායුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස හිස වසා පෙරෙවූ ඇතුළුගමෙහි යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නොසිතා කරන්නහුට ... ආදිකමමිකහට ඇවැත් නැති.

තෘතීය ශික්ෂාපද යි.

8. 3. 4

සාවඤ්ඤාදානං—තෙන ඤා පන සමයෙන ඡබ්බකභියා භික්ඛු සසියං පාරුපිඤා අනතරසරෙ නිසීදන්තී -පෙ-

“න ඔඉඤ්ඤාදානං අනතරසරෙ නිසීදියසාමීති සිකඛා කරභියා”ති.

න ඔඉඤ්ඤාදානං අනතරසරෙ නිසීදන්තං. යො අනාදරියං පටිච්ච සසියං පාරුපිඤා අනතරසරෙ නිසීදති ආපත්ති දුක්ඛටසං.

අනාපතති: අසඤ්චිච අසතියා අජානනාසං ගිලානසං වාසුපගතසං ආපදසු උමචනකසං ආදිකමමිකසාති.

චතුස් සිකඛාපදං.

8. 3. 5

සාවඤ්ඤාදානං—තෙන ඤා පන සමයෙන ඡබ්බකභියා භික්ඛු උකකුට්ඨකාය අනතරසරෙ ගච්ඡන්ති -පෙ-

“න උකකුට්ඨකාය අනතරසරෙ ගමියසාමීති සිකඛා කරභියා”ති.

න උකකුට්ඨකාය අනතරසරෙ ගතනඤ්ඤං. යො අනාදරියං පටිච්ච උකකුට්ඨකාය අනතරසරෙ ගච්ඡන්ති ආපත්ති දුක්ඛටසං.

අනාපතති: අසඤ්චිච -පෙ- ආදිකමමිකසං.

පඤ්චම සිකඛාපදං.

8. 3. 6

සාවඤ්ඤාදානං—තෙන ඤා පන සමයෙන ඡබ්බකභියා භික්ඛු පලලස්ඨකාය අනතරසරෙ නිසීදන්තී -පෙ-

“න පලලස්ඨකාය අනතරසරෙ නිසීදියසාමීති සිකඛා කරභියා”ති.

න පලලස්ඨකාය අනතරසරෙ නිසීදන්තං. යො අනාදරියං පටිච්ච භස්පලලස්ඨකාය වා දුක්ඛපලලස්ඨකාය වා අනතරසරෙ නිසීදති ආපත්ති දුක්ඛටසං.

අනාපතති: අසඤ්චිච අසතියා අජානනාසං ගිලානසං වාසුපගතසං ආපදසු උමචනකසං ආදිකමමිකසාති.

ඡට්ඨ සිකඛාපදං.

8. 3. 4

ශ්‍රාවණිනිදන යි— එසමයෙහි සවග මහණහු හිස සහිත වූ පෙරෙ වූ ඇතුළුගමෙහි හිඳිත්...

හිස වසා පෙරෙවූ ඇතුළුගමෙහි නො හිඳින්නෙමි යි ඡික්ඡියා යුතු'යි.

හිස වසා පෙරෙවූ ඇතුළුගමෙහි නො හිඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස හිස වසා පෙරෙවූ ඇතුළුගමෙහි හිඳී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගීලනහුට වාසුපගතහට ආපදවෙහි උමච්ඡාකහට ආදිකමඡිකහට ඇවැත් නැති.

වතුරී ඡික්ඡාපද යි.

8. 3. 5

ශ්‍රාවණිනිදන යි— එසමයෙහි සවග මහණහු උඵලයෙන් ඇතුළු ගමෙහි යෙත්...

“ඇතුළුගමෙහි උඵලයෙන් නො යන්නෙමි යි ඡික්ඡියා යුතු'යි.

උඵලයෙන් ඇතුළුගමෙහි නො යායුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස ඇතුළුගමෙහි උඵලයෙන් යේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට...ආදිකමඡිකහට ඇවැත් නැති.

පඤ්චම ඡික්ඡාපද යි.

8. 3. 6

ශ්‍රාවණිනිදන යි — එසමයෙහි සවග මහණහු අකවටු ඇවිළීමෙන් ඇතුළුගමෙහි...

“අකවටු ඇවිළීමෙන් ඇතුළුගමෙහි නො හිඳින්නෙමි යි ඡික්ඡියා යුතු'යි.

අකවටු ඇවිළීමෙන් ඇතුළුගමෙහි නො හිඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස අතින් අකවටු ඇවිළීමෙන් හෝ පිළියෙන් අකවටු ඇවිළීමෙන් හෝ ඇතුළුගමෙහි හිඳී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගීලනහුට වාසුපගතහට ආපදයෙහි උමච්ඡාකහට ආදිකමඡිකහට ඇවැත් නැති.

ඡන්ද ඡික්ඡාපද යි.

8. 3. 7

සාවස්ථිතිදුතං-- තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු අසකකච්චං පිණ්ඩපාතං පටිගණනාති ජට්ඨෙතිකාමා විය -පෙ-

“සකකච්චං පිණ්ඩපාතං පටිගණනෙසාමීති සිකඛා කරණියා”ති.

සකකච්චං පිණ්ඩපාතො පටිගණනෙවෙධො. යො අනාදරියං පටිච්ච අසකකච්චං පිණ්ඩපාතං පටිගණනාති ජට්ඨෙතිකාමො විය ආපනති දුකකච්චසස

අනාපනති: අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකමමිකසසාති.

සතමසිකඛාපදං.

8. 3. 8

සාවස්ථිතිදුතං-- තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු තභං තභං ඔලොකෙනනා පිණ්ඩපාතං පටිගණනාති ආකිරනෙතපි අතිකකමනෙතපි¹ න ජානනති -පෙ-

“පතසඤ්ඤි පිණ්ඩපාතං පටිගණනෙසාමීති සිකඛා කරණියා”ති.

පතසඤ්ඤිනා පිණ්ඩපාතො පටිගණනෙවෙධො. යො අනාදරියං පටිච්ච තභං තභං ඔලොකෙනනා පිණ්ඩපාතං පටිගණනාති ආපනති දුකකච්චසස.

අනාපනති: අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකමමිකසසාති

අට්ඨමසිකඛාපදං.

8. 3. 9

සාවස්ථිතිදුතං-- තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු පිණ්ඩපාතං පටිගණනනා සුපඤ්ඤච ඛුං පටිගණනාති -පෙ-

“සමසුපකං පිණ්ඩපාතං පටිගණනෙසාමීති සිකඛා කරණියා”ති.

සුපො නාම: දෙව සුපා මුග්ගසුපො මාසසුපො හස්ඨාරියො. සමසුපකො පිණ්ඩපාතො පටිගණනෙවෙධො. යො අනාදරියං පටිච්ච සුපඤ්ඤච ඛුං පටිගණනාති ආපනති දුකකච්චසස.

3. අනාපනති: අසඤ්චිච්ච, අසනියා, අජානනසස, ගිලානසස, රසරසෙ. ඤාතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤසසස්ථාය, අතතො ධනො, ආපදසු උමමතකසස ආදිකමමිකසසාති.

නට්ඨමසිකඛාපදං.

1. අතිකකමනෙතපි-මඡයං.

8. 3. 7

ශ්‍රාවණිනිදන යි— එසමයෙහි සවග මහණහු බැහැර දමනු කැමැතියන් මෙන් නො සකසා (සිහි නො එළවා) පිටුවා පිළිගනිත්...

“සිහි එළවා පිටුවා පිළිගන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු”යි.

සකසා පිටුවා පිළිගතයුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස බැහැර දමනු කැමැතියකු මෙන් නො සකසා පිටුවා පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නොසිතා කරන්නහුට... ආදිකමෙකහට ඇවැත් නැති.

සපතම ශික්ෂාපද යි.

8. 3. 8

ශ්‍රාවණිනිදන යි—එසමයෙහි සවග මහණහු තැනෑ තැනෑ බලමින් පිටුවා පිළිගනිත්. (පිටුවා) දෙන කල්හි දු පිටුවා දී ඉක්ම යන කල්හි දු නො දනිත්...

“පාත්‍රගත සංඥී වෑ පිටුවා පිළිගන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු”යි.

පාත්‍රගත සංඥා ඇතියහු විසින් පිටුවා පිළිගත යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස තැනෑ තැනෑ බලමින් පිටුවා පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට... ආදිකමෙකහට ඇවැත් නැති.

අභටම ශික්ෂාපද යි.

8 3. 9

ශ්‍රාවණිනිදන යි—එසමයෙහි සවග මහණහු පිටුවා පිළිගන්නෝ සුප මෑ බොහෝ කොට පිළිගනිත්...

“බත සතරවන කොටසින් නො වැඩි සුප ඇති වෑ පිණ්ඩපාතය පිළිගන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු”යි.

සුප නම: අතින් ගෙන යා හැකි මුද්‍රාසුප යැ මාසසුප යැ යි සුප දෙකෙකි. සමසුපක පිණ්ඩපාතය පිළිගත යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස සුප මෑ බොහෝ කොට පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට, රසරසයෙහි නම්, නැයන්ගෙන් නම්, පැවැරියන්ගෙන් නම්. අනෙකක්හු සඳහා නම්, තමසතු ධනයෙන් නම්, ආපදයෙහි උමඟකකහට ආදිකමෙකහට ඇවැත් නැති.

නවම ශික්ෂාපද යි.

8. 3. 10

සාවසීනිදනං — තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බෙතියා භික්ඛු
ථුපිකතං පිණ්ඩපාතං පටිගණනාති -පප-

“සමතිත්තිකං පිණ්ඩපාතං පටිගගහෙත්තාමීති සිකඛා කරණියා”ති

සමතිත්තිකො පිණ්ඩපාතො පටිගගහෙතඛෙඛා. යො අනාදරියං
පටිච්ච ථුපිකතං පිණ්ඩපාතං පටිගණනාති ආපනති දුක්ඛටසස.

අනාපනති: අසඤ්චිච්ච අසතියා අජානනසස ආපදසු උමඤ්ඤකසස
ආදිකමමකසසාති.

දසම සිකඛාපදං.

බහකතවග්ගො තතියො.

8. 3. 10

ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රන සි — එසමයෙහි සවග මහණහු තුඹක් මෙන් කොට පිඬුවා පිළිගනිත්...

“සමසේ පිරිහිය පිඬුවා පිළිගන්නෙමි සි හික්මියැ යුතු”යි.

පයෙහි ඇතුළු මෝට්ටු සමසේ පිරිහිය පිඬුවා පිළිගත යුතු සි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස තුඹක් මෙන් කොට පිඬුවා පිළිගනී නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ආපදයෙහි උමංකකභට ආදිකම්මකභට ඇවැත් නැති.

දශම ශික්ෂාපද සි.

කෙවන බලොකක වර්ග සි.

8. 4. 1

තෙන සමයෙන බුද්දො හගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බඝනියා භික්ෂු අසකකච්චං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්ති අභුඤ්ජතුකාමා වීය -පෙ-

සකකච්චං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජියාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

සකකච්චං පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජතඛො. යො අනාදරියං පට්ඨෙව අසකකච්චං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

අනාපත්ති: අසඤ්චිච්ච අසතියා අජානනසස් ගිලානසස් ආපදසු උමචතකසස් ආදිකමමිකසසාති.

පට්ඨමසිකඛාපදං.

8. 4. 2

සාවස්ථිනීදනං- තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බඝනියා භික්ෂු තභං තභං ඔලොකෙනතා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්ති ආකීරණොපි අතිකක්කමනෙතපි න ජානන් -පෙ-

පතතසඤ්ඤී පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජියාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

පතතසඤ්ඤීනා පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජතඛො. යො අනාදරියං පට්ඨෙව තභං තභං ඔලොකෙනතා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකමමිකසසාති.

දුතියසිකඛාපදං.

8. 4. 3

සාවස්ථිනීදනං- තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බඝනියා භික්ෂු තභං තභං ඔමසිඛා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්ති -පෙ-

සපදනං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජියාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

සපදනං පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජතඛො. යො අනාදරියං පට්ඨෙව තභං තභං ඔමසිඛා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

අනාපත්ති: අසඤ්චිච්ච අසතියා අජානනසස් ගිලානසස් අඤ්ඤසං දෙනතා ඔමසති, අඤ්ඤභාජනෝ ආකීරණො ඔමසති, උතතරිභවෙන, ආපදසු උමචතකසස් ආදිකමමිකසසාති.

තතියසිකඛාපදං.

2. අඤ්ඤස භාජනෙ- මජ්ඣ.

8. 4. 1

එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැතැ ජෙතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩූ වෙයෙකි. එසමයෙහි සවග මහණහු නො වළඳනු කැමැත්තවුන් මෙන් නො සකස් කොට වළඳන්...

සකසා පිඬුවා වළඳන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

සිහි එළවා පිඬුවා වැළඳියයුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස නො සකසා පිඬුවා වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට ආපදවෙහි උමමත්තකහට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

ප්‍රථම ශික්ෂාපද යි.

8. 4. 2

ශ්‍රාවස්තීනිදන යි- එසමයෙහි සවග මහණහු තැනැ තැනැ බලමින් පිඬුවා වළඳන්. (පිඬුවා) දෙන කල්හි දු (පිඬුවා දී) ඉක්ම යන කල්හි දු නො දනිත්...

පාත්‍රගත සංඥ වූ පිඬුවා වළඳන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

පාත්‍රසංඥහු විසින් පිඬුවා වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස තැන තැනැ බලමින් පිඬුවා වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට... ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

ධ්වතීය ශික්ෂාපද යි.

8. 4. 3

ශ්‍රාවස්තීනිදන යි-එසමයෙහි සවග මහණහු තැනැ තැනැ පහසා පිඬුවා වළඳන්...

කමා දෙස පටන් පිළිවෙළින් පිඬුවා වළඳන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

අනුපිළිවෙළින් පිඬුවා වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස තැනැ තැනැ පහසා පිඬුවා වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නොදන්නහුට ගිලනහුට අනෙකක්හට දෙනුයේ පහසා නම්, අන්බදුනෙක්හි ලන්තේ පහසා නම්, අවුඵපත් ගැනීමෙහි නම්, ඇවැත් නැත. ආපදවෙහි උමමත්තකහට ආදිකම්මිකහට ඇවැත් නැති.

තෘතීය ශික්ෂාපද යි.

8. 4. 4

සාවඤ්ඤිතං -- තෙන ටො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජනතා සුපඤ්ඤව ඛුං භුඤ්ජනති -පෙ-

සමසුපකං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිසාමිති සිකඛා කරභියා'ති.

සුපො නාම: දො සුපො මුග්ගසුපො මාසසුපො හත්ථාරියො. සමසුපතො පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජනවෙඛා. යො අනාදරියං පටිච්ච සුපඤ්ඤව ඛුං භුඤ්ජනති ආපනති දුක්ඛටසං.

අනාපනති: අසඤ්චිච්ච අසතියා අජානනසංගිග්ගානසංගිග්ගාන රස-රභස ඤානකානං පචාරිතානං අනතො ධනෙන ආපදසු උමමනකසංගිග්ගාන ආදිකමමකසංගිග්ගාන.

චතුස්සිකඛාපදං.

8. 4. 5

සාවඤ්ඤිතං -- තෙන ටො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ධුපතො ඔමඤ්චා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජනති -පෙ-

න ධුපතො ඔමඤ්චා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිසාමිති සිකඛා කරභියා'ති.

න ධුපතො ඔමඤ්චා පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජනවෙඛා. යො අනාදරියං පටිච්ච ධුපතො ඔමඤ්චා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජනති ආපනති දුක්ඛටසං.

අනාපනති: අසඤ්චිච්ච අසතියා අජානනසංගිග්ගානසංගිග්ගාන පටිච්චකෙ සෙසෙ ඵකතො සංකඩ්චිචා ඔමඤ්චා භුඤ්ජනති, ආපදසු උමමනකසංගිග්ගාන ආදිකමමකසංගිග්ගාන.

පඤ්චමසිකඛාපදං.

8. 4. 6

සාවඤ්ඤිතං -- තෙන ටො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සුපමෙ ඛාඤ්ජනමෙ ඔදනෙන පටිච්චාදෙනති භීයොකමානං උපාදය -පෙ-

න සුපං වා ඛාඤ්ජනං වා ඔදනෙන පටිච්චාදෙසාමි භීයොකමානං උපාදයාති සිකඛා කරභියා'ති.

න සුපං වා ඛාඤ්ජනං වා ඔදනෙන පටිච්චාදෙනවං භීයොකමානං උපාදය. යො අනාදරියං පටිච්ච සුපං වා ඛාඤ්ජනං වා ඔදනෙන පටිච්චාදෙනි භීයොකමානං උපාදය ආපනති දුක්ඛටසං.

අනාපනති: අසඤ්චිච්ච අසතියා අජානනසංගිග්ගාන සාමිකා පටිච්චාදෙතා දෙනති. න භීයොකමානං උපාදය, ආපදසු උමමනකසංගිග්ගාන ආදිකමමකසංගිග්ගාන.

ඡට්ඨසිකඛාපදං.

3. ධුපතො - මචසං.

8. 4. 4.

ශ්‍රාවස්තීතිදන යි—එසමයෙහි සවග මහණහු පිඬුවා වළඳන්නාහු සුප මැ බොහෝ කොට වළඳන්...

සමසුපක පිඬුවා වළඳන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු'යි.

සුප නම; අතින් ගෙන යා හැකි මුද්ගසුප යැ මාසසුපයැ යි සුප දෙකෙකි. සමසුපක පිඬුවා වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරීය පිණිස සුප මැ බොහෝ කොට වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගීලනහුට රසරසයෙහි නම, නැයන්ගෙන් නම, පැවරුවන්ගෙන් නම, තම සතු ධනයෙන් නම, ඇවැත් නැත. උමමන්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

වතුරී ගීතාපද යි.

8. 4. 5.

ශ්‍රාවස්තීතිදන යි—එසමයෙහි සවග මහණහු බත මැදතුරෙන් හනා පිඬුවා වළඳන්...

බත මැදතුරෙන් හනා පිඬුවා නො වළඳන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු'යි.

මැදතුරෙන් හනා පිඬුවා නො වැළඳියයුතු යි. යමෙක් අනාදරීය පිණිස මැදතුරෙන් හනා පිඬුවා වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගීලනහුට ඉතිරි මද දෑයෙහි නම, එකට ඇද හනා වළඳා නම, ඇවැත් නැත. ආපදවෙහි උමමන්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

පඤ්චම ගීතාපද යි.

8. 4. 6.

ශ්‍රාවස්තීතිදන යි—එසමයෙහි සවග මහණහු වැඩියෙන් ලබනු කැමැත්ත නිසා සුප ද බාඤ්ඤා ද බිහින් පිළියන් කෙරෙත්...

වැඩියක් ලබනු කැමැත්ත නිසා සුප හෝ බාඤ්ඤා හෝ බිහින් පිළියන් නොකරන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු'යි.

වැඩියක් ලබනු කැමැත්ත නිසා සුප හෝ බාඤ්ඤා හෝ බිහින් පිළියන් නොකළ යුතු යි. යමෙක් අනාදරීය පිණිස වැඩියක් ලබනු කැමැත්ත නිසා සුප හෝ බාඤ්ඤා හෝ බිහින් පිළියන් කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නොසිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට හිමියෝ පිළියන් කොට දෙත් නම, වැඩියක් ලබනු කැමැත්ත නැති කල්හි නම, ඇවැත් නැත. ආපදවෙහි, උමමන්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

මහේශ්වරී ගීතාපදයි.

8. 4. 7

1. සාවකීන්දනං— තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බගගියා හිතවු සුපමි ඔදනමි අත්තනො අසාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤානි. ට්‍රොසාං උරුකියානි වියනානි විපාවෙනානි “කථං හි නාම සමඤා සකා- පුත්තියා සුපමි ඔදනමි අත්තනො අසාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤාසසනානි කසස සමපනනා න මනාපං කසස සාදුං න රුච්චනී”ති.

2. අසෙසාසුං ටො හිතවු තෙසං මනුසසානං උරුකියනනානං වියනනානං. විපාවෙනනානං යෙ තෙ හිතවු අපපිච්ඡා -පෙ- තෙ උරුකියානි වියනානි විපාවෙනානි: “කථං හි නාම ජබ්බගගියා හිතවු සුපමි ඔදනමි අත්තනො අසාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤාසසනානි”ති -පෙ- සච්චං කීර තුමෙහ හිතවුටෙ සුපමි ඔදනමි අත්තනො අසාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤාපානි. සච්චං හගවා. විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරියා සුපමි ඔදනමි අත්තනො අසාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤාසුථ. තෙතං මොසපුරියා අපපසකනානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන හිතවුටෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“න සුපං වා ඔදනං ඵා අත්තනො අසාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤාසාමීති සිකඛා කරුණියා”ති

ඵවඤ්ඤා හගවතා හිතවුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතං භොති..

3. තෙන ටො පන සමයෙන හිතවු ගිලානා භොනානි. ගිලාන පුච්ඡකා හිතවු ගිලානෝ ඵතදවොචුං; “කච්චාචුසො ඛමනීයං කච්චි යාපනීය”නානි. පුඛෙඛ මයං ආචුසො සුපමි ඔදනමි අත්තනො අසාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤාම. තෙන නො ඵාසු භොති. ඉදනි පන හගවතා පටිකඛිතතභනි කුකඤ්චායනනා න විඤ්ඤාපෙම තෙන නො න ඵාසු භොතීති. හිතවු* හගවතො ඵතමඤං ආරොචෙසුං. අථ ටො හගවා ඵතසමී නිදනෙ ඵතසමී පකරණෙ ධමමෙ. කථං කඤා හිතවු ආමනෙතයි “අනුජානාමී හිතවුටෙ ගිලානෙන හිතවුනා සුපමි ඔදනමි අත්තනො අසාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤා” ඵවඤ්ඤා පන හිතවුටෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ;

“න සුපං වා ඔදනං වා අගිලානො අත්තනො අසාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ඤාසාමීති සිකඛා කරුණියා”ති

1. ගිලානෙ හිතවු - මරසං,
2. හිතවුති පදං - මරසං න දියසෙ.

8. 4. 7

1. ශ්‍රාවස්තීනීදන යි — එසමයෙහි සචග මහණහු සුප ද බත් ද තමා පිණිස විනවා ගෙනැ වළඳත්. මිනිස්සු ලමු කොට සිතනී,, නුගුණ පවසනී, දෙස් පතුරුවත් : “කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාකාපුත්‍රයෝ සුප ද බත් ද තමා පිණිස විනවාගෙනැ වැළඳුහු ද? කවරක්භට මිහිරි නො මැනැවි ද? කවරක්භට රසය නො රුස්නේ ද” යි.

2. හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ [අකීතීභබදය] ඇසුහු. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපියවුවෝ... ඔහු ලමු කොට සිතනී, නුගුණ පවසනී, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සචග මහණහු සුප ද බත් ද තමා පිණිස විනවාගෙනැ වැළඳුහු ද” යි.... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි සුප ද බත් ද තමා පිණිස විනවාගෙනැ වළඳවු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු.... හිස් පුරුෂයෙනි, කෙසේ නම් තෙපි සුප ද බත් ද තමා පිණිස විනවාගෙනැ වැළඳුහු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි.... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“සුප හෝ බත් හෝ තමා පිණිස විනවාගෙනැ නො වළඳන්නෙ-
මැයි හික්මියැ යුතු”යි.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

3. එසමයෙහි හික්ෂුහු ගිලන්වුවෝ වෙති. ගිලනුන් පුළුවස්තා මහණහු ගිලනුන්ට මෙය කීහු. ඇවැත්නි, කිම ඉවසිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද? ඇවැත්නි, ඇපි පෙඳ සුප ද බත් ද තමා පිණිස විනවාගෙනැ වළඳමහ. එහෙයින් අපට පහසු වෙයි. දැන් වූකලී භාග්‍යවතුන් විසින් පිළිකෙච කරන ලදු යි කුකුසන්තමෝ නො විනවමහ. එහෙයින් අපට පහසු නො වෙයි. හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දැන්වූහු. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් ඊහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දූහැමි කථා කොට හික්ෂුන් ඇමැතුසේකැ. “මහණෙනි; ගිලන් මහණහු විසින් සුප ද බත් ද තමා පිණිස විනවා ගෙනැ වළඳන්නට අනුදනිමි.” මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

“නො ගිලන් වැ සුප හෝ බත් හෝ තමා පිණිස විනවා
ගෙනැ නො වළඳන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු”යි.

පාවිච්චියපාළි භික්ඛුවිභවෙයා

න සුඵ පං වා ඔදනං වා අභිලානෙන අත්තනො අජාය වීඤ්ඤපෙත්වා භුඤ්ඤිතඛං. යො අනාදරියං පටිච්ච සුඵ පං වා ඔදනං වා අභිලානො අත්තනො අජාය වීඤ්ඤපෙත්වා භුඤ්ඤිති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච අසතියා අජානනසස භිලානසස ඤාතකානං පචාරිතානං අඤ්ඤසසජාය අත්තනො ධනෙන ආපදසු උම්මත්තකසස ආදිකම්මකසාති.

සත්තමසිකඛාපදං.

8. 4. 8

සාවච්චිදිනං— තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බභෙයා භික්ඛු උජ්ඣානසඤ්ඤි පරෙසං පත්තං ඔලොකෙතති -පෙ-

න උජ්ඣානසඤ්ඤි පරෙසං පත්තං ඔලොකෙසාමිති සිකඛා කරණියා'ති.

න උජ්ඣානසඤ්ඤිතා පරෙසං පත්තො ඔලොකෙතතෙඛා. යො අනාදරියං පටිච්ච උජ්ඣානසඤ්ඤි පරෙසං පත්තං ඔලොකෙති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච අසතියා අජානනසස දසසාමිති වා දුපෙසසාමිති වා ඔලොකෙති න උජ්ඣානසඤ්ඤිස ආපදසු උම්මත්තකසස ආදිකම්මකසාති.

අට්ඨමසිකඛාපදං.

8. 4. 9

සාවච්චිදිනං — තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බභෙයා භික්ඛු මහත්තං කබලං කරොගති -පෙ-

නාතිමහත්තං කබලං කරියාමිති සිකඛා කරණියා'ති.
නාතිමහත්තො කබලො කාතවෙඛා. යො අනාදරියං පටිච්ච මහත්තං කබලං කරොති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච අසතියා අජානනසස අභිලානසස ඛජ්ජකෙ ඵලාඵලෙ උත්තරිභවෙයා ආපදසු උම්මත්තකසස ආදිකම්මකසාති.

නවමසිකඛාපදං.

නො ගිලන් වූ සුභ හෝ බන් හෝ තමා පිණිස විනවා ගෙනූ නො වැළඳියයුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස සුභ හෝ බන් හෝ නො ගිලන් වූ තමා පිණිස විනවාගෙනූ වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිතියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට, නැයන්ගෙන් නම්, පැවැරියන්ගෙන් නම්, අනෙකක්හු සඳහා නම්, තමසතු ධනයෙන් නම්, ඇවැත්, නැත ආපදයෙහි, උමමනකයහට ආදිකමම්කයහට ඇවැත් නැති.

සජ්ජම ශික්ෂාපද යි.

8. 4. 8

1. ශ්‍රාවස්තීනිදන යි - එසමයෙහි සවග මහණහු ලමු කොට සිතන සන් ඇති වූ අනුන්ගේ පාත්‍රය බලන්...

“කිපිසිත් ඇති වූ අනුන් වළඳන පාත්‍රය නො බලන්නෙමි යි හික්මියෑ යුතු”යි.

2. කිපිසිත් ඇති වූ අනුන් වළඳන පාත්‍රය නො බැලිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස ලමු කොට සිතන සන් ඇතියේ අනුන්ගේ පාත්‍රය බලා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

3. නො සිතා කරන්නහුට නො සිතියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට දෙන්නෙමි යි හෝ දෙවන්නෙමි යි හෝ බලා නම්, ලමු කොට සිතන සන් නැත්තහුට ආපදවෙහි ඇවැත් නැත, උමමනකයහට ආදිකමම්කයහට ඇවැත් නැති.

අජ්ජම ශික්ෂාපද යි.

8. 4. 9

ශ්‍රාවස්තීනිදන යි - එසමයෙහි සවග මහණහු මහත් කොට බත්පිඩු කෙරෙත්...

ඉමහත් කොට බත් පිඩු නො කරන්නෙමි යි හික්මියෑ යුතු”යි.

ඉමහත් කොට බත්පිඩු නො කළ යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස මහත් කොට බත්පිඩු කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට, නො සිතියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, කැවිලියෙහි, පලවැලයෙහි, අවුළුපත්හි; ආපදවෙහි ඇවැත් නැති. උමමනකයහට, ආදිකමම්කයහට ඇවැත් නැති.

නවම ශික්ෂාපද යි.

8. 4. 10

සාමාන්‍යයෙන්—තනු බෝ පන සමයෙහි ජීවිතයා භික්ෂු දීසං ආලොපං කරොන්ති -පෙ-

පරිමණදිලං ආලොපං කරොන්ති සිකං කරොන්ති.

පරිමණදිලං ආලොපං කරොන්ති. යො අනාදරියං පටිච්ච දීසං ආලොපං කරොන්ති ආපත්ති දුක්ඛංසං.

අනාපත්ති : අසංචිත අසත්‍ය අජානනස්ස හිලානස්ස චේතනා ඵලාඵලෙ උත්තරිතංඛෙහ ආපදස්ස උම්මත්තකස්ස ආදිකමේකස්සාති.

දසමසිකංපදං.

සංකල්පනා වතුපදා

8. 4. 10

1. ශ්‍රාවස්නිතිදන යි - එසමයෙහි සවග මහණහු දිගැටි කොට බත්පිඬු කෙරෙත්....

පිරිමඩුලු කොට බත්පිඬු කරන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. පිරිමඩුලු කොට බත්පිඬු කළයුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස දිගැටි කොට බත්පිඬු කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

3. නො සිතා කරන්නහුට, නො සිහියෙන් කරන්නහුට, නො දන්නහුට, ගිලනහුට, කැවිලියෙහි, පලවැලයෙහි, අවුළුපත්හි ආපදාවෙහි ඇවැත් නැති. උම්මඤ්ඤකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

දශම ශික්ෂාපද යි.

සතරවන සක්කවච වර්ග යි.

8. 5. 1

තෙන සමයෙන බුද්දො භගවා සාවඤ්ඤාං වීභර්ති ජෙතවනෙන අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බතේයා හිතවූ අනාභටෙ කබලෙ චුබ්බාරං වීචරන්ති -පෙ-

න අනාභටෙ කබලෙ චුබ්බාරං වීචරියාමීති සිකං කරණියා'ති.

න අනාභටෙ කබලෙ චුබ්බාරං වීචරිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච අනාභටෙ කබලෙ චුබ්බාරං වීචරති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

අනාපතති: අසඤ්චිච -පෙ- ආදිකමමකස්සාති.

පට්ඨසිකංපදං.

8. 5. 2

සාවඤ්ඤාං -- තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බතේයා හිතවූ භුඤ්ජමානා සබ්බං භජං චුචෙ පකඛ්චන්ති -පෙ-

න භුඤ්ජමානො සබ්බං භජං චුචෙ පකඛ්චියාමීති සිකං කරණියා'ති.

න භුඤ්ජමානෙන සබ්බො භජො චුචෙ පකඛ්චිතචෙබ්බා. යො අනාදරියං පටිච්ච භුඤ්ජමානො සබ්බං භජං චුචෙ පකඛ්චති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

අනාපතති: අසඤ්චිච -පෙ- ආදිකමමකස්සාති.

දුතියසිකංපදං.

8. 5. 3

සාවඤ්ඤාං -- තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බතේයා හිතවූ සකබලෙන චුචෙන ඛාහරන්ති -පෙ-

න සකබලෙන චුචෙන ඛාහරියාමීති සිකං කරණියා'ති.

න සකබලෙන චුචෙන ඛාහරිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සකබලෙන චුචෙන ඛාහරති ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

අනාපතති: අසඤ්චිච -පෙ- ආදිකමමකස්සාති

තතියසිකංපදං.

8. 5. 1

එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැතෑ ජෙනවන නම් අනෙපිඩු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩෑ වෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු ආලොපය නො එළවූ කල්හි මුවදෙර විවෘත කෙරෙත්....

ආලොපය නො එළවූ කල්හි මුවදෙර විවෘත නො කරන්නෙමි යි හික්මියෑ යුතු'යි.

ආලොපය නො එළවූ කල්හි මුවදෙර විවෘත නො කළ යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස ආලොපය නො එළවූ කල්හි මුවදෙර විවෘත කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො යිතා කරන්නහුට... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

ප්‍රථම ශික්ෂාපද යි.

8. 5. 2

ශ්‍රාවස්තීනිදන යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ වළඳමින් මුළු අත මුවෙහි බහාලත්....

වළඳමින් මුළු අත මුවෙහි නො බහාලන්නෙමි යි හික්මියෑ යුතු'යි.

වළඳන්නහු වීසින් මුළු අත මුවෙහි නො බහා ලිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස වළඳමින් මුළු අත මුවෙහි බහා ලා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො යිතා කරන්නහුට.... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

ද්විතීය ශික්ෂාපද යි.

8. 5. 3

ශ්‍රාවස්තීනිදන යි - එසමයෙහි සවග මහණහු ආලොපය සහිත මුවින් බෙණෙත්....

ආලොපය සහිත මුවින් නො බෙණන්නෙමි යි හික්මියෑ යුතු'යි.

ආලොපය සහිත මුවින් නො බිණිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස ආලොපය සහිත මුවින් බෙණේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො යිතා කරන්නහුට.... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

තෘතීය ශික්ෂාපද යි.

8. 5. 4

සාවස්ථිතිදානං— තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බෙහියා භික්ඛු පිණ්ඩුකෙඛපකං භුඤ්ජන්ති -පෙ-

න පිණ්ඩුකෙඛපකං භුඤ්ජියාමීති සිකඛා කරණියා.

න පිණ්ඩුකෙඛපකං භුඤ්ජන්තඛං. යො අනාදරියං පට්ඨව පිණ්ඩුකෙඛපකං භුඤ්ජති ආපත්ති දුක්ඛවස්ස.

අනාපතති: අසඤ්චිව අසතියා අජානනස්ස ගිලානස්ස ඛජ්ජකෙ ඵලාඵලෙ ආපදස්ස උම්මත්තකස්ස ආදිකමේකස්සාති.

වතුත්ථසිකඛාපදං.

8. 5. 5

සාවස්ථිතිදානං— තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බෙහියා භික්ඛු කඛලාවච්චෙදකං භුඤ්ජන්ති -පෙ-

න කඛලාවච්චෙදකං භුඤ්ජියාමීති සිකඛා කරණියා.

න කඛලාවච්චෙදකං භුඤ්ජන්තඛං. යො අනාදරියං පට්ඨව කඛලාවච්චෙදකං භුඤ්ජති ආපත්ති දුක්ඛවස්ස.

අනාපතති: අසඤ්චිව, අසතියා, අජානනස්ස, ගිලානස්ස, ඛජ්ජකෙ, ඵලාඵලෙ, උත්තරිහමෙහ, ආපදස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකමේකස්සාති.

පඤ්චම සිකඛාපදං.

8. 5. 6

සාවස්ථිතිදානං— තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බෙහියා භික්ඛු අවගණ්ඛකාරකං භුඤ්ජන්ති -පෙ-

න අවගණ්ඛකාරකං භුඤ්ජියාමීති සිකඛා කරණියා.

න අවගණ්ඛකාරකං භුඤ්ජන්තඛං. යො අනාදරියං පට්ඨව ඵකතො වා උභතො වා ගණ්ඨං කජා භුඤ්ජති ආපත්ති දුක්ඛවස්ස.

අනාපතති: අසඤ්චිව, අසතියා, අජානනස්ස, ගිලානස්ස; ඛජ්ජකෙ¹, ඵලාඵලෙ, ආපදස්ස, උම්මත්තකස්ස; ආදිකමේකස්සාති.

ඡට්ඨසිකඛාපදං.

1. ඛජ්ජකෙහි පද්‍ය -මජ්ඣිම නිකායෙහි.

8. 5. 4

ශ්‍රාවස්තීනිදන යි - එසමයෙහි සවග මහණහු (ඉවතුළට) පිඩු දමා ගසමින් වළඳන්....

පිඩු මියෙහි දමා ගසමින් නො වළඳන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු'යි.

පිඩු දමා ගසමින් නො වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස පිඩු දමා ගසමින් වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට කැවිලියෙහි පලවැළෙහි ආපදයෙහි ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

වතුර්ථ ඡික්ෂාපද යි.

8. 5. 5

ශ්‍රාවස්තීනිදන යි - එසමයෙහි සවග මහණහු ආලොපය සිඳි සිඳි වළඳන්....

ආලොපය කඩ කඩා නො වළඳන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු'යි.

ආලොපය සිඳි සිඳි නො වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස ආලොපය සිඳි සිඳි වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට කැවිලියෙහි, පලවැළෙහි, අවුළපත්ති, ආපදයෙහි, ඇවැත් නැති උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

පඤ්චම ඡික්ෂාපද යි.

8. 5. 6

ශ්‍රාවස්තීනිදන යි - එසමයෙහි සවග මහණහු හකුපුරා ගෙනෑ වළඳන්....

පිඩු කොපුලෑ රැස්කොට නො වළඳන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු'යි.

හකු පුරා ගෙනෑ නො වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස එක්පසින් හෝ දෙපසින් හෝ හකු පුරා ගෙනෑ වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට කැවිලියෙහි පලවැළෙහි ආපදයෙහි ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

ඡෂ්‍ය ඡික්ෂාපද යි.

8. 5. 7

සාවස්තීදනං—තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බරග්ගියා භිතවු
භස්තීද්ධනකං භුඤ්ජන්ති -පෙ-

න භස්තීද්ධනකං භුඤ්ජියාමිති සිකඛා කරණියා'ති.

න භස්තීද්ධනකං භුඤ්ජන්ති. ටො අනාදරියං පට්ඨච
භස්තීද්ධනකං භුඤ්ජන්ති ආපච්ඡන්ති දුක්ඛකපසා.

අනාපච්ඡන්ති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසස, ගිලානසස,
කච්චරං ජබ්බරග්ගියා භස්තීද්ධනකං, ආපදසු, උමමනකසස, ආදි-
කමමකසසාති.

සත්තමසිකඛාපදං.

8. 5. 8

සාවස්තීදනං—තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බරග්ගියා භිතවු
සිසාවකාරකං භුඤ්ජන්ති -පෙ-

න සිසාවකාරකං භුඤ්ජියාමිති සිකඛා කරණියා'ති.

න සිසාවකාරකං භුඤ්ජන්ති. ටො අනාදරියං පට්ඨච සිසාව
කාරකං භුඤ්ජන්ති ආපච්ඡන්ති දුක්ඛකපසා.

අනාපච්ඡන්ති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසස, ගිලානසස :
කච්චරං ජබ්බරග්ගියා සිසාව ජබ්බරග්ගියා,¹ ආපදසු, උමමනකසස, ආදි-
කමමකසසාති.

අට්ඨමසිකඛාපදං.

8. 5. 9

සාවස්තීදනං—තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බරග්ගියා භිතවු
ඵට්ඨනාතිච්චාරකං භුඤ්ජන්ති -පෙ-

න ඵට්ඨනාතිච්චාරකං භුඤ්ජියාමිති සිකඛා කරණියා'ති.

න ඵට්ඨනාතිච්චාරකං භුඤ්ජන්ති. ටො අනාදරියං පට්ඨච
ඵට්ඨනාතිච්චාරකං භුඤ්ජන්ති ආපච්ඡන්ති දුක්ඛකපසා.

අනාපච්ඡන්ති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසස, ගිලානසස.
ආපදසු, උමමනකසස; ආදිකමමකසසාති.

නට්ඨමසිකඛාපදං.

1. ජබ්බරග්ගියා - ජබ්බරග්ගියා

8. 5. 7

ශ්‍රාවස්තීතිදන යි — එසමයෙහි සවග මහණහු අත් සල සලා වළඳත්....

අත් සලසලා නො වළඳන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

අත් සලසලා නො වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස අත් සලසලා වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට කසළ ඉවත ලමින් අත ගසාදමා නම්, ආපද-යෙහි ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

සප්තම ශික්ෂාපද යි.

8. 5. 8

ශ්‍රාවස්තීතිදන යි — එසමයෙහි සවග මහණහු බත්හුළු විසුරුවමින් වළඳත්.

බත්හුළු ඉසැ ඉසැ නො වළඳන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

බත්හුළු විසුරුවමින් නො වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස බත්හුළු විසුරුවමින් වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට කසළ ඉවතලමින් බත්හුළු ඉවත ලනු ලැබේ නම්, ආපදයෙහි ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

අෂ්ටම ශික්ෂාපද යි.

8. 5. 9

ශ්‍රාවස්තීතිදන යි — එසමයෙහි සවග මහණහු දිව නෙරනෙරා වළඳත් ...

දිව නෙරනෙරා නො වළඳන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

දිව නෙර නෙරා නො වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස දිව නෙර නෙරා වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට ආපදයෙහි ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

නවම ශික්ෂාපද යි.

8. 5. 10

1. සාවිච්චි දන්:- තෙත බො පන සමයෙහි ජබ්බගගියා ගිණුම් වසුවසුකාරක. භුඤ්ජනී -ප-

න වසුවසුකාරක. භුඤ්ජනසාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

2. න වසුවසුකාරක. භුඤ්ජනබ්බං. යො අනාදරියං පච්ච වසුවසුකාරක. භුඤ්ජනී ආපකති දුක්ඛකපසස.

3. අනාපකති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසස, ගිලානසස, ආපදසු, උමමනනකසස, ආදිකමකසසාති.

දසමසිකඛාපදං.

කබ්ච්චනො පඤ්චමො.

8. 5. 10

1. ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රන යි — එයමයෙහි සවග මහණහු වසුවසු හඩ කෙරෙමින් වළඳති.

වසුවසු හඩ කෙරෙමින් නො වළඳන්නෙමි යි තික්ෂියැ යුතු'යි.

2. වසුවසු හඩ කෙරෙමින් නො වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස වසු වසු හඩ කෙරෙමින් වළඳා නම දුකුළා ඇවැත් වේ.

3. නො සිතා කරන්නහුට නො සිතියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට ආපදයෙහි ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

දශම ශික්ෂාපද යි.

පස්වන කමළ වර්ග යි.

8. 6. 1

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා හගවා කොසමබ්බියං විහරති සොසිතාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන බ්‍රාහ්මණෙන සඛ්‍යසා පයොපානං පටියන්තං භොති. භික්ඛු සුරුසුරුකාරකං ඛිරං පිවන්ති. අඤ්ඤතරො නටපුබ්බකො භික්ඛු ඵවමාහ. “සබ්බායං¹ මඤ්ඤ සමෙහා සිතීකතො”ති². යෙ තෙ භික්ඛු අජීච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායන්ති වියන්ති විපාලෙන්ති “කථං හි නාම භික්ඛු සඛ්‍යං ආරබ්‍හ දවං කරිසසති”ති -පෙ- සච්චං කිර කං භික්ඛු සඛ්‍යං ආරබ්‍හ දවං අකාසීති. සච්චං හගවා. විගරහි බුද්ධා හගවා -පෙ- කථං හි නාම කං මොසපුරිස සඛ්‍යං ආරබ්‍හ දවං කරිසසසී. නොතං මොසපුරිස අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිතො ධමමං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙහසී. “න භික්ඛුවෙ බුද්ධං වා ධමමං වා සඛ්‍යං වා ආරබ්‍හ දවො කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය ආපතති දුක්කචසා”ති, අථ මො හගවා තං භික්ඛුං අනෙකපරියායෙන විගරහිතො දුහරතාය -පෙ- ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛුවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිපෙය්‍යාථ:

න සුරුසුරුකාරකං භුඤ්ජියසාමීති සික්ඛා කරහියා’ති

2. න සුරුසුරුකාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්චි සුරුසුරුකාරකං භුඤ්ජති ආපතති දුක්කචසස.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකමේකසසාති.

පඨමසික්ඛාපදං.

8. 6. 2

1. සාවඤ්චිදානං. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු හසුනිලෙලහකං භුඤ්ජන්ති. -පෙ-

න හසුනිලෙලහකං භුඤ්ජියසාමීති සික්ඛා කරහියා’ති

2. න හසුනිලෙලහකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්චි හසුනිලෙලහකං භුඤ්ජති ආපතති දුක්කචසස.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසස, ගිලානසස, ආපදසු, උමමතකසස. ආදිකමේකසසාති.

දුතියසික්ඛාපදං.

1. සබ්බායං - මජ්ඣං
2. සිතීකතොති - සීඝ්‍ර

8. 6. 1

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු කොසබැ නුවර සොමිකාරාම-
යෙහි වැඩු වෙසෙති. එසමයෙහි එක්තරා බමුණක්හු විසින් සහනට
කිරිපැනෙක් පිළියෙළ කරන ලද්දේ වෙයි. භික්ෂුහු සුරුසුරු හඬ
කෙරෙමින් කිරි බෝත්. එක්තරා නළුවරු මහණෙක් මෙසේ කී යා:
මේ සියලු සධ්‍ය තෙමේ ගීතයෙන් වෙවුළන ලද්දේ යැ යි හඟිමි යි.
යම ඒ භික්ෂු කෙතෙක් අපිස් වුවෝ ... ඔහු ලටු කොට සිකති,
නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත් “කෙසේ නම් මහණ තෙමේ
සහනු ඇඳබැ කෙළිකවට කම් කෙළේ” ද යි ... සැබෑ ද මහණ තෝ
සහනු ඇඳබැ කෙළිකවට කම් කෙළෙහි ද යි, සැබෑවැ භාගාවතුන්
වහන්ස, භාගාවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් භික්ෂු පුරුෂය
තෝ සහනු ඇඳබැ කෙළිකවටකම් කෙළෙහි ද? භික්ෂු පුරුෂය
මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... ගරභා
දහම් කරා කොට මහණුන් ඇමැතුහු. “මහණෙනි, බුදුන් හෝ
ධර්මය හෝ සධ්‍යයා හෝ ඇඳබැ කෙළිකවටකම් නො කළයුතු යි.
යමෙක් කරන්නේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ. ඉක්බිති භාගාවතුන්
වහන්සේ එමහණහට නොයෙක් කරුණෙන් ගරභා දුබරබැව් පිණිස...
මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි මේ සිකපදය උදෙසවු:

සුරුසුරු හඬ කෙරෙමින් නො වළඳන්නෙමිසි භික්ෂියැ යුතු'යි

2. සුරුසුරු හඬ කෙරෙමින් නො වැළඳිය යුතු යි. යමෙක්
අනාදරිය පිණිස සුරුසුරු හඬ කෙරෙමින් වළඳා නම් දුකුළා
ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

ප්‍රථම ගිණිපදයි.

8. 6. 2

1. ශ්‍රාවස්තිනිදන යි- එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ අත
ලොවමින් වළඳත් ...

අත ලොවමින් නො වළඳන්නෙමිසි භික්ෂියයුතු යැ'යි

2. අත ලොවමින් නො වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය
පිණිස අත ලොවමින් වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

ද්විතීය ගිණිපදයි.

8. 6. 3

1. සාවච්චිදානං — තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බභතියා භික්ඛු පතනනිලලෙහකං භුඤ්ජනති —පෙ—

න පතනනිලලෙහකං භුඤ්ජියසාමීති සික්ඛා කරභියා'ති.

2. න පතනනිලලෙහකං භුඤ්ජනඛං. යො අනාදරියං පට්ඨව පතනනිලලෙහකං භුඤ්ජති ආපතති දුක්ඛකට්ඨසා.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසස, ගිලානසස, පට්ඨසකකෙ සෙසෙ ඵකතො සංකඤ්චියා නිලලෙහියා භුඤ්ජති, ආපදසු, උමමතකසස, ආදිකමේකසසාති.

තතියසික්ඛාපදං.

8. 6. 4

1. සාවච්චිදානං — තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බභතියා භික්ඛු ඔට්ඨනිලලෙහකං භුඤ්ජනති.—පෙ—

න ඔට්ඨනිලලෙහකං භුඤ්ජියසාමීති සික්ඛා කරභියා'ති.

2. න ඔට්ඨනිලලෙහකං භුඤ්ජනඛං. යො අනාදරියං පට්ඨව ඔට්ඨනිලලෙහකං භුඤ්ජති ආපතති දුක්ඛකට්ඨසා.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච —පෙ— ආදිකමේකසසාති.

චතුස්සික්ඛාපදං.

8. 6. 3

1. ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රිතා යි- එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ පාත්‍රය ලොවමින් වළඳත් ...

පාත්‍රය ලොවමින් නො වළඳන්නෙමයි භික්ෂියැ යුතු'යි.

2. පාත්‍රය ලොවමින් නො වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් ආනාදරීය පිණිස පාත්‍රය ලොවමින් වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිතියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගීලනහුට මද දූයෙහි, ඉතීරීයෙහි එක් කොට ඇද ලෙවෑ වළඳා නම්, ඇවැත් නැති. ආපදයෙහි, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

තෘතීය ශික්ෂාපදයි.

8. 6. 4

1. ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රිතා යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ තොල් ලොවමින් වළඳත් ...

තොල් ලොවමින් නො වළඳන්නෙමයි භික්ෂියැ යුතු'යි.

2. තොල් ලොවමින් නො වැළඳිය යුතු යි. යමෙක් ආනාදරීය පිණිස තොල් ලොවමින් වළඳා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

වතුර්ථ ශික්ෂාපදයි.

8. 6. 5

1. තෙත සමයෙන බුද්ධො හගවා හගෙහසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ
භෙසකලාවනෙ මීගදයෙ. තෙත ටො පන සමයෙන හිකු
කොකනදෙ¹ පාසාදෙ සාමීසෙන හසෙන් පානීයථාලකං පටිගණකන්ති.
මනුසා උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති “කථං හි නාම සමණා
සකාපුත්තියා සාමීසෙන හසෙන් පානීයථාලකං පටිගණකන්ති
සෙයාරාපි ගිහී කාමභොගීනො”ති.

2. අසොසාසු ටො හිකු තෙසං මනුසානං උජ්ඣායන්තානං
බියන්තානං විපාවෙන්තානං යෙ තෙ හිකු අපිට්ඨා -පෙ- තෙ
උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති “කථං හි නාම හිකු සාමීසෙන
හසෙන් පානීයථාලකං පටිගණකන්ති -පෙ- සච්චං කීර හිකවෙ
හිකු සාමීසෙන හසෙන් පානීයථාලකං පටිගණකන්ති. සච්චං
හගවා. විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ- කථං හි නාම තෙ හිකවෙ
මොසපුරියා සාමීසෙන හසෙන් පානීයථාලකං පටිගණකන්ති.
තෙතං හිකවෙ අපසකන්තානං වා පසාදය -පෙ- ඵවණී පන හිකවෙ
ඉමං සිකාපදං උද්දිසෙයාරාථ :

න සාමීසෙන හසෙන් පානීයථාලකං පටිගණකන්ති සිකා
කරණියා’ති.

3. න සාමීසෙන හසෙන් පානීයථාලකො පටිගණකන්ති.
යො අනාදරියං පටිච්ච සාමීසෙන හසෙන් පානීයථාලකං පටිගණකන්ති
ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා.

අනාපත්ති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසාස, ගිලානසාස,
ධොවිසාසාමීති වා ධොවාපෙසාසාමීති වා පටිගණකන්ති, ආපදසු,
උම්මන්තකසා, ආදිකම්මකසානි.

පඤ්චමසිකධාපදං.

8. 6. 6

1. තෙත සමයෙන බුද්ධො හගවා හගෙහසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ
භෙසකලාවනෙ මීගදයෙ. තෙත ටො පන සමයෙන හිකු කොකනදෙ
පාසාදෙ සසිසුකං පක්ඛධොවනං අනකරසරෙ ජට්ඨෙත්තන්ති. මනුසා
උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති. “කථං හි නාම සමණා සකාපුත්තියා
සසිසුකං පක්ඛධොවනං අනකරසරෙ ජට්ඨෙත්තන්ති සෙයාරාපි ගිහී
කාමභොගීනො”ති.

1. කොකනුදෙ කප්ඵි

8. 6. 5

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු හගු ජනපදයෙහි සුංසුමාර ගිරියෙහි හෙසකලාවන නම් මුට්ඨවෙතෙහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු කොකනද පහයෙහි ඉදුල් සහිත අතින් පැන්මලාව පිළිගනිත්. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රීයයෝ කාමභොගී ගිහියන් මෙන් ඉදුල් සහිත අතින් පැන්මලාව පිළිගත්තු ද යි.

2. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තිශබ්දය) ඇසුහු මැ යි. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්චුවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත් “කෙසේ නම් භික්ෂුහු ඉදුල් සහිත අතින් පැන්මලාව පිළිගත්තු” ද යි ... සැබෑද මහණෙනි භික්ෂුහු ඉදුල් සහිත අතින් පැන්මලාව පිළිගනිද්ද යි. සැබෑවැ භාගාවතුන් වහන්ස. භාගාවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයෝ ඉදුල් සහිත අතින් පැන්මලාව පිළිගත්තුද? මහණෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... මෙසේ ද වනාහි මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසට:

ඉදුල් සහිත අතින් පැන්මලාව නො පිළිගන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු යි.

3. ඉදුල් සහිත අතින් පැන්මලාව නො පිළිගත යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස ඉදුල් සහිත අතින් පැන්මලාව පිළිගනී නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට දෙවන්නෙමි යි හෝ දෙවවන්නෙමි යි හෝ පිළිගනී නම් ඇවැත් නැති. ආපදයෙහි, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

පඤ්චම ශික්ෂාපදයි.

8. 6. 6

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු හගු ජනපදයෙහි සුංසුමාරගිරියෙහි හෙසකලාවන නම් මුට්ඨවෙතෙහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු කොකනද පහයෙහි ඛන්තුව සහිත පාදෙටු දිය ඇතුළතෙහි දමත්. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත් “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රීයයෝ කාමභොගී ගිහියන් මෙන් ඛන්තුව සහිත පාදෙටු දිය ඇතුළතෙහි දමුහු” ද යි.

පාචිකයපාළි භික්ඛුවිභවෙකා

2. අසෙසාසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුසිසානං උරුකායනානං වියතනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අජිවජා -පෙ- තෙ උරුකායනං වියනං විපාවෙනං. "කථං හි නාම භික්ඛු සසිඤ්ඤං පනතොධොවනං අනතරසරෙ ජට්ඨෙසසනං ති -පෙ- සච්චං කිර භික්ඛවෙ භික්ඛු සසිඤ්ඤං පනතොධොවනං අනතරසරෙ ජට්ඨෙසනං. සච්චං හගවා. විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ-කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරියා සසිඤ්ඤං පනතොධොවනං අනතරසරෙ ජට්ඨෙසසනං. නෙතං භික්ඛවෙ අපසනනානං වා පසාදය -පෙ-ඵවණ්ණි පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

න සසිඤ්ඤං පනතොධොවනං අනතරසරෙ ජට්ඨෙසසාමීති සික්ඛා කරණියා'ති.

3. න සසිඤ්ඤං පනතොධොවනං අනතරසරෙ ජට්ඨෙතඛං. යො අනාදරියං පට්ඨෙව සසිඤ්ඤං පනතොධොවනං අනතරසරෙ ජට්ඨෙති ආපනති දුක්ඛංසං.

අනාපනති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසං, ගිලානසං, උඤ්චිච්චා වා භික්ඛිච්චා වා පටිඤ්ඤා වා¹ නිහරිච්චා වා ජට්ඨෙති ආපදසු, උමමනකසං, ආදිකමෙකසානි.

ජට්ඨෙසසාමීති.

8. 6. 7

1. සාවජීතිදනං- තෙන ඛො පන සමයෙන ජට්ඨෙගගියා භික්ඛු ජනපාණියං ධම්මං දෙසෙහති. යෙ තෙ භික්ඛු අජිවජා -පෙ- තෙ උරුකායනං වියනං විපාවෙනං. "කථං හි නාම ජට්ඨෙගගියා භික්ඛු ජනපාණියං ධම්මං දෙසෙසනං"ති -පෙ- සච්චං කිර තුමෙහ භික්ඛවෙ ජනපාණියං ධම්මං දෙසෙථාති. සච්චං හගවා. විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ-කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරියා ජනපාණියං ධම්මං දෙසෙසනං. නෙතං මොසපුරියා අපසනනානං වා පසාදය -පෙ-ඵවණ්ණි පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

න ජනපාණියං ධම්මං දෙසෙසාමීති සික්ඛා කරණියා'ති.

ඵවණ්ණිදං හගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤනං භොති,

1. පටිඤ්ඤා - සිච්ච, සි

2. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තනීශබ්දය) ඇසුහු මැ යි. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වුවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවති, “කෙසේ නම් භික්ෂුහු බත්හුළු සහිත පා දෙවූ දිය ඇතුළුගෙහි දමූහු ද යි ... සැබෑ ද මහණෙනි භික්ෂුහු බත්හුළු සහිත පා දෙවූ දිය ඇතුළුගෙහි දමද්ද යි. සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් මහණෙනි ඒ හිස් පුරුෂයෝ බත්හුළු සහිත පා දෙවූ දිය ඇතුළුගෙහි දමූහු ද? මහණෙනි මෙය අප්‍රසන්න යන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු :

බත්හුළු සහිත පා දෙවූ දිය ඇතුළුගෙහි නො දමන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු’යි.

3. බත්හුළු සහිත පා දෙවූ දිය ඇතුළුගෙහි නො දැමිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරීය පිණිස බත්හුළු සහිත පා දෙවූ දිය ඇතුළුගෙහි දමාපියා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිතියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට හිලනහුට උදුරා හෝ බිඳ හෝ පඩික්කමෙහි හෝ බැහැර කොට හෝ දමාපියා නම් ඇවැත් නැති. ආපදයෙහි, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකය හට ඇවැත් නැති.

ෂ්ඨ ශික්ෂාපදයි.

8. 6. 7

1. ශ්‍රාවස්තීනිදන යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ සත්ගත් අත් ඇත්තාහට දහම් දෙසත්. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වුවෝ ... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවති: “කෙසේ නම් සවග මහණෝ සත්ගත් අත් ඇත්තාහට දහම් දෙසුහු” ද යි ... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි සත්ගත් අත් ඇත්තාහට දහම් දෙසවූ ද යි. සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි සත්ගත් අත් ඇත්තාහට දහම් දෙසවූහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය අප්‍රසන්න යන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

සත්ගත් අත් ඇත්තාහට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු’යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන ලද්දේ වෙයි.

පාච්ඤාසාදි භික්ඛුවිභවෙයා

2. තෙන ටො පන සමයෙන භික්ඛු ජනපාණියස ගිලානසස ධම්මං දෙසෙතුං කුක්ඛද්වියායනා න දෙසෙහති.¹ මනුසසා උරුකායනති වියහති විපාවෙනති. ‘‘කථං හි නාම සමණා සකායපුත්තියා ජනපාණියස ගිලානසස ධම්මං න දෙසෙසසති’’ති. අසෙසාපුං ටො භික්ඛු තෙසං මනුසසානං උරුකායනතානං වියනතානං විපාවෙනතානං. අථ ටො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. අථ ටො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කඤ්ඤා ආමනෙතසි ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ ජනපාණියස ගිලානසස ධම්මං දෙසෙතුං’’. එවස්ඤ්ඤා පග භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

න ජනපාණියස අගිලානසස ධම්මං දෙසිය්‍යාමිති සිකඛා කරණියා’ති.

3. ජනතං නාම: තීණි ජනතානි සෙතචජනං කිලඤ්ඤචජනං පණ්ණවජනං මණ්ඩල ඛද්ධං සලාකඛද්ධං.

ධම්මො නාම: බුද්ධභාසිතො සාවකභාසිතො ඉසිභාසිතො දෙවභාසිතො අනුජුපසංභිතො ධම්මුපසංභිතො.

දෙසෙය්‍යාති: පදෙන දෙසෙති පදෙ පදෙ ආපත්ති දුක්ඛචයස. අකඛරාය දෙසෙති අකඛරකඛරාය ආපත්ති දුක්ඛචයස.

න ජනපාණියස අගිලානසස ධම්මො දෙසෙතඛෙඛා. යො අනාදරියං පටිච්ච ජනපාණියස අගිලානසස ධම්මං දෙසෙති ආපත්ති දුක්ඛචයස.

අනාපත්ති: අසඤ්ඤිච්ච, අසතියා, අජානනසස, ගිලානසස, ආපදසු, උච්චතකසස, ආදිකම්මකසසාති.

සතතමසිකඛාපදං.

8. 6. 8

1. සාවජීනිදනං-- තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බහතියා භික්ඛු දණ්ඩපාණියස ධම්මං දෙසෙහති -පෙ-

න දණ්ඩපාණියස අගිලානසස ධම්මං දෙසිය්‍යාමිති සිකඛා කරණියා’ති.

2. දණ්ඩා නාම: මජ්ඣමසස පුරියසස වතුභජෙය්‍යා දණ්ඩා. තතො උකකටෙය්‍යා අදණ්ඩා, ඔමකො අදණ්ඩා.

න දණ්ඩපාණියස අගිලානසස ධම්මො දෙසෙතඛෙඛා. යො අනාදරියං පටිච්ච දණ්ඩපාණියස අගිලානසස ධම්මං දෙසෙති ආපත්ති දුක්ඛචයස.

අනාපත්ති: අසඤ්ඤිච්ච -පෙ- ආදිකම්මකසසාති.

අට්ඨමසිකඛාපදං.

1. කුක්ඛද්වියායනති - මජ්ඣං.

2. එසමයෙහි වනාහි භික්ෂුහු සත්ගත් අත් ඇති ගීලන්භට දහම් දෙසන්නට කුකුසනුවෝ නො දෙසත්. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාකාපුත්‍රියයෝ සත්ගත් අත් ඇති ගීලන්භට දහම් නො දෙසුහු” දී යි. භික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තනිශබ්දය) ඇසුහු මැයි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන්හට දැන්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණෙහි ලා මෙ අවසරයෙහි ලා දහැමි කථා කොට මහණුන් ඇමැතුසේකැ. “මහණෙනි, සත්ගත් අත් ඇති ගීලන්භට දහම් දෙසන්නට අනුදනිමි.” මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

සත්ගත් අත් ඇති නො ගීලන්භට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි භික්ෂමියැ යුතු’යි.

3. ඡත්ත නම්: මඩුලුබැඳි ලහබැඳි සේසත යැ කළාල්සත යැ පත්සතැ යි සත් තුනෙකි.

ධම්ම නම්: බුද්ධභාෂිත යැ ශ්‍රාවකභාෂිත යැ සෘෂිභාෂිත යැ දෙවභාෂිත යැ අර්ථොපසංහිත යැ ධර්මොපසංහිත යි.

දෙසෙයා: පදයෙන් දෙසා නම් පෙදෙහි පෙදෙහි දුකුළා ඇවැත් වෙයි, අක්ෂරයෙන් දෙසා නම් අකුරෙහි අකුරෙහි දුකුළා ඇවැත් වේ.

සත්ගත් අත් ඇති නො ගීලන්භට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස සත්ගත් අත් ඇති නො ගීලන්භට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිතියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගීලනහුට ඇවැත් නැති. ආපදයෙහි, උම්මන්තකයහට ආදිකමමික හට ඇවැත් නැති.

සඡත්තම ශික්ෂාපදයි.

8. 6. 8

1. ශ්‍රාවස්තින්දන යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ දඬුගත් අත් ඇත්තාහට දහම් දෙසත් ...

දඬුගත් අත් ඇති නො ගීලන්භට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි භික්ෂමියැ යුතු’යි.

2. දණ්ඩ නම්: බලමැදුම් පිරිමනියක්හුගේ සිවුරියන් පමණ ඇති දඬු යි. ඉන් උකැටි වූයේ නො දඩ යි. ඔවු වූයේ නො දඩ යි.

දඬුගත් අත්ඇති නො ගීලන්භට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස දඬුගත් අත් ඇති නො ගීලන්භට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකමමිකයහට ඇවැත් නැති.

අෂ්ටම ශික්ෂාපදයි.

8. 6. 9

1. සාවස්ථිදානං - තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බභවයා භික්ඛු සසථපාණියං ධම්මං දෙසෙහති -පෙ-

න සසථපාණියං අභිලානසං ධම්මං දෙසියොමීති සිකං කරණියා'ති.

2. සසථං නාම: එකතොධාරං උභතොධාරං පභරණං.

න සසථපාණියං අභිලානසං ධම්මො දෙසෙතඛො. යො අනාදරියං පටිච්ච සසථපාණියං අභිලානසං ධම්මං දෙසෙති ආපක්ඛි දුක්ඛංසං.

අනාපක්ඛි: අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකම්මකසොති.

නවමසිකංපදං.

8. 6. 10

සාවස්ථිදානං - තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බභවයා භික්ඛු ආයුධපාණියං¹ ධම්මං දෙසෙහති -පෙ-

න ආයුධපාණියං අභිලානසං ධම්මං දෙසියොමීති සිකං කරණියා'ති.

2. ආයුධං නාම: වාපො කොදණංඛා.

න ආයුධපාණියං අභිලානසං ධම්මො දෙසෙතඛො. යො අනාදරියං පටිච්ච ආයුධපාණියං අභිලානසං ධම්මං දෙසෙති ආපක්ඛි දුක්ඛංසං.

අනාපක්ඛි: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසං, භිලානසං, ආපදසු, උම්මත්තකසං, ආදිකම්මකසොති.

දසමසිකංපදං.

සුරුසුරුවග්ගො ඡට්ටො

1. ආයුධපාණියං, මජ්ඣ.

8. 6. 9

1. ශ්‍රාවස්තීතිදන යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ කඩු කාල්ගත් අත් ඇත්තාහට දහම් දෙසත් ...

කඩුකාල් ආදි ශසත්‍ර ගත් අත් ඇති නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. සත්ඵ නම: එක් පසින් මුවාත ඇති දෙපසින් මුවාත ඇති අවි යැ.

කඩුකාල් ආදි ශසත්‍ර ගත් අත් ඇති නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස කඩුකාල් ආදි ශසත්‍ර ගත් අත් ඇති නො ගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

නවම ශික්ෂාපදයි.

8. 6. 10

1. ශ්‍රාවස්තීතිදන යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ අවිගත් අත් ඇති නො ගිලන්හට දහම් දෙසත් ...

අවිගත් අත් ඇති නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. ආයුධ නම: දුනු යැ දුනුවෙසෙස් යැ.

අවිගත් අත් ඇති නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසියයුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස අවිගත් අත් ඇති නො ගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිතියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලන්හට ආපදයෙහි ඇවැත් නැති. උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

දශම ශික්ෂාපදයි.

සවන සුරුසුරු වර්ග යි.

8. 7. 1

1. තෙත සමයෙන බුද්ධා භගවා සාවඤ්ඤා විහරති ජෙතවනෙ අනාඨවිඤ්ඤාසා ආරාමෙ. තෙත ඛො පන සමයෙන ජබ්බගඤ්ඤා භික්ඛු පාදුකාරුළුභස්ස ධම්මං දෙසෙතති. -පෙ-

න පාදුකාරුළුභස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසියාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

2. න පාදුකාරුළුභස්ස අභිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතඛෙඛො, යො අනාදරියං පටිච්ච අකකන්තස්ස වා පටිච්චකකස්ස වා ඔච්චකකස්ස වා අභිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති ආපතති දුක්ඛංසස්ස.

අනාපතති: අස ඤච්චි ච -පෙ- ආදිකම්මකස්සාති.

පට්ඨසිකඛාපදං.

8. 7. 2

1. සාවඤ්ඤාදනං - තෙත ඛො පන සමයෙන ජබ්බගඤ්ඤා භික්ඛු උපාහනාරුළුභස්ස ධම්මං දෙසෙතති. -පෙ-

න උපාහනාරුළුභස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසියාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

2. න උපාහනාරුළුභස්ස අභිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතඛෙඛො, යො අනාදරියං පටිච්ච අකකන්තස්ස වා පටිච්චකකස්ස වා ඔච්චකකස්ස වා අභිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති ආපතති දුක්ඛංසස්ස.

3. අනාපතති: අස ඤච්චි ච -පෙ- ආදිකම්මකස්සාති.

දුතියසිකඛාපදං.

8. 7. 3

1. සාවඤ්ඤාදනං- තෙත ඛො පන සමයෙන ජබ්බගඤ්ඤා භික්ඛු යානගතස්ස ධම්මං දෙසෙතති. -පෙ-

න යානගතස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසියාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

2. යානං නාම: වයං රථො සකං සඤ්ජානිකා සිච්චිකා පාටඛති.

න යානගතස්ස අභිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතඛෙඛො, යො අනාදරියං පටිච්ච යානගතස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති ආපතති දුක්ඛංසස්ස.

අනාපතති: අස ඤච්චි ච -පෙ- ආදිකම්මකස්සාති.

තතියසිකඛාපදං.

8. 7. 1

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැතෑ ජනවන නම් අනෝපිඬු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ පයැ ලු මිරිවැඩි ඇත්තාහට දහම් දෙසති ...

පයැ ලු මිරිවැඩි ඇති නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. පයැ ලු මිරිවැඩි ඇති නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස ඇක්මවු හෝ ලාසිටි හෝ අඩක් ලාසිටි හෝ නො ගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

ප්‍රථම ශික්ෂාපදයි.

8. 7. 2

1 ශ්‍රාවස්තිනිදන යි- එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ පයැ ලු වහන් ඇත්තාහට දහම් දෙසත් ...

පයැ ලු වහන් ඇති නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. පයැ ලු වහන් ඇති නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස ඇක්මවු හෝ ලාසිටි හෝ අඩක් ලාසිටි හෝ නො ගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

ද්විතීය ශික්ෂාපදයි.

8. 7. 3

1. ශ්‍රාවස්තිනිදන යි- එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ යාන-යෙහි හුන්නාහට දහම් දෙසති ...

යානයෙහි හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. යාන නම: වඤ්ඤා යැ රථ යැ ශකට යැ සාන්ධානානිකා යැ සිව්කා යැ පාටඬිකිය යි.

යානයෙහි හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස යානයෙහි හුන්නා වූ නො ගිලන් හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

තෘතීය ශික්ෂාපදයි.

8. 7. 4

1. සාවඤ්චිදුතං- තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බභෙයා භික්ඛු සයනගතස්ස ධම්මං දෙසෙතනී -පෙ-

න සයනගතස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසිය්සාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

2. න සයනගතස්ස අභිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතඛෙඛා. යො අනාදරියං පටිච්ච අත්තමසො ජමායපි නිපන්නස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති ආපතති දුක්ඛටස්ස.

3. අනාපතති: අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකම්මකස්සාති.

චතුස්සිකඛාපදං.

8. 7. 5

1. සාවඤ්චිදුතං- තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බභෙයා භික්ඛු පලලඤ්චිකාය නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙතනී -පෙ-

න පලලඤ්චිකාය නිසින්නස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසිය්සාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

2. න පලලඤ්චිකාය නිසින්නස්ස අභිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතඛෙඛා යො අනාදරියං පටිච්ච භත්තපලලඤ්චිකාය වා දුස්සපලලඤ්චිකාය වා නිසින්නස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති ආපතති දුක්ඛටස්ස.

3. අනාපතති: අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකම්මකස්සාති.

පඤ්චමසිකඛාපදං.

8. 7. 6

1. සාවඤ්චිදුතං- තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බභෙයා භික්ඛු වෙධිතසීසස්ස ධම්මං දෙසෙතනී -පෙ-

න වෙධිතසීසස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසිය්සාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

2. වෙධිතසීසො නාම; කෙසන්තං න දුස්සාපෙතො වෙධිතො භොති.

න වෙධිතසීසස්ස අභිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතඛෙඛා. යො අනාදරියං පටිච්ච වෙධිතසීසස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස;

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනස්ස, භිලානස්ස, කෙසන්තං විචරාපෙතො දෙසෙති, ආපදසු උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

ජට්ඨසිකඛාපදං.

8. 7. 4

1. ශ්‍රාවස්තීනිදනා යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ යහන්හි භෝක්තෘහට දහම් දෙසත්....

යහන්හි භෝක්තෘ වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. යහනෙහි භෝක්තෘ වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස යටත් පිරිසෙයින් බිමෙහි දු භෝක්තෘ වූ නො ගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

චතුර්ථ ශික්ෂාපදයි.

8. 7. 5

1. ශ්‍රාවස්තීනිදනා යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ අකච්චු අචුළවා හුන්නාහට දහම් දෙසත්....

අකච්චු අචුළවා හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු යැ'යි.

2. අකච්චු අචුළවා හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස අත්අකච්චුවෙන් හෝ වත්අකච්චුවෙන් හෝ හුන්නා වූ නොගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට.... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

පඤ්චම ශික්ෂාපදයි.

8. 7. 6

1. ශ්‍රාවස්තීනිදනා යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ හිස මතු වෙළා සිටියහුට දහම් දෙසත්....

හිස වෙළා සිටි නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. වෙය්භසීස නම: කෙස්කොන් නො දක්වාවෙළන ලදුයේ වෙයි.

හිස වෙළා සිටි නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස හිස වෙළා සිටි නොගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිහියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට කෙස්කොන් විවරවා දෙසා නම් ඇවැත් නැති; ආපදයෙහි, උම්මභ්‍රකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

මණ්ඩ ශික්ෂාපදයි.

8. 7. 7

1. සාවඤ්ඤිතං - තෙන ටො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ඔගුණධීතසීසස්ස ධම්මං දෙසෙන්නී -පෙ-

න ඔගුණධීතසීසස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසියාමීති සික්ඛා කරණියා'ති.

2. ඔගුණධීතසීසො නාම: සසීසං පාරුතො වුච්චති.

3. න ඔගුණධීතසීසස්ස අභිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතඤ්ඤා. යො අනාදරියං පට්ඨං ඔගුණධීතසීසස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති ආපත්ති දුක්ඛචක්ඛං.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච. අසතියා, අජානනස්ස, ගීලානස්ස, සීසං විචරාපෙඤා දෙසෙති, ආපදසු උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

සත්තමසික්ඛාපදං.

8. 7. 8

1. සාවඤ්ඤිතං - තෙන ටො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ඡමාය නිසීදිඤා ආසනෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙන්නී. -පෙ-

න ඡමාය නිසීදිඤා ආසනෙ නිසින්නස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසියාමීති සික්ඛා කරණියා'ති.

2. න ඡමාය නිසීදිඤා ආසනෙ නිසින්නස්ස අභිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතඤ්ඤා. යො අනාදරියං පට්ඨං ඡමාය නිසීදිඤා ආසනෙ නිසින්නස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති ආපත්ති දුක්ඛචක්ඛං.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච - පෙ- ආදිකම්මකස්සාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං.

8. 7. 9

1. සාවඤ්ඤිතං - තෙන ටො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නිවෙ ආසනෙ නිසීදිඤා උච්ච ආසනෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙන්නී. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා -පෙ- තෙ උජ්ඣායනභි ඛියන්ති විපාවෙනති. "කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නිවෙ ආසනෙ නිසීදිඤා උච්ච ආසනෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙස්සන්ති" ති. -පෙ- සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ නිවෙ ආසනෙ නිසීදිඤා උච්ච ආසනෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙරාති. සච්චං හගවා. විගරභි බුද්ධො හගවා. -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොඤ්චරියා නිවෙ ආසනෙ නිසීදිඤා උච්ච ආසනෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙස්සරං. තෙතං මොඤ්චරියා අපසසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරභිඤා ධම්මං කථං කඤා භික්ඛු ආමනෙතසී.

8. 7. 7

1. ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රන යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ හිස වසා පෙරෙවියහට දහම් දෙසත්....

හිස වසා පෙරෙවී නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. ඔගුණධීතසිය නම: හිස සහිත පෙරෙවියේ කියනු ලැබෙයි.

හිස වසා පෙරෙවී නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස හිස වසා පෙරෙවී නො ගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිතියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලනහුට හිස වීචර කරවා දෙසා නම්, ඇවැත් නැති. ආපදයෙහි, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

සපතම ශික්ෂාපද යි.

8. 7. 8

1. ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රන යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ බිමෙහි හිඳ අස්නෙහි හුන්නහුට දහම් දෙසත්....

බිමැ හිඳ අස්නෙහි හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. බිමැ හිඳ අස්නෙහි හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසියයුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස බිමැ හිඳ අස්නෙහි හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට ... ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

අෂ්ටම ශික්ෂාපද යි.

8. 7. 9

1. ශ්‍රාවස්තීන්ද්‍රන යි - එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ මිටි අස්නෙහි හිඳ උස් අස්නෙහි හුන්නහුට දහම් දෙසත්, යම් ඒ හික්ක කෙනෙක් අපියවුවෝ.... ඔහු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් සවග මහණෝ මිටි අස්නෙහි හිඳ උස් අස්නෙහි හුන්නහුට දහම් දෙසුහු" ද යි. ... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි මිටි අස්නෙහි හිඳ උස් අස්නෙහි හුන්නහුට දහම් දෙසවු ද යි. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහු ... කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි මිටි අස්නෙහි හිඳ උස් අස්නෙහි හුන්නහුට දහම් දෙසවු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ... ගරහා දැහැමි කපා කොට මහණුන් ඇමතුහු.

පාච්ඤායපාළි භික්ඛුවිභවෙනා

2. භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ ඛාරාණසියං අඤ්ඤතරසස ජපකසස පජාපතී ගබ්භීනී අහොසි. අථ ඛො භික්ඛවෙ සා ජපකී තං ජපකං එතදවොච. ගබ්භීනීමහි අයාපුඤ්ඤ ඉචජාමී අඛං බාදිතු''න්ති. නත්ථී අඛො¹ අකාලො අමබසසාති. සවාහං² න උභිසසාමී මරීසසාමීති. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤා අඛො ධුවඵලො හොති. අථ ඛො භික්ඛවෙ සො ජපකො යෙන සො අඛො තෙනුපසඛසමී. උපසඛසමීත්වා තං අඛං අභිරුහිත්වා නිලීනො අප්පි.

3. අථ ඛො භික්ඛවෙ රාජා පුරොහිතෙන බ්‍රාහ්මණෙන සද්ධිං යෙන සො අඛො තෙනුපසඛසමී. උපසඛසමීත්වා උචෙච ආසනෙ නිසීදිත්වා මනනං පරියාපුණාති. අථ ඛො භික්ඛවෙ තසස ජපකසස එතදහොසි. යාව අධමමකො අයං රාජා යත්‍ර හි නාම උචෙච ආසනෙ නිසීදිත්වා මනනං පරියාපුණ්සති, අයඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණො අධමමකො යත්‍ර හි නාම නීවෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උචෙච ආසනෙ නිසිනනසස මනනං වාචෙචසසති. අහඤ්ඤමහි අධමමකො යොහං ඉත්ථියා කාරණා රඤ්ඤා අඛං අචහරාමී. සබ්බථීදං වමරීගතන්ත්ස් තසෙච පරිපති.

“උභො අස්සං න ජානන්ති උභො ධම්මං න පසසරෙ,
යො වායං මහං වාචෙති යො වාධමෙමන''ධියති.

සාලීනං ඔදනො භුතෙනා සුචිමංසුපසෙවනො
තඤ්ඤා ධම්මෙ න වන්තාමී ධම්මො අරියෙහි වණ්ණිතො.

ධිරස්සු තං ධනලාහං යසලාහඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණ,
යා වුඤ්ඤ වීනිපාතෙන අධමමචරණෙන වා.

පරීබ්බඤ්ඤ මහාබ්‍රහ්මෙ පවනතඤ්ඤාපි පාණිතො
මා තං අධමමො ආචරිතො අඤ්ඤා කුම්භමීවාහිද්''ති.

4. තදපි මෙ භික්ඛවෙ අමනාපා නීවෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උචෙච ආසනෙ නිසිනනසස මනනං වාචෙතුං. කිමඛන පන එතරහි න අමනාපා හවිසසති නීවෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උචෙච ආසනෙ නිසිනනසස ධම්මං දෙසෙතුං. තෙනං භික්ඛවෙ අප්පසනනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

න නීවෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උචෙච ආසනෙ නිසිනනසස අභිලානසස ධම්මං දෙසියසාමීති සික්ඛා කරණියා''ති.

5. න නීවෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උචෙච ආසනෙ නිසිනනසස අභිලානසස ධම්මො දෙසෙතඤ්ඤො. යො අනාදරියං පටිච්ච නීවෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උචෙච ආසනෙ නිසිනනසස අභිලානසස ධම්මං දෙසෙති ආපත්ති දුක්ඛටසස.

අනාපත්ති: අසඤ්ඤිච්ච -පෙ- ආදිකමමිකසසාති.

නවමසික්ඛාපදං.

1. අඛං - මජ්ඣං,
2. සචෙ - මජ්ඣං.
3. වරීමංකතං - මජ්ඣං.

2. මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි: බරණැස් නුවර එක්තරා සැඩො-ලක්හුගේ අඹුව ගැබ්නි වූ යැ. එකල්හි මහණෙනි, ඒ සැඩොලී නොමෝ ඒ සැඩොල්හට මෙය කිවු යැ. 'හිමිපුත, ගැබ්නියක් වෙමි, අඹ කන්නට කැමැත්තෙමු' යි, අඹ නැති. අඹ පිළිබඳ කාලය නො වෙයි, ඉදින් මම නො ලබමි නම් මැරෙමි යි. එසමයෙහි වනාහි රජහුගේ අඹරුක නිතිපල ඇතියේ වෙයි. එකල්හි මහණෙනි, ඒ සැඩොල් තෙමේ ඒ අඹරුක වෙතැ එළඹියේ යැ. එළඹූ ඒ අඹරුකට නැඟ සැඟවී හුන්නේ යි.

3. ඉක්බිති මහණෙනි, රජ තෙමේ පෙරෙවී බමුණා සමඟ ඒ අඹරුක වෙතැ එළඹියේ යැ. එළඹූ උස් අස්නෙහි හිඳ මන්ත්‍ර පිරිවහයි. එකල්හි මහණෙනි, ඒ සැඩොල්හට මෙ සිත විය. යමෙක් උස් අස්නෙහි හිඳ මන්ත්‍ර පිරිවහා නම් මේ රජ තෙමේ කැලෑ මැ නො දැහැමි යැ. යමෙක් මිටි අස්නෙහි හිඳ උස් අස්නෙහි හුන්නාහට මන්ත්‍ර හදරවා නම් මේ බමුණු තෙමේත් නො දැහැමි යැ. යම්බඳු මම අඹුවගේ කරුණෙන් රජහුගේ අඹ සොරකම් කරමි නම් ඒ මමත් නො දැහැමි වෙමි, මේ මුළු ලොව මැ නො දැහැමිකමින් අවුල් වී යැ යි එහි මැ වැටුණේ යි.

යමෙකුත් මොහුට මන්ත්‍ර හදරවා ද, යමෙකුත් අධම්යෙන් හදරා ද මේ දෙදෙන මැ අර්ථය නො දනිති, ධර්මය නො බලත්.

(මා විසින් රජහුගේ) පිරිසුදු රසමසවුළෙන් යුතු භැල්බත වළඳන ලදී. එහෙයින් (බඩවියත තකා) ධම්යෙහි නො පවතිමි. මේ ධම්ය ආයතියන් විසින් පසස්තා ලද යි (දනිමි.)

බමුණ, (මෙසේ නො දැහැමින් ලත්) තාගේ යශොලාභයට ද ධනලාභයට ද (මතු) අවාහි හෙන සේ අධම්වරණයෙන් (දන්) පැවැති දිවෙලට ද නිසු වේවා.

මහබමුණ, (මෙදෙසින්) නැඹි යා, සෙසු සත්තු ද පිසති, (කති.) හැසිරෙන ලද මේ අධර්මය තෙමේ තා ගලින් කළයක් මෙන් නහමක් බිඳීවා.

4. එද දු මහණෙනි, මිටි අස්නෙහි හිඳ උස් අස්නෙහි හුන්නහුට මන්ත්‍ර හදරවනු මට මනාප නො වෙයි. මෙකල්හි වනාහි මිටි අස්නෙහි හිඳ උස් අස්නෙහි හුන්නහුට දහම් දෙසනු මනාප නො වනු කියනුම කීම? මහණෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

මිටි අස්නෙහි හිඳ උස් අස්නෙහි හුන්නා වූ නො ගිලන් හට දහම් නො දෙසන්නෙමියි හික්මියැ යුතු යි.

5. මිටි අස්නෙහි හිඳ උස් අස්නෙහි හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස මිටි අස්නෙහි හිඳ උස් අස්නෙහි හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට. ... ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

නවම ශික්ෂාපදයි.

8. 7. 10

1. සාවඤ්ඤාදානං - තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු ධීතා නිසිනාසස ධම්මං දෙසෙන්නි. -පෙ-

න ධීතො නිසිනාසස අභිලානසස ධම්මං දෙසියාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

2. න ධීතෙන නිසිනාසස අභිලානසස ධම්මො දෙසෙතඛෙඛා. යො අනාදරියං පටිච්ච ධීතො නිසිනාසස අභිලානසස ධම්මං දෙසෙති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස.

3. අනාපත්ති: අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකමමිකසසාති.

දසමසිකඛාපදං.

8. 7. 11

1. සාවඤ්ඤාදානං - තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු පච්ඡන්තො ගච්ඡන්තා පුරන්තො ගච්ඡන්තසස ධම්මං දෙසෙන්නි. -පෙ-

න පච්ඡන්තො ගච්ඡන්තො පුරන්තො ගච්ඡන්තසස අභිලානසස ධම්මං දෙසියාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

2. න පච්ඡන්තො ගච්ඡන්තෙන පුරන්තො ගච්ඡන්තසස අභිලානසස ධම්මො දෙසෙතඛෙඛා. යො අනාදරියං පටිච්ච පච්ඡන්තො ගච්ඡන්තො පුරන්තො ගච්ඡන්තසස අභිලානසස ධම්මං දෙසෙති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස.

3. අනාපත්ති: අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකමමිකසසාති.

එකාදසමසිකඛාපදං.

8. 7. 12

1. සාවඤ්ඤාදානං - තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ෂු උපපටෙන ගච්ඡන්තා පටෙන ගච්ඡන්තසස ධම්මං දෙසෙන්නි. -පෙ-

න උපපටෙන ගච්ඡන්තො පටෙන ගච්ඡන්තසස අභිලානසස ධම්මං දෙසියාමීති සිකඛා කරණියා'ති.

2. න උපපටෙන ගච්ඡන්තෙන පටෙන ගච්ඡන්තසස අභිලානසස ධම්මො දෙසෙතඛෙඛා. යො අනාදරියං පටිච්ච උපපටෙන ගච්ඡන්තො පටෙන ගච්ඡන්තසස අභිලානසස ධම්මං දෙසෙති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස.

අනාපත්ති: අසඤ්චිච්ච -පෙ- ආදිකමමිකසසාති.

චාදසමසිකඛාපදං.

8. 7. 10

1. ශ්‍රාවස්තීනිදන යි — එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ සිටියාහු හුන්නහුට දහම් දෙසත්....

සිටියෙම හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. සිටියහු විසින් හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස සිටියේ හුන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට.... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

දශම ශික්ෂාපද යි.

8. 7. 11

1. ශ්‍රාවස්තීනිදන යි -- එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ පසු වැ යන්නාහු පෙරටු වැ යන්නහුට දහම් දෙසත්....

පසු වැ යන්නෙම පෙරටු වැ යන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. පසු වැ යන්නහු විසින් පෙරටු වැ යන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස පසු වැ යන්නේ පෙරටු වැ යන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට. ... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

එකාදශ ශික්ෂාපද යි.

8. 7. 12

1. ශ්‍රාවස්තීනිදන යි — එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ නො මඟින් යන්නාහු මඟින් යන්නහුට දහම් දෙසත්....

නො මඟින් යන්නෙම මඟින් යන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසන්නෙමි යි හික්මියැ යුතු'යි.

2. නො මඟින් යන්නහු විසින් මඟින් යන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් නො දෙසිය යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස නො මඟින් යන්නේ මඟින් යන්නා වූ නො ගිලන්හට දහම් දෙසා නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට.... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

ද්වාදශ ශික්ෂාපද යි.

8. 7. 13

1. සාවස්තීදනං - තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බග්ගීයා ගීතවූ ධීතා උච්චාරමි පසසාවමි කරොනති -ප-

න ධීතො අග්ගිලානො උච්චාරං වා පසසාවං වා කරියොමිති සිකං කරණියා'ති.

2. න ධීතෙන අග්ගිලානෙන උච්චාරො වා පසසාවො වා කාතබ්බො. යො අනාදරියං පච්චි ධීතො අග්ගිලානො උච්චාරං වා පසසාවං වා කරොති ආපතති දුක්ඛංසං.

අනාපතති: අසඤ්චි -ප- ආදිකම්මකසසාති.

තෙරසමසිකංපදං.

8. 7. 14

1. සාවස්තීදනං - තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බග්ගීයා ගීතවූ හරිතෙ උච්චාරමි පසසාවමි ටෙලමි කරොනති -ප-

න හරිතෙ අග්ගිලානො උච්චාරං වා පසසාවං වා ටෙලං වා කරියොමිති සිකං කරණියා'ති.

2. න හරිතෙ අග්ගිලානෙන උච්චාරො වා පසසාවො වා ටෙලො වා කාතබ්බො. යො අනාදරියං පච්චි හරිතෙ අග්ගිලානො උච්චාරං වා පසසාවං වා ටෙලං වා කරොති ආපතති දුක්ඛංසං.

අනාපතති: අසඤ්චි, අසනියා, අජානානසස, ගීලානසස, අපහරිතෙ කතො හරිතං ඔසුරති, ආපදසු, උච්චතකසස, ආදිකම්ම කසසාති.

වුද්දසමසිකංපදං.

8. 7. 15

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවස්තීයං වීහරති ජෙතවනෙ අනාරාමිණිකසස ආරාමෙ. තෙන ටො පන සමයෙන ජබ්බග්ගීයා ගීතවූ උදකෙ උච්චාරමි පසසාවමි ටෙලමි කරොනති, මනුසසා උජ්ඣායනති වියනති විපාවෙනති. "කථං හි නාම සමණා සකාසුතනියා උදකෙ උච්චාරමි පසසාවමි ටෙලමි කරියසනති සෙයාරාමි ගීහී කාම-හොගිතො'ති.

8. 7. 13

1. ශ්‍රාවස්තීන්දන යි— එසමයෙහි සවග මහණෝ සිටියාහු මහවටන ද සුඵවටන ද කෙරෙත්....

සිටියෙමි නො ගිලන් වූ මහවටන් හෝ සුඵවටන් හෝ නො කරන්නෙමි යි තික්ඛියා යුතු'යි.

2. සිටියා වූ නො ගිලන්හු විසින් මහවටන් හෝ සුඵවටන් හෝ නො කළ යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස සිටියේ නො ගිලන් වූ මහවටන් හෝ සුඵවටන් හෝ කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට.... ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

ත්‍රයොදශ ශික්ෂාපද යි.

8. 7. 14

1. ශ්‍රාවස්තීන්දන යි — එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ නිල් තණ ආදියෙහි මහදියටනු ද සුඵදියටනු ද කෙළ ගැසීම ද කෙරෙත්....

නො ගිලන් වූයෙමි නිල්තණ ආදියෙහි මහදියටනු හෝ සුඵදියටනු හෝ කෙළ ගැසීම හෝ නො කරන්නෙමි යි තික්ඛියා යුතු'යි.

2. නො ගිලන්හු විසින් නිල් තණආදියෙහි මහදියටනු හෝ සුඵදියටනු හෝ කෙළ ගැසීම හෝ නො කළ යුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස නො ගිලන් වූ නිල් තණ ආදියෙහි මහදියටනු හෝ සුඵදියටනු හෝ කෙළ ගැසීම හෝ කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

3. නො සිතා කරන්නහුට නො සිතියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලන්හුට නො නිල්තණ ආදියෙහි කරන ලද දෑයෙක් නිල් තණ වතුරුවා නම්, ආපදයෙහි, උම්මත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

වතුරුවන ශික්ෂාපද යි.

8. 7. 15

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැතූ ජෙතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරළුහි වැඩුවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණෝ දියෙහි මහදියටනු ද සුඵදියටනු ද කෙළ ගැසීම ද කෙරෙත්. මිනිස්සු ලමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්: "කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යසුත්‍රීයයෝ කාමභොගී ගිහියන් මෙන් දියෙහි මහදියටනු ද සුඵදියටනු ද කෙළ ගැසීම ද කොළෝ "ද යි.

පාචිකේයපාළි භික්ඛුච්ඡෙදනා

2. අසොසාසුං ඛො භික්ඛු චෙසං මනුසසානං උජ්ඣායනතානං වියනතානං විපාවෙනතානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපීච්ඡා-පෙ- තෙ උජ්ඣායනති වියනති විපාවෙනති "කථං හි නාම ඡබ්බගගීයා භික්ඛු උදකෙ උච්චාරමි පසසාවමි ඛෙළමි කරිසසනති"ති. -පෙ- සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ උදකෙ උච්චාරමි පසසාවමි ඛෙළමි කරොථාති. සච්චං හගවා. විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ- කථං හි නාම තුමෙහ මොසපුරිසා උදකෙ උච්චාරමි පසසාවමි ඛෙළමි කරිසසථ. නෙතං මොසපුරිසා අප්ප-සනතානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සි කඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

න උදකෙ උච්චාරං වා පසාචං වා ඛෙළං වා කරිසසාමීති සිකං කරණීයා'ති.

ඵවඤ්චදං හගවතා භික්ඛුනා සිකංඛාපදං පඤ්ඤතං භොති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන ගීලානා භික්ඛු උදකෙ උච්චාරමි පසසාවමි ඛෙළමි කාතුං කුකතුච්චායනති. හගවතො ඵතමසං ආරො-වෙසුං. අථ ඛො හගවා ඵතසමී නිදනෙ ඵතසමී පකරණෙ ධමමං කථං කථා භික්ඛු ආමනෙති. "අනුජානාමී භික්ඛවෙ ගීලානෙන භික්ඛුනා උදකෙ උච්චාරමි පසසාවමි ඛෙළමි කාතුං" ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සි කඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

න උදකෙ අගීලානො උච්චාරං වා පසසාවං වා ඛෙළං වා කරිසසාමීති සිකං කරණීයා'ති.

4. න උදකෙ අගීලානෙන උච්චාරො වා පසසාවො වා ඛෙළො වා කාතඛෙං. යො අනාදරියං පච්චි උදකෙ අගීලානො උච්චාරං වා පසසාවං වා ඛෙළං වා කරොති ආපතති දුකංචසං.

අනාපතති: අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානනසංස, ගීලානසංස. ඊලෙ කතො උදකං ඔසරති, ආපදසු, උමමනකකස, ඛිකච්චකස වෙදනට්ඨස, ආදිකමෙකසසාති.

පණ්ණරසම සිකංඛාපදං.

පාදුකාවග්ගො සතපමො

2. භික්ෂුහු උමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ (අකීර්තිශබ්දය) ඇසුහු. යම් ඒ භික්ෂු කෙනෙක් අපිස්වුවෝ.... ඔහු උමු කොට සිතති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවන්: “කෙසේ නම් සවග මහණෝ දියෙහි මහදියටනු ද සුළුදියටනු ද කෙළ ගැසීම ද කොළෝ” දී යි. ... සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි දියෙහි මහදියටනු ද සුළුදියටනු ද කෙළ ගැසීම ද කරවු දී යි. සැබෑවෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවන් බුදුහු ගැරහු. ... කෙසේ නම් භික්ෂුපුරුෂයෙනි, තෙපි දියෙහි මහදියටනු ද සුළුදියටනු ද කෙළ ගැසීම ද කළහු ද? භික්ෂුපුරුෂයෙනි, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ... මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

දියෙහි මහදියටනු හෝ සුළුදියටනු හෝ කෙළගැසීම හෝ නො කරන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු’යි.

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්හට මේ සිකපදය පනවන උද්දේ වෙයි.

3 එසමයෙහි වනාහි ගිලන් වූ මහණෝ දියෙහි මහදියටනු ද සුළුදියටනු ද කෙළ ගැසීම ද කරන්නට කුකුසත්. භාග්‍යවතුන්හට තෙල කරුණ දැන්වූහු. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි ලා මෙඅවසරයෙහි ලා දහමි කරා කොට මහණුන් ඇමතුසේකැ. “මහණෙනි, ගිලන් මහණහු විසින් දියෙහි මහදියටනු ද සුළුදියටනු ද කෙළගැසීම ද කරන්නට අනුදනිමි” මෙසේ ද මහණෙනි, මේ සිකපදය උදෙසවු:

නො ගිලන්වූයෙමි දියෙහි මහදියටනු හෝ සුළුදියටනු හෝ කෙළ ගැසීම හෝ නො කරන්නෙමි යි භික්ෂියා යුතු’යි.

4. නො ගිලන්හු විසින් දියෙහි මහදියටනු හෝ සුළුදියටනු හෝ කෙළ ගැසීම හෝ නො කළයුතු යි. යමෙක් අනාදරිය පිණිස නො ගිලන් වූ දියෙහි මහදියටනු හෝ සුළුදියටනු හෝ කෙළ ගැසීම හෝ කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ.

නො සිතා කරන්නහුට නො සිතියෙන් කරන්නහුට නො දන්නහුට ගිලන්හුට ගොඩබිමැ කරන ලද දූයෙක් ජලය වතුරුවා නම්, ඇවැත් නැත. ආපදයෙහි, උම්මන්තකයහට ක්ෂිප්තවික්කයහට වේදනාතීයහට ආදිකම්මිකයහට ඇවැත් නැති.

පඤ්චදශ ශික්ෂාපද යි.

සත්වන පාදුකාවච්චි යි.

උඤ්ඤා

‘පරිමණදුලං පටිච්ඡන්තං සුසංවුතොක්ඛිතවක්ඛිතා
උක්ඛිතකුජ්ජනිකසසදෙදු තයො වෙච්ච පචාලනා

බලිත ඔගුණධිතා වෙච්ච කුට්ඨෙඤ්ඤාසීකාස ව,
සකකච්චං පත්තසද්දං ව සමසුපසමතිතතිකං.

සකකච්චං පත්තසද්දං ව සපදන සමසුපකං-
ථුපතො ව පටිච්ඡන්තං ඛිඤ්ඤාභච්ඡරකානසඤ්ඤිතා.

න මහන්තං මණ්ඩලං ආචාරං සබ්බං භස්සං න බ්‍යාහරෙ,
උලෙඛිතො ඡෙදනං ගණ්ඨං ධුතං සිසාවකාරකං.

ඵච්ඡානිච්ඡාරකං වෙච්ච ච්ඡුඤ්ඤා සුරෙන ව,
භස්සො පතෙඤ්ඤා ව ඔට්ටො ව සාමීසඤ්ඤා සඤ්ඤකං.

ජත්තපාඤ්ඤා සඤ්ඤා න දෙසෙත්ති නථාගතා,
ඉච්චෙච්ච දණ්ඨපාඤ්ඤා සඤ්ඤාභුට්ඨපාඤ්ඤා.

පාදුකොපාහනා වෙච්ච යාන සෙය්‍යගතස්ස ව,
පලලසීකා නිසින්නස්ස වෙඤ්ඤාගුණධිතස්ස ව

ජමා නිවාසනෙ යානං පටිච්ඡනො උපපථෙන ව.
ධීතකෙන න කාතඛං හරිතෙ උදකමිච්චි වාති.

කෙසං වග්ගානං උඤ්ඤා

පරිමණදුලං උජ්ජනි බලිතං සකකච්චමෙච්ච ව,
කබ්ච්චාසුරු සුරු වෙච්ච පාදුකෙන ව සත්තමාති.

පඤ්ඤානා අතිදෙවෙන ගොතමෙන යසසීතා,
සාවතෙක සිකකිතසාය පඤ්ඤාසතති සෙවියාති

උද්දිට්ඨා මො ආයඤ්ඤානො සෙවියා ධම්මා. තසායඤ්ඤානෙත
සුච්ඡාමි කච්චිසු පරිසුද්ධා. දුතියමි සුච්ඡාමි කච්චිසු පරිසුද්ධා. තතියමි
සුච්ඡාමි කච්චිසු පරිසුද්ධා, පරිසුද්ධාසායඤ්ඤානො තස්සො තුණ්ඨි
ච්චමෙතං ධාරයාමීති.

සෙවියා

උද්දනය

පරිමණඛල යැ සුපවිච්ඡන්ත යැ සුසංවුත යැ ඔක්ඛිතච්ඡක්ඛ-
සිබය සමඟ උක්ඛිත්තකාය යැ උජ්ජග්ගිකාය යැ අප්පසද්ද යැ
කායජපවාලක - බාහුජපවාලක - සිසජපවාලක යන තිදෙන ද,

බමභකත යැ ඔගුණධීත යැ උක්කුටිකාය යැ පලලස්ථිකාය-
සිබය සමඟ සකකච්ච යැ පත්තසඤ්ඤි යැ සමසුපක යැ සම-
තිත්තිකය ද,

සකකච්ච යැ පත්තසඤ්ඤ යැ සපදන යැ සමසුපක යැ ධුපතො
සිබය ද පවිච්ඡන්ත යැ උජ්ජානසඤ්ඤිසිබය සමඟ විඤ්ඤත්තිකය ද,

නාතිමභනන යැ පරිමණඛල යැ මුඛදාර යැ සබ්බභස්ස යැ
බ්‍යාහරණ යැ පිණ්ඩුදොඛපක යැ කබලාවච්චජෙදක යැ අචගණ්ඛකාරක
යැ භස්සනිද්ධනක යැ සිස්ථාවකාරකය ද,

ජීවිභානිච්ඡාරක යැ චප්පච්ඡකාරක යැ සුරුසුරුකාරකය සමඟ
භස්සනිලොභක යැ පත්තනිලොභක යැ ඔට්ඨනිලොභක යැ සාමීස යැ
සසිස්සකය ද,

තථාගතචරයෝ ඡත්තපාණියභට සදහම් නො දෙසත්, දණ්ඩ-
පාණිභට ද සස්සපාණිභට ද ආයුධපාණිභට ද මෙසෙයින් මැ නො දෙසත්,

පාදුකා - උපාහනාරුඪයභට ද යාන - සයනගතයභට ද පලලස්ථිකා
නිසිතගයභට ද වෙධිත - ඔගුණධීතසීසයභට ද නො දෙසත්.

බිමැ භා මිට්ඨිඤ්ඤානෙහි හුන්නහු විසින් ද සිටියහු විසින් ද පසු වැ
යන්නහු විසින් ද නො මභින් යන්නහු විසින් ද දහම් නො දෙසිය
යුතු යැ. නිල්තණ ආදියෙහි භා දියෙහි (මළ මු ඇ) නො කළ යුතු යි.

ඒ වර්ගයන්ගේ උද්දනය :

පරිමණඛල යැ උජ්ජග්ගික යැ බමභකත යැ සකකච්ච යැ
කබල යැ සුරුසුරු යැ සත්චන පාදුකාවර්ගයෙන් ද යි.

අතිදෙව මු ගෞතම යගස්ථීන් විසින් ශ්‍රාවකයන් භික්ඛවතු
පිණිය පන්සැත්තෑ සෙබිය ධම්මයෝ පනවන ලදහු යි.

ආයුෂ්මත්ති, සෙබියා ධම්මයෝ උදෙසන ලදහු. එහි ලා ආයුෂ්මතුන්
පුළුවුස්මි, කිම පිරිසුදුවහු ද? දෙවනවටු පුළුවුස්මි, කිම පිරිසුදුවහු ද?
තෙවනවටු පුළුවුස්මි, කිම පිරිසුදුවහු ද? මෙහි ලා ආයුෂ්මත්තු
පිරිසුදුහ. එහෙයින් නිභධයභ. මෙසේ මෙය දරමි.

සෙබියධර්මයෝ යි.

පාචිකියපාළි භික්ඛුච්චබෙහා

ඉමෙ ඛො පනායඤ්ඤානො සත්ථ අධිකරණසමථා ධම්මා උදෙසං ආගච්ඡන්ති.

1. උපපනනුපනනානං අධිකරණානං සමථාය චූපසමාය සම්මුඛා-
චිතයො දුතඛෙඛා, සතිචිතයො දුතඛෙඛා, අමුළභචිතයො දුතඛෙඛා,
පටිඤ්ඤාය කාරෙතඛෙඛං, යෙභුයාසිකා, තස්සපාපියාසිකා¹, තිණවජ්ජා-
රකොති.

2. උද්දිට්ඨා ඛො ආයඤ්ඤානො සත්ථ අධිකරණසමථා ධම්මා.
තස්ථායඤ්ඤානෙ පුච්ඡාමී කචචිඤ්ඤා පරිසුඤ්ඤා. දුතියමපි පුච්ඡාමී කචචිඤ්ඤා
පරිසුඤ්ඤා. තතියමපි පුච්ඡාමී කචචිඤ්ඤා පරිසුඤ්ඤා. පරිසුඤ්ඤාතස්ථායඤ්ඤානො
තස්මිං තුණ්ඤි ඵච්චමෙතං ධාරයාමීති.

අධිකරණසමථා.

3. උද්දිට්ඨා ඛො ආයඤ්ඤානො නිදනං, උද්දිට්ඨා චක්ඛාමො පාරාජිකා
ධම්මා. උද්දිට්ඨා තෙරස සඤ්ඤාදිසෙසා ධම්මා. උද්දිට්ඨා දෙව අනියතා
ධම්මා. උද්දිට්ඨා තිංස නිසසගගියා පාචිකියා ධම්මා. උද්දිට්ඨා ඤෙව නචුති
පාචිකියා ධම්මා උද්දිට්ඨා චක්ඛාමො පාචිදෙසනියා ධම්මා. උද්දිට්ඨා
සෙවියා ධම්මා. උද්දිට්ඨා සත්ථ අධිකරණසමථා ධම්මා. එත්ථකං තස්ස
භගවතො සුත්තාගතං සුත්තපරියාපනතං අනුඤ්ඤාමාසං උදෙසං
ආගච්ඡති, තස්ස සබ්බෙහෙව සමග්ගෙහි සමමොදමානෙහි අච්චදමානෙහි
සිකඛිතඛෙඛන්ති.

භික්ඛුච්චබෙහා² නිට්ඨිතො.

1. තස්සපාපියසිකා - මජ්ඣ.
2. භාචිකබෙහා - මජ්ඣ.

ආයුෂ්මත්ති, මේ සජ්ඣ අධිකරණශමථධම්මයෝ උදෙසීමට පැමිණෙත්.

උපනුපත් (විවාදදි) අධිකරණයන්ගේ ශමනය පිණිස ව්‍යුපශමය පිණිස සම්මුඛාවිනය දියයුත්තේ යැ, සතිවිනය දියයුත්තේ යැ, අමුල්භවිනය දියයුත්තේ යැ, ප්‍රතිඥායෙන් කැරැවිය යුතු යැ, යෙහුයාසිකා යැ, තසසපාපියාසිකා යැ, තිණුවතාරක යි.

ආයුෂ්මත්ති, සජ්ඣ අධිකරණශමථධම්මයෝ උදෙසන ලදහ. එහි ලා ආයුෂ්මතුන් පුළුවස්මී, කිම පිරිසුදුවහු ද? දෙවනවටදු පුළුවස්මී, කිම පිරිසුදුවහු ද? තෙවනවටදු පුළුවස්මී, කිම පිරිසුදුවහු ද? මෙහි ලා ආයුෂ්මත්හු පිරිසුදුහ. එහෙයින් නිහඬයහ. මෙසේ මෙය දරමි.

අධිකරණශමථයෝ යි.

ආයුෂ්මත්ති, නිදනය උදෙසන ලදි. සතර පාරාජිකධම්මයෝ උදෙසන ලදහ, තෙළෙස් සධ්‍යාදිසෙස ධම්මයෝ උදෙසන ලදහ. දෙ අනියත ධම්මයෝ උදෙසන ලදහ. තිස් නිස්සග්ගියපාවිත්තිය ධම්මයෝ උදෙසන ලදහ. දෙඅනු පාවිත්තිය ධම්මයෝ උදෙසන ලදහ. සතර පාටිදෙසනීය ධර්මයෝ උදෙසන ලදහ. සෙවිය ධර්මයෝ උදෙසන ලදහ. සජ්ඣ අධිකරණශමථ ධර්මයෝ උදෙසන ලදහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ සුත්‍රසංඛ්‍යාත භික්ෂුවිභවයෙහි ආවා වූ භික්ෂුවිභවයට ඇතුළත් වූ මෙතෙක් (සිට) අධිමසක් පාසා උදෙසීමට පැමිණෙයි. සමහ වූ සතුටු වන විවාද නො කරන හැමදෙනා විසින් මැ එහි ලා භික්ෂියැ යුතු යි.

භික්ෂුවිභවය නිමියේ යි.

ගාථාදීපාද සූචි

අධිචේතසො අසාමජ්ජනො	158
උභො අසාං න ජානන්ති	548
ධීරස්සු කං ධනලාභං	548
පරිබ්බජ මහාටුභෙම	548
මනාපමෙව භාසෙය්‍ය	16
සාලීනං ඔදනො භුක්කො	548

පාච්චනිය පාලි

සඤ්ඤානාම සූචි

	පිටු අංක		පිටු අංක
	අ		ඝ
අඤ්ඤාප්ඵ	56, 100, 106, 142	සොසිතාරාම	110; 138, 306, 380
අච්චිකම්ම	304, 432		530
අනුරුඳ්ධ	60, 190		ච
අමනිකම්ම	300	චූලනෙත්ථ	190
අරිච්ච	300, 358	චූලපන්ථක	158
අනන්ත	190, 218		ඡ
අලවක	100, 142	ඡක්ක	110, 138, 306, 380
අලච්චි	56, 100, 106, 142	ඡක්කඤ්ඤා	14, 52, 90, 128, 132, 146, 162, 168, 180, 184, 200
	උ		ඣ
උද්ධම	64, 176, 194, 336	ඡතවන	2, 4, 52, 60, 66 98, 120, 128, 132, 136 146, 158, 168, 172, 176
උපනෙත්ථ	98, 328, 342		180, 184, 194, 200, 220
උපාලි	190		458, 460, 464, 472, 488
උපාලිදරක	346		490, 492, 494, 496, 504
	ක		542
කච්චානගොත්ත	18		ඤ
කට්ඨොරනිසස	190	ඤ්ඤාසිලා	14
කණ්ඩක	370	ඤ්ඤාද	316
කපිලවස්ථු	162		ඨ
කලකුකනිවාප	316	ඨූලනෙත්ථ	190
කාණ	220		ඬ
කාණමාතා	220	ඬකමලපුත්ත	116, 412
කාසි	434	ඬවදක	190, 204
කීර්තනික	212		ඪ
කුට්ඨාරසාලා	212	ඪන	460
කොකනද	534	ඪනද්විසාල	14
කොකාලික	190	ඪග්‍රොධාරාම	162, 446, 480
කොසලේ	56, 110, 138, 298, 380, 530		
කොසල	60, 202		
	ම		
මණ්ඩදෙව්පුත්ත	190		
	ග		
ගොතමගොත්ත	18		

සංස්කෘතාම සූචි

	පිටු අංක		පිටු අංක
		ප	ව
පටියාලොක	224		වග්ගුමුද්දනදී 74
පසෙනදිකොසල	304		වජ්ඣී 74
		බ	
බද්ධිකාරාම	56		වාසෙට්ඨගොත්තං 18
බාරාණසී	548		විසාබාමිභාරමානා 432
බිම්බිසාර	210, 316		වෙසාලී 74, 212, 248
		භ	වෙළච්චන 116, 190, 204, 316, 468
භග්ග	312, 534		
භෙසකලාවන	312		ස
		ම	සකක 162, 446, 480
මලලිකා	304		සත්තරසවණියාභිකඛු 124, 132
මහාකව්චාන	190		සමුද්දන 190
මහාකප්පින	190		සාතෙත 180, 186, 324
මහාචූඤ්ඤ	190		සාගත 298
මහාපජාපතීගොතමී	164		සාරිපුත්ත 190, 202
මහාවන	212		සාවජ්ඣී 2, 14, 52, 60, 68,
මාගධ	316		98, 120, 124, 128, 132,
මීගදය	312		136, 146, 158, 168, 172,
මෙක්ඛිය භුමමජක	116		176, 180, 184, 194, 200,
මොග්ගලලාන	190		220, 458, 460, 464, 472,
මොග්ගලලාන ගොත්ත	18		488, 490, 492, 494, 496,
		ර	504, 542, 552
රාජගහ	116, 190, 204, 224,		සුංසුමාරගිරි 312, 534
	268, 316		
රාහුල	56, 190		භ
රෙච්චන	190		භජ්ජක සකාපුත්ත 2

පාවිච්චිය පාලි

විශෙෂ ශබ්ද සූචි

	අ			
		අඛානමඟ්ගං		186
අකවානුධමමො	366	අද්ධිකා		60
අකතකප්පං	326	අද්දිට්ඨං	4-6-8-10	
අපෙක්ඛාපො	20-44	අධිකරණසමථං		558
අකඛරකඛරාය	366	අධිවෙතපො		158
අකාරකො	354	අනාරසරං	466-490	
අඟ්ගලට්ඨපනාය	140	අනාරාධිකා		358
අඟ්ගලෙ	326	අනධිවාසනජාතිකො		345
අග්ගිලානො	202-476-484	අනභිරද්දො		394
අඛකාරකාසුපචා	358	අනසංඝාසකො		300
අභිගුලිපතොදකෙන	300	අනසිතා		472
අභිගුලිමුද්දිකා	434	අනාවාරං		306
අච්චපො	62	අනාදරියං		306
අච්චලකො	254	අනාපුච්ඡං		120
අච්චාවාරං	344	අනිසඛනාරාජකෙ		428
අච්චාරාමෙ	434	අනිමිඛංසමාපක්ඛං		82
අච්චාවයපෙ	434	අනීභතං		340
අච්චිකාවීරං	246	අනීභතරතනකෙ		428
අච්චිකාසප්ඵි	246	අනුපඛජ්ජ		128
අඤ්ඤානියා	446	අනුපසම්පනෙතා	52-98	
අඤ්ඤවාදකං	110	අනුපොසඵීකං		390
අඤ්ඤණකෙ	388	අනුචානෙ		328
අඤ්ඤතිකා	174-178	අනොසාරිනො		366
අට්ඨගරුධමමො	152	අපච්චිතිසසට්ඨන		366
අට්ඨභිගුලපාදකං	448	අපච්චිසංචිදිනො		482
අට්ඨිකංඛලුපමා	358	අපච්චිතිනො සමාධි		84
අට්ඨකොයානමාසා	318	අපච්චිසංචිදිතං		420
අසුචපෙ	4	අපමඤ්ඤකච්චිසසජ්ජනං		118
අනිඛඛං	16	අපමඤ්ඤකච්චිසසජ්ජනසස		114
අනිච්චකඛධමාසං	32	අපවයසස		4
අනිච්චකඛච්චිපච්චියාපො	140	අපච්චුඛාරකං		328
අඛානගමනසමමො	210-320-322	අපඤ්ඤතෙතන	308-382	
		අපරණණං		140

විශේෂ ගතිද සූචි

අපසංක	468
අබ්බකඛානං	358
අබ්බුතං	14
අමනාපානං	348
අච්චිතං	4—6—8—10
අච්චුලභකෙන	398
අච්චුලභවිනායො	558
අයාචොසාවිකකානි	248
අයොපනො	332
අරණිකෙ	446
අලප්ඵවාදෙන	404
අවකණ්ණිකං	20
අවගණ්ණකාරකං	524
අවඤ්ඤතං	16—18
අවණ්ණංකතතුකාමො	118
අවඤ්ඤතං	4—6—8—10
අවිඤ්ඤංසුරිසඵිභ්ගහං	68
අසනනිභිතපරිකඛාරකා	330
අසමුච්චො	152
අසුතං	4—6—8—10
අස්සසද්දං	428

ආ

ආච්චිකො	210
ආපකභිපරිපනන	100
ආපකභියො	18
ආබාධා	18
ආමලකපාළිතො	300
ආච්චිසහෙතු	168
ආයුධං	540
ආරොචෙයා	80
ආලොකසපධි	140
ආලොකං	520
ආවසථාගාරං	60
ආවසථපිණ්ණො	202
ආභව්විපාදකො	122—136—450

ඉ

ඉඛ්ඛ	164
ඉත්ථාගාරං	424
ඉත්ථි	52—484
ඉද්ධිපාද	80—82
ඉද්ධො	146—158
ඉත්ථිලා	428—430
ඉත්ථියානි	62
ඉසිභාසිකො	52—70—538

උ

උකකුට්ඨකාය	506
උකභිභ්ගකාය	494
උකභිකො	308
උකෙබ්බිතො	84—90
උභ්ගහො	308
උභ්ගාචොකුකාමො	114
උච්චධානියං	426
උච්චාරං	552
උච්චාරෙ	248
උජ්ඣග්ගිකාය	496
උජ්ඣායනකො	118
උජ්ඣසමයෙ	318
උකතරභුරණං	124
උකතරිභවෙභ	518—520
උකතරිමනුස්සධමමො	78
උදකදනනපොනං	250
උදකච්චිකානි	322
උද්ධරිංසු	120
උපරිගොප්පකෙ	304
උපසසුකිං	404
උපාභනාරුභ්ගසස	542
උපසංචුභ්ගඤ්ඤකපානා	76
උපසරෙන	550
උපොසථිකෙ	220
උභකොසවෙභ	154

විශේෂ ගවේද සූචි

	උෞ		කම්මසමයො	320
උනෙකඳුමාසං	322		කම්මිං	18
උනෙවීසතිවසෙසා	350		කම්මාරහ	342— 408
උහදන්ති	122		කම්මාරො	430
			කල්යාණමිත්තනා	348
			කසසකං	24
	ඊ			
ඊකච්ඡනෙක	366			
ඊකිඤ්චි	106		කා	
ඊරණ්ඩකනෙලං	206		කාපොතිකා	298
ඊවංච්ඛාමො	372		කායපච්චාලකං	498
			කායබන්ධනං	324
	ඔ		කාලසාමං	324
ඔකඤ්ඤවත්චු	492— 494		කාසි	434
ඔකඤ්චි	62		කාළකං	324
ඔගුණධීතසියො	546			
ඔඤ්ඤාතං	16— 18		කි	
ඔට්ඨනිලෙලහකං	532		කිණ්ණපකඤ්ඤා	300
ඔදකො	246— 326		කිලාසිකං	26
ඔදනියසුරා	300		කිලීනෙත්ත	322
ඔදනො	254		කිලෙසං	18
ඔමසවාදෙ	16			
ඔමුත්තසං	542		කු	
ඔරකං	212		කුකකුට්ඨං	404
ඔරෙනඳුමාසං	318		කුකකුට්ඨසමපාතෙ	188— 352
ඔවටො	154		කුට්ඨිකං	26
	ක		කුම්භකාරං	24
කසබ්බෙලො	344		කුම්මාසො	254
කසැපීකං	306		කුලපරියන්තා	100
කස්මලාය	306		කුලං	470
කණ්ඩුපට්ඨච්ඡාදි	454		කුලීරපාදකං	450
කණ්ණසමො	312		කුලීරපාදකො	122
කතපරියොසිතං	140		කුලුපගො	98
කඤ්චං	324		කුසග්ගෙත්ත	326
කබ්බෙ	578— 522		කුට්ඨ	14
කබ්බෙච්චෙච්ඡදකං	524			
කච්චෙච්චාභි	366			

විශේෂ ශබ්ද සූචි

කො		ගො	
කොටුප්	122	ගොබීරං	246
කොට්ඨකං	24—46	ගොණකං	28
කොසියගොතනං	18		
		ච	
ඛ		චණ්ඩාලං	20
ඛජ්ජකං	118—414	චජුච්ඡකාරකං	528
ඛමහකතො	504	චත්තකාරං	24
ඛාදනීයං	478—480		
		චී	
ඛී		චීලිමිකං	124
ඛීලජාතකා	394		
		චී	
ඛීයනකෙ	118	චීවරකාරසමයො	210—218
		චීවරදුනසමයො	210—218
චූ		චීවරපච්චිංසො	172
චූඤ්ඤුචූඤ්ඤකෙහි	384	චීවරං	174—178
චූංසනා	210		
		චේ	
ග		චේටකෙ	190
ගණකං	24—346		
ගණකීකං	26	චෝ	
ගඤ්ඤාබ්භිජුචේඛා	358	චෝරකනිකාරං	310
ගරහිතො	308		
		ජ	
ගී		ජකතපාණසස	536
ගීලානචුච්ඡකා	314	ජපකසස	548
ගීලානසමයො	210—218	ජපසංචාරාචාරි	70
ගීලානා	166		
ගීචීසමාරමෙහා	192	ජී	
		ජීකතහනො	256
ඉ		ජේ	
ඉඤ්ඤමනන	426	ජේකසමච්චිතිං	472
ඉලපිණ්ණං	304		
ඉලාසවො	300	ජ	
ඊ		ජනනාසරෙ	316
ඊගරුකපච්චිකච්චං	140	ජචකණ්ණකං	20

විශේෂ ශබ්ද සූචි

	ජා		තෙ	
ජාති	16	තෙලසමපාකී		300
ජාලො	252		ඊ	
		ඊකිතෙ		316
ජීවිභානිවිජාරකං	526		චූ	
		චූපිකතං		510
ජීවිතාවොරොපෙයාං	106		ඊඊ	
		ඊඊයාසඥෙන		350
ජො			උ	
ජොතිං	312			
		උණබපාණිසස		538
ඤා		උණභා		538
ඤාතිකුලානි	228	උවා		12
		උසසිකබාපදිකො		328
ක		උසිකසුඤාං		414
ක සඤා	306		උ	
කට්ඨිකං	124			
කලසඤ්ඤං	394	උරකසඋඋ		348
කභං	494		උ	
		උරධධමමීකානං		4
කා		උරසියාසුඤ්චිච්ඤා		152
කාදිනො	158	උයචෙඤා		318
		උරඤ්ඤිරඤාං		372
කි			උ	
කිණ්ඩවජාරකො	558			
කිණ්ඩකකුපමා	358	උච්චුලං		98—344
කිසානං	348	උනතිහතං		340
කීර්ථනාකථං	438	උබ්බලච්චරො		412
කීර්ථනානගතමනුසස		උබ්බණ්ණකරණං		324
වීගහභිජ්ජියා	356	උභරතාය		4
කීලතෙලං	246	උරාගතානං		348
		උරුඤ්ඤානං		348
කු				
කුලොනඤ්ඤා	448			

උගෙන ගබඳ සූචි

	දෙ		නෙ
දෙදිවුහෙන	300	නෙසාදං	20
දෙදිනා	106		
දෙදසයා	70		
			ප
	දෙ	පකබිනෙ	220
දෙසපරිවුට්ඨිතං	28	පව්‍යායමනෙ	218
ද්විකතියාභිභවං	388	පච්ඡායනී	16
ද්වාරකොසා	140	පඤ්චභොජනානී	220
		පට්ඨිතං	62
	ධ	පට්ඨානභවිතතං	176
ධනිට්ඨකං	16	පට්ඨි සකඝස	542
ධමාකථීකං	382	පට්ඨාලොකං	350
ධමො	52—538	පට්ඨිකාරං	420
		පවෙචා	176
	ධු	පට්ඨිකා	332
ධුතාය	308	පයථි	104
ධුච්චලො	548	පනතනලං	110
		පනතනීලෙභකං	532
	න	පදසො	52
නට්ඨකමකො	530	පදසොධමං	54
නට්ඨකමං	102—320	පඬුපෙතො	354
නභාපිතං	24	පමුට්ඨො	12
නඤ්ඤාරං	24	පයොපානං	530
		පරමපරභොජනං	218
	භා	පරිපනී	140
නාවං	16	පරිපාවනී	192
නාවාභිරුහනසමයො	210	පරිපුච්ඡා	308
නාවාය	309	පරිබ්බාජකො	254
නාසිතං	376	පරිභණෙඛ	326
		පරිචණෙඛලං	488—490
	නි	පරියායො	158
නිඤ්ඤෙඛියා	134	පරිවාසං	98, 342
නිවච්චනෙත	220	පරිවෙණං	152, 322
නිමනනිතො	476	පරිවෙසනං	252
නිසීදනං	332	පරිලාභසමයෙ	318
නිහතාධිකරණං	340	පලාභීකාය	544
	නි		
නිවට්ඨානීය	426		

විශේෂ ගබඳ සූචි

පව්වෙට්ටි	16		එ	
පක්ෂාවං	306, 552	එලහාජකං		118,414
පහාරසමුඤ්චිතා	304	එලාසවො		300
			බ	
පාච්චෙදසනීයා	464	බදරථිසෙසන		214
පාච්චදීතෙ	220	බහුද්දාඛං		350
පාදුකාරුලෝච්ඡි	542	බහුසුතං		382
පාරිච්චකං	174	බහුපායාසා		358
			බා	
පිට්ඨසුරා	300	බාභීරාලෙපං		254
පිට්ඨිසඛාචක්ඛ	140	බාහුපචාලකං		500
පිණ්ඩපාතො	192			
පිණ්ඩුකෙසඛපකං	524	බිලොභනං		456, 460,462
පිසාවකනතාරං	310			
			බු	
පිටං	122	චුද්දිකාබද්ධා		122, 450
		බ්‍යාහරනී		522
		බ්‍රහ්මවරියං		152
			භ	
පුකකුසං	20	භණ්ඩනකතො		98
පුග්ගලිතෙ	124	භණ්ඩිකං		432
පුණ්ණපක්ඛං	432	භක්ඛෙය්‍ය		98
පුපථඡඩ්ඪකං	24	භක්ඛපට්ඨාසා		216
පුපථාසවො	300	භක්ඛපට්ඨාසා		212
පුබ්බණ්ණං	140	භක්ඛාධිපපායො		392
		භතකුද්දෙසකසීස		414
		භද්දානී		416
			භා	
පුග්ගසා	98, 200, 232, 416	භාරද්ධාජගොතකං		18
පුච්ඡුරා	300			
පුච්චං	224			
			භී	
පෙසකාරං	24	භීකඛ්ඛිනීයො		152
පෙසලා	14	භීකඛ්ඛිනුපක්ඛයං		166
පෙසුඤ්ඤං	42	භීකඛ්ඛිනොචාදකං		152
		භීසී		122, 456, 460, 462
		භීසාපියමානා		310

විශෙෂ ශබ්ද සූචි

	භූ		මෙ	
භූමිමුසුරණං	124, 456	මෙණ්ඩං		28
		මෙරයො		300
	භූ		මො	
භූතගාම	108			
භූතං	96	මොසපුරිස		4
		මොනපරෙසු		158
	භො	මොහනකෙ		388
භොජනීයං	478, 484	මොහපරිපුට්ඨිතං		28
		මොහෙතුකාමා		390
	ම		ය	
මකරදන්තකං	140			
මජ්ඣිමනිකා	300	යදිවජකං		384
මජ්ඣිමනිකා	300	යරාධමමං		340
මජ්ඣිමනිකා	300	යරාසනච්ඡිතං		412
මකෙඤ්චා	122		යා	
මධුකතෙලං	446			
මධුමෙහො	18	යාගුහාජකං		118
මධ්වාසවො	300	යාගුහාජකසස		414
මහං	318	යාචිතකුපමා		358
මඤ්චං	224	යානං		542
මසාරකො	122, 450	යාමකාලිකං		232, 478
මහලලකොච්චිතරො	140	යාවකාලිකං		468
මහානාගෙ	190	යාවච්චිතං	232, 468,	478
මහාවිකටානි	258	යාවනිවජකං		384
මංසසමපාකෙ	300		යෙ	
	මා			
මාතුගාමො	64	යෙතිවජකං		384
මාලාකමමං	140	යෙභුයාසිකා		558
මාභිසං	246		ර	
	මී	රජතං		306
මීයනධමමං	408	රත්තසමමතං		434
	මු	රථකාරං		20
		රථසමමඤ්චං		428
මුණ්ඩගහපනීකසස	252	රවා		12
ඤ්චං	246	රහො		19

විශේෂ ගබඳ සූචි

	රා	විසාසාදනං	252
රාගපරිපුට්ඨිතං	28	විතානං	456
රාජභටා	324	විනයපරියක්ඛියං	384
		විනිවර්ජයකරාය	410
	රු	විලෙපනෙන	316
රුක්ඛඵලූපමා	358	විචිත්තො	106
		විසංකෙනෙන	352
	රු	විසිඛනාපෙඤා	312
රුපං	346	විභෙසකං	112
	ල		
ලතාකමිං	140	වි	
		විථෙ	446
	ලී	විනවට්ඨකඛයාරං	316
ලීඛං	18	විතදෙසං	218
	ලෙ	විතමොභං	28
ලෙචං	346	විතරාගං	28
ලෙචකං	24	විසතිවෛසා	152
	ඛ		
චචිතපරානං	348	වෙධිතසීසො	544
චචිතපරො	154	වෙණං	20
චයරො	48, 16	වෙමතිකො	121
චමිහනා	16	වෙභාසකුට්ඨි	136
චමිහිනො	308	වොසාසනතීයො	468
චසසිකසාට්ඨිකා	458		
චසානෙලං	246	ස	
	චා	සංවිධාය	182
චාණිජං	24	සඛයාණිකාය	4
චානවුට්ඨිසමයෙ	321	සඛහනනං	98
චාදකඛිනො	2	සඛහෙදෙ	344
චාලකනිකාරං	310	සඛරාජී	344
චාසිජටෙ	446	සධස්සිකං	122
චාභසා	424	සධස්සිකො විභාරො	126
		සඤ්චිතනිකං	98, 342
	චී	සත්තබොජ්ඣකඛෙයා	82
චීකපපනා	330	සත්තරසවණියං	300
චීකාලො	444	සත්තාභකාලිකං	232, 468, 478

විශේෂ ශබ්ද සූචි

සක්කිසුලුපමා	358	සා	
සක්ඛං	540	සාණිපාකාරං	456, 460, 462
සක්ඛගලනීයො	182	සාණිපාකාරපරිකඛිණං	438
සත්ථුසාසනෙන	340	සාමනභා	250
සත්ථිනසො	558	සාමීසෙන	534
සද්ධම්ම ට්ඨිතියා	4	සාමීචිකම්මං	154
සද්ධාදෙයාං	98	සාස ඛිං	182, 482
සද්දසං	452	සාසපතෙලං	245
සඤ්ඤිකාරකං	242	සි	
සපච්භයං	482	සිකඛමානා	468, 470
සපඤ්චරුපමා	358	සිකඛමානාය	174, 328
සපපාණකං	338	සිකඛමානෙන	380
සපදනං	512	සිකඛාපදවිච්ඡේදනකෙ	384
සඛඛපංසුකුලීකො	248	සිකාවභාරකං	526
සඛඛපච්චිනතිමෙසු	324	සිසං	18
සඛඛපාසණධිකභණ්ණං	210		
සභණ්ණධා	324	සි	
සමපජානමුසා	2	සීසපචාලකං	500
සඛොධො	128		
සමභාරසංසුභ්භා	300	සී	
සමාට්ඨං	322	සුකඤ්චිසට්ඨිං	98
සමානො	160	සුකරනතකං	332
සමුච්චාවිනසො	558	සුඛසමාවාරා	346
සමනුභාසියමානො	362	සුඛසීලා	346
සමානච්ඡන්ද	348	සුගතච්චරං	460
සයනිසරා	438	සුගතච්චුඤ්ඤියා	458
සලලපනෙතා	2	සුඛ්භා	350
සලලෙඛාය	308	සුභ්භ පරියාපනෙතා	388
සලාකභනන	220	සුභ්භාගතො	388
සලාකාචුභ්භා	74	සුධාය	142
සච්චිකං	16	සුච්චි ච්ඡනෙතා	490
සසිකුකං	536	සුචිනකුපමා	358
සභජෙන	322	සුරුසුරුකාරකං	530
සභධම්මකං	380	සුසංචුතො	492
සභජෙයාං	372	සුසිරකට්ඨං	312

විශෙෂ ශබ්ද සූචි

	සු		හ
සුච්චරං	332	හස්පාසා	140
සුපසමපාතෙ	300	හස්නිඤ්ජනකං	526
සුපො	508, 514, 516	හස්නිප්‍රෙහකං	350
		හන්ද	176
		හස්සධමෙම	304
		හස්සාධිප්පායො	302
	සෙ		හී
සෙදගතෙන	318	හීයො	200
සෙනාසනපඤ්ඤාපකං	414	හීලීකං	16
සෙනාසනපඤ්ඤාපකස්ස	118		
සෙයො	58,64		
සෙයො	126		
	සො		හෙ
සොසිකං	26	හෙමන්තීකෙ	312